ANDRZEJ

SAPKOWSKI

TRILOGIA HUSITĂ • CARTEA A II-A

LUPTĂTORII LUI DUMNEZEU

ARMADA

ANDRZEJ SAPKOWSKI s-a născut la 21 iunie 1948, în oraşul polonez Łodź. A devenit celebru datorită seriei WIEDŹMIN (VRĂJITORUL). Saga care l-a consacrat cuprinde volumele de povestiri *Ostatnie życzenie* (1993; *Ultima dorinţă,* Armada, 2019) – publicată iniţial cu titlul *Wiedźmin,* în 1990 – şi *Miecz przeznaczenia* (1993; *Sabia destinului,* Armada, 2019), precum şi romanele *Krew elfów* (1994; *Sângele elfilor,* Armada, 2019), *Czas pogardy* (1995; *Vremea dispreţului,* Armada, 2019), *Chrzest ognia* (1996; *Botezul focului,* Armada, 2019), *Wieża jaskółki* (1997; *Turnul Rândunicii,* Armada, 2020), *Pani Jeziora* (1999; *Domniţa Lacului,* Armada, 2021) şi *Sezon burz* (2013; *Anotimpul furtunilor,* Armada, 2021). De un imens succes s-a bucurat şi TRILOGIA HUSITĂ, o serie de romane istorice cu elemente fantastice: *Narrenturm* (2002; *Turnul Nebunilor,* Armada, 2022), *Boży bojownicy* (2004; *Luptătorii lui Dumnezeu,* Armada, 2024) şi *Lux perpetua* (2006; *Lumina eternă,* Armada, 2024)

ANDRZEJ SAPKOWSKI

LUPTĂTORII LUI DUMNEZEU

— TRILOGIA HUSITĂ • CARTEA A II-A —

Original: *Boży Bojownicy* (2004)

Traducere din limba poloneză şi note:
ANCA IRINA IONESCU

virtual-project.eu

NEMIRA

— 2024 —

NOTĂ ASUPRA EDIŢIEI

În versiunea românească am redat numele personajelor, altele decât cele poloneze, cu ortografia din limbile respective, cu excepţia personalităţilor istorice, pe care le-am redat în forma încetăţenită în cultura română; la fel am procedat şi în cazul denumirilor de localităţi, pentru care am preferat denumirea actuală, pentru a fi mai uşor de recunoscut de către cititor.

Reguli de pronunţie

Pentru a uşura pronunţarea numelor proprii poloneze din text, dăm în continuare echivalentele simplificate ale literelor poloneze specifice. Cele care nu figurează în lista de mai jos se pronunţă la fel ca în limba română:

ą= o^n (nazal)
ę = e^n (nazal)
c = ţ
j = i nesilabic
ł, ó = u
ń = n^i (înmuiat)
cz, ci, ć = ci/ce
rz, zi, ź, ż = j
sz, si, ś = ş
y= î
ch = h
dź, dż = ge/gi

Iată câteva exemple: Wrocław se va pronunţa Vroţuav, Strzegom – Stjegom, Ziębica – Jienbiţa, Dzierżka – Gierjka, Wojciech – Voicieh, Szarlej – Şarlei.

Întrucât în volumul de faţă o mare parte din acţiune se petrece în Cehia, enumerăm mai jos principalele reguli de pronunţie în limba cehă.

Limba cehă foloseşte alfabetul latin, iar majoritatea literelor redau aceleaşi sunete ca cele din limba română. Există însă câteva diferenţe.

Vocalele á, é, í, ó, ú şi ů sunt vocale lungi şi se pronunţa cu acelaşi timbru ca în limba română, dar cu o durată aproape de două ori mai mare

faţă de cele fără semne diacritice.

Semnul y (ý) redă sunetul i. Vocala ě se pronunţă aproximativ ^{i}e, aşadar, děti vom pronunţa d^{i}eti; tělo – t^{i}elo, něho – n^{i}eho, grupul mě se pronunţă mnie.

Consoanele ď, ť şi ň se pronunţă înmuiat: d^{i}, t^{i}, n^{i}: ďábel - diaabel.

Consoanele č, š, ž se pronunţă ce/ci, ş, j; čaj - ceai, šel - şel, žel - jel.

Consoana j se pronunţă i, c se pronunţă ţ, grupul ch se pronunţă h. Accentul se pune întotdeauna pe prima silabă. Aşadar, Jiří se pronunţă Iirjii, Jindřich - Iindrjih, Jirásek - Iiraasek, Žižka - Jijka, Přibík - Pşibiik.

Ţinem să ne exprimăm recunoştinţa pentru ajutorul inestimabil acordat de către Ovidiu Achim pentru rezolvarea tuturor problemelor spinoase puse de traducerea fragmentelor scrise în limba latină în original.

ANCA IRINA IONESCU

PROLOG

Lumea, stimaţi domni, în ultima vreme a început să se mărească. Şi, în acelaşi timp, să se micşoreze.

Râdeţi? Spuneţi că una o contrazice pe alta? Am să vă demonstrez imediat că nu este aşa. Vă rog să binevoiţi să priviţi pe fereastră. Ce vedeţi, ce privelişte vă întâmpină? Hambarul şi privata din spatele lui. Şi, vă întreb, ce este dincolo de această privată? Fiţi atenţi, dacă o întreb pe fata cu berea care vine grăbită spre noi, va răspunde că dincolo de privată este miriştea, dincolo de mirişte – grădina lui Jachym, dincolo de grădină – fabrica de smoală şi, mai departe, probabil Kozołupa Mică. Dacă îl întreb pe cârciumarul nostru, acesta, fiind mai luminat, va adăuga că acolo nu este deloc sfârşitul, că dincolo de Kozołupa Mică este şi Kozołupa Mare, dincolo de ele – aşezarea Kocymarów, dincolo de Kocymarów – satul Łazy, dincolo de Łazy– Goszcz, iar dincolo de Goszcz probabil că trebuie să fie Twardogóra. Dar fiţi atenţi, dacă întreb un om mai învăţat, ca domniile-voastre, de pildă, acela va merge mai departe de hambarul nostru, de privată şi de ambele Kozołupa, căci o minte luminată ştie că lumea nu se termină nici la Twardogóra, că mai departe sunt Oleśnica, Brzeg, Niemodlin, Nysa, Głubczyce, Opava, Nový Jičin, Trenčín, Nitra, Ostřihom, Buda, Belgrad, Ragusa, Ianina, Corint, Creta, Alexandria, Cairo, Memfis, Ptolemais, Teba… Deci? Nu-i aşa că lumea creşte? Nu se face tot mai mare?

Iar acesta încă nu este sfârşitul. Mergând dincolo de Teba, pe Nil în sus, care la fel ca râul Gihon izvorăşte din raiul pe pământ, ajungem dincolo de ţara etiopienilor, dincolo de care, aşa cum se ştie, este pÚstíul Nubiei, ţara Kuş cea fierbinte, Ofir cel dătător de aur şi întreaga şi nesfârşita *Africae Terra ubi sunt leones*[1]. Şi mai departe oceanul, care scaldă întregul pământ. Şi în acel ocean sunt şi insule – precum Cathay[2], Taprobane[3], Bragine[4], Oxidrae, Gynosophe şi Cipangu[5], unde este o climă minunată şi munţi de bogăţii, despre care scriu învăţaţi precum Hugon de la Sfântul Victor[6] şi Pierre d’Ailly[7], precum şi venerabilul Jean de Mandeville[8], care au văzut cu ochii lor aceste minunăţii.

Am demonstrat, aşadar, că pe parcursul câtorva secole, lumea s-a mărit într-o măsură considerabilă. Trebuie să înţelegem într-un anumit sens. Pentru că dacă materia în sine nu a crescut, cu siguranţă a crescut numărul

noilor denumiri. Dar – veţi întreba – cum se împacă aceasta cu afirmaţia că lumea s-a micşorat? Vă spun şi vă demonstrez imediat. Vă rog însă de la bun început să nu râdeţi şi să nu mă luaţi în zeflemea, pentru că ceea ce voi spune nu va fi produsul fanteziei mele, ci ştiinţă scoasă din cărţi. Şi nu se cuvine să luăm cărţile în zeflemea, căci cineva a trebuit să muncească din greu ca acestea să apară.

După cum se ştie, lumea noastră este o ţară alcătuită din petice, cu o formă de clătită alungită, având centrul la Ierusalim, înconjurată din toate părţile de ocean. La vest, capătul lumii este reprezentat de munţii Calpe şi Abyla, Coloanele lui Hercule şi Strâmtoarea Gibraltar dintre ele. La sud, aşa cum tocmai am demonstrat, se întinde oceanul de dincolo de Africa. La sud-est, uscatul continental continuu se termină cu *India inferior,* supusă Părintelui Ioan, adică tărâmul lui Gog şi Magog. În partea septentrională a lumii, ultimul fragment de pământ este Ultima Thule, iar acolo *ubi oriens iungitur aquiloni*[9]*,* se află ţara Mogal sau Tartaria. La est, lumea se termină în Caucaz, puţin mai departe de Kiev.

Iar acum ajungem la miezul lucrurilor. Adică la portughezi. Şi, concret, la infantul Henric[10], duce de Viseu, fiul regelui Ioan I. Portugalia, nu putem ascunde acest lucru, este un regat mic, infantul regelui este abia al treilea în linia de succesiune, deci nu este de mirare că privea de la reşedinţa lui din Sagres cu mai multă speranţă spre mare, decât spre Lisabona. A adunat la Sagres astronomi şi cartografi, evrei înţelepţi, marinari şi căpitani de vas, constructori de corăbii. Şi aşa a început totul.

În Anul Domnului 1418, căpitanul João Gonçalves Zarco a ajuns în insulele cunoscute drept *Insulas Canarias,* Canare, denumirea derivând din faptul că acolo erau o mulţime de câini. Curând după aceea, în 1420, acelaşi Gonçalves, împreună cu Tristán Vaz Teixeira au ajuns pe insula botezată Madeira. În 1427, caravelele lui Diego de Silves au ajuns pe insulele numite Azore – de unde vine această denumire, numai Diego şi Dumnezeu ştiu. Câţiva ani mai târziu, în 1434, următorul portughez, Gil Eanes, a ocolit Capul Boiador. Şi se răspândeşte vestea că Henric, pe care unii îl numesc deja „Navigatorul”, *El Navegador,* pregăteşte următoarea expediţie.

Eu îi admir pe aceşti navigatori şi am un deosebit respect pentru ei. Sunt oameni neînfricaţi. Dar este cumplit să străbaţi oceanul cu o corabie cu pânze. Sunt furtuni şi vânturi puternice, stânci sub apă, munţi magnetici, mări clocotitoare şi lipicioase. Mereu, dacă nu sunt vârtejuri, sunt măcar turbulenţe, iar dacă nu sunt turbulenţe, atunci sunt curenţi. Şi peste tot

mişună monştri, este plin de balauri de apă, şerpi de mare, tritoni, cai-de-mare, sirene, delfini şi calcani. În mare mişună *sanguissugae, polypi, octopi, locustae, cancri, pistrixi*[11] de tot felul *et huic similia*[12]. Şi cele mai înfricoşătoare sunt la sfârşit – pentru că acolo unde se termină oceanul, dincolo de marginea lumii, începe iadul. De ce credeţi că, atunci când apune, soarele este atât de roşu? Pentru că se uită la focurile iadului. Şi prin tot oceanul sunt presărate gropi, iar când caravela, din nebăgare de seamă, dă peste o asemenea gaură, cade pur şi simplu în iad, în cap sau pe bompres, cu corabie şi cu tot ce se afla pe ea. Aşa a fost creat pământul, după cum se vede, ca să nu-l lase pe om să plutească pe mări. Iadul este pedeapsa pentru cei care încalcă interdicţia.

Dar, din câte ştim din viaţă, pe portughezi asta nu i-a ţinut pe loc.

Pentru că *navigare necesse est*[13] şi dincolo de orizont sunt insule şi pământuri care trebuie descoperite. Trebuie să trecem pe hartă îndepărtata Taprobane, să descriem în *roteiros*[14] drumul spre misteriosul Cipangu, să marcăm pe portulane[15] *Insole fortunate,* Insulele Fericiţilor. Trebuie să navigăm mai departe, pe urmele Sfântului Brendan, pe urmele visurilor, spre Hy-Brasil, spre necunoscut. Pentru ca necunoscutul să devină cunoscut.

Şi iată – *quod erat demonstrandum*[16] lumea se micşorează şi se scurtează, pentru că nu va mai dura mult şi totul se va găsi pe hărţi, pe portulane şi pe *roteiros.* Şi, dintr-odată, totul va fi aproape.

Lumea se micşorează şi este sărăcită de ceva: de legende. Cu cât plutesc mai departe caravelele portugheze, cu atât descoperă şi denumesc mai multe insule şi avem cu atât mai puţine legende. Dintr-odată, se spulberă ca fumul. Cu fiecare vis dispărut devenim mai săraci. Iar când visul moare, bezna umple locul eliberat de el. În beznă, mai ales atunci când raţiunea adoarme, se trezesc monştri. Ce este? A mai spus cineva asta? Domnule dragă! Dar mai există ceva să nu fi spus nimeni, niciodată?

O, dar mi s-a uscat gâtlejul… Întrebaţi-mă, aş refuza o bere? Sigur că nu.

Ce tot spuneţi, cuviosule frate de la Sfântul Dominic? Aha, că a venit timpul să nu mai bat apa-n piuă alături cu drumul şi să mă întorc la povestire? La Reynevan, la Szarlej, la Samson şi ceilalţi? Aveţi dreptate, frate. E timpul. Aşadar, mă întorc.

A venit Anul Domnului 1427. Vă mai amintiţi ce a adus? Cum să nu! Nu se poate uita. Totuşi, am să vă amintesc.

În primăvara aceea, cred că în martie, în mod sigur înainte de Paşte, Papa

Martin al V-lea a dat bula *Salvatoris omnium,* în care a proclamat necesitatea unei noi cruciade împotriva ereticilor cehi. În locul lui Giordano Orsini, care era bătrân şi jenant de neputincios, Papa Martin l-a numit cardinal şi legat *a latere*[17] pe Henri Beaufort, episcop de Winchester, fratele vitreg al regelui Angliei. Beaufort s-a apucat cu zel de treabă. S-a organizat imediat cruciada care trebuia să-i pedepsească prin foc şi sabie pe apostaţii husiţi. Expediţia a fost pregătită temeinic, banii – chestiunea primordială a unui război – strânşi cu meticulozitate. De astă dată, minunea minunilor, nimeni nu a mai furat din groşii aceia. După părerea unor cronicari, cruciaţii deveniseră mai cinstiţi. Alţii au spus că pur şi simplu banii erau păziţi mai bine. Dieta de la Frankfurt l-a numit pe Otto de Ziegenhain, arhiepiscop de Trier, drept comandant principal al cruciaţilor.

Şi au chemat pe cine au putut sub arme şi sub semnul cruciaţilor. Şi imediat armata a fost gata. Alături de armată a mers Friedrich Hohenzollern cel Bătrân, electorul de Brandenburg. Au venit sub arme Bavaria, condusă de Heinrich cel Bogat, au venit pfaltzgraff[18] Johann de Neumark şi fratele lui, pfaltzgraff Otto de Mosbach. A sosit la punctul de adunare şi minorul Friedrich Wettyn, fiul lui Friedrich cel Curajos, electorul de Saxonia, care fusese doborât de boală. Au sosit – fiecare cu câte o ceată puternică – Raban von Helmstett, episcop de Speyer, Anselm von Nenningen, episcop de Augsburg, Friedrich de Aufsess, episcop de Bamberg. Johann von Brun, episcop de Würzburg. Thiébaudde de Rougemont, arhiepiscop de Besançon. Au venit luptători din Suabia, Hessen, Turingia, din oraşele nordice ale Hansei.

Cruciada a pornit la drum la începutul lui iulie, în săptămâna de după Sfinţii Petru şi Pavel, a trecut graniţa şi a pătruns în adâncurile Cehiei, presărându-şi drumul cu cadavre. În miercurea de dinainte de Sfântul Iacob, cruciaţii, întăriţi cu forţele landfriedului[19] catolic ceh, s-au oprit în faţa localităţi Stříbro, unde se afla domnul husit Přibík de Klenová, au înconjurat oraşul şi l-au lovit puternic cu bombarde. Dar domnul Přibík se lupta cu vitejie şi nu avea de gând să se predea. Asediul dura, timpul trecea. Electorul de Brandenburg, Friedrich, şi-a pierdut răbdarea şi, fiind cruciat, striga şi sfătuia să se meargă fără întârziere mai departe, ca să atace Praga. Praga, striga el, este *caput regni*[20]*,* cine are Praga, are Cehia…

Fierbinte şi sângeroasă a fost vara anului 1427.

Şi, veţi întreba, ce făceau Luptătorii lui Dumnezeu[21]? Dar Praga, veţi întreba?

Praga…
Praga duhnea a sânge.

CAPITOLUL 1

În care Praga duhneşte a sânge, Reynevan este urmărit, iar după aceea – succesiv – se plictiseşte de rutină, îşi aminteşte, tânjeşte, sărbătoreşte, se luptă pentru viaţa sa şi se scufundă într-o plapumă de puf. Iar pe fundal, istoria Europei ţopăie, face piruete şi scârţâie pe la colţuri.

Praga duhnea a sânge.

Reynevan şi-a mirosit ambele mâneci ale hainei. Abia plecase din spital, iar în spital – aşa cum se întâmpla de obicei la spital – le lăsau sânge aproape tuturor şi tăiau regulat buboaie, iar amputările se efectuau cu o frecvenţă demnă de o cauză mai bună. Îmbrăcămintea putea să se îmbibe de duhori, ceea ce era cât se poate de normal. Iar haina nu emana decât miros de haină. Niciun alt miros.

A ridicat capul şi a mirosit. Dinspre nord, de pe malul stâng al Vltavei, venea mirosul de buruieni şi de butuci care ardeau în livezi şi în podgorii. Râul se revărsa, aducând mâl şi putreziciuni; era foarte cald, nivelul apei scăzuse mult, ţărmurile expuse la soare şi pajiştile uscate de mai mult timp purtau în oraş impresii olfactive de neuitat. Dar de astă dată nu mâlul puţea. Reynevan era sigur de asta.

Din când în când, adia un vânticel schimbător şi uşor dinspre est, dinspre Poarta Pořič. Dinspre Vítkov. Iar pământul de la poalele Muntelui Vítkov putea să emane şi el miros de sânge. De vreme ce nu puţin sânge se îmbibase în el.

Totuşi, lucrul ăsta era imposibil. Reynevan şi-a îndreptat pe umăr cureaua rucsacului şi a pornit cu pas hotărât pe stradă, în jos. Nu se poate să miroasă a sânge de la Vítkov. În primul rând, este destul de departe. În al doilea rând, bătălia avusese loc în vara anului 1420. Acum şapte ani. Acum şapte ani lungi.

A trecut mărşăluind energic pe lângă Biserica Sfintei Cruci. Dar mirosul de sânge nu se risipea. Dimpotrivă. Se înteţea. Dar dintr-odată, pentru un moment, a venit din vest.

Ha, şi-a spus el, privind spre ghetoul din apropiere, *piatra nu este ţărână, cărămizile şi tencuiala veche îşi aminteau multe lucruri, multe lucruri au reuşit să supravieţuiască în ele. Ce absorb, pute mult timp.* Iar acolo, lângă sinagogă, pe străduţe şi în căsuţe, sângele a curs încă şi mai din

belşug decât în Vítkov. Şi în vremuri nu foarte îndepărtate. În anul 1422, în timpul sângerosului pogrom, pe vremea tulburărilor care au izbucnit la Praga după execuţia lui Jan Želivský[22]. Înfuriat de executarea tribunului său iubit, poporul din Praga s-a ridicat pentru a se răzbuna, ca să incendieze şi să ucidă. Şi cel mai mult a avut de suferit, ca de obicei, cartierul evreiesc. Evreii nu aveau absolut nimic de-a face cu uciderea lui Želivský şi nu erau câtuşi de puţin vinovaţi de soarta lui. Dar cui îi pasa de asta?

Reynevan a cotit pe după cimitirul Sfintei Cruci, a trecut pe lângă spital şi a intrat în Piaţa Veche de Cărbune. A traversat piaţa mică şi s-a afundat pe poartă pe străduţele înguste care dădeau spre Strada Lungă. Mirosul de sânge s-a atenuat, apoi a dispărut în marea de alte mirosuri. Căci porţile de intrare şi ulicioarele emanau toate mirosurile imaginabile.

Strada Lungă l-a întâmpinat în schimb cu o mireasmă dominantă şi ameţitoare de pâine proaspătă. În brutării, pe tejghele şi în vitrine, vestitele produse de patiserie praghezе străluceau aurii cât vedeai cu ochii şi miroseau îmbietor. Deşi la spital mâncase bine şi nu suferise de foame, nu s-a putut stăpâni şi a cumpărat două chifle proaspete din prima brutărie. Chiflele, care aici se numeau *houska,* aveau o formă atât de erotică, încă Reynevan a hoinărit mult timp pe Strada Lungă ca un somnambul, intrând în prăvălii, cufundat în gânduri fierbinţi ca vântul deşertului despre Nicolette. Despre Katarzyna Biberstein. Printre trecătorii cu care s-a încrucişat şi de care s-a lovit cufundat în gânduri, erau şi câteva pragheze cât se poate de atrăgătoare, de diverse vârste. Nu le-a remarcat. Şi-a cerut scuze stânjenit şi a mers mai departe, muşcând din *houska* şi privind-o apoi ca hipnotizat. Piaţa Oraşului Vechi l-a trezit cu mirosul ei de sânge. *Ei bine,* şi-a spus Reynevan terminând *houska, aici nici nu e de mirare. Pentru aceste pavele, sângele nu este o noutate. Lui Jan Želivský şi celor opt tovarăşi ai lui le-au retezat capetele chiar aici, la Primăria Veche, unde i-au ademenit în acea zi de luni din martie. După predica trădătoare, podelele primăriei fuseseră spălate, spuma roşie se revărsase pe sub uşi în jeturi, picurând după cum se pare până la stâlpul din mijlocul pieţei, formând acolo o baltă uriaşă. Şi curând după aceea, când vestea uciderii tribunului a declanşat furia praghezilor şi dorinţa lor de răzbunare, sângele a curs prin toate rigolele din împrejurimi.* Oamenii mergeau spre Biserica Maica Domnului din Tyn, îndreptându-se spre uşile care duceau la sanctuarul de sub pământ. *Va predica Jan Rokycana[23],* şi-a spus Reynevan.

Merită să ascult ce are de spus Jan Rokycana. Întotdeauna. Dar mai ales acum, când cursul evenimentelor oferea teme pentru predică într-un ritm înfricoşător de rapid. Căci, vai, avea despre ce să predice. Şi merita să asculţi.

Dar şi-a dat seama că nu era timp. *Am treburi mai urgente,* a gândit el. *Şi este o problemă. Cred că sunt urmărit.*

Reynevan îşi dăduse seama de mult că este urmărit. Imediat după ce ieşise din spital, lângă Sfânta Cruce. Urmăritorii erau foarte abili, nu săreau în ochi. Dar Reynevan se prinsese. Pentru că nu era prima dată.

Ştia, în principiu, cine sunt urmăritorii şi din porunca cui acţionau. Dar nu avea prea mare importanţă.

Trebuia să scape de ei. Avea chiar şi un plan.

A ieşit în Târgul de Vite, aglomerat, gălăgios şi urât mirositor, şi s-a amestecat în mulţimea care mergea spre Vltava şi spre Podul de Piatră. Voia să dispară, iar pe pod, pe ulicioara îngustă care lega Oraşul Vechi de Oraşul Mic şi de Hradčany, în agitaţia şi vânzoleala de acolo, erau şanse mari să se poată face nevăzut. Reynevan s-a băgat în înghesuială, ciocnindu-se de trecători şi adunând insulte.

— Reinmar! a strigat unul dintre cei înghiontiţi, care după ce îl cinstise la fel ca ceilalţi cu „fecior de curvă”, acum îl striga pe nume: Pentru Dumnezeu! Tu, aici?

— Iată-mă aici. Ascultă, Radim… Doamne Sfinte, dar ce pute aşa?

— Asta, a spus Radim Tvrdík, un bărbat nu tocmai tânăr, scund, arătând spre găleata pe care o căra. Lut şi nămol. De pe malul râului. Îmi trebuie… ştii tu la ce.

— Ştiu, a spus Reynevan privind în jur neliniştit. Şi încă cum.

Radim Tvrdík era vrăjitor, aşa cum ştiau toţi cei iniţiaţi. Radim Tvrdík mai era – aşa cum ştiau numai câţiva iniţiaţi – obsedat de ideea de a crea un om artificial, un golem. Şi toţi – chiar şi cei mai puţin iniţiaţi – ştiau că până acum numai un anumit rabin praghez reuşise, în vremurile de demult, să creeze un golem, numit în documentele păstrate – desigur, cu un nume modificat – Bar Halevi. Bătrânul evreu – după cum spunea legenda – folosise lut, nămol şi mâl luate din Vltava. Tvrdík era singurul care susţinea altă teorie, şi anume că rolul de factor activant era jucat nu de ceremonii şi descântece, de altfel cunoscute, ci de o anumită conjunctură astrală, care

avea influenţă asupra nămolului material şi a lutului în cauză, de fapt, asupra proprietăţilor lor magice. Dar cum nu avea nici cea mai mică idee despre care anumită aşezare concretă a planetelor putea fi vorba, Tvrdík proceda prin metoda încercare şi eroare – lua lut cât de des putea, în speranţa că va nimeri cândva conjunctura corectă. Dar astăzi exagerase – deducând după putoare, probabil ca luase direct din vreo latrină.

— Nu eşti la lucru, Reinmar? a întrebat Radim, ştergându-şi fruntea cu dosul palmei. Nu eşti la spital?

— Mi-am luat liber. Nu era nimic de făcut. O zi liniştită.

— Doamne-ajută, a zis vrăjitorul, lăsând găleata jos. Să nu fie ultima aşa. Că trăim nişte vremuri…

La Praga, toată lumea ştia despre ce e vorba, care erau acele vremuri, dar oamenii preferau să nu discute. Propoziţia era trunchiată. Trunchierea propoziţiei devenise brusc ceva generalizat şi la modă. Uzanţele cereau ca răspuns la această întrerupere să faci o mutră înţeleaptă, să oftezi şi să înclini din cap cu înţeles. Dar Reynevan nu avea timp pentru aşa ceva.

— Vezi-ţi de drum, Radim, a spus el, uitându-se în jur. Nu pot să stau pe loc. Şi ar fi şi mai bine dacă nu ai sta nici tu.

— Eee?

— Sunt urmărit. De aceea nu pot să merg pe Postăvăriei.

— Eşti urmărit, a repetat Radim Tvrdík. Tot cei obişnuiţi?

— Desigur. La revedere.

— Aşteaptă.

— Ce să aştept?

— Nu e înţelept să încerci să scapi de urmăritori.

— Cum aşa?

— Pentru cei care te urmăresc, i-a explicat uimitor de limpede cehul, încercarea de a scăpa de urmăritor este semn clar că cel urmărit are conştiinţa încărcată şi ceva de ascuns. Hoţul se simte cu musca pe căciulă. Că nu te duci pe strada Postăvăriei, asta e înţelept. Dar nu te ascunde, nu-i evita, nu te feri. Fă ceea ce faci de obicei. Fă-ţi treburile obişnuite. Plictiseşte-i pe urmăritori cu rutina zilnică plicticoasă.

— De exemplu?

— Mi s-a uscat gâtlejul de la săpatul în nămol. Hai să mergem la Rac. Să bem o bere.

— Sunt urmărit, i-a amintit Reynevan. Nu te temi că…

— De ce să mă tem? a spus vrăjitorul şi a ridicat găleata.

Reynevan a oftat. Nu era prima oară când, magicienii praghezi îl uimeau. Nu ştia dacă e vorba de un sânge rece demn de admirat sau de o lipsă obişnuită de imaginaţie, dar unii dintre vrăjitorii locali se prefăceau adesea că nu le pasă de faptul ca husiţii erau mai cumpliţi decât Inchiziţia pentru cei care se ocupau cu magia neagră. *Maleficium,* vrăjitoria, era enumerată printre păcatele capitale, pe care articolul patru praghez poruncea să fie pedepsite cu moartea. Când era vorba despre articolele pragheze, cu husiţii nu era de glumit. Cei care se considerau calixtini{24} moderaţi la Praga nu erau cu nimic mai prejos în această privinţă de radicalii taboriţi şi de Orfanii fanatici. Vrăjitorul prins era băgat într-un butoi şi ars pe rug laolaltă cu el.

Au cotit spre piaţă, au traversat strada Nožovnice, apoi strada Aurarilor, apoi strada Svatojilská. Mergeau încet. Tvrdík s-a oprit la câteva cârciumi, a schimbat câteva bârfe cu cârciumarii. Propoziţiile se întrerupeau automat după „acum, cu asemenea vremuri…” De câteva ori a primit drept răspuns o mină înţeleaptă, urmată de un oftat şi un clătinat semnificativ din cap. Reynevan a privit în jur, dar nu i-a zărit pe cei care îl urmăreau. Se ascundeau prea bine. Nu ştia ce aflaseră şi începea să-l plictisească şi pe el rutina asta dureros de anostă.

Din fericire, au cotit din Svatojilská într-o curte şi au trecut pe sub poartă, ieşind chiar în faţa casei La Racul Roşu. Şi a tavernei micuţe pe care cârciumarul, fără pic de imaginaţie, o numise la fel.

— Hei, ia uitaţi! Este chiar Reynevan!

La masă, pe o bancă fixată în pământ în spatele stâlpilor, şedeau patru bărbaţi. Toţi erau mustăcioşi şi bărboşi, îmbrăcaţi cu lentnere{25} de cavaler. Pe doi dintre ei Reynevan îi cunoştea, aşadar ştia că sunt polonezi. Iar dacă nu ar fi ştiut, ar fi ghicit. Ca toţi polonezii aflaţi într-o ţară străină, şi aceştia erau zgomotoşi, aroganţi şi mitocani într-un mod ostentativ, ceea ce, după părerea lor, ar fi trebuit să le sublinieze statutul şi înalta poziţie socială. Amuzant era că, de la Paşte, statutul polonezilor în Praga scăzuse considerabil, iar poziţia lor se depreciase şi mai mult.

— Lăudat să fii! Salutare, stimate Esculap al nostru! l-a întâmpinat unul dintre polonezi, Adam Wejdnar, sub blazonul Rawicz, pe care Reynevan îl cunoştea.

— Stai jos! Staţi jos amândoi! Va invităm să vă serviţi!

— Da’ ce îi inviţi cu atâta grabă? s-a strâmbat cu prefăcută nemulţumire celălalt polonez, originar tot din Wielokpolska şi, de asemenea, cunoscut lui Reynevan: Mikołaj Żyrowski, cu blazonul Czewoj. Ai prea mulţi groşi sau

cum? Şi, în afară de asta, erboristul lucrează pentru leproşi! O să ne molipsească de lepră! Sau de ceva mai rău!

— Nu lucrez la leprozerie, a explicat Reynevan cu răbdare, pentru că nu era prima oară. Lucrez acum la spitalul Bohuslav. Aici, în Oraşul Vechi. Lângă Biserica Sfinţii Simon şi Iuda.

— Bine, bine, a dat din mână Żyrowski, care ştia toate acestea. Ce vreţi să beţi? Ah, la naiba, iertaţi-mă. Să vă fac cunoştinţă: aceştia sunt domnii Jan Kuropatwa din Łańcuchów, cu blazonul Szreniawa, şi Jerzy Skirmunt, cu blazonul Odrowąż. Vă rog să mă iertaţi, dar ce dracu' pute în halu' ăsta aici?

— Nămolul. Din Vltava.

Reynevan şi Radim Tvrdík au băut bere. Polonezii au băut vin austriac şi au mâncat friptură de oaie înăbuşită cu pâine. În acelaşi timp, vorbeau demonstrativ foarte tare în poloneză, povestindu-şi diverse anecdote şi încheind-o pe fiecare cu hohote zgomotoase de râs. Din când în când, întorceau capul şi înjurau pe sub mustaţă. Uneori, scuipau pe jos.

Din perioada Paştelui, mai exact din Joia Mare, părerea despre polonezi nu era cea mai bună printre cehi, iar poziţia lor la Praga nu era printre cele mai admirate. Şi erau văzuţi din ce în ce mai prost.

Împreună cu Zygmunt Korybutowicz, numit pe scurt Korybut, nepotul lui Jagiełło, candidat la tronul regelui ceh, sosiseră prima dată vreo cinci mii de cavaleri polonezi, iar a doua oară cam cinci sute. Mulţi oameni îşi puneau speranţa în Korybut pentru salvarea husiţilor cehi, iar polonezii se băteau vitejeşte pentru Potir şi Adevărul Domnului, nu-şi cruţaseră sângele la Karlštejn, la Jihlava, la Retz şi la Ústí. Cu toate acestea, tovarăşii de arme cehi nu-i plăceau. Cum să le placă nişte indivizi care se prăpădeau de râs când auzeau că tovarăşii lor cehi au nume precum Picek din Psikousy sau Sadlo din Stará Kobza? Care mureau de râs când auzeau nume precum Cvok din Chalupa sau Doupa din Zasada[26]? Trădarea lui Korybut, asta e limpede, dăunase foarte mult cauzei poloneze. Speranţele Cehiei fuseseră înşelate pe toată linia, regele husit *in spe*[27] se aliase cu domnii catolici, trădase cauza împărtăşaniei *sub utraque specie*[28], încălcase cele patru articole pe care jurase. Complotul fusese descoperit şi înăbuşit; în loc să ajungă pe tronul ceh, nepotul lui Jagiełło nimerise la închisoare, iar polonezii au început să fie priviţi cu duşmănie. O parte dintre ei au părăsit imediat Cehia. O parte însă au rămas. Fie ca să-şi arate dezaprobarea faţă de

trădarea lui Korybut, fie ca să se declare în favoarea Potirului ori ca să afirme că sunt gata să lupe în continuare pentru cauza calixtină. Şi ce dacă? Tot nu erau iubiţi. Se bănuia – şi nu fără temei – că polonezilor puţin le pasă de cauza calixtină. Se spunea că n-au mai plecat în primul rând pentru că nu aveau unde şi pentru ce să se întoarcă. Că veniseră în Cehia pentru că erau urmăriţi de tribunale şi aveau sechestre din cauza datoriilor, iar acum, pe lângă asta, erau toţi, inclusiv Korybut, marcaţi de blesteme şi infamie. În al doilea rând, luptau în Cehia numai ca să se îmbogăţească, să pună mâna pe pradă şi avere. În al treilea rând, de fapt nu luptau şi, profitând de absenţa cehilor luptători, le regulau nevestele.

Toate aceste afirmaţii erau adevărate.

Auzind limba polonă, un trecător ceh a scuipat pe jos.

— O, nu prea ne iubesc, a remarcat strâmbându-se caraghios Jerzy Skirmunt cu blazonul Odrowąż. De ce oare? Curios.

— Mă doare-n cot.

Żyrowski şi-a umflat spre stradă pieptul împodobit cu potcoavele de argint ale lui Czewoi. Ca orice polonez, trăia cu impresia stupidă că, dacă are blazon, deşi era de-a dreptul un cur gol, este egalul unor cehi precum Rożmberk, Kolovrát, Šternberk şi al tuturor celorlalţi nobili puternici la un loc.

— Poate că te doare, a fost de acord Skirmunt, dar tot e curios, iubiţeilor!

— Oamenii se minunează de o asemenea privelişte.

Vocea lui Radim Tvrdík era calmă, dar Reynevan îl cunoştea foarte bine.

— Oamenii se miră când văd cavaleri şi domni luptători cum petrec fără grijă la o masă din cârciumă. În zilele noastre. Când trăim asemenea vremuri…

S-a întrerupt, conform obiceiului. Dar polonezii nu obişnuiau să respecte obiceiurile.

— Când vin cruciaţii împotriva voastră, a? a chicotit Żyrowski. Pentru că vin cu putere mare, vin cu foc şi spadă, că în urma lor rămân pământul şi apa? Numai dacă te uiţi, cum…

— Taci din gură, l-a întrerupt Adam Wejnar. Iar domniei-tale, domnule ceh, vă răspund aşa: reproşul domniei-tale nu este nimerit. Pentru că Oraşul Nou acum este pustiu, oamenii au plecat. Dar când au fost acele zile despre care aţi binevoit să amintiţi, oamenii din Oraşul Nou au mers cu toţii după Prokop Holý[29] în apărarea ţării. Aşa că, dacă mi-ar vorbi cineva din Oraşul Nou, eu aş tăcea. Şi de aici, din Oraşul Vechi, nu a pornit nimeni. Aşadar,

râde ciob de oală spartă.

— Dinspre vest vine o putere uriaşă, a repetat Żyrowski, toată Europa! De data aceasta nu veţi mai rezista. Se va termina cu voi, a venit sfârşitul pentru voi.

— Pentru noi, a repetat sarcastic Reynevan. Şi pentru voi nu?

— Şi pentru noi, a răspuns încruntat Wejdnar, reducându-l la tăcere cu un gest pe Żyrowski. Şi pentru noi. Din păcate. Se vede că am ales partea cu ghinion în acest conflict. Ar fi trebuit să ascultăm vorbele episcopului Łaskarz.

— Da, a oftat Jan Kuropatwa. Şi eu ar fi trebuit să ascult de Zbyszek Oleśnicki. Iar acum stăm aici, ca nişte vite la tăiere şi în curând va veni măcelarul. Ascultaţi ce vă spun, domnilor, spre noi se îndreaptă o expediţie a cruciaţilor cum lumea nu a mai văzut. O armată de optzeci de mii de oameni. Prinţi electori, herzogi, pfaltzgraffi, bavarezi, saxoni, oameni înarmaţi din Suabia, din Turingia, din oraşele Hansei, tot landfriedul din Pilsen, ba chiar şi nişte străini de peste mare. Au trecut graniţa la începutul lui iulie, au asediat Stříbro, care va cădea curând, ba poate că a şi căzut deja. Şi cât este de la Stříbro până la noi? Cel mult vreo douăzeci de mile. Faceţi un calcul. În cinci zile vor fi aici. Astăzi este luni. Vineri, ţineţi minte vorbele mele, vom vedea crucile lor lângă Praga.

— Prokop nu va putea să le ţină piept, îl vor învinge în câmp deschis. Nu se poate împotrivi. Sunt prea mulţi.

— Madianiţii şi amaleciţii, când au atacat Gilead, a spus Radim Tvrdík, erau mulţi, ca lăcustele, iar cămilele lor cât nisipul de pe malul mării. Şi Gideon în fruntea celor trei sute de soldaţi i-a învins şi i-a împrăştiat. Pentru că a luptat în numele Domnului şi cu numele Domnului pe buze.

— Da, da, cum să nu! Iar pantofarul Skuba l-a învins pe balaurul de la Wawel. Nu amestecaţi, preacinstite domn, basmele cu realitatea.

— Experienţa ne învaţă – a adăugat cu un zâmbet amar Wejdnar – că, în general, dacă intervine, Domnul este întotdeauna de partea celor mai puternici.

— Prokop nu-i va opri pe cruciaţi, a repetat îngândurat Żyrowski. Ha, de astă dată, nici chiar Žižka nu v-ar putea salva.

— Prokop nu are şanse! a izbucnit Kuropatwa. Pun pariu pe orice. În cruciadă sunt cavaleri din Jorgenschild, din Ordinul Scutului Sfântului Gheorghe, floarea cavalerimii europene. Iar legatul papal aduce sute de arcaşi englezi. Ai auzit, cehule, de arcaşii englezi? Au arcuri lungi cât un

stat de om, bat cu ele la cinci sute de paşi, de la asemenea distanţă găuresc tabla, sfâşie cămăşile de zale ca pe nişte cămăşi de in. Zău! Un asemenea arcaş poate să…

— Dar un astfel de arcaş – l-a întrerupt calm Tvrdík – poate să rămână în picioare după ce a încasat o lovitură în scăfârlie cu ghioaga de luptă? Au venit la noi fel de fel bărbaţi destoinici, au venit cavaleri de toate felurile, dar până acum nu s-a găsit niciunul a cărui ţeastă să se opună ghioagelor cehe. Vreţi să puneţi un asemenea pariu, domnule polonez? Eu, unul, spun că atunci când un englez de peste mare încasează una în moalele capului, acel englez de peste mare nu mai are timp să întindă coarda arcului, pentru că englezul de peste mare va fi deja un răposat de peste mare. Dacă va fi altfel, voi câştigaţi. Pe ce punem pariu?

— O să vă strivească.

— Au mai încercat, a remarcat Reynevan. Anul trecut, în duminica de Sfântul Vit. La Ústí. Doar ai fost şi domnia-ta la Ústí, domnule Adam.

— Aşa este, a recunoscut polonezul din Wielkopolska. Am fost. Toţi am fost. Şi dumneata ai fost acolo, Reynevan. Nu ai uitat?

— Nu. Nu am uitat.

Soarele ardea îngrozitor, dogoarea cobora din cer. Nu se vedea nimic. Norul de praf ridicat de copitele cavalerilor care atacau se amesteca cu praful gros şi cu fumul care, după salva de tun, acoperise pătratul format de carele de luptă. Peste zgomotul luptătorilor şi nechezatul cailor a răsunat dintr-odată pocnetul unui lemn rupt şi strigăte de triumf.

Reynevan a observat cum se desprindeau din fum cei care fugeau.

— Au trecut, a oftat tare Diviš Bořek din Miletínek{30}. Au răzbătut printre carele de luptă…

Hynek din Kolštejn a tras o înjurătură. Roháč din Dubá se căznea să-şi stăpânească bidiviul, care fornăia. Prokop Holý avea chipul împietrit. Zygmunt Korybutowicz era foarte palid.

Din fum s-au desprins cu zgomot mare călăreţii în zale, domnii de Her s-au năpustit după husiţii care fugeau, îi călcau în picioare cu caii, îi tăiau şi îi sfârtecau pe cei care nu apucau să se adăpostească în interiorul pătratului format de care. Prin spărtura creată năvăleau alţi cavaleri în armuri grele.

Şi în această mulţime care se înghesuia să treacă prin spărtură, chiar sub botul cailor, chiar în faţa călăreţilor, au început dintr-odată să răpăie şi să arunce foc şi plumb obuzierele şi falconetele, au bubuit culevrinele, au ţiuit

fluierele şi o grindină de săgeţi de arbaletă s-a revărsat din cer. Călăreţii au fost aruncaţi din şa, caii au fost trântiţi la pământ, oamenii la un loc cu caii, cavalerii s-au ciocnit unii de alţii şi s-au rănit, a doua rafală s-a năpustit asupra încâlcelii şi a avut un efect încă şi mai ucigător decât prima. Până la carele pline de fum din interiorul pătratului nu au ajuns decât puţini cavaleri în zale, iar aceştia au fost lichidaţi rapid cu halebardele şi biciul de luptă. Imediat după aceea, cehii s-au năpustit cu răcnete sălbatice în afara careului de care, luându-i prin surprindere pe nemţi şi împingându-i într-o clipă afară din spărtură. Aceasta a fost acoperită imediat cu care conduse de arcaşi şi luptători cu biciul cu buzdugan. Au bubuit din nou obuzierele, fumul a ieşit din ţevile falconetelor. Monstranţa{31} ridicată deasupra carelor de luptă arunca reflexe aurii orbitoare, stindardul alb cu Potirul sclipea.

Ktož jsú boží bojovnicí
A zákona jeho!
Prostež od Boha pomoci
A doufejte v něho!{32}

Cine sunt luptătorii lui Dumnezeu
Şi ai legii lui!
Cereţi ajutorul Domnului
Şi speraţi intru el!

Cântecul răsuna din ce în ce mai intens şi trecea triumfător pe deasupra fortăreţei de care. Praful se depunea în urma cavaleriei care se retrăgea.

Văzând aceasta, Roháč din Dubá s-a întors către husiţii călare, care aşteptau în formaţie, şi a ridicat buzduganul. Acelaşi lucru l-a făcut peste o clipă spre cavaleria poloneză şi Dobko Puchała. Pe călăreţii din Moravia i-a pregătit de atac gestul lui Jan Tovačovský. Hynek din Kolštejn şi-a tras cu zgomot în jos viziera coifului.

De pe câmp se auzeau strigătele comandanţilor saxoni, care îi îndemnau pe călăreţi să atace din nou carele de luptă. Dar cavalerii în zale se retrăgeau, întorceau caii.

— Au luat-o la sănătoasa! Nemţii fuuug!

— Hai după ei!

Prokop Holý a oftat şi a ridicat capul.

— Acum… a spus apăsat. Acum e vai de curul lor!

Reynevan s-a desprins din compania polonezilor şi a lui Radim Tvrdík oarecum pe neaşteptate – pur şi simplu s-a ridicat în picioare, şi-a luat rămas-bun şi a plecat. A aruncat o privire scurtă spre Tvrdík, ca să-i comunice motivul comportamentului său. Vrăjitorul a clipit din ochi. Înţelesese.

Peste tot mirosea din nou a sânge. *Cu siguranţă că pe aici, pe undeva, trebuie să fie un abator,* şi-a spus Reynevan; *vine de la Kojce şi de la Frymarek Mięsny. Dar poate nu? Poate că este alt fel de sânge?*

Poate că este acela care se învolburase în rigolele din împrejurimi în septembrie 1422, când strada Fierarilor şi ulicioarele din jurul ei deveniseră teatrul unor lupte fratricide, când duşmănia dintre Oraşul Vechi şi Tabor dusese încă o dată la un conflict armat. Mult sânge cehesc se vărsase atunci pe strada Fierarilor. Destul de mult ca să mai miroasă şi acum.

Şi tocmai mirosul acesta de sânge i-a trezit vigilenţa. Nu-i vedea pe urmăritori, nu observase nimic suspect, niciunul dintre cehii care hoinăreau pe străzi nu părea spion. Cu toate astea, Reynevan simţea tot timpul privirile cuiva în ceafă. Se vede că urmăritorii lui încă nu se plictisiseră de rutina anostă. *Foarte bine, ticăloşilor,* şi-a spus el, *am să vă servesc şi mai multă rutină. Atât de multă, că o să vă vină să vomitaţi.* A plecat pe strada Pielarilor, îngustă din cauza atelierelor şi a prăvăliilor cu piei atârnate. S-a oprit de câteva ori, prefăcându-se interesat de marfă, privind în acelaşi timp cu coada ochiului. Nu a văzut pe nimeni cu mutră de spion. Dar ştia că aceştia sunt undeva, acolo.

Înainte să ajungă la Biserica Sfântul Gallus a cotit pe o străduţă laterală. Se îndrepta spre Carolinum, alma mater a lui. Mersul acolo făcea parte din rutină, îi făcea plăcere să asculte dezbateri şi *quodlibet*-uri.{33} Cândva, imediat după ce sosise la Praga, le frecventa destul de des. După aceea, în duminica de *Quasimodogeniti,* prima după Paştele din 1426, s-a împărtăşit în ambele feluri şi a frecventat cu regularitate *lectorium ordinarium.{34}* Ca un adevărat neofit, voia să cunoască în profunzime misterele şi complexităţile noii sale religii şi acestea îi deveneau cumva mai clare în timpul dezbaterilor dogmatice regulate dintre reprezentanţii aripii moderate şi conservatoare, grupate în jurul magistrului Jan din Příbram, şi reprezentanţii aripii radicale, adică oameni din cercul lui Jan Rokycan şi Peter Payne, un englez lollardist şi wycliffist. Dar cele mai înfierbântate erau disputele la care veneau adevăraţii radicali, adică cei din Oraşul Nou.

Abia atunci era vesel. Reynevan fusese de faţă atunci când Payne, care susţinea nu ştiu ce dogmă a lui Wycliff, fusese numit „inglişul preacurvit" şi fusese împroşcat cu sfeclă. Când bătrânul Kristián din Prachatice, respectabilul rector la universităţii, fusese ameninţat că va fi înecat în Vltava. Când aruncaseră cu o pisică moartă în venerabilul bătrânel Petr din Mladoňovice. Publicul adunat se încăiera întotdeauna, îşi căra pumni în faţă, nasurile sângerau şi dinţii zburau afară din gură în faţa Carolinumului şi în Piaţa de Carne.

De atunci, lucrurile se mai schimbaseră puţin. Jan din Příbram şi oamenii din cercul lui fuseseră demascaţi ca fiind implicaţi în complotul lui Korybut şi fuseseră izgoniţi din Praga. Dar cum natura nu suportă golurile, disputele au continuat, însă de la Paşte, Rokycana şi Payne deveniseră dintr-odată moderaţi şi conservatori. Oamenii din Oraşul Nou – la fel ca înainte – îi reprezentau pe radicali. Radicali înverşunaţi. La dispute se iscau în continuare bătăi, se aruncau cuvinte urâte şi pisici moarte.

— Domnule!

S-a întors. Individul care stătea în spatele lui era scund şi în întregime cenuşiu. Avea o faţă cenuşie, un surtuc cenuşiu, o glugă cenuşie, nădragi cenuşii. Singurul lucru deosebit la el era toiagul, făcut dintr-un lemn deschis la culoare.

S-a întors, auzind hărmălaie în spate. Alt individ îi închidea calea din partea cealaltă a străduţei, având şi el un toiag. Omul era puţin mai înalt şi puţin mai colorat îmbrăcat decât primul. Dar avea o mutră mult mai posomorâtă.

— Să mergem, domnule, a repetat Cenuşiul fără să ridice ochii.

— Unde? Şi de ce?

— Nu vă opuneţi, domnule.

— Cine v-a poruncit?

— Domnul Neplach.

Şi, după cum s-a dovedit, nu au mers foarte departe. Până la una dintre căsuţele de piatră de pe latura de sud a Pieţei Oraşului Vechi. Reynevan nu şi-a dat seama exact care anume. Spionii l-au condus din spate, printr-un subsol întunecat care puţea a orz stricat, prin curţi interioare, cămăruţe, pe scări. Încăperile de locuit erau destul de bogate – la fel ca toate casele din acest cartier, şi aceasta era tot una preluată de la nemţii înstăriţi, care fugiseră din Praga după anul 1420.

Bohuchval Neplach[35], poreclit Flutek, îl aştepta în camera mare. Sub tavanul înalt, luminos, cu grinzi. De una dintre grinzi atârna o frânghie. De frânghie atârna un spânzurat. Vârfurile cizmelor lui elegante atingeau podeaua. Aproape. Mai lipseau vreo două degete.

Fără să-şi mai piardă timpul cu salutări şi alte obiceiuri mic-burgheze învechite, fără să-l învrednicească pe Reynevan nici măcar cu o privire, Flutek a arătat cu degetul spre spânzurat. Reynevan ştia despre ce este vorba.

— Nu… şi-a înghiţit acesta saliva. Nu e el. Poate că… Ba nu.

— Uită-te bine!

Reynevan s-a uitat atât de bine, încât era sigur că îşi va aminti la următoarele câteva mese de frânghia care intra adânc în gâtul umflat, de faţa schimonosită, de ochii bulbucaţi şi de limba roşie care atârna afară.

— Nu, nu e el… De altfel, ştiu şi eu… Pe acela l-am văzut numai din spate…

Neplach a pocnit din degete. Servitorii l-au întors pe spânzurat cu spatele spre Reynevan.

— Şi stătea jos. Avea o mantie.

Neplach a pocnit din degete. O clipă mai târziu, frânghia era tăiată, trupul dat jos, acoperit cu o mantie şi aşezat într-o poziţie destul de macabră, dat fiind faptul că se instalase *rigor mortis.*

— Nu, a spus Reynevan. Mai degrabă nu. Acela… Hm… L-aş fi recunoscut în mod sigur după voce.

— Îmi pare rău – vocea lui Flutek suna ca viforul din februarie –, dar nu se poate face nimic. Dacă ar putea vorbi, tu nu mi-ai mai fi de nicio trebuinţă. Ei, asta este, luaţi hoitul de aici.

Porunca a fost îndeplinită cu iuţeala fulgerului. Bohuchval Neplach, poreclit Flutek, era şeful spionajului şi contraspionajului din Tábor, subordonat direct lui Prokop Holý. Iar când trăia Žižka, direct acestuia.

— Stai jos, Reynevan.

— Nu am timp să…

— Stai jos!

— Cine era…

— Spânzuratul? În momentul de faţă nu are nicio importanţă.

— Era trădător? Spion catolic? Din ce-mi dau seama, a fost vinovat, nu?

— Ce?

— Întreb dacă a fost vinovat.

— Te referi în sens escatologic? a întrebat Flutek, aruncându-i o privire răutăcioasă. La Judecata de Apoi? Dacă-i aşa, singurul lucru pe care îl pot spune este să fac referire la Crezul de la Niceea; Isus a murit răstignit în timpul lui Pilat din Pont, dar s-a ridicat din morţi şi va veni din nou în slavă să judece viii şi morţii. Fiecare va fi judecat după gândul şi fapta lui. Şi atunci se va stabili cine este vinovat şi cine nu. Se va stabili, ca să mă exprim aşa, definitiv.

Reynevan a oftat şi a dat din cap. Numai el era de vină. Doar îl cunoştea pe Flutek. Ar fi putut să nu întrebe.

— Deocamdată nu contează cine a fost. Important este că a reuşit să se spânzure înainte să spargem uşa. Că nu am apucat să-l oblig să vorbească. Iar tu nu ai reuşit să-l identifici. Susţii că nu e acela. Nu e cel pe care l-ai ascultat pe ascuns pe când complota în Silezia cu episcopul de Wrocław. Aşa este?

— Aşa este.

Flutek l-a măsurat cu o privire urâtă. Ochii lui Flutek, negri ca de jder, care se uitau pe deasupra nasului ca gurile unei puşti cu două ţevi, ştiau să arunce priviri foarte urâte.

Uneori, în ochii negri ai lui Flutek apăreau doi diavoli mici, aurii, care se dădeau tumba în acelaşi timp, ca la comandă. Reynevan îi mai văzuse aşa. De regulă, asta prevestea lucruri foarte neplăcute.

— Iar eu cred că nu este aşa, a spus Flutek. Eu cred că minţi. Că ai minţit chiar de la început, Reynevan.

De unde apăruse lângă Žižka, nimeni nu ştia. Fireşte, circulau tot felul de zvonuri. După unele, Bohuchval Neplach – pe numele lui adevărat Jehoram ben Jicchak – era evreu, cărturar al şcolii de rabini, pe care, uite-aşa, dintr-un capriciu, husiţii îl cruţaseră în timpul măcelului din ghetoul de la Chomutov, din martie 1421. După alţii, nu se numea cu adevărat Bohuchval, ci Gottlieb şi era neamţ, negustor din Pilsen. Iar după alţii era călugăr, un dominican pe care Žižka – din motive necunoscute – îl salvase personal din masacrul preoţilor şi călugărilor de la Beroun. Iar alţii susţineau că Flutek era un preot paroh din Čáslav, care sesizase la timp conjunctura, trecuse de partea husiţilor şi, cu o înflăcărare de neofit, îl pupase în fund pe Žižka atât de eficient, încât obţinuse un post înalt. Reynevan era înclinat să creadă mai ales acest ultim zvon. Flutek trebuia să fie preot; în sprijinul acestei afirmaţii vorbeau ipocrizia lui calomnioasă, duplicitatea, egoismul monstruos şi rapacitatea inimaginabilă.

Tocmai rapacităţii sale îşi datora Bohuchval Neplach porecla primită. Căci în anul 1419, când husiţii ocupaseră Kutná Hora, cel mai important loc din Cehia unde se bătea monedă, Praga husită, rupta de minele şi de monetăria de la Kutná Hora, a început să-şi bată propria monedă de aramă, cu un conţinut infim de argint. Era o monedă oribilă şi lipsită, practic, de valoare, cu o paritate aproape egală cu zero. Aşadar, monedele pragheze erau dispreţuite şi poreclite „flutek”. Iar când Bohuchval Neplach a început să îndeplinească pe lângă Žižka funcţia de şef al spionajului, porecla „Flutek” s-a lipit imediat de el. Şi s-a văzut curând că Bohuchval Neplach era gata să facă orice pentru un flutek. Mai exact: că Bohuchval Neplach era gata să se aplece întotdeauna după un flutek, chiar şi într-o grămadă de bălegar. Şi că Bohuchval Neplach nu dispreţuieşte niciun flutek – niciodată, absolut niciodată nu ratează ocazia de a fura sau de a delapida un flutek.

Prin ce minune s-a menţinut Flutek pe lângă Žižka, care în Táborul Nou îi pedepsea aspru pe delapidatori şi combătea cu o mână de fier hoţia, a rămas o enigmă. A rămas o enigmă şi de ce îl tolerase mai târziu nu mai puţin principialul Prokop Holý. Se impunea o singură explicaţie – Bohuchval Neplach era meseriaş în ceea ce făcea pentru Tábor. Iar meseriaşilor li se trec multe cu vederea. Trebuie să li se treacă cu vederea. Căci meseriaşii nu sunt uşor de găsit.

— Dacă vrei să ştii, a început Flutek, am acordat povestirii tale – de altfel, şi propriei tale persoane – excepţional de puţină încredere chiar de la început. Congrese misterioase, consfătuiri secrete, conspiraţii globale – astea sunt lucruri bune în literatură, potrivite, să zicem, pentru un Wolfram von Eschenbach, iar la Wolfram este plăcut să citeşti despre taine şi comploturi, despre misterul Sfântului Graal şi Terre de Salvaesche, despre diverşi Klinschor[36], Flagetanis[37], Feirefiz şi alţi Titureli[38]. În relatarea ta a fost cam multă literatură. Cu alte cuvinte, am bănuit că ai minţit pur şi simplu.

Reynevan nu a răspuns nimic, doar a ridicat din umeri. Ostentativ.

— Motivele pentru care ai inventat toate acestea pot fi diferite, a continuat Neplach. Ai fugit din Silezia, după cum afirmi, pentru că erai urmărit, ameninţat cu moartea. Dacă este adevărat, nu aveai încotro şi trebuia să intri în graţiile lui Ambroż. Şi cum altfel, dacă nu prevenindu-l despre complotul urzit împotriva lui? Apoi ai fost adus în faţa lui Prokop. Prokop, de regulă, vede în fugarii din Silezia spioni, aşadar îi spânzură pe toţi şi, la sfârşit, socoteala iese în favoarea lui. Aşadar, în ce fel să-ţi salvezi

pielea? Păi să te apuci să dezvălui informaţii despre o consfătuire secretă şi un complot. Ce spui, Reynevan? Cum îţi sună?

— Wolfram von Eschenbach v-ar invidia. Şi aţi câştiga turneul de la Wartburg într-o clipită.

— Aşadar, ai avut destule motive ca să inventezi totul, a continuat netulburat Flutek. Dar eu cred că a fost unul în special.

— Sigur, a zis Reynevan, care ştia foarte bine despre ce este vorba. Unul.

— Mă atrage cel mai mult ipoteza că aiurelile tale au ca scop distragerea atenţiei de la o chestiune cu adevărat importantă, a început Flutek, iar în ochi i-au apărut doi drăcuşori de aur. De la cele cinci sute de grivne furate de la colectorii de taxe. Cum răspunzi la aceasta, doctoraşule?

— Ca de obicei, a spus Reynevan şi a căscat. Am mai vorbit despre asta. La întrebarea dumitale obositoare şi plictisitoare voi răspunde, ca întotdeauna, într-un mod obositor şi plictisitor. Nu, frate Neplach, nu voi împărţi cu dumneata banii furaţi de la colector. Şi sunt câteva motive. În primul rând, nu am acei bani, pentru că nu eu i-am furat. În al doilea rând…

— Dar cine i-a furat?

— Ca să vorbesc plictisitor: nu am habar.

Ambii drăcuşori au sărit şi au executat o tumbă laborioasă.

— Minţi.

— Clar. Pot să plec?

— Am dovada că minţi.

— Oho!

— Susţii, a continuat Flutek, sfredelindu-l cu privirea, că acel congres mitic al vostru a avut loc pe 13 septembrie şi că la el a participat Kaspar Schlick. Ştiu din surse directe că pe 13 septembrie 1425 Kaspar Schlick era la Buda. Aşadar, nu putea fi în Silezia.

— Ai nişte surse de căcat, Neplach. Dar nu, deja mă provoci, încerci să mă iei prin învăluire, să mă prinzi în capcană. Şi nu e prima oară, de altfel. E adevărat?

— E adevărat.

Flutek a rămas impasibil.

— Stai jos, Reynevan, încă nu am terminat cu tine.

— Nu am banii colectorului şi nu ştiu…

— Ţine-ţi gura.

Au tăcut un timp. Drăcuşorii din ochii lui Flutek se potoliseră, aproape că dispăruseră. Dar Reynevan nu se dădea bătut. Flutek s-a scărpinat la nas.

— Dacă nu ar fi fost Prokop… a rostit el încet. Dacă nu mi-ar fi interzis Prokop să te ating nici măcar cu-n deget, nici pe tine, nici pe Szarlej ăla al tău, aş fi scos până acum tot ce-mi trebuie de la tine. La mine, până la urmă toţi au vorbit, nu a fost niciunul care să tacă. Şi să fii sigur că ai fi spus şi tu unde sunt banii.

Reynevan avea experienţă, nu se lăsa speriat. A ridicat din umeri.

— Daaa, a spus Neplach după o altă pauză, privind la capătul de frânghie care rămăsese atârnat. Şi ăsta ar fi vorbit, aş fi scos şi din el tot ce ştia. Păcat, mare păcat că a apucat să se spânzure. Ştii, acum o clipă chiar mă gândeam, poate că el a fost la ferma aceea… Am fost dezamăgit că nu l-ai recunoscut…

— Mereu te dezamăgesc. Îmi pare sincer rău.

Drăcuşorii au tresărit uşor.

— Chiar aşa?

— Chiar aşa. Mă suspectezi, pui să fiu urmărit, mă pândeşti, mă provoci. Încerci să-mi ghiceşti motivele, dar îl uiţi pe cel mai important şi singurul, de altfel: cehul care a complotat la fermă l-a trădat pe fratele meu, l-a trimis în ghearele ucigaşilor tocmiţi de episcopul de Wrocław. Ba chiar s-a şi lăudat cu asta în faţa episcopului. Aşadar, dacă ar fi atârnat el de grindă, nu m-aş fi zgârcit să dau un groş pentru o slujbă de mulţumire. Crede-mă, şi mie îmi pare rău că nu este el. Şi niciunul dintre cei pe care mi i-ai mai arătat şi m-ai pus să-i identific.

— Aşa este, a recunoscut Flutek, prefăcându-se îngândurat. Am pus pariu la un moment dat pe Diviš Bořek din Miletínek. Al doilea tip era pentru mine Hynek din Kolštejn… Dar nu e niciunul dintre ei.

— Întrebi sau afirmi? Pentru că ţi-am repetat de o sută de ori: nu e niciunul dintre ei.

— Da, căci i-ai văzut bine pe amândoi… Atunci. Când te-am luat cu mine…

— La Ústí? Îmi amintesc.

Toată panta uşoară era presărată cu cadavre, dar o privelişte cu adevărat macabră se arăta pe malurile râului Zdižnice, care curgea prin fundul văii. Aici, îngropate parţial în nămolul roşu de sânge, se înălţau munţi de cadavre, resturi omeneşti amestecate cu hoituri de cai. Era clar ce se petrecuse aici. Malurile mlăştinoase îi opriseră în loc pe saxonii şi cavalerii din Meissen, îi ţinuseră suficient de mult în loc pentru a fi atacaţi mai întâi

de cavaleria taborită, apoi de hoarda urlătoare de pedestraşi care veneau după ei. Cehii, polonezii şi moravii călare nu zăboviseră mult timp aici, sfârtecaseră pe cine nimeriseră, apoi o luaseră repede pe urma cavalerilor care fugeau spre oraşul Ústí. În schimb, pedestraşii husiţi – taboriţii şi Orfanii – s-au oprit pe malul râului pentru mai mult timp. I-au măcelărit şi i-au sfârtecat pe toţi nemţii. I-au înconjurat sistematic, păstrând ordinea, i-au înghesuit şi apoi au pornit să vâjâie bicele de luptă, *morgenstern*-urile, buzduganele, halebardele, ghizarmele, suliţele, coasele de luptă, lăncile şi furcile. Nu exista milă. O mulţime de oameni ţipau, cântau, sângerau din cap până-n picioare, Luptătorii lui Dumnezeu nu luau niciun prizonier. Pe celălalt mal al râului Zdižnice, în apropierea hanului din Ústí, pedestraşii şi călăreţii încă mai aveau ce face. Din norii de praf se auzea scrâşnetul fierului, răzbăteau zgomote de lovituri şi ţipete, un fum negru se târa pe pământ. Předlice şi Hrbovice ardeau, satele de pe celălalt mal al râului, şi judecând după ceea ce se auzea, măcelul continua.

Caii nechezau, întorceau capetele, ciuleau urechile, se zbăteau, călcau oameni în picioare. Arşiţa era copleşitoare. Cu mare zarvă şi ridicând un nor uriaş de praf, au venit în galop spre ei mai mulţi călăreţi, printre care Roháč din Dubá, Vyšek Račinski, Jan Blech din Těsnice, Puchała.

— Mai că am terminat, mârâia încontinuu Roháč, apoi a scuipat şi s-a şters la gură cu dosul palmei. Au fost 13.000. După primele socoteli, am lichidat vreo trei mii şi jumătate. Deocamdată. Pentru că acolo treaba continuă. Caii saxonilor sunt obosiţi, nu ajung departe. Aşa că o să mai adăugăm ceva la socoteala noastră. Cred că o să doborâm, după cum socotesc eu, vreo patru mii.

— Poate că nu e ca la Grünwald, a scrâşnit din dinţi Dobko Puchała.

Wieniawa de pe scut nu se mai vedea sub stratul de noroi amestecat cu sânge.

— Poate că nu este chiar Grünwald, dar tot e frumos. Domniile-voastre ce ziceţi?

— Domnule Prokop, a spus Korybutowicz, care parcă nu-l auzise. Nu e timpul să ne gândim la milostivirea creştină?

Prokop Holý nu a răspuns. Şi-a mânat calul în jos, pe pantă, spre Zdižnice. Printre luptători.

— Milostivirea ca milostivirea, a spus mânios Jakoubek din Vřešovice, hatmanul din Bilina, care venea în urma lui. Dar banii sunt bani! E chiar păcat! Uite, priviţi, la ăla fără cap, cu furcile aurii încrucişate pe scut.

Înseamnă că e Kalkreuth. Răscumpărarea este cel puţin o sută de groşi de dinainte de revoluţie. Sau celălalt, cu maţele pe dinafară, cu cuţite de podgorie pe un câmp înclinat, ăla trebuie să fie Dietrichstein. Neam important, cel puţin trei sute…

Pe malul aceluiaşi râu, Orfanii care dezbrăcau trupurile au scos de sub mormanul de cadavre un tânăr încă în viaţă, cu armură şi o haină cu blazon. Tânărul a căzut în genunchi, şi-a împreunat mâinile şi a implorat. După aceea a început să ţipe. A primit o lovitură cu toporul şi a încetat.

— Pe un câmp negru, o bandă crenelată argintie, a remarcat fără nicio emoţie Jakoubek din Vřešovice, cunoscător, după cum se vedea, de heraldică şi economie. Înseamnă că este Nesselrode. E conte. Face cel puţin cinci sute. Risipim banii aici, frate Prokop!

Prokop Holý şi-a întors spre el faţa de ţăran.

— Domnul este martor, a rostit răguşit. Cei care stau aici nu aveau pe frunte pecetea Lui. Numele lor nu erau scrise în cărţile celor vii. Şi apoi, a adăugat după o clipă de tăcere apăsătoare, noi nu i-am invitat aici.

— Neplach?

— Ce este?

— Tot timpul mă pui să spionez, zbirii tăi se ţin mereu după mine. O să mă urmăreşti în continuare?

— Şi ce dacă?

— Mi se pare că nu e nevoie…

— Reynevan. Eu te învăţ pe tine cum să pui lipitori?

Au mai tăcut un timp. Privirea lui Flutek revenea încontinuu la bătrânelul care atârnase de grinda din tavan.

— Şobolanii fug de pe corabia care se scufundă, a spus el după ce a cugetat un timp. Nu doar în Silezia complotează şobolani prin ferme şi prin castele, privind peste graniţă după ajutor şi protecţie, pupându-i în cur pe episcopi şi pe herţog. Dar corabia lor se scufundă, le tremură curul de frică, s-a terminat cu speranţele şi iluziile. Că noi tragem în sus, iar ei în jos, spre cloacă! Korybutowicz s-a fofilat, la Ústí a fost pogrom şi masacru, austriecii bătuţi în cap au fost terminaţi la Zwettl, în Luzacia s-au stârnit incendii până la Zgořelec. Uherský Brod şi Pressburg[39] sunt înspăimântate, Olomouc şi Trnava tremură de frică în spatele zidurilor. Prokop triumfa…

— Deocamdată.

— Ce deocamdată?

— Acolo, lângă Stříbro… Se vorbeşte că…

— Ştiu ce se vorbeşte acolo.

— Vine o cruciadă împotriva noastră.

— Normal.

— Se spune că e toată Europa.

— Nu chiar toată!

— Optzeci de mii de oameni înarmaţi…

— Rahat! Cel mult treizeci de mii.

— Dar se spune că…

— Reynevan, l-a întrerupt calm Flutek. Gândeşte-te puţin! Dacă ar fi într-adevăr vreo primejdie, aş mai sta eu aici? Au tăcut amândoi un timp.

— De altfel, dintr-o clipă în alta, treburile se vor limpezi, a spus şeful spionajului taborit. Dintr-o clipă în alta. Ai să auzi!

— Ce? Cum? De unde?

Neplach l-a potolit cu un gest. A arătat spre fereastră. I-a făcut semn să ciulească urechile.

Se auzeau clopoţele pragheze.

Au început cele din Oraşul Nou. Primul a fost Fecioara Maria din Trávníček, iar imediat după Mănăstirea Emmaus. Apoi au răsunat clopoţele Bisericii Sfântul Venceslav din Zderaz, la corul lor s-a adăugat Sfântul Ştefan, după el Vojtěch şi Mihail, apoi glasul feciorelnic şi melodios al Fecioarei Maria a Zăpezilor. O clipă mai târziu s-au auzit bătăile clopotelor din Oraşul Vechi – mai întâi Sfântul Egidiu, apoi Sfântul Gallus şi, la sfârşit, răsunătoare şi triumfală, Biserica Sfântul Týn. Apoi au răsunat şi clopotniţele de la Hradčany – la Benedict, la Sfântul Gheorghe, la Toţi Sfinţii. Şi la urmă, cel mai demn, cel mai profund, cel mai răsunător, s-a auzit şi a plutit pe deasupra oraşului vocea clopotului catedralei.

Praga de aur cânta din clopote.

În Piaţa Oraşului Vechi era o agitaţie şi o înghesuială de neînchipuit. Lângă primărie se strânsese o groază de lume, lângă porţi se adunau gloatele. Clopoţele băteau întruna. Se stârnise un haos total. Oamenii se îmbrânceau, strigau, gesticulau, peste tot vedeai numai feţe asudate, stacojii din cauza efortului şi de enervare, guri larg căscate. Ochi febrili.

— Ce este? Reynevan l-a tras de mânecă pe un tăbăcar care mirosea a urină.

— Noutăţi? Sunt noutăţi?

— Fratele Prokop i-a bătut pe cruciaţi. Lângă Tachov! I-a cotonogit zdravăn. I-a zdrobit!

— A fost luptă mare?

— Şi încă ce luptă! Au luat-o la sănătoasa! Au fugit! Papistaşii au fugit mâncând pământul! Înspăimântaţi!

— Au aruncat totul! a exclamat emoţionat un meşteşugar. Arme, tunuri, pradă, mâncare! Şi au fugit! Au fugit de la Tachov. Potirul a învins!

— Ce tot spuneţi? Au fugit? Fără luptă?

— Au fugit, au fugit! Şi în timp ce fugeau, au fost măcelăriţi groaznic de ai noştri! Tachov a fost înconjurat, domnii din landfried s-au închis în castel! Fratele Prokop zdrobeşte zidurile cu bombarde, azi-mâine cucereşte oraşul! Fratele Jakoubek din Vřešovice îl urmăreşte şi îl va prinde pe Heinrich von Plauen!

— Linişte! Tăceţi cu toţii! Vine fratele Jan!

— Fratele Jan! Fratele Jan! Şi consilierii!

Porţile primăriei s-au deschis şi un grup de oameni a ieşit pe scări.

În frunte era Jan Rokycana, preotul paroh de la Biserica Sfânta Maria din Týn, nu prea înalt, cu chip nobil, ca să nu spunem atins de har. Şi nu era bătrân. Ideologul de frunte al revoluţiei utracviste din acel moment avea treizeci şi cinci de ani, era mai în vârstă cu zece ani decât Reynevan. Alături de discipolul său deja vestit mergea gâfâind Jakobellus Stříbrský, magistru al universităţii. O jumătate de pas mai în spate venea Peter Payne, englezul cu chip de ascet. Mai departe păşeau consilierii din Oraşul Vechi – puternicul Jan Velvar, Matěj Smolař, Václav Hedvíka. Şi alţii.

Rokycana s-a oprit.

— Fraţi cehi! a strigat, ridicându-şi braţele. Praghezi! Domnul e cu noi! Domnul e deasupra noastră!

Strigătele mulţimii s-au înteţit, apoi s-au potolit, stingându-se în cele din urmă. Clopoţele bisericilor au încetat să mai bată. Rokycana nu şi-a coborât braţele.

— Înfrânţi sunt ereticii! a strigat şi mai tare. Cei care au necinstit Sfânta Cruce, făcând din ea, la instigarea Romei, o armă criminală! I-a ajuns pedeapsa lui Dumnezeu. Victoria a fost a fratelui Prokop!

Oamenii au strigat într-un singur glas: „Vivat!” Predicatorul i-a potolit, continuând:

— Deşi s-au adunat aici hoardele iadului, deşi s-au năpustit asupra noastră ghearele însângerate ale Babilonului, deşi răutatea Antihristului de

la Roma a ameninţat din nou adevărata religie, Domnul este deasupra noastră! Domnul Cerurilor şi-a ridicat mâna ca să nimicească puterea vrăjmaşă! Acelaşi Domn care a înecat oştile faraonului în Marea Roşie, care a pus pe fugă din faţa lui Ghideon armata fără număr a madianiţilor! Domnul care pe parcursul unei singure nopţi a nimicit cu ajutorul îngerului său o sută optzeci de mii se asirieni, acelaşi Domn al Cerurilor a băgat spaima în inimile duşmanilor noştri! Aşa cum fugeau oştile ereticului Senaherib din faţa Ierusalimului, la fel de cuprinsă de spaimă era şi oastea papală, atunci când a fugit în panică de la Stříbro şi Tachov!

— Numai ce au văzut slujitorii diavolului Potirul de pe steagurile fratelui Prokop – l-a aprobat în şoaptă Jakobellus – când au auzit corul Luptătorilor lui Dumnezeu, s-au împrăştiat înspăimântaţi, că nu a mai rămas nimeni! Erau ca o pleavă pe care o împrăştie vântul!

— *Deus vicit!* a exclamat Peter Payne. *Veritas vicit! Te Deum laudamus!* *{40}*

Mulţimea striga şi se tânguia. Atât de tare, că lui Reynevan îi ţiuiau urechile.

În acea seară de 4 august 1427, Praga a sărbătorit victoria cu mare pompă şi zgomot, după săptămânile de spaimă şi nesiguranţă, praghezii au pus repede la cale festinuri. Se cânta pe străzi, se dansa în jurul focurilor din pieţe, oamenii se veseleau în curţi şi în grădini. Cei mai evlavioşi cinsteau victoria lui Prokop prin slujbe religioase, organizate spontan în toate bisericile pragheze. Cei mai puţin evlavioşi aveau de ales dintr-o paletă largă de activităţi. Peste tot, în Oraşul Vechi şi în Oraşul Nou, la Hradčany, cârciumarii sărbătoreau victoria împotriva cruciaţilor oferind tuturor gratis, pe cheltuiala localului, băuturi alcoolice şi mâncare. În toată Praga săreau dopurile şi se dădea cep butoaielor, mirosea a grătar, a frigare şi a oale încinse. Ca de obicei, negustorii vicleni au profitat de ocazie, descotorosindu-se, sub pretextul dărniciei, de produsele care riscau să se usuce sau să se strice, ba chiar şi de cele care nu erau deloc în primejdie să se strice! Dar cine le mai dădea atenţie! Cruciada a fost înfrântă!

Ameninţarea trecuse! Să ne veselim!

Şi Praga se veselea în lung şi în lat. S-au rostit discursuri şi sau închinat pahare în cinstea viteazului Prokop Holý şi a Luptătorilor lui Dumnezeu, precum şi pentru nimicirea cruciaţilor fugiţi de la Tachov. Mai ales conducătorului cruciadei, Otto von Ziegenhain, arhiepiscop de Trier, i s-a

urat ca în drum spre casă să dea ortul popii sau cel puţin să se îmbolnăvească. S-au cântat cuplete alcătuite în grabă despre felul în care, atunci când văzuse steagurile lui Prokop, legatul papal Henri de Beaufort se scăpase în izmene. Reynevan s-a alăturat şi el petrecerii. Mai întâi în Piaţa Oraşului Vechi, apoi mutându-se, împreună cu un grup aventuros şi destul de numeros, în Perštýn, la hanul „La ursuleţ”, de lângă Biserica Sfântul Martin din Zid. Apoi frăţia petrecăreţilor veseli s-a mutat în Oraşul Nou. Au mai cules pe drum câţiva beţivani din cimitirul de lângă Fecioara Maria a Zăpezilor, apoi trupa veselă a ajuns în Târgul de Cai{41}. Aici au vizitat pe rând două cârciumi – „La iapa albă” şi „La Mejzlík”.

Reynevan a însoţit cu loialitate grupul. Ce să mai vorbim, avea şi el chef să petreacă şi să se distreze, se bucura sincer de victoria de la Tachov, era mai puţin îngrijorat de Szarlej. Iar traseul îi convenea, căci locuia în Oraşul Nou. Dar pe strada Postăvăriei, la apoteca „La Arhanghel”, unde se aştepta să dea de Samson al Mierii, nu se putea duce. Renunţase definitiv la această intenţie. Se temea să nu condamne localul tainic la incendiere şi să nu-i deconspire pe magicienii alchimişti cehi. Ba să-i condamne, eventual, şi la lucruri mai rele. Era un risc real. În mulţimea veselă de la „La iapă” zărise de câteva ori o siluetă cenuşie, o glugă cenuşie şi faţa la fel de cenuşie a spionului. Flutek, după cum se vedea, nu renunţa niciodată. Se distra, dar moderat, nu exagera cu băutura, deşi decocturile magice de la Postăvărie îl făcuseră să devină rezistent la diverse toxine, printre care şi la alcool. Totuşi, a decis să părăsească grupul. Petrecerea de la „La Mejzlík” ajungea treptat – parţial, ajunsese deja – la etapa pe care Szarlej o numea „vin, cântec, vomă”. Era clar de ce lista nu conţinea şi cuvântul „femei”.

Reynevan a ieşit în stradă şi a respirat adânc. Praga amuţise. Ecourile petrecerilor zgomotoase cedau treptat locul corurilor de broaşte de pe Vltava şi ale greierilor din grădinile mănăstirilor. A pornit spre Poarta Cailor.

Din cârciumile şi pivniţele pe lângă care trecea năvăleau mirosuri acre, se auzea clinchetul vaselor, voci de fete tinere, deja puţin somnoroase şi cântece din ce în ce mai lente.

Já řezník, ty řezník, oba řezníci
Pudem za Prahu pro jalovici
Jak budu kupovat, ty budeš smlouvat
budem si panenky hezky namlouvat!

Eu îs măcelar, tu eşti măcelar, amândoi tot măcelari
Mergem lângă Praga după o junincă
Eu voi cumpăra, tu te vei târgui
Vom convinge frumuşel fătuca.

Adia un vânt uşor, aducând miros de flori, de frunze, de nămol şi Dumnezeu mai ştie ce.

Şi de sânge.

Praga tot mai duhnea a sânge. Reynevan simţea mereu acel miros care îl urmărea, îl avea neîncetat în nări. Simţea neliniştea provocată de această duhoare. Trecătorii erau din ce în ce mai rari. De spionii lui Neplach nu se vedea nici urmă şi nu se auzea nimic prin jur. Dar neliniştea nu dispărea.

A cotit pe strada Pasířka Veche, apoi din Pasířka pe străduţa numită Pe Şanţ. Şi în timp ce mergea se gândea la Nicolette, la Katarzyna Biberstein. Se gândea intens la ea şi a simţit curând consecinţele aceste intensităţi. Amintirile îi apăreau atât de vii şi de reale în faţa ochilor, cu atâtea amănunte, încât la un moment dat nu s-a mai putut abţine – Reynevan s-a oprit din reflex şi s-a uitat în jur. Din reflex, pentru că ştia că nu are unde să se ducă. Încă din august 1419, la numai douăzeci de zile după defenestrare{42}, la Praga fuseseră dărâmate toate bordelurile şi toate fetiţele vesele până la ultima fuseseră alungate dincolo de zidurile oraşului. În privinţa severităţii moravurilor, husiţii erau neclintiţi.

Amintirile realiste şi pline de detalii legate de Katarzyna i-au trezit şi alte asocieri. Locuinţa din casa de pe colţul străzilor Sfântul Ştefan şi Pe Iaz, unde Reynevan locuia împreună cu Samson al Mierii, avea o proprietăreasă, doamna Blažena Pospíchalová, văduvă, o femeie nurlie, cu ochi frumoşi, albaştri. Aceşti ochi se opriseră de câteva ori asupra lui Reynevan într-un fel atât de grăitor, încât putea să o bănuiască pe respectabila Blažena că nutreşte acea dorinţă despre care Szarlej obişnuia să spună pe larg că este unirea „bazată numai pe dorinţă, fără a fi rodul unui legământ sancţionat de Biserică”. Restul lumii definea chestiunea mult mai scurt şi mult mai la obiect. Iar husiţii tratau aceste lucruri tranşant, aşa cum s-a spus, cu mare severitate. De regulă, făceau acest lucru ca să dea un exemplu, dar nu se putea şti niciodată ce anume şi pe cine anume vor să dea drept exemplu. Aşadar, deşi Reynevan înţelegea privirea respectabilei Blažena, se făcea că nu pricepe. În parte de frică să nu dea de necaz, în parte – ba poate chiar

mai mult – din dorinţa de a rămâne credincios iubitei sale Nicolette.

L-a smuls din reverie un mieunat furios, când dintr-o străduţă întunecoasă din dreapta a sărit un motan roşcat uriaş, traversând în goană strada. Reynevan a grăbit imediat pasul. Poate că motanul fusese speriat de spionii lui Flutek. Dar putea fi vorba şi de nişte bandiţi ordinari, care îi pândeau pe trecătorii singuratici. Se întuneca, străzile erau pustii, iar când se făcea întuneric şi nu mai era lume, nu mai erai în siguranţă pe străzile din Oraşul Nou. Mai ales acum, când străjerii oraşului fuseseră mobilizaţi în cea mai mare parte în armata lui Prokop, nu era cazul să cutreiere de unul singur prin Oraşul Nou.

Aşadar, Reynevan a decis să nu mai fie singur. La câţiva paşi în faţa lui erau doi praghezi. Ca să-i ajungă din urmă, trebuia să mărească serios pasul, căci cei doi mergeau repede şi, auzind zgomotul paşilor lui, au devenit şi mai grăbiţi. Au cotit pe neaşteptate pe o străduţă. A intrat imediat după ei.

— Hei, fraţilor! Nu vă speriaţi! Am vrut doar…

Bărbaţii s-au întors. Unul dintre ei avea chiar sub nas un şancru din care curgea puroi, iar în mână un cuţit, unul obişnuit de măcelărie. Cel de-al doilea, mai scund, îndesat, era înarmat cu un satâr în formă de S. Niciunul nu era spionul lui Flutek.

Nici măcar al treilea, cel care mergea în spatele lui şi speriase motanul, nu era spionul. Acesta ţinea un pumnal ascuţit şi subţire ca un ac.

Reynevan s-a dat înapoi până s-a lipit cu spatele de zid. A întins spre bandiţi geanta lui de medic.

— Domnilor… a bâiguit, clănţănind din dinţi. Fraţilor… Luaţi… Nu mai am nimic altceva… Îmi… îmi pare rău… Nu mă omorâţi.

Feţele bandiţilor, până acum crispate şi dure, s-au relaxat, acoperindu-se de strâmbături dispreţuitoare. În ochii până atunci reci şi vigilenţi a apărut o cruzime batjocoritoare. S-au apropiat, ridicând armele în faţa victimei vulnerabile şi demne de dispreţ.

Iar Reynevan a trecut la faza a doua. După jocul psihologic à la Szarlej, era timpul să folosească alte metode. Învăţate de la alţi dascăli.

Primul individ nu se aştepta nici la atac, nici la faptul că va primi o lovitură cu geanta medicală fix în nasul cu şancru. Pe celălalt l-a doborât o lovitură în tibie. Al treilea, cel îndesat, a fost uimit când satârul lui a tăiat aerul, iar el însuşi s-a trezit cu nasul într-un maldăr de gunoi, căci se împiedicase de un picior care îi pusese cu dibăcie piedică. Văzând că ceilalţi se reped la el, Reynevan a aruncat geanta şi a scos stiletul de la brâu

cu iuţeala fulgerului. S-a ferit de o lovitură de cuţit şi i-a sucit individului încheietura şi cotul, exact aşa cum se indică în *Das Fechtbuch*[43], cartea ieşită de sub pana lui Hans Talhoffer. A îmbrâncit un adversar peste celălalt, a sărit într-o parte, atacând apoi din flanc, printr-o fentă recomandată în astfel de situaţii de *Flos dulellatorum,* aparţinând autorului Fiore da Cividale, tomul dedicat luptei cu cuţitul, capitolul întâi. Când banditul a parat din reflex în sus, Reynevan l-a împuns scurt în coapsă, ca în capitolul al doilea al aceluiaşi manual. Banditul a gemut şi a căzut în genunchi. Reynevan a sărit într-o parte, l-a lovit cu piciorul în treacăt pe cel care se ridica de pe grămada de gunoi, a sărit din loc, ferindu-se de lovitura acestuia, s-a prefăcut că se împiedică şi că îşi pierde echilibrul. Era clar că banditul cărunt cu pumnalul scurt nu-i citise pe clasici şi nu auzise de fente, pentru că s-a năpustit brutal şi a atacat dezordonat, lovindu-l pe Reynevan ca o barză cu ciocul. Reynevan i-a prins calm braţul, i-a răsucit mâna, l-a apucat de umăr, aşa cum ne învaţă *Das Fechtbuch,* şi l-a ţintuit de zid. Vrând să se elibereze, banditul a izbit din toate puterile cu pumnul stâng şi a nimerit exact în vârful stiletului, ţinut în conformitate cu indicaţiile din *Flos duellatorum.* Lama subţire a pătruns adânc, Reynevan a auzit scrâşnetul oaselor zdrobite ale metacarpului. Banditul a scos un ţipăt slab, s-a prăbuşit în genunchi, apăsându-şi pe abdomen mâna din care ţâşnea sânge.

Al treilea atacator, cel îndesat, s-a năpustit repede la el, tăind cu satârul în cruce, în diagonală, stânga-dreapta, foarte periculos. Reynevan s-a dat înapoi, a parat şi a sărit într-o parte, aşteptând o mişcare sau o poziţie de manual. Dar nici maestrul Talhoffer, nici maestrul Cividale nu îi mai erau de folos în acea zi. Din spatele banditului cu satârul a apărut deodată ceva foarte cenuşiu, cu o glugă cenuşie, cu haină cenuşie şi pantaloni cenuşii.

Pe străduţă a intrat Flutek şi câţiva dintre oamenii lui.

— Ei, care-i treaba? a întrebat bărbatul. Tot mai crezi că nu există motive să te urmăresc?

Reynevan a oftat profund, trăgând aer cu gura deschisă. Adrenalina începea de-abia acum să clocotească în el. I s-a făcut negru în faţa ochilor, aşa că a trebuit să se rezeme de zid.

Flutek s-a apropiat, s-a aplecat şi l-a examinat cu privirea pe banditul care se tânguia, cel cu mâna zdrobită. A repetat cu mişcări rapide blocajul german şi contraatacul italienesc executate de Reynevan.

— Da, da, a clătinat din cap cu admiraţie şi neîncredere. Cine ar fi crezut că vei ajunge chiar la o asemenea măiestrie. Ştiam că mergi la un maestru

de scrimă. Şi că are două fiice. Presupuneam, aşadar, că exersezi cu una dintre ele. Sau poate chiar cu amândouă.

A făcut semn să fie luat de acolo omul plin de sânge care gemea. S-a uitat apoi după cel rănit în coapsă, dar, după cum s-a constatat, acesta dispăruse fără urmă. A poruncit să fie ridicat cu o lovitură de măciucă cel prăbuşit la pământ. Dar acesta era tot buimăcit, saliva abundent şi nu putea nicicum să-şi concentreze privirea, ochii i se învârteau în toate părţile şi i se rostogoleau mereu spre creştetul capului.

— Cine v-a tocmit?

Tâlharul a mârâit şi a vrut să scuipe. Nu i-a reuşit. Flutek a sărit într-o parte, banditul a primit o măciucă în rinichi. Când a tras aer în piept sâsâind, a mai primit una. Flutek a fluturat neglijent din mână, făcând semn să fie luat de acolo.

— O să-mi spui, i-a promis el celui care se îndepărta. O să-mi spui tot. Nu mi s-a întâmplat ca cineva să tacă.

Apoi s-a întors către Reynevan, care încă se mai rezema de zid.

— Să te întreb dacă ştii ar însemna să-ţi insult inteligenţa. Totuşi, te întreb: ştii a cui este trebuşoara asta?

Reynevan a încuviinţat din cap. Flutek a înclinat şi el din cap aprobator.

— Orfanii vorbesc. N-am avut niciunul care să tacă. Mie mi-a vorbit în cele din urmă şi Marcinek Loquis, o piticanie dură şi înverşunată, ideolog, un adevărat martir al cauzei. Tâlharii năimiţi cu câţiva groşi de dinainte de revoluţie ciripesc tot numai când văd instrumentele. Dar eu oricum poruncesc să-i pârpălească. Din pură simpatie pentru tine, cel care trebuia să le fie victimă. Nu-mi mulţumi.

Reynevan nu i-a mulţumit.

— Din pură simpatie, a repetat Flutek, am să mai fac ceva pentru tine. Am să-ţi dau voie să-l răzbuni personal, cu mâna ta, pe fratele tău. Da, da, ai auzit bine. Nu-mi mulţumi.

Reynevan nu a făcut-o nici de astă dată. De altfel, cuvintele lui Flutek nu ajungeau în întregime la el.

— Peste un timp o să vină la tine unul dintre oamenii mei. Îţi va spune să te duci în Piaţă, la casa „La Căluţul de Aur”. Să vii acolo fără întârziere. Şi ia cu tine şi arbaleta. O să ţii minte? Bine. La revedere.

— La revedere, Neplach.

Mai departe, noaptea a trecut fără evenimente. Era deja întuneric când

Reynevan a ajuns la colţul străzilor Sfântul Ştefan şi La Iaz, unde era casa cu o cămăruţă la etaj, cea pe care Reynevan o închiriase împreună cu Samson al Mierii de la doamna Blažena Pospichalová. Văduva domnului Pospíchal – *requiescat in pace*[44] şi Dumnezeu să fie cu el, indiferent cine o fi fost, ce-o fi făcut şi de ce-o fi murit – avea vreo treizeci de ani.

A deschis cu băgare de seamă portiţa spre grădină, a intrat în antreul cufundat într-un întuneric de-ţi băgai degetele în ochi. S-a străduit să facă în aşa fel încât uşa să nu scârţâie şi treptele scării vechi să nu trosnească. Aşa făcea întotdeauna când se întorcea după lăsarea întunericului. Se cam temea de consecinţele pe care le-ar fi putut avea o confruntare cu doamna Blažena, dacă aceasta ar fi avut loc pe întuneric. Dar, cu toată grija lui, treapta a scârţâit, condamnându-l. Uşa s-a deschis şi l-a învăluit un miros de lavandă, de trandafiri, de vin, de ceară, de magiun, de lemn vechi şi de aşternuturi proaspăt spălate. Reynevan a simţit cum un braţ moale îi cuprinde gâtul şi o pereche de sâni umflaţi îl strivesc de balustrada scărilor.

— Astăzi o să sărbătorim, i-a şoptit direct la ureche doamna Blažena Pospíchalová. Astăzi este sărbătoare, băiete.

— Doamna Blažena… păi eu… nu se cuvine…

— Taci din gură. Vino.

— Dar…

— Taci.

— Iubesc… pe alta.

— N-ai decât s-o iubeşti.

CAPITOLUL 2

În care Flutek se ţine de cuvânt, Hynek din Kolštejn aduce pacea sfântă la Praga, istoria aduce răniţi şi schilozi, punându-i pe medici să muncească din greu.

Flutek s-a ţinut de cuvânt. Uimindu-l complet pe Reynevan. Trecuse o lună de la acea conversaţie, din ziua festinului cu ocazia victoriei de latachov. De la atacul împotriva lui. De la incidentul cu doamna Blažena Pospíchalová, care se petrecuse în noaptea de patru spre cinci august. Incidentul cu doamna Blažena s-a mai repetat după aceea, nu putem ascunde, încă de vreo câteva ori şi, în ansamblu, a avut mai multe părţi plăcute decât neplăcute. Dintre primele făceau parte – printre altele – mesele de dimineaţă gustoase şi îndestulate, cu care, după 5 august, doamna Blažena a binevoit să-i ospăteze pe chiriaşii săi. Reynevan şi Samson, care până atunci mâncaseră destul de neregulat şi sărăcăcios, după 5 august au început să meargă la treburile lor sătui şi mulţumiţi de viaţă, păşind zâmbitori, binevoitori faţă de aproapele lor, fluierând veseli, amintindu-şi gustul chiflelor, al brânzei de vaci, al pateului de ficat, al arpagicului, al castraveciorilor şi al omletei cu ţelină. Doamna Blažena servea foarte des mai ales omletă cu ţelină. Ouăle, spunea ea, aruncându-i lui Reynevan priviri catifelate ca o floare-de-colţ din Alpi, întăreşte vigoarea. Iar ţelina, adăuga femeia, stimulează pofta.

La o lună de la acele evenimente, în septembrie, în ziua a şasea, în sâmbăta de dinaintea Naşterii Fecioarei Maria, când Reynevan şi Samson tocmai terminau omleta cu ţelină, în încăpere şi-a făcut apariţia, tăcut ca o umbră cenuşie, individul cenuşiu cu pantaloni cenuşii pe care Reynevan îl cunoştea.

— Înălţimea Sa aşteaptă, a spus el scurt şi încet. La „Căluţul de Aur”. Imediat, domnule.

Pe străzile Pragăi erau excepţional de puţini oameni; de fapt, erau pustiite. Se simţea încordarea, pulsul oraşului bătea nervos, neliniştit şi neregulat. Acoperişurile străluceau după ploaia care căzuse înainte de răsărit.

Păşeau în tăcere. Samson a vorbit primul.

— Acum aproape doi ani, a spus el, eram la Ziębice. Pe 8 august 1425 ai

sosit la Ziębice. Cu nobila misiune de a-ţi salva iubita. Mai ţii minte?

În loc să comenteze sau să răspundă, Reynevan a grăbit pasul.

— Ai trecut printr-o adevărată metamorfoză în aceşti doi ani, a continuat Samson. Ţi-ai schimbat religia şi opinia despre lume – şi asta nu e puţin lucru. În apărarea ambelor chestiuni, uneori ai pornit la luptă cu arma în mână, uneori te-ai lăsat folosit de politicieni, de spioni şi de tâlhari. Şi motivul tău nu mai este o izbăvire nobilă, ci, dimpotrivă, o răzbunare oarbă. Răzbunarea care – chiar dacă printr-o minune îi va lovi pe cei cu adevărat vinovaţi – oricum nu va reda viaţa fratelui tău.

Reynevan s-a oprit.

— Am mai discutat această chestiune, a răspuns scurt. Ştii motivele mele. Şi mi-ai promis să mă ajuţi. Aşadar, nu înţeleg…

— De ce revin la ea? Pentru că la aşa ceva merită să te întorci întotdeauna. Întotdeauna merită să încerci, pentru că poate are efect, poate cuiva i se deschid ochii şi îi vine mintea la cap. Dar ai dreptate. Am promis să te ajut. Şi te voi ajuta. Hai să mergem.

La Poarta Sfântul Havel nu se vedea straja şi niciun soldat înarmat, lucru de mirare. Chestiunea era absolut surprinzătoare, dacă ne gândim că poarta şi podul de peste şanţ erau principala punte de legătură dintre Oraşul Nou şi Oraşul Vechi, iar relaţiile dintre cartiere erau atât de încordate, încât justificau postarea unor detaşamente înarmate la poartă. Astăzi nu era nici urmă de pază, iar tunelul porţii era pustiu. Te invita să intri. Dar nu sincer. Ca o capcană.

Tot pustii erau şi străduţele de dincolo de Sfântul Egidiu, de obicei pline de tarabe şi de chioşcuri, o linişte ciudată domnea peste Piaţa de Peşte. Şi Piaţa Oraşului Vechi parcă era moartă. Doi câini, un motan şi treizeci de porumbei beau, în bună înţelegere şi armonie, apă dintr-o băltoacă de sub stâlpul infamiei şi nici măcar nu se uitau la puţinii trecători de pe lângă zidurile caselor.

Cupolele Bisericii Sfântul Týn străluceau ude de ploaie. Turnul Primăriei sclipea ca un triunghi de aur.

Orologiul Primăriei, ceasul din turn, a scârţâit ca de obicei, a bătut şi a spus ceva – ca de obicei, nu prea se înţelegea ce anume, căci era prea departe. Şi, socotind după poziţia soarelui, abia dacă trecuse terţa.

Flutek aştepta în casa „La Căluţul de Aur”, în aceeaşi încăpere ca mai înainte, în care de astă dată nu mai era vreun spânzurat.

Stând lângă fereastră, spionul taborit asculta rapoartele, rostite de oameni

care păreau să fie agenţi şi de oameni care nu păreau agenţi. L-a zărit pe Reynevan. S-a strâmbat când l-a văzut pe Samson.

— Ai venit.

— Am venit.

— Nu ai luat arbaleta, a observat acru Neplach. Poate că e mai bine. Că te-ai fi rănit cu ea. Şi matahala asta a ta trebuie să stea aici, cu tine?

— Nu trebuie. Coboară, Samson, şi aşteaptă-mă.

— Stai acolo, a poruncit Flutek după ce a plecat Samson. Acolo, lângă fereastră. Stai, taci şi observă.

Stătea, tăcea şi observa. În piaţă era tot pustiu. Lângă băltoaca de sub stâlpul infamiei, câinele se scărpina, motanul îşi lingea coada şi zonele învecinate, porumbeii se scuturau la marginea apei. Undeva, spre Ungelt şi spre Biserica Sfântul Iacob s-a auzit un sunet de corn. O clipă mai târziu, s-a auzit o trâmbiţă şi de la răsărit, de la Sfântul Clement, mănăstirea jefuită, care aparţinuse cândva foştilor dominicani.

În încăpere a intrat gâfâind un agent. Flutek a ascultat raportul.

— Se apropie, a anunţat bărbatul, păşind spre fereastra alăturată. Vreo cinci sute de cai.

— Ai auzit, Reinmar? Cinci sute de călăreţi vor să intre în Praga, nebunii! Cu cinci sute de oameni vor să preia conducerea, înfumuraţii!

— Cine? Vrei să spui odată ce se petrece aici?

— Şobolanii fug de pe corabia care se scufundă. Vino la fereastră. Priveşte! Priveşte atent! Ştii pe cine trebuie să descoperi.

De sub stâlpul infamiei au fugit dintr-odată câinii, în urma cărora mergea motanul. Porumbeii şi-au luat zborul ca un nor zgomotos, speriaţi de tropotul potcoavelor care se apropiau. Grupul de cai venea dinspre sud, dinspre şanţ, de la Poarta Sfântul Havel, acum pustie. N-a durat mult şi călăreţii – printre ei aflându-se şi cavaleri în armură grea – au început să se reverse cu zgomot şi zăngănituri în piaţă.

— Ceata de la Köln a lui Diviš Bořek, a spus Flutek, recunoscând culorile şi însemnele. Soldaţii lui Půta din Častolovice. Scutierii lui Jan Miestecki din Opočno. Cavalerii în armură ai lui Jan Michalec din Michalovice. Călăreţii lui Otto de Bergow, stăpânul din Trosky… Iar în frunte…

În fruntea cetei venea un cavaler în armură completă, dar fără coif. Pe haina albă purta blazonul – pe un câmp albastru, un leu de aur ridicat pe labele din spate. Reynevan îi văzuse deja, şi pe cavaler şi blazonul acestuia.

În lupta de la Ústí.

— Hynek din Kolštejn, a rostit Flutek printre dinţii încleştaţi. Din ramura lui Stefan Valdštejn a marilor Markvartice. Eroul de la Vyšehrad, acum stăpânul de la Kamyk, hatman de Litoměřice. A străbătut un drum lung: de la măreţie, la trădare. Priveşte la tovarăşii lui, Reynevan. Priveşte atent. Ceva îmi spune că o să recunoşti pe cineva.

Piaţa Oraşului Vechi răsuna de tropotul copitelor. Zgomotele şi lătratul câinilor se răsfrângeau asupra faţadelor caselor, iar ecourile se înălţau deasupra acoperişurilor. Hynek din Kolštejn, cavalerul cu leul, şi-a cabrat calul în faţa portalului primăriei din Oraşul Vechi.

— Sfânta pace! a răcnit el. A venit vremea păcii sfinte! Destul cu sângele, violenţa şi uciderile! Eliberaţi deţinuţii. Eliberaţi-l pe Zygmunt Korybutowicz, adevăratul nostru stăpân şi rege!

— Destul cu domnia clicilor însângerate. Gata cu silnicia, cu crimele şi cu luptele! Vă aducem pacea!

— Pacea sfântă!

Călăreţii au preluat strigarea.

— Pacea sfântă! *Pax sancta!*

— Popor al oraşului Praga! a strigat Hynek. Capitală a Regatului Ceh şi a tuturor celor credincioşi acestui regat! Veniţi la noi!

— Domnule primar al Oraşului Vechi! Domnilor Consilieri! Domnilor juraţi! Veniţi la noi! Veniţi!

Dar uşile primăriei nu s-au deschis nici măcar un deget.

— Praga! a strigat Hynek. Praga liberă!

Şi Praga a răspuns.

Obloanele s-au deschis cu zgomot, iar din spatele lor au ieşit săgeţile şi arcurile arbaletelor şi s-a auzit ţiuitul ţevilor puştilor. Dintr-odată, ca la comandă, Piaţa Oraşului Vechi s-a înecat în zgomotul asurzitor al săgeţilor, în fum şi duhoare de praf de puşcă. Peste cavalerii în armură îngrămădiţi în piaţă a căzut o ploaie de gloanţe şi alice. Au explodat şi s-au răspândit strigătele, urletele, gemetele oamenilor răniţi, nechezatul şi răcnetele cailor loviţi. Călăreţii alergau bezmetici, se ciocneau între ei, se răsturnau de pe cai, îi călcau în picioare pe cei care căzuseră din şa. O parte dintre ei şi-au îndemnat caii la galop, dar din piaţă nu era scăpare. Străzile au fost baricadate imediat cu bârne, cu lanţuri trase de-a latul. Din spatele barajelor ploua cu gloanţe. Şi din toate părţile, dinspre strada Fierarilor, Michalská, de pe Strada Lungă, de pe Celetná, de la Týn, alergau în piaţă oameni

înarmaţi.

Călăreţii, ferindu-se unii pe alţii cu scuturile, s-au adunat în grup lângă primărie, Hynek din Kolštejn se străduia să facă ordine, răguşise de cât ţipase. Iar din case se trăgea, gloanţele şi alicele zburau pe ferestre de la casele care înconjurau Piaţa Oraşului Vechi – de la „Inorog”, de la „Uşile roşii”, de la „Berbecuţ”, de la „Clopotul de piatră”, de la „Lebăda”. Se trăgea pe ferestre şi pe ochiurile de geam, din poduri, de pe acoperişuri, din antreuri şi de sub porţi. Cavalerii şi scutierii cădeau din şa unii după alţii, cădeau şi caii care nechezau.

— Bine, a repetat Flutek printre dinţii încleştaţi. Foarte bine, praghezi. Aşa s-o ţineţi. O, nu mai ieşi viu de aici, domnule Kolštejn din Valdštejns! Nu mai ridici capul.

Hynek din Kolštejn parcă l-a auzit, pentru că ceata lui s-a despărţit brusc în două grupuri. Unul, de vreo sută de călăreţi, condus de un cavaler cu scut negru cu argintiu, a pornit în galop spre Biserica Sfântul Nicolae. Al doilea, cu însuşi Hynek în frunte, a lovit în mulţimea care ataca dinspre Strada Lungă.

Primul detaşament a dispărut din câmpul vizual al lui Reynevan, care şi-a dat seama doar după trosnete şi scrâşnete că încearcă să treacă peste baricade cu caii, să-şi croiască drum spre pod şi spre Oraşul Mic. Dar a văzut cu ochi lui cum ceata lui Hynek s-a năpustit cu avânt împotriva orăşenilor înarmaţi, cum a culcat la pământ prima linie şi a împrăştiat-o pe a doua. Apoi a lovit în a treia, după ce trecuse printr-un baraj de ghiulele, suliţe şi furci. Praghezii se ţineau bine, nu se lăsau speriaţi. Pentru că erau mulţi. Erau puternici. Erau siguri de ei.

Pentru că mereu apăreau alţii în fugă.

— Moarte trădătorilor! strigau ei şi se năpusteau la atac. În Vltava cu ei!

— Omorâţi-i, nu cruţaţi pe nimeni!

Caii răniţi se ridicau în două picioare şi răcneau, prăbuşindu-se apoi pe pământul lunecos din cauza sângelui vărsat. Iar de la ferestre ploua cu săgeţi, o puzderie de săgeţi…

— Loviţi-i pe trădători! În Vltava cu ei!

Călăreţii s-au retras, s-au întors în piaţă, apoi s-au împrăştiat să fugă în grupuri mici, ca să treacă fiecare cum poate peste baricadele şi lanţurile de lângă Sfântul Nicolae şi de pe strada Michalská. Dar Hynek nu era cu ei. Calul căzuse cu picioarele retezate de coasă sub eroul de la Vyšehrad şi Ústí. Cavalerul reuşise să sară la timp, fără să scape sabia din mână,

doborându-i pe cei care îl atacaseră. S-a rezemat cu spatele de zidul casei „La elefant” şi i-a strigat la el pe alţi câţiva doborâţi asemenea lui, dar, văzând cum cad seceraţi de săgeţi, a forţat uşa cu umărul. Praghezii s-au repezit cu toţii după el în casă. Hynek nu avea nicio şansă. Nu a durat mult şi corpul însângerat în tunica împodobită cu leul familiei Markvartice a zburat pe fereastra de la etaj şi s-a izbit de caldarâmul praghez.

— Defenestrarea! a zâmbit Flutek, strâmbându-se diavoleşte. A doua defenestrare! Asta-mi place, mama mă-sii de treabă! Dreptatea şi simbolismul!

Trupul lui Hynek aruncat pe fereastră mai dădea semne slabe de viaţă. Praghezii l-au înconjurat. Un timp au şovăit. În cele din urmă, cineva a pus capăt şovăielii şi l-a străpuns pe cavaler cu suliţa. Altul l-a izbit cu toporul. Iar după acea au început să-l străpungă şi să-l lovească cu toţii.

— Aşa este! a zâmbit Neplach. Simbolismul! Ei, Reynevan? Ce spui…

S-a întrerupt. Reynevan nu era în încăpere.

Trebuie să recunoaştem că acel cavaler cu scutul împărţit pe diagonală într-un câmp argintiu şi unul negru şi-a salvat viaţa într-un mod înţelept şi ingenios. În primul rând, aruncase chiar de la început, în piaţă, scutul care îl identifica. Iar când călăreţii fuseseră alungaţi de la baricadele de la Târgul de Fructe şi se retrăseseră în spatele bisericuţei Sfântul Leonard, unde i-au atacat din nou pe praghezi şi s-au încleştat într-o luptă aprigă, călăreţul negru-argintiu a întors calul fără şovăială şi a dispărut printre străduţe, scoţându-şi de pe umeri, în galopul calului, mantia cu broderie bogată. A ieşit, strivind raţe şi cerşetori, în micuţa piaţă numită „La Băltoacă”. Auzind strigătele mulţimii care venea dinspre piaţă, a înjurat, a sărit din şa, bătând calul pe crupă, apoi s-a retras într-un pasaj care dădea în strada Fierarilor. Praghezii alergau urlând după zgomotul copitelor calului care fugea spre mănăstirea dominicană şi spre Vltava. Râul în vâltoarea căruia – aşa cum reieşea din strigătele deja plictisitoare şi monotone ale mulţimii – îşi vor găsi de îndată sfârşitul toţi răzvrătiţii şi trădătorii.

Ecourile au amuţit, s-au stins în depărtare. Cavalerul a răsuflat uşurat, zâmbind pe sub mustaţă. Era aproape sigur că scăpase cu bine. Şi, cine ştie, poate chiar ar fi scăpat, dacă Reynevan nu ar fi cunoscut perfect terenul. Strada Fierarilor şi străduţele care dădeau spre ea adăpostiseră în vremurile prerevoluţionare câteva bordeluri mici şi primitoare, aşadar orice student şi bacalaureat al Universităţii Caroline cunoştea în amănunt cartierul. Şi, în

plus, Reynevan şi Samson al Mierii foloseau şi magia. Amulete telepatice. Foarte simple, dar suficiente pentru o comunicare rudimentară. Pentru urmărire şi filaj.

Cavalerul negru-argintiu a aşteptat o clipă şi a profitat de timp pentru a-şi acoperi armura cu o bucată de pânză de Quilich găsită. S-a lipit de perete, auzind tropot de copite, dar sunetele veneau de la un cal rămas fără călăreţ, un armăsar rănit într-o parte. În urma calului alerga, clătinându-se şi mugind, o vacă bălţată – de unde apăruse aici, naiba ştia.

După ce s-a făcut linişte, cavalerul a pornit repede spre strada Fierarilor. A ajuns în stradă, s-a oprit o clipă, s-a uitat în jur, ascultând ecourile luptei şi ale măcelului pe cale să se stingă. Apoi a intrat în prima curte şi a început să-şi scoată armura care putea să-l dea de gol. A luat de pe funia unde erau puse rufe la uscat o cămaşă de pânză groasă, destinată evident unei femei însărcinate sau unei femei grase de felul ei. Pentru o clipă, cât şi-a tras cămaşa peste cap, nu a văzut nimic.

Iar Reynevan şi Samson au profitat exact de acel moment. Reynevan l-a pocnit pe cavaler cu o scândură luată de pe jos. Samson l-a apucat apoi de umeri pe cel lovit, l-a ridicat şi l-a izbit cu putere de zid. În mod surprinzător, în loc să cadă inert, cavalerul s-a împins în zid, şi-a smuls sabia din teacă şi a atacat. Samson a sărit într-o parte, Reynevan a învârtit scândura, cavalerul a deviat-o şi a împins cu un pumnal atât de repede şi cu atâta măiestrie, încât, dacă nu ar fi luat lecţii cu maestrul de scrimă, Reynevan şi-a fi luat rămas-bun de la ficat şi de la viaţă. Cavalerul a răsucit cu dibăcie sabia în mână şi a tăiat repede. Dacă nu ar fi învăţat cum să fenteze, tăişul ei i-ar fi tăiat gâtul lui Reynevan până la vertebrele cervicale. Situaţia cumplită a fost contracarată de Samson, care i-a zburat cavalerului arma din mână cu o lovitură de măciucă şi l-a doborât cu o lovitură de pumn. Lovitura fusese puternică, dar cavalerul nu avea de gând nici de astă dată să rămână unde căzuse. S-a ridicat, a apucat cu ambele mâini un butoi gol, l-a ridicat, a icnit, s-a înroşit de efort şi l-a aruncat cu avânt spre Samson al Mierii. Dar şi-a găsit naşul şi de astă dată. Samson a prins butoiul din zbor şi l-a aruncat ca pe o minge. Cavalerul s-a prăbuşit cu picioarele înmuiate, căzând pe o grămadă de paie.

Nu a mai reuşit să se ridice. Reynevan şi Samson s-au năpustit asupra lui, l-au ţintuit şi i-au răsucit mâinile. I-au înfăşurat cămaşa în jurul capului, acoperindu-i ochii, apoi i-au legat picioarele cu o funie lungă, de care s-au ajutat ca să-l târască până într-o pivniţă din apropiere. Nu l-au tras cu

uşurelul, fără să le pese că ţeasta acestuia se izbea ritmic de treptele de piatră, iar omul bombănea şi înjura.

După ce l-au trântit într-o grămadă de varză, cavalerul s-a ridicat în capul oaselor, mormăind şi protestând.

Când Reynevan i-a smuls cămaşa de pe cap, bărbatul a clipit. Pivniţa avea un gemuleţ, se mai vedea câte ceva. Cavalerul l-a privit lung pe Reynevan şi abia dacă s-a uitat la Samson. Şi-a dat seama imediat că, dintre cei doi, numai unul este partener de negociere. L-a privit pe Reynevan drept în ochi şi a tuşit.

— Pe bună dreptate, frăţioare, s-a silit el să zâmbească. Foarte prudent. De ce să împarţi cu alţii, când poţi să ţii totul pentru tine? Vremurile sunt prea grele şi nesigure ca să dispreţuieşti un groş. Şi o să-ţi intre un groş în buzunar, asta îţi promit.

Reynevan a scos pe furiş un oftat de uşurare. Nu fusese sută la sută sigur până în acel moment şi era deja frustrat gândindu-se la consecinţele unei eventuale greşeli. Dar când cavalerul a rostit cuvintele, nu mai putea fi vorba de nicio greşeală. Era vocea pe care o auzise acum doi ani, pe 13 septembrie, în Silezia, la ferma cisterciană din Dębowiec.

— Meriţi… cavalerul negru-argintiu şi-a lins buzele, uitându-se fix la Reynevan. Meriţi o răsplată. Fie şi numai pentru inteligenţă. Căci m-ai prins într-un mod inteligent, ce să mai vorbim. Ai capul bine înfipt pe umeri, nimic de zis.

S-a întrerupt. Şi-a dat seama că vorbeşte degeaba, căci cuvintele lui n-au niciun efect asupra celuilalt. A trecut imediat la altă tactica. Şi-a luat o mină serioasă şi a schimbat tonul. Un ton de domn şi stăpân.

— Eu sunt Jan Smiřický din Smiřice. Înţelegi, băiete? Jan Smiřický! Răscumpărarea pentru mine…

— Acolo, în piaţă, l-a întrerupt Reynevan, cadavrul tovarăşului dumitale, Hynek, atârnă deja de stâlpul infamiei, despuiat în pielea goală. Mai e loc lângă el.

Cavalerul nu a lăsat privirile în jos. Reynevan a înţeles cu cine are de-a face, dar a continuat aceeaşi strategie: să încerce să-l sperie.

— Dintre ceilalţi tovarăşi ai dumitale, au scăpat doar cei pe care i-a apărat parohul Rokycana, ferindu-i cu propriul piept de suliţele mulţimii, băgându-i apoi în vestiarul primăriei. Dar i-a mânat mai întâi prin „calea virtuţii”, două şiruri de oameni cu bâte şi topoare. Nu au ajuns toţi la capătul acesteia. Goana după ceilalţi continuă şi mulţimea aşteaptă în faţa

primăriei. Te întrebi de ce îţi spun toate astea? Pentru că am o poftă teribilă să te târăsc acolo, în piaţă, să-i las pe praghezi să vadă cum o să fugi pe sub bâte. Şi ştii de unde îmi vine această poftă? Poţi să ghiceşti?

Cavalerul a mijit ochii. Iar după aceea i-a deschis larg.

— Tu eşti… acum te recunosc.

— L-ai trădat pe fratele meu, Jan Smiřický din Smiřice, l-ai dat morţii. Vei da socoteală pentru asta. Mă gândesc numai în ce fel. Aşa cum spuneam, pot să te dau pe mâna praghezilor. Pot să-ţi bag chiar aici, pe loc, un cuţit între coaste.

— Un cuţit?

Cavalerul, recăpătându-şi rapid stăpânirea de sine, şi-a ţuguiat buzele dispreţuitor.

— Tu? Sub coaste? Aşa, tinere domn din Bielawa! Curaj!

— Nu mă provoca.

— Să te provoc?

Jan Smiřický a mârâit şi a scuipat.

— Eu nu provoc! Eu batjocoresc! Mă pricep la oameni, mă uit în ochi şi ajung la suflet. Pe tine te-am ghicit imediat: n-ai ucide nici măcar un pui de găină.

— Pot să te duc la primărie, aşa cum am spus. Acolo aşteaptă o grămadă de oameni mai puţin sensibili.

— Poţi să mă pupi şi-n cur. Exact asta îţi propun. Şi îţi recomand din toată inima.

Smiřický a întors capul. Nu destul de repede ca Reynevan să nu prindă strălucirea din ochii lui.

— Aşadar, a întrebat după o clipă, răscumpărarea?

— Se poate spune şi aşa. O să-mi răspunzi la câteva întrebări.

Cavalerul s-a uitat la el. A tăcut mult timp.

— Tu, ticălosule, a spus în cele din urmă, strâmbând din buze şi lungind cuvintele. Tu, nemţişor silezian, doctoraş vrăjitoraş! Cu cine crezi că ai de-a face? Eu sunt Jan Smiřický din Smiřice, nobil ceh, cavaler uns de rege, hatman de Mělnik şi Rudnice! Strămoşii mei au luptat la Legnano şi la Milano, la Aşkelon şi la Arsuf. Străbunicul meu s-a acoperit de glorie la Mühldorf, lângă Crécy. Să răspund la întrebări? Ţie? Te fut în cur, neisprăvitule!

— Tu, nobile domn Smiřický, ai urzit ca un bandit de rând trădarea propriilor concetăţeni. A celor care te-au făcut hatman, care te-au aşezat la

Mělnik şi la Rudnice. În semn de recunoştinţă, ai complotat împotriva lor cu Konrad de Oleśnica, episcopul din Wrocław. Acum doi ani, în Silezia, la ferma cisterciană. Au trecut doi ani bătuţi pe muchie, dar sigur îţi aminteşti. Pentru că eu îmi amintesc. Fiecare cuvinţel rostit.

Smiřický l-a sfredelit cu privirea. A tăcut o clipă, şi-a înghiţit saliva de câteva ori. Când a vorbit, în vocea lui, în afară de uimire, se distingea şi o neîndoielnică admiraţie.

— Aşadar, tu ai fost… Tu erai acolo. Ai tras cu urechea… Să te ia dracu'! Trebuie să recunosc, te descurci cu multă dibăcie în viaţă. Te admir. Dar, în acelaşi timp, te şi compătimesc. Ăştia ca tine mor tineri. Şi, de regulă, de o moarte violentă.

Samson al Mierii a transmis prin amuleta magică un semnal mintal. Dar, deşi în timpul urmăririi comunicarea le-a mers perfect, acum, la o distanţă de numai doi paşi, semnalul era absolut indescifrabil. Adică numai conţinutul era indescifrabil, în schimb intensitatea era clară. Reynevan a înţeles ca era o sugestie să acţioneze ferm.

— Vei răspunde la întrebările mele, domnule Smiřický.

— Nu, nu răspund. Ai impresia că ai ceva cu care să mă poţi speria ori şantaja? Ai un căcat, tinere domn Bielau. Şi ştii de ce? Pentru că trăim un timp istoric. Fiecare zi aduce schimbări. În astfel de timpuri, escrocii, şantajiştii trebuie să acţioneze foarte repede, altfel şantajul lor devine de tot râsul. Nu ai observat ce s-a întâmplat astăzi pe străzi? Am plecat din Praga alături de Hynek din Kolštejn. Am venit direct de la Kolín, de la domnul Diviš Bořek, chiar el ne-a dat oamenii lui înarmaţi. Au mers mână în mână cu noi alţi tovarăşi, catolici înverşunaţi şi duşmani ai husiţilor, precum Půta din Častolovice şi Otto de Bergow. Nu este niciun secret de ce am venit. Aveam intenţia să punem mâna pe primărie şi să preluăm puterea, pentru că *Praga caput regni;* cine are Praga, are Cehia. Am vrut să-l eliberăm pe Korybut şi să-l facem rege. Am vrut să ajungem la o înţelegere cu papa, care este înclinat, după cum se aude, să facă un compromis în privinţa liturghiei, este gata să cedeze cu privire la Potir în chestiunea împărtăşaniei *sub utraque specie.* Este dispus să negocieze. Dar nu cu Táborul, nu cu radicalii, nu cu oameni cu mâinile pline de sângele preoţilor. Uniţi cu Oldřich din Rožmberk şi cu domnii din landfried, am vrut să-i terminăm pe radicali, să-i nimicim pe Orfani, să lichidăm Táborul şi se readucem pacea în Regatul Ceh. Pricepi?

Apoi, fără să-l lase pe Reynevan să răspundă, Smiřický a continuat:

— Am intrat în Praga pe faţă, cu viziera ridicată. Aşadar, nu puteam exprima mai clar ceea ce doream, împotriva cui sunt. Cu cine ţin, cu cine sunt aliat. Totul a ieşit la iveală şi s-a văzut astăzi. Aşadar, ce vrei să faci? Acum, când totul a fost dat pe faţă, ai să te duci la Tábor şi ai să strigi: „Ascultaţi, fraţilor, am să vă spun o noutate: Jan Smiřický este duşmanul vostru, complotează împotriva voastră cu catolicii?” Astea sunt zăpezile de anul trecut, domnule din Bielawa, zăpezile de anul trecut! Ai dat cu oiştea-n gard, ai întârziat! Fireşte, acum un an, ba chiar şi acum o lună…

— Acum o lună, a terminat Reynevan fraza cu un zâmbet răutăcios, puteam să te demasc, eram o ameninţare. Ai trimis ucigaşi împotriva mea. Poartă-te ca un cavaler, domnule din Smiřice, ca un nobil. Ca să fie mândri strămoşii care s-au acoperit de glorie, eroii de la Askalon şi de la Crécy.

— Dacă îţi închipui că o să mă căiesc în faţa ta din motivul ăsta, te înşeli amarnic.

— Îmi vei răspunde la întrebări.

— Mi se pare că ţi-am propus deja să mă pupi în cur, nu? Îmi reînnoiesc propunerea.

Samson al Mierii s-a ridicat brusc. Şi Reynevan ar fi jurat că Jan Smiřický s-a speriat.

— Ăsta e război! a strigat el, confirmând convingerea lui Reynevan. Război, băiete! Cine poate să-ţi facă rău este duşman, iar pe duşman trebuie să-l nimiceşti! Fratele tău a lucrat pentru Tábor, pentru Žižka, pentru Švamberk şi Hvězda, aşadar a fost a duşmanul meu, putea să-mi facă rău şi mi-a făcut. Iar episcopul de Wrocław, dimpotrivă, era un aliat preţios, merita să-l câştig de partea mea. Episcopul dorea numele spionilor taboriţi care acţionau în Silezia – şi a primit lista. De altfel, acesta avea de mult bănuieli în privinţa fratelui tău, l-ar fi doborât şi fără ajutorul meu. Episcopul de Wrocław are mijloacele şi metodele lui. Ai fi uimit să ştii cât sunt de eficiente.

— Nu m-aş mira, le-am văzut şi pe unele, şi pe altele. Şi nu neg nici că acţiunile lui au fost eficiente. Nu mai trăieşte, aşadar, Jan Hvězda pe care l-am amintit, nu mai trăieşte nici Bohuslav din Švamberk. Deci tu, la ferma cisterciană, i-ai predat pe amândoi ca ţinte pentru aghiotanţii episcopului. Švamberk era de neam înalt. Chiar mai vechi şi mai înalt decât al tău, deşi te făleşti cu strămoşii. Pentru Bohuslav Švamberk te pândeşte spânzurătoarea, rudele lui abia aşteaptă.

Samson a trimis din nou un semnal. Reynevan a înţeles.

— Hvězda şi Švamberk, a încuviinţat de asta dată Smiřický, au murit în urma rănilor căpătate în luptă. N-ai decât să vorbeşti şi să acuzi, n-o să te creadă nimeni…

— Nu va crede nimeni în magia neagră? a terminat Reynevan propoziţia. Asta ai vrut să spui?

Smiřický a strâns din buze.

— Dar ce dracu vrei? a izbucnit dintr-odată. Răzbunare? Ei bine, n-ai decât, răzbună-te! Omoară-mă! Da, l-am trădat pe fratele tău, deşi avea încredere în mine ca Isus în Iuda. Eşti mulţumit? Evident că am minţit, nu l-am văzut niciodată în ochi pe fratele tău, am auzit de el de la… Oricum, nu contează de la cine. Dar l-am pârât episcopului şi de aceea a pierit. Despre tine ştiam că eşti spionul lui Neplach, un provocator şi un posibil şantajist. Trebuia să fac ceva cu tine. Arbaletistul angajat – să nu-ţi vină să crezi! – a dat greş. Am încercat de două ori să te otrăvesc, dar se vede că otrava nu acţionează asupra ta. Am angajat trei ucigaşi, nu ştiu ce s-a întâmplat cu ei. Au dispărut. Nu sunt decât coincidenţe fericite, tinere domn din Bielawa. Coincidenţe fericite foarte ciudate. Nu tocmai ce-a pomenit cineva de-aici de magia neagră?

Probabil că Flutek i-a făcut pe bandiţi să mărturisească, şi-a spus Reynevan. *Cu siguranţă aveau semnale despre puciul pus la cale, iar bandiţii spuseseră restul sub tortură, îi confirmaseră bănuielile. Pe complotişti îi aştepta o capcană, nu aveau nicio şansă. Angajând ucigaşi împotriva mea, Jan Smiřický pierduse Praga. Iar Hynek din Kolštejn îşi pierduse viaţa.*

— Şobolanii fug de pe corabia care se scufundă, a spus el mai mult pentru sine, decât pentru cavaler. După Tachov, în faţa puterii în creştere a lui Prokop şi a Táborului, aceasta era singura şansă a dumitale. Răsturnarea situaţiei, preluarea puterii, eliberarea şi instalarea pe tron a lui Korybut, înţelegerea cu papalitatea şi cu landfriedul. Ai jucat totul pe o carte. Ce să-i faci, nu a ieşit!

— Da, n-a ieşit, i-a retezat vorba cavalerul, fără să se tulbure prea tare, privind în continuare la Samson, nu la Reynevan. Am pierdut. Din orice parte ai privi, reiese că o să-mi pierd capul. Bine, să fie ce e scris. Omoară-mă, predă-mă lui Neplach, împinge-mă în cuţitele mulţimii, cum doreşti. M-am săturat de toate acestea. Am doar rugăminte, te implor un singur lucru… Am o fată la Praga. Nu e de neam. Dă-i inelul şi crucea mea. Şi bastonul. Dacă pot să te rog. Ştiu, e prada ta… Dar este o fată sărmană…

— Răspunde la întrebările mele, a zis Reynevan, ascultând indicaţia telepatică primită de la Samson, şi îi vei da singur totul. Chiar astăzi.

Smiřický a plecat pleoapele, ca să-şi ascundă strălucirea din ochi.

— Îmi întinzi o capcană. Nu mă vei ierta. Nu vei renunţa la răzbunarea fratelui…

— Tu doar l-ai trădat. Alţi l-au străpuns cu săbiile. Vreau să le ştiu numele. Mai departe, facem un troc, negociem ceva pentru altceva. Dă-mi posibilitatea să mă răzbun pe ei şi să renunţ la răzbunarea împotriva ta.

— Şi ce garanţie am că mă eliberezi?

— Nu ai niciuna.

Cavalerul a tăcut o vreme. Se auzea numai cum înghite în sec.

— Întreabă, a rostit în cele din urmă.

— Hvězda şi Švamberk. Au fost ucişi, aşa este?

— Aşa este… s-a bâlbâit Smiřický. Poate… Nu ştiu. Presupun, dar nu ştiu. Este posibil.

— Magie neagră?

— Cu siguranţă.

— La convorbirea cu episcopul a luat parte încă un om. Înalt. Zvelt. Avea păr negru până la umeri. Chip de pasăre.

— Consilierul episcopului, ajutorul şi omul lui de încredere. Nu mă mai sfredeli cu privirile. Că doar ştii sau bănuieşti. El face treburile murdare pentru episcop. Nu încape îndoială că el l-a ucis pe Piotr din Bielawa. Şi pe mulţi alţii. Aminteşte-ţi Psalmul 90…

— Săgeata care zboară în timpul zilei. *Timor nocturnus*[45]. Demonul care nimiceşte la amiază…

— Tu ai spus, a strâmbat din buze Smiřický. Tu ai rostit acest cuvânt. Şi ai nimerit chiar la ţintă. Vrei un sfat bun, tinere? Stai departe de el. De el şi de…

— Călăreţii negri, care strigă *Adsumus*[46]. Care se ameţesc ca asasinii[47] cu substanţe arăbeşti tainice. Care recurg la magia neagră.

— Tu ai spus-o. Nu te amesteca cu ei. Crede-mă şi ascultă-mi sfatul. Nu încerca nici măcar să te apropii de ei. Iar dacă încearcă ei să se apropie de tine, fugi. Cât mai departe şi cât mai repede.

— Numele lui. Al omului de încredere al episcopului.

— De care, fără îndoială, se teme chiar şi episcopul.

— Numele!

— Ştie de tine.

— Numele!

— Birkart von Grellenort.

Reynevan a apucat stiletul. Cavalerul a închis din reflex ochii. Dar imediat i-a deschis şi a privit curajos.

— Asta este tot, domnule Smiřický. Eşti liber. La revedere. Şi să nu mai încerci să mă ataci.

— Nu va mai încerca, a spus dintr-odată Samson al Mierii.

Jan din Smiřice a făcut ochii mari.

— Ţie, a continuat calm Samson, fără să se delecteze câtuşi de puţin cu impresia produsă, ţie, Jan din Smiřice, trădările şi comploturile nu prea îţi reuşesc. Nu merită. Şi în viitor va fi la fel. Fereşte-te de comploturi şi de trădări. Ai atâtea gânduri, atâtea planuri. Atâta ambiţie. E drept, ai avea nevoie de cineva care să stea în spatele dumitale, care să te sfătuiască în şoaptă, să-ţi sufle, să-ţi amintească. *Respiciens post te, hominem memento te, cave, ne cadas.*{48} *Cave, ne cadas,* domnule Jan Smiřický. Ascultă, dacă ai urechi de auzit. *Nescis, mi fili, diem neque horam.*{49} Ambiţiile dumitale, domnule Smiřický, te vor face să cazi. Dar nu ştii nici ziua, nici ora acelei căderi.

Când Reynevan a ieşit din pivniţă, Samson dispăruse undeva, dar s-a întors repede. Au pornit amândoi pe alei şi pe străduţe spre strada Fierarilor.

— Crezi că a fost un gest înţelept? a început Reynevan. Adică discursul tău de la sfârşit? Şi ce a fost de fapt? O prorocire?

— Prorocire? şi-a întors Samson faţa de nătâng spre Reynevan. Nu. Aşa mi-a venit să spun. Şi dacă a fost înţelept? Nimic nu este înţelept. Cel puţin aici, în lumea ta.

— Aha! Cum de nu mi-am dat seama de la început… Şi dacă tot vorbim despre asta, mergi pe Postăvăriei?

— Bineînţeles. Ce, tu nu?

— Nu. Sigur sunt mulţi răniţi; din câte îl ştiu pe Rokycana, a poruncit să fie duşi în biserici. O să fie multă muncă, va fie nevoie de toţi medicii. Iar pe lângă toate astea, Neplach o să mă caute. Nu pot să risc să dea peste mine la „Arhanghel”.

— Înţeleg.

Au ieşit în piaţă. De stâlpul infamiei nu mai atârna trupul mutilat cu bestialitate al lui Hynek din Kolštejn, stăpânul de la Kamyk, hatmanul de Litoměřice, cavalerul din ramura Valdštejn, din neamul marilor domni de la

Markvartice. Sigur parohul Rokycana poruncise să-l dea jos de-acolo. Preotul Rokycana, deşi cu durere, tolera uciderile şi chiar le aproba în mod oficial, cu anumite limite, exclusiv pentru o cauză dreaptă – evident – şi numai atunci când scopul sfinţea mijloacele.

Dar nu permitea niciodată să fie profanate cadavrele. Ei bine, să spunem, aproape niciodată.

— La revedere, Reinmar. Dă-mi amuleta. Eşti în stare să o pierzi şi atunci Telesma o să-mi smulgă capul de pe umeri.

— La revedere, Samson. Ah, am uitat să-ţi mulţumesc. Pentru sugestiile transmise prin telepatie. Datorită lor treaba a mers aşa de bine cu Smiřický.

Samson s-a uitat la el şi chipul lui de gogoman a fost luminat deodată de un zâmbet larg, de gogoman.

— A mers bine datorită isteţimii şi inteligenţei tale. Eu te-am ajutat foarte puţin, nu am niciun merit, dacă nu punem la socoteală butoiul pe care l-am aruncat în Smiřický. Cât despre sugestii, nu ţi-am dat niciuna. Te-am zorit telepatic, căci voiam să te grăbeşti. Fiindcă mă pişam pe mine.

Într-adevăr, era multă muncă. După cum s-a văzut, era nevoie de toate perechile de mâini care ştiau să vindece. Ambele nave laterale de la Sfânta Fecioară Maria de la Týn erau pline de răniţi şi, din câte auzise Reynevan, erau o mulţime de pacienţi şi la Sfântul Nicolae. Aproape până la lăsarea amurgului, Reynevan împreună cu alţi medici au pus la loc fracturi, au oprit hemoragii şi au cusut ce se mai putea coase.

Iar când a sfârşit, când s-a ridicat, când şi-a îndreptat şalele care îl dureau, când şi-a învins din nou greaţa provocată de duhoarea de sânge şi de mirosul greu al candelelor, când tocmai voia să se ducă să se spele, a apărut în faţa lui ca din pământ, ca un strigoi, individul cenuşiu cu pantaloni cenuşii. Reynevan a oftat şi a pornit în urma lui, fără să discute şi fără să întrebe nimic.

Bohuchval Neplach îl aştepta la cârciuma „La Leul Ceh”, de pe strada Celetná. Cârciuma servea o bere de producţie proprie renumită şi avea o bucătărie recunoscută, dar renumele se oglindea în preţuri, iar Reynevan nu fusese niciodată în acel local, căci nu-şi permitea nici când era student, nici acum. Astăzi avea pentru prima dată ocazia să se familiarizeze cu interiorul elegant şi cu aromele de la bucătărie, care erau, într-adevăr, foarte îmbietoare.

Şeful spionajului husit se ospăta singur într-un colţ, muncind sârguincios

la o gâscă la cuptor, ignorând cu desăvârşire faptul că grăsimea îi pătează manşetele şi îi picură pe pieptarul caftanului brodat cu fir de argint. L-a văzut pe Reynevan, i-a făcut semn să stea jos – în treacăt fie spus, gestul era însoţit de o halbă de bere cu spumă, cu care împingea pe gât friptura de gâscă. Şi a continuat să mănânce, fără să ridice privirea. Cât despre a-i propune lui Reynevan să mănânce sau să bea ceva, asta nici nu i-a trecut prin minte.

A mâncat toată gâscă, inclusiv târtiţa, pe care o lăsase la urmă *pour la bonne bouche*[50]. *Când te uiţi la el, e un sfrijit, dar are o poftă de mâncare de crocodil,* şi-a spus Reynevan. *Ha, se vede că e din cauza nervilor. Sau are paraziţi.*

Flutek a examinat ce mai rămăsese din gâscă şi a constatat că era prea puţin atrăgător, aşa că îşi putea îndrepta atenţia asupra altei chestiuni. A ridicat ochii.

— Ei, cum stăm? a întrebat, ştergându-şi grăsimea de pe bărbie. Ai ceva să-mi spui? Să-mi transmiţi? Să-mi raportezi? Permite-mi să ghicesc: nu ai.

— Ai ghicit.

În ochii negri ai lui Flutek au apărut doi drăcuşori aurii. Amândoi ţopăiau şi făceau tumbe imediat ce apăruseră.

— Am prins un tip, a spus Reynevan prefăcându-se că n-a observat. Îl prinsesem. Dar mi-a scăpat pe la Sfântul Valentin.

— O, ce ghinion, a spus indiferent Neplach. Dar măcar l-ai recunoscut? Nu cumva era cel care a complotat cu episcopul de Wrocław?

— El era. Aşa cred.

— Şi a tăcut?

— A tăcut.

— Aşadar, a zis Flutek, ridicând halba, ai ratat şansa de răzbunare. Ce să spun, mare ghinionist mai eşti, mare. Ei, nu-ţi merge, se vede că soarta nu te favorizează. Mulţi oameni s-ar supăra, văzând că au mereu ghinion. Dar mă uit la tine şi văd că suporţi totul cu demnitate. Nu pot decât să te admir. Şi să te invidiez.

— Dar, a continuat el, fără să aştepte reacţia lui Reynevan, am o veste bună pentru tine. Ce nu ai reuşit tu, am reuşit eu. L-am prins pe nemernic. De fapt, nu departe de Biserica Sfântul Valentin, ceea ce-ţi confirmă foarte frumos sinceritatea. Te bucuri, Reynevan? Eşti recunoscător? Suficient de recunoscător ca să discuţi sincer despre cele cinci sute de grivne ale colectorului de taxe?

— Fie-ţi milă, Neplach.

— Iartă-mă, am uitat, tu de fapt nu ştii nimic despre chestiunea cu colectorul de taxe, eşti nevinovat şi necunoscător. Să revenim la acel nemernic pe care l-am prins. Imaginează-ţi că este nici mai mult, nici mai puţin decât Jan Smiřický din Smiřice, hatmanul de la Mělnik şi Rudnice. Îţi imaginezi?

— Îmi imaginez.

— Şi?

— Şi nimic.

Parcă drăcuşorii făceau tumbe. Dar nu făceau.

— Informaţiile tale despre participarea lui Jan din Smiřice la complotul silezian, a reluat Flutek după o clipă, sunt, din păcate, ca zăpada de anul trecut. Nu mai sunt de actualitate. Trăim vremuri istorice, se întâmplă multe lucruri, fiecare zi aduce o schimbare, ce a fost important ieri astăzi nu mai are însemnătate, iar mâine nu face nici cât un rahat de câine. Cred că înţelegi?

— Şi încă cum!

— Atunci e bine. De altfel, în linii generale, chestiunea aceasta nu are importanţă, la urma urmei, ce mai contează de ce este acuzat Smiřický şi condamnat la moarte – pentru complot, pentru trădare, pentru răzmeriţă –, tot un drac. Ce trebuie să atârne nu se îneacă. Fratele tău este răzbunat. Te bucuri?

— Te implor, Neplach, nu mai pomeni de cele cinci sute de grivne ale colectorului.

Flutek a pus deoparte halba şi l-a privit pe Reynevan drept în ochi.

— Nu mai vorbesc despre ele. E un lucru neplăcut de zis, dar Smiřický a şters-o!

— Ce?

— Ce-ai auzit. Smiřický a şters putina. A evadat din închisoare. Nu ştiu amănuntele, dar un lucru e sigur: l-a ajutat să fugă ibovnica, fiica unui ţesător praghez. E de-a dreptul tulburător, zi şi tu. Un cavaler de rang înalt şi metresa lui, o fată din popor, fiica ţesătorului. Sigur ştia că nu este decât o jucărie pentru el, că din legătura aceasta nu poate ieşi nimic. Totuşi, şi-a riscat viaţa pentru iubitul ei. I-o fi dat ăsta leuştean sau ce-o fi făcut?

— Ori poate a fost suficientă puţină omenie?

Reynevan i-a susţinut privirile. O voce din spate îi amintea: *Hominem memento te*{51}*?*

— Te simţi bine, Reynevan?
— Sunt obosit.
— Vrei să bei ceva?
— Mulţumesc, dar pe stomacul gol…
— Bine zis, doctoraşule. Hei, cârciumar! Aici!

În joia de după Naşterea Fecioarei Maria, pe 11 septembrie, la cinci zile după tentativa de lovitură de stat, a sosit la Praga Prokop Holý, învingătorul de la Tachov şi Stříbro. Cu el a venit toată armata, Tábor, Orfanii, praghezii şi susţinătorii lor, carele de luptă, artileria, pedestrimea şi călăreţii. Erau în total douăsprezece mii de oameni înarmaţi.

Şi cu ei era şi Szarlej.

CAPITOLUL 3

În care Reynevan află că trebuie să se ferească de babă şi de fecioară.

— Nu a fost rea omleta asta, a apreciat Szarlej. Ce-i drept, ţelina i-a cam stricat gustul un pic, nu se potriveşte absolut deloc cu ouăle. Pentru Dumnezeu, cine pune ţelină strivită în omletă şi cu ce scop? E vreo fantezie culinară dezlănţuită a drăgălaşei doamne gospodine? Dar nu am de ce să cârcotesc, din moment ce am burta plină. În treacăt fie zis, doamna este o femeie bine, nimic de spus… forme de Iunonă, mişcări de panteră, strălucire în ochi, ha!, poate închiriez o cămăruţă de la ea şi locuiesc o vreme pe-aici… Mă gândesc pentru când o veni iarna, acum n-o să zăbovesc prea mult, pentru că, dacă nu mâine, atunci poimâine, Prokop va porunci să pornim în marş şi, după cum se vorbeşte, vom ajunge până la Kolín, ca să plătim trădarea domnului Bořek din Miletínek… Bun, Reinmar, dar mergem în direcţia corectă? Cunosc puţin Praga, dar nu ar trebui să mergem mai curând încolo, spre Primăria Oraşului Nou, în direcţia mănăstirii carmeliţilor?

— Mergem prin Zderaz până la debarcaderul de la Târgul de Lemne. Iar după aceea mergem cu barca.

— Pe Vltava?

— Exact. Aşa fac în ultima vreme. Ţi-am spus, lucrez la Spitalul Bohuslav, care nu e departe de František. Ca să ajung acolo, trebuie să străbat tot oraşul. E peste o jumătate de oră de mers, iar în zilele de târg trebuie să pun la socoteală şi o jumătate de oră de aşteptare în mulţimea de la Poarta Sfântul Havel. Cu barca e mai repede. Şi mai comod.

— Aşadar, ai cumpărat o barcă, a clătinat Szarlej din cap, cu o seriozitate prost prefăcută. După cum văd, aici le merge bine medicilor. Se îmbracă elegant, locuiesc în camere de lux, mănâncă pe săturate, sunt slujiţi de văduvioare atrăgătoare. Şi fiecare, după modelul patricienilor veneţieni, are propria gondolă. Haide, haide, de-abia aştept s-o văd.

Barca lată cu fundul plat, ancorată la mal, nu amintea deloc de gondola veneţiană – poate şi pentru că servea la transportul legumelor. Szarlej nu şi-a arătat dezamăgirea, a sărit vioi pe punte şi s-a aşezat între coşuri. Reynevan s-a salutat cu barcagiul. Acum o jumătate de an îi tratase piciorul, care fusese strivit rău între două barje. Iar pentru asta, barcagiul, care

mergea în fiecare zi de la Pšary la Bubnov, îl răsplătea cu transport gratuit. Ei, să spunem aproape gratuit – în ultima jumătate de an, Reynevan îi tratase atât soţia barcagiului, cât şi doi dintre cei şase copii. O clipă mai târziu, împovărată de morcovi, sfeclă şi varză, barca s-a desprins de ţărm şi s-a lăsat purtată de curentul Vltavei, scufundându-se destul de mult.

Pe lângă talaş şi crenguţe uscate, apa ducea şi o mulţime de fructe multicolore. Era deja septembrie. Ce-i drept, un septembrie excepţional de cald.

S-au îndepărtat de mal, au trecut printr-un stăvilar şi un şuvoi rapid, în jurul căruia se înghesuiau crapii, care urmăreau bancurile de obleţi.

— Printre numeroasele avantaje ale acestui echipaj, a remarcat Szarlej cu perspicacitate, posibilitatea de a discuta liber, fără teama că cineva trage cu urechea, este unul dintre cele mai importante. Aşadar, putem să ne continuăm conversaţia de ieri.

Conversaţia de ieri, începută seara şi prelungită până noaptea târziu, se referea – trebuie să înţelegem – în primul rând la evenimentele din ultimele luni, de la lupta de la Tachov, până la recentul puci al lui Hynek din Kolštejn. Reynevan i-a repetat lui Szarlej tot ce aflase cu o săptămână înainte de la Jan din Smiřice. Şi i-a împărtăşit planurile sale. Planuri pe care, aşa cum era de aşteptat, Szarlej nu le-a aprobat nicicum. Nu le aprobase nici ieri, nu le aproba nici astăzi.

— Este o idee absolut nechibzuită, a repetat el. E curată nebunie să te întorci în Silezia şi să cauţi răzbunare. Dacă nu te-aş cunoaşte mai bine, aş spune că nu ai devenit deloc mai înţelept în ultimii doi ani, ba aş presupune chiar că te-ai prostit şi mai rău. Dar nu este aşa. Ai devenit mai înţelept, Reinmar, aşa cum dovedeşte şi felul în care te-ai purtat cu Smiřický. L-ai avut în mână, la mila ta. Şi ce ai făcut? I-ai dat drumul. Erai îndurerat de moartea fratelui, însetat de răzbunare, dar i-ai dat drumul. Pentru că raţiunea, atâta câtă ţi-a mai rămas, îţi vorbeşte despre inutilitatea acestei răzbunări. Nu Smiřický este de vină pentru moartea fratelui tău. În mod paradoxal, Birkart von Grellenort, chiar dacă l-a ucis pe Peterlin cu mâna lui, şi episcopul Konrad de Wrocław, chiar dacă a dat porunca, nici ei nu sunt de vină. Căci ceea ce l-a ucis pe Peterlin a fost timpul istoric. Timpul istoric de atunci, din iarna anului 1425, l-a dus pe Ambrož la Radkov şi la Bardo. Istoria, nu locuitorii din Kutná Hora, i-a ucis pe husiţii prinşi în puţurile de mină. Nu ungurii Luxemburghezului, ci istoria a violat şi a măcelărit femeile, după ce au capturat Louny. Nu Žižka, ci istoria i-a

omorât şi i-a ars de vii pe oamenii din Chomutov, Beroun şi Český Brod. Şi tot istoria l-a omorât şi pe Hynek din Kolštejn. Vrei să te răzbuni? Pe istorie? Să ajungi ca regele Xerxes să baţi marea?

Reynevan a clătinat din cap, dar nu a spus nimic.

Au ajuns la insula Travník. Dinspre malul stâng venea miros de ars. În mai 1420, în timpul luptelor înverşunate cu oastea credincioasă regelui, Oraşul Mic fusese incendiat într-o măsură atât de mare, încât se prefăcuse aproape complet în cenuşă – şi, de fapt, aşa era şi astăzi. Ce-i drept, s-a încercat să se reconstruiască câte ceva, dar fără prea mare avânt şi tragere de inimă. Erau multe alte necazuri, istoria avea grijă ca acestea să nu lipsească.

— În lumina proceselor istorice, a continuat Szarlej, privind resturile înnegrite ale morilor de pe mal, se poate afirma că te-ai răzbunat deja pentru fratele tău. Pentru că păşeşti pe urmele lui, îi continui opera pe care n-a terminat-o. Ca parte a moştenirii fratelui tău, ai primit împărtăşania *sub utraque specie* şi eşti husit. Peterlin – asta ştiu bine, căci au ajuns informaţii la mine – era credincios utracvist, slujea cauzei Potirului din convingere sinceră. Subliniez acest lucru, pentru că nu au lipsit cei care au făcut asta din alte motive, uneori foarte urâte şi întotdeauna foarte prozaice. Şi, repet, aceasta nu se referă nici la fratele tău şi, după cum cred, nici la tine. Tu lupţi sincer şi cu dăruire, fără calcule, pentru cauza şi religia pentru care fratele tău s-a lăsat ucis.

— Nu ştiu cum se face, Szarlej, da’ în gura ta lucrurile cele mai măreţe sună ca nişte glume de cârciumă. Ştiu că nu respecţi lucrurile sfinte, dar…

— Lucrurile sfinte? l-a întrerupt demeritul. Reinmar? Am auzit bine?

— Te rog să nu-mi reproşezi nici perfidie, nici lipsă de opinie proprie, a spus Reynevan strângând din buze. Fireşte, m-a apropiat de husiţi şi faptul că Peterlin a pierit pentru ei, ştiu ce fel de om era fratele meu şi mă aşez fără şovăială de partea celor alături de care se aşezase el. Dar am mintea mea şi propria gândire. Am analizat şi am judecat chestiunea cu tot sufletul. Am primit împărtăşania din potir cu toată convingerea. Pentru că susţin cele patru articole, susţin învăţătura lui Wycliffe, îi susţin pe husiţi în chestiunea liturghiei şi a interpretării Bibliei. Susţin părerea lor despre lume şi programul de construire a dreptăţii sociale.

— Pardon, cel fel de dreptate?

— *Omnia sunt communia,* Szarlej! Totul la comun, în aceste cuvinte este întreaga dreptate a lui Dumnezeu. Nu există mari, nu există mici, nu există

bogaţi, nu există săraci. Totul la comun! Comunism! Nu sună frumos?
— De mult nu am mai auzit ceva care să sune aşa de frumos.
— De ce atâta sarcasm?
— Nu te supăra! Spune mai departe! Cu ce te-au mai cucerit simpatizanţii lui Wycliffe?
— Susţin din tot sufletul şi cu toată inima principiul *sola Scriptura*[52].
— Aha!
— Nu trebuie să adăugăm nimic la Sfânta Scriptură şi nici nu e nevoie. Scriptura este suficient de transparentă ca orice credincios să o primească fără comentariu din amvon. Nu e nevoie de intermediari între credincioşi şi Dumnezeu. În faţa Creatorului, toţi suntem egali. Autoritatea papei şi a demnitarilor bisericii poate fi acceptată numai atunci când este în conformitate cu voia Celui mai înalt şi a Sfintei Scripturi. Iar averea le-a fost încredinţată preoţilor cu scopul îndeplinirii obligaţiilor stabilite de Hristos şi de Scriptură. Dacă preoţii nu-şi îndeplinesc aceste obligaţii, dacă păcătuiesc, averea trebuie să li se ia.
— O! s-a înviorat Szarlej. Să li se ia? Asta îmi convine. Asta chiar că sună plăcut.
— Nu zeflemisi! Nu te-ai întrebat niciodată de ce tocmai aici, în Cehia, la Praga, scânteia provocată de rugul de la Konstanz[53] a provocat un asemenea incendiu? Am să-ţi spun: ştii câţi preoţi erau în dioceza de Praga? Şase mii. Câte mănăstiri? O sută şaizeci. Ştiai că la Praga fiecare al douăzecilea om purta sutană sau veşmânt monahal? Şi câte parohii erau în Praga? Patruzeci şi patru. Îţi amintesc, la Wrocław sunt nouă. Numai la Catedrala Sfântul Vit erau trei sute de demnitari bisericeşti. Îţi imaginezi bogăţiile extrase din prebende şi annată? Nu, Szarlej, nu se mai putea şi nu se mai poate. Secularizarea bunurilor bisericilor este absolut necesară. Clerul deţine controlul asupra unor posesiuni lumeşti prea mari. Aici nu mai este vorba despre poruncile lui Hristos, despre întoarcerea la sărăcia evanghelică, la modul de viaţă al lui Isus şi al apostolilor. O concentrare atât de mare de avere şi de putere stârneşte mânie şi tensiune socială. Trebuie să se termine cu asta, cu bogăţia lor, cu jafurile, cu aroganţa şi puterea lor. Trebuie să se întoarcă la ceea ce au fost, aşa cum le-a poruncit Hristos să fie: slujitori săraci umili. Şi nu Ioachim din Fiore a fost primul care a spus asta, nici Ockham, nici Waldhuaser, nici Wycliffe şi nici Hus, ci Francisc de Assisi. Biserica trebuie să se schimbe. Să se reformeze. Dintr-o biserică a magnaţilor şi a politicienilor, a îngâmfaţilor şi a nebunilor, a obscurantiştilor

şi ipocriţilor, dintr-o biserică a inchizitorilor, dintr-o biserică mergând în fruntea criminalilor cruciaţi, a unor creaturi precum episcopul Konrad, trebuie să devină biserica lui Francisc.

— Tu îţi ratezi vocaţia prin spitale. Ar trebui să te faci predicator. Dar în faţa mea mai strânge puţin frâiele. Avem suficienţi predicatori la Tábor, ba chiar prea mulţi, pe săturate, aşa că se întâmplă ca în timpul predicii să-ţi vină micul-dejun înapoi. Ai deci milă de omleta noastră cu ţelină şi pune frână. Imediat o să începi să vorbeşti despre simonie şi desfrânate.

— Şi pe bună dreptate! Nimeni nu respectă regulile şi jurămintele bisericii! De la Roma până jos de tot, în cea mai îndepărtată parohie, nu vezi nimic decât comerţ cu lucruri sfinte, desfrânate, beţie, demoralizare. Şi să ne mai mirăm ca apar analogii cu Sodoma şi Gomora, că se fac asocieri cu Antihristul? Că circulă zicala: *omne malum a clero*[54]. De aceea sunt pentru reformă, ba chiar una cât mai radicală.

Szarlej şi-a desprins privirea de la ruinele pridvorului mănăstirii ioaniţilor şi ale zidurilor afumate ale Bisericii Fecioarei Maria de la Capătul Podului.

— Zici că eşti pentru reformă. Îţi voi bucura, aşadar, urechile cu modul în care noi, Luptătorii lui Dumnezeu, punem teoria în faptă. În mai anul acesta – probabil că ai auzit deja –, am pornit sub conducerea lui Prokop Holý într-o expediţie de jaf în Luzacia. Am incendiat şi jefuit câteva lăcaşuri de cult, inclusiv biserici şi mănăstiri din Hirschfeld, Ostritz şi Bernstadt, ba chiar – şi asta ar putea să te intereseze – în apropiere de Frydland, pe moşiile lui Ulrich Biberstein, care este unchiul iubitei tale Katarzyna. Nu am reuşit să ocupăm Zgorzelec, deşi l-am luat cu asalt, dar la Lubań, pe care l-am ocupat în vinerea de dinainte de duminica de *Cantate,* am prins mai mulţi fugari din Cehia, dominicani, care găsiseră adăpost la Lubań. Pe aceştia Prokop a poruncit să-i ucidem fără milă. Aşadar, i-am ucis. Pe preoţii cehi i-am ars, pe preoţii germani i-am înjunghiat sau i-am înecat în Kwisa. Un măcel de aceeaşi amploare am organizat patru zile mai târziu la Złotoryja… Ai o mină ciudată. Te plictisesc?

— Nu. Dar se pare că vorbim despre lucruri întru totul diferite.

— Oare aşa să fie? Aşa cum spui, doreşti să schimbi Biserica. Îţi povestesc, aşadar, cum o schimbăm noi. Spui că vrei reforme, ba chiar cât mai radicale. Îţi amintesc că pe prelaţii răzvrătiţi i-au reformat chiar regii: polonezul Boleslav al II-lea cel Îndrăzneţ, englezul Henric al II-lea Plantagenetul, Venceslav al IV-lea aici, la Praga. Şi care a fost rezultatul?

Un scandalagiu executat, Stanisław din Szczepanów, un popă insolent înjunghiat, Thomas Becket, un escroc înecat, Jan din Pomuk. O picătură în ocean! Un rezultat nu îndeajuns de radical, acţiune cu de-amănuntul, în loc să fie cu toptanul! În ce mă priveşte, prefer metodele lui Žižka, Prokop, Ambrož. Efectele sunt clar mai vizibile. Spuneai că înainte de revoluţie fiecare al douăzecilea praghez purta sutană sau veşmânt? Şi câţi dintr-ăştia întâlneşti astăzi pe stradă?

— Puţini. Ai grijă, trecem pe sub Podul de Piatră, de aici se scuipă întotdeauna. Şi unii chiar se pişă.

Într-adevăr, dincolo de balustradele podului mişunau derbedei care se străduiau să scuipe sau să se pişe în toate bărcile sau barjele care treceau pe dedesubt. Din fericire, jos erau prea multe ambarcaţiuni ca derbedeii să poată nimeri cu precizie. Barca lui Reynevan şi Szarlej a avut noroc.

Curentul îi purta mai aproape de malul stâng. Au trecut pe lângă palatul arhiepiscopal grav avariat şi pe lângă ruinele mănăstirii călugărilor augustini. Mai departe, deasupra ruinelor arse din Oraşul Mic şi deasupra râului, se ridica impunătoare stânca Hradčany, încununată mândră de Castel şi de turnurile ascuţite ale Catedralei Sfântul Vit.

Barcagiul a împins cu o prăjină barca în curent, iar astfel au plutit mai repede. Malul drept, de dincolo de zid, era plin de clădirile din Oraşul Vechi, malul stâng avea un aspect rural, fiind aproape în întregime acoperit cu podgorii. Cândva, înainte de revoluţie, acestea aparţineau în cea mai mare parte mănăstirilor.

— În faţa noastră, a arătat demeritul spre turnul bisericii de pe malul drept, este Biserica Sfântul Francisc, dacă nu mă înşel. Coborâm?

— Încă nu. Mergem până la stăvilar, de acolo până la strada Postăvăriei sunt doi paşi.

— Szarlej!

— Ce este?

— Mergi mai încet. Nu ne zoreşte nimeni şi voiam…

Szarlej s-a oprit, le-a făcut cu mâna fetelor de la spălătorie, stârnind un concert de chicoteli. A strigat la nişte copii care scoteau limba şi strigau insulte puerile. S-a întins, a privit spre soare, dincolo de turnul bisericii.

— Îmi dau seama ce doreşti, a spus el.

— Am ascultat părerile tale despre procesele istorice. Iar Samson îmi repetă în fiecare zi că răzbunarea este un lucru şubred. Regele Xerxes care

bătea marea este jalnic şi demn de milă. Cu toate acestea…

— Te ascult cu atenţie. Şi cu nelinişte crescândă.

— Mi-ar face mare plăcere să-i dobor pe feciorii de căţea care l-au ucis pe Peterlin. Şi mai ales pe Birkart von Grellenort.

Szarlej a întors capul şi a suspinat.

— Exact ce mă temeam. Că asta o să spui. Mai ţii minte, dragă Reinmar, Silezia de acum doi ani? Călăreţii în negru, care strigau „Aici suntem!”? Liliecii din Pădurea Cisterciană? Atunci ne-a salvat fundurile Huon von Sagar. Iar dacă Huon nu ar fi ajuns la timp, pielea de pe fundul nostru ar atârna acum undeva, uscată frumos, deasupra şemineului numitului Birkart. Trec peste faptul mărunt că numitul Birkart este în mod evident sluga episcopului Konrad, cel mai puternic om din toată Silezia, care trebuie doar să îndoaie degetul mic ca să ne tragă în ţeapă. Şi nici acel Grellenort nu este un tâlhar oarecare, ci este vrăjitor. Omul poate să se transforme în pasăre, iar tu spui că vrei să-l prindem. Sunt curios cum anume.

— Se găseşte o modalitate. Întotdeauna se găseşte, este suficient să-ţi doreşti cu adevărat. Şi puţin curaj. Ştiu, e o nebunie să ne întoarcem în Silezia. Dar chiar şi acţiunile nebuneşti pot să reuşească, dacă sunt făcute după un plan înţelept. Aşa este?

Szarlej i-a aruncat o privire.

— Remarc influenţa clară şi interesantă a noilor tale relaţii, a spus el. Mă gândesc, fireşte, la vestita companie de la apoteca „La Arhanghel”. Nu mă îndoiesc că se pot învăţa multe lucruri de la cei de-acolo. Important este însă ca, din această multitudine de învăţături, să ştii să selectezi ceea ce merită să înveţi. Cum te descurci în această privinţă?

— Mă străduiesc.

— Eşti de lăudat. Dar spune-mi, cum te-ai înţeles în general cu ei? Probabil că nu a fost uşor.

— Nu a fost, a zâmbit Reynevan amintindu-şi. Ca să spun drept, a fost nevoie de o întâmplare la limita miracolului, de o coincidenţă. Şi imaginează-ţi că s-a produs aşa ceva. Într-o zi zăpuşitoare de iulie din Anul Domnului 1426.

Svatopluk Fraundinst, medicul şef de la spitalul Cruciaţilor cu Stea Roşie de lângă Podul de Piatră, era un bărbat în puterea vârstei, suficient de chipeş şi de prezentabil încât să le poată seduce fără vreun efort special şi să le reguleze cu orice ocazie pe benedictinele care lucrau la spital înainte de

revoluţie, alungate de husiţi din mănăstirea lor. Nu exista săptămână să nu se audă cum câte o surioară, înghesuită de doctor într-o cămăruţă, geme, plânge şi invocă sfinţii. Reynevan bănuise de la bun început că Svatopluk Fraundinst este vrăjitor, chiar din prima zi când începuse să lucreze la spital şi să-l asiste pe chirurg la operaţii. În primul rând, Svatopluk Fraundinst, fost canonic la Vyšehrad, *doctor medicinae*{55} al Universităţii Caroline, având *licentia docendi*{56} la Salerno, Padova şi Cracovia, era elevul lui Matěj din Bechyně, colaborator apropiat al vestitului Brunon de Osenburg, care fusese la vremea lui o legendă vie a medicinei europene, iar despre Matěj din Bechyně existau bănuieli serioase că avea o înclinaţie spre alchimie şi magie atât albă, cât şi neagră. Însuşi faptul că Svatopluk Fraundinst se ocupa de chirurgie era foarte grăitor – medicii universitari nu-şi murdăreau mâinile cu chirurgia, lăsând-o în seama călăilor şi a frizerilor, nu se înjoseau nici măcar să practice flebotomia, care era lăudată chiar de la propria catedră ca remediu pentru orice. Dar medicii care erau şi magicieni nu se fereau de chirurgie şi erau pricepuţi, iar Fraundinst era un chirurg deosebit de iscusit. Dacă mai adăugăm la aceasta trăsăturile tipice din vorbire şi din gestică, dacă adăugăm inelul cu pentagramă purtat la vedere, dacă mai punem aluziile aparent neimportante şi făcute, chipurile, fără voie, puteai fi aproape sigur. Anume de faptul că Svatopluk Fraundinst avea clar un contact deloc superficial cu vrăjitoria şi că încerca să-l sondeze întotdeauna pe Reynevan în astfel de împrejurări. Fireşte, Reynevan avea mare grijă, ocolea şi evita capcanele cu cât mai multa iscusinţă. Erau vremuri rele şi nu putea fi sigur de nimic şi de nimeni.

Şi într-o zi din iulie, în ajunul Sfântului Apostol Iacob, s-a nimerit să fie adus la spital un muncitor de la o fabrică de cherestea din apropiere, rănit grav de lama unui ferăstrău. Sângele curgea gârlă, iar Fraundinst, Reynevan şi o benedictină prerevoluţionară au făcut ce au putut ca să oprească sângerarea. Nu prea le-a reuşit, probabil din cauză că rana era foarte mare sau poate că era pur şi simplu o zi proastă. Când sângele din arteră i-a ţâşnit încă o dată drept în ochi, doctorul Svatopluk a înjurat atât de dezgustător, încât benedictina mai întâi s-a clătinat, apoi a fugit. Iar doctorul a folosit vraja legării, numită şi „farmecul Alemenei”. A făcut totul dintr-un singur gest şi cu un singur cuvânt; Reynevan nu mai văzuse în viaţa lui o vrajă atât de bine aruncată. Artera s-a închis imediat, sângele a început deodată să se înnegrească şi să se coaguleze. Fraundinst s-a întors cu faţa plină de sânge spre Reynevan. Era limpede ce vrea. Reynevan a oftat.

— *Quare insidiaris animae meae*[57]*?* a mormăit. De ce mă pândeşti, Saul?

— Eu m-am deconspirat, trebuie să o faci şi tu, a rostit vrăjitorul printre dinţi. Ai grijă, zână din Endora. Nu te teme. *Non veniet tibi quicquam mali.*[58]

Au aruncat vraja împreună, în acelaşi timp, prin puterea magiei colective legând şi sigilând toate vasele de sânge.

— Iar acest *doctor medicinae,* a ghicit Szarlej, te-a introdus în congregaţia magicienilor, care se adună la apoteca „La Arhanghel". Adică cea de care ne apropiem acum.

Szarlej ghicise. Erau pe strada Postăvăriei, apoteca se vedea deja dincolo de şirul de ateliere de tors şi de ţesut lână şi de tarabele negustorilor de pânzeturi. La intrare, sus, deasupra uşii, era o mansardă cu ferestruici mici, împodobită cu statueta din lemn a unui arhanghel înaripat. Dinţii timpului muşcaseră zdravăn din statuetă şi nu se mai ştia care arhanghel e. Reynevan nu întrebase niciodată. Nici chiar prima dată, când fusese adus aici de Fraundinst în august 1426, în ziua tăierii capului lui Ioan Botezătorul, care căzuse într-o joi, şi nici mai târziu.

— Înainte să intrăm, a zis Reynevan, oprindu-l din nou pe Szarlej, încă un lucru. O rugăminte. Te rog foarte mult să te abţii.

Szarlej a bătut din picior ca să-şi desprindă de talpa cizmei un rahat, la prima vedere de câine, dar nu putea să fie sigur, căci erau şi copii în preajmă.

— Îi suntem datori lui Samson, a repetat Reynevan.

— În primul rând, a spus Szarlej, ridicând capul, mi-ai mai zis. În al doilea rând, nici nu se pune problema. E prietenul nostru, aceste trei cuvinte sunt de ajuns pentru tot.

— Mă bucur că abordezi lucrurile în felul acesta. Indiferent dacă tu crezi sau nu în asta, dacă te îndoieşti sau nu, te împaci cu realitatea. În lumea noastră, Samson este încarcerat. Este ca un duh închis în propriul trup – de altfel, nu chiar cel mai frumos, trebuie să recunoaştem. Face ce poate ca să se elibereze, caută ajutor… Poate că îl va găsi aici, la Praga, „La Arhanghel", poate chiar astăzi… Pentru că tocmai…

— Pentru că tocmai a venit de la Salzburg, l-a întrerupt demeritul cu o uşoară nerăbdare în voce, şi locuieşte la „Arhanghel" un magician de renume universal, *magnus nigromanticus*[59]. Poate că o să-i reuşească lui

ceea ce nu le-a reuşit vrăjitorilor praghezi. Mi-ai mai vorbit despre asta. Cel puţin de câteva ori.

— Iar tu de fiecare dată ai râs şi ai făcut o mutră dispreţuitoare.

— La mine e din reflex. Aşa reacţionez când aud de magie, de duhuri…

— Tocmai de aceea te rog, i-a retezat destul de tăios vorba Reynevan, ca astăzi să-ţi stăpâneşti reflexele. Să-ţi aminteşti de prietenia cu Samson şi să nu iei nimic în zeflemea şi nici să nu faci mutre. Promiţi?

— Promit. Nu fac mutre. O să am un chip de piatră. N-o să chicotesc niciodată, Dumnezeu să mă pedepsească, când o să vină vorba despre vrăji, demoni, lumi şi existenţe paralele, corpuri astrale, despre…

— Szarlej!

— Am tăcut. Intrăm?

— Intrăm.

În apotecă era întuneric, senzaţia de amurg era accentuată de boazerie şi de mobile, iar când intrai de-afară, de la lumina soarelui, la început nu vedeai nimic. Nu puteai decât să stai pe loc, să clipeşti şi să tragi pe nări mirosul greu de fum, de camfor, mentă, miere, ambră, salpetru şi terebentină.

— La dispoziţia domniilor voastre… La dispoziţie… Ce doresc distinşii domni?

Din spatele tejghelei, exact ca acum mai mult de un an, de ziua tăierii capului Sfântului Ioan Botezătorul, a ieşit Beneš Kejval, cu chelia lui strălucitoare.

— Cu ce anume, a întrebat exact ca atunci. Cu ce anume vă pot servi?

— *Cremor tartari*[{60}]*,* a rostit fără chef Svatopluk Fraundinst. Aveţi aşa ceva?

— *Cremor tartari,* a zis apotecarul, scărpinându-şi chelia.

— Exact aşa. Am nevoie şi de puţin *unguentum populeum*[{61}]*.*

Reynevan şi-a înghiţit saliva de uimire. Din câte auzise, la apoteca „La Arhanghel”, Svatopluk Fraundinst trebuia să fie un oaspete cunoscut şi respectat, dar apotecarul chel lăsa impresia că îl vede pentru prima dată în viaţă.

— *Unguentum* avem, proaspăt preparat… Dar cu *cremor tartari* e mai greu zilele astea… Vă trebuie mult?

— Zece drahme.

— Zece? Dacă-i vorba de-atât, poate găsesc. Am să caut. Intraţi,

domnilor, intraţi.

Abia mult mai târziu Reynevan a aflat că ritualul de întâmpinare, aparent stupid, avea o justificare. Congregaţia apotecii „La Arhanghel” funcţiona în mare secret. Dacă totul era în ordine, cel care intra în apotecă cerea două medicamente, întotdeauna două. Dacă ar fi cerut unul singur, ar fi însemnat că este şantajat sau urmărit. Dacă în apotecă chiar se pregătea o capcană şi o ambuscadă, Beneš Kejval îl prevenea, spunând că are numai jumătate din cantitatea cerută.

Adevărata apotecă era ascunsă în spatele uşilor de stejar, adăpostind mobila obişnuită unui asemenea loc. Nu lipseau nici dulapul cu o mie de sertăraşe, nici nenumăratele borcănaşe şi sticluţe de sticlă, nici mojarul de alamă, nici cântarul. O bucată de lemn uscat atârna din tavan, legat cu o sfoară – ornamentul obişnuit pentru atelierele vrăjitorilor, pentru apoteci şi casele de jocuri –, reprezentând o sirenă, o fiinţă pe jumătate fată, pe jumătate peşte, care era în realitate o pisică-de-mare. Turtit în mod corespunzător, întins pe scândură şi uscat, peştele dobândea, într-adevăr, o formă de „sirenă”: nările păreau ochi, iar înotătoarele rupte dădeau impresia unor braţe. Aceste falsuri se produceau la Anvers şi la Genova, de unde ajungeau apoi la negustorii arabi sau la marinarii portughezi, prezenţi pretutindeni. Unele erau executate atât de iscusit, încât cu mare greutate se puteau deosebi de adevăratele sirene. Dar exista un test foarte precis al stabilirii autenticităţii acestor obiecte: sirenele adevărate erau de cel puţin o sută de ori mai scumpe, şi nicio apotecă nu şi le putea permite.

— Făcătură de Anvers, a spus Szarlej, apreciind cu ochi de cunoscător pocitania uscată. Am făcut şi eu cândva câteva asemănătoare. S-au vândut ca pâinea caldă. La Wrocław, la apoteca „La Mărul de Aur”, mai atârnă una şi acum.

Beneš Kejval i-a aruncat o privire curioasă. Era singurul vrăjitor de la „Arhanghel” care nu lucra la universitate. Nici măcar nu studiase. Apoteca o moştenise. Dar era un apotecar fără pereche şi maestru în prepararea medicamentelor, atât a celor vrăjitoreşti, cât şi a celor obişnuite. Specialitatea lui erau afrodiziacele din praf de nuci, ghindă de pin, coriandru şi piper. Oamenii spuneau în glumă că, dacă ar fi înghiţit acest amestec, chiar şi un răposat s-ar fi ridicat de pe năsălie, repezindu-se în grabă la bordel.

— Domnilor, mergeţi în cămăruţa de jos. Sunt toţi acolo. Vă aşteaptă.

— Dar tu, Beneš? Nu vii?

— Aş vrea, dar trebuie să rămân la tejghea. Mereu vin oameni aici. Prevăd un viitor urât pentru această lume, dacă sunt atâţia bolnavi în ea, dependenţi de medicamente.

— Dar poate că este doar ipohondrie, a zâmbit Szarlej.

— Atunci îi prevăd un viitor şi mai sumbru. Grăbiţi-vă, domnilor. Ăăă, Reynevan, ai grijă la cărţi.

— O să am.

Din apotecă se ieşea în curte. Fântâna acoperită cu muşchi verde îmbiba aerul cu o umezeală nesănătoasă, ajutată cu mult sârg de un tufiş ghebos de liliac, despre care ai fi zis că nu creşte din pământ, ci dintr-o grămadă de frunze putrezite. Tufa masca perfect o uşă mică. Cadrul acesteia era acoperit aproape în întregime de pânze de păianjen. Groase şi dese. Era clar că nu mai intrase nimeni pe uşa aceasta de ani de zile.

— O iluzie, a explicat calm doctorul Svatopluk, băgând mâna în coconul de păienjeniş. Iluzie magică. De altfel, foarte simplă. Ba chiar de găsit într-un manual şcolar. Uşa împinsă s-a deschis spre interior – împreună cu păienjenişul iluzoriu, care, după deschidere, arăta ca o bucată de pânză groasă retezată cu un cuţit. Dincolo de uşă era o scară în spirală care urca. Treptele erau strâmbe şi înguste, astfel că celor care intrau le era imposibil să nu se frece cu umerii de tencuiala de pe pereţi. După câteva minute de gâfâială, se ajungea în faţa altei uşi. Pe aceea nimeni nu dorea să o mascheze.

În spatele uşii se afla o bibliotecă. Plină de cărţi. Pe lângă cărţi, manuscrise, papirusuri şi câteva exponate ciudate, nu mai era nimic. Nu mai era loc pentru altceva.

Teancurile de incunabule zăceau pur şi simplu peste tot, nu puteai face un pas fără să te împiedici de *Summarium philosophicum* al lui Nicolas Flamel, *Kitab al-Mansuri* al lui Razes, *De expositione specierum* al lui Morienus sau *De imagine mundi* a lui Gervase de Tillbury. De câte ori păşeai neatent, te rănea dureros în gleznă colţul ferecat în metal al legăturii unei lucrări de dimensiunea cărţii *Semita recta* a lui Albert cel Mare, *Perspectiva* lui Vitello sau *Illustria miracula* a lui Caesarius din Heisterbach. Era suficient să atingi neatent un raft şi îţi cădeau în cap într-un nor de praf *Philosophia de arte occulta* a lui Artephius, *De universo* a lui

Guillaume d'Auvergne sau *Opus de natura rerum* a lui Thomas de Cantimpré.

În toată această dezordine, puteai să te împiedici fără să vrei de ceva sau să atingi din întâmplare ceva ce nu trebuia atins decât cu deosebită precauţie. Se întâmpla ca grimoarele, tratatele despre magie şi scrierile despre descântece să înceapă să facă vrăji de la sine – era suficient să atingi din nebăgare de seamă, să ciocneşti sau să mişti ceva şi tragedia era gata să se petreacă. Deosebit de periculos în această privinţă era *Grand Grimoire,* foarte înfricoşătoare puteau fi şi *Aldaraia* şi *Lemergeton.* Chiar de la doua vizită făcută la „Arhanghel", Reynevan avusese ghinionul să răstoarne de pe masa dezordonată, plină de cărţi şi manuscrise, un volum gros care era nici mai mult, nici mai puţin decât *Liber Nyarlathotep.* În clipa în care incunabulul vechi şi lipicios din cauza stratului gros de praf s-a lovit de podea, zidurile s-au cutremurat şi patru dintre cele şase borcănaşe cu homunculuşi de pe dulap au explodat. Un homunculus s-a transformat într-o pasăre fără pene, al doilea în ceva asemănător unei caracatiţe, al treilea într-un scorpion stacojiu şi agresiv, iar al patrulea într-un papă miniatural în veşminte pontificale. Înainte ca cineva să apuce să facă ceva, toţi patru s-au dizolvat într-o mâzgă verzuie şi urât mirositoare, iar papa cel mic a mai reuşit să strige: *„Beati immaculati, Cthulhu fhtagn*{62}*.* Au avut ceva de curăţat, nu glumă.

Incidentul i-a amuzat pe cei mai mulţi vrăjitori de la „Arhanghel", dar câţiva nu păcătuiau prin simţul umorului, iar Reynevan se pare că nu câştigase prea mult în ochii lor în aceasta privinţă. Însă doar unul singur l-a mai privit mult timp cu ochi de lup după acest incident, făcându-l să simtă intens ce înseamnă antipatia.

Acesta din urmă era, aşa cum se poate ghici, bibliotecarul şi custodele colecţiei de cărţi.

— Salut, Štěpan.

Štěpan din Drahotuše, custodele colecţiei de cărţi, a ridicat capul din paginile manuscrisului cu anluminuri superbe, *Archidoxo magicum* de Apollonius din Tyana.

— Salutare, Reynevan, i-a zâmbit el. Mă bucur să te revăd. N-ai mai trecut de mult pe aici.

Reynevan făcuse eforturi deosebite să-şi refacă relaţiile cu Štěpan din Drahotuše după acea gafă. Şi reuşise, ba chiar cu rezultate care îi depăşiseră

aşteptările.

— Iar acesta, a spus bibliotecarul, scobindu-se în nas cu degetul plin de praf, este, desigur, domnul Szarlej, despre care am auzit atâtea. Poftiţi, poftiţi!

Štěpan din Drahotuše provenea din vechea nobilime moravă, era călugăr augustin şi – fireşte – vrăjitor. Se cunoştea de mult cu congregaţia magicienilor de la „Arhanghel”, dar se mutase definitiv în ascunzătoarea de la apotecă în 1420, după ce mănăstirea lui de la Hradčany fusese jefuită şi incendiată. Spre deosebire de restul magicienilor, nu părăsea apoteca, adică biblioteca, aproape niciodată, nu mergea în oraş. Era un catalog de bibliotecă ambulant, cunoştea fiecare carte şi o localiza imediat pe oricare, ceea ce, în condiţiile haosului care domnea în încăpere, era o calitate absolut de nepreţuit. Reynevan era foarte mândru de prietenia lui cu moravul şi petrecea multe ore în bibliotecă. Îl interesau ştiinţa ierburilor şi farmaceutica, iar colecţia de cărţi de la „Arhanghel” era, în această privinţă, un adevărat izvor de cunoştinţe. Pe lângă listele de ierburi, reţetele de medicamente şi farmacopeea autorilor clasici şi cunoscuţi, precum Dioscoride, Strabo, Avicenna, Hildegard von Bingen sau Nicolae Strămutatul, biblioteca adăpostea adevărate comori. Era acolo *Kitab Sirr al-Asar* a lui Gerber, *Sefer Ha-Mirkahot* a lui Shabbethai Donnolo, dar erau şi lucrări necunoscute ale lui Maimonide, Hali, Apuleius, Herrada de Landsberg, precum şi alte *antidotaria, dispensatoria* şi *ricettaria*{63}*,* pe care Reynevan nu le mai văzuse niciodată, şi de care nici nu auzise vreodată. Şi se îndoia că se auzise de ele la universităţi.

— Bine, a spus Štěpan din Drahotuše, apoi a închis cartea şi s-a ridicat. Hai să mergem în camera de jos. Ajungem taman la timp, căci cu siguranţă în curând se va încheia. Oricum, e ceva oarecum extravagant, începând cu conjuraţia care nu se ţine la miezul nopţii, ca la orice vrăjitori normali care se respectă, ci la ora unu, în miezul zilei, dar ce să-i faci… Nu e treaba mea să critic pe cineva precum *valde venerandus et eximius*{64}. Vinzenz Reffin Axleben din Salzburg, o legendă vie, magistru printre magiştri, acoperit de glorie. Ha, chiar sunt curios cum se descurcă magistrul între magiştri cu Samson…

— A sosit ieri?

— Ieri-seară. A mâncat, a băut, a întrebat cu ce ne poate ajuta. Şi i l-am prezentat pe Samson. *Venerandus* s-a ridicat şi a vrut să plece, convins că ne batem joc de el. Samson a folosit acelaşi truc pe care l-a folosit şi cu noi

anul trecut: l-a salutat în latină, apoi a repetat în koine şi în aramaică. Să fi văzut mutra venerabilului magistru Vinzenz! Dar a avut efect, ca şi în cazul nostru. Venerabilul Vinzenz Reffin s-a uitat la Samson mai curios şi mai binevoitor, ba chiar a şi zâmbit, atât cât îi permiteau muşchii feţei, înţepeniţi deja într-o grimasă mohorâtă şi arogantă. Apoi s-au închis amândoi în *occultum*…

— Doar ei doi?

— Magistrul între magiştri, a zâmbit moravul, este extravagant şi în acest aspect. E adeptul discreţiei, chiar dacă pare lipsă de tact, ca să nu spun insultă. La naiba, bătrânul vrăjitor este oaspete aici! Pe mine nu mă deranjează, mă doare undeva, Bezděchovský este deasupra acestor lucruri, dar Fraundinst, Teggendorf, Telesma… Ca să spunem drept, sunt turbaţi de furie. Şi doresc din tot sufletul ca Axleben să dea greş. Iar după părerea mea, le va îndeplini dorinţa.

— Aaa!

— Face aceeaşi greşeală ca noi la „Trei Crai”. Mai ţii minte, Reynevan?

— Da.

— Atunci, să ne grăbim. Pe aici, domnule Szarlej.

Din bibliotecă se ieşea într-un coridor care ocolea clădirea, drumul o lua apoi pe scări în jos, la subsol, unde se termina în faţa unor uşi ferecate cu fier. Pe uşă era un desen – un oval în care se vedea şarpele de bronz al lui Moise, *serpens mercurialis.* Deasupra şarpelui era înfăţişat un potir, din care creşteau Soarele şi Luna. Mai jos străluceau literele V.I.T.R.I.O.L., însemnând *Visita Inferiora Terrae Rectificando Invenies Ocultum Lapide*[65]*,* formula secretă de transmutare a alchimiştilor.

Štěpan din Drahotuše a atins uşa, apoi a rostit un descântec. Uşa s-a deschis scârţâind şi scrâşnind. Au intrat. Szarlej a oftat adânc.

— Nu e rău, a murmurat el, privind în jur. Nu e rău. Recunosc.

— Şi pe mine m-a uimit prima dată, a zâmbit Reynevan. Pe urmă m-am obişnuit.

În Laboratorul de alchimie situat în pivniţa uriaşă de vinuri, munca nu înceta, mereu se întâmpla câte ceva, indiferent că era sărbătoare, vineri sau duminică. Cuptoarele şi athanoarele[66] nu se stingeau nicio clipă, încălzind camera fără milă, ceea ce era de apreciat mai ales iarna, dar şi vara dacă se nimerea să fie răcoare. În athanor se efectuau calcinarea şi calcifierea, cele mai felurite substanţe treceau din faza *albedo* în faza *nigredo*[67]*,* emanând

în acest proces o duhoare cumplită. În flacoane se filtra mereu ceva, se distila sau se extrăgea, proces însoţit de bolboroseli, de efervescenţă şi de o duhoare încă şi mai cumplită. În vase mari de lut, acizii acţionau asupra metalelor, iar metalele care nu erau nobile se transmutau în metale nobile, cu diferite efecte. Mercurul, sau *argentum vivum,* bolborosea în creuzete, pucioasa se topea în căzi, în retorte se separau şi se depuneau sărurile, iar gazele făceau ochii să lăcrimeze. Ceva se dizolva, ceva se coagula, ceva se sublima, acidul împroşca în toate părţile, făcând găuri mici în paginile exemplarelor nepreţuite care stăteau pe masă: *De quinta essentia* de Raymond Lully, *Speculum alchemiae* de Roger Bacon şi *Theatrum chemicum* de Arnaud de Villeneuve. Pe podea stăteau găleţi pline de *caput mortuum*[{68}]*,* care puţeau îngrozitor.

De regulă – inclusiv atunci când Svatopluk Fraundinst îl adusese aici pe Reynevan pentru prima oară – în laborator lucrau cel puţin trei sau patru alchimişti. Astăzi, în mod excepţional, nu era decât unu.

— Bună ziua, maestre Edlinger!

— Vă rog să nu vă apropiaţi, a spus alchimistul, fără să-şi ia ochii de la flaconul mare pus în nisip încins. E gata să explodeze!

Pe Edlinger Brehm, licenţiat la Heidelberg, îl cunoscuse la Mainz prinţul Venceslav, fiul lui Přemek de Opava, care îl invitase la Głupczyce. O vreme, maestrul Edlinger îl iniţiase pe tânărul prinţ în teoria şi practica alchimică. La fel ca mulţi alţi prinţi, Venceslav era pasionat de alchimie şi de piatra filosofală, astfel că Brehm trăise în splendoare şi belşug, până când fusese prins de Inchiziţie. Când în aerul de la Głupczyce a început să se simtă miros de rug, alchimistul a fugit la Praga, la universitate, unde l-au surprins evenimentele furtunoase ale anului 1419. Un neamţ care ieşea în evidenţă, un străin care vorbea prost ceheşte, sigur ar fi avut de înfruntat momente grele. Dar îl recunoscuseră şi îl salvaseră magicienii de la „Arhanghel”.

Edlinger Brehm a apucat vasul cu un cleşte de fier şi a răsturnat conţinutul albăstrui care clocotea într-un lighean plin cu ceva ce părea să fie o grămadă de mormoloci de broască. Sfârâia, sâsâia, scotea fum şi puţea îngrozitor.

— *Sakradonnerwetterhimmelkreuzalleluja!*[{69}]

Era clar că alchimistul se aşteptase la rezultate mai bune.

— *Eine total zkurvene Sache! Scheisse, Scheisse und noch einmal Scheisse!*[{70}] Sunteţi tot aici? Sunt ocupat! Aha, înţeleg… aţi venit să vedeţi

cum se descurcă Axleben cu Samson?

— Chiar aşa, a confirmat Štěpan din Drahotuše. Să mergem. Dar tu nu vii?

— În principiu… a zis Edlinger Brehm ştergându-se pe mâini cu o cârpă şi privind cu jale la ligheanul cu mormoloci care scoteau fum. În principiu, aş putea să merg. Nu mă ţine nimic aici.

În capătul atelierului de alchimie, într-un colţ discret din spatele unei perdele discrete era ascunsă o uşiţă. Pentru un neiniţiat – dacă ar fi reuşit vreunul să răzbată vreodată până aici –, dincolo de uşiţă găsea o debara plină de cutii, butoiaşe şi sticle. Cei iniţiaţi mişcau o pârghie aflată în interiorul unuia dintre butoaie, rosteau un descântec, iar peretele se dădea la o parte, lăsând să se vadă o deschidere întunecată, din care venea miros de mormânt. Cel puţin asta era prima impresie.

Edlinger Brehm a aprins prin magie o lanternă fermecată şi i-a condus. Štěpan din Drahotuše, Reynevan şi Szarlej au intrat în urma lui şi au coborât scara în spirală de lângă peretele acestui puţ întunecos şi aparent fără fund. De jos venea frig. Şi umezeală.

Štěpan din Drahotuše s-a răsucit.

— Mai ţii minte, Reynevan?

N-am fost aici în vreun palat cu sale,
ci-ntr-un amurg şi pe-un pământ eram
cum e prin munţi de peşteri naturale.{71}

— Samson al Mierii, a ghicit imediat Szarlej. Adică, vreau să spun, Dante Alighieri. *Divina Comedie.* Lucrarea poetică preferată a prietenului nostru.

— Fără îndoială preferată, a zâmbit moravul. Pentru că este invocată extrem de des. Mai ales aici, pe aceste trepte, prietenul vostru şi-a amintit multe citate din *Infernul.* Se pare că îi cunoaşteţi foarte bine această latură.

— L-aş recunoaşte după aceasta şi la capătul lumii.

Scările nu coborau prea adânc, numai două niveluri, după care dispăreau într-o ceaţă neagră, de unde se auzea plescăitul apei. O peşteră a cărei istorie se pierea în negura vremurilor, aflată la nivelul Vltavei. Cine şi când descoperise peştera, cine şi pentru ce o folosise, al cui adăpost fusese locuinţa aflată aici de secole, mascând intrarea în peşteră – asta nu ştia

nimeni. Cele mai multe semne îi indicau pe celţi – pereţii peşterii năpădiţi de muşchi erau acoperiţi cu reliefuri şi picturi pe jumătate şterse, printre care dominau ornamentele întrepătrunse iscusit şi liniile sinuoase de cercuri. Ici şi colo se vedeau desene nu mai puţin caracteristice reprezentând mistreţi, cerbi, cai şi siluete de oameni cu coarne pe cap.

Edlinger Brehm a împins uşa masivă. Au intrat.

În cămăruţa de la subsol, numită camera de jos, stăteau la masa pusă ceilalţi magi de la „Arhanghel” – Svatopluk Fraundinst, Radim Tvrdík, Joszt Dun, Walter von Teggendorf. Şi Jan Bezděchovský din Bezděkov.

Joszt Dun, numit şi Telesma, fusese cândva călugăr, la fel ca Štěpan din Drahotuše – îl trăda părul, care, după ce crescuse în locul tonsurii, formase ciufuri deasupra urechilor, ceea ce îl făcea să arate ca un huhurez. Din câte ştia Reynevan despre el, Telesma presta încă din tinereţe *ora et labora*{72} în mănăstirea benedictinilor din Opatovice şi tot acolo avusese primul contact cu ştiinţele tainice. După aceea studiase la Heidelberg, unde se perfecţionase în ştiinţa magiei. Era o autoritate absolută când venea vorba despre talismane, atât în domeniul ştiinţei despre acestea, cât şi al confecţionării practice a amuletelor. Elabora şi horoscoape foarte reuşite, pe care le comercializa – le vindea diverşilor pseudoproroci, pseudoastrologi şi aşa-zişi ghicitori, câştigând binişor de pe urma lor. În afară de vânzările apotecii, încasările lui Joszt Dun reprezentau sursa principală de venituri a congregaţiei. Walter von Teggendorf, trecut de prima tinereţe, studiase la Viena, Bologna, Coimbra şi Salamanca şi avea *facultas docendi*{73} de la toate aceste universităţi. Era caracterizat printr-un respect enorm, aproape religios pentru medicina, alchimia şi magia arabă, mai ales pentru Geber şi Akkindi, adică, aşa cum spunea chiar el, pentru Abu Musa Jabir ibn Hayyan şi Abu Yusuf Ya’qub ibn Ishaq al-Kindi. Fascinaţia lui Teggendorf îşi găsise expresie în abordarea problemei lui Samson. După părerea lui, toate acestea erau din vina unui djinn. În actuala sa ipostază, susţinea el, Samson este un *madjun,* adică un om în trupul căruia un djinn mai puternic închisese – drept pedeapsă – un djinn mai mic. În privinţa acestei claustrări, spunea vrăjitorul neamţ, nu se putea face nimic. Singurul lucru pe care îl putea face era să se poarte bine şi să aştepte o amnistie.

Reverendissimus doctor{74} Jan Bezděchovský din Bezděkov era cel mai în vârstă, cel mai respectat vrăjitor de magie neagră de la „Arhanghel”, căci avea şi cea mai multă experienţă. Erau puţini cei care ştiau mai multe despre el, nu-i plăcea să vorbească despre sine. Avea nu mai puţin de

şaptezeci de ani – aspect în sine vecin cu miracolul, care atesta faptul că deţinea puteri magice deosebite –, căci se ştia că predase la Sorbona în timpul domniei lui Carol al V-lea cel înţelept şi, în conformitate cu regulile universităţii, cel care preda acolo trebuia să fi împlinit douăzeci şi unu de ani. Printre universităţile unde se formase şi la care predase se aflau în mod cert Paris, Padova, Montpellier şi Praga, iar cu siguranţă lista nu se încheia cu acestea. Se spunea că la Praga, Bezděchovský avusese o dispută serioasă şi un conflict personal dureros cu rectorul, vestitul Jan Šindler. Motivul conflictului, despre care Reynevan auzise în timpul studiilor sale de la academie, nu era cunoscut, dar reprezentase cauza plecării lui Bezděchovský din universitate şi întreruperea oricăror contacte cu aceasta. După anul 1417, Bezděchovský pur şi simplu dispăruse. Oamenii se întrebau unde se dusese. Şi Reynevan se întrebase. Iar acum ştia.

— Bine ai venit, tinere, a spus Bezděchovský.

Era singurul din toată adunarea care nu-i spunea lui Reynevan pe nume.

— Fii binevenit şi dumneata, domnule Szarlej, a cărui glorie te precedă. Am auzit că eşti deja de doi ani la taboriţi. Ce se mai aude acolo cu războiul?

Jan Bezděchovský era singurul din toată adunarea care nu se interesa de politică. Evenimentele militare care zguduiau toată Praga îi erau bătrânului complet indiferente. Întrebase despre ele doar din politeţe.

— Da, cu războiul stăm bine, a răspuns amabil Szarlej. Cauza dreaptă învinge, cea nedreaptă pierde. Ai noştri îi bat pe străini. Am vrut să spun: cei buni îi bat pe cei răi. Adică: Armonia triumfă împotriva Haosului. Şi Dumnezeu se bucură.

— Ah, ah! s-a bucurat bătrânul vrăjitor. Asta e chiar bine! Şezi lângă mine, domnule Szarlej, povesteşte-mi…

Reynevan s-a aşezat împreună cu ceilalţi magicieni. Radim Tvrdík i-a turnat vin şi a dedus după buchetul acestuia că este vin spaniol de Alicante.

— Cum stăm? a întrebat Štěpan din Drahotuše, arătând printr-o mişcare a capului spre uşa închisă care dădea spre *occultum,* sala de divinaţie şi conjuraţie. Sunt rezultate? Sau cel puţin semne pe cer şi pe pământ?

Svatopluk Fraundinst a pufnit. La fel şi Telesma, fără să ridice privirile de la talismanul şlefuit cu pastă de lustruit.

— *Herr Meister* Axleben preferă să lucreze de unul singur, a spus Teggendorf. Nu-i place când cineva priveşte peste umărul lui. Îşi păzeşte cu străşnicie metodele secrete.

— Chiar şi faţa de cei care îi oferă ospitalitate, a comentat acru Fraundinst, arătând în felul acesta ce părere are despre ei. Îi consideră nişte tâlhari care îi pândesc secretele. Sigur înainte să se culce îşi pune bastonul şi cizmele sub pernă, ca să nu i le furăm.

— Începe să răsară soarele, s-a băgat în vorbă Radim Tvrdík, văzând că pe Reynevan îl interesează mai mult Samson al Mierii, decât părerea despre Axleben. De unul singur cu obiectul, adică cu Samson. Nu a vrut ajutor, deşi i-am propus. Nu a cerut nimic, nici instrumente, nici căţuie, nici chiar *aspergillum*{75}. Probabil că are un artefact foarte puternic.

— Sau este adevărat ceea ce se spune despre *Manusfortis,* a intervenit Brehm. Nu trebuie să-l subestimăm.

— Nu-l subestimăm, a dat asigurări Telesma. Orice s-ar spune, este totuşi însuşi Vincent Axleben, *magnus experimentator et nigromaticus*{76}. Cu siguranţă nu-i lipsesc cunoştinţele despre magie. Dar este maestru. Aşadar, are dreptul să fie puţin extravagant.

— Ce cuvânt greu, s-a strâmbat Fraundinst. În Mala Szmiedawa, adică în satul meu, unuia ca Axleben nu i s-ar spune „extravagant”. L-am fi numit simplu, sincer şi fără ocolişuri: un ticălos nenorocit şi îngâmfat.

— Nimeni nu este perfect, a constatat Teggendorf, inclusiv Vincent Axleben. Are metode de lucru ciudate? Păi să vedem cum funcţionează aceste metode. Vom vedea şi vom aprecia, aşa cum porunceşte Scriptura: *ex fructibus eorum*{77}.

— Facem un pariu, nu s-a lăsat Svatopluk, că aceste fructe vor fi acre şi nereuşite? Cine vrea să ţină pariul?

— Eu în mod sigur nu vreau, a ridicat din umeri Štěpan din Drahotuše. Pentru că aici nu culegem struguri dintre spini, nici smochine din ciulini. Dacă Axleben nu reuşeşte să facă nimic cu Samson, rezultatul va fi la fel ca cel obţinut de noi la „Trei Crai”. Adică niciunul. Pe Axleben îl va pierde ceea ce ne-a pierdut şi pe noi. Îngâmfarea şi vanitatea.

De pe un trepied de fier se înălţa un firicel delicat de fum cu miros de tămâie pentru fumigaţii – amestecul clasic recomandat de cea mai mare parte a grimoarelor, alcătuit din aloe vera şi nucşoară. Samson, aflat în transă, era întins pe o masă mare de stejar. Era complet gol, iar pe trupul lui uriaş, aproape lipsit complet de păr, se vedeau numeroase semne cabalistice şi vrăjitoreşti, înscrise cu cerneală magică şi chinovar, alaun şi sulfat. Era aşezat şi întins în aşa fel încât capul, mâinile şi picioarele sale atingeau

punctele Cercului lui Solomon – literele ebraice Lamed, Vau, Jod, Kaf şi Nun. Era înconjurat de nouă lumânări negre, un bol cu sare şi un bol cu apă.

Teggendorf şi Brehm stăteau la cele două capete ale mesei, amândoi în veşminte largi, de ceremonie, intonând cu jumătate de glas psalmii indicaţi de ritual. Tocmai terminau *Ecce quam bonum*[78] şi începeau *Dominus inluminatio mea*[79]. Bezděchovský s-a apropiat. Purta o haină scurtă, albă şi o bonetă ascuţită lungă cam de un cot, marcată cu hieroglife. Ţinea în mână un *athame,* un stilet cu tăiş dublu şi mâner de fildeş, recuzită absolut indispensabilă în geoţie[80].

— *Athame,* a rostit acesta cu voce tare. Tu, care eşti Athanatos, cel care nu cunoaşte moartea şi care eşti *al-dhame,* cunoscător al sângelui. *Conjura te mihi obedire! Hodomos! Helon, Heon, Homonoreum! Dominus iluminatio mea et salus mea, quern timebo? Dominus protector vitae meae a quo trepidabo?*[81]

Bezděchovský a atins pe rând cu tăişul *athame* flăcările lumânării, apa şi sarea.

— Te conjur, spunea de fiecare dată, fiinţă a Focului, în numele Puterii: să te ia vidma şi vampirul nopţii. Te conjur, fiinţă a Apei, în numele Puterii. Leapădă-te de necurăţenie şi de orice stricăciune. În numele Puterii, în numele lui Ambriel şi Ehesatiel, fi binecuvântată, fiinţă a Sării, să te părăsească voinţa cea a rea a demonilor. Şi fie ca binele Creatorului să se întoarcă în locul ei.

Fraundinst, care îl asista pe bătrân, s-a apropiat şi i-a dat un *arctrave,* un cuţit terminat cu un cârlig. Bezděchovský a executat cu el trei mişcări rituale în aer.

— Cu toate numele lui Dumnezeu, cu Adonay, El, Elohim, Elohe, Zebaoth, Elion, Escerchie, Jah, Tetragrammaton, Sadai, vă poruncim, demoni care vă plimbaţi acum pe aici în forma voastră astrală, să vă prezentaţi în faţa noastră în formă binevoitoare, cu chip omenesc, fără nicio schilodire sau monstruozitate, capabili de vorbire articulată şi raţională, în stare să răspundeţi la întrebările care vă vor fi puse. Veniţi şi fiţi supuşi, vă poruncesc cu Daniel, Gediel şi Theodoniel, cu Klarimum, Habdanum şi Inglotum!

Evident, nu s-a întâmplat nimic şi nimeni nu şi-a făcut apariţia. Dar în această etapă a conjuraţiei era oarecum normal.

— *Ego vos invoco,* a continuat Bezděchovský, ridicând *arctrave, et invoncado vos conjure, per cum cui obediunt omnes creaturae, et per hoc*

nomen ineffabile, Tetragrammaton Jehovah, in quo estplasmatum omne saeculum, quo audito clementa corruunt, ar concutitur, mare retrograditur, ignis extenguitur, terre tremit, omnesque exercitus Coelestium Terrestrium et Infernorum tremunt et turbantur! Venite, venite, quid tardatis? Imperat vobis Rey regum!{82} Titeip, Azia, Hyn, Jen, Minosel, Achadan, Vay, Haa, Ey, Eye, Exe, El, El, Va, Vaa, Vaaaaa!

Pe măsură ce rostea invocaţiile, vocea magicianului creştea, atingând note tot mai înalte, la sfârşit era numai un urlet neomenesc, un şuierat nefiresc. Aerul vibra sesizabil, lumânările au sfârâit şi s-au stins. Dintr-odată s-a simţit miros de animale, de putrefacţie şi de urină de leu. Întunericul care umplea încăperea s-a îngroşat, a prins contur, s-a umflat ca un cumulus. În interiorul acestui cumulus s-a mişcat ceva; se zbătea ca un şarpe în sac, ca un ghem de şerpi. Reynevan a văzut cum în acel ghem s-au aprins dintr-odată nişte ochi injectaţi, cum au clănţănit fălcile cu dinţi înfricoşători, cum se iveau fizionomii monstruoase. Uimirea lui avea să se schimbe curând în panică. Nu doar din cauza fricii în faţa acelei apariţii monstruoase, ci şi la gândul că ar fi avut cu adevărat legătură cu Samson.

Jan Bezděchovský era, fără îndoială, un magician puternic, ţinea situaţia sub control. Sub puterea descântecului lui, tencuiala căzuse de pe pereţi, flăcările lumânărilor deveniseră mai întâi roşii, apoi albastre. S-au auzit răcnete şi urlete, şarpele macabru a încremenit, transformându-se într-o bilă neagră de antracit, a cărei suprafaţă, după cum se părea, absorbea lumina. După următorul descântec, bila a dispărut cu un şuierat. Samson al Mierii, care stătea întins pe masă, s-a încordat, apoi a tremurat puternic. După aceea a rămas vlăguit şi nemişcat.

— Pe Cratares, a rostit Bezděchovský. Pe Capitel! Te provoc, fiinţă! Spune cine eşti. Spune adevărul, fără minciună. Cine şi ce eşti!

Trupul lui Samson s-a zguduit din nou puternic.

— *Verum sine mendacio, certum et verissimum,* a rostit el cu o voce puţin schimbată. *Quod est inferius est sicut quod est superius, et quod est superius est sicut quod est inerius, ad perpetranda Miracula Rei Unius.*{83}

Radim Tvrdík, care şedea lângă Reynevan, a oftat zgomotos, iar Štěpan din Drahotuše a bombănit o înjurătură.

— E *Tabula Smaragdina,* a explicat el în şoaptă, observându-i privirea întrebătoare. Vorbeşte în cuvintele lui Hermes Trismegistos. De parcă… de parcă…

— De parcă şi-ar bate joc de noi, a terminat în şoaptă Joszt Dun.

— Pe Alpharoz! a exclamat Jan Bezděchovský, ridicând braţele. Pe Bedrimubal! *Per signum Domini Tau!*{84} Cine eşti! Vorbeşte? Unde este adevărul?

— Desparte pământul de foc, a răspuns aproape imediat vocea lui Samson. Desparte cu mare grijă ceea ce este subţire de ceea ce este gros. Iar Puterea se va ridica de pe pământ la cer, după care va coborî din nou pe pământ şi va absorbi în sine puterile tuturor fiinţelor mici şi mari. Atunci vei dobândi lauda acestei lumi. Şi tot întunericul se va îndepărta de la tine.

— Vazotas, Zamarath, Katipa! a strigat Bezděchovský. Astroschio, Abedumabal, Asath! Vorbeşte! Îţi cer să vorbeşti.

Mult timp a domnit tăcerea, întreruptă numai de sfârâitul lumânărilor.

— *Completam est*… s-a auzit în cele din urmă glasul calm al lui Samson. *Completam est quod dixi de Opreatione Solis.*{85}

Nu au ajutat nici descântecele, nici numele lui Dumnezeu, nu a ajutat nici Astroschio, nici Abedumabal. Nu au ajutat gesturile ritualice efectuate deasupra lui Samson cu ajutorul *athame* şi *arctrave.* Nu au ajutat nici cădelniţa şi fumigaţiile. Nu au ajutat nici arpagicul, verbina, peruşca, salvia, menta şi rozmarinul. Neputincioase s-au dovedit atât *Marea,* cât şi *Mica Cheie a lui Solomon,* nu s-au descurcat mai bine nici *Enchiridrion* şi nici *Grand Grimoire.* Magia era cât pe-aici să dărâme clădirea, dar Samson nu a rostit niciun cuvinţel. Vrăjitorii de la „Arhanghel” se prefăceau că nu sunt afectaţi de acest fiasco, spuneau că nu-i nimic, că asta a fost prima dată şi o să mai vadă pe urmă. Jan Bezděchovský, căruia îi venea cel mai greu să ia o mină mulţumită, nu a reuşit decât să pomenească de câteva cazuri asemănătoare de schimbare a personalităţii – era vorba mai ales de cazul lui Poppo von Osterna, marele maestru al Ordinului Cruciaţilor, care fusese „altul” până când s-a stins din viaţă în 1256 – ceea ce, de altfel, nu a regretat nimeni, căci adevăratul Poppo era un ticălos fără pereche.

Teggendorf era de bună-credinţă şi a atribuit *infortunium*{86} ghinionului, s-a referit la Alkindi şi a relatat neobosit tot felul de poveşti despre şeitani, spiriduşi, djinni şi ifriţi. Fraundinst şi Edlinger Brehm îi învinuiau pe *dies egiptiaci*{87}*,* zeii egipteni ai ghinionului, cărora li se datora, după părerea lor, şi acea memorabilă zi de 31 august 1425, ziua exorcismelor din mănăstirea sileziană a benedictinilor. Aura „egipteană” rea, spuneau ei, stricase atunci exorcismul şi efectul lui, chestiunea devenise astfel extrem de atipică şi imposibil de inversat. La rândul lui, Telesma susţinea că nu se

poate obţine nimic fără talismane şi a promis să facă talismanele potrivite. Radim Tvrdík, în timp ce îl dojeneau, a bolborosit ceva despre golemuri şi şemuri.

Štěpan din Drahotuše a criticat *in toto*{88} strategia şi tactica adoptate de magicieni. Eroarea – susţinea el – se află nu în metodă, care este secundară, ci în obiectivul pe care şi-l propuseseră. Pornind de la ipoteza simplă şi indiscutabilă că personalitatea şi spiritul lui Samson al Mierii fuseseră transplantate de o putere necunoscută în trupul unui uriaş cretin, eforturile ar fi trebuit să se concentreze în direcţia inversării procesului. Cu alte cuvinte, spre descoperirea factorului cauzator, căci *nihil fit sine sine causa*{89}. După ce descoperi acea *causa efficiens*{90}*,* poate reuşeşti să inversezi procesul. Dar ce fac magii de la „Arhanghel"? Se concentrează pe încercările de dezlegare a tainei, de descoperire a secretului pe care Samson în mod clar nu vrea sau nu poate să-l dezvăluie. Străduindu-e să afle cine sau ce este Samson, vrăjitorii doresc să-şi satisfacă propria curiozitate şi vanitate, procedează ca medicii care diagnostichează şi cercetează o boală misterioasă pentru propria cunoaştere, fără să ţină câtuşi de puţin seama de omul atins de acea boală şi fără să aibă compasiune pentru el. Magicienii s-au supărat şi au început să strige la morav. Înainte de a începe tratamentul, făceau referire la metafora că este necesar să cunoşti în profunzime boala. *Scire* – I-au citat ei pe Aristotel – *est causam rei cognoscere.*{91} Cine sau ce este cu adevărat Samson – acesta este elementul-cheie. Folosind în continuare comparaţii din medicină, secretul şi incognito-ul lui Samson nu erau numai simptomele, ci însuşi *nexus,* nucleul, esenţa bolii, iar dacă vrem să lecuim boala, trebuie să descoperim secretul.

Aşadar, încercaseră să-l descopere. Cu entuziasm şi ardoare. Şi fără umbră de rezultat.

Între timp, Samson reuşise să se împrietenească cu toţi magicienii de la „Arhanghel". Cu Jan Bezděchovský discuta ore întregi despre Dumnezeu şi Natură. Stătea zile întregi cu Eldinger Brehm lângă retorte şi alambicuri cu lozinca *„solve et coagula"*{92} pe buze. Cu Teggendorf discuta teoriile hakimilor arabi şi ale cabaliştilor evrei. Cu Štěpan din Drahotuše studia manuscrisele necunoscute şi puternic deteriorate ale lui Pietro di Abano şi Cecco d'Ascoli. Cu Joszt Dun făcea talismane pe care amândoi le testau mai târziu chiar pe loc. Cu Radim Tvrdík cutreiera malurile Vltavei, căutând lut pentru golem. Pentru Beneš Kejval făcuse ca intermediar achiziţii de urgenţă de la apotecile concurente.

Cu toţi juca cărţi, bea şi cânta.

Vrăjitorii îl îndrăgiseră pe Samson al Mierii. Reynevan nu putea scăpa de gândul că renunţaseră atât de mult, aproape de tot, la acţiunile care ar fi putut implica separarea de el.

Uşa care dădea în *occultum* s-a deschis şi de acolo a venit Vincent Reffin Axleben. Şi-a adunat faldurile veşmântului negru, s-a aşezat la masă şi a băut dintr-o duşcă un păhărel de Alicante. Stătea în linişte şi tăcea, nu scotea nici el niciun cuvânt. Era palid şi transpirat, sudoarea îi lipise părul rar de tâmple şi de creştetul capului.

Vincent Reffin Axleben se afla în trecere prin Praga. Venea de la Salzburg, unde locuia, şi mergea la Cracovia, ca să ţină o serie de prelegeri la Academia de acolo. De la Cracovia, vrăjitorul intenţiona să meargă la Gdańsk, de acolo prin Królewice la Riga, Dorpat şi Pärnu. Din câte auzise Reynevan, destinaţia finală a călătoriei lui Axleben era Uppsala. Mai auzise şi alte lucruri. Şi anume că Axleben, vrăjitor puternic, talentat şi vestit, nu se bucură de respect, deoarece execută necromanţii şi demonstraţii rău văzute, se joacă cu cadavrele şi cu spiritele rele, ceea ce i-a adus boicotul social al colegilor în multe cercuri. Bârfele îi atribuiau cunoştinţele şi capacitatea de a se folosi de *Manufortis,* Mâna Puternică, o vrajă extrem de puternică, care putea fi aruncată cu o simplă mişcare a palmei. Zvonurile susţineau că Axleben este unul dintre pionierii şi ideologii de frunte ai mişcării est-europene a valdenzilor[93] şi ai adepţilor învăţăturii lui Ioachim din Fiore, fiind asociat şi cu Stregheria lombardă.[94] Erau cunoscute, de asemenea, legăturile foarte strânse ale lui Axleben cu Frăţia Spiritului Liber. Vrăjitorii de la „Arhanghel" erau foarte nedumeriţi pentru că, în timpul şederii la Praga, Axleben acceptase ospitalitatea lor şi nu a casei „La trandafirul negru", reşedinţa secretă a Frăţiei. Unii atribuiau acest fapt relaţiilor prieteneşti dintre Axleben şi Jan Bezděchovský. Alţii bănuiau că necromantul pune ceva la cale.

— Nici nu poate fi vorba să mi-l daţi pe acest Samson al vostru pentru totdeauna, nu-i aşa? a spus în cele din urmă Axleben, ridicând capul şi aruncându-le o privire tuturor. Reynevan avea deja pregătită o replică usturătoare pe buze, dar ba oprit un ghiont din partea lui Szarlej. Necromantul nici măcar nu-l observase, căci se pare că aştepta răspuns numai din ochii şi de pe chipul lui Jan Bezděchovský. A văzut răspunsul şi a strâmbat din buze.

— E clar, înţeleg. Şi e păcat. Mi-ar fi plăcut să mai… conversez cu domnia-sa. Este un om citit. Are o vorbire plăcută. Şi este foarte spiritual. Foarte, foarte spiritual.

— Bravo, Samson, a şoptit Fraundinst.

— L-a servit cu *Tabula Smaragdina,* a răspuns tot în şoaptă Telesma.

— N-o să vă vină să credeţi ce mi-a povestit când era adormit, a spus Axleben prefăcându-se că nu a auzit. De aceea păstrez toate acestea pentru mine, că oricum nu veţi crede. Am să vă spun numai că mi-a dat câteva sfaturi, pe când era în transă. Pe unele, fireşte, am să mă străduiesc să le urmez şi o să vedem ce va ieşi.

— Un erudit şi un poliglot cu mutră de cretin, a reluat după o clipă pe care a dedicat-o vinului de Alicante. M-a delectat cu un citat foarte lung din *Divina Comedie.* M-a avertizat să nu mă las ispitit de păcatul vanităţii. Să ţin minte că totul este deşertăciune, că nicio vină nu rămâne nepedepsită. Pentru că dintre vrăjitori, ce e drept, Dante îl întâlneşte pe Albert cel Mare în Paradis, însă Michael Scot, Guido Bonetti şi Asdenti, pedepsiţi pentru necromanţie, sunt condamnaţi la Infern în Cercul al optulea, la Malebolge, Groapa cea Rea, Bolgia a Patra. Acolo gem şi plâng, varsă lacrimi grele, iar diavolii le-au răsucit în instrumentele de tortură gâtul şi capetele cu faţa spre spate, aşa că lacrimile li se scurg pe cur. Încântătoare perspectivă, aşa este? Şi mai trebuie să adaug că Samson al vostru mi-a declamat toate acestea cu cel mai curat accent de Toscana.

Štěpan din Drahotuše şi Szarlej au schimbat zâmbete şi priviri pline de înţeles. Axleben i-a privit pieziş, făcându-i semn lui Tvrdík să-i mai toarne.

— Deocamdată, a anunţat, iată ce mi-a trecut prin minte: dar dacă este diavolul? Însuşi diavolul întrupat? Ha, să nu-mi spuneţi că nu v-a trecut şi vouă prin cap aşa ceva. Căci este o faptă diavolească tipică, de manual: să înşele, să vrăjească, să păcălească prin prefăcătorie. *Diabolus potest,* cum spun clasicii, *sensum hominis exteriorem immutare et illudere.*{95} Iar aceasta se poate face în multe feluri, transformând chiar organul simţului, adică ochiul nostru, adăugând ceva în substanţa ochiului, astfel încât obiectul la care privim este văzut aşa cum vrea demonul să-l vedem. Cu ani în urmă, au scris despre aceasta Bonaventura, Psellos, Petrus Lombardus, Vitello, a scris Mikołaj cel Mare din Jawor – şi nu este deloc rău să ne amintim lucrările acestora.

— Aiurea, a şoptit Fraundinst, iar Axleben s-a făcut din nou că nu aude.

— Afirm însă – şi a întărit afirmaţia lovind cu palma în masă – că aici nu

avem de-a face nici cu diavolul, nici cu un caz de încătuşare demonică. Îngerinţa demonilor în viaţa oamenilor este posibilă şi se produce destul de des, am văzut destule cazuri ca să nu ne îndoim de asta. Dar este un fenomen în conformitate cu voinţa Creatorului, care îngăduie *ad gloriae sue ostensionem vel adpeccati poeniteciam sive adpeccantis correccionem sive ad nostram erudicionem.*[96] Demonul în sine nu este comandantul. Demon este *incentor, excitator* şi *impellator*[97]*,* ajutor, aţâţător şi închinător, cel care impulsionează răul adormit din nou şi incită la fărădelege firea noastră păcătoasă. Iar eu… Eu, a încheiat el, nu găsesc nimic rău în omul pe care m-aţi rugat să-l examinez. În el – ştiu că sună caraghios – nu există nici urmă de rău.

— Văd de altfel pe feţele voastre, că aţi ajuns la o concluzie asemănătoare. Şi mai văd încă ceva scris acolo: o mare dorinţă să-mi recunosc în sfârşit înfrângerea. Să mă recunosc învins. Să admit că nu am obţinut nimic. Recunosc aşadar: am fost înfrânt, nu am obţinut nimic. Sunteţi mulţumiţi? Perfect. Atunci să mergem la o cârciumă, că mi s-a făcut foame. De la ultima mea vizită la Praga visez găluştele cu varză de aici… De ce aveţi mutrele astea? Credeam că o vă bucuraţi de înfrângerea mea.

— Ce tot spuneţi acolo, maestre Vincent, a zâmbit nesincer Fraundinst. Altceva ne întristează. Dacă domnia-voastră nu aţi fost în stare să desluşiţi chestiunea…

— Cine a spus că nu am fost în stare? s-a îndreptat de spate necromantul. Am fost în stare şi am desluşit-o. Perispirit[98] pozitiv, a spus el, încântat de concentrarea maximă şi de tăcerea plină de aşteptări. Vă spune ceva această descriere? Întreb în mod inutil, cu siguranţă că vă spune. Despre faptul că există în mod sigur şi un perispirit marginal aţi auzit de asemenea, e cert. Chestiunea este suficient de bine prezentată în cărţile de specialitate, pe care vă recomand călduros să le consultaţi.

— Vă mai sfătuiesc, a continuat Axleben, fără să se lase impresionat de privirile pline de ură ale vrăjitorilor de la „Arhanghel”, să studiaţi cazul lui Poppo von Osterna, mare maestru al Ordinului Fecioarei Maria a Casei Germane. Precum şi *casus Lucilli,* fiica lui Marc Aureliu, un caz foarte asemănător, ba chiar identic prin natura sa. Poate că vă amintiţi. Nu? Atunci să vă amintiţi. Cu acest… Samson al vostru s-a întâmplat acelaşi lucru ca şi cu Lucilla şi Poppo. Esenţa fenomenului este perispiritul pozitiv şi perispiritul marginal. Asta este. Ştiu. Din păcate, ştiinţa nu are putere. Nu pot face nimic în această privinţă. Adică nu am reuşit şi nu voi reuşi să-l

ajut pe acest Samson. Să mergem la masă.

— Dacă domnia-voastră nu aţi reuşit, a mijit din ochi Štěpan din Drahotuše, atunci cine va reuşi?

— Rupilius Silezianul, a răspuns pe loc Axleben. Nimeni altul.

— Dar acesta mai trăieşte? a rupt tăcerea destul de confuză Teggendorf.

— Şi, în general, există? i-a şoptit Telesma lui Tvrdík.

— Trăieşte. Este cel mai mare specialist în viaţă în domeniul corpurilor şi fiinţelor astrale. Dacă poate cineva ajuta în acest caz, numai el este acela. Haideţi la masă. Ah… era să uit…

Necromantul l-a găsit cu privirea pe Reynevan şi s-a uitat în ochii lui.

— Tu eşti prietenul lui, tinere, a afirmat el, nu a întrebat. Numele tău este Reynevan.

Reynevan şi-a înghiţit saliva şi a încuviinţat din cap.

— Pe când era în transă, a spus calm Axleben, Samson a prevestit ceva. Oracolul a fost repetat de câteva ori, clar, limpede, exact. Se referea la tine. Trebuie să te fereşti de Babă şi de Fecioară.

Privirea necromantului a făcut să îngheţe zâmbetele batjocoritoare ale lui Szarlej şi Tvrdík.

— Întâmplător, ştiu despre ce este vorba. Baba şi Fecioara sunt două turnuri vestite. Ale nu mai puţin cunoscutului castel Trosky, din Krkonoše. Fereşte-te de castelul Trosky, tinere numit Reynevan!

— Printr-o fericită întâmplare, a spus gâtuit Reynevan, nu intenţionez să mă duc acolo.

— Întâmplarea este altceva, i-a aruncat peste umăr Axleben, îndreptându-se spre uşă. Este faptul că Rupilius Siliezianul, singura persoană care, după părerea mea, poate să-l ajute pe Samson al tău, trăieşte de peste zece ani în Cehia. Chiar în castelul Trosky.

CAPITOLUL 4

În care lângă Kolín lovesc şi bubuie bombardele, se nasc planuri, unele mari, altele mai mici, unele mai utopice şi mai fanteziste, altele mai puţin, dar ce anume este într-adevăr o utopie şi o fantezie va arăta numai timpul.

— Frate Prokop! Frate Prokop! Bombarda s-a răcit. Tragem din nou?

Bărbatul căruia i se adresase căpetenia tunarilor era corpolent şi lat în umeri. Faţa rumenă cu trăsături simple, nasul borcănat şi mustăţile lungi şi zbârlite îl făceau să arate ca un ţăran, ca un sătean mulţumit de recolta lui.

Reynevan îl văzuse deja de câteva ori pe acest bărbat. Întotdeauna îl privea plin de curiozitate.

Înainte de revoluţie, Prokop fusese preot, se spunea că este din Praga, dintr-un neam de vechi patricieni. Se alăturase husiţilor imediat după defenestrare, dar înainte de anul 1425 fusese doar unul dintre numeroşii predicatori taboriţi – printre care se evidenţia nu numai prin înţelepciune, sânge rece şi toleranţă, dar şi prin faptul că, în pofida poruncilor liturghiei husite, nu purta barba apostolică, ci se bărbierea meticulos în fiecare dimineaţă, având grijă numai de vestita sa mustaţă. Şi de la acest bărbierit i se trăsese şi porecla – Holý{99}. După moartea lui Bohuslav din Švamberk, Prokop fusese numit pe neaşteptate hatman suprem, comandant suprem al Táborului şi „administrator-şef' – aşa se tradusese titlul de *director operationum Thaboritarum*. Curând după numire, Prokop îşi câştigase încă un nume: cel Mare. Şi nu era vorba numai de statură. Prokop s-a dovedit într-adevăr un mare comandant şi strateg, aşa cum demonstraseră victoriile strălucite de la Ústí, Zwettl, Tachov şi Stříbro. Steaua lui Prokop Holý strălucea intens.

— Frate Prokop! şi-a făcut auzită prezenţa tunarul. Mai lovim?

Prokop Holý a privit la zidurile şi turnurile Kolínului, care se încadrau frumos între acoperişurile roşii şi frunzele multicolore ale pădurilor şi vegetaţiei înconjurătoare.

— Dar de ce vă grăbiţi aşa să trageţi? Să dărâmaţi? Acesta este un oraş ceh, pentru Dumnezeu! Aşteptaţi. Vom ajunge în curând la ţinuturile de dincolo de zidurile lui, acolo o să trageţi şi o să distrugeţi cât vreţi! Dar am nevoie de Kolí întreg şi cât mai puţin avariat. Şi aşa îl vom şi lua. Kolín, de parcă ar fi vrut să-şi exprime împotrivirea şi dezacordul, a ripostat. Dinspre

ziduri s-au auzit bubuituri, zgomote, pe metereze au apărut nori de fum, ghiulele de piatră şuierau. Toţi s-au aruncat la pământ, la vreo douăzeci de paşi de şanţurile primei linii de asalt. Domnul Diviš Bořek, asediat în Miletín, transmisese că nu mai are nici praf de puşcă şi nici chef de luptă.

— Îl vom obliga pe domnul Diviš Bořek să se predea, a preîntâmpinat Prokop întrebarea. Şi vom prelua oraşul fără stricăciuni, fără măcelul de după asalt, fără jaf. Pentru ca locuitorii din Kolín să-l iubească pe fratele Hertvík, care va deveni curând hatman aici.

Conducătorii husiţi care îl înconjurau pe Prokop au chicotit. Reynevan îi cunoştea pe mulţi dintre ei. Dar nu pe toţi. Nu-l ştia pe Jan Hertvík din Rušinov, care, după cum se vedea, avea deja în buzunar numirea ca hatman. Dintre ceilalţi Orfani, îi cunoştea deja pe Jan Kralovec din Hradek, pe Jíra din Řečice, bănuia că uriaşul blond care zâmbea binevoitor trebuia să fie Jan Kolda din Žampach. Dintre conducătorii Táborului îi recunoscuse pe Jaroslav din Bucovina, Jakub Kroměšín, Otík din Loza, Jan Blech din Těšnice.

— Şi atunci – Prokop şi-a îndreptat spatele, a privit în jur şi era clar că vorbeşte nu numai cu tunarul, ci şi cu ceilalţi – atunci vă rog să nu vă grăbiţi să distrugeţi, să nu irosiţi praful de puşcă…

— Şi trebuie doar să stăm pe loc? a întrebat cu vizibilă aversiune Jan Kolda. În faţa acestor ziduri? Fără să facem nimic?

— Cine a spus că fără să faceţi nimic? a întrebat Prokop, ridicându-se deasupra palisadei. Frate Jaroslav!

— Poruncă!

— Flu… Fratele Neplach i-a trimis până la urmă pe stentorii lui?

— I-a trimis, a confirmat Jaroslav din Bucovina. Zece. O, nişte mutre înfricoşătoare… Duhnesc a rachiu şi ceapă că pot să ameţească un om zdravăn. Dar au nişte voci ca nişte clopote…

— Să se apropie de ziduri şi să strige. Zi şi noapte. Mai ales noaptea. Atunci funcţionează cel mai bine. Domnul Bořek are copii la Kolín?

— O fiică.

— Să strige cât mai mult despre fiica aceasta. Iar dumneata, frate Kolda, fiindcă zici că nu-ţi place trândăvia…

— Ascult porunca!

— Îţi iei călăreţii, înconjuri satul de o parte şi de alta a Elbei. Şi trâmbiţezi din nou în împrejurimi că cine va încerca să aducă alimente în oraş va regreta amarnic. Dacă prindem pe cineva, fie şi numai cu o plăcintă

sau un săculeţ de brânză, îi tăiem ambele mâini şi ambele picioare.

— Cum porunceşti, frate Prokop!

— La treabă, aşadar, la detaşamentele voastre, nu vă mai reţin. Dar dumneata, frate, ce mai vrei?

— Să mai trag o dată, a gemut bătrânul deasupra tunului, şi cu bombarda mare… Măcar o dată… Înainte să se însereze.

— Ştiam eu că nu o să te potoleşti, a oftat Prokop. Bine. Dar mai întâi vino cu mine, să-ţi inspectez gospodăria. Să vedem ce fel de tunuri ai şi pentru ce. Salutare, Szarlej. Fii binevenit şi tu, frate Bielau. Veniţi cu mine. Imediat voi avea timp pentru voi.

Reynevan şi-a dat seama de unde se cunoşteau cei doi. Prokop Holý şi Szarlej se cunoscuseră la sfârşitul carnavalului din 1426 în oraşul Nymburk, unde fusese trimisă o companie de la Hradec Králové. Cine ştie dacă asta nu le salvase pielea tuturor, a spionilor şi a provocatorilor care mişunau pretutindeni, astfel încât Luptătorii lui Dumnezeu mai întâi de la Hradec şi după aceea de la Nymburk deveniseră tot mai suspecţi şi mai antipatici. Apelaseră la Peterlin şi la Horn, dar asta nu ajutase prea mult, căci erau colaboratori atât de tainici, după cum s-a constatat, încât numele lor nu spuneau nimic şi nu ofereau protecţie. Nu se ştie ce s-ar fi întâmplat dacă nu ar fi apărut Prokop. Nu se aruncase de gâtul lui Szarlej, abia dacă îl salutase, dar era clar că cei doi se cunoşteau. De unde, asta rămânea o taină; niciunul dintre ei nu s-a grăbit să dea explicaţii. Se ştia că Prokop studiase la Universitatea Carolină şi mersese la studii şi în străinătate. Reynevan bănuia că îl cunoscuse pe Szarlej în timpul uneia dintre aceste călătorii.

Reynevan, Szarlej şi Samson au pornit în urma lui Prokop şi a tunarului de-a lungul liniei şanţurilor de ţepuşe şi baricade din bulgări de pământ. Prokop controla bombardele şi mortierele, discuta cu tunarii şi cu purtătorii de scut, i-a bătut pe umăr pe arcaşii cu arbalete, glumea din toată inima cu luptătorii cu bice cu buzdugane din jurul focurilor, îi întreba pe halebardieri dacă au nevoie de ceva. Îşi găsea timp să stea de vorbă şi cu femeile care se agitau pe lângă cazane, gusta mâncarea soldaţilor, nu ezita să ciufulească zulufii copiilor care dădeau târcoale pe lângă bucătărie. Ridica modest mâinile în sus când Luptătorii lui Dumnezeu strigau ovaţii în cinstea lui.

A durat destul de mult. Dar Prokop nu uitase de ei. S-au întors în aşezarea de la poalele cetăţii.

Armata lui Prokop a ajuns lângă Kolín surprinzător de repede şi nu le-a mai lăsat locuitorilor oraşului prea mult timp. Aceştia au reuşit să se

refugieze fugind în interiorul zidurilor cu ce au apucat să ia, lăsând astfel taboriţilor şi Luptătorilor lui Dumnezeu rezerve considerabile de furaje, vite şi locuinţele complet mobilate şi înzestrate cu de toate. Aşadar, nu e de mirare că tocmai aici se instalase tabăra principală a Luptătorilor lui Dumnezeu, înconjurată de un şanţ cu care şi de adăposturi pentru cai. Printre colibe, se vedeau numeroase focuri, baroasele răsunau în fierării, ciocanele bocăneau în atelierele celor care construiau şi reparau care. Pe frânghii erau întinse rufe la uscat. Porcii guiţau, oile behăiau. Latrinele puţeau.

— Şi aşa, în general, a întrebat pe neaşteptate Prokop, de ce ai venit aici, frate Bielau?

Reynevan a oftat pe furiş. Se aştepta la această întrebare.

Reynevan se hotărâse să meargă la castelul Trosky. Luase decizia destul de spontan, trebuie să spunem, cu un entuziasm aproape de tânără văduvă. Acest entuziasm şi această vioiciune nu prea fuseseră pe placul magicienilor de la „Arhanghel”, mai ales al lui Fraundinst şi Štěpan din Drahotuše. Toţi se îndoiau atât de cunoştinţele lui Axleben, cât şi de talentele legendarului Rupilius Silezianul. Axleben, susţineau ei, născoceşte orice, ca să distragă atenţia de la înfrângerea compromiţătoare suferită în cazul lui Szarlej. Probabil că Rupilius Silezianul nici nu mai este la castelul Trosky. Iar dacă întâmplător mai este acolo, şansele ca să-i poată ajuta sunt aproape zero. Căci după un calcul aproximativ, Rupilius Silezianul are vreo nouăzeci de ani şi ce se poate aştepta de la un asemenea băşinos bătrân?

Dar Telesma îi ţinuse partea lui Reynevan. Telesma auzise de Rupilius Silezianul, cândva se întâlniseră în treacăt, îi recunoştea calificările de acum o jumătate de secol în domeniul spiritismului şi al fiinţelor astrale. Nu strică să încerc, spunea el. Pentru Samson al Mierii, călătoria la Trosky este o şansă de care trebuie să profite şi asta cât mai repede. Rupilius, ce e drept, are nouăzeci de cruci în spate, iar la această vârstă se ştie: răceşti, strănuţi, tragi un pârţ şi nici nu ştii când te-ai transformat în fiinţă astrală.

Pe Telesma l-a susţinut şi Bezděchovský. Vrăjitorul încărunţit nu numai că auzise de Rupilius, dar îl cunoscuse şi personal cu ani în urmă la Padova. Rupilius, a conchis el, poate desigur să-l ajute pe Samson. Dar nu se ştie dacă va vrea, căci la Padova se făcuse cunoscut ca un ticălos arogant şi mitocan. Samson însuşi – o, minune! – privea destul de rece şi sceptic acest proiect. Samson nu a luat parte la discuţie, iar dacă da, numai cu jumătate

de gură. Nu a argumentat nici pro, nici contra. De cele mai multe ori tăcea. Dar Reynevan îl cunoştea deja destul de bine. Samson nu credea în succesul încercării. Când în cele din urmă a consimţit să participe, Reynevan nu a putut scăpa de impresia că o făcuse numai din politeţe.

Mai rămânea Szarlej. Reynevan cunoştea părerea lui Szarlej despre această chestiune, chiar înainte să-l întrebe. Dar l-a întrebat oricum, de dragul formalităţilor şi a ordinii.

— Este o idioţenie ordinară, a spus calm Szarlej. Şi, în plus, îmi aminteşte de Silezia de acum doi ani, de memorabila odisee legată de doamna Adela. Expediţia la castelul Trosky pare concepută în mod similar şi probabil că se va desfăşura tot în mod similar. Şi văd deja cu ochii sufletului rezultatele. Reinmar, probabil că nu o să-ţi vină niciodată mintea la cap. Aşa cum afirmi, avem o obligaţie faţă de Samson – a continuat el ceva mai încet şi mai serios –, îi suntem datori. Poate că aşa este, nu te contrazic. Dar viaţa rămâne totuşi viaţă, iar regula fundamentală a vieţii porunceşte să uităm de astfel de datorii, să le ştergem din memorie. Viaţa se caracterizează prin faptul că pielea este mai aproape decât cămaşa. Să ne ajutăm aproapele, de ce nu, dar nu cu preţul propriei vieţi. Eu afirm că am făcut destul pentru Samson, iar dacă se va ivi ocazia, vom face şi mai mult. Iar ocazia se va ivi, sunt convins, mai devreme sau mai târziu, este suficient să stăm şi să aşteptăm cu răbdare. Aşadar, să aşteptăm ocazia. De ce să căutăm acea ocazie, de ce să căutăm necazul cu lumânarea? Să ne gândim la cămaşa noastră, Reinmar, dar şi la trupul nostru, căci acesta este mai important. Şi la ce vrei să ne expui trupurile, tinere? Unde vrei să ne duci? Peste tot domneşte agitaţia, războiul, haosul, dezordinea şi anarhia. Nu este momentul potrivit pentru expediţii nebuneşti. Şi pe deasupra şi fără pregătire.

— Aici te înşeli, l-a întrerupt Reynevan. Nu sunt absolut deloc de acord cu tine. Şi nu numai în privinţa regulilor cinice de viaţă şi nu numai în legătură cu ce este mai important în viaţă. Nu sunt de acord cu evaluarea situaţiei. Pentru că momentul nu numai că favorizează expediţia, dar o şi grăbeşte. Ţinutul Ještěd şi Platoul Jičín sunt ocupate de oastea noastră, puţinii domni catolici din această zonă sunt înspăimântaţi, moralul lor a fost zdrobit de înfrângerea suferită de cruciaţi la Tachov. Sunt ca nişte albine afumate. Deci, dacă vrem să organizăm o expediţie, acum e momentul, înainte să-şi vină în fire şi să fie în stare să înţepe. Ce spui?

— Nimic.

— Dar cât priveşte pregătirea, ai dreptate. Să ne pregătim. Ce propui?

Szarlej a oftat.

Reynevan şi Samson au plecat din Praga pe 10 octombrie, de ziua pomenirii Sfântului Gereon şi a tovarăşilor lui mucenici, care cădea în acel an într-o vineri. Când au trecut de Poarta Poříč, soarele a ieşit din spatele norilor, scăldând într-o strălucire de basm cu culori schimbătoare colina Vitkov şi Câmpul Spitalelor. Reynevan a văzut în priveliştea care îţi încânta inima un semn bun şi o prevestire încurajatoare. Nici el, nici Samson nu se simţeau foarte bine. Amândoi se resimţeau puternic în urma petrecerii de adio cu magicienii de la „Arhanghel" care durase până noaptea târziu. Reynevan a oftat şi s-a foit în şa, căci el fusese nevoit să mai sărbătorească în plus şi despărţirea de doamna Blažena Pospíchalová.

Au pornit spre Kolín, care, de la jumătatea lui septembrie era asediat de Tábor, de Orfani şi de praghezi. Asediul era condus de Prokop Holý. În armata lui Prokop Holý era şi Szarlej. Luna de când se despărţiseră de ei ar fi trebuit folosită de Szarlej pentru pregătirea expediţiei lor. Afirma că are asemenea posibilităţi, precum şi mijlocele necesare. Demeritul nu ascundea faptul că lupta în armata de câmp a taboriţilor pentru pradă şi câştig – ba chiar se lăuda cu aceasta – şi că avea destule lucruri depuse în diverse ascunzători.

Soarele a dispărut în spatele unor nori negri care veneau dinspre nord. S-a lăsat un întuneric mohorât. De-a dreptul rău prevestitor.

Reynevan a recunoscut că presimţirile sunt o superstiţie.

Prokop lăsa impresia că nu ascultă. Dar era numai o aparenţă.

— Să-i dau concediu fratelui Szarlej, a repetat. Pe timp de război să-l eliberez din serviciul în armată. Pentru treburile tale personale, frate Bielau. Cu alte cuvinte, să prevaleze interesul personal şi nu obligaţia faţă de Dumnezeu şi de patrie. Aşa este?

Reynevan nu a răspuns. Şi-a înghiţit zgomotos saliva. Prokop a strâmbat din nas.

— De acord, a anunţat. Sunt de acord.

— Şi din trei motive, a continuat, vizibil încântat de nedumerirea celorlalţi. În primul rând, fratele Szarlej slujeşte în rândurile Táborului de peste un an şi merită un concediu. În al doilea rând, fratele Neplach mi-a vorbit despre meritele dumitale, frate Bielau. I-ai combătut cu dăruire pe

duşmanii cauzei noastre, se pare că ai luptat eroic cu răsculaţii din Praga, pe 6 septembrie. Ai vindecat răni, fără să bei şi să mănânci, fără să dormi. Asta fără îndoială că merită o răsplata. Şi în al treilea rând şi cel mai important…

S-a oprit şi s-a întors. Ajunseseră deja lângă clădirea hambarului, care acum servea drept cartier general şi stat major al asediului.

— Ce este în al treilea rând şi cel mai important o să aflaţi mai târziu, o să revenim la această problemă. Acum am altele. O să auziţi, pentru că vă iau cu mine.

— Frate…

— Acesta a fost un ordin. Mergem. Iar sluga voastră… A, văd că şi-a găsit ceva de lucru. Asta e bine. Nu deranjează.

Samson al Mierii, prefăcându-se ca de obicei că nu aude şi nu înţelege nimic, se aşezase sub hambar, scosese un briceag şi se apucase să cioplească un băţ găsit. Samson cioplea adesea beţe. În primul rând, explica el, este o îndeletnicire foarte potrivită pentru un idiot, aşa cum arăta el. În al doilea rând, spunea, cioplitul beţelor calmează, influenţează pozitiv sistemul nervos şi digestiv. În al treilea rând, explica Samson, cioplitul lemnului îl ajută când este nevoit să asculte discuţii despre politică şi religie, deoarece mirosul de lemn proaspăt îi atenuează reflexele de vomă.

Au intrat în hambar, o încăpere mare care, deşi era adaptată de mai mult timp ca stat-major, continua să miroasă în mod plăcut a grâne. Înăuntru, la o masă aşteptau doi oameni, aplecaţi deasupra hărţilor. Unul era scund şi slab, îmbrăcat în negru după moda preoţilor husiţi. Al doilea, mai tânăr, în costum de cavaler, avea o constituţie mai solidă şi părul blond, puţin roşcat, o faţă aspră şi obosită, care îţi aducea în minte de miniaturile din *Foarte bogatele ore ale Ducelui de Berry.*

— În sfârşit, a spus cel mai scund, brunet. Dar ştiu că te-am aşteptat, frate Prokop.

— Obligaţii, frate Prokop.

Spre deosebire de tizul său, al doilea Prokop avea barbă, ce e drept, rară, zbârlită şi cam caraghioasă. Din cauza staturii sale era deosebit printr-o poreclă – Prokop cel Mic sau Prokůpek. La început tot un predicator oarecare din mulţimea de predicatori, apăruse apoi printre husiţi, mai exact, printre Orfani, după moartea lui Jan Žižka din Trocnov. Împreună cu Ambrož din Hradec, Prokůpek fusese la patul de moarte al lui Žižka, iar pe martorii ultimelor clipe ale veneratului conducător, Orfanii îi considerau sfinţi – se întâmpla chiar să îngenuncheze în faţa lor şi să le sărute marginea

veşmintelor, iar mamele îşi aduceau la ei copiii care aveau febră. Respectul îl adusese pe Prokůpek în poziţia de lider spiritual principal, astfel încât îndeplinea printre Orfani o funcţie analogă cu cea pe care o îndeplinise Prokop la Tábor, înainte de a deveni conducător.

— Obligaţii, a repetat Prokop cel Mare, arătând spre oraşul asediat.

Cuvintele lui au fost subliniate de un zgomot puternic, zidurile s-au cutremurat, aerul s-a umplut de praf. Comandantul tunurilor putuse în sfârşit să tragă cu bombarda lui de două sute de pfunzi{100}. Asta însemna în acelaşi timp linişte până dimineaţa; după ce trăgea, bombarda trebuia să se răcească cel puţin şase ore.

— Să mă ierţi că te-am pus să aştepţi, frate. Şi tu, frate Wyszek.

Pe Wyszek Raczyński Reynevan îl întâlnise deja mai înainte, la Ústí, în cavaleria lui Jan Rokycana din Dubá. Calea care îl adusese pe polonez la husiţi fusese neobişnuită – Wyszek venise la Praga în anul 1421 ca trimis al prinţului lituanian Witold, în slujba căruia se afla. Aşa cum se ştie astăzi, misiunea se referea la coroana pentru Korybutowicz. Lui Raczyński îi plăcuse revoluţia husită, mai ales după contactul cu Žižka, cu Roháč şi cu taboriţii, care erau mult mai pe gustul polonezului decât calixtinii moderaţi, cu care discutase mesajul lui Witold. Raczyński trecuse imediat de partea taboriţilor, iar de Roháč îl lega o prietenie sinceră. Prokop le-a făcut semn şi toţi s-au aşezat la masa pe care erau întinse hărţile. Reynevan se simţea stânjenit, era conştient că este un intrus care nu se ridică nici pe departe la nivelul celorlalţi. Nonşalanţa lipsită de ceremonie a lui Szarlej, care se simţea întotdeauna şi pretutindeni la el acasă, nu l-a ajutat să se simtă mai bine. Nu-l ajuta nici faptul că Prokůpek şi Raczyński păreau să accepte fără rezerve prezenţa lor. Erau obişnuiţi. Prokop avea întotdeauna la îndemână iscoade, spioni, mesageri de toate felurile şi oameni pentru însărcinări speciale – chiar foarte speciale.

— Nu va fi un asediu scurt, a întrerupt tăcerea Prokop Holý. Suntem la Kolín de la înălţarea Sfintei Cruci şi voi considera un succes dacă oraşul se va preda înainte de postul Crăciunului. S-ar putea întâmpla, frate Wyszek, ca după ce te întorci din Polonia să mă găseşti tot aici. Când pleci?

— Mâine în zori. Peste Oder, apoi prin Těšín până la Zator.

— Şi nu te temi să te duci? Acum în Polonia, nu numai Oleśnicki, dar orice staroste poate să te arunce în temniţă. După legile pe care le-a proclamat Jagiełło. Se vede că îl durea burta.

Toţi cei de faţă, inclusiv Reynevan, ştiau despre ce este vorba. Din

aprilie 1424, intrase în vigoare în Regatul Polonez Edictul de la Wieluń, pe care Jagiełło fusese nevoit să-l promulge sub presiunea episcopului Oleśnicki, a Luxemburghezului{101} şi a legaţilor papali. Edictul – deşi nu menţiona numele lui Hus, nici cuvântul „husiţi” – se referea totuşi *expresses verbis*{102} la Cehia ca teritoriu „contaminat de erezie” şi interzicea polonezilor comerţul cu cehii şi, în general, deplasările în Cehia, iar celor care se aflau deja acolo le pruncea să se întoarcă fără întârziere. Pe cei care nu se supuneau îi aştepta infamia şi confiscarea bunurilor. În plus, în legătură cu ereticii, edictul schimba în esenţă încadrarea legală – dintr-o infracţiune judecată până atunci în Polonia de tribunalele bisericeşti, erezia devenea o crimă împotriva regalităţii şi a regelui – *crimen laesae maiestatis* – şi trădare de ţară. Aceasta calificare mobiliza la urmărirea şi pedepsirea ereziei în întregul aparat al statului, iar pe cei găsiţi vinovaţi îi aştepta pedeapsa cu moartea.

Fireşte, cehii s-au supărat, căci considerau Polonia o ţară frăţească şi prietenă, se aşteptau să facă front comun împotriva „nemţilor”. Şi dintr-odată dezamăgirea: în loc de front – afront. Dar cei mai mulţi înţeleseseră motivele lui Jagiełło şi regulile complicate ale jocului pe care trebuia să le respecte. Curând s-a constatat că edictul era ameninţător numai pe hârtie – şi la hârtie se termina. Aşadar, când un ceh spunea „Edictul de la Wieluń”, de regulă, mormăia ceva în zeflemea. La fel ca Prokop acum.

— Nu face nimic, după ce Cavalerii Teutoni vor trece dincolo de Drwęca, Jagiełło va uita imediat de edictul lui zgomotos, deoarece ştie că, dacă începe să caute ajutor împotriva nemţilor, nu-l va găsi la Roma.

— Ha, a ripostat Raczyński. E adevărat, nu spun nu. Dar nici că nu-mi este frică. Merg, ce e drept, în taină. Dar ştiţi şi voi cum este cu o lege nouă – dintr-odată toată lumea este în alertă, care mai de care vrea să se laude cu entuziasmul său, să se evidenţieze şi să fie apreciat, căci aşa poate vor avansa. Iar Zbyszko Oleśnicki are în slujba lui o armată întreagă de informatori. Şi acel Jędrzej Myszka, *vicarius*{103} al episcopului, ticălosul şi nemernicul acela, are un nas ca de câine şi amuşină mereu dacă nu se învârte pe lângă regele Władysław vreun husit… Iertare, am vrut să spun…

— Ai vrut să spui „vreun husit”, i-a retezat-o rece Prokop. Să nu împărţim firul în patru.

— Da, aşa este. Dar eu prefer să nu mă apropii de rege. La Zatora mă întâlnesc cu Jan Mężyk din Dąbrowa, partizan al cauzei noastre, mergem împreună la Pieskowa Skala, iar acolo ne vom întâlni în taină cu domnul

Piotr Szafraniec, şambelan adjunct de Cracovia. Iar domnul Piotr, care ne simpatizează, îi va repeta mesajul regelui Władysław.

— Da, da, a spus îngândurat Prokop, răsucindu-şi mustaţa. Nu-i arde lui Jagiełło de solii acum. Are alte necazuri.

Cei de faţă au schimbat între ei priviri înţelegătoare. Ştiau despre ce este vorba, vestea se răspândise repede peste tot. Regina Sonka, soţia lui Jagiełło, fusese acuzată de infidelitate şi adulter. Se spunea că dăduse drumul frânelor ruşinii cu cel puţin şapte cavaleri. La Cracovia continuau arestările şi cercetările, iar Jagiełło, de regulă calm, se pare că îşi ieşise din minţi.

— Ai o mare răspundere, frate Wyszek. Soliile noastre în Polonia au fost până acum zadarnice. E suficient să amintim de Hynek din Kolštejn. De aceea, primul lucru pe care te rog să-l transmiţi domnului Szafraniec este că, dacă regele Władysław îngăduie, va veni în curând la Wawel să se închine în faţa Majestăţii Sale o delegaţie cehă, în fruntea căreia voi fi chiar eu, în persoană. Acesta este lucrul cel mai important din misiunea ta: să o pregăteşti pe a mea. Vei spune că eşti trimisul şi împuternicitul meu.

Wyszek Raczyński s-a înclinat.

— Las la aprecierea dumitale – a continuat Prokop Holý – cu cine vei mai vorbi în Polonia, de cine te vei apropia. Pe cine vei tatona. Pentru că trebuie să ştii că încă nu m-am hotărât la cine să mă duc cu misiunea mea. Aş vrea să merg la Jagiełło. Dar dacă împrejurările nu sunt favorabile, nu-l exclud pe Witold.

Raczyński a deschis gura, dar a tăcut.

— Cu prinţul Witold, a intervenit Prokůpek. Avem acelaşi drum. Şi planuri asemănătoare.

— Prin ce anume asemănătoare?

— Cehia de la mare la mare. Acesta este planul.

Chipul lui Wyszek spunea probabil mult, pentru că Prokůpek s-a grăbit să explice.

— Brandenburgul, a spus el arătând cu degetul pe hartă, este un teritoriu care a aparţinut iniţial Coroanei Cehe. Luxemburghezii au sacrificat pur şi simplu Brandenburgul în favoarea familiei de Hohenzollern şi nu e mare lucru să anulăm acest târg. Sigismund de Luxemburg a fost invalidat de rege, îi vom anula şi afacerile. Ne vom lua înapoi ceea ce este al nostru. Iar dacă nemţii opun rezistenţă, ne repezim peste ei cu carele şi le zdrobim creierii.

— Înţeleg, a spus Raczyński.

Dar chipul lui nu exprima uşurare. Prokůpek a remarcat.

— Dacă avem Brandenburgul, a continuat, pornim împotriva Ordinului, a Teutonilor. Îi alungăm pe blestemaţii de teutoni de la Marea Baltică. Şi am pus mâna pe mare, aşa este?

— Şi Polonia? a întrebat rece Wyszek.

— Polonia – a intervenit calm Prokop Holý – nu este interesată de Baltica, s-a văzut asta după Grünwald. S-a văzut şi după pacea de la Mełno. Se vede clar din politica de astăzi a lui Jagiełło sau mai degrabă a lui Witold, căci Jagiełło… Ha, îmi pare rău să spun, dar ce să-i faci, aşa este viaţa, toţi îmbătrânim. Cât despre interesele lui Witold, acestea se îndreaptă spre răsărit, nu spre nord. Aşadar, o să luăm noi Baltica pentru că… Ce spui, Szarlej?

— *Res nullius cedit occupanti.*{104}

— E clar, a dat din cap Wyszek. O mare este deja. Care este a doua?

— Îi batem pe turci, a ridicat din umeri Prokůpek şi avem şi Marea Neagră. Cehia va fi o putere maritimă şi basta.

— După cum vezi, frate Wyszek, a spus zâmbind Prokop Holý, suntem foarte corecţi. Mergem alături de toţi şi fiecare are de profitat şi dobândeşte avantaje de pe urma noastră. Lui Jagiełło îi asigurăm liniştea din partea Ordinului Teutonilor, lui Witold îi dăm mână liberă să meargă spre răsărit, n-are decât să bată şi să cucerească ce vrea acolo, Moscova, Novgorodul Mare, Pereiaslavul din Reazan. Şi papa va avea ceva de câştigat, dacă îi învingem pe teutoni, care au devenit deja prea îndrăzneţi şi şi-au luat-o în cap. Vom împlini prorocirea Sfintei Brigita, de astă dată deplin şi până la capăt. Iar dacă îi atacăm pe turci, Sfântul Părinte se va bucura, nu se va întrista, nu-i aşa? Ce crezi?

Wyszek Raczyński şi-a păstrat părerile pentru el.

— Şi asta trebuie să-i repet lui Szafraniec? a întrebat.

— Frate Wyszek, a spus Prokop devenind serios. Ştii foarte bine ce să-i transmiţi. Doar eşti omul nostru, primeşti împărtăşania din Potir la fel ca noi. Dar eşti polonez şi creştin, deci fă în aşa fel încât să fie un folos şi pentru Polonia. Cavalerul teuton este o ameninţare pentru Polonia, Grünwald nu a ajutat prea mult. Ordinul Teuton atârnă şi acum deasupra voastră ca sabia lui Damocle. Dacă regele Władysław va pleca urechea la văicărelile şi rugăminţile papei şi se va alătura cruciaţilor, va trimite împotriva noastră oastea poloneză, iar Teutonii vor lovi imediat de la nord.

Şi se va termina cu Polonia. Se va termina cu Polonia, frate Wyszek.

— Regele Władysław ştie asta, l-a întrerupt Raczyński. Şi nu cred că se va alătura cruciaţilor. Dar regele polonez nu poate porni pe faţă împotriva papei. Şi aşa se înmulţesc calomniile, iar Malborg spune că Jagiełło este păgân şi închinător la idoli, că este în alianţă cu păgânii şi în înţelegere cu diavolul. De aceea, regele polonez doreşte pace. Doreşte înţelegere între Cehia şi Roma. Iar Roma este dispusă la o astfel de înţelegere…

— Dispusă, dispusă, a spus batjocoritor Prokůpek. Cu cât le tăbăcim mai bine spinările cruciaţilor, cu atât va fi mai dispusă.

— Acesta este sfântul adevăr, a încuviinţat polonezul. Dacă papa ar putea să vă… Adică să ne treacă prin foc şi sabie, ar face-o imediat. Ne-ar fi tăiat, torturat, tras în ţeapă, ars de vii, înecat… şi ne-ar fi cântat în acest timp *Gloria in excelsis.* Ar fi făcut cu noi ce a făcut şi cu albigenzii, după care a declarat că fusese spre gloria Domnului. Dar se pare că nu poate. Îi lipseşte forţa. Aşadar, vor să negocieze.

— Ştiu că vor, a pufnit dispreţuitor Prokůpek. Dar de ce trebuie să vrem şi noi? Că noi îi ardem pe ei la fund, nu ei pe noi.

— Frate – Raczyński a ridicat mâinile într-un gest disperat. Frate, repeţi ceea ce ştiu şi eu. Permite-mi să-ţi repet eu dumitale ce ştie regele polonez Władysław. Ce ştie fiecare rege creştin din Europa creştină. Deocamdată, Biserica conduce lumea şi ţine în mână două săbii: cea religioasă şi cea lumească. În cuvinte mai simple: papa are depline puteri lumeşti, iar regele este numai plenipotenţiarul lui. În cuvinte încă şi mai simple: Regatul Ceh nu va fi regat, câtă vreme papa nu-l va confirma pe regele ceh. Abia atunci se va instaura pacea şi liniştea, iar Cehia va reveni în Europa ca regat creştin.

— În Europa? Adică la Roma? Bine, să ne întoarcem, dar nu cu preţul pierderii suveranităţii. Şi a religiei noastre! A valorilor noastre creştine! Mai întâi trebuie ca Roma, adică Europa, să preia valorile creştine. Pe scurt spus: trebuie să treacă la credinţa adevărată. Adică: la a noastră. Aşadar, *primo:* Europa trebuie să accepte şi să primească împărtăşania din Potir. *Secundo:* trebuie să jure pe cele patru articole pragheze. *Tertio*…

— Mă cam îndoiesc – Raczyński nu a mai aşteptat *tertio* – că Europa va accepta asta. Despre papă nici nu mai amintesc.

— Asta o să vedem! s-a înfierbântat Prokůpek. Cât este de aici până la Roma? Două sute de mile? Ajungem acolo în cel mult o lună! Şi atunci stăm de vorbă! Când va vedea Antihristul roman carele noastre de luptă în

Trastevere, o să se domolească imediat.

— Calm, calm, frate! Prokop Holý şi-a rezemat pumnii de masă. Noi suntem pentru pace, ai uitat? Fratele nostru cel erudit, Petr Chelčický, ne învaţă că nu putem încălca porunca a cincea.„Să nu ucizi” este o poruncă sfântă, care nu poate fi încălcată. Nu vrem război, suntem gata să negociem.

— Regele polonez va fi încântat de această disponibilitate.

— Aşa cred. Iar Roma să facă bine să nu mai ridice capul aşa de sus, să nu se mai înghesuie să stea pe un piedestal, să nu mai vorbească despre două săbii. Deoarece pentru noi, cehii dreptcredincioşi, este greu, Frate Wyszek, să acceptăm că papii, care în ultima vreme se înmulţesc precum iepurii, fie ei de obedienţă romană sau de alt fel, sunt reprezentanţii competenţi ai Domnului pe Pământ şi că acele două săbii sunt ţinute în mâini bune şi drepte. Şi în ultima vreme, fiecare papă se dovedeşte a fi un ticălos şi mai mare. Dacă nu este cretin, este tâlhar, dacă nu este tâlhar, este nemernic, dacă nu este nemernic, este beţiv şi desfrânat. Şi uneori toate la un loc. Cu toată bunăvoinţa mea, precum oiţa aceea rătăcită, nu voi asculta de asemenea păstori, nu-i voi recunoaşte drept capi ai Bisericii, nu voi accepta astfel de nemernici, chiar dacă mi-ar băga sub nas şi o sută de donaţii de la Constantin. Magistrul Jan Hus ne învaţă că nu poate fi un adevărat urmaş al apostolului Petru un papă care trăieşte după obiceiuri contrare faţă de cele al lui Petru. Un astfel de papă nu este vicarul lui Dumnezeu, ci al lui Iuda Iscarioteanul. Aşadar, în loc să-i dăm ascultare, să-l înşfăcăm de gât şi să-l azvârlim jos din amvon, să-l deposedăm de privilegii şi să-i luăm averile! Şi aşa de la Vatican până la ultima parohie sătească.

— Frate Wyszek, vrei să spui că i-ar primi cu bucurie din nou curia romană pe cehi ca pe nişte fii risipitori şi i-ar ierta, luându-i din nou în sânul comunităţii creştine europene? Şi că sunt dispuşi să facă aceasta. Dar mai întâi să-şi schimbe obiceiurile şi credinţa. Să treacă la cea adevărată. La cea pe care a propovăduit-o Hristos. Pe care a recunoscut-o Petru. Despre care ne învaţă magistrul Wycliff şi magistrul Hus. Pentru că adevărata credinţă, credinţa apostolică, conformă cu litera Bibliei, este cea pe care o recunoaştem noi, cehii dreptcredincioşi. Doreşte *christianitas* europeană să venim la sânul ei? Atunci mai întâi că cureţe acest sân.

— Există oameni precum Petr Chelčický, ca Mikuláš din Pelhřimov. Ca marele tău concetăţean Paweł Włodkowicz, care apăra libertatea de conştiinţă. Să dea Domnul ca Biserica Romană să-şi înţeleagă greşelile şi să

se întoarcă tocmai către aceşti oameni. Să dea Domnul să asculte de învăţăturile lor.

— Iar dacă nu va asculta de învăţăturile lor, a încheiat cu un zâmbet rece Prokůpek, va asculta de bicele noastre de luptă.

A urmat o tăcere lungă. A întrerupt-o Wszek Raczyński.

— Toate acestea, a afirmat el, nu a întrebat, trebuie să i le repet lui Szafraniec. Asta doriţi?

— Dacă nu aş dori, aş vorbi despre aceasta? a spus Prokop răsucindu-şi mustaţa.

Jan Roháč din Dubá, vestitul hatman din Čáslav, îl aştepta pe Raczyński în faţa hambarului. Cu o escortă călare.

Polonezul a sărit în şaua frumosului cal primit, a luat de la slujitor haina din blană de lup. Atunci Prokop s-a apropiat de el.

— Salutare, frate Wyszek, şi a întins mâna să i-o strângă pe a lui. Domnul să te călăuzească. Şi te rog să-i transmiţi prin Szafraniec regelui Władysław urări de sănătate din partea mea. Să aibă noroc…

— …în căsnicia cu Sonka, a spus printre dinţi Prokůpek, dar Holý l-a redus la tăcere cu o privire aspră.

— Să aibă noroc la vânătoare, a încheiat el propoziţia. Ştiu că iubeşte vânătoarea. Dar să fie atent. Are şaptezeci şi şapte de ani. La vârsta acesta răceşti uşor şi poţi să mori.

Raczyński s-a înclinat, a îndemnat calul. Curând mergeau deja la trap spre vadul de pe Elba, el şi Jan Roháč din Dubá. Doi prieteni, camarazi, colegi, tovarăşi de arme. Roháč şi Wyszek, cehul şi polonezul mai aveau în faţa lor încă multe lupte, încleştări şi ciocniri, în timpul cărora vor trebui să lupte împreună, umăr la umăr, cal lângă cal, şold la şold. Şi aveau să şi moară împreună. În aceeaşi zi, pe acelaşi eşafod, mai întâi mutilaţi cu cruzime, apoi spânzuraţi. Dar atunci nimeni nu putea să prevadă asta.

Până dimineaţa, bombarda mare s-a răcit, iar tunarul plin de entuziasm nu a pregetat să tragă din nou chiar la răsăritul soarelui. Bubuitul a fost atât de puternic şi pământul s-a zgâlţâit atât de tare, că Reynevan a căzut de pe prispa îngustă pe care dormea. Paiele mărunţite şi praful s-au scuturat din tavan timp de încă trei rugăciuni *Pater Noster.*

După bombarda mare, ca după mama, au pornit şi bombardele mai mici,

aruncând ghiulele de un chintal sau o jumătate de chintal.

Bombardele bubuiau. Pământul se cutremura. Reynevan se trezise din somn, dar îşi mai amintea visul – şi avea ce să-şi amintească: o visase pe Nicolette, Katarzyna Biberstein. Cu detalii.

Tunurile bubuiau. Asediul continua.

Prokop le-a dezvăluit pe la amiază al treilea şi cel mai important motiv pentru care fusese de acord să-i dea liber lui Szarlej. Şi-au pierdut pe loc buna dispoziţie.

— Voi avea nevoie de voi în Silezia. De amândoi. Vreau să vă întoarceţi în Silezia.

— În august, a spus Prokop, fără să ia în seamă mutrele lor, fără să aştepte răspunsul. În august, când am respins cruciada la Stříbro, episcopul de Wrocław ne-a băgat din nou pumnalul în spate. Oastea episcopului şi a prinţilor silezieni, sprijinită prin tradiţie de Albrecht Kolditz şi Půtá din Častolovice, a lovit din nou la Náchodsko. Şi din nou a curs gârlă sângele cehesc, din nou focul a mistuit casele. Din nou s-au dezlănţuit bestialităţile împotriva unor oameni fără apărare. De peste un an, în Silezia domneşte un val de teroare cumplită. Peste tot ard ruguri. Nemţii îi asupresc din greu pe fraţii noştri slavi. Nu vom privi aceasta cu mâinile în sân. Vom merge în Silezia în ajutorul fraţilor noştri. Cu o misiune de pace şi de stabilizare.

— Această misiune – Prokop nu i-a lăsat nici de astă dată să spună nimic – trebuie totuşi pregătită. Şi aceasta va fi misiunea voastră. După ce vă rezolvaţi treburile personale, pentru care v-am dat încuviinţare cu generozitate, să mergeţi la Muntele Alb, la fratele Neplach. Fratele Neplach vă va pregăti pentru misiune. Pe care o veţi aduce la îndeplinire – nu mă îndoiesc – cu mare dăruire pentru Dumnezeu, pentru religie şi pentru patrie. Aşa cum se cuvine Luptătorilor lui Dumnezeu… Dumneata, Szarlej, văd că vrei să spui ceva. Vorbeşte.

— În Silezia, a tuşit Szarlej, lumea ne cunoaşte. Suntem cunoscuţi.

— Ştiu.

— Acolo ne cunosc mulţi oameni. Sunt mulţi furioşi pe noi. Mulţi ar vrea să ne vadă morţi.

— Foarte bine. Asta este o garanţie că veţi fi precauţi şi cu băgare de seamă.

— Inchiziţia…

— Şi nu veţi trăda. Am încheiat discuţia, Szarlej. Gata cu vorbăria! Aţi

primit o poruncă. Aveţi de îndeplinit o misiune! Iar acum mergeţi şi rezolvaţi-vă treaba voastră de interes. Vă sfătuiesc să vă rezolvaţi toate treburile, şi temeinic. Înainte de o misiune ca aceasta este bine să vă puneţi ordine în toate treburile personale. Să plătiţi datoriile prietenilor şi persoanelor dragi. Să facă datorii la alţii…

S-a întrerupt brusc.

— Reinmar din Bielawa, a rostit peste o clipă şi l-a privit în aşa fel că pe Reynevan l-au trecut fiori. Chestiunile tale personale nu au cumva o legătură cu răzbunarea pentru moartea fratelui tău?

Reynevan a negat din cap, dar gâtul i s-a uscat atât de tare că nu ar fi fost în stare să scoată niciun cuvânt.

— Ooo, a spus Prokop Holý şi a încrucişat braţele. Asta e bine. E perfect. Aşa s-o ţii.

— Biblia spune: lasă-te în seama Domnului, a reluat el după o clipă. Cât despre fratele tău, poţi să te laşi în plus şi pe seama mea, Prokop. Mă ocup eu de această chestiune, personal. Deja am început. Fratele tău, a cărui amintire o venerez, a fost numai unul dintre numeroşii noştri oameni ucişi în Silezia de către complotişti. Mâna criminală a lovit mulţi oameni, care simpatizau cu noi, mulţi care ne ajutau. Aceste asasinate nu vor rămâne nepedepsite. Vom răspunde cu teroare la teroare, aşa cum porunceşte Domnul: ochi pentru ochi, dinte pentru dinte, mână pentru mână, picior pentru picior, lovitură pentru lovitură. Fratele tău va fi răzbunat, de asta poţi să fii sigur. Dar îţi interzic să te răzbuni personal. Îţi înţeleg sentimentele, dar trebuie să te stăpâneşti. Să înţelegi că aici există o ierarhie, iar în această ierarhie tu te afli departe de vârf. Şi ştii cine este în frunte? Am să-ţi spun: eu! Prokop, numit Holý. Ucigaşii silezieni mau trecut pe lista lor, crezi că am să le îngădui ca treburile lor să meargă ca pe apă? Că voi da un exemplu de ce înseamnă groaza? Jur pe Tată şi pe Fiu că cei care au vărsat sânge vor plăti cu propriul sânge. Aşa cum spune Scriptura: voi împrăştia în vânt pulberea lor, îi voi călca în picioare ca noroiul de pe drum. Voi trimite pe urma lor spada, până când îi voi nimici de tot. Cei care au încheiat un pact cu diavolul, care au urzit crime pe ascuns, care au dat lovituri mişeleşti pe întuneric, privesc acum cu teamă, simt privirile cuiva aţintite în ceafa lor. Aceste făpturi ale întunericului se tem deja de ceea ce îi pândeşte în beznă. Au fost lupi care au semănat groaza printre oile lipsite de apărare. Iar acum tremură ei înşişi când aud urletul lupului mergând pe urmele lor.

— Concluzie: pregătirea atacului nostru în Silezia este în momentul de

faţă o chestiune de importanţă fundamentală pentru întreaga noastră cauză. Este o operaţiune la fel de importantă ca asedierea Kolínului sau lovitura împotriva Ungariei, plănuită pentru sfârşitul anului. Repet: dacă în urma încercărilor tale private de răzbunare operaţiunea se încheie cu un fiasco, vei suporta consecinţele. Aspre. Nu voi arăta milă. Ţine minte. O să ţii minte?

— O să ţin minte.

— Splendid. Iar acum… Reinmar, fratele Neplach mi-a raportat că eşti specialist în medicină… hmm… neconvenţională. Iar pe mine mă dor groaznic oasele… Poţi să mă ajuţi? Să mă vindeci cu vreun descântec?

— Frate Prokop… Magia este interzisă… Vrăjitoria este *peccatum mortalium*… Articolul patru praghez…

— Încetează cu prostiile, bine? Te întreb dacă poţi să mă vindeci.

— Pot. Te rog să-mi arăţi unde te doare.

CAPITOLUL 5

În care îi părăsim pentru scurt timp pe eroii noştri şi ne mutăm din Cehia în Silezia, ca să vedem ce fac în acest timp câţiva cunoscuţi mai vechi – şi mai noi.

Nu cumva l-am mai văzut undeva, se gândea privind la oaspetele său Wendel Domarasc, *magister scholarum*{105} la Colegiul Sfintei Cruci din Opole. *Parcă l-am mai văzut. Dar dacă l-am văzut, atunci unde? La Cracovia? La Dresda? La Opava?*

De dincolo de ferestre se auzeau glasurile elevilor, care recitau în cor strofe din *Thebais* a lui Statius. Din când în când, recitarea era întreruptă de un strigăt ascuţit – monitorul care supraveghea clasa corecta cu ajutorul unei nuiele cunoştinţele de latină ale unui elev şi îl încuraja sa facă progrese la învăţătură.

Oaspetele era înalt, zvelt, aproape sfrijit, dar se simţea că este puternic. Purta părul grizonant pieptănat după moda clerului, iar pălăria de pâslă – Wendel Domarasc ar fi putut pune pariu pe orice – ascundea tonsura sau urmele acesteia. Nou-venitul ştia, de asemenea – iar magistrul era gata să pună pariu şi pe asta –, să lase privirile în jos ca un călugăr, să aplece umerii umil, să-şi împreuneze mâinile şi să mormăie rugăciuni. Ar fi putut. Dacă ar fi vrut. Acum evident nu voia. Îl privea pe magistru drept în ochi.

Ochii nou-venitului erau foarte ciudaţi. Cu privirea lor neclintită şi pătrunzătoare, trezeau mii de furnicături pe gât şi pe spate. Şi cel mai ciudat lucru era culoarea lor – aveau nuanţa fierului, culoarea întunecată a unei lame de cuţit uzat. Asemănarea era sporită de flăcăruile mici din iris, care aminteau de petele de rugină.

— *Ecce sub occiduas versae iam Noctis habenas astrorumque obitus, ubi primum maxima Tethys imu… impulit…*{106} Ah! O, Isuse!

Tânărul elev îşi sufla în mâinile care-l usturau.

Wendel Domarasc, *magister scholarum* la şcoala Colegiului Sfintei Cruci din Opole şi, în acelaşi timp, principalul rezident al spionajului taborit, şeful şi coordonatorul reţelei de spioni din Silezia, a oftat încetişor. Ştia cine este nou-venitul, fusese prevenit că va veni. Ştia din ordinul cui venise şi autoritatea cui o reprezintă. Ştia ce împuterniciri are nou-venitul, ştia că are dreptul să poruncească, mai ştia şi ce anume îl ameninţă dacă nu îndeplineşte poruncile lui. Mai mult Damarasc nu ştia. Nimic altceva. Şi

mai ales nu ştia ce nume are nou-venitul.

— Aşa, Înălţimea Voastră, s-a decis în sfârşit să adopte o formulă politicoasă, dar neutră. Nu e uşor aici, în Silezia, în ultima vreme. Da, nu e uşor… Nu vă spun aceasta, vă rog să înţelegeţi, ca să mă eschivez de la îndatoriri sau să justific trândăvia, nu, asta nu, eu mă străduiesc, fratele Prokop poate fi sigur…

S-a întrerupt. Privirea de fier a nou-venitului, după cum s-a constatat, avea, printre alte capacităţi, şi pe aceea de a stăvili potopul cuvintelor.

— În februarie anul trecut – Wendel Domarasc a trecut la propoziţii mai scurte şi mai concrete – a luat naştere, aşa cum ştiţi, Asociaţia din Strzelin. Principii silezieni, primarii şi consilierii din Wrocław, Świdnica, Jawor şi Kłodzko. Scopul: mobilizarea armatei la luptă împotriva Cehiei. Iar înainte de mobilizare, lichidarea reţelelor cehe care acţionau în Silezia.

Nou-venitul a încuviinţat din cap, în semn că ştie. Dar privirile de fier nu şi-au schimbat expresia.

— Ne-au lovit puternic, a vorbit fără patimă spionul. Inchiziţia episcopului, contraspionajul lui Albrecht Kolditz şi Půta din Častolovice. Stareţii din Henryków, Kamieniec şi Krzeszów. Toamna, rezidentul din Świdnice şi alţi câţiva oameni de-ai noştri au fost prinşi la Wrocław. Cineva a fost silit să mărturisească sau a trădat, pentru că în a doua săptămână a postului Crăciunului a fost prins grupul de la Jawor. Iarna au fost arestaţi cei mai mulţi agenţi din raionul Nysa. Iar anul acesta nu a fost lună să nu cadă cineva… sau să nu fie ucis cineva. Se răspândeşte teroarea. Dispar simpatizanţii noştri. Dispar colaboratorii, negustorii… Frica i-a cuprins pe oameni. Este greu să recrutezi agenţi noi în aceste condiţii, e greu să te infiltrezi, creşte riscul de trădare şi de provocare… Înţeleg că pe fratele Prokop nu-l interesează greutăţile, ci rezultatele… Să-i spuneţi că facem ce putem. Ne facem treaba. Eu îmi văd de ale mele. Respect principiile meseriei şi fac…

— Nu am venit în inspecţie, l-a întrerupt calm omul cu priviri de fier. Am de îndeplinit o misiune în Silezia. Iar pe domnia-ta te-am vizitat din trei motive. *Primo,* eşti cel mai bine conspirat, iar pe mine mă interesează propria siguranţă. *Secundo,* am nevoie de ajutorul domniei-tale.

Magistrul a oftat, şi-a înghiţit saliva, a ridicat capul cu mai multă îndrăzneală.

— Şi *tertio?*

— Ai nevoie de ajutorul lui Prokop. Iată-l.

Ochi-de-fier şi-a desfăcut tolba şi a scos din ea un pachet mare, învelit în piele de oaie şi legat cu o cureluşă. Pachetul aruncat pe masă s-a izbit cu zgomot de blat, anunţând conţinutul printr-un zăngănit înfundat. Spionul a întins mâna. Mâna lui osoasă, acoperită cu pete de bătrâneţe, arăta ca o gheară de vultur.

— De asta chiar avem nevoie, a spus el atingând pachetul. Aur şi spirit de învingător. Să-mi mai dea Prokop aur şi câteva victorii de amploarea celei de la Tachov, iar Silezia va fi a lui.

— *Numquam tibi sanguinis huius ius erit aut magno feries impre… imperdita Tydeo pectora; vado equidem exsul… exsultans…*[107] Oh! Ah!

— Aţi amintit că aşteptaţi ajutorul meu, *magister scholarum* a închis ferestruica.

— Iată lista de obiecte de care voi avea nevoie. Străduiţi-vă să le obţineţi repede.

— Hmm… Se face.

— Şi mai trebuie să mă întâlnesc cu Urban Horn. Să-l preveniţi. Să vină la Opole.

— Horn nu este în Silezia. A trebuit să fugă. L-a denunţat cineva. A fost cât pe ce să-l prindă. La Milič l-a ucis pe un zbir al episcopului, l-a rănit grav pe altul… Ha… Ca într-un roman cavaleresc. Probabil că acum este în Wielkopolska. Nu ştiu exact. Ca agent special, Horn nu este subordonatul meu şi nu îmi raportează mie.

— În acest caz, Tybald Raabe. Să-l aduceţi aici.

— Şi cu acesta va fi o problemă. Tybald este închis.

— Unde? La cine?

— În castelul Schwarzwaldau. La domnul Herman Zetritz cel Tânăr.

— Să-mi faceţi rost de un cal bun.

Cavalerul Herman Zettritz cel Tânăr, stăpânul de la Schwarzwaldau, stătea rezemat într-un jilţ care semăna cu un tron. Peretele din spatele lui era acoperit de un goblen puţin afumat care reprezenta, după toate probabilităţile, Grădina Edenului. La picioarele cavalerului stăteau culcaţi doi dulăi neobişnuit de murdari. Lângă el, la masa pusă, şedea suita cavalerului, doar puţin mai curată decât dulăii, alcătuită din cinci burgmani[108] înarmaţi şi două femei cu o profesie nu prea greu de ghicit.

Herman Zettritz şi-a scuturat firmiturile de pâine de pe burtă şi de pe blazonul cu capul roşu-argintiu de bour al familiei şi privea de sus la preotul

care stătea în faţa lui într-o postură umilă de petent.

— Aşa deci, a repetat. Chiar aşa, părintele. Şi cum te cheamă? Că am uitat.

— Părintele Apfelbaum.

Preotul a ridicat ochii. Care aveau, după cum a constatat Zettritz, culoarea fierului.

— Aşadar – a scos falca înainte – aşa este! Aşa este, părinte Apfelbaum. Numitul Tybald Raabe este la mine în închisoare. L-am închis pe nemernic. Pentru că este eretic.

— Chiar aşa?

— A cântat cuplete vesele împotriva preoţilor, l-a batjocorit pe papă, pe Sfântul Părinte. A arătat o poză foarte amuzantă, cică aici este Papa Martin al V-lea în cocină, păzeşte porcii, papa este cel cu tiara pe cap, al treilea din stânga. Haa-haa-haaaa!

Zettritz râdea cu lacrimi şi odată cu el şi gorilele lui. Unul dintre dulăi a lătrat şi s-a ales cu un şut. Nou-venitul cu priviri de fier a zâmbit silit.

— Dar l-am prevenit, a devenit serios cavalerul, să nu-mi aţâţe supuşii. Cântă, îi zic, curva naibii, cât vrei cântecele despre Wycliff şi Antihrist, n-ai decât să le spui cât vrei preoţilor lipitori, pentru că sunt chiar nişte lipitori. Dar nu le mai spune oamenilor, dracu' să te ia de curvă, că în faţa lui Dumnezeu toţi suntem egali şi că în curând totul va fi laolaltă, inclusiv bunurile mele, cetatea mea, hambarul meu şi trezoreria mea. Şi că nu trebuie să se plătească deloc dări la castel, pentru că ordinea dreaptă a lui Dumnezeu care va să vină va nimici şi va lichida toate dările. L-am prevenit, l-am avertizat. Nu a ascultat, aşa că l-am băgat în temniţă. Încă nu m-am decis ce să fac cu el. Poate că am să poruncesc să-l spânzure. Poate am să-i ard o bătaie zdravănă. Poate am să-l pun la stâlpul infamiei din piaţa Landeshut. Poate îl dau pe mâna episcopului de Wrocław. Trebuie să-mi ameliorez relaţiile cu episcopia, că în ultima vreme s-au cam deteriorat, haa-haa-haa!

Preotul cu priviri de fier ştia, fireşte, despre ce e vorba. Ştia de atacul împotriva mănăstirii cistercienilor din Krzeszów, pe care şi-l permisese Zettritz în vara anului trecut. Hohotele din jurul mesei i-au dat de înţeles că şi gorilele participaseră la jaf. Poate că privise prea atent, poate că era ceva pe chipul lui, căci domnul din Schwarzwald s-a îndreptat brusc şi a izbit cu pumnul în mânerul jilţului.

— Abatele din Krzeszów mi-a ars trei fermieri, a răcnit el atât de tare, că

nu s-ar fi ruşinat nici bourul de pe blazon. Mi-a făcut în ciudă! Şi-a bătut joc de mine, feciorul de curvă, deşi l-am prevenit că n-o să-i meargă! Fără să-mi spună niciun motiv, i-a acuzat pe fermieri ca sunt simpatizanţi ai husiţilor şi i-a trimis pe rug! Şi asta numai ca să-mi dovedească mie lipsa de respect! A crezut că nu voi cuteza, că nu am forte să lovesc mănăstirea! I-am arătat eu lui cum merge treaba!

— Spectacolul s-a desfăşurat, dacă nu mă înşel – preotul a ridicat din nou ochii – cu ajutorul şi conlucrarea Orfanilor din Trutnov, sub conducerea lui Jan Baštín din Porostlá.

Cavalerul s-a aplecat şi l-a sfredelit cu privirea.

— Da' cine eşti tu, popo?

— Nu ghiciţi?

— Ba cam ghicesc, ce-i drept, a mârâit Zettritz. Şi este adevărat că l-am învăţat minte pe abate cu ajutorul nepreţuit al husiţilor domniei-tale. Dar asta înseamnă că sunt husit? Eu primesc împărtăşania după ritul catolic, cred în purgatoriu şi când e nevoie invoc sfinţii. Nu am nimic comun cu voi.

— În afară de prada jefuită la Krzeszów, pe care aţi împărţit-o pe din două cu Baštín. Aveţi vite, turme, bani peşin în aur şi argint, vin, vase liturgice… Credeţi, domnule, că episcopul Konrad vă va absolvi de toate acestea în schimbul unui saltimbanc oarecare?

— Eşti cam prea dur cu tine însuţi, a spus Zettritz mijind ochii. Ai grijă! Că imediat îţi mai adaug la socoteală. A, ştiu că ar fi încântat episcopul tău, ce încântat ar fi! Dar văd că eşti om cu experienţă, nu vreun nătărău oarecare! Nu ridici nici ochii, nici vocea. Dar te afli în faţa unui cavaler! În faţa unui domn!

— Asta ştiu. Şi propun o modalitate cavalerească de a rezolva problema. O răscumpărare cinstită pentru un scutier este de zece pungi de groşi. Saltimbancul nu valorează mai mult decât un scutier. Îţi plătesc pentru el.

Zettritz s-a uitat la gorile; acestea au rânjit ca la comandă.

— Ai adus argintul? Îl ai în bagaje? Şi calul este în grajd? În grajdul meu? În castelul meu?

— Exact aşa – pleoapele omului cu ochi de fier nu au tremurat. În grajdul domniei-tale, în castelul domniei-tale. Dar nu m-ai lăsat să termin. În schimbul goliardului Tybald vă mai dau ceva.

— Şi ce anume, sunt curios să ştiu?

— O garanţie. Când vor veni Luptătorii lui Dumnezeu în Silezia – iar aceasta se va întâmpla curând – când vor trece totul prin foc până va rămâne

pământul gol, nici grajdul domniei-tale, nici castelul, nici vitele supuşilor nu vor păţi nimic. Noi, din principiu, nu incendiem bunurile celor care ne arată simpatie. Şi cu atât mai puţin ale aliaţilor.

Mult timp a fost tăcere. O tăcere atât de profundă, încât se auzea cum se scarpină dulăii plini de purici.

— Ieşiţi cu toţii! a răcnit pe neaşteptate cavalerul către suita sa. *Raus!* Afară! Toţi! Mai repede! În ceea ce priveşte alianţa şi prietenia, a rostit Herman Zettritz cel Tânăr, domnul de la Schwarzenwaldau, în legătură cu viitoarea colaborare… cu viitoarea luptă comună şi frăţia de arme… şi cu împărţirea prăzii, fireşte… frate ceh, puteam discuta despre detalii?

Cum au trecut de poartă, au dat pinteni cailor şi au pornit la galop. Cerul se întuneca spre vest, era chiar negru. Crivăţul sufla şi şuiera prin coroanele brazilor, smulgea frunzele uscate ale stejarilor şi carpenilor.

— Domnule Lup!

— Ce este?

— Mulţumesc! Mulţumesc că m-ai eliberat!

Preotul cu ochi de fier s-a răsucit în şa.

— Am nevoie de tine, Tybald Raab. Am nevoie de informaţii.

— Înţeleg.

— Mă îndoiesc. Aa, Raab, încă ceva.

— Ascult porunca, domnule Lup.

— Să nu mai rosteşti niciodată cu voce tare numele meu!

Sătucul se aflase probabil exact pe drumul străbătut de detaşamentele lui Baštín din Porostlá, care, după atacul de anul trecut împotriva mănăstirii din Krzeszów, jefuiseră teritoriul dintre Landeshute şi Wałbrzych. Satul trebuia să le fi făcut ceva husiţilor, din moment ce nu rămăsese din el decât pământul negru pârjolit, din care mai ieşea câte ceva pe ici, pe colo. Nu mai rămăsese mare lucru nici din bisericuţa locală – doar atât cât să se poată recunoaşte că acolo fusese o bisericuţă. Tot ce se salvase era crucea de lângă drum şi cimitirul situat în spatele ruinelor bisericii, ascuns de pădurea de arini.

Viforul sufla şi mătura versantul împădurit al munţilor, mâna perdeaua de nori negri cenuşii.

Preotul cu priviri de fier a oprit calul, s-a întors şi l-a aşteptat pe Tybald Raabe să se apropie.

— Descalecă, i-a spus sec. Am spus că trebuie să-mi împărtăşeşti anumite informaţii. Aici şi acum.

— Aici? În această sălbăticie ameninţătoare? Chiar lângă cimitir? În amurg? Sub cerul gol din care o să se reverse potopul din clipă în clipă? Nu puteam să stăm de vorbă într-o cârciumă, la o bere?

— M-am deconspirat destul în faţa ta. Nu vreau să fiu văzut cu tine. Şi nici asociat cu tine. De aceea…

S-a întrerupt, văzând că goliardul face ochii mari de spaimă. Prima dată au văzut explozia de păsări negre care se ridicau din tufele din jurul cimitirului. Apoi i-au văzut pe dansatori.

În şir unul după altul, ţinându-se de mâini, scheletele ieşeau din spatele zidului cimitirului, dansând într-o manieră sinistră, grotescă. Unele erau goale, altele incomplete, gătite cu bucăţi de giulgiu sfâşiat, se legănau şi săreau, aruncându-şi în sus oasele tălpilor, tibiile şi femururile şi clămpănind în acelaşi timp ritmic din fălcile căscate. Vântul şuiera, gemea ca un osândit veşnic, fluiera printre coaste şi pelvisuri, cânta din cranii ca din ocarină.

— *Der Totentanz…* a oftat Tybald Raabe. *Danse macabre…*

Hora scheletelor a înconjurat de trei ori cimitirul, apoi, ţinându-se de mâini, scheletele au intrat în pădurea de pe versant, tot în pas de dans, cu piruete şi sărituri. Mergeau ţopăind şi bătând din palme în praful de frunze şi vârtejurile de cenuşă ridicată de pe pământul pârjolit. Erau însoţite de stoluri de păsări negre, chiar şi atunci când dansatorii macabri au dispărut în tufişurile dese. Păsările care zburau pe deasupra vârfurilor copacilor trasau direcţia marşului lor.

— E un semn… s-a bâlbâit goliardul. Semn rău! Va veni o molimă… sau un război…

— Sau şi una, şi alta, a ridicat din umeri omul cu ochi de fier. Înseamnă că au avut dreptate hiliaştii. Lumea aceasta nu are şanse să dureze până la sfârşitul mileniului următor, pieirea ei, după toate semnele vizibile, se va produce cu mult mai devreme. Chiar repede, aş spune. Pe cai, Tybald. M-am răzgândit. Să căutăm totuşi un han. Cât mai departe de aici.

— Eh, domnule, a spus Tybald Raabe, cu gura plină de mazăre şi varză. Şi de unde să iau eu asemenea informaţii? Fireşte, pot să povestesc tot ce ştiu, chiar cu amănunte. Despre Peterlin din Bielawa. Despre fratele lui, Reynevan, şi despre idila lui Reynevan cu Adela Sterczowa şi despre ce a

ieşit de aici. Despre ce s-a petrecut la sediul Raubritterilor din Kromolín şi la turnirul din Ziębice. Despre felul cum Reynevan… Dar ce mai face Reynevan, domnule? E sănătos? Îi merge bine? Dar Samson? Şi Szarlej?

— Nu schimba vorba. Dar dacă tot ai pomenit de el, cine este acest Szarlej?

— Nu ştiţi? Se pare că e un călugăr sau preot care a călcat strâmb, scăpat din închisoarea unei mănăstiri. Se mai spune, mai concret – asta mi-a spus despre el un oarecare Tassilo de Tresckow –, că Szarlej a luat parte la răscoala de la Wrocław din 1418. Ştiţi, pe 18 iulie, când măcelarii şi cizmarii revoltaţi l-au ucis de primarul Freiberg şi şase consilieri. Pentru aceasta, treizeci de capete de răsculaţi au căzut sub secure în piaţa din Wrocław, iar treizeci au fost condamnaţi la pribegie. Iar cum Szarlej încă îşi poartă capul pe umeri, înseamnă că a fost printre cei izgoniţi. Eu cred…

— Ajunge, l-a întrerupt omul cu ochi de fier. Alte informaţii. Cele pe care ţi le-am cerut. Despre atacul împotriva colectorului de taxe şi a convoiului care transporta banii adunaţi. Convoi în care a fost şi Reynevan. În care ai fost şi tu, Tybald.

— Da, da, a spus goliardul şi a luat o lingură de mazăre. Ce ştiu, ştiu. Şi vă povestesc, de ce nu… Dar despre celelalte lucruri…

— Despre călăreţii în negru care strigă *„Adsumus”*. Şi care în mod evident folosesc o substanţă arăbească numită haşiş.

— Exact. Nu am ştiut şi nu ştiu despre aceştia absolut nimic. De unde să aflu asemenea lucruri? De unde să obţin informaţii?

— Încearcă, vocea omului cu ochi de fier s-a schimbat periculos. Caută în castronul pe care îl ai sub nas. Printre boabele de mazăre şi jumări. Dacă le găseşti, e câştigul tău. Economiseşti timp şi efort.

— Înţeleg.

— Foarte bine. Toate informaţiile, Tybald. Tot ce se poate obţine. Fapte, intrigi, zvonuri, ce se spune prin cârciumi, la târguri, la iarmaroc, în mănăstiri, în cazărmi şi bordeluri. Despre ce bolborosesc preoţii în predici, credincioşii la procesiuni, consilierii în primării şi femeile la fântână. E clar?

— Ca lumina zilei.

— Astăzi este ajunul Sfintei Jadwiga, 14 octombrie, marţi. Peste cinci zile, duminică, ne întâlnim la Świdnica. După slujbă, în faţa parohiei Stanislav şi Venceslav. Când ai să mă vezi, să nu te apropii de mine. Voi pleca şi tu să te iei după mine. Ai înţeles?

— Da, domnule Lup… Adică… Iertare…

— De data asta încă te mai iert. Data viitoare de ucid.

Tempora cum causis Latium digesta per annum lapsaque sub terras oraque signa canam…{109}

Elevii şcolii Colegiului Sfintei Cruci din Opole aveau drept temă pentru astăzi *Fastele* lui Ovidiu. Dinspre Młynówka răzbăteau strigătele pescarilor şi ţipetele spălătoreselor care se certau. Wendel Domarasc, *magister scholarum,* a pus într-o cutie rapoartele agenţilor. Conţinutul celor mai multe era îngrijorător.

Se punea ceva la cale.

Omul cu ochi de fier, şi-a spus Wendel Domarasc, *o să ne aducă necazuri. Am ştiut de la început, imediat ce l-am văzut. Este clar pentru ce a fost trimis aici. Este un ucigaş. Asasin, tâlhar. A fost trimis ca să lichideze pe cineva. Iar după aşa ceva întotdeauna se declanşează o teroare violentă. Şi nu poţi lucra în linişte. Spionajului îi place liniştea, nu suportă violenţa şi tulburările. Mai ales, nu suportă oamenii cu misiuni speciale. De ce, oare de ce întrebase despre Vogelsang* – magistrul şi-a sprijinit bărbia de palmele împreunate – *de ce?*

— Vogelsang. Numele acesta vă spune ceva?

— Fireşte.

Domarasc şi-a ascuns surpriza, ca să nu se dea de gol.

— Fireşte că îmi spune.

— Atunci ascult.

— Criptonimul Vogelsang – magistrul s-a străduit să recurgă la un ton neutru şi o voce indiferentă –, aşa cum trebuie să aibă grupul secret cu însărcinări speciale, subordonat direct lui Žižka. Grupul avea un coordonator şi un om de legătură. Când acesta a fost ucis în împrejurări ciudate, contactul s-a întrerupt. Vogelsang pur şi simplu a dispărut. Am primit ordin să găsesc grupul. M-am străduit. Am căutat. În zadar.

Nu a lăsat privirea în jos, deşi ochii de fier îl sfredeleau ca nişte pumnale.

— Cunosc faptele – în vocea nou-venitului nu era nici urmă de emoţie. Te rog să-mi spui care este părerea dumitale despre această chestiune. Şi concluziile.

Concluziile, se gândea *Domarasc, fuseseră trase de mult. Le trăsese Flutek, Bohuchval Neplach, care îi caută acum febril pe vinovaţi. Căci Vogelsang – nu este niciun secret – primise fonduri de la Tábor. O grămadă de bani care ar fi trebuit să finanţeze „operaţiunile speciale”. Era probabil o sumă foarte mare de bani, iar oamenii recrutaţi pentru Vogelsang deosebit de speciali. Efectul: banii dispăruseră, oamenii dispăruseră. Şi se pare că în mod ireversibil.*

— Aşa cum spuneam, omul de legătură şi coordonatorul Vogelsgangului a fost ucis. Împrejurările omorului au fost nu numai enigmatice. Au fost de-a dreptul înfricoşătoare, iar bârfele le-au transformat într-un coşmar. Frica de moarte poate învinge loialitatea şi dăruirea faţă de cauză. În marea lor îngrijorare pentru propria viaţă, oamenii uită de loialitate.

— Oamenii uită de loialitate, a repetat încet nou-venitul. Ai uitat şi dumneata de a dumitale?

— A mea este neclintită.

— Înţeleg.

Sper că aşa este, şi-a spus Domarasc. *Sper că a înţeles. Deoarece cunosc bârfele care circulă în cercul lui Prokop şi Flutek despre trădare şi complot. Complot, foarte bine. Se formează un „grup special” secret şi se recrutează în el pungaşi din lumea interlopă, care la primul semnal de pericol dezertează, furând şi banii care le-au fost încredinţaţi. Şi după aceea îi căutăm pe complotişti. Şi se trimit asasini în Silezia.*

Spălătoresele de pe malul râului Młynówka se certau şi se acuzau reciproc de prostituţie. Pescarii înjurau. Elevii recitau versuri din Ovidiu.

> *Adnue conanti per laudes ire tuorum*
> *deque meo pavidos excute corde metus…*{110}

Interesant, s-a gândit magistrul, închizând fereastra, *oare unde este acum individul acela?*

— O ştii pe femeia asta? l-a întrebat Parsifal Rachenau pe tovarăşul lui. Şi pe fata aceasta?

— Doar ai văzut că ne-am salutat, a mormăit încetinind pasul Henryk Baruth, numit şi Graurul. Că i-am pupat mâna. Îţi închipui că am obiceiul să

le sărut mâna tuturor femeilor? Este mătuşa mea, Hrozwita, plecată în călătorie. Iar aia dolofană este doamna ei de onoare. Iar cea cu pălărie este chelăreasa ei.

— Dar domnişoara?

— Este fiica ei, adică mie îmi vine verişoară. Mătuşa este soţia unchiului meu. Dar nu a unchiului Henryk, care locuieşte la Smarchowice şi căruia i se spune Heineman, nici a celui de la Gola Góra, a lui Henryk supranumit şi Cocorul, ci a celui de-al treilea, fratele cel mai tânăr al tatei, care se numeşte…

— Henryk, a ghicit Parsifal Rachenau, cu privirile pierdute la fata blondă.

— Îl cunoşti? Ei, atunci ştii. Deci el este unchiul meu, mătuşa este soţia lui, iar fata este fiica lor. Se numeşte Ofka. Şi ce caşti gura aşa la ea, ei?

— Eu… băiatul a roşit. Nu… eu numai…

Ofka von Baruth doar se prefăcea că este complet preocupată de agitaţia de pe banca cârciumii, dând din picioare, bătând cu lingura în castron, privind fix în perete şi trăgând de capătul cozilor împletite. În realitate, observase de mult interesul scutierului şi şi-a pus în minte să reacţioneze imediat. Scoţând limba la el.

— O capră, a comentat dezgustat Graurul.

Parsifal nu a comentat. Era absolut fascinat. Singurul lucru care îl tulbura era problema rudeniei. Familia Rachenau era înrudită cu familia Baruth, se pare că una dintre surorile unchiului Gawein era verişoară cu mătuşa soţiei lui Henryk supranumit Cocorul. Aceasta cerea în mod sigur o dispensă, iar cu dispensele treaba era încurcată. Parsifal se gândea la însurătoare ca la o obligaţie neplăcută, dacă nu chiar o pedeapsă, dar acum înţelegea că dacă tot trebuie, atunci o preferă fără nicio îndoială de o mie de ori pe blonda Ofka von Baruth în locul slăbănoagei de Zuzanna, cea plină de coşuri, pe care le-o băga pe gât insistent tatăl ei, bătrânul Albrecht von Hackeborn, stăpânul de la Przewóz. Parsifal era ferm hotărât să amâne nunta cât se putea mai mult. Iar odată cu trecerea anilor, Zuzanna Hackeborn nu putea decât să-şi sporească numărul de coşuri, în schimb, Ofka promitea să devină o tânără fermecătoare. O tânără chiar foarte fermecătoare.

Domnişoara fermecătoare *in spe,* vizibil încântată de interesul stârnit, mai întâi a rânjit spre el, arătându-şi dinţii de jos, după care a scos din nou limba până la bărbie.

Matroana care şedea alături de ea a dojenit-o aspru. Drept răspuns, Ofka

a rânjit, arătându-şi de astă dată dinţii de sus.

— Câţi… a îngânat Parsifal Rachenau… câţi ani să aibă?

— Dar ce mă interesează pe mine? a spus înciudat Graurul. Şi chiar şi pe tine, dacă tot vorbim despre asta. Mănâncă mai repede tocăniţa aia, că trebuie să pornim la drum. Domnul Půta o să se supere dacă nu ajungem la timp la Kłodzko.

— Dacă nu mă înşel, s-a auzit de lângă ei, sunteţi nobilii cavaleri Henryk Baruth şi Parsifal von Rachenau?

Au ridicat capetele. Lângă ei şedea un preot înalt, cărunt. Ochii lui aveau culoarea fierului. Dar poate doar păreau aşa, în cârciuma plină de fum.

— Fără îndoială, a înclinat capul Parsifal Rachenau. Desigur, părinte. Noi suntem. Dar nu suntem cavaleri. Încă nu am fost învestiţi…

— Ei, a zâmbit preotul, asta este numai o chestiune de timp. Şi nu prea mult, desigur. Permiteţi, domnilor; eu sunt preotul Schlossknecht, slujitorul Domnului… Ei, dar este cam frig astăzi… Ar fi bine să bem un vin fiert… Îmi fac domnii cavaleri onoarea de a-mi permite să le aduc câte o cană? Aveţi poftă?

Graurul şi Parsifal s-au uitat unul la altul şi şi-au înghiţit saliva. Poftă aveau, şi încă mare. Mai greu era cu numerarul.

— Părintele Schlossknecht, slujitorul Domnului, s-a prezentat din nou preotul, punând cănile pe masă. Acum sunt la Colegiul din Brest. Cândva capelan al cavalerului Otto Kauffung, sfinţit fie-i numele…

— Capelanul domnului Kauffung!

Parsifal Rachenau şi-a dezlipit privirile de Ofka von Baruth şi era cât pe ce să se înece cu vinul fiert.

— Pe capul Sfântului Tiburtius! El este cel care, rănit în luptă, şi-a dat sfârşitul în braţele mele! Acum doi ani, în septembrie, în Codrii Goleniów! Eram în acel detaşament care a fost atacat de briganzi! Când au fost răpite cele două doamne, Biberstein şi Apoldówna. Pentru a le batjocori apoi pe amândouă, nemernicii!

— Doamne, milostiveşte-te! Preotul şi-a împreunat mâinile. Fecioare nevinovate batjocorite? Câtă răutate este în lume! Câtă răutate! Cine putea îndrăzni să facă asemenea nelegiuire?

— Raubritterii. Iar şeful lor era Reinmar von Bielau. Tâlhar şi vrăjitor!

— Vrăjitor? De necrezut!

— Să credeţi când vă spun. Am văzut cu ochii mei… Şi am auzit multe…

— Şi eu pot să spun multe! Graurul a sorbit din cană.

Se înroşise zdravăn în obraji.

— Că am văzut şi eu lucrările vrăjitoreşti ale acelui Bielau! Şi am văzut vidmele cum zburau la sabatul vrăjitoarelor! Şi oameni morţi lângă Frankenstein, la Grochowa Góra.

— Nu se poate!

— Ba se poate, se poate! i-a asigurat plin de sine Graurul. Vă spun adevărul. Oamenii doamnei Dzierżka de Wirsing, negustoreasa de cai, i-au ucis pe Călăreţii Negri. Ceata morţii. Diavolii! Căci Bielau are dracii în slujba lui! Nici n-o să vă vină să credeţi, când o să vă spun.

Preotul cu ochi de fier l-a asigurat că îl crede. Vinul fiert se urca la cap. Dezlega limbile.

— Cum aţi spus, cinstite domn? s-a încruntat Fryczko Nostitz, aruncând şaua peste grindă. Cum spuneaţi că vă cheamă?

— Părintele Haberschrack, a repetat cu glas domol preotul. Canonic al Preasfintei Fecioare din Racibórz.

— Da, da, am auzit de domnia-voastră, a spus cu o mină cât se poate de sigură Fryczko. Şi ce treabă aveţi cu mine? Atât de grabnică, încât aţi venit după mine la grajd? Dacă este vorba de Hedwiśka Strauchówna, cea din Racibórz, atunci jur pe orice, să mă ardă Sfântul Anton, dar minte. Nu pot fi nicicum tatăl bastardului ei, pentru că am futut-o numai o singură dată şi atunci în cur.

— Dar nu, a spus repede preotul. Vă asigur că este vorba de cu totul altceva, nu despre Strauchówna. Deşi aş spune că este la fel de delicată. Aş vrea să aflu… Hm… Aş vrea să aflu împrejurările morţii unei rude apropiate. Hm, poate că totuşi nu… Aş prefera mai degrabă…

— Ce aţi prefera?

— Să vorbesc cu altcineva despre asta. Pentru că…

— Nu o mai lungi atâta, părinte! Vorbeşte sau pleacă de aici! Mă grăbesc să ajung la han, mă aşteaptă prietenii. Ştii cine sunt prietenii? Ceata mea! Ei! Spune odată, despre ce e vorba?

— Şi o să răspundeţi dacă vă întreb?

— Asta o să vedem după aceea, a spus Fryczko Nostitz ţuguind buzele. Pentru că voi, popii, vă băgaţi prea des nasul acolo unde nu vă fierbe oala. Prea des. În loc să vă vedeţi lungul nasului. Şi breviarul. Să vă rugaţi la Dumnezeu, să-i ajutaţi pe cei nevoiaşi, aşa cum porunceşte regulamentul.

— Aşa credeam şi eu, a răspuns calm preotul, ridicând privirea care, după cum s-a văzut, avea culoarea fierului. Am prevăzut că veţi răspunde aşa. Şi de aceea aş dori să vă rog numai să fiţi intermediar. Aş prefera să vorbesc cu prietenul dumneavoastră, cu italianul acela… Mi-a fost recomandat foarte călduros drept omul cel mai înţelept şi cu cea mai multă experienţă dintre voi.

Fryczko a izbucnit într-un râs atât de zgomotos, că şi caii au început să necheze şi să tropăie.

— Nu mai spuneţi, chiar aşa! Păi şi-au bătut joc de domnia-voastră, părinte, v-au luat în zeflemea! Vitelozzo Gaetani are cea mai multă experienţă? În ce anume? În băutură, poate. Cel mai înţelept? Un caraghios din Piemont, un mitocan şi mojic fără cultură. Tot ce poate să vă spună sunt aiurelile lui obişnuite, *cazzo, fanculo, puttana* şi *porcamadonna.* Altceva nu ştie! Vrei să ştii adevărul? Atunci caută-i pe cei înţelepţi! Şi nu trebuie să te uiţi prea departe.

— Dacă aceasta este voinţa domniei-voastre, atunci vă întreb. Cum şi în ce împrejurări a murit domnul Hanusz Throst, negustor, ucis acum doi ani lângă Srebrna Góra?

— Ha, a pufnit Fryczko. Mă cam aşteptam la aşa ceva.

S-a aşezat pe o bancă din grajd, i-a arătat-o preotului pe cealaltă.

— În luna septembrie, chiar acum doi ani, a început el. Plecasem din Kromolin, şi văd deodată că ne urmăreşte cineva. Ne-am oprit şi am pus mâna pe el. Şi cine credeţi că era în mâinile noastre? N-o să credeţi: Reynevan de Bielau. Vrăjitorul şi ucigaşul acela, siluitorul de fecioare. Ai auzit de Reynevan de Bielau, siluitorul de fecioare?

— Dar ce legătură are siluitorul de fecioare cu moartea lui Throst?

— Va spun imediat. O, să vedeţi ce o să vă mai minunaţi, părinte. Mă întreb…

— Fratele Kantor? Andrzej Kantor?

— Chiar eu…

Diaconul de la Înălţarea Sfintei Cruci a sărit în sus când a auzit această voce în spate.

— Chiar eu.

Bărbatul care stătea în spatele lui avea o pelerină neagră cu broderie înflorată, o tunică gri ajustată pe talie şi o beretă cu pene, moda adoptată de negustorii şi patricienii bogaţi. Dar avea şi ceva care nu se potrivea deloc cu

negustorimea şi orăşenimea. Diaconul nu-şi dădea seama ce anume. Poate strâmbătura ciudată a buzelor. Poate vocea. Poate ochii. Ciudaţi. De culoarea fierului.

— Am aici pentru domnia-voastră răsplata – omul cu ochi de fier a scos de la brâu o punguţă. Pentru că l-aţi dat pe mâna Sfântului Oficiu pe Reinmar von Bielau. Ceea ce a avut loc, după cum atestă registrele noastre, aici, în oraşul Frankenstein, *quintadecima die mensis Septembris Anno Domini*{111} 1425. Răsplata a întârziat puţin, dar din păcate aşa lucrează contabilitatea noastră.

Diaconul nici nu s-a gândit să întrebe despre ce fel de „registre” este vorba şi despre care „contabilitate”. Ghicise. A luat punga din mâinile omului. Mult mai uşoară decât se aşteptase. Dar s-a gândit că nu are sens să se certe pentru procente.

— Eu… a îndrăznit el. Eu întotdeauna… Sfântul Oficiu poate conta oricând pe mine… Cum văd un suspect… Imediat raportez… Alerg de îndată la stareţ… Uite, nu mai departe de joi, dădea târcoale pe aici pe la postăvărie unul…

— Pentru acel Bielau suntem deosebit de recunoscători. Era un mare ticălos.

— Păi cum! s-a înfierbântat Kantor. Un pervers! Un vrăjitor! Cică a ucis oameni. A otrăvit, a strangulat. A ridicat mâna şi împotriva preotului din Ziębice. În Oleśnica le ademenea pe neveste cu farmece şi le ruşina, apoi le făcea vrăji şi uitau tot. Iar pe fiica lui Jan Biberstein a răpit-o, iar după aceea a siluit-o.

— A siluit-o, a repetat strângând din buze omul cu ochi de fier. Dar ca vrăjitor ar fi putut să o ademenească prin magie, să o ruşineze în fel şi chip fiind vrăjită şi apoi să o facă să uite de tot… Cumva, prietene, asta nu prea are logică, nu ţi se pare?

Diaconul a tăcut şi a deschis gura. Nu prea ştia ce este „logica”. Dar presupunea tot ce este mai rău.

— Iar dacă eşti aşa de vigilent, cum te lauzi, a spus destul de indiferent Ochi-de-fier, nu a întrebat nimeni de Bielau? Mai târziu, după ce a fost arestat? Poate că era vreun complice, husit, waldens sau catar.

— A… a pus întrebări cineva, s-a bâlbâit Kantor.

Se temea de alte întrebări. Mai ales de una: de ce nu raportase cine pusese întrebări. Şi nu raportase de frică. Din cauza groazei pe care i-o trezise cel care pusese întrebările. Avea părul negru, era îmbrăcat în negru,

avea o fizionomie de pasăre. Şi privire de diavol.

— Cum arăta? a întrebat Ochi-de-fier. Descrie-l. Cât se poate de exact. Te rog.

La biserica parohială, spre încântarea omului cu ochi de fier, nu era nici picior de om. În prezbiteriul pustiu şi duhnind a tămâie stătută privea din tabloul central al tripticului patroana lăcaşului, Sfânta Ecaterina din Alexandria, înconjurată de îngeraşi dolofani care se iţeau din spatele norilor.

Ochi-de-fier a îngenuncheat în faţa altarului şi a lămpii tabernacului, s-a ridicat şi s-a îndreptat cu pas grăbit spre confesionalul lateral, cufundat în întunericul navei. Dar până să apuce să se aşeze, dinspre sacristie s-a auzit un strănutat zgomotos şi o înjurătură rostită ceva mai încet, iar după înjurătură: „Doamne, iartă-mă!" Ochi-de-fier a tras şi el o înjurătură, dar a sărit peste „Doamne, iartă-mă!". A băgat mâna sub mantie după un săculeţ, căci se părea că nu se va putea descurca fără mită.

Preotul care se apropia era gârbovit, avea o haină ponosită şi era probabil confesorul, căci se îndrepta chiar spre confesional. Când l-a văzut pe preotul cu ochi de fier a rămas încremenit în loc şi a deschis gura.

— Lăudat să fie Isus Hristos, l-a salutat Ochi-de-fier, arborând cel mai binevoitor zâmbet. Bine ai venit, părinte. Am pentru domnia-ta…

S-a întrerupt.

— Frate…

Chipul confesorului s-a înmuiat brusc, atârnând într-o expresie de uimire şi neîncredere.

— Frate Markus! Dumneata eşti? Dumneata? Ai supravieţuit! Nu-mi vine să cred ochilor!

— Şi pe bună dreptate, a răspuns rece preotul cu ochi de culoarea fierului. Pentru că greşeşti, părinte. Mă numesc Kneufel. Părintele Jan Kneufel.

— Sunt fratele Kajetan. Nu mă recunoşti?

— Nu.

— Dar eu te cunosc. Bătrânul confesor şi-a încrucişat braţele. Doar am petrecut patru ani împreună în mănăstirea din Chrudim… Ne-am rugat zi de zi în aceeaşi biserică şi am mâncat în acelaşi refectoriu. Ne intersectam în fiecare zi pe coridoare. Până în ziua aceea cumplită, când la mănăstire au venit hoardele de eretici…

— Mă confunzi cu altcineva.

Confesorul a tăcut o clipă. Apoi chipul i s-a luminat, iar zâmbetul i-a deformat buzele.

— Înţeleg! a spus. Incognito. Te temi de slugile diavolului care au mâini lungi şi răzbunătoare. Nu e nevoie, frate, nu e nevoie! Nu ştiu ce drumuri te-au adus aici, pribeagul Domnului, dar acum eşti printre ai tăi. Aici suntem mulţi, un grup întreg, o întreagă *communitas* de pribegi sărmani, *exulantes,* alungaţi din patrie, izgoniţi din mănăstirile lor jefuite şi din lăcaşurile profanate. Este aici fratele Heliodor, care abia a scăpat cu viaţă de la Chomutov, este abatele Wetzhausen din Kladruby, sunt fugarii din Strachov, Jaromír şi Břevnov… Stăpânul acestor ţinuturi, om nobil şi cu frică de Dumnezeu, este bun cu noi. Ne îngăduie să ţinem aici o şcoală, să rostim predici despre ucigaşii eretici… Ne protejează şi ne apără. Ştiu că a trecut ceva timp, înţeleg că nu vrei să te dai de gol. Dacă aceasta este voia domniei-tale, păstrez taina. Nu voi sufla nicio vorbuliţă. Dacă vrei să mergi mai departe, nu voi spune nimănui că te-am văzut.

Ochi-de-fier s-a uitat la el ceva timp.

— Cu siguranţă că nu vei spune, a rostit în cele din urmă.

O mişcare fulgerătoare, o lovitură sprijinită de toată forţa umărului. Pumnul înarmat cu un box zimţat l-a lovit pe confesor drept în mărul lui Adam şi s-a înfipt adânc în cartilajul zdrobit al laringelui şi în trahee. Fratele Kajetan a horcăit, s-a apucat cu mâinile de gât, ochii i-au ieşit din orbite. Supravieţuise masacrului săvârşit de taboriţii lui Žižka împotriva dominicanilor din mănăstirea de la Chrudim în aprilie 1421. Dar după această lovitură nu putea supravieţui. Sfânta Ecaterina şi îngeraşii dolofani priveau indiferenţi cum moare.

Părintele cu ochi de fier şi-a scos de pe degete boxul, s-a aplecat, a luat cadavrul de sutană şi l-a târât în confesional. S-a aşezat apoi pe băncuţă, acoperindu-şi faţa cu gluga. Stătea în liniştea deplină, în mirosul de tămâie şi lumânări. Aştepta.

Pe la amiază trebuia să vină aici, la spovedanie la biserica parohială cu numele patroanei sale – împreună cu copilul – doamna Katarzyna von Biberstein, fiica lui Jan Biberstein, stăpânul de la Stolz. Ochi-de-fier era curios sa afle gândurile păcătoase ale Katarzynei Biberstein. Faptele ei păcătoase. Şi anumite fapte deosebit de păcătoase din biografia ei.

În oraşul Świdnica, duminică 19 octombrie, curând după slujbă, cântecul şi sunetele de alăută îi atrăgeau pe trecători spre strada Cazangiilor, lângă

atelierul olarului, situat chiar lângă străduţa care ducea la sinagogă. Un goliard trecut de prima tinereţe, cu o glugă roşie şi o haină cu guler în zigzag, şedea pe un butoi, ciupea strunele şi cânta din gură:

Nu privim noi la episcopi
care au grămezi de aur;
căci credinţa ne-au trădat,
Doamne, fă-i să se îndrepte…

Cu fiecare nouă strofă a goliardului, se adunau tot mai mulţi ascultători. Mulţimea care îl înconjura pe goliard creştea şi se îndesea. E drept că erau şi dintre aceia care dispăreau în grabă, dându-şi seama că goliardul nu vorbeşte despre sex, aşa cum se aşteptaseră, ci despre politica primejdioasă din ultima vreme.

Curtea ni i-a arătat pe popi,
pe canonici şi decani;
Mort e totul în biserici
Şi credinţa-i prea puţină…

— E adevărat! Adevărat! Sfântul adevăr! au strigat câteva glasuri din mulţime.

Şi imediat a început disputa. Unii au început să-i critice aspru Roma şi pe clerici, alţii dimpotrivă, au început să-i apere, observând pe bună dreptate că dacă nu va fi Roma, atunci cine? Iar goliardul a profitat de învălmăşeală ca să dispară.

A cotit pe sub Arcada Hameiului, apoi în strada Castelului, care ducea spre Poarta Grodzka. Curând a văzut şi destinaţia spre care se îndrepta: firma berăriei „La Grifonul Roşu”.

— Ai cântat frumos, Tybald, a auzit el în spate.

Goliardul şi-a dat jos gluga şi a privit destul de sfidător în ochii de culoarea fierului.

— Te-am aşteptat două ore după slujbă, în faţa parohiei, a spus el cu reproş. Nu ai binevoit să te arăţi.

— Ai cântat frumos.

Ochi-de-fier, astăzi într-un veşmânt de călugăr cerşetor minorit, nu a găsit de cuviinţă nici să se justifice, nici să-şi ceară scuze.

— Frumos, pe sufletul meu. Numai că este puţin cam primejdios. Nu te temi că te vor arunca din nou în temniţă?

— În primul rând, şi-a ţuguiat buzele Tybald Raabe, *pictoribus atque poetis quodlibet audendi semper fuit aequa potestas*[112]. În al doilea rând, cum să lucrezi altfel în interesul cauzei? Nu sunt spion, să mă ascund în întuneric sau să mă deghizez. Sunt agitator, misiunea mea este să merg printre oameni…

— Bine, bine. Informaţiile.

— Să ne aşezăm undeva.

— Neapărat aici?

— Berea de aici este excelentă. Cei patru călăreţi negri despre care ai întrebat – a început goliardul, după ce s-au aşezat la masă – au fost văzuţi de multe ori în Silezia. Un lucru este mai ales curios, au fost văzuţi şi lângă Strzelin, unde a fost ucis domnul Bart, şi lângă Sobótka, unde a pierit domnul Czambor din Heissenstein. În primul caz, e vorba de un cioban cam slab de minte, în al doilea, de un organist beţiv şi deci e uşor de înţeles că niciunul dintre ei nu a fost crezut. Dar mai demni de crezare sunt rândaşii şi argaţii doamnei Dzierżka de Wirsing, negustoreasa de cai, a cărei suită i-a atacat şi i-a zdrobit pe cavalerii negri lângă Frankenstein. Sunt mulţi martori ai acestei întâmplări. Şi spun lucruri interesante şi slujitorii Inchiziţiei…

— I-ai tras de limbă pe slujitorii Inchiziţiei?

— Ce tot spuneţi! Nu eu însumi. Prin oameni de încredere. Slujitorii şi-au dat drumul la limbă, au spus că inchizitorul papal, venerabilul Grzegorz Heincze, de cel puţin doi ani cercetează intens un caz cu nişte călăreţi demonici, care cutreieră Silezia pe cai negri. Au fost inventate şi denumiri: Ceata Morţii sau, poreclă biblică, Demonii de la Miazăzi. Se mai vorbeşte despre ei şi ca… Răzbunătorii. Dar în aşa fel încât inchizitorul să nu audă. Pentru că a devenit limpede de mult că Ceata Morţii ucide oamenii bănuiţi de simpatie pentru husiţi, că fac comerţ cu ei, că le procură alimente, arme, praf de puşcă, plumb… Sau cai, ca amintita doamnă Dzierżka de Wirsing. Călăreţii Negri sunt deocamdată aliaţii noştri, nu duşmani, şoptesc pe la spatele inchizitorului şi a oamenilor lui. De ce să-i urmărim, de ce să le punem beţe în roate? Datorită lor avem noi mai puţin de făcut.

— Dar atacul împotriva colectorului care transporta banii de taxe? Au fost destinaţi războiului cu husiţii?

— Nu se ştie dacă Ceata l-a atacat pe colector. Despre această chestiune nu se ştie nimic.

Ochi-de-fier a tăcut destul de mult timp.

— Mă interesează dacă a putut scăpa cineva cu viaţă din acel atac, a spus el în cele din urmă.

— Nu cred.

— Dar tu ai scăpat.

— Eu – Tybald Raab a zâmbit uşor – eu am un talent. Fie mă ascund necontenit, fie fug atât de des, încât mi-am format un instinct. Din momentul în care am părăsit Alma Mater ca să cutreier lumea, cu alăuta şi cântecul. Ştii şi domnia-ta cum este, domnule Lup: poetul este ca diavolul într-o mănăstire de femei, întotdeauna pe el se dă vina pentru orice. Trebuie să ştii să fugi. Din instinct, ca o căprioară, când e ceva, să nu mai gândeşti, ci să o iei la sănătoasa. De altfel…

— Ce anume?

— Atunci, la Ściborowa Poręba, am avut mare noroc. M-a lovit pântecăraia.

— Ce?

— În suită era o domniţă, v-am mai spus, fiica unui cavaler… Şi eram cam aproape de dânsa, îmi era ruşine… aşa că am plecat să mă uşurez departe, în tufişuri, chiar lângă lac. Când s-a produs atacul, am fugit prin râpă. Pe atacatori nici măcar nu i-am văzut…

Ochi-de-fier a tăcut mult timp.

— De ce nu mi-ai spus mai devreme – a întrebat în cele din urmă – că acolo era un lac?

Utopiec, duhul apelor{113}, era foarte vigilent. Deşi locuia în lacul de lângă Ściborowa Poręba, pierdut în pustie, chiar şi în amurg, când, practic, nu exista nicio şansă să se întâlnească cu cineva, se purta cu mare băgare de seamă. Ieşind din apă nu a făcut un val mai mare decât un peşte, iar dacă luciul apei nu ar fi fost neted ca oglinda, omul cu ochi de fier ascuns în tufişuri ar fi putut nici să nu observe cercurile concentrice pe care le provocase. Creatura a ieşit pe mal printre trestii şi abia dacă foşnea, abia dacă se auzea un fâşâit uşor, ai fi zis că este o vidră. Dar omul cu ochi de fier ştia că nu e vidră.

Când a ajuns pe uscat şi s-a asigurat că nu îl ameninţă nimic, *utopiec* a devenit mai sigur pe el. Şi-a îndreptat trupul, a înaintat cu paşi mari, a început să sară, la fiecare săritură apa şi noroiul se scurgeau din belşug de sub mantia lui verde. Prinzând şi mai mult curaj, *utopiec* a aruncat afară

jetul de apă din branhii, şi-a deschis gura de broască şi a orăcăit destul de tare, informând natura din jur cine este şef aici. Natura nu a reacţionat. *Utopiec* s-a plimbat puţin printre ierburi, a scormonit în noroi, în cele din urmă a luat-o în sus, spre pădure. Şi a căzut direct în capcană. A scâncit văzând semicercul de nisip din faţa lui. A apropiat talpa plată, a tras-o înapoi, uluit. Dintr-odată s-a dumirit despre ce e vorba, a orăcăit tare şi s-a răsucit gata să o ia la fugă. Dar era prea târziu. Ochi-de-fier a sărit din tufişuri şi a închis cercul magic presărând nisip din tolba lui. După ce a închis cercul, s-a aşezat pe un buştean.

— Bună seara, a spus el politicos. Aş vrea să stăm puţin de vorbă.

Utopiec – Ochi-de-her ştia deja că denumirea „wodnik” este mai potrivită pentru acea creatură – a încercat de câteva ori să iasă din cercul magic, dar fără folos, e clar. Resemnat, a scuturat energic din capul plat, iar cu această ocazie din urechi i-a curs o mare cantitate de apă.

— Brekk-rek, a orăcăit el. Bhrekk-rekekeks.

— Scuipă afară mâlul şi repetă, te rog.

— Bhrekekgreg-greg-greg.

— Faci pe prostul? Sau îţi baţi joc de mine?

— Kuaks, kwaaks.

— Păcat de talentul dumitale, domnule wodnik. Pe mine nu mă păcăleşti. Ştiu perfect că înţelegi vorbirea omenească şi poţi să vorbeşti cu grai uman.

Wodnikul a fluturat din pleoapele duble şi a deschis gura, mare ca de broască.

— Cu grai omenesc… a bâiguit el, scuipând apă. Cu grai omenesc, sigur. Dar de ce trebuie să vorbesc nemţeşte?

— Bine punctat. Ceheşte e mai bine?

— Cred că da.

— Cum te cheamă?

— Dacă îţi spun, îmi dai drumul?

— Nu.

— Atunci să mă pupi în cur.

Un timp a domnit tăcerea. A întrerupt-o Ochi-de-fier.

— Avem de făcut o afacere, domnule wodnik, a început el blând. Vreau să-mi dai ceva. Nu, nu să-mi dai. Să spunem: să-mi pui ceva la dispoziţie.

— Îţi pun la dispoziţie un căcat.

— Nu am presupus nicio clipă că vei fi de acord imediat. Am fost sigur că va trebui să depunem puţin efort. Dar eu am răbdare. Şi timp.

Utopiec a sărit în sus, a bătut din picioare. De sub mantia lui s-a revărsat din nou apa – se vede că avea acolo un rezervor foarte mare.

— Ce vrei? a strigat. De ce mă chinuieşti? Ce ţi-am făcut? Ce vrei de la mine?

— De la tine nimic. Mai curând de la nevasta ta. De altfel, ea aude acum convorbirea noastră, pentru că este chiar acolo, lângă mal, după cum văd că s-a mişcat trestia şi au tremurat vârfurile. Bună seara, doamnă wodnik! Vă rog să nu plecaţi, vom avea nevoie de domnia-voastră.

Dinspre mal s-a auzit un plescăit, ca şi cum s-ar fi scufundat un castor, iar pe suprafaţa apei au apărut cercuri. *Utopiec,* prins în capcană, a răcnit tare, ca un bărzăun când bâzâie cu capul în noroi. Ochi-de-fier îl privea indiferent.

— Acum doi ani – a spus el calm – în luna septembrie, pe care voi o numiţi *Mheánh,* au avut loc aici, la Ściborowa Poręba, un atac, o luptă şi un omor.

Wodnikul s-a umflat din nou şi a pufnit. Din branhii i-a curs apă din belşug.

— Şi ce-mi pasă mie? Eu nu mă amestec în treburile voastre.

— Victimele, legate cu greutăţi de piatră, au fost aruncate în acest iaz. Sunt sigur – căci niciodată nu este altfel – că una dintre victime încă mai trăia când a fost aruncată în apă. Că a murit abia după aceea, înecată. Iar dacă a fost aşa, o ţii acolo, la fund, în *rehoengan*-ul tău, bârlogul şi comoara de sub apă. O ţii acolo ca *hevai.*

— Ca ce? Nu înţeleg.

— Ba înţelegi. *Hevai* al celui care s-a înecat. Îl ţii în seiful tău. Trimite-o pe nevastă-ta să-l aducă.

— Baţi câmpii, omule, a horcăit exagerat de repede făptura – şi mie mi se usucă branhiile… mă sufoc… mor…

— Nu încerca să mă prosteşti. Poţi să respiri aerul atmosferic la fel de mult timp ca un rac, nu ţi se întâmplă nimic. Dar când va răsări soarele şi va începe să sufle vântul… Când va începe să-ţi plesnească pielea…

— Jadźka! a strigat wodnikul. Adu *hevai*-ul încoace. Ştii care!

— Carevasăzică, vorbeşti şi poloneză?

— Soţia e poloneză, a răspuns el fără chef. Din Gopło. Putem să vorbim serios?

— Evident.

— Atunci ascultă, omule muritor. Te-ai gândit bine. Din cei şaisprezece

pe care i-au ucis aici şi i-au aruncat în iaz, unul, deşi destul de ciuruit, încă mai trăia. Îi bătea inima, s-a dus la fund într-un nor de sânge şi bule de aer. Şi-a umplut plămânii cu apă şi a murit, dar… şi asta ai ghicit… am reuşit să ajung la el înainte să se întâmple asta şi îl mai… am *hevai.* Dacă ţi-l dau… juri că-mi dai drumul?

— Jur.

— Chiar dacă vei constata că… Pentru că dacă ştii atâtea, probabil că nu crezi în poveşti şi superstiţii? Nu-l vei întoarce pe înecat la viaţă, distrugând *hevai*-ul. Asta e o prostie, o superstiţie, o născocire. Nu vei obţine nimic, ai să-i împrăştii numai aura. O să-l faci să moară a doua oară, în suferinţe cumplite, atât de cumplite, că aura lui s-ar putea să nu suporte şi să moară şi ea. Iar dacă a fost cineva apropiat…

— Nu era nimeni aşa de apropiat, l-a întrerupt Ochi-de-fier. Şi nu cred în superstiţii. Dă-mi *hevai*-ul numai pentru câteva clipe. Ţi-l dau înapoi neatins. Iar pe tine te eliberez.

— Ha, a clipit din toate pleoapele wodnikul. Dacă e aşa, atunci de ce naiba ai făcut capcana asta? De ce m-ai prins, de ce m-ai stresat şi m-ai călcat pe nervi? Puteai să vii să mă rogi…

— Data viitoare.

La mal a plescăit ceva, a mirosit a nămol şi a peşte mort. O clipă mai târziu, mergând încet şi speriată ca o ţestoasă de apă, a apărut lângă ei nevasta wodnikului. Ochi-de-fier a examinat-o curios din priviri, căci vedea pentru prima oară în viaţă o nimfă. La prima vedere, nu se deosebea prea mult de soţul ei, dar un ochi exersat ştia să prindă şi amănuntele mai puţin vizibile. Dacă wodnikul silezian amintea de o broască, nimfa poloneză îţi aducea în minte de o prinţesă transformată prin vrajă în broască.

Wodnikul a luat ceva de la soţie, ceva ce amintea de o scoică uriaşă, pe care crescuse o barbă de alge. Iar de sub alge răzbătea o lumină. Scoica lumina. Era fosforescentă. Ca putregaiul. Sau ca floarea de ferigă.

Ochi-de-fier a împrăştiat nisipul din cercul magic, eliberându-l pe wodnik din capcană. Apoi a luat *hevai*-ul din mâinile lui. A simţit imediat cum obiectul zvâcneşte şi tremură, cum zvâcnetul şi tremurul îi trec din palmă în tot trupul, cum îl pătrund şi îl străpung, pentru a se târî în cele din urmă pe gât până în creier. A auzit o voce, la început slabă, ca de insectă, apoi din ce în ce mai clară şi mai răspicată.

— …ora morţii noastre… Acum în ora morţii noastre… Elencza… copilul meu… copilul meu…

Fireşte, nu era vocea nimănui, nu era o fiinţă vorbitoare, cu care să poţi conversa, căreia să-i poţi pune întrebări aşa cum fac necromanţii. Ca în Amset, Hep, Tuamtef şi Qebhsebnuf, în pergamentele egiptene, ca în *anguinum,* oul druid, ca în cristalul *oglain-nan-Druighe,* la fel şi în *hevai* sau în alt recipient analog era închisă o aură sau, mai bine zis, un fragment de aură – momentul care precedă moartea. Momentul acesta dăinuia pentru aură la nesfârşit. Până la infinitul veşnic şi fără sfârşit.

— Salvaţi-mi copilul! Milostivire! Acum şi în ora… Salvaţi-mi copilul… Salvaţi-o pe fiica mea… Fugi, fugi, Elencza, nu privi în urmă! Ascunde-te, ascunde-te, dispari în tufişuri… Te vor găsi, te vor ucide… Milostiveşte-te de noi… Roagă-te pentru noi cei păcătoşi acum şi în ora morţii noastre. Fiica mea… Fecioară Preasfântă… În ora morţii noastre, amin… Elencza! Fugi, Elencza! Fugi, Elencza! Fugi! Fugi!

Preotul s-a aplecat şi a pus *hevai*-uI în care pulsa lumina sfântă pe malul iazului. Delicat şi cu grijă. Ca să nu se spargă. Să nu se rupă. Să nu se tulbure pacea veşniciei.

— Cavalerul Hartwig Stietencron şi fiica lui, a ghicit imediat Tybald Raabe. Dar de aici rezultă că fata a supravieţuit? Că a reuşit să fugă sau să se ascundă? Puteau să o ucidă mai târziu, după ce îl înecaseră deja pe el.

— Socoteala nu se potriveşte, a rostit rece Ochi-de-fier. *Utopiec* a spus că au fost aruncate în iaz şaisprezece trupuri. Colectorul, Stietencron, şase soldaţi din escortă, patru călugări, patru pelerini. Lipseşte unul. Elencza von Stietencron.

— Poate că au luat-o cu ei. Ştiţi, pentru desfătare… S-au distrat, apoi i-au sucit gâtul, au aruncat-o undeva în pădure, în vreo groapă. Se putea şi aşa.

— A scăpat.

— De unde ştiţi?

— Nu pune întrebări, Raab. Găseşte fata. Acum plec, dar când mă întorc…

— Şi unde mergeţi?

Ochi-de-fier i-a aruncat o privire. O asemenea privire, că Tybald Raabe nu a repetat întrebarea.

Grzegorz Heincze, *inquisitor a Sede Apostolica specialiter deputatus*{114} pentru dioceza Wrocław, s-a gândit mult timp dacă să meargă la execuţie

sau nu. A cântărit îndelung argumentele pro şi contra. „Contra” erau în mod clar mai multe – fie şi numai faptul că execuţia era rezultatul acţiunilor inchiziţiei episcopale, aşadar ale concurenţei. Argumentul „pentru” era în esenţă unul singur: era aproape. Cei recunoscuţi drept vinovaţi de erezie şi simpatie pentru husiţi urmau să fie arşi pe rug unde erau arşi întotdeauna – în piaţa din spatele Bisericii Sfântului Adalbert, bătătorită zdravăn de sutele de picioare ale celor care doreau să privească suferinţa şi moartea altora.

Dar Grzegorz Heineze s-a decis să meargă la execuţie, mirându-se el însuşi de hotărârea luată. S-a dus incognito, amestecat în grupul de dominicani, împreună cu care s-a aşezat pe un loc mai înalt, destinat preoţilor şi spectatorilor de rang mai înalt sau mai înstăriţi. Printre aceşti spectatori din tribuna centrală, pe o bancă acoperită cu atlas roşu, se afla Konrad din Oleśnica, episcopul de Wrocław, autorul şi sponsorul spectacolului de astăzi. Era însoţit de câţiva preoţi – printre care bătrânul notar Jerzy Lichtenberg şi Hugo Watzenrode, care îi luase de curând locul lui Otto Beess, destituit din funcţia de prepozit la Sfântul Ioan Botezătorul. Era acolo, se înţelege, şi Jan Sneschewicz, vicarul episcopului *in spiritualibus*{115}. Era şi garda de corp, Kuczera von Kunt. Nu era Birkart von Gellenort.

Pregătirile pentru execuţie se aflau într-o fază avansată, ajutoarele călăului îi trăgeau deja pe scări pe condamnaţi – opt persoane – spre ruguri şi îi legau cu lanţuri de stâlpii înconjuraţi de mărăcini şi buşteni. Aşa cum cerea ultima modă, rugurile erau neobişnuit de înalte.

Chiar dacă Grzegorz Heincze s-ar fi amăgit pentru o clipă în privinţa intenţiilor episcopului Konrad, acum încetase să se mai amăgească.

Dar inchizitorul nu se amăgea. Ştiuse de la bun început că acţiunea episcopului este îndreptată împotriva lui personal în mod demonstrativ. Recunoscându-i pe câţiva dintre condamnaţii de pe ruguri, Grzegorz Heincze şi-a întărit convingerea.

Îi cunoştea pe trei dintre ei. Unul, preotul care avea în grijă altarul de la Sfânta Elisabeta, vorbise cam mult despre Wycliff, despre Ioachim din Fiore, despre Sfântul Duh şi reforma Bisericii. Dar în timpul anchetei şi-a renegat repede greşelile, s-a pocăit şi după *revocatio et abiuratio*{116} formale a fost condamnat să poarte timp de o săptămână o haină de penitenţă cu o cruce. Al doilea era pictor, coautor al polipticurilor superbe care împodobeau altarul de la Sfântul Egidiu, care ajunsese în faţa tribunalului Inchiziţiei în urma unui denunţ, dar când acesta se dovedise

neîntemeiat, fusese eliberat. Pe al treilea, inchizitorul îl recunoştea cu greu, căci avea urechile mutilate şi nările smulse – era evreu, acuzat cândva de erezie şi de profanarea ostiei. Acuzaţia era falsă, astfel că fusese eliberat. Dar se vede că vestea ajunsese cumva la episcop şi la Sneschewicz, căci, iată, acum toţi trei stăteau pe ruguri, legaţi cu lanţuri de stâlp. Şi nu aveau nici cea mai mică idee că soarta lor se datora neînţelegerii dintre episcop şi Inchiziţia papală. Că peste o clipă episcopul va porunci să se aprindă vreascurile de sub picioarele lor. Ca să-i facă în ciudă inchizitorului papal.

Câţi alţii dintre ceilalţi condamnaţi urmau să moară astăzi numai pentru această demonstraţie, Henjcze nu ştia. Nu-şi amintea de niciunul. Niciun chip. Nici de femeia rasă în cap cu buzele crăpate, nici de vagabondul cu picioarele înfăşurate în cârpe pline de sânge. Nici de bătrânul cu înfăţişare de proroc biblic, care se smulgea din mâinile ajutoarelor călăului şi striga…

— Înălţimea Voastră!

S-a întors. Şi-a dat jos gluga de pe faţă.

— Înălţimea Sa episcopul Konrad – tânărul cleric a făcut o plecăciune – vă invită alături de el. Rog pe Înălţimea Voastră să meargă după mine. Vă conduc.

Ce putea să facă!

Episcopul a făcut un semn scurt şi oarecum dispreţuitor cu mâna în direcţia lui, arătând spre locul de lângă el. Privirea lui l-a cercetat repede pe inchizitor, căutând un semn care să-l bucure. Nu l-a găsit, Grzegorz Heincze fusese la Roma şi învăţase să arboreze cele mai frumoase expresii în timpul celor mai încrâncenate jocuri.

— Peste o clipă, a răcnit episcopul, îi vom bucura aici pe Isus şi pe Maica Domnului. Iar domnia-ta, părinte inchizitor? Te bucuri?

— Nemăsurat de mult.

Episcopul a răcnit din nou ceva, a tras aer pe nas şi a înjurat. Se vedea că este furios şi era clar de ce. Fiind expus în public, nu putea să bea şi trecuse deja de amiază.

— Atunci priveşte, domnule inchizitor! Priveşte! Şi învaţă.

— Fraţilor! a strigat de pe rugul său bătrânul cărunt, smulgându-se de la stâlp. Veniţi-vă în fire! De ce vă ucideţi prorocii? De ce vă pătaţi mâinile cu sângele martirilor voştri? Fraaaţilor!

Unul dintre ajutoarele călăului, chipurile fără să vrea, l-a lovit cu cotul în stomac. Prorocul s-a îndoit, a horcăit, peste o clipă a amuţit. Dar nu mult.

— Veţi pieri! a strigat spre marea satisfacţie a mulţimii. Veţi pieriii! Şi va

veni un popor păgân, pe unii îi va ucide, pe alţii îi va lua în robie, se vor înmulţi lupii fioroşi şi întunericul şi vă vor arunca în străfundurile mării. Căci spune Domnul: de aceea te voi azvârli de pe muntele Domnului… Te voi nimici cu o piatră de foc, te voi izbi de pământ şi te voi arunca în faţa regilor ca pe o gheată scâlciată care scârţâie…

Mulţimea a urlat şi s-a legănat de bucurie.

— Domnul va revărsa ploaia asupra aşezărilor celor necredincioşi. Adăpostul minciunii va fi măturat de grindină, ascunzătoarea ei va fi inundată de ape!

— Nu i s-ar putea pune un căluş nebunului? Sau să-l liniştiţi în alt mod?

— Şi de ce? a zâmbit larg Konrad din Oleśnica. Lasă să-i asculte lumea pe caraghioşii ăştia! Lasă-i pe oameni să râdă. Oamenii muncesc din greu. Se roagă cu ardoare. Sunt nemâncaţi, mai ales în timpul posturilor. Merită puţin distracţie. Râsul relaxează.

Era clar că şi mulţimea era de aceeaşi părere, fiecare exclamaţie a prorocului era urmată de hohote de râs. Primele rânduri îşi ieşiseră din minţi de bucurie.

— Veţi pieriii!

— Nimeni nu ştie ce va fi, nu s-a abţinut pentru a doua oară Grzegorz Heincze. Nu va fi iertat nimeni? Călăii nu au primit îndrumări?

— Ba au primit, episcopul l-a învrednicit în sfârşit cu o privire în care strălucea triumful. Şi respectă cu stricteţe litera lor. Căci aici, Grześ, nu există răsfăţ.

Ajutoarele călăului luaseră scările, se dăduseră înapoi. Călăul s-a apropiat cu o torţă cu smoală arzând. A aprins rugurile unul după altul, vreascurile au trosnit, dintre ele s-au ridicat vălătuci de fum. Condamnaţii au reacţionat în mod diferit. Unii au început să se roage. Alţii urlau ca şacalii. Preotul de altar de la Sfânta Elisabeta se zbătea, se răsucea, urla, se lovea cu ceafa de stâlp. Ochii pictorului de polipticuri s-au înviorat, s-au luminat, vederea flăcărilor şi mirosul fumului l-au scos din amorţire. Femeia tunsă a început să se tânguie, din nas îi curgea o mâzgă groasă, iar din gură salivă. Prorocul continua să strige fel de fel de aiureli, dar vocea i se schimbase. Devenea din ce mai piţigăiată, mai înaltă – cu cât flăcările se înălţau mai sus.

— Fraţilor! Biserica este o curvă! Papa este Antihrist!

Mulţimea urla, răcnea, striga vivat! Fumul era tot mai gros, nu se mai vedea nimic. Flăcările se întindeau pe lemne, porneau în sus. Dar rugurile

erau înalte. Clădite special aşa. Ca să prelungească spectacolul.

— Priviţi! Vine Antihrist! Priviţi! Nu vedeţi? Dar ochii voştri sunt orbi? Este din neamul Dan! Va domni trei ani şi jumătate! Biserica lui va fi în Ierusalim! Numele lui este şase, şase şi şase, Evanthas, Lateinos, Teitan! Chipul lui este ca de fiară sălbatică! Ochiul lui drept va fi ca o stea care răsare în zori, gura de un cot, dinţii de-o şchioapă. Fraţilor! Chiar nu vedeţi! Fraaaa…

Focul a învins în sfârşit rezistenţa pasivă a lemnului umed, sa năpustit impetuos în sus, a izbucnit, a urlat. Deasupra rugurilor s-a ridicat un trosnet cumplit, neomenesc. Un val de dogoare a alungat fumul, iar timp de o clipă, o clipă foarte scurtă s-au putut vedea în infernul roşu siluetele omeneşti care se zbăteau lângă stâlpi. Parcă focul le ieşea direct din gurile deschise într-un urlet continuu.

Vântul, parcă milostivindu-se de Grzegorz Heincze, ducea duhoarea în direcţia opusă.

Cele patru laturi cu arcade ale rotondei mănăstirii premonstratense din Ołbin erau menite să ajute la meditaţie, amintind de cele patru râuri din rai, de cei patru evanghelişti şi de cele patru virtuţi cardinale. Şi asta deoarece, aşa cum spunea Sfântul Bernard, zidul disciplinei impune prin ordine şi estetică. Emană linişte.

— Eşti cam tăcut, Grześ, a observat Konrad din Oleśnica, episcop de Wrocław, privindu-l atent pe inchizitor. Parcă nu te-ai simţi bine. Conştiinţa? Sau stomacul?

Mănăstirea. Rotonda. Grădina. Smerenia. Seninătatea. Să ne păstrăm seninătatea.

— Cu o consecvenţă şi o perseverenţă demne de admirat, Înălţimea Voastră Episcopală îşi permite să mi se adreseze într-un mod foarte familiar. Îmi voi permite şi eu în consecinţă să vă reamintesc, încă o dată, că sunt inchizitor papal, delegat al Scaunului Apostolic în dioceza Wrocław. Ţinând seama de funcţia mea, trebuie să vă adresaţi cu titlul corespunzător. „Grześ” „Jaś”, „Paś” sau „Piesio” le poate folosi Înălţimea Voastră când îşi cheamă slugile, canonicii, confesorii şi amanţii.

— Înălţimea Voastră inchizitorială – episcopul a pus cât mai multă exagerare dispreţuitoare în titlu – nu trebuie să-mi amintească ce pot să fac. Ştiu cât se poate de bine. Este uşor: de regulă, pot orice. Dar ca să nu fie neînţelegeri, voi spune Înălţimii Voastre că acum corespondez cu Roma.

Mai exact, cu Scaunul Apostolic. Iar rezultatul ar putea fi că admirabil de promiţătoarea carieră a Înălţimii Voastre se va dovedi mai puţin durabilă decât băşica unui peşte. Pac! Şi nu mai este. Iar atunci, cel mai înalt rang pe care va putea conta Înălţimea Voastră în această dioceză va fi acela de slugă la mine, canonic sau amant, cu tot cu inventarul bunurilor sale, inclusiv adresarea familiară de Grześ. Sau Cuţulache, dacă vreau. Pentru că cealaltă variantă va fi numele „Frate Grigore" într-o mănăstire uitată de lume, în mijlocul unor codri pitoreşti, într-un loc, practic, la fel de îndepărtat de Wrocław ca Armenia.

— Absolut.

Grzegorz Heincze şi-a împletit degetele, s-a sprijinit de arcada şi nu a lăsat privirile în jos.

— De fapt, Înălţimea Voastră episcopală nu a lăsat loc pentru prea multe neînţelegeri. Dar efortul a fost inutil, căci cunosc perfect schimbul de scrisori dintre Înălţimea Voastră şi Roma. Şi mai ştiu şi rezultatele acestei corespondenţe, mai puţin decât modeste, de fapt, inexistente. Fireşte, nimeni nu va interzice Înălţimii Voastre să mai trimită şi alte epistole, picătura cade pe stâncă, cine ştie, poate vreunul dintre cardinali se va înmuia, poate mă vor destitui? Personal, mă îndoiesc, dar totul este în mâinile Domnului.

— Amin, a zâmbit episcopul Konrad şi a oftat, bucuros că nivelul convorbirii fusese stabilit. Amin, Grześ. Nu eşti băiat prost, ştii? Asta îmi place la tine. Păcat că e singurul lucru.

— Chiar aşa, păcat.

— Nu face mutra asta. Ştii prea bine că am pretenţii de la tine, de aceea mă străduiesc să fii destituit. Eşti prea moale, Grześ, prea milos. Nu acţionezi cu destulă hotărâre, şovăi şi nu ai niciun plan. Iar acum nu sunt vremuri pentru aşa ceva. *Haereses ac multa mala hic in nostra dioecesi surrexerunt*[117]. Se răspândeşte erezia şi păgânismul. În jurul nostru roiesc spionii husiţi. Vrăjitoare, strigoi, vampiri şi alte făpturi ale iadului îşi râd de noi, îşi sărbătoresc sabaturile pe muntele Ślęża, la cinci mile de Wrocław. Practici odioase şi cultul lui Satan se săvârşesc noaptea la Grochowa, la Kłodzka Góra, la Żeleźniak, pe vârful Pradziad, în sute de alte locuri. Beguinele încep să ridice capul. Secta fără Dumnezeu a Surorilor Spiritului Liber îşi bate joc de lege şi nu este pedepsită, pentru că în ea activează femei nobile şi este condusă de acestea, de patriciene şi stareţe ale celor mai bogate mănăstiri. Iar dumneata, inchizitorule, cu ce te poţi lăuda? Deşi l-ai

avut în mână pe apostatul, trădătorul şi spionul husit Urban Horn, l-ai lăsat să scape. Deşi l-ai avut în mână pe Reinmar von Bielau, vrăjitor şi ucigaş, l-ai lăsat să scape. Îţi scapă din mână unul după altul negustorii care fac comerţ cu husiţii: Bart, Throst, Neumarkt, Pfefferkorn şi alţii. Fireşte că îi va ajunge din urmă pedeapsa, dar nu va fi impusă şi aplicată de tine. Cineva lucrează mereu în locul dumitale. Cineva îţi face mereu treaba. Dar este firesc să fie aşa, inchizitorului să-i facă mereu altcineva treaba? Ei? Grześ?

— Pe scurt, vă asigur, Înălţimea voastră, că voi pune capăt acestei situaţii.

— Mereu îmi dai asigurări. Acum doi ani, în ianuarie, chipurile ai găsit un martor ale cărui destăinuiri ar fi trebuit să demaşte nu ştiu ce organizaţie sau sectă ameninţătoare, demonică, vinovată de mai multe omoruri. Iar pe martorul acesta, chipurile diacon la biserica colegială din Namysłów, l-ai găsit, ha, ca să vezi, într-o casă de nebuni. Şi am aşteptat cu nerăbdare să aud mărturisirile acestui nebun. Şi ce să vezi? Nu ai reuşit să-l aduci la Wrocław.

— Nu am reuşit, a recunoscut Heincze. A fost omorât de cineva pe drum. De cineva care foloseşte magia neagră.

— Ah, ah. Magia neagră!

— Ceea ce dovedeşte, a continuat calm inchizitorul, că cineva avea interes să-l reducă la tăcere. Pentru că dacă ar fi vorbit, mărturisirile lui ar fi făcut foarte mult rău cuiva. Fusese martor ocular la uciderea negustorului Pfefferkorn. Poate că l-ar fi recunoscut pe ucigaş, dacă i-ar fi fost arătat?

— Poate că da. Dar poate că nu. Nu putem şti. Şi de ce nu putem şti? Pentru că inchizitorul papal nu este în stare să-l ţină în siguranţă pe martor, chiar dacă martorul este un nebun din Narrenturm. O ruşine, Grześ, compromiţător.

— Chiar sub nasul tău – a continuat episcopul, fără să aştepte reacţia – înfloreşte infracţionalitatea, nimeni nu mai este în siguranţă. Cavalerii briganzi împreună cu husiţii jefuiesc mănăstirile. Evreii profanează ostiile şi mormintele. Ereticii fură bani de taxe, pentru care asudă oamenii sărmani. Fiica lui Jan Biberstein, cavaler şi boier de neam, este răpită şi siluită, evident că de către husiţi, drept răzbunare pentru că Biberstein este un bun catolic. Şi dumneata ce faci? Iar trebuie să facă altcineva treaba în locul dumitale. Eu, episcop de Wrocław, care am pe cap o mulţime de probleme legate de credinţă, trebuie să-i ard pe vinovaţi în locul dumitale.

— Printre cei arşi astăzi au fost şi vinovaţi? a ridicat din sprâncene

inchizitorul. Nu am văzut niciunul.

— Să-i vezi nu e punctul tău forte, Grześ, a ripostat episcopul. Fără îndoială, sunt mult prea multe lucruri pe care nu le vezi. Şi, din păcate, asta este o pagubă pentru Silezia. Şi pentru Biserică. Şi pentru *Sanctum Officium,* în slujba căruia totuşi eşti.

— Spre paguba Sfântului Oficiu sunt execuţiile nesăbuite şi demonstrative. Spre pagubă este nedreptatea. Din cauza unor fapte ca acestea se naşte legenda neagră, mitul despre cruzimea Inchiziţiei, curge apa la moara propagandei eretice. Peste o sută de ani, mă gândesc la aceasta cu groază, va rămâne numai această legendă, povestea sumbră despre temniţe, torturi şi ruguri. O legendă pe care o va crede toată lumea.

— Nu te pricepi nici la oameni, nici la istorie, a răspuns rece Konrad din Oleśnica. Şi asta te anulează ca inchizitor. Ar trebui să ştii, Grześ, că există întotdeauna doi poli. Dacă va exista o legendă de groază, va exista şi o anti-legendă. Dacă ard pe rug o sută de oameni, peste o sută de ani unii vor demonstra că am ars o mie. Alţii – că nu am ars pe nimeni. Peste cinci sute de ani, dacă lumea aceasta va dăinui atât de mult, la fiecare trei indivizi care vor vorbi cu patimă despre temniţe, torturi şi ruguri, se va găsi cel puţin un măscărici care va afirma că nu au existat temniţe, torturi şi ruguri, Inchiziţia era plină de compasiune şi dreaptă ca un tată, dojenea, dar nu prea aspru, aşa cum ceartă un părinte, iar toate aceste ruguri nu sunt decât născociri şi calomnii eretice. Aşa că tu fă-ţi treaba, Grześ, şi lasă restul în seama istoriei. Şi a oamenilor care o înţeleg. Şi să nu mă baţi pe mine la cap cu dreptatea. Instituţia în care lucrezi nu a fost creată pentru dreptate. Dreptatea este *droit du seigneur,* dreptul seniorului. Ergo, dreptatea sunt eu, pentru că aici eu sunt seniorul, eu sunt stăpânul, eu sunt Piast, eu sunt prinţul. Prinţ al Bisericii şi încă unul care *habet omnia iura tamquam dux*[118]. Iar tu, Grześ, iartă-mă, eşti o slugă.

— A lui Dumnezeu.

— Rahat! Eşti slujbaşul Inchiziţiei, al unei instituţii care trebuie să zdrobească gândirea din sământă şi să-i sperie pe cei ce gândesc, să strivească şi să înrobească gândirea liberă, să semene spaima şi teroarea, să facă în aşa fel încât gloata să se teamă să gândească. Căci exact în acest scop a fost înfiinţată această instituţie. Păcat că sunt atât de puţini cei care îşi amintesc de asta. De aceea se răspândeşte şi înfloreşte atât de mult erezia. Înfloreşte din pricina unora ca tine, exaltaţi cu privirile aţintite spre cer, care merg desculţi şi cerşesc, închipuindu-şi că îl imită pe Hristos. Care

vorbesc despre credinţă, despre smerenie, despre slujirea lui Dumnezeu, le îngăduie păsărilor să se aşeze şi să se găinăţeze pe ei şi din când în când au stigmate. Ai stigmate, Grześ?

— Nu, Înălţimea Voastră, nu am.

— Asta tot e ceva. Dar să continui. Ceea ce vezi în jurul tău, părinte inchizitor, nu este locul de joacă al lui Dumnezeu. Este lumea care trebuie condusă. Stăpânită. Iar stăpânirea este privilegiul prinţilor. Al domnilor. Lumea este moşia care trebuie să se supună şi să se încline adânc, acceptând le *droit du seigneur.* Şi este firesc ca seniorii să fie prinţii Bisericii. La fel şi fiii lor. Da, da, Grześ. Noi conducem lumea, după noi vor prelua puterea fiii noştri. Fiii regilor, ai prinţilor, ai papei, ai cardinalilor şi episcopilor. Iar fiii negustorilor de pânzeturi, iartă-mi sinceritatea, sunt şi vor fi vasali. Supuşi. Slugi. Trebuie să slujească. Să slujească! Ai înţeles, Grzegorz Heincze, fiu de negustoraş din Świdnica? Ai înţeles?

— Mai bine decât îşi închipuie Domnia Voastră.

— Aşadar, pleacă şi slujeşte. Fii vigilent la manifestările ereziei, aşa cum arata numele tău: Gregorikos. Fii neînduplecat faţă de eretici, atei, perverşi, monştri, vrăjitoare şi evrei. Fii fără milă faţă de cei care îndrăznesc să ridice gândul, ochii, vocea şi mâna împotriva puterii şi a averii mele. Slujeşte! *Ad maiorem Dei gloriam.*{119}

— În această din urmă privinţă, Domnia Voastră poate conta întru totul pe mine.

— Şi ţine minte – Konrad a ridicat din nou două degete, dar de astă dată în gest nu era nici urmă de binecuvântare. Ţine minte: cine nu este cu mine, *contra me est.* Sau cu mine, sau împotriva mea, *tertium non datur*{120}. Cine este îngăduitor cu duşmanii mei, acela este duşmanul meu.

— Înţeleg.

— Bine. Atunci să tăiem ce a fost cu o linie groasă. Să începem o filă nouă, curată. *Sapienti sat dictum est*{121}*,* la început să ne înţelegem aşa: săptămâna viitoare vei arde pe rug zece oameni, inchizitorule Grześ. Silezia să-şi ţină răsuflarea o clipă. Păcătoşii să-şi amintească de focurile iadului. Cei şovăielnici să se întărească în credinţă, văzând care este cealaltă opţiune. Delatorii să-şi aducă aminte că trebuie să denunţe, să denunţe mult şi despre oricine se nimereşte. Până nu-i denunţă altcineva pe ei. A venit vremea terorii şi a spaimei! Trebuie să strângem de gât şarpele ereziei cu o mână de fier într-o mănuşă ca un arici! Să-l strângem, să-l ţinem şi să nu-i dăm drumul! Pentru că tocmai prin faptul că am dat cândva drumul, că ne-

am arătat slăbiciunea, se explică înflorirea actuală a ereziei!

— Erezia a existat de veacuri în biserică, a spus încet inchizitorul. Dintotdeauna. Pentru că Biserica a fost întotdeauna un refugiu şi un adăpost pentru oamenii cu credinţă profundă, dar şi cu gândire activă. Fiind, din păcate, întotdeauna un azil, un teren fertil şi un câmp de reproducere pentru creaturi de felul Domniei Voastre.

— Îmi plac inteligenţa şi sinceritatea ta. Păcat că nimic altceva.

Părintele Felicjan, pentru lume cândva Hanys Gwisdek, numit şi Weszka, se încălzea într-o pată de soare de la capătul claustrului, în spatele unui tufiş de merişor, observându-i pe episcop şi pe inchizitor cufundaţi într-o convorbire în şoaptă. *Cine ştie,* îşi spunea *el, poate peste câtva timp voi fi şi eu primit la astfel de convorbiri, poate voi lua chiar parte la ele? Ca de la egal la egal? Căci voi merge în sus. În sus.*

Fratele Felicjan mergea, într-adevăr, în sus. Episcopul îl avansase pentru merite. Care constau în special în denunţurile împotriva superiorului precedent, canonicul Otto Beess. Când, în urma denunţurilor, Otto Beess căzuse în dizgraţie, la curtea episcopală părintele Felicjan începuse să fie privit altfel. Cu totul altfel. Iar părintelui Felicjan i se părea că este privit cu admiraţie.

Am să merg în sus. Ha. Am să merg în sus.

— Părinte!

A tresărit şi s-a întors. Călugărul care se apropiase fără zgomot nu era premonstratens, purta veşminte albe de dominican. Părintele Felicjan nu-l cunoştea. Ceea ce însemna că este omul inchizitorului.

— Pleacă de aici, părinte. Nu e nimic pentru dumneata. Să dispari de aici.

Omul inchizitorului, şi-a spus părintele Felicjan, îndepărtându-se repede. *Dominican, una dintre vestitele „eminenţe albe”, abuzivi şi omnipotenţi. Şi vocea aceea, de parcă ar fi fost episcopul însuşi… Ochii…*

Ochi de culoarea fierului.

Adăpostul pentru săraci al Inimii lui Isus din Ziębice era situat în afara zidurilor oraşului, nu departe de Poarta Ţesătorilor. Când au ajuns acolo, era ora mesei. Oameni sărmani slăbănogi, plini de ulceraţii putrezite, se târau din paturi şi luau castroanele cu mâinile tremurând, înmuiau în ele pâine, pe care o băgau apoi în gurile fără dinţi. Tybald Raabe a tuşit, şi-a întors

privirile şi şi-a acoperit nasul cu manşeta. Preotul cu ochi de fier nici măcar nu i-a băgat în seamă. Sărăcia şi suferinţa nu-l impresionau şi încetaseră de mult să-l mai intereseze.

Au trebuit să aştepte. Fata la care veniseră era ocupată la bucătăria adăpostului.

Bucătăria puţea.

A durat ceva timp până când a venit la ei.

Aşadar, aceasta este Elencza von Stietencron, şi-a spus Ochi-de-fier. *Nu e prea fermecătoare. Adusă de spate, cenuşie, cu gura subţire. Cu ochi apoşi. Cu părul ascuns din fericire sub o bonetă şi bentiţă. Cu sprâncene care cresc încet la loc, după ce au fost cândva smulse conform modei.*

Elencza Stietencron, salvată din masacrul în care pieriseră şaisprezece bărbaţi. Singura care supravieţuise. Bărbaţii, soldaţi înarmaţi, îşi pierduseră viaţa. Urâta cocoşată supravieţuise. Concluzia se impune de la sine. Urâta cocoşată nu este o urâtă cocoşată oarecare.

— Nobilă domnită von Stietencron…

— Vă rog să nu-mi spuneţi aşa.

— Hmm… Domniţă Elencza…

Elencza. Un nume atât de neobişnuit. Rar întâlnit. Tybald Raabe studiase originea lui – acest nume fusese purtat de fiica lui Władysław, prinţ de Bytom. Bunicul lui Hartwig Stietencron, care îl slujise pe prinţul de Bytom, îi pusese acest nume uneia dintre fiice. Şi se născuse o tradiţie. Hartwig îşi botezase singura fiică în conformitate cu tradiţia. I-a făcut semn din ochi lui Tybald Raabe. Goliardul a tuşit.

— V-am prevenit data trecută. Trebuie să vă punem câteva întrebări. Referitoare la… Ściborowa Poręba.

— Nu vreau să vorbesc despre asta. Nu vreau să-mi amintesc.

— Trebuie, a rostit sever – prea sever – Ochi-de-fier.

Fata s-a ghemuit, exact ca şi când cineva ar fi ameninţat-o, ar fi ridicat pumnul spre ea.

— Trebuie, a spus preotul pe un ton mai blând. E o chestiune de viaţă sau de moarte. Trebuie să ştim. Tânărul nobil, care s-a alăturat suitei voastre cu două zile înainte de atac şi s-a despărţit de ea curând după aceea. Era printre atacatorii de la Poręba? Domniţă Elencza! Printre atacatori era şi Reinmar din Bielawa?

— Tânărul nobil, i-a explicat Raabe, pe care îl ştii sub numele de Reinmar von Hagenau, domniţă.

— Reinmar Hagenau… Elencza Stietencorn a făcut ochii mari. Acela era… Reinmar din Bielawa?

— Chiar el, a răspuns nerăbdător Ochi-de-fier. L-ai recunoscut? Era printre atacatori?

— Nu! Fireşte că nu…

— De ce „fireşte”?

— Pentru că… pentru că el… fata s-a înecat, a aruncat o privire rugătoare spre Tybald. El nu ar putea… Domnule Raab… Despre Reinmar din Bielawa umblă vorbe… cum că… ar fi ruşinat-o pe fiica domnului Biberstein… Domnule Raab! Asta nu poate fi adevărat.

Fascinaţie, şi-a spus Ochi-de-fier, stăpânindu-şi o grimasă. *Fascinaţia fetei urâte, îndrăgostită în vis, de un tablou, o strofă din Tristan sau Ereka. Încă una care a rămas cu gura căscată la Bielau ăsta! Încă una la colecţie. Ce văd oare la el! Să-l ia dracu' pe cel care le înţelege pe femei.*

— Aşadar, nu a fost printre ei, a precizat. Reinmar din Bielawa nu era printre atacatori.

— Nu era.

— Sigur?

— Sigur. L-aş fi recunoscut.

— Atacatorii purtau armuri şi pelerine negre? Strigau *„Adsumus”* sau „Suntem”?

— Nu.

— Nu?

— Nu.

Au tăcut. Unul dintre săraci a început pe neaşteptate să plângă. O călugăriţă corpolentă în veşmântul clariselor l-a potolit.

Ochi-de-fier nu a întors capul. Nici ochii.

— Domniţă Elencza. Mama domniei-tale… mama vitregă… văduva tatălui dumitale ştie că eşti aici?

Fata a negat cu o mişcare din cap, iar buzele i-au tremurat vizibil. Ochi-de-fier ştia despre ce este vorba, Tybald Raabe scormonise şi aflase adevărul. În ziua aceea fatidică, cavalerul Hartwig Stietencron îşi ducea fiica la nişte rude care locuiau în Bardo. O ducea acolo, după ce luase ceva din propria avere – sărăcăcioasă, de fapt – ca să o scape de tirania maşterei invidioase şi rele, a doua lui soţie. Ca să o scoată din labele asudate ale celor doi fii ai maşterei, doi tembeli şi beţivani, care după ce călăriseră toate slujitoarele şi fetele din împrejurimi începuseră să se uite pofticioşi la

Elencza.

— Nu te-ai gândit să te întorci acasă?

— Mi-e bine aici.

Îi este bine aici, şi-a repetat în gând. *Nu a stat mult timp la rudele la care ajunsese după ce scăpase şi rătăcise pe drumuri. Nu reuşise să se adapteze, nici să se obişnuiască, că de plăcut nici nu putea fi vorba. În decembrie, Bardo fusese cucerit, jefuit şi incendiat de husiţi, de Orfanii lui Ambrož din Hradec. Rudele ei, soţ şi soţie, pieriseră amândoi în măcel.*

Ghinionul o urmărea pe fata aceasta. Fatum. Piaza rea.

Din oraşul incendiat Bardo, Elencza ajunsese la adăpostul pentru săraci din Ziębice. Rămăsese mult timp aici. La început ca pacientă, cufundată într-o apatie profundă, vecină cu indiferenţa totală. Apoi, după ce se însănătoşise, ca îngrijitoare a altor bolnavi. În ultima vreme – atotvăzătorul şi iscoditorul Tybald Raabe aflase şi asta – se interesau de ea clarisele din Stzrelin, iar Elencza se gândea cu toată seriozitatea la noviciat.

— Aşadar, a conchis Ochi-de-fier, rămâi aici.

— Rămân.

Rămâi, şi-a spus Ochi-de-fier. *Rămâi. Depinde foarte mult de faptul că vei rămâne.*

Elencza Stietencron.

— Fratele Andrzej Kantor?

— Eu…

Diaconul de la Înălţarea Crucii a sărit, auzind în spatele lui un glas neaşteptat.

— Eu sunt… Oh… Sfântă Fecioară! Voi sunteţi!

Bărbatul care stătea în faţa lui era îmbrăcat numai în negru, avea o pelerină neagră, caftan negru scurt, pantaloni negri, cu părul negru lung până la umeri. Un chip de pasăre, nasul ca un cioc.

Şi o privire de diavol.

— Noi, a confirmat cu un zâmbet, iar la vederea acelui zâmbet, diaconului i-a îngheţat sângele în vine. Nu ne-am mai văzut de mult, Kantor. Am trecut pe la Frankenstein ca să aflu dacă…

Diaconul şi-a înghiţit saliva.

— Dacă nu a întrebat cineva de mine în ultima vreme, a terminat Zburătorul.

Era un obicei respectat cu stricteţe – când Konrad din Oleśnica, episcop de Wrocław, se afla în castelul de la Otmuchów ca să se distreze, uşa dormitorului episcopal era păzită cu străşnicie, absolut nimeni nu putea să o deschidă sau să intre. De aceea, episcopul a încremenit când uşa s-a deschis dintr-odată cu zgomot şi în dormitor s-a rostogolit un ghem format din câteva persoane.

Episcopul a înjurat deosebit de urât. Una dintre călugăriţe, pistruiată, roşcată şi tunsă scurt, a sărit ţipând dintre coapsele lui. Cealaltă călugăriţă, la fel de goală, şi-a ascuns capul şi identitatea sub pernă, expunând astfel privirilor publice un lucru mult mai interesant decât identitatea. Ghemul de pe podea s-a desfăcut între timp, dându-i la iveală pe Kuczera von Hunt, garda de corp a episcopului, doi paznici de la Otmuchów şi pe Birkart von Grellenort.

— Înălţimea Voastră… a spus gâfâind Kuczera von Hunt. Am încercat…

— A încercat, a confirmat Zburătorul, scuipând sânge din buza crăpată. Dar problema cu care am venit nu suferă amânare. I-am spus, dar nu a vrut să asculte…

— Afară! a răcnit episcopul. Afară cu toţii. Rămâne Grellenort!

Paznicii au ieşit clătinându-se în urma lui Kuczera von Hunt. În urma lui, lipăind în picioarele goale, au fugit cele două călugăriţe, încercând să-şi acopere cu veşmintele şi cămăşile cât mai multe din farmece. Zburătorul a închis uşa în urma lor.

Episcopul nu s-a ridicat din pat, zăcea răvăşit şi şi-a acoperit numai locul unde lucrase cu sârguinţă ceva mai devreme călugăriţa cea roşcată.

— Să fie ceva cu adevărat urgent, Grellenort, l-a prevenit ameninţător. Să fie cu adevărat important. Dar oricum, am început să mă cam satur de obrăznicia ta. Nici nu mai ai chef să zbori pe fereastră şi nici să treci prin zid. Trebuie să faci senzaţie! Dar să lăsăm asta. Ascult!

— Ba nu. Eu ascult.

— Cum aşa?

— Înălţimea Voastră nu are întâmplător ceva de comunicat? a rânjit Zburătorul.

— Eşti cumva beat, Birkart?

— Nu îmi ascunzi cumva ceva, părinţele? Ceva important? Ceva ţinut în mare taină, dar care poate să iasă oricând la iveală pentru toată lumea?

— Astea sunt aiureli! Nu am de gând să ascult aşa ceva!

— Ai uitat Biblia, părinte episcop? Cuvintele evangheliştilor? *Non enim est aliquid absconditum quod non manifestetur, nec factum est occultum sed ut impalam veniat.*{122} Nu există nimic ascuns care să nu iasă la iveală. Vă informez respectuos că s-a găsit un martor al atacului împotriva colectorului de taxe, săvârşit lângă Bardo în ziua de 13 septembrie, Anno Domini 1425.

— Nu mai spune, a rânjit Konrad din Oleśnica. Martor. S-a găsit. Şi ce a spus? Sunt curios, cine l-a atacat pe colector?

Ochii Zburătorului au scăpărat.

— Dezvăluirea vinovatului este numai o chestiune de timp, a croncănit. Întâmplător, martorul a fost găsit de oameni care nu ne simpatizează. Având martorul, vor ajunge pe fir până în inima ghemului. Şi lucrul va ieşi la iveală. Va străluci ca aurul. Aşa că mai coboară puţin tonul, episcopule!

Episcopul Konrad l-a măsurat un timp cu o privire furioasă. Apoi a coborât din pat şi şi-a acoperit goliciunea cu o haină. S-a aşezat într-un fotoliu. Şi a tăcut mult timp.

— Cum ai putut, părinţele, a spus cu reproş Zburătorul, aşezându-se în faţa lui. Cum ai putut? Fără să-mi spui nimic? Fără să mă informezi?

— Nu am vrut să te tulbur, a minţit cu uşurinţă Konrad. Aveai atâtea pe cap… De unde ştii de acest martor?

— Magie. Şi informatori.

— Înţeleg. Cu ajutorul magiei şi al informatorilor presupun că acest martor poate fi urmărit… Şi, hm, înlăturat? Aşa că, în general, puţin îmi pasă de acest martor şi mă cac pe aceşti oameni răuvoitori. Nu-mi pot face rău nici cât un căcat. Dar de ce-mi trebuie necazuri? Dacă s-ar putea suci gâtul martorului pe tăcute… Ei? Birkart, fiule, mă ajuţi?

— Am multe treburi pe cap.

— Foarte bine, foarte bine, mea culpa, a recunoscut fără chef episcopul. Nu te înfuria. Ai dreptate. Ţi-am ascuns! Şi ce dacă? Tu nu-mi ascunzi nimic?

— De ce – Zburătorul prefera să nu recunoască faptul că, desigur, şi el îi ascunde –, explică-mi, de ce, părinte episcop, ai furat banii care ar fi trebuit chipurile să slujească unei cauze drepte? Războiului cu erezia cehă? Cruciadei, la care ne îndemni mereu?

— Eu am salvat acei bani, a răspuns rece Konrad. Datorită mie vor sluji pentru ce trebuie. Vor fi cheltuiţi pe ce se cuvine. Pe mercenari, pe cai, arme, tunuri, arcuri, praf de puşcă. Pe tot ceea ce ne trebuie ca să-i batem, să-i strivim şi să-i nimicim pe ereticii cehi. Şi există siguranţa că nu va fura

nimeni acei zloţi. Dacă dările adunate ar fi plecat la Frankfurt, ar fi fost furate ca de obicei. Ca de obicei.

— Argumentaţia este destul de convingătoare, a zâmbit Zburătorul. Dar mă îndoiesc că legatul papal s-a lăsat convins.

— Legatul este cel mai mare tâlhar. De altfel, nu are rost să mai vorbim. Că doar legatul şi prinţii au deja argintul lor, căci după jaf am strâns dările încă o dată. Cum le-au administrat, s-a văzut. La Tachov! Ce nu a ajuns în buzunarele lor, a rămas pe câmpul de luptă, de unde au fugit în mod ruşinos, lăsând totul husiţilor! Iar dările acela? Nici nu-şi mai aduc aminte de ele. Sunt deja de domeniul istoriei.

— Din păcate, nu, l-a contrazis calm Zburătorul. Această taxă a fost aprobată de Reichstag. Cel care a jefuit banii, şi-a bătut joc de principii electori ai Imperiului, a râs de arhiepiscopi. Nu vor lăsa lucrurile aşa. Vor amuşina, vor scormoni, iar în cele din urmă vor afla adevărul. Sau vor avea suspiciuni întemeiate.

— Şi ce o să-mi facă? Ce pot să-mi facă? Nu vor îndrăzni să se atingă de mine. Aici este Silezia! Aici este puterea mea! *Maior sum quam cui possit Fortuna nocere!*{123}

— *Quem dies vidit veniens superbum, hunc dies vidit fugiens iacentem*{124} – a ripostat Zburătorul cu un citat la fel de cunoscut. Să nu fii prea îngâmfat, părinţele! Suflă şi în iaurt. Chiar dacă problema martorului incomod va fi rezolvată, va trebui să ne gândim la încheierea anchetei cu privire la jefuirea banilor de taxe. Şi nu am în vedere suspendarea, ci o concluzie care să ducă la arestarea şi pedepsirea vinovatului.

— Adevărul este că şi eu tot aşa mă gândesc, a recunoscut Konrad. Conform zvonurilor care circulă, colectorul a fost atacat şi banii au fost furaţi de Reinmar von Bielau, fratele lui Piotr von Bielau, spionul husit. Reinmar a fugit în Cehia, la prietenii lui eretici. Să-l ademenim în Silezia, să-l prindem şi să-l dăm în cercetare. Se vor găsi dovezile crimelor lui.

— E clar, a zâmbit Zburătorul. Este nevoie de alte dovezi mai bune decât mărturisirea acuzatului? Iar Reinmar va recunoaşte toate crimele de care îl vom acuza. După şedinţe suficient de lungi de persuasiune, toţi recunosc în cele din urmă. Poate că până să recunoască va avea ghinionul să moară.

— De ce ghinion? Consider ceva firesc şi normal ca Bielau să-şi dea duhul în sala de tortură. Asta după ce va recunoaşte atacul împotriva colectorului de taxe. Dar înainte să ne dezvăluie locul unde este ascuns argintul furat.

— Aha. Clar. Înţeleg. Dar…

— Ce dar?

— Mă tem că oamenii care se interesează de soarta acestor bani ar putea avea în continuare îndoieli…

— Nu vor avea. Se vor găsi dovezi incontestabile ale vinovăţiei. În casa complicelui lui Bielau se va găsi în timpul percheziţiei un cufăr gol, acelaşi în care ducea colectorul banii.

— Genial. Cine va fi acest complice?

— Încă nu ştiu. Dar am făcut deja o listă. Ce părere ai despre inchizitorul papal, Grześ Heincze?

— Ei, ei, ia-o mai încet, s-a încruntat Zburătorul. Ce e prea mult nu e bine. Ţi-am spus de o sută de ori: încetează, părinţele, cu războiul deschis împotriva lui Heincze. Războiul cu Heincze înseamnă război cu Roma, iar acest antagonism nu poate să-ţi facă decât rău. *Irritabis crabrones,* stârneşti viespile. Deşi te crezi mai presus şi mai puternic decât Fortuna şi nu te temi de daune, aici nu este vorba numai de curul tău de episcop. Dacă te lupţi cu inchizitorul, vei arăta oamenilor că, în primul rând, între voi nu există unitate, că sunteţi dezbinaţi şi certaţi. În al doilea rând, că pot să nu se teamă de Inchiziţie. Iar când oamenii vor înceta să se mai teamă, ar putea să fie rău de voi, de clerici.

Episcopul a tăcut o clipă, privind la el pe sub pleoapele lăsate în jos.

— Fiule, a rostit în cele din urmă. Eşti preţios pentru noi. Ne eşti de trebuinţă. De aceea ne eşti deosebit de drag. Dar nu căsca botul prea larg la noi, că s-ar putea să ne pierdem răbdarea. Nu-ţi rânji dinţii la noi, căci, cu toată dragostea părintească pe care ţi-o purtăm, dacă ne pierdem răbdarea putem porunci să vi se scoată acei dinţi. Toţi. Unul după altul. Cu pauze lungi, ca să te poţi desfăta cum se cuvine de tratament.

— Şi atunci, a zâmbit Zburătorul, cine va rezolva problema martorului incomod? Cine îl va ademeni în Silezia şi îl va prinde pe Reynevan von Bielau?

— Tocmai.

Episcopul s-a scărpinat prin halat gambele păroase.

— Trăncănim, trăncănim, ne duelăm în cuvinte şi ne scapă ce este mai important. Rezolvă treaba, fiule. Fă să dispară martorul. Fără urme. Aşa cum a dispărut odinioară cel pe care l-a dezgropat acum doi ani Heincze în Narrenturm.

— S-a făcut.

— Şi Reinmar von Bielau?

— S-a făcut şi asta.

— Atunci să bem. Dă cana. Şi mai întâi miroase, ce buchet. Vin din Moldova! Am primit şase butoiaşe ca mită[125]. Pentru postul de scolastic la Legnica.

— Mită pentru acordarea prebendelor? Nu e frumos, părinţele!

— Ăştia nu dau mită, pentru că nu îşi permit, sunt nişte căcăcioşi. Şi ce, să pun în posturi nişte căcăcioşi? Ce? Şi dacă tot vorbim despre asta, poate vrei şi tu vreun rang bisericesc, Grellenort?

— Nu, părinte episcop. Nu vreau. Clerul îmi repugnă.

Wendel Domarasc a constatat că Ochi-de-fier îşi schimbase complet înfăţişarea. În loc de sutană, veşmânt sau tunică de patrician, astăzi avea o haină scurtă de piele, pantaloni strâmţi şi cizme înalte. Nu purta niciun fel de armă la vedere, cu toate acestea, arăta ca un mercenar. Îmbrăcămintea îl camufla foarte bine – în ultima vreme în Silezia era plin de mercenari. Era mare cerere de oameni capabili să mânuiască armele.

— Îmi îndeplinesc cât mai curând misiunea, a început Ochi-de-fier. Iar după aceea dispar imediat. De aceea am dorit să-mi iau rămas-bun de la domnia-voastră chiar astăzi.

— Domnul să te călăuzească – *magister scholarum* şi-a împletit degetele. La revedere în vremuri mai bune.

— Aşa să dea Domnul. Am o ultimă rugăminte.

— Consider-o îndeplinită.

— Ştiam şi m-am convins şi cu ochii mei – a început Ochi-de-fier după o clipă de tăcere – că sunteţi maestru între maeştri în arta conspiraţiei. Că ceea ce trebuie să rămână ascuns, ştiţi să ascundeţi. Presupun că puteţi să faceţi şi lucrul invers.

— Să fac în aşa fel încât secretul să înceteze să mai fie secret? a zâmbit Domarasc. Să informez şi în acelaşi timp să dezinformez?

— Îmi citiţi gândurile.

— Despre ce sau despre cine este vorba?

Ochi-de-fier i-a explicat. Wendel Domarasc a tăcut mult timp. Apoi a spus că va face asta. Dar nu în cuvinte. Printr-o înclinare a capului.

Pe fereastra întredeschisă se auzea corul vocilor elevilor de la şcoala colegiului din Opole, care recitau începutul *Metamorfozelor*.

Aurea prima sata este aetas, quae vindice nullo,
sponte sua, sine lege fidem rectumque colebat.
Poena metusque aberant, neo verba minantia fixo
aere legebantur, nec supplex turba timebat
iudicisl ora sui, sed erant sine vindice tuti…{126}

— Înţelept a scris marele Naso, a întrerupt tăcerea lungă Ochi-de-fier. Aceea a fost prima vârsta de aur, veşnica primăvară a lumii. Dar acea vârstă nu se va mai întoarce. După ea a trecut şi vârsta de argint, a trecut şi vârsta de bronz. Iar acum a venit vârsta a patra, epoca ultimă din fier dur, *de dura est ultima ferro*{127}. Ultima vârstă este vârsta sângelui şi a pieirii. S-a răspândit în lume molima relelor de tot felul. Credinţa şi adevărul au fugit din faţa războiului, a omorului şi a focului. Triumfă trădarea şi violenţa. Îngrozită de ceea ce se întâmplă, părăseşte pământul şi Astrea, ultima divinitate. Iar atunci când nu mai sunt divinităţi… ce se întâmplă? Potopul?

— Nu, l-a contrazis Wendel Domarasc. Nu va fi potop. Şi nu va fi aceasta ultima vârstă. Garanţia ne-o dau copiii aceia, care îl învaţă pe Ovidiu Naso. Noi, oamenii întunericului, ai violenţei şi ai trădării, noi, ce e drept, ne vom duce odată cu vârsta oţelului însângerat. Dar ei vor dăinui. Ei sunt viitorul şi speranţa lumii. Ceea ce facem, facem, de fapt, pentru ei.

— Cândva gândeam şi eu aşa.

— Şi acum?

Ochi-de-fier nu a răspuns. Cu degetele băgate în mânecile scurtei, a atins cuţitul din teaca cusută de antebraţ.

— Ai fost trădată, a repetat Tybald Raabe, nerăbdător, pentru că se plictisise să tot repete. Ai fost vândută. Ai fost folosită ca momeală. Te ameninţă moartea. Trebuie să fugi imediat. Înţelegi ce spun?

De astă dată – de-abia acum – Elencza von Stietencron a confirmat printr-o înclinare a capului, iar în ochii ei albaştri a scăpărat o lumină. Tybald a ridicat din umeri.

— Să nu te întorci acasă, a spus el apăsat. Să nu te întorci sub niciun pretext. Nu-ţi lua rămas-bun de la nimeni, nu spune nimănui nimic. Ţi-am adus un cal roib, este în spatele spălătoriei. Ai în desagi tot ce-ţi trebuie pentru drum. Urcă-te în şa şi la drum. Imediat! Nu contează că se apropie noaptea. Vei fi mai în siguranţă pe drumul mare, decât aici, în Ziębice. Să

nu te duci la Strzelin, la călugăriţe, acesta este primul drum unde te vor căuta. Du-te la Frankenstein, de acolo pe drumul mare la Wrocław. Mergi spre vama de la Muchobor. Acolo oricine îţi va arăta drumul spre Skałka, întreabă de doamna Dzierżka de Wirsing. Doamna Dzierżka va recunoaşte acest cal, va şti că te-am trimis eu. Îi povesteşti tot. Ai înţeles?

A înclinat din cap.

— La Dzierżka… goliardul s-a uitat în jur neliniştit. La Dzierżka vei fi în siguranţă. După aceea, când totul se va linişti, te duc în Polonia. Dacă îţi doreşti chiar aşa de mult, vei deveni clarisă. Dar la Stary Sącz sau Zawichość. Ce să facem, Polonia nu e Silezia, dar şi acolo este frumos. O să te obişnuieşti. Iar acum rămâi cu bine. Dumnezeu să te călăuzească, fată dragă.

— Şi pe voi, a răspuns ea în şoaptă.

— Ţine minte: să nu te întorci acasă. Direct la drum.

— Ţin minte.

Goliardul a dispărut în întuneric la fel de repede cum apăruse. Elencza von Stietencron şi-a dezlegat încet şorţul. S-a uitat pe fereastra dincolo de care aproape că se lăsase noaptea, iar cerul negru estompa contururile dealurilor împădurite.

A luat din dulap o pelerină, şi-a legat o basma în jurul capului. Şi a fugit. Dar nu în spatele spălătoriei. A alergat în partea opusă.

În cămăruţa în care locuia, nu era nimic ce ar fi vrut să ia cu ea. Nimic despre care să poată spune că este al ei. Nimic după care să-i pară rău.

În afară de motan.

A luat în serios avertismentul goliardului. A înţeles ce înseamnă primejdia. A înţeles de unde vine, îşi amintea ochii de fier ai preotului care îi pusese întrebări, îşi amintea spaima pe care i-o trezise. *Dar va fi numai o clipă,* îşi spunea, în timp ce alerga, *numai o clipă. Iau motanul, atât şi nimic mai mult, ce poate să mi se întâmple, este numai o clipă scurtă.*

— Pis, pis, pis…

Fereastra era întredeschisă. *A plecat,* şi-a spus ea cu o spaimă tot mai mare, *a plecat în noapte după obiceiul lui motănesc… Acum cum îl mai găsesc…*

— Pis, pis, pis…

A ieşit în fugă pe cerdac, încurcându-se în cearşafurile puse la uscat.

— Pisu, pisu!

A alergat în jos pe scări. Şi dintr-odată şi-a dat seama că ceva nu este în

regulă. Aerul rece al nopţii s-a făcut pe neaşteptate şi mai rece, când inspira, gâtlejul i se strângea de frig. Frigul nu mai era proaspăt şi înviorător, devenise greu, gros ca flegma, ca mucusul, ca sângele închegat. Se umpluse pe neaşteptate de o răutate groasă, concentrată.

La trei paşi în faţa ei a aterizat pe pământ o pasăre. Zburătorul mare.

Elencza avea impresia că îi crescuseră rădăcini şi că era împlântată în pământ. Nu era în stare să se mişte, nu era în stare nici măcar să tremure. Nici chiar atunci când Zburătorul a început să crească sub ochii ei. Să-şi schimbe înfăţişarea. Să se preschimbe în om.

Şi atunci s-au întâmplat două lucruri în acelaşi timp.

Motanul a mieunat tare. Iar din bezna nopţii s-a năpustit un lup mare.

Lupul a grăbit pasul, a alergat din toate puterile, apoi a sărit. Dar Zburătorul s-a transformat din nou în pasăre, s-a micşorat sub ochii ei, a dat din aripi şi şi-a luat zborul. A scos un răcnet triumfător, când colţii orbitor de albi ai lupului au clănţănit fără să-l ajungă chiar deasupra cozii lui. După săritură, lupul a aterizat moale şi a dispărut imediat în beznă pe urmele păsării în zbor.

Elencza a înşfăcat motanul şi a luat-o la fugă. Lacrimile i se răciseră pe obraji.

Lupul-de-fier fugea ca orice lup obişnuit, alerga menţinând un ritm rapid, constant şi consecvent. Nasul lui, ridicat din când în când în sus, prindea bine şi temeinic curentul de aer îmbibat cu magie, provocat de alunecarea Zburătorului. Ochii lupului străluceau în semiîntuneric.

A început urmărirea, cursa morţii începea. Peste Dealurile Nemczańskie. Peste văile râurilor Oława, Ślęża şi Bystrzyca. Copiii din leagăne se trezeau, strigau, se înecau de plâns. Caii din grajduri nechezau înnebuniţi. Vitele se împungeau în şoproane.

Trezit de un coşmar, un cavaler s-a zguduit în hanul lui de piatră. În timp ce îngâna *Nunc dimittis,* preotul paroh al satului a scăpat breviarul din mâinile tremurânde. Urmărirea continua. În faţa ei, anunţând-o ca un scutier, alerga Groaza. În urma ei, Frica se aşternea ca un strat de praf.

În apropiere se afla un străvechi loc de cult, o platformă netedă, înconjurată de un cerc solar magic alcătuit din bolovani cioplţi; aici se înălţau cândva rugi către zei mai vechi decât omenirea. Era, de asemenea, un loc de înmormântare, un cimitir, o necropolă a oamenilor – sau a

neoamenilor – ale căror denumiri s-au pierdut în negura timpurilor. În anul 1150, în timpul luptei cu păgânismul şi superstiţiile, bolovanii au fost aruncaţi şi, în locul lor, din porunca episcopului Walter din Malonne, s-a construit o bisericuţă de lemn – mai curând un oratoriu, căci în jur era pustietate. Oratoriul nu a rezistat nici măcar un an – a luat foc fiind lovit de trăsnet. Din acelaşi motiv – sau din motive asemănătoare – focul a mistuit pe rând toate celelalte biserici construite pe locul vechii necropole. Lupta a durat douăzeci de ani, până la moartea episcopului Walter. Oamenii începuseră să spună pe şoptite că este mai bine să nu-i înfrunţi pe Zeii Vechi, iar noul episcop, Żyrosław, a luat singura decizie corectă: a ales drept locaţie pentru noul lăcaş de cult un loc cu totul nou, îndepărtat, mai frumos, cu o poziţie mai avantajoasă şi, în general, mult, mult mai bun. Nimeni nu a împiedicat noua biserică să se înalţe, să dăinuie şi să atragă numeroşi credincioşi, iar nişte mâini nevăzute au dus înapoi în vechiul cimitir bolovanii de cult, în poziţia lor de mai înainte. Cu timpul, locul a fost înconjurat de schelete urâte de copaci şi, pe alocuri, de un gard încâlcit de spini ucigaşi de ghimpe negru.

Locul era scăldat în lumina lunii.

După ce a ajuns alergând la primii bolovani şi la bariera de ghimpi, Lupul s-a oprit brusc, zbârlindu-şi blana ca în faţa unei frânghii care nu-i dădea voie să meargă mai departe. A amuşinat mirosul de putrefacţie din cimitir, care încă mai persista pe platformă, deşi nu se mai îngropaseră rămăşiţe umane de câteva veacuri aici. A simţit straturile de magie străveche acumulată, care împiedicau accesul unei fiinţe învăluite în vrajă. Contururile i s-au estompat, şi-a schimbat înfăţişarea. A devenit om. Un bărbat înalt, cu ochi de culoarea fierului.

Aerul rece al nopţii parcă încremenise. Nu foşnea nicio frunză uscată, niciun firişor de iarbă nu se clătina. Era o linişte de-ţi ţiuiau urechile.

Liniştea a fost sfâşiată de zgomotul paşilor, de scrâşnetul pietrişului. Dintre bolovani a apărut Zburătorul.

Lupul-de-fier a făcut un pas înainte, a intrat şi el în cerc, iar cercul a prins viaţă dintr-odată. De dincolo de pietre, de sub ele, dintre ele, din desişul încâlciturii de iarbă şi tufe s-au aprins dintr-odată ca nişte mici felinare zeci, sute de ochi, vii, zglobii, neastâmpăraţi ca nişte viermişori strălucitori de Sfântul Ioan. Liniştea nopţii se umpluse de melodia tulburătoare a şoaptelor, de murmurul vocilor ascuţite, neomeneşti.

— Au venit să ne vadă pe mine şi pe tine, a spus Zburătorul arătând cu

capul spre ei. Poate ultimii doi polimorfi din această parte a lumii. Au văzut cum devenim poliformi. Acum vor să vadă cum ne ucidem unul pe altul.

Şi-a mişcat antebraţul şi mâna, iar în palmă i-a apărut un cuţit de Toledo de nouă inchi, strălucind în lumina lunii.

— Atunci să le oferim un spectacol demn de privit, a răspuns răguşit Lupul-de-Fier. Ceva ce merită să povesteşti.

A mişcat mâna şi cuţitul i-a alunecat din mânecă direct în palmă.

— Vei pieri, Lupule.

— Vei pieri, Pasăre.

Au început să meargă în cerc, încet, păşind cu grijă, fără să se scape din ochi unul pe celălalt. Au ocolit cercul de două ori. Apoi au sărit unul spre altul, aplicând lovituri fulgerătoare. Zburătorul a lovit de sus, în faţă, Lupul a înclinat capul puţin şi a lovit de jos, în burtă. Zburătorul a evitat lovitura printr-o răsucire din şolduri şi a lovit razant, din stânga. Lupul şi-a salvat din nou gâtul printr-o fentă delicată, a sărit într-o parte, a răsucit cuţitul în palmă, şi-a luat avânt şi a lovit de jos în sus, lama s-a lovit scrâşnind de tăişul cuţitului răsucit la fel din mâna Zburătorului. Au făcut un schimb rapid de lovituri şi au sărit într-o parte.

Niciunul dintre ei nu era nici măcar zgâriat.

— Vei pieri, Pasăre.

— Vei pieri, Lupule.

Micile felinare de ochi neomeneşti scânteiau şi se clătinau în întuneric, murmurele şi discuţiile agitate se înteţeau.

De astă dată s-au rotit unul în jurul altuia mai mult timp, când scurtând, când lungind distanţa dintre ei.

A atacat Lupul, tăind în cruce cu pumnalul ţinut drept şi încheind atacul prin întoarcerea armei şi o lovitură înşelătoare în gât.

Zburătorul s-a aplecat, a lovit din stânga, apoi de jos spre dreapta, apoi foarte jos, cu o mişcare largă, ca de coasă, încheiată cu un atac cu vârful. Lupul a parat lovitura cu cuţitul, s-a eschivat din faţa ei prin răsucire pe jumătate într-o parte şi a lovit din săritură, de sus, în partea laterală a gâtului. De astă dată, Zburătorul nu s-a aplecat, a parat cu antebraţul, s-a întors, a răsucit cuţitul în mână cu putere, sprijinind lovitura cu toată forţa umărului, şi l-a lovit pe Lup drept în plexul solar. Cuţitul a intrat până la plăsele.

Lupul nu a scos niciun sunet. A oftat abia când Zburătorul a scos cuţitul din rană şi s-a tras înapoi, uşor încovoiat, gata să repete lovitura. Dar nu era

nevoie. Cuţitul a alunecat dintre degetele Lupului, iar el a căzut în genunchi.

Zburătorul s-a apropiat cu precauţie, privind la ochii de culoarea fierului care se stingeau. Nu a rostit niciun cuvânt. Şi iarăşi s-a lăsat liniştea.

Lupul-de-fier a oftat din nou, s-a aplecat şi a căzut greoi pe o parte. Nu s-a mai mişcat.

În interiorul cercului de bolovani din străvechiul cimitir, în locul vibrând de magia străveche şi de puterea cultului vechilor zei, uitaţi şi veşnici, Zburătorul a ridicat în sus mâinile şi cuţitul însângerat. Şi a scos un răcnet. Triumfal. Sălbatic. Neomenesc.

În jur, totul a încremenit de groază.

CAPITOLUL 6

În care într-un han de la răscruce de drumuri înfloreşte şi se dezvoltă industria divertismentului. Se aruncă zarurile, drept pentru care ceea ce pare inevitabil şi de neocolit se întâmplă cu adevărat. Iar cine se gândeşte că aceasta înseamnă începutul multor necazuri, acela gândeşte bine.

Hanul de la răscruce era singura clădire care mai rămăsese din satul de odinioară, a cărui existenţă mai era amintită astăzi doar de câteva resturi de hornuri înnegrite şi de grinzi afumate, precum şi de mirosul persistent de ars. Era greu de stabilit cine pustiise satul. Cele mai multe indicii arătau spre nemţi sau silezieni – căci satul se afla pe traseul cruciadei pe care o condusese în 1420 regele Sigismund de Luxemburg împotriva Pragăi. Cruciaţii lui Sigismund arseseră tot ce putea fi mistuit de flăcări, dar se străduiseră să cruţe hanul. Din motive lesne de înţeles.

Cârciuma salvată era destul de obişnuită – scundă, înghesuită, cu acoperişul pe care era cam tot atâta muşchi vechi şi uscat câte paie erau, cu câteva intrări şi ferestruici mici, la care acum, în întuneric, clipeau luminile câtorva felinare sau lumânări, tremurând şi pâlpâind ca nişte focuri rătăcitoare de pe mlaştini. Un firicel de fum alb ieşea pe horn, se târa pe acoperiş şi plutea apoi deasupra luncii. Un câine lătra.

— Am ajuns, a spus Szarlej oprind calul. Aici, după informaţiile mele, a poposit temporar domnul Fridusz Huncleder.

— Fridusz Huncleder – deşi nu se rostise nicio întrebare, demeritul înţelesese fără cuvinte – este omul interesului, un om de afaceri. Umple în mod ingenios o lacună, apărută în relaţia cerere-ofertă ca urmare a unor evenimente de natură extra-economică. Furnizează, ca să spunem aşa, anumite mărfuri care se bucură de căutare…

— Conduce un bordel ambulant, l-a întrerupt Samson al Mierii, isteţ ca întotdeauna. Sau o casă de jocuri de noroc. Sau poate şi una, şi alta.

— Aşa este. În armata husită se respectă cu stricteţe regulamentul militar, introdus de Žižka. Beţia, jocurile de noroc şi desfrânarea sunt interzise în armată, pe vinovaţi îi ameninţă pedepse aspre, inclusiv pedeapsa cu moartea. Dar armata e ca armata, în tabără oamenii ar vrea să bea, să joace cărţi şi să se tăvălească cu fetele. Dar aici nici vorbă de aşa ceva. Nu e voie. Nimeni nu are voie. Regulamentul lui Žižka este dezgustător de democratic

– îi pedepseşte pe toţi la fel, indiferent de rang şi de pierderile pentru capacitatea de luptă. Iar hatmanii înţeleg asta, laudă regulamentul, execută aspru şi fără milă. Dar demonstraţia e demonstraţie… Halebardierul, luptătorul cu biciul, arbaletrierul, vizitiul, aceştia, pentru jocul de zaruri, pentru preacurvie sau furt trebuie biciuiţi sau spânzuraţi, aşa este corect, asta face bine la moral. Dar un hatman sau căpitan…

— Am ajuns, pe scurt vorbind – şi-a dat seama Reynevan – la un lăcaş ilegal care serveşte satisfacerii poftelor ilegale ale rangurilor superioare. Cât de mult riscăm?

— Huncleder – a ridicat Szarlej din umeri – acţionează sub acoperirea de furnizor pentru armată şi primeşte numai ofiţeri de încredere. Dar chiar şi aşa, într-o zi cineva îl va da de gol şi atunci va fi un om mort. Poate că pentru a băga spaima în oameni şi ca să dea un exemplu, vor omorî şi pe câţiva dintre cei prinşi la el… Dar, în primul rând, ce înseamnă viaţa fără risc? În al doilea rând, dacă se întâmplă ceva, ne apără Prokop şi Flutek. Aşa cred.

În vocea lui a răsunat o nuanţă abia auzită de nesiguranţă, dar demeritul a înăbuşit-o imediat.

— În al treilea rând, a fluturat din mână, avem de rezolvat o treabă aici.

Când au ajuns chiar lângă han, câinele i-a lătrat din nou, dar a fugit imediat. Au descălecat.

— Cred că nu trebuie să vă explic cum merge treaba în principiu.

Szarlej şi-a legat calul de un stâlp.

— Aici este un refugiu al plăcerilor nesănătoase şi interzise. Aici poţi să te îmbeţi până cazi mort. Poţi să priveşti femei goale, poţi să te bucuri de dragostea cumpărată. Poţi să te distrezi cu jocuri de noroc. Se recomandă însă mare atenţie la ce faceţi şi la ce spuneţi. De altfel, ca să fie clar, voi vorbi numai eu. Iar dacă va fi cazul să jucăm zaruri sau cărţi, voi juca numai eu.

— E limpede.

Samson a ridicat un ţăruş de jos.

— E limpede, Szarlej.

— Nu mă refeream la tine.

— Nu sunt copil, s-a strâmbat Reynevan. Ştiu să vorbesc, ştiu ce să spun şi când. Şi ştiu să joc şi zaruri.

— Nu, nu ştii. Nu cu Huncleder şi cartoforii lui. Fără discuţie. Asta este!

Când au intrat, discuţiile au încetat. S-a aşternut liniştea, câteva perechi de ochi i-au privit urât, lipindu-se de ei ca nişte lipitori de un gândac mort. Momentul era destul de îngrijorător, dar, din fericire, nu a durat mult.

— Szarlej? Tu eşti?

— Mă bucur să te văd, Berengar Tauler. Vă salut şi pe domnia-voastră, domnule Huncleder. Ca gazdă.

La masă, în compania a trei oameni cu scurte de piele, şedea un bărbat lat în umeri, vânjos, cu nasul mare şi bărbia desfigurată de o cicatrice urâtă. Faţa lui era acoperită de ciupituri mari de vărsat – lucru interesant, numai pe o parte, pe stânga. Ca şi când şanţul de deasupra nasului, nasul în sine şi bărbia deformată ar fi reprezentat o linie de demarcaţie pe care boala nu îndrăznise să o încalce.

— Domnul Szarlej, a răspuns acesta la salut. Nu-mi vine să-mi cred ochilor. Şi pe deasupra şi cu prieteni pe care nu-i cunosc. Dar din moment ce sunt cu domnul… Ne bucură să avem oaspeţi aici. Nu pentru că ne sunt dragi. Ha, adesea nu ne sunt chiar deloc dragi. Dar trăim de pe urma lor!

Bărbaţii în haine de piele au chicotit. Ceilalţi oaspeţi nu au dat semne de veselie, în mod sigur nu era nici prima, nici a doua oară când auzeau gluma lui Huncleder. Nu a râs nici zdrahonul care stătea lângă bar, cu un potir roşu pe pieptarul hainei, nici bărbosul de lângă el îmbrăcat în negru, stereotipul perfect al predicatorului husit. Şi, aşa cum este uşor de ghicit, nu a râs niciuna dintre fetele destul de ţipător îmbrăcate, care se fâţâiau prin încăpere cu căni şi cu halbe în mână. Nu a râs nici bărbatul cu barba neagră nerasă de câteva zile, care ţinea cu mare grijă în mână halba, îmbrăcat cu o vestă uzată din cauza armurii, numitul Berengar Tauler, care îl salutase pe Szarlej imediat după ce intrase. Şi într-acolo, spre masa numitului Tauler, care era însoţit de alţi trei bărbaţi, s-a îndreptat şi demeritul.

— Fii binevenit şi stai jos.

Berengar Tauler i-a arătat banca, aruncând o privire curioasă spre Reynevan şi Samson.

— Şi prezintă-ne prietenii…

— Nu e nevoie, a rostit pe deasupra halbei grăsanul roşcat. Pe domnul mai tânăr l-am mai văzut. La Ústí, cu hatmanii. Ziceau că e doctorul lor.

— Reinmar din Bielawa.

— Suntem onoraţi. Şi ăsta?

— Ăsta, a răspuns Szarlej cu nonşalanţa lui obişnuită, este… asta. Nu deranjează, nu supăra pe nimeni. Lucrează cu lemnul.

Şi într-adevăr, Samson îşi luase o mină de nătâng şi începuse să cioplească un băţ.

— Iar dacă tot am început cu prezentările – Szarlej s-a aşezat – fii aşa de amabil, Berengar…

Cei trei bărbaţi de la masă s-au înclinat. Grăsanul roşcat era însoţit de un domnişor cu aer semeţ, cu haine prea colorate şi bogate pentru un husit, şi de un bărbat scund, cu faţa lungă şi smeadă, care arăta ca un ungur.

— Amadej Bata, s-a prezentat grăsanul.

— Iar eu sunt cavalerul Manfred von Salm, a anunţat domnişorul cel elegant şi semeţia exagerată cu care rostise aceste cuvinte arăta că este cavaler aşa cum este curul caprei trompetă, fusese botezat probabil Zdeniek şi nu stătuse niciodată nici măcar prin preajma vreunui cavaler von Salm, nici în fund, nici în picioare.

— Istvan Szeczy, a confirmat aşteptările maghiarul. Vreţi să beţi ceva? Vă previn că, în acest bordel tâlhăresc, o cană de vin costă trei groşi[128], o halbă de bere cinci pfenigi.

— Dar vinul este bun, a luat Tauler o înghiţitură din cană. Adică pentru un bordel itinerant şi o casă de jocuri. Şi dacă tot a venit vorba, care dintre aceste desfătări v-a adus la Huncleder?

— În principiu, niciuna, Szarlej i-a făcut semn fetei cu cana să se apropie şi a examinat-o din priviri. Ceea ce nu înseamnă că nu vom gusta din vreuna. De exemplu, astăzi va fi un spectacol, nu-i aşa? Un tablou viu?

— Fireşte, a zâmbit Tauler. Fireşte că va fi. Acesta este motivul principal pentru care mă aflu aici. Nici măcar nu voi juca zaruri. De teamă că mă vor jecmăni de florinul pe care trebuie să-l dau pentru reprezentaţie.

— Şi ceilalţi – demeritul a arătat cu o mişcare a capului – cine sunt?

— Cel de la tejghea – Amadej Bata şi-a şters spuma de bere din mustăţi – cel cu Potirul pe piept este Habart Mol din Modrzelice, căpitan al lui Roháč. Bărbosul care se uită la preot este tovarăşul lui, au venit împreună. La masă împreună cu Huncleder stau cartoforii lui. Îmi amintesc numai numele unuia dintre ei, al cheliosului, îl cheamă Jerzabek…

— Ei, preacinstiţilor! a strigat de la masă Huncleder, frecându-şi energic mâinile. La masă, la masă, la joc! Fortuna vă aşteaptă!

Manfred von Salm s-a aşezat primul la masă, exemplul lui a fost urmat de Szarlej, apoi şi-au tras scaunele Istvan Szeczy şi Amadej Bata. Li s-a alăturat şi căpitanul lui Roháč cu potir pe piept, s-a desprins de tejghea şi tovarăşul lui cu înfăţişare de predicator. Reynevan, ţinând minte

avertismentul lui Szarlej a rămas pe loc. Berengar Tauler nu s-a clintit nici el de după masă, a chemat printr-o mişcare din cap cea mai apropiată fată cu cană. Aceasta era roşcată şi pistruiată, avea pistrui chiar şi pe antebraţele dezgolite. În comparaţie cu celelalte, avea ochii mai puţin încercănaţi, dar faţa oarecum încordată.

— Ce jucăm? i-a întrebat Huncleder pe cei adunaţi în jurul mesei, amestecând cu îndemânare cărţile. Pichet? Ronfa? Treizeci şi unu? *Menoretto?* La dispoziţia voastră, la dispoziţia voastră, ce doriţi, poate fi şi *cricca,* poate fi *bassetta*… poate fi *trappola,* poate fi *buffa aragiata,* dar poate că preferaţi *ganapiérde?* Ştiu toate *genera ludorum fortunae*[129]. Satisfacem pe toată lumea. Clientul nostru, stăpânul nostru. Alegeţi.

— Suntem prea mulţi la cărţi, a spus Bata. Şi trebuie să se distreze toţi. Propun zarurile. Cel puţin la început.

— Zaruri? Nobila *tesserae?* Clientul nostru, stăpânul nostru. Eu sunt gata pentru orice joc…

— Mai ales pentru jocul cu zaruri, a spus fără umor Istvan Szeczy, pe care le potriveşti cu mâna. Nu ne lua drept fraieri, prietene.

Huncleder a râs fals, a aruncat în pahar zarurile galbene caracteristice cu care se juca şi le-a scuturat. Avea mâinile mici, dolofane, degetele scurte şi noduroase. Mâinile lui contrastau teribil cu imaginea curentă asociată cu mâinile unui cartofor şi jucător de zaruri. Dar în acţiune se descurcau admirabil, erau agile ca nişte veveriţe.

Zarurile galbene aruncate printr-o mişcare îndemânatică din pahar s-au rostogolit scurt şi au căzut amândouă cu şase în sus. Strâmbându-şi în continuare faţa într-o grimasă care voia să fie zâmbet, Huncleder a adunat zarurile cu viteza fulgerului, ca şi când ar fi prins muşte pe o masă. A scuturat paharul într-un *accozzamento* violent şi a aruncat din nou. Au căzut doi de şase. Jerzabek a râs. Căpitanul lui Roháč a înjurat.

Adunarea rapidă a zarurilor, *accozzamento,* aruncare. Şi din nou dublu şase, *sexta stantia,* de două ori câte *sex puncti.* Aruncare. De două ori şase puncte. Aruncare. La fel. Aruncare. Căpitanul a înjurat din nou.

— Asta a fost numai o glumă, a zâmbit Huncleder cu jumătatea de faţă ciupită de vărsat, numai o glumă mică. Aşa, doar o glumiţă.

— Chiar aşa, Szarlej s-a revanşat cu un zâmbet. Mică, dar bună. Şi plăcută. Odată, la Nürnberg, am văzut cum pentru aceeaşi glumă la un joc pe bani, individului i-au rupt ambele braţe. Pe pragul de piatră, cu un baros de fierar. Vă spun sincer, ne-am prăpădit de râs.

Ochii lui Fridusz Huncleder au strălucit furioşi. Dar s-a stăpânit şi-a arborat din nou zâmbetul pe faţa ciupită de vărsat.

— Glumă e glumă, a repetat el, şi aşa trebuie să rămână. Pentru joc luăm alte zaruri. Pe acestea le pun deoparte…

— Dar nu în buzunar, pe o mie de draci, a mârâit Manfred von Salm. Pune-le pe masă. Ca să le admirăm. Le vom compara din când în când cu celelalte.

— Cum vă este voia, cum vă este voia…

Cartoforul a ridicat mâinile în semn că este de acord cu orice, că acceptă orice, iar clientul este stăpânul lui.

— Ce joc preferaţi? Cincizeci şi şase? Şesari şi şeptari?

— Se poate *Glückhaus!* a propus Szarlej.

— *Glückhaus* să fie. Mişcă-te, Jerzabek!

Jerzabek a şters masa cu mâneca, a desenat pe ea cu creta un dreptunghi împărţit în unsprezece câmpuri.

— Gata, şi-a frecat mâinile Huncleder. Puteţi paria… Dar domnia-ta, frate Berengar? Nu ne onorezi? Păcat, păcat…

— Regretul domniei-tale nu este prea sincer, frate – Berengar Tauler s-a străduit ca „frate” să nu sune deloc fratern. Nu se poate să nu-ţi aminteşti că sâmbăta trecută m-ai jumulit ca pe o gâscă de Sfântul Martin. Stau deoparte din lipsă de capital, aştept tablourile vii şi mă delectez cu paharul. Şi poate cu o discuţie, căci văd că domnul Reinmar nu se grăbeşte nici el la zaruri.

— Voia domniei-voastre, a ridicat din umeri Huncleder. Domnilor, pentru noi planul este următorul: mai întâi ne distrăm cu zarurile. După aceea, când vom rămâne mai puţini, jucăm pichet sau alt *ludus carutlarum*{130}. Şi între timp va fi şi o reprezentaţie. Adică partea artistică. Iar acum, haideţi, domnilor. *Glückhaus!* Vă rog să mizaţi pe câmpuri. Fortuna, vino!

Un timp, de la masă s-au auzit în special înjurături, zăngănitul monedelor aruncate pe câmpuri, scrâşnetul de *accozzamento* şi zornăitul zarurilor care se rostogoleau pe masă.

— Din câte îl cunosc – Berengar Tauler a luat o înghiţitură din cană –, Amadej va juca încă puţin şi se va întoarce aici. Aşadar, dacă vrei să-mi spui ceva discret, acum e momentul.

— Şi de ce presupui că aş vrea?

— Intuiţia.

— Ha. Bine, aşadar. Castelul Trosky, de pe Dealul Jičín, de lângă

Turnov…
— Ştiu unde este castelul Trosky.
— Ai fost acolo? Îl cunoşti bine?
— Am fost de mai multe ori, îl cunosc la perfecţie. Despre ce e vorba?
— Vrem să mergem acolo.
Berengar Tauler a sorbit din cană.
— În ce scop? a întrebat aparent indiferent.
— A, uite aşa, ca să ne distrăm, a răspuns la fel de indiferent Reynevan. Asta este fantezia şi distracţia noastră preferată: să mergem la castele catolice.
— Înţeleg şi nu mai am alte întrebări. Aşadar, Szarlej îmi aminteşte delicat de datoria pe care o am faţă de el. Şi cum să mă achit? Bine, o să ne gândim.
— Asta ce înseamnă, da sau nu?
— Înseamnă că ne mai gândim. Hei, Marketa! Vin, dacă eşti drăguţă!
I-a turnat roşcata cu pistrui, cu faţă de mort şi ochi pustiiţi. După ce fata s-a îndepărtat de masă, Reynevan nu s-a putut abţine şi a privit la talia şi la şoldurile ei, care se unduiau în pas uşor de dans de parcă ar fi fost hipnotizată.
— Văd că te atrage Marketa noastră, a zâmbit Tauler. Tabloul nostru viu. Adamita noastră.
— Adamită?
— Înseamnă că nu ştii nimic. Szarlej nu ţi-a spus? Poate că nu ai auzit deloc de adamiţi?
— Mi-a ajuns câte ceva la urechi. Dar eu sunt silezian, în Cehia de doi ani…
— Comandă-ţi ceva de băut. Şi aşază-te mai comod.
— Răscoala cehă – a început Berengar Taler, după ce Reynevan a fost servit – a scos din întuneric un grup întreg de ciudaţi şi de ţicniţi. În 1419, ţara era străbătută de un val de isterie religioasă, de nebunie şi misticism. Peste tot se învârteau fel de fel de proroci care ameninţau că venise sfârşitul lumii. Oamenii aruncau totul şi plecau în munţi, unde aşteptau a doua venire a lui Hristos. Aici au găsit teren fertil sectele vechi, căzute în uitare. Au ieşit din cotloanele lor întunecoase tot soiul de chiliaşti, adventişti, nikoalici, paternieni, spiritişti, waldensieni, begarzi, naiba ştie câţi alţii, nici nu-i poţi număra…
La masă se încinsese o discuţie aprinsă, se foloseau fel de fel de cuvinte,

care de care mai urâte. Cel mai tare striga Manfred von Salm.

— Ei, şi atunci au început – a continuat Tauler – predici, prorociri, prevestiri, vrăji şi apocalipse. Că vine a Treia Vârstă, iar până să vină aceasta, lumea veche va trebui să piară în flăcări. Iar după aceea Hristos se va întoarce cu slavă, va veni Împărăţia lui Dumnezeu, sfinţii se vor scula din morţi, cei răi vor merge în mod irevocabil spre osânda veşnică, cei buni vor trăi în fericirea raiului. Totul va fi la comun, va dispărea orice fel de proprietate. Nu vor mai fi bogaţi şi săraci, nu va mai fi suferinţă şi oprimare. În lume va domni starea perfecţiunii generale, fericirea şi pacea. Nu vor mai exista calamităţi, nici războaie, nici persecuţii. Nimeni nu va ataca pe altul şi nu-l va duce în ispita păcatului. Şi nici nu va râvni la femeia lui. Pentru că şi femeile vor fi în folosinţă comună.

— Dar, aşa cum ştim, sfârşitul lumii nu a venit, Hristos nu a coborât pe pământ, oamenii şi-au venit în fire, chiliasmul şi adventismul şi-au pierdut adepţii. Visurile despre egalitate sau spulberat, la fel ca şi cele despre lichidarea oricărei autorităţi şi constrângeri. Táborul revoluţionar a restaurat structurile de stat şi încă din toamna anului 1420 a început să strângă dări şi taxe. Evident, se înţelege, prin constrângere. Au fost refăcute, de asemenea, şi structurile autorităţii bisericeşti – taborite –, dar tot structuri. În fruntea acestor structuri se află episcopul husit Mikuláš din Pelhřimov care a proclamat din amvon canonul adevăratei credinţe, iar pe cei care nu respectă canonul i-a numit apostaţi şi eretici. Şi astfel husiţii, cei mai mari eretici din Europa, şi-au găsit propriii eretici, propriii dizidenţi. Pe picarzi.

— Denumirea lor se pare că provine de la deformarea numelui begarzilor, a intervenit Reynevan.

— Aşa spun unii, a încuviinţat din cap Tauler. Dar este mai probabil că provine din Picardia, de la waldensieni, care au venit de acolo în anul 1418, au găsit în Cehia azil şi un număr incredibil de mare de adepţi. Mişcarea a crescut considerabil ca putere şi număr de adepţi, în fruntea cărora se afla moravul Martinek Huska, poreclit Loquis din cauza vorbăriei lui. Este mult prea puţin să spunem despre ei că erau radicali. Îndemnau să se dărâme lăcaşurile sfinte, adevărata Biserică a lui Dumnezeu este biserica pelerină. Respingeau în totalitate euharistia. Negau însemnătatea oricăror obiecte de cult, distrugeau monstranţele şi ostiile care le cădeau în mâini. Dumnezeu este tot ce există – susţineau ei – ergo, şi omul este Dumnezeu. Împărtăşania, spuneau ei, poate să o dea oricine şi poate fi primită în orice mod. Iar prin această afirmaţie îi supărau rău mai ales pe calixtini. Cum

aşa? spuneau. Adică magistrul Hus s-a lăsat ars pe rug, noi ne vărsăm sângele pentru împărtăşania *sub utraque specie,* şi cu pâine, şi cu vin, iar aici un oarecare Martinek Loquis o dă sub formă de caşă, mazăre sau lapte bătut?

În colţul lui, Samson cioplea sârguincios – de-a lungul lamei cuţitului său apăreau bucle frumoase de lemn.

— În februarie 1421, s-au săturat de aceşti sectanţi. Au fost alungaţi din Tábor, li s-a poruncit să plece. Au preluat conducerea vreo paisprezece picarzi, care şi-au întemeiat propria tabără fortificată în apropiere de Příběnice…

— Despre ce vorbiţi? a întrebat curios Amadej Bata, întorcându-se de la masa de joc cu mina exagerat de veselă a celui care fusese jecmănit.

— Despre picarzi.

— A, despre despuiaţi! He, he… înţeleg…

— Printre exilaţii de la Příběnice – a continuat să povestească Tauler – nu mai era Huska-Loquis, acolo poruncea predicatorul Petr Kaniš. Şi fârtaţii lui: Jan Bydlín, Mikuláš cel Orb, Tršaček, Burián. Au proclamat desfiinţarea totală a legăturilor de familie, au anulat căsătoriile. Au proclamat egalitatea frăţească şi libertatea sexuală absolută. Au declarat că sunt fără de păcat, la fel ca Adam şi Eva, iar printre cei fără de păcat nu este loc pentru ruşine, au aruncat hainele de pe ei şi se plimbă în pielea goală, în costumul lui Adam – de unde şi denumirea de „adamiţi”, care li se acordă tot mai des. Şi au început să se dedice cu entuziasm orgiilor comune. Dar curând între căpeteniile-preoţi au apărut neînţelegeri interne şi dezbinări – se pare că era vorba mai puţin de chestiuni religioase şi mai mult de împărţirea haremurilor. Câteva căpetenii au plecat şi au luat cu ei câţiva adepţi şi o turmă de femei. Majoritatea femeilor erau, de altfel, absolut încântate de comunele picarzilor, unde se proclama egalitatea absolută a sexelor. Şi o traduceau în viaţă, *nota bene,* prin faptul că fiecare femeie putea să meargă şi să facă sex cu cine voia. Totuşi această libertate era aparentă, deoarece rolul cocoşului principal din aceste coteţe era jucat de Kaniš şi de ceilalţi preoţi. Dar femeile erau atât de fascinate, atât de pătrunse de promiscuitatea mistică, încât se înghesuiau să slujească unui „sfânt părinte”, considerau desfacerea picioarelor drept un privilegiu, un serviciu religios şi li se părea că li se face o favoare, dacă în bunătatea sa „sfântul” binevoia să o învrednicească cu o sculă întărită.

— Da, a intervenit filosofic Amadej Bata, cu privirile lipite de fundul

uneia dintre fetele care îi serveau pe jucători, aşa este femeia, plină de poftă. Şi mereu nesătulă. De când e lumea lume, aşa a fost şi aşa va fi *in saecula saeculorum*[131]...

— Şi voi discutaţi despre femei, ca de obicei? a spus Szarlej venind plictisit de la joc.

— Îi dau prietenului domniei-tale o scurtă lecţie de istorie, a răspuns scurt Berengar Tauler.

— Atunci ascult şi eu cu plăcere.

— Pentru Žižka, a continuat Tauler, picarzii erau ca sarea în ochi. Împotriva cehilor se pregătea o cruciadă, propaganda catolică exagera chestiunea sectanţilor picarzi, adamiţii erau pentru ea o temă de-a dreptul de vis. Imediat toată Europa a crezut că toţi cehii merg în pielea goală şi se regulează reciproc, în spiritul învăţăturilor lui Jan Hus. Din cauza pericolului cruciadei, anarhia putea fi fatală şi picarzii, ce să mai vorbim, aveau în Tábor adepţi secreţi. La sfârşitul lui martie 1421, Žižka a lovit cu armele comuna lui Kaniš. O parte dintre sectanţi au fost măcelăriţi, o parte, vreo câteva zeci printre care şi Kaniš, au fost prinşi. Toţi cei prinşi au fost arşi de vii. Iar asta s-a petrecut în satul Klokoty, în joia de dinainte de Sfântul Gheorghe. Locul nu a fost ales întâmplător. Klokoty se află chiar lângă Tábor, execuţia se putea vedea de pe ziduri. Žižka le-a dat un avertisment celor din Tábor…

S-a întrerupt şi s-a uitat în colţul unde şedea Samson al Mierii.

— Dar ştiu că ciopleşte la băţul ăla, a oftat. Zboară aşchiile din el… Dar este bine să-i dai un cuţit unui idiot? Dacă îşi taie mâinile?

— Nu te teme – Reynevan se obişnuise deja cu aceste întrebări. În pofida aparenţelor, este deosebit de atent. Continuă, frate Berengar. Ce a fost mai departe?

— Mai departe au fost lichidaţi ceilalţi sectanţi, până nu a mai rămas decât o grupă: comuna lui Burián. Aceştia s-au ascuns în pădure, lângă râul Nežárka. Era o bandă cumplită, cei mai radicali dintre radicali, absolut fanatici şi convinşi de misiunea lor divină. Au început să atace satele şi aşezările din împrejurimi – chipurile, ca să le „convertească”. În realitate, ucideau, jefuiau, incendiau, schingiuiau, săvârşeau cele mai cumplite bestialităţi. Nu se temeau de nimeni. Burián, căpetenia lor, pe care, la fel ca pe Kaniš mai înainte îl numeau „Isus” şi „fiul lui Dumnezeu”, le garanta că, în calitate de aleşi, sunt intangibili şi nemuritori şi niciun tăiş nu se va atinge de ei şi nicio armă nu poate să-i rănească. S-a înconjurat de un harem

de vreo douăzeci şi ceva de femei. Şi a ajuns până acolo că…

— Că ce?

— A ajuns să dea împărtăşania… hm… prin… *fellatio.* Admirabil sacrament, nu-i aşa? Dar sfârşitul *intermezzo*-ului picaresc se apropia cu paşi grăbiţi. Žižka plana ca un uliu deasupra lor. În octombrie le-a luat urma şi i-a înconjurat. Adamiţii lui Burián au opus o rezistenţă turbată, se pare că sau luptat ca nişte diavoli. Au fost măcelăriţi şi vreo cincizeci au fost prinşi de vii. Toţi au sfârşit pe rug. Jumătate dintre ei erau femei, cele mai multe borţoase. Li s-a arătat milă: înainte de a fi arşi, adamiţii au fost torturaţi îngrozitor. Adamitele au fost arse fără să fie torturate.

— Toate?

— Da' de unde, a intervenit cu un zâmbet viclean Amadej Bata.

— Câteva au fost lăsate în viaţă. În mare taină, ascunzând lucrul acesta faţă de Žižka. Despre libertatea sexuală a adamiţilor se vorbea atunci foarte mult. Adamitelor, se povestea, le place să se dezbrace în pielea goală şi, dacă e vorba de treaba aceea, apoi adoră orgiile, mai ales în grupuri, nimic nu le face mai multă plăcere decât desfătarea în grup, mai mulţi pe una. Păi, dacă le place aşa de mult…

— Nu trebuie – Reynevan a strâns din dinţi. Nu e nevoie să termini.

— Ba trebuie. Pentru că una dintre cele cruţate, ultima rămasă în viaţă, tocmai ne aduce cana de vin.

— Marketa, a confirmat Amadej Bata. Curuleţul preferat al adamitului Burián, favorita lui. Huncleder a răscumpărat-o de la fraţii taboriţi, când aceştia s-au săturat de ea. Acum este roabă la el. Este proprietatea lui. În întregime şi pentru totdeauna. Până la moarte.

— Când a mers la comună, a ars punţile în urma ei – Tauler a observat privirea uimită a lui Reynevan. Nu există cale de întoarcere. Sectanţtii s-au dezis de familie…

— Iar vânătoarea de picarzi continuă, a adăugat aparent indiferent Szarlej. Aproape în fiecare zi mai demască şi mai prăjesc pe cineva, iar înainte de a-l arde îl torturează. Fata trebuie să facă ce îi porunceşte Huncleder, este la mila lui. Şi trăieşte numai datorită lui.

— Trăieşte?

Reynevan a întors capul. Nu i-a răspuns nimeni.

Numita Marketa cea roşcată umplea cănile. De astă dată, Reynevan a privit-o mai atent. De astă dată, în timp ce îi turna, fata a ridicat privirile. În ochii ei nu era ceea ce se aştepta, nu era durere, ruşine, umilinţă, smerenia

înfricoşată a unei sclave. În ochii roşcatei era o indiferenţă fără margini. Cu coada ochiului a observat ceva ce l-a uimit şi mai mult. Samson al Mierii a încetat să mai cioplească.

— Ei, domnilor şi fraţilor – Huncleder s-a ridicat de la masă. E timpul să ne destindem după muncă. Slujitori, daţi băncile la o parte! Iar domniilor-voastre, domnilor, vă amintesc că este o distracţie pentru care se plăteşte. Privirile voastre se pot bucura de privelişte, dacă nu vă pare rău după un florin sau un ducat unguresc{132}. Sau echivalentul acestora, adică treizeci de groşi mari. Dar cine nu se va zgârci nu va regreta! Priveliştea valorează şi zece ducaţi, vă garantez!

Curând, toţi oaspeţii şedeau în teatrul improvizat, având în faţă masa la care jucaseră recent.

Masa era luminată de sfeşnice. Unul dintre soldaţi a început să lovească ritmic într-o tobă turcească. Rumoarea s-a potolit.

Dintr-o nişă a apărut Marketa. Toba a amuţit.

Mergea calmă, desculţă, înfăşurată în ceva care abia după un timp s-a văzut că era o sutană, un veşmânt autentic de liturghie. Cu ajutorul unui slujitor s-a urcat pe masă. Un timp a stat nemişcată, ascultând ritmul tobei. Apoi şi-a ridicat sutana. Puţin mai sus de genunchi. Apoi mai sus. A început să danseze lent, s-a răsucit, uşoară ca o păstoriţă cu rochia suflecată. Manfred von Salm a scos un strigăt de nerăbdare, a bătut din palme, apoi a tăcut, constatând că ceilalţi sunt absorbiţi numai de privelişte.

Marketa nu le dădea nicio atenţie. Fiecare gest, fiecare mişcare a ei, fiecare privire, fiecare tresărire a feţei şi zâmbetul nefiresc spuneau un singur lucru: *Sunt singură aici. Sunt singură, singură, însingurată şi departe de voi. De voi şi de tot ceea ce sunteţi voi. Sunt într-o cu totul altă lume.*

Et in Arcadia ego{133}, şi-a spus Reynevan. *Et in Arcadia ego.*

Toba accelera ritmul, dar fata nu se adapta la el. Dimpotrivă, se mişca aritmic. Lent, parcă prin somn, excitant şi hipnotizant. Iar marginea veşmântului liturgic se ridica fără încetare, tot mai sus, mai sus, dezvelea jumătate de coapsă, dezgolind până la urmă şi ceea ce aşteptau toţi; iar când au văzut ce doreau să vadă, au reacţionat cu strâmbături involuntare, horcăituri, oftaturi, grohăituri, înghiţindu-şi zgomotos saliva.

Toba a mai lovit o dată tare şi a amuţit. Marketa a ridicat încet veşmântul. Şi l-a tras repede peste cap.

Avea pistrui şi pe braţe şi pe umeri, aceştia îi acopereau ca o ploaie

măruntă gâtul şi sânii. Mai jos nu mai erau.

Toba a început să bată în ritm mai rapid, iar fata a început să se rotească, să se rotească şi să se legene, ca o bacantă, ca Salomeea. S-a văzut că pistruii îi acopereau şi umerii şi gâtul. Părul desfăcut cădea ca valurile Mării Roşii cu o clipă înainte ca Moise să-i poruncească să se despartă în două.

Toba a răsunat cu putere, Marketa a încremenit într-o poziţie pe cât de nefirească, pe atât de licenţioasă. Văzând-o, Manfred a bătut din nou din palme, căpitanul lui Roháč a scos un sunet gutural, la fel şi Amadej Bata, frecându-şi mâinile de coapse. Huncleder a scos un orăcăit. Berengar Tauler a început să aplaude.

Dar spectacolul nu se terminase.

Fata a îngenuncheat cu picioarele îndoite sub ea, şi-a sprijinit sânii în palme, strângându-i şi arătându-i. În acelaşi timp, se legăna şi se mlădia ca un şarpe. Şi zâmbea. Dar nu era zâmbet. Era o contracţie spastică, *spasmus muscu li faciei.*

La semnalul tobei, Marketa a trecut lin din poziţia în genunchi în poziţia şezând. Toba bătea frenetic şi mărunt, iar fata a început din nou să se mlădieze ca un şarpe. Iar în cele din urma a încremenit, a aruncat capul pe spate şi a desfăcut coapsele larg. Atât de larg, că niciunuia dintre cei care priveau nu i-a scăpat niciun detaliu. Nici detaliile detaliului. A rămas aşa un timp.

Fata a luat sutana, a sărit de pe masă şi a dispărut în nişă. Au urmat-o aplauze şi strigăte din public. Manfred von Salm şi căpitanul lui Roháč fluierau şi băteau din picioare, Berengar Tauler aplauda stând în picioare, Amadej Bata cânta ca un cocoş.

— Ei, ce ziceţi? Fridusz Huncleder s-a ridicat în picioare, a traversat încăperea şi s-a aşezat la masă. Ce părere aveţi? Aţi mai văzut vreodată o roşcată ca aceasta? Aşa-i că priveliştea merită şi zece ducaţi? Şi dacă tot am ajuns aici, preacinstite Szarlej, de la domnia-ta am primit numai doi. Dar sunteţi trei. Aici se numără fiecare pereche de ochi, cine priveşte, plăteşte. E revoluţie, toţi sunt egali, stăpânul şi sluga… Hei, nu am vorbit cu tine, am vorbit cu stăpânul tău! Tu du-te înapoi unde ai stat, ciopleşte-ţi mai departe ţăruşul. Şi apoi, ai un ducat? Ai văzut vreodată în viaţă un ducat?

A durat ceva până când Reynevan şi-a dat seama cui se adresează Huncleder. A avut nevoie de ceva timp ca să-şi revină din uimire.

— Eşti surd? a întrebat Huncleder. Sau numai idiot?

— Fata care a dansat – Samson al Mierii şi-a scuturat scamele de pe

manşetă. Aş vrea să o iau de aici.

— Ceeee?

— Aş dori să preiau – ca să mă exprim aşa – drepturile de proprietate asupra ei.

— Să ceee?

— E prea greu de înţeles? Samson nu a ridicat tonul nici măcar cu o notă. Atunci am să-ţi spun mai simplu: este a ta şi trebuie să fie a mea. Să rezolvăm treaba asta cumva.

Huncleder s-a uitat lung la el, ca şi când nu i-ar fi venit să-şi creadă ochilor şi urechilor. În cele din urmă a răcnit tare:

— Domule Szarlej – şi a întors capul. Ce mai e şi comedia asta? Aşa face întotdeauna? Asta e din capul lui? Sau i-ai poruncit domnia-ta?

— Are un nume, a spus Szarlej demonstrând că nici cea mai neaşteptată întâmplare nu poate să-l zdruncine din calmul lui. Se numeşte Samson al Mierii. Nu i-am poruncit nimic. Şi nici nu i-am interzis nimic. E un om liber. Are dreptul să facă tranzacţii comerciale în mod independent.

Huncleder s-a uitat în jur. Nu-i plăceau nici orăcăitul strident al lui Manfred von Salma, nici plescăiturile lui Amadej Bata, nici mutrele extrem de amuzate ale celorlalţi. Nu-i plăceau. Se citea fără greutate pe chipul lui.

— Tranzacţia pe cont propriu nu poate fi efectuată, a mârâit el printre dinţi. Fata nu este de vânzare. Asta e una la mână. Nu fac comerţ cu idioţii, doi la mână. Cară-te de aici, tâmpitule. Ieşi afara! Du-te şi vezi de cai, curăţă latrina sau ce vrei tu. Acesta este un local pentru jucători. Nu joci, afară!

— Dar mă gândeam exact la un joc, i-a retezat vorba Samson, calm ca o statuie. Negoţul cu oameni este o treabă a ticăloşilor şi a altor feciori de curvă. În schimb, hazardul… Ei, pe lângă toate neajunsurile, are şi merite. La un joc de noroc, aşa cum îi spune şi numele, trebuie să te bizui pe soarta cea tainică. Nu eşti curios să ştii care este soarta dumitale tainică, Huncleder? Parcă ziceai că eşti gata pentru joc. Atunci să te vedem. Aruncăm o singură dată cu zarurile.

În încăpere s-a făcut linişte. Chipurile unora dintre cei de faţă erau strâmbate în continuare într-o grimasă veselă, dar nu mai râdea nimeni cu voce tare. Fata mâncată de vărsat a lui Huncleder s-a strâns, s-a stafidit oribil. A făcut un semn din cap slugilor sale să iasă din umbră. Apoi a împins în faţa lui Samson o pereche de zaruri, cele cu care jucaseră. Iar el le-a luat în mână pe ale lui, cele galbene.

— Aşadar, să jucăm, a rostit cu glas de gheaţă. O aruncare. Dacă câştigi, fata este a ta. Nici nu va trebui să plăteşti. Dar dacă arunc mai mult decât tine…

A întins degetele înainte. Unul dintre servitori i-a dat o secure mică. Altul a ridicat o arbaletă încordată. Szarlej l-a apucat repede pe Reynevan de umăr.

— Dacă arunc mai mult, a terminat cartoforul, punând securea în faţa lui pe masă, îţi retez atâtea degete câte puncte voi arunca. De la mână. Iar dacă va fi nevoie, şi de la picioare. Cum va vrea jocul. Şi cum va binevoi soarta cea tainică.

— Ei, a spus supărat Istvan Szeczy. Ce e asta? Lasă zarurile galbene, fir-ar să fie…

— Pregăteşti un măcel, a intervenit şi Habart Mol din Modřelice, căpitanul lui Roháč.

— Omul a vrut să joace! a răcnit cartoforul la amândoi. O să joace! Cică are dreptul să facă tranzacţii pe cont propriu. Poate să se şi retragă. Să recunoască de bunăvoie că a spus o prostie, să plece de bunăvoie de aici. Nu-l ţine nimeni. Dacă nu va tărăgăna prea mult cu plecarea.

Căpitanul, după cum se vedea, s-ar fi opus. Figura încordată a ungurului şi a lui Bata spuneau tot cam aşa ceva. Dar până să apuce cineva să mai spună ceva, Samson a luat zarurile şi le-a aruncat pe masă. Unul s-a oprit cu trei în sus, celălalt cu patru.

— Asta înseamnă şapte puncte, a spus el calm, dacă nu mă înşel.

— Nu te înşeli.

Huncleder a agitat paharul cu zarurile lui.

— Trei şi cu patru fac şapte. Iar degetele tale sunt zece plus zece, adică douăzeci. Deocamdată.

Zarurile s-au rostogolit. Toţi martorii întâmplării au oftat într-un singur glas. Jerzabek a înjurat.

Ambele zaruri galbene au căzut cu unu în sus.

— Ai pierdut, a sfâşiat liniştea mormântală vocea de bas a lui Samson al Mierii. Soarta nu ţine cu tine. Fata este a mea. O iau şi plec chiar acum de aici.

Huncleder a atacat din spatele mesei cu viteza unui motan. Securea a şuierat prin aer, dar nu s-a înfipt, aşa cum ar fi vrut, în tâmpla lui Samson. Uriaşul a fost încă şi mai rapid. A înclinat capul, cu mâna stângă l-a apucat pe cartofor de cot, cu dreapta l-a strâns de degetele în care ţinea arma. Au

auzit cu toţii cum a urlat Huncleder şi cum au trosnit oasele. Samson a smuls securea din degetele zdrobite, a luat-o înapoi, l-a izbit pe cartofor de masă, cu mânerul securii a lovit degetele celeilalte mâini, sprijinite pe masă. Huncleder a scos un urlet şi mai puternic. Samson a izbit încă o dată. Cartoforul a căzut cu faţa pe masă şi a leşinat.

A leşinat şi nu a mai văzut cum s-a repezit dintr-un salt rapid la slujitorul care ţintea cu arbaleta şi i-a smuls arma în aşa fel, încât aceasta s-a lovit cu un zgomot surd de dinţii şi de buzele lui. Cum Szarlej l-a neutralizat pe celălalt slujitor cu lovitura lui preferată cu piciorul în spatele genunchiului şi cum i-a zdrobit nasul un pumn. Cum Amadej Bata l-a izbit pe unul dintre jucători cu un scaun în şale. Cum Berengar Tauler, cu ajutorul a două stilete scoase nu se ştie de unde, i-a avertizat pe ceilalţi că este riscant să se amestece, iar Reynevan a adăugat un avertisment şi mai serios cu arbaleta smulsă de la slujitor. Cum Jerzabek stătea încremenit cu gura deschisă ca un cretin, arătând exact ca un sfânt rural cioplit în lemn. Cum se îndreaptă Samson cu pas calm spre nişă şi o scoate de acolo pe fata roşcată şi pistruiată. Fata era palidă, mergea fără voie, ba chiar se şi opunea, dar Samson nu-şi bătea câtuşi de puţin capul cu asta, recurgând la o coerciţie non-violentă, dar constantă.

— Să mergem, i-a spus Reynevan lui Szarlej. Să plecăm de aici.

— Cât mai repede, a spus şi Berengar Tauler, ţinând în continuare cele două stilete în mâini. Să plecăm, şi cât mai repede. Eu şi Amadej mergem cu voi.

Nu parcurseseră mai mult de o jumătate de milă, când drumul i-a scos din codrul întunecos într-o câmpie care strălucea sub stele. Berengar Tauler, care conducea cavalcada, s-a oprit şi a întors calul, blocând restul drumului.

— Staţi pe loc! a strigat. Ajunge cu blândeţea! Vreau să ştiu despre ce e vorba aici! Ce naiba se întâmplă?

Calul lui Szarlej a smucit fruntea în sus, a nechezat, a ciulit urechile. Demeritul l-a potolit.

— Pe toţi dracii, a continuat Tauler, ce a fost aventura asta? Pe care puteam să o plătim cu capul? La ce naiba îţi trebuie curva asta? Şi unde mama mă-sii mergem? Şi mai ales… Dintr-odată a îndreptat calul spre Samson, ca şi când ar fi vrut să-l strivească sub copite. Samson nici măcar nu s-a clintit. Nu a tresărit nici fata purtată pe şa, cu chipul indiferent, înlemnit, şi privirea absentă.

— Şi mai ales, a răcnit Berengar Tauler, ce dracu' e cu individul ăsta? Cine este?

Szarlej s-a apropiat de el atât de hotărât, că Tauler a tras brusc de frâul calului.

— Nu mai merg cu voi niciun pas mai departe, a spus el mult mai încet, până nu aflu ce se întâmplă.

— N-ai decât, a rânjit Szarlej. Drumul e liber.

— La han v-am ajutat, nu-i aşa? Şi nu merităm nici măcar un cuvânt, o explicaţie?

— Da. Adică nu. Nu meritaţi.

— Păi eu… Tauler s-a scuturat. Eu…

— Nu ştiu ce gânduri ai tu, a spus Amadej Bata cu ochii aţintiţi la Samson, apropiindu-se cu calul din partea cealaltă. Dar eu ştiu ce aş vrea. Aş vrea să ştiu, prin ce minune pe zarurile măsluite în loc de şase a apărut unu. Aş vrea să învăţ şi eu chestia asta, aşa, ca răsplată. Şi, de asemenea, dacă este nevoie de o putere specială ca să faci asta? Şi aş fi curios să ştiu care este aceasta?

— O putere mare! Reynevan care trăgea cu urechea şi-a dat frâu liber emoţiilor. Uriaşă! Inimaginabilă! Atât de mare, încât stau să mă gândesc dacă are sens…

— Stăpâneşte-te! l-a potolit aspru Szarlej. Vorbeşti prea mult!

— Vorbesc ce vreau şi cum vreau!

— Observ că şi între voi lipseşte unitatea de opinii în privinţa acestei întâmplări, a pufnit dispreţuitor Berengar Tauler. Şi că din această cauză ne îndreptăm spre o ceartă în familie. Şi cum eu şi cu Bata nu facem parte din familie, ne retragem într-o parte. Iar după ce vă spuneţi tot ce aveţi să vă spuneţi, chemaţi-ne. Vom stabili atunci ce şi cum.

După ce au rămas singuri au tăcut mult timp. Reynevan simţea cum supărarea îl părăseşte. Dar nu ştia cum şi cu ce să înceapă. Nu putea conta pe Szarlej, în astfel de situaţii niciodată nu vorbea primul. Caii fornăiau.

— La casa de jocuri – a vorbit în cele din urmă Samson al Mierii – s-a întâmplat ceea ce trebuia să se întâmple. Era inevitabil. Trebuia să se întâmple, pentru că… Pentru că trebuia. Nu putea să fie altfel, orice altă desfăşurare a evenimentelor ar fi fost imposibilă. Deoarece o desfăşurare alternativă a evenimentelor presupunea indiferenţă. Acord. Aprobare. Toleranţă. Ceea ce am văzut în acest tripou excludea indiferenţa şi pasivitatea, astfel că nu exista altă variantă. Aşadar, s-a întâmplat ceea ce

trebuia să se întâmple. Iar zarurile… Păi zarurile, în general vorbind, se conduc atunci când cad după legi asemănătoare. Cad aşa cum trebuie să cadă.

Reynevan a auzit cum fata care şedea în faţa lui Samson a oftat încetişor.

— Şi, în principiu, a continuat Samson, nu mai am nimic de adăugat. Dacă vreţi să întrebaţi ceva… Reinmar? Acum o clipă mi s-a părut că te frământă ceva.

— Un gând, a recunoscut Reynevan, mirându-se singur cât este de calm. Numai un gând. Acum un an, magicienii din Praga s-au străduit să te ajute, să-ţi dea posibilitatea să te întorci la înfăţişarea ta normală, la lumea ta normală, la elementul, la dimensiunea ta sau nu ştiu cum îi zice. Nu au reuşit. Acum am plănuit să facem o călătorie destul de riscantă prin Cehia. Mergem undeva între Jičín şi Turnov, aproape de graniţa cu Luzacia. Pentru că dorim să te ajutăm. După ceea ce am văzut astăzi, mă frământă un gând. Samson, tu chiar ai într-adevăr nevoie de ajutor? Tu, care poţi să modifici zarurile aruncate, ai nevoie de ajutorul unor oameni obişnuiţi, care nu ştiu prea multe lucruri? Chiar ai nevoie de ajutorul nostru? Chiar contează pentru tine?

— Am nevoie, a răspuns uriaşul imediat, fără o secundă de ezitare. Şi contează.

— Doar ştiţi – a adăugat după o clipă, foarte încet şi blând. Doar ştiţi amândoi asta.

Marketa a oftat încă o dată

— Bine, a intervenit Szarlej. S-a întâmplat ce s-a întâmplat. Să ştii, Samson, că eu nu cred în fatalismul tău. După părerea mea, în faţa lucrurilor inevitabile este neobişnuit de uşor să te aperi: este suficient să te obişnuieşti să nu le faci. La fel este şi cu fenomenele la care nu poţi privi indiferent… Ajunge să întorci privirile. Cu atât mai mult că, în această lume, reprezintă mai mult o normă, decât o excepţie. Dar s-a întâmplat şi, după părerea mea, nu se va mai întâmpla. Am făcut o faptă bună şi vom plăti pentru asta, deoarece prostia se plăteşte întotdeauna. Dar până atunci, avem următorul plan: trebuie să ducem fata undeva, în siguranţă…

— O duc la Praga, a declarat Samson. La doamna Pospíchalová.

Marketa s-a smucit demonstrativ în şa, a mârâit ca o pisică. Pe Samson nu l-a tulburat această demonstraţie. Şi, se pare, nici faptul că îl strângea tare de încheietura mâinii.

— Nu poţi să mergi singur cu ea, a spus Szarlej. N-avem ce face,

mergem cu toţii. Şi ce facem cu Tauler şi cu Bata? Dacă planul de a ajunge la Trosky rămâne în picioare, Tauler ar putea să ne fie de folos. Susţine că are o modalitate de a intra în castel. Nu putem să le dezvăluim prea multe, dar adevărul este că la tripou au fost de partea noastră şi ar putea să aibă necazuri din cauza noastră. Huncleder ar putea dori să se răzbune. Amândoi servesc în armata taboriţilor şi naiba ştie care dintre hatmanii importanţi a jucat… şi a pierdut la Huncleder…

— Deşi nu ştiu ce hatman important a fost, putem să-i venim de hac, a promis Reynevan. Şi lui Huncleder dacă face tărăboi. Pentru că există unii mai importanţi decât cei importanţi.

— Flutek.

— Ai ghicit. De aceea, voi mergeţi cu toţii la Praga. Iar eu mă duc mai departe, la Muntele Alb.

CAPITOLUL 7

În care Reynevan scoate o piatră de la rinichi, iar drept răsplată devine tată. În cadrul aceleiaşi răsplăţi, devine în plus şi spion. Cu tot avantajul aferent.

Muntele Alb era un deal golaş la vest de Praga, nu departe de mănăstirea premonstratensă Strahov. Zona de la poalele dealului fusese folosită de mai multe ori ca tabăra de armatele care veneau la Praga. Drept urmare, sătui de rechiziţii şi de jafuri, locuitorii din satele învecinate plecaseră de aici şi ţinutul rămăsese pustiu. Armatele veneau şi plecau, dar Muntele Alb avea şi locatari permanenţi. Bohuchval Neplach, supranumit Flutek, îşi instalase la Muntele Alb cartierul general şi centrul de instruire al spionajului husit. Flutek putea să locuiască chiar la Praga, dar nu dorea. Nu-i plăcea capitala şi se temea de ea. Praga, ce să mai vorbim, chiar şi în momentele de linişte şi de armonie, era ca un monstru adormit, dar întotdeauna însetat de sânge.

Puţini oameni din Praga îl iubeau pe Flutek.

De acea, Flutek prefera Muntele Alb. Şi aici îşi avea reşedinţa. Iar datorită faptului că el, Bohuchval Neplach, locuia aici, denumirea „Muntele Alb" va intra în istorie. Copiii, spunea el, vor învăţa această denumire.

Se lumina de ziuă când Reynevan a trecut pe lângă mănăstirea cândva bogată, acum jefuită şi părăsită de la Strahov. Se lumina de ziuă şi începea să plouă. Când a ajuns la Muntele Alb, era dimineaţă deplină. Şi ploua zdravăn. Paznicii de la palisadă, uzi leoarcă, l-au ignorat complet, santinela de la turnichet i-a făcut semn cu mâna spre piaţă. Nestânjenit de nimeni, şi-a dus calul la grajd. În grajd mai erau alţi oameni, s-au uitat la el, dar nimeni nu a întrebat nimic.

Centrul de spionaj se extinsese, ploaia intensifica şi mai mult mirosul de lemn tăiat şi rindeluit, care plutea peste oraş, peste tot se vedea talaş. În spatele caselor şi al grajdurilor vechi se înălţau gospodăriile noi, cu tâmplărie nouă, strălucitoare şi cu răşină picurând din grinzi. Fără să stârnească interesul nimănui, Reynevan s-a apropiat de una dintre acele case noi, scunde, alungite, care semăna cu un felinar mare. A intrat în tindă, apoi în cameră. Plină de fum, de abur, de umezeală. Şi de oameni care mâncau, vorbeau, îşi uscau hainele. S-au uitat la el, fără să rostească un cuvânt. S-a dat înapoi.

A aruncat o privire în sala mare. Pe bănci stăteau vreo patruzeci de

bărbaţi, ascultând concentraţi o expunere. Reynevan îl ştia pe vorbitor, un bătrân cărunt, spion – după cum se zvonea – încă de pe vremea lui Carol al IV-lea. Bătrânul era aşa de stafidit, că puteai da crezare bârfelor. Ba chiar, socotind după vârstă şi înfăţişare, bătrânul ar fi putut fi spion şi pe vremea Přmyslizilor.

— Iar dacă ceva nu merge cum trebuie, he, he… spunea el tuşind. Iar dacă te încolţesc, atunci ţine minte: cel mai bine este să ţipi într-un loc populat, să spui să sunt evreii, că este făcătura evreilor. Luaţi unul după altul o bucăţică de săpun în gură, scuipaţi spumă în fântâna din piaţă, scuipaţi şi strigaţi: ajutor, salvaţi-mă, mor, m-au otrăvit, m-au otrăvit evreii, evreii! Şi oameni se năpustesc imediat împotriva evreilor, he, he, începe o luptă sălbatică, iar Inchiziţia renunţă să mai meargă pe urmele tale şi porneşte după evrei. Şi aşa vei scăpa cu bine în pace. Tot aşa, dacă cineva este prins şi dus la tortură. Acela să înceapă să strige prosteşte, eu sunt nevinovat, eu sunt o unealtă oarbă, evreii sunt de vină, ei au poruncit, au mituit cu aur. Vor crede în mod sigur. Aşa ceva cred, he, he,

— Hei, Reynevan!

Cel care îl strigase era Slavík Candát, pe care Reynevan îl cunoştea de pe vremea studenţiei. Când îşi începuse Reynevan studiile, Slavík Candát studia de cel puţin opt ani şi era mai în vârstă decât majoritatea doctorilor, ca să nu mai vorbim de magiştri. „Studia" era, de altfel, un cuvânt numai pe jumătate adecvat – ce e drept, Slavík Candát mai venea pe la universitate, îl vedeai câteodată pe acolo. Dar de o sută de ori mai des putea fi găsit în vreun bordel din Perštýn sau de pe strada Cracovia. Sau în arestul local, unde era trimis în mod regulat, pentru tulburarea ordinii publice în stare de ebrietate şi comportament nocturn zgomotos. Deşi nu mai era tinerel, Candát era amator de aventuri şi de încăierări, nu e deci de mirare că, după defenestrate, se alăturase cu entuziasm revoluţiei. Reynevan nu se mirase deloc văzându-l cu Flutek în primăvara anului 1426, în timpul primei lui vizite la Muntele Alb.

— Bună, Slavík. Ce faci, ai devenit secretar?

— Ce? Despre astea vorbeşti?

Candát a ridicat teancurile de hârtie şi penele de gâscă.

— Acestea sunt scrisori din cer.

— Scrisori de unde?

— Am avansat, s-a lăudat veşnicul student, trecându-şi degetele prin locul unde fusese odinioară păr. Fratele Neplach m-a transferat la secţia de

propagandă. Am devenit scrib. Artist. Aproape poet. Scriu scrisori căzute din cer. Înţelegi?

— Nu.

— Atunci ascultă.

Candát a luat o foaie din teanc şi şi-a mijit ochii miopi.

— A căzut din cer o scrisoare de la Maica Domnului. Lucrarea mea de ieri: „Popor necredincios, generaţie rea şi perversă” – a început să citească cu o voce pătrunsă de exaltarea unui predicator – „se va abate asupra ta mânia lui Dumnezeu şi necazul în lucrările şi turmele voastre pe care le aveţi. Pentru că nu recunoaşteţi credinţa adevărată, ci îl ascultaţi pe Antihristul de la Roma, voi întoarce faţa mea de la voi, iar Fiul meu vă va condamna pentru răul pe care l-aţi făcut în sfânta Lui Biserică şi vă va nimici, aşa cum a nimicit Sodoma şi Gomora! Şi veţi scrâşni din dinţi şi veţi geme, amin.”

— Scrisori căzute din cer, pricepi? i-a explicat Candát, văzând că Reynevan nu este câtuşi de puţin impresionat. Scrisori de la Isus, de la Maria, de la Petru. Le scriem noi, cei de la propagandă. Agitatorii şi emisarii le învaţă pe dinafară, merg în ţinuturile ostile, ca să le vorbească oamenilor de acolo. Pentru că, aşa cum spune şeful secţiei noastre, trebuie să-i zăpăcească în aşa hal pe oamenii de acolo, încât aceştia să nu mai ştie care sunt ai lor, care le sunt duşmanii şi cine ce este. Pentru asta sunt scrisorile din cer, pricepi? Sau asta, ascultă, scrisoare de la Isus. Să vezi cât de admirabil este scrisă…

— Ştii, Slavík, mă cam grăbesc…

— Ascultă, ascultă! „Păcătoşi şi nemernici, sfârşitul vostru este aproape. Eu sunt răbdător, dar dacă nu o rupeţi cu Roma, cu acea bestie a Babilonului, vă blestem împreună cu Tatăl Meu şi cu îngerii Mei…”

— Fratele Bielau? a auzit Reynevan o voce în spate. Fratele Neplach doreşte să vă vadă neîntârziat. Vă rog să îmi permiteţi să vă conduc.

Una dintre casele noi era mai deosebită, amintea de un conac. La parter avea câteva încăperi, la etaj câteva dormitoare mobilate oarecum spartan. Într-unul din ele se afla un pat absolut deloc spartan. Pe patul acoperit cu o plapumă, stătea şi gemea Flutek.

— Pe unde umbli? a urlat sălbatic Flutek văzându-l pe Reynevan. Am trimis după tine la Praga, am trimis la Kolín! Iar tu… Ooo… Ooo… Aaa!

— Ce-i cu tine? Ah, nu-mi spune. Ştiu.

— Ah, ştii? Nu se poate! Atunci ce am? De ce sufăr?

— În general, de litiază renală. Iar în momentul de faţă ai o colică. Aşază-te. Scoate cămaşa. Întoarce-te! Te doare aici? Când lovesc?

— Aaaaaa! Dracu' să te ia!

— Fără îndoială, colică renală, a spus Reynevan. De altfel, ştii şi domnia-ta foarte bine. Cu siguranţă că nu este prima oară, iar simptomele sunt caracteristice: dureri şi crize recurente, radiind în jos, greaţă, nevoia de a urina…

— Încetează cu vorbăria. Începe să mă tratezi, vrăjitorul naibii!

— Te afli într-o companie deosebit de selectă, a zâmbit Reynevan. De litiază severă şi foarte dureroasă a suferit şi Jan Hus la Konstanz, pe când şedea în temniţă.

— Ha – Flutek s-a acoperit cu plapuma şi a zâmbit ca un martir. Deci este un semn de sfinţenie… Pe de altă parte, nu mă mai mir că Hus nu s-a dezis atunci… Prefera rugul decât durerea… Hristoase, Reynevan, fă ceva, te implor…

— Imediat îţi voi face ceva ca să te mai lase durerea. Dar pietrele trebuie scoase. Este nevoie de un chirurg. Cel mai bine un litotomist specializat. Ştiu unul la Praga…

— Nu vreau! a răcnit spionul, nu se ştie dacă mai mult de durere sau de furie. A mai fost unul aici! Ştii ce a vrut să-mi facă? A vrut să-mi taie curul! Înţelegi? Să-mi taie curul!

— Nu curul, ci scrotul. Trebuie să-l taie, altfel cum să ajungă la pietre? După ce taie, bagă nişte cleşti lungi în vezică…

— Încetează! a urlat Flutek pălind. Nici să nu-mi vorbeşti despre asta! Nu de asta te-am adus aici, nu de asta am trimis cai… Vindecă-mă, Reynevan. Prin magie. Ştiu că poţi.

— Aiurezi probabil din cauza febrei. Vrăjitoria este *peccatum mortalium.* Al patrulea articol praghez îi pedepseşte pe vrăjitori cu moartea. Îţi pregătesc o băutură liniştitoare, deocamdată. Şi *nepenthes,* un medicament care te ameţeşte, puţin mai târziu. O să te trezeşti când apare litotomistul. Aproape că nici nu vei simţi când va tăia. Şi vei răbda cumva şi să-ţi bage cleştele. Numai să ţii minte să iei în gură o bucată de lemn sau o curea de piele…

— Reynevan – Flutek s-a făcut alb ca laptele la faţă. Te rog. Te acopăr cu aur…

— Aha, sigur că o să mă acoperi. Temporar, căci aurul celor condamnaţi

la ardere pe rug se confiscă. Poate ai uitat, Neplach, că am lucrat pentru tine. Am văzut multe. Şi am învăţat multe. De altfel, vorbim degeaba. Nu pot să înlătur pietrele prin magie, pentru că, în primul rând, o astfel de procedură este riscantă. Iar în al doilea rând, nu sunt vrăjitor şi nu ştiu să vrăjesc…

— Ştiu, l-a întrerupt rece Flutek. Ştiu foarte bine ce poţi. Vindecă-mă şi am să uit ce poţi.

— Adică şantaj?

— Nu, bună prietenie. Îţi voi rămâne îndatorat. În cadrul plăţii datoriei voi înceta să-mi mai amintesc de anumite lucruri. Iar dacă te vei afla la nevoie, voi şti să mă revanşez. Să mă înghită iadul dacă…

— Iadul te va înghiţi oricum – de astă dată Reynevan l-a întrerupt. Vom executa procedura la miezul nopţii. Fără martori, numai tu şi cu mine. O să am nevoie de apă fierbinte, de o cană sau o cupă de argint, de un lighean cu cărbuni aprinşi, un cazan de aramă, miere, coajă de mesteacăn şi de salcie, crenguţe proaspete de alun, ceva făcut din chihlimbar…

— O să ţi se aducă totul, l-a asigurat Flutek, muşcându-şi buzele de durere. Tot ce vrei. Cheamă oamenii, dă porunci, vei primi tot ce îţi trebuie. Se spune că pentru necromanţie este nevoie de sânge de om sau de organe… creier, ficat… nu şovăi să ceri. Dacă va fi nevoie… cineva la va furniza.

— Aş dori să cred că ţi-ai pierdut minţile, Neplach, a spus Reynevan şi a deschis cutia cu amulete, cadou de la Telesma. Să-mi spui că tot ce ai rostit este o nebunie. Te rog foarte mult, spune-mi!

— Reynevan?

— Ce este?

— Nu voi uita. Îţi rămân îndatorat. Jur că îţi voi îndeplini orice dorinţă.

— Orice dorinţă? Perfect!

Reynevan avea toate motivele să fie mândru. Era mândru în primul rând de clarviziunea sa. De faptul că îl sâcâise atât de mult pe doctorul Fraundinst, încât acesta – deşi la început fusese reticent – îi dezvăluise multe dintre secretele profesiei sale şi îl învăţase câteva descântece medicale. Şi era mândru şi pentru că stătuse atât timp aplecat peste traducerile cărţilor *Kitab Sirr al-Asar* a lui Gerber şi *Al Hawi* a lui Razes, că aprofundase sârguincios *Regimen sanitatis* şi *De morborum cognitione et curatione,* că acordase multă atenţie bolilor de rinichi şi de vezică, mai ales

aspectelor magice ale terapiei. Şi era mândru, în esenţă, de faptul că îi trezise suficientă simpatie vrăjitorului Telesma, pentru ca acesta să-i dăruiască acele câteva amulete pentru drum. Dar se înţelege că Reynevan se mândrea cel mai mult cu efectul. Iar efectul procedurii magice a depăşit aşteptările. Tratată cu descântece şi cu activarea amuletei, piatra din rinichii lui Flutek a fost zdrobită. Vraja simplă de relaxare, folosită de obicei la naştere, a curăţat uretra, descântecele şi ierburile cu efect diuretic puternic au desăvârşit lucrarea. Trezit din somnul profund provocat de *nepenthes,* Neplach a dat afară resturile de piatră şi câteva găleţi de urină. E drept, a fost şi un moment de criză, când Flutek a început să urineze cu sânge, dar Reynevan i-a explicat că, după o intervenţie magică, aceasta este o manifestare cât se poate de normală. Spionul a urlat, a ameninţat, l-a împroşcat pe medic cu insulte, printre care nu au lipsit caracterizări precum „verfluchter Hurensohn" şi „nenorocit de vrăjitor meshugene". Privind fix la mădularul lui care împroşca sânge, Neplach a chemat garda şi l-a ameninţat pe doctor că îl arde pe rug, că îl trage în ţeapă şi îl biciuieşte, exact în această ordine. În cele din urmă şi-a pierdut puterile, colicile s-au potolit şi a adormit. Şi a dormit peste o jumătate de zi.

Ploaia continua. Reynevan se plictisea. S-a dus la prelegerile bătrânului cărunt, cândva spion al lui Carol al IV-lea. I-a vizitat pe cei care scriau scrisori căzute din cer şi apocalipse, fiind obligat să şi asculte câteva. A aruncat o privire în hambar, unde se antrenau Stentorii, o secţie specială a spionajului, compusă din zdrahoni cu voci puternice – de stentor. Stentorii erau formaţi pentru războiul psihologic; trebuiau să distrugă moralul apărătorilor oraşelor şi castelelor asediate. Se antrenau departe de tabăra principală, pentru că în timpul exerciţiilor răcneau de îţi zbârnâiau urechile.

— Predaţi-vă! Lăsaţi armele! Altfel e vai de voi! La moarte cu toţii!

— Mai tare! răcnea cel care conducea repetiţiile, dirijând cu gesturi. Toţi deodată şi mai tare! Unu-doi! Unu-doi!

— Fiicele! Voastre! Le! Ruşi! Năm! Copiii! Voştri! Îi tra! Gem! În! Suliţe! Îi u! Cidem!

— Frate Bielau – l-a tras de mânecă adjutantul lui Flutek pe care îl cunoştea deja. Fratele Neplach te invită la el.

— De! Piele! Ju! Puim! răcneau Stentorii. Ouăle! Vi le! Tă! Iem!

Bohuchval Neplach se simţea deja foarte bine, nu-l mai supăra nimic, era răutăcios şi arogant ca mai înainte. A ascultat ce avea să-i spună Reynevan. Expresia cu care asculta nu prevestea nimic bun.

— Sunteţi nişte idioţi, a comentat el pe scurt şi fără detalii întâmplarea din tripou pe care i-o relatase. Să riscaţi în halul ăsta – şi pentru cine? Pentru o prostituată oarecare! Puteau să vă taie gâtul tuturor, chiar mă mir că n-au făcut-o. Se vede că Huncleder le dăduse liber în ziua aceea celor mai buni paznici ai lui. Ei, dar nu te tulbura, iubitul meu medic, drag inimii mele şi rinichilor mei. Cartoforul nu te va ameninţa nici pe tine, nici pe tovarăşi tăi trăsniţi. Va fi avertizat în privinţa consecinţelor.

— În legătură cu cea de-a doua chestiune – Flutek şi-a împletit degetele – sunteţi nişte idioţi încă şi mai mari. Zona Podkrkonoše este sub foc, graniţa cu Luzacia arde. Familiile Vartenberk, Biberstein, Dohna şi alţi magnaţi catolici duc în mod constant cu noi un război galant, cum îl numesc ei. Otto de Bergow, domnul de la Trosky, şi-a dobândit deja porecla de *Ucigaşul de husiţi.* Zici că ţi-am promis să-ţi îndeplinesc dorinţa. Retractez. *Primo,* m-ai tras pe sfoară în mod mişelesc, *secundo,* dorinţa este idioată, *tertio,* nu vrei să-mi dezvălui ce cauţi acolo. Luând în considerare toate acestea, refuz. Moartea ta în ştreangul catolic ar fi o pierdere pentru noi, cu atât mai neplăcută cu cât ar fi fără noimă. Dar noi avem planuri cu tine. Avem nevoie de tine în Silezia.

— Ca spion?

— Ai declarat sprijin pentru cauza Potirului. Ai cerut să intri în rândurile Luptătorilor lui Dumnezeu. Foarte bine! Fiecare este dator să slujească aşa cum ştie mai bine.

— *Ad maiorem Dei gloriam?*

— Să zicem.

— Slujesc mult mai bine ca medic, decât ca spion.

— Lasă acest aspect la aprecierea mea.

— Tocmai pe ea mă bizui. Căci în rinichiul tău am zdrobit piatra.

Neplach a tăcut mult timp, strângând din buze.

— Ei, bine, a oftat şi a întors privirile. Ai dreptate. M-ai vindecat. M-ai scăpat de dureri. Iar eu am jurat să-ţi îndeplinesc o dorinţă. Dacă doreşti aşa de mult, dacă acesta este visul tău cel mai mare, vei merge în ţinutul Krkonoše. Iar eu nu am să iscodesc despre ce este vorba şi am să-ţi uşurez escapada. Îţi dau oameni, escortă, bani, contacte. Repet: nu întreb ce treburi vrei să rezolvi acolo. Dar trebuie să pleci de acolo. Înainte de Crăciun trebuie să fii în Silezia.

— Ai la dispoziţie sute de spioni. Formaţi în meserie. Care spionează pe bani sau pentru o idee, dar întotdeauna cu plăcere şi fără constrângere. Şi te-

ai încăpăţânat să mă vrei pe mine, un diletant, care nu vrea şi nu ştie să fie spion, aşadar nu este bun de aşa ceva şi o să ai de la mine tot atât folos cât lapte de la ţap. Are vreo logică, Neplach?

— Te-aş bate la cap, dacă nu ar fi? Reynevan, avem nevoie de tine în Silezia. De tine. Nu de o sută de spioni şcoliţi în meserie de dragul cauzei sau de profesionişti, ci de tine. De tine personal. Pentru chestiuni pe care nu le poate rezolva nimeni altcineva decât tine. Şi în care nu te poate înlocui nimeni.

— Amănunte?

— Mai târziu. În primul rând, mergi într-o zonă periculoasă, s-ar putea să nu te mai întorci. În al doilea rând, tu ai refuzat să-mi dai amănunte, aşa că mă revanşez. În al treilea rând şi cel mai important: acum nu am timp. Plec la Kolín, la Prokop. În legătură cu escapada ta, adresează-te lui Hašek Sykora. O să-ţi dea oameni, un detaşament special. Şi ţine minte: grăbeşte-te. Înainte de Crăciun…

— Trebuie să fiu în Silezia. Ştiu. Deşi nu am niciun chef. Şi un agent care nu are chef nu e bun de nimic. Acţionează din constrângere.

Flutek a tăcut un timp.

— M-ai vindecat, a spus în cele din urmă. M-ai smuls din ghearele durerii. Te voi răsplăti. O să fac în aşa fel încât să te întorci în Silezia fără constrângere. Ba chiar cu mare dorinţă.

— Ce?

— Eşti tată, Reinmar.

— Poftiiim?

— Ai un fiu. Katarzyna Biberstein, fiica lui Jan Biberstein, domnul de la Stolz, a adus pe lume în iunie 1426 un copil. Copilul s-a născut de ziua Sfântului Vit şi aşa a şi fost botezat. Acum, socoteşte, este uşor de calculat, are un an şi patru luni. După rapoartele agenţilor mei, este un copilaş încântător, leit taică-său. Să nu-mi spui că nu vrei să-l vezi.

— Frumos, a repetat Szarlej. De două ori frumos.

— I-am scris vreo zece scrisori, a amintit amar Reynevan. Cred că mai mult de zece. Ştiu, este război şi sunt vremuri tulburi, dar măcar una dintre scrisori trebuia să fi ajuns. De ce nu mi-a răspuns? De ce nu mi-a spus? De ce a trebuit să aflu de propriul meu fiu de la Neplach?

Demeritul a tras de căpăstrul calului.

— Concluzia se impune de la sine, a oftat. Nu-i pasă câtuşi de puţin de

tine. Poate că sună ca o cruzime, dar este singura concluzie logică. Poate chiar…

— Chiar ce?

— Poate că nici nu este fiul tău. Bine, bine, linişteşte-te, fără nervi! Am gândit cu voce tare, atâta tot! Pentru că pe de altă parte…

— Ce e pe de altă parte?

— S-ar mai putea şi… Ei, nu! Nu contează. Dacă îţi spun, o să-mi sari în cap!

— Vorbeşte odată, la naiba!

— Nu ai primit răspuns la scrisori, pentru că bătrânul Biberstein, copleşit de ruşine, s-a înfuriat şi şi-a închis fiica, împreună cu bastardul ei, în turn… Eh, e banal, parcă ar fi o istorioară de iarmaroc. Aucassin şi Nicolette… Isuse, nu mai face mutra asta, băiete, că mor de frică.

— Nu mai spune prostii, iar eu nu mai fac nicio mutră. De acord?

— Cu mare plăcere.

Au ocolit Praga şi au pornit spre nord. Ploaia cădea în continuare, de fapt, fără întrerupere, pentru că atunci când nu mai ploua cu găleata, ploua cu ţârâita, iar când nu mai ploua cu ţârâita, bura. Detaşamentul călare se împotmolea în noroi şi se deplasa în ritm de melc – în două zile abia ajunseseră la Elba, la podul care face legătura între Stará Boleslav şi Brandýs. În ziua următoare, ocolind oraşul, au pornit mai departe, pe drumul spre Nymburk.

Samson al Mierii, care călărea în spatele lui Szarlej şi al lui Reynevan, tăcea, numai din când în când ofta adânc. Berengar Tauler şi Amadej Bata, care mergeau în spatele lui Samson, erau cufundaţi într-o convorbire. Convorbirea – poate şi din cauza vremii – se transforma foarte des în ceartă, din fericire, de scurtă durată, deşi violentă. Iar la urmă, uzi leoarcă şi posomorâţi, veneau cheretiţii şi peletiţii{134}. Din păcate, Szarlej, Samson, Tauler şi Bata ajunseseră la Muntele Alb în ajun de Sfânta Ursula, a doua zi după plecarea lui Flutek, care se dusese la Kolín la chemarea lui Prokop Holý. Au povestit că Marketa cea roşcată rămăsese la Praga, instalată într-adevăr în casa de la colţul străzilor Sfântul Ştefan şi Pe Iaz, la doamna Blažena Pospíchalová. Doamna Pospíchalová o primise pe fată, deoarece avea o inimă bună, iar la această inimă bună Szarlej adăugase, pentru mai multă siguranţă, şi o cotă de douăzeci de groşi şi promisiunea altor donaţii. Marketa – fata prefera în mod clar să nu-şi dezvăluie numele de familie –

era aşadar în siguranţă. Cele două doamne, i-a asigurat Samson al Mierii, aveau gusturi asemănătoare, n-ar trebui să se omoare între ele în următoarele câteva luni. Iar după aceea, a conchis el, mai vedem.

Faptul că Berengar Tauler şi Amadej Bata continuau să-i însoţească trezea o oarecare mirare; sincer vorbind, după ce se despărţiseră, Reynevan nu se aştepta să-i mai revadă. Tauler stătea adesea de vorbă cu Szarlej, deoparte şi pe ascuns, aşadar Reynevan bănuia că demeritul îl ispitea cu perspectiva născocită a unui câştig imaginar. Când l-a întrebat direct, Berengar a zâmbit misterios şi a declarat că preferă compania lor în locul celei a lui Prokop, pe care îl părăsise, pentru că războiul este un lucru fără viitor şi milităria un lucru fără perspectivă.

— Şi apoi, a adăugat Amadej Bata. Un lucru care are cu adevărat perspectivă este pantofăria. Toţi oamenii au nevoie de încălţări, nu-i aşa? Socrul meu este cizmar. Să mai pun câţiva groşi deoparte, să se mai liniştească lumea şi mă asociez şi eu la această prăvălie, voi dezvolta atelierul socrului şi îl transform în manufactură. Am să produc cizme. Pe scară largă. O să vedeţi că întreaga lume va purta cizme marca Bata.

Nu mai ploua cu ţârâita, acum bura. Reynevan s-a ridicat în scări, s-a uitat în jur. Cheretiţii şi peletiţii, uzi leoarcă şi posomorâţi, călăreau în urma lor. Nu se pierduseră în zloată şi în ploaie.

Din păcate.

Au constatat că Flutek le dăruise o companie neplăcută, o bandă pestriţă şi urât mirositoare. Indirect. În mod direct au avut noroc în privinţa lui Hašek Sykora, adjunctul şefului secţiei de propagandă.

— Ah, bună ziua, bună ziua, i-a întâmpinat Hašek Sykora, când Reynevan a apărut în faţa lui împreună cu Szarlej şi Tauler. Ah, ştiu. Expediţia spre ţinutul Ještěd. Am primit instrucţiunile necesare. Totul este pregătit. Numai un moment, să termin cu sculpturile în lemn… Ah! Trebuie să termin, mă aşteaptă emisarii…

— Putem să aruncăm un ochi? a întrebat Szarlej.

— Ah? – se vede că Sykora chiar iubea această interjecţie – ah! Să aruncaţi un ochi? Desigur, desigur. Poftiţi. Sculptura în lemn pentru propagandă, una dintre numeroasele lucrări de pe masă, reprezenta o sperietoare cu un cap de ţap încornorat, cu barbă de ţap şi o faţă hâdă, strâmbă, de ţap. Monstrul purta pe umeri ceva ca o mantie, pe fruntea încornorată strălucea o tiară, în picioare avea botfori cu cruce. Într-o mână

ţinea o furcă, cealaltă era ridicată într-un gest de binecuvântare. Deasupra sperietorii scria: EGO SUM PAPA.

— Puţini oameni ştiu să citească, a spus Szarlej arătând spre inscripţie. Iar imaginea nu este suficient de expresivă. De unde să ştie omul simplu că este papa? Dar dacă este Hus?

— Dumnezeu să vă ierte pentru erezie, a spus gâfâit Sykora… Ah… Oamenii vor şti, nu vă temeţi. Imaginile cu Hus le răspândesc ceilalţi, adică papistaşii. Sub formă de gâscă{135} cu dinţi, aşa îl reprezintă apostaţii. Dar iată şi escorta voastră, s-a aşezat deja în formaţie.

Escorta era pe terenul de adunare într-un şir cam dezordonat. Erau zece zdrahoni cu chipuri dezgustătoare. La fel şi restul. Semănau cu o bandă de hoţi şi tâlhari, înarmaţi cu ceea ce găsiseră, îmbrăcaţi cu ceea ce furaseră. Sau adunaseră de la o groapă de gunoi.

— Iată, ah, a arătat adjunctul şefului secţiei de propagandă, aceştia sunt oamenii voştri. De azi înainte sunt sub comanda voastră. De la dreapta la stânga: Bijuterie, Vagabondul, Oişte, Balegă, Gândac, Struţ, Măcăleandru, Sacul, Mâncă-Mazăre şi Mauritius Harţă.

— Putem vorbi ceva între patru ochi? a întrebat Szarlej în tăcerea ostilă.

— Ah?

— Nu întreb dacă numele acestor domni sunt adevărate sau porecle. Deşi, în principiu, ar trebui să cercetez acest lucru, deoarece se ştie că bandiţii sunt apreciaţi după poreclele lor. Dar nu contează. Eu întreb altceva: ştiu de la domnul Reinmar von Bielau, aici de faţă, că fratele Neplach ne-a promis o escortă demnă de încredere. O escortă! Şi ce fel de gaşcă stă acolo, la coadă. Ce fel de cheretiţi şi peletiţi? Ce fel de Unchiaş, Sulă, Pişat şi Căcat?

Maxilarul lui Hašek Sykora a sărit periculos în faţă.

— Fratele Neplach a poruncit să dau oameni, a mârâit el. Şi ăştia sunt, da? Păsărelele cerului? Peştişorii mării? Broscuţe din baltă? Nici vorbă. Ăştia sunt oameni. Oamenii pe care îi am la dispoziţie. Alţii nu am. Nu vă plac, ah? Aţi fi preferat muieruşte ţâţoase? Sau Sfântul Gheorghe pe cal? Lohengrin pe lebădă? Îmi pare rău, nu am.

— Dar…

— Îi luaţi sau nu? Hotărâţi-vă!

A doua zi de dimineaţă, o, minune, ploaia a încetat. Caii care plescăiau prin noroi au pornit la drum ceva mai energic şi mai repede. Amadej Bata a

început să fluiere. S-au înviorat chiar şi cheletiţii şi pereţiţii, adică banda condusă de Mauritius Harţă, pe care Szarlej o botezase cu acest nume biblic. Până acum posomorâţi, mohorâţi şi făcând impresia că sunt supăraţi pe toată omenirea, zdrenţăroşii au început să sporovăiască, să facă glume deocheate, să hohotească. În cele din urmă, spre uimirea generală, au început chiar să cânte.

Na volavský stráni
skřivánci zpívají,
že za mou milenkou
všiváci choděíj.
Dostal bych já milou
i s její peřinou,
radši si ustelu
pod lipou zelenou…{136}

Un fiu, îşi spunea Reynevan. Se numeşte Vit. S-a născut acum un an şi patru luni, în ziua de Sfântul Vit. Exact în ajunul luptei de la Ústí. Prima mea luptă mare. Lupta în care aş fi putut să mor, dacă lucrurile nu s-ar fi desfăşurat altfel. Dacă saxonii ar fi rupt atunci cercul de care şi ne-ar fi împrăştiat, ar fi fost un măcel şi aş fi putut să pier. Fiul meu şi-ar fi pierdut tatăl imediat după naştere…

Şi Nicolette…

Nicolette cea zveltă, mlădioasă ca Eva Masaccia, ca Madona lui Parler, cu burta mare. Din cauza mea. Cum o s-o mai privesc în ochi? Şi voi mai reuşi vreodată să o privesc în ochi?

Dar ce spun eu! Trebuie să reuşesc.

Era joi după Sfânta Ursula, când au ajuns la Krchleby şi au pornit spre Roždalovice, care se afla pe râul Mrlina, afluent al Elbei. Mai departe, urmând sfaturile lui Flutek şi ale lui Sykora, au ocolit drumurile aglomerate, mai ales marea rută comercială care ducea de la Praga la Leipzig prin Jičín, Turnov şi Žitava. De la Jičín, de unde intenţionau să trimită patrule de recunoaştere spre Trosky, mai erau numai vreo treizeci de mile.

Peisajul de pe cursul superior al Mrlinei îi avertiza însă că pătrund pe un teren periculos, în zona de conflict, în fâşia de frontieră în flăcări care

desparte religii şi popoare. „În flăcări” era de altfel o exprimare cât se poate de potrivită, căci ruinele deveniseră dintr-odată elemente permanente ale peisajului. Urme de colibe, aşezări, sate şi cătune pârjolite. Semănau izbitor cu cele lângă care se afla tripoul lui Huncleder, un teatru al evenimentelor recente, bogate în consecinţe: aceleaşi hornuri acoperite de funingine, aceleaşi grămezi mari de cenuşă, aceleaşi resturi de bârne carbonizate. Aceeaşi duhoare de ars care îţi muta nasul din loc.

Cheletiţii şi pereţiţii nu mai cântau de câtva timp, acum se concentrau pe îngrijirea arbaletelor. Tauler şi Bata, care conduceau cavalcada, aveau arbaletele gata pregătite. Reynevan le-a urmat exemplul.

În a cincea zi de călătorie, sâmbătă, au ajuns într-un sat în care cenuşa încă mai fumega, iar focurile încă mai mocneau. Mai mult chiar, se vedeau şi câteva zeci de cadavre în diverse stadii de carbonizare. Mauritius Harţă a cercetat şi a scos dintr-un bordei din apropiere doi oameni vii – un bătrân şi o fetiţă.

Fetiţa avea cosiţe blonde şi o rochie cenuşie, plină de găuri de la scântei. Bătrânul avea în gura ascunsă de barba albă doi dinţi – unul sus, celălalt jos.

— Au atacat, a răspuns el când a fost întrebat ce se întâmplase.

— Cine?

— Ăia.

Investigaţia pentru a se afla cine erau „ăia” nu a dat rezultate. Bătrânul bâlbâit nu era în stare să-i caracterizeze şi să-i numească pe „ăia” altfel decât „nemernici”, „oameni răi”, „făpturile iadului” sau „Domnul să-i pedepsească”. O dată sau de două ori, a folosit şi expresia „martauz” cu care Reynevan nu se întâlnise niciodată şi nu ştia ce înseamnă.

— Asta e din ungureşte, s-a încruntat Szarlej, iar în vocea lui se auzea uimirea. *Martahuz* se numesc cei care răpesc oameni şi fac negoţ cu ei. Moşul a vrut să spună cu siguranţă că locuitorii satului au fost luaţi de aici. Au fost duşi în robie.

— Cine putea face asta? a oftat Reynevan. Papistaşii? Credeam că aceste teritorii sunt controlate de noi.

Szarlej a şovăit puţin auzind termenul „noi”. Iar Berengar Tauler a zâmbit.

— Scopul expediţiei noastre, castelul Trosky, a explicat el calm, este la numai două mile de aici. Iar domnul de Bergow nu degeaba este numit „ucigaşul de husiţi”. Şi în apropiere sunt şi Kost, Hrubý Rohožeč, Skála,

Frydštejn, toate aceste bastioane ale domnilor din landfriedul catolic. Reşedinţele familiale ale celor loiali regelui Sigismund.

— Cunoşti şi împrejurimile, şi pe aceşti cavaleri, a afirmat Reynevan, privind la bătrân şi la fetiţa cu cosiţe blonde, care înfulecau lacom bucăţile de pâine pe care li le dăruise Samson. Te descurci bine. Nu a venit timpul să ne dezvălui de unde ai aceste cunoştinţe?

— Poate că a venit, a fost de acord Tauler. Iată cum este: familia mea este de ani de zile vasala familiei Bergow. Am mers împreună cu ei din Cehia în Turingia, unde neamul Bergow l-a sprijinit pe domnul de la Lípa în conflictul împotriva regelui Henric de Carintia. Tatăl meu i-a slujit bătrânului domn Otto de Bergow, stăpânul de la Bilina. Eu i-am slujit lui Otto cel Tânăr la Trosky. Un timp. Acum nu-l mai slujesc. Dar asta este o chestiune absolut personală.

— Personală, zici?

— Aşa zic.

— Atunci te rugăm să mergi în frunte, frate Berengar, a spus rece Szarlej. În capul şirului. În locul destinat cunoscătorului locurilor şi al locuitorilor.

A doua zi era duminică. Fiind cu gândurile în cu totul altă parte, nu şi-ar fi dat singuri seama de asta. Nici chiar sunetul îndepărtat al clopotelor care băteau undeva nu le-a trezit nicio asociere şi nu le-a amintit nimic – nici lui Reynevan, nici lui Samson, nici lui Tauler şi Bata, despre Szarlej nici să nu mai vorbim, căci acesta îşi bătea joc de zilele de sărbătoare la fel ca de porunca a treia. Dar nu aşa gândeau cheletiţii şi pereţiţii, adică Mauritius Harţă *et consortes.* Aceştia, zărind o cruce la răspântie, s-au apropiat, au descălecat, au îngenuncheat în jurul ei toţi zece în cerc şi au început să se roage. Cu multă ardoare şi foarte tare.

— Clopotul acesta – a arătat cu capul Szarlej, fără să descalece – ar putea fi deja de la Jičín. Tauler?

— Se poate. Trebuie să fim cu băgare de seamă. Nu ar fi bine să fim recunoscuţi.

— Mai ales dacă tu ai fi recunoscut, a pufnit demeritul. Şi dacă cineva şi-ar aminti de chestiunile tale personale. Interesant, cam de ce calibru sunt aceste chestiuni?

— Pentru voi nu are importanţă.

— Ba are, l-a contrazis Szarlej. Pentru că de asta depinde dacă domnul de la Bergow te mai ţine minte şi cum. Dacă are o amintire rea, aşa cum

bănuiesc…

— Nu contează, l-a întrerupt Tauler. Pentru voi contează ce v-am promis. Ştiu cum să ajungem la Trosky.

— Cum?

— Există o anumită cale. Dacă nu s-a schimbat nimic…

Tauler nu a mai terminat, văzând chipul lui Amadej Bata. Şi ochii lui larg căscaţi.

Drumul care ducea spre nord dispărea între două dâmburi. De acolo au ieşit mai mulţi călăreţi care stătuseră până atunci ascunşi. Mulţi călăreţi, cel puţin douăzeci. Dâmburile acoperite cu brazi puteau ascunde foarte bine şi de două ori pe-atât. Grupul era format în principal din mercenari, arbaletrieri şi lăncieri îmbrăcaţi în cenuşiu. În fruntea lor erau opt cavaleri şi scutieri, dintre care doi în armură completă. Unul dintre aceştia avea pe piept o cruce mare, roşie. Szarlej a înjurat.

Tauler a înjurat. Bata a înjurat. Cheletiţii şi pereţiţii priveau cu gura căscată, încă în genunchi şi cu mâinile împreunate ca pentru rugăciune.

La început, cavalerii în armuri au fost la fel de uimiţi ca ei. Şi şi-au revenit din uimire cam lent. Până când cel care avea crucea, fără îndoială comandantul, să ridice mâna şi să dea ordin, Tauler, Bata şi Szarlej erau deja în galop, Samson şi Reynevan au pornit şi ei tot în galop, iar cheletiţii şi pereţiţii au sărit în şa. Comanda cavalerului era îndreptată în special spre arbaletrieri. Până să apuce să parcurgă călăreţii lui Mauritius Harţă o distanţă mai mare, s-a abătut peste ei o grindină de săgeţi. Cineva s-a prăvălit din şa – poate că era Sculă, poate Balegă. Reynevan nu şi-a dat seama. Era prea ocupat să-şi salveze propria piele.

S-a repezit nebuneşte înainte, printr-un crâng, printr-un pâlc de mesteceni, trunchiurile albe sclipeau în goană. Unul dintre cheletiţi l-a depăşit, galopând ca ieşit din minţi după Tauler, Szarlej şi Bata. Alături fornăia calul lui Samson. În spate răsunau tropotul de copite şi urletele urmăritorilor. Dintr-odată s-a auzit ţipătul pătrunzător al cuiva care fusese ajuns din urmă. O clipă mai târziu a fost ajuns încă unul. Au nimerit într-o râpă îngustă, dar care se lărgea mergând spre râu. În faţa lor, Szarlej, Bata şi Tauler împroşcau apa în galop, s-au urcat pe celălalt mal şi apoi pe versantul râpei. Panta era mâloasă, calul lui Tauler a alunecat, a căzut în fund nechezând sălbatic. Tauler a căzut şi el din şa, strigând după ajutor. Mauritius Harţă şi câţiva dintre cei de sub comanda lui au trecut în goană, fără să-şi ridice nici măcar capul din coama cailor. Reynevan s-a lăsat să

atârne în şa, a întins mâna, Tauler a apucat-o şi a sărit în spinarea calului. Reynevan a ţipat, a dat pinteni calului. Se părea că vor reuşi să învingă urcuşul alunecos. Dar nu au reuşit.

Calul a alunecat pe lut, s-a rostogolit, răsturnând ambii călăreţi. Reynevan şi-a ferit capul cu ambele mâini, a vrut să se răsucească, dar nu a reuşit. Piciorul i-a rămas prins în scară, zvârcolirea şi zbaterea calului i-l răsuceau dureros. Tauler, care fusese năucit de căzătură, s-a ridicat, dar cu ghinion, căci a primit o copită în cap. Puternică. De a răsunat.

Cineva l-a apucat pe Reynevan de braţ şi l-a smucit. A urlat de durere, dar piciorul s-a desprins din scara răsucită a şeii. Calul s-a zbătut şi a fugit. Reynevan s-a ridicat în picioare, l-a văzut pe Samson care venea pe jos, apoi, spre uimirea lui, a văzut un grup de călăreţi care împroşcau apă chiar în râu. Mai-mai să-i prindă. Erau aşa de aproape, că Reynevan le vedea feţele încruntate. Şi vârfurile pline de sânge ale lăncilor.

I-au salvat de la moarte cheletiţii şi pereţiţii, Mauritius Harţă *et consortes.* Aceştia nu fugiseră, ci se opriseră la marginea râpei şi de acolo, de sus, au slobozit o salvă din arbalete. Trăgeau cu precizie. Caii răcneau căzând în râu, călăreţii se prăbuşeau în apă. Iar cheletiţii şi pereţiţii coborau panta urlând, agitând săbiile şi ciomegele, lovind cu zgomot în suliţaşi.

Având avantajul atacului prin surpriză şi al hotărârii, i-au oprit pe urmăritori. Pe moment. În esenţă, era un atac sinucigaş. Urmăritorii erau mai numeroşi, iar în ajutorul suliţaşilor şi al arcaşilor au venit cavalerii în armură grea. Cheletiţii şi pereţiţii cădeau unul după altul din şa. Loviţi, izbiţi, răniţi, ciopârţiţi au căzut în apă şi în noroiul plin de sânge unul după altul Măcăleandrul, Gândacul şi Sacul – sau poate că erau Măcăleandrul, Struţul şi Mâncă-Mazăre? Ultimul a căzut viteazul Mauritius Harţă, doborât din şa de securea cavalerului cu crucea pe piept şi cleşte de pietrar pe scut.

Se înţelege că Reynevan şi Samson nu au aşteptat deznodământul uşor de prevăzut al ciocnirii. Au luat-o la fugă pe pantă. Samson îl ducea în spate pe Tauler, care era tot leşinat. Reynevan ducea o arbaletă, pe care o ridicase de jos. Şi fusese un gest înţelept.

I-au ajuns din urmă doi călăreţi, domni, judecând după arme, armăsari şi podoabe. Erau foarte aproape. Reynevan a ridicat arbaleta la umăr. A ochit corpul călăreţului, amintindu-şi învăţăturile date cândva de Dzierżka de Wirsing, dar şi-a schimbat intenţia şi a aruncat săgeata în pieptul calului. Calul – un şarg frumos – s-a prăbuşit ca lovit de trăsnet, iar călăreţul a executat un asemenea salt mortal că ar fi fost invidiat şi de un acrobat

profesionist.

Cel de-al doilea călăreţ a întors calul, s-a agăţat de coama lui şi a fugit. Decizie corectă. Dinspre pădure se apropia un grup de călăreţi. Peste cincizeci de oameni înarmaţi. Cei mai mulţi cu Potirul pe piept sau cu Ostia pe scut.

— Ai noştri! a strigat Reynevan. Ai noştri, Samson!

— Ai tăi, l-a corectat gâfâind Samson al Mierii. Dar recunosc că şi eu mă bucur.

Călăreţii cu Potir veneau în valuri pe povârniş, dinspre râu răsunau strigăte, zgomote, scrâşnete. Domnişorul, tânărul căruia Reynevan îi împuşcase calul de sub el, a sărit în picioare, s-a uitat în jur şi a luat-o la fugă. Dar nu a ajuns departe. Unul dintre călăreţi l-a ajuns din urmă, l-a lovit cu latul sabiei în ceafă şi l-a doborât. Apoi a întors calul şi s-a apropiat de Reynevan, de Samson şi de Tauler, care tot nu-şi revenise. Pe piept, parţial acoperite de Potirul croit din postav roşu, avea două săbii încrucişate.

— Salut, Reynevan, a spus el, ridicând viziera. Ce mai faci?

— Brazda din Klinštejn!

— Din Ronovice. Mă bucur să te văd şi pe tine, Samson.

— Plăcerea este de partea mea.

În râpă, în râu şi pe malurile lui zăceau vreo duzină de trupuri. Era greu de spus câte mai luase şi apa.

— Ai cui erau oamenii aceştia? a întrebat căpetenia grupului, un tânăr mustăcios, cu păr lung numai piele şi os. Au şters-o atât de repede, că nu am reuşit să-i recunosc. Voi i-aţi văzut de aproape. Deci? Frate Bielau!

Reynevan îl ştia pe cel care întreba. Îl cunoscuse la Hradec Králové acum doi ani. Era hatmanul Jan Čapek din Sány, care făcuse repede carieră printre Orfani. Detaşamentul călăreţilor cu Potir care îi salvaseră erau Orfani. Luptătorii lui Dumnezeu, care îşi luaseră acest nume atunci când iubitul şi veneratul lor conducător, marele Jan Žižka din Trocnov, murise şi îi lăsase orfani.

— Reynevan! Cu tine vorbesc!

— În afară de mercenari, erau opt mai importanţi, enumera Reynevan aducându-şi aminte. Doi cavaleri, şase domni, a, uite pe unul tocmai îl leagă acum. Căpetenia lor avea pe arme o cruce, pe scut un cleşte sau o foarfecă… neagră, pe fond argintiu…

— Aşa am bănuit, s-a strâmbat Jan Čapek din Sány. Bohouš din Kovaně,

domnul de la Frydštejn. Un ticălos şi un trădător! Ei, păcat că a reuşit să o şteargă… l-aş fi jupuit de viu… Dar voi ce faceţi aici? De unde aţi apărut? Ei? Frate Szarlej?

— Călătorim.

— Călătoriţi, a repetat Čapek. Ei, aţi avut noroc. Dacă nu am fi ajuns la timp, ultima etapă a călătoriei voastre ar fi fost pe verticală! Atârnaţi în laţ pe verticală. Domnului Bohouš îi place să împodobească copacii cu spânzuraţi! Avem şi noi anumite răfuieli cu el, avem…

— Acest domn Bohouš, şi-a amintit brusc Reynevan, nu se ocupă cumva cu negoţul cu oameni? Cu robi? Nu este, aşa cum se spune, martahuz?

— Ciudată denumire, s-a încruntat hatmanul Orfanilor. Bohouš din Kovaně, ce-i drept, este cam înverşunat împotriva celor de credinţa noastră. Pe cei prinşi de vii îi spânzură pe loc, de cel mai apropiat copac. Dacă reuşeşte să pună mâna pe vreunul din preoţii noştri, îl ia şi îl arde pe rug, în public, ca să sperie oamenii. Dar nu am auzit niciodată de robi. Dar voi, cum s-ar zice, aţi avut noroc. Aţi scăpat cu bine…

— Nu toţi.

— Aşa e viaţa. Čapek a scuipat. Imediat vom face un gorgan. Al câtelea este? Ei, ţara cehă este plină de gorgane şi de morminte, nu prea mai este loc pentru altele. Dar ăsta? E tot cadavru?

— Trăieşte, a răspuns Amadej Bata, îngenunchind împreună cu Samson lângă Tauler. Dar de cum deschide ochii, îi şi închide imediat la loc…

— L-a lovit calul.

— Ei, a oftat Čapek, a avut ghinion, sărmanul de el. Şi nu avem doftor!

— Ba avem, a desfăcut Reynevan geanta. Daţi-mi voie să ajung la el.

Deşi lucrul acesta nu i se întâmpla de obicei, Reynevan a adormit în şa. Şi ar fi căzut, dacă nu l-ar fi ţinut Samson, care călărea alături de el.

— Unde suntem?

— Aproape de destinaţie. Se vede deja turnul castelului.

— Ce fel de castel?

— Prietenos, aşa cred.

— Şi ce e cu Tauler? Unde este Szarlej?

— Szarlej merge în frunte, cu Čapek şi Brazda. Tauler nu şi-a revenit în simţiri. Îl duc între cai. Iar tu trezeşte-te, Reinmar, vino-ţi în fire. Nu e momentul să moţăi.

— Nu moţăi deloc. Am vrut… Voiam să te întreb ceva, prietene Samson.

— Întreabă, prietene Reinmar.

— De ce ai intervenit atunci, în tripou? De ce ai luat apărarea acelei fete? Şi să nu mă serveşti, dacă pot să te rog, cu fraze banale. Să-mi dezvălui motivul adevărat.

— *În adâncul unei păduri întunecoase m-am trezit…* a răspuns uriaşul cu un citat. Ce frază de proroc. Ca şi când maestrul Alighieri ar fi presimţit că se va afla cândva într-o lume în care se va putea înţelege numai prin minciuni şi neadevăruri, iar adevărul pur va fi luat întotdeauna drept o banalitate. Şi respectiv ca o dovadă a unui retard mintal. De ce tocmai acum? Până acum nu ai întrebat care sunt motivele acţiunilor mele.

— Până acum mi-au fost clare.

— Serios? Te invidiez, pentru că pe unele nici eu nu le-am înţeles. Şi în continuare tot nu le înţeleg. Incidentul cu Marketa se încadrează în această schemă. Într-o oarecare măsură. Dar sunt, evident şi alte motive. Îmi pare rău, dar nu pot să ţi le fac cunoscute. *Primo,* sunt prea personale. *Secundo,* nu le-ai înţelege.

— Pentru că sunt de neînţeles, e clar. Din altă lume. Nici Dante nu te-ar ajuta să înţelegi?

— Dante ajuta în orice, a zâmbit uriaşul. Bine, aşadar. Dacă vrei să ştii… La tripou, în timpul acelui spectacol scârbos, sufletul meu tânjea.

— Hmm… Ceva mai mult?

— Cu plăcere.

Şi duhul meu, ce-atâta vreme înceată
N-a fost să-i şadă-nfiorat-nainte,
cu inima de dor cutremurată, simţi amarnic
cum se-aprinde-n minte
şi nu prin văz, ci prin puteri ascunse
văpaia veche-a dragostei fierbinte.[137]

Mult timp niciunul nu a spus nimic.

— *Amor!* a întrebat în cele din urmă Reynevan. Eşti sigur că este *amor!*

— Sunt sigur că este *gran potenza.*

Au mers mai departe în tăcere.

— Reinmar?

— Te ascult, Samson!

— Este momentul să mă întorc la mine însumi. Să facem eforturi, da?

— Bine, prietene. Să facem eforturi. Promit. Am ajuns deja la pod?

Probabil că e podul.

Copitele răsunau zgomotos pe scânduri şi pe bârne, călăreţii au păşit pe podul ridicat peste şanţul adânc. De aici se vedea că destinaţia călătoriei lor, castelul, se afla pe un povârniş abrupt, care se înălţa chiar deasupra râului, probabil Izera. Dincolo de pod era o poartă masivă, dincolo de poartă prima incintă spaţioasă, deasupra căreia se înălţa castelul propriu-zis, încununat cu un Bergfried{138} impunător.

— Suntem acasă! a anunţat cu glas răsunător din frunte Jan Čapek din Sány, când copitele cailor au lovit caldarâmul din prima incintă. În Michalovice. Adică la mine!

CAPITOLUL 8

În care cititorul, deşi cunoaşte câteva personaje istorice şi importante pentru povestire, nu află prea mult în afară de faptul că motanul trebuie să vâneze şi bărbatul să vorbească. Şi, în final, informaţia cea mai importantă este care dintre capetele încoronate şi notabilităţile proeminente futuse în anul 1353 o anumită fată, pe atunci tânără, astăzi babă.

La cină au fost invitaţi Reynevan şi Szarlej. Berengar Tauler, cu toate procedurile de vindecare, zăcea tot inconştient, Amadej Bata a declarat că rămâne să-l vegheze, iar Samson – ca întotdeauna – s-a instalat în grajd. Ca de obicei, juca acolo zaruri cu rândaşii de la grajduri, grăbiţi să păcălească un cretin. Cine pe cine a păcălit în final, cred că nu mai trebuie să spunem.

Cina s-a servit în sala principală de sus a castelului, împodobită cu statuia de lemn a arhanghelului Mihail, cu un goblen cu inorog şi un blazon mare, care atârna chiar din tavan şi pe care se vedea un leu de argint ridicat în două picioare. Focul trosnea în şemineul din colţ, iar lângă şemineu şedea o băbuţă gârbovită, preocupată de vârtelniţă şi de fusul care sălta vesel.

La cină participau toţi hatmanii husiţi, locali şi din împrejurimi, care se aflau întâmplător la castel. Pe lângă Jan Čapek din Sány şi Brazda din Klinšejn, la masă şedea şi un bărbat înalt şi smead, cu nas de vultur şi ochi răi, sfredelitori, cu un lanţ de aur masiv la gât, podoabă mai obişnuită pentru consilierii orăşeneşti decât pentru războinici. Reynevan îl cunoştea, îl văzuse adesea printre Orfani la Hradec Králové. Dar abia acum se făcuseră prezentările – Jan Koluch din Véska.

În stânga lui Koluch şedea Štěpan Tlach, hatmanul avanpostului din apropiere, de la Český Duh, un bărbat încă tânăr, dar foarte încărunţit, cu faţă roşie de plebeu şi mâini aspre de tâmplar, purtând o vestă de cavaler, matlasată şi bogat brodată, în care era clar că nu se simte la largul lui. Aşa cum se obişnuia la Orfani, de la masa hatmanilor nu putea să lipsească un preot – între Čapek şi Brazda şedea un bărbat scund şi rotofei, îmbrăcat complet în negru, prezentat ca fratele Buzek, slujitorul Domnului. Slujitorul Domnului începuse probabil ceva mai înainte, căci era mai mult decât uşor abţiguit.

Nu s-au servit delicatese. Castroanele mari cu carne de oaie şi coaste de vită erau însoţite numai de napi prăjiţi şi un coş de pâine. În schimb, pe

masă erau mai multe butoiaşe cu vin dulce unguresc. Pe toate era pirogravat leul familiei Markvartice. Văzându-l – ca şi mai devreme, când văzuse blazonul de sub tavan –, Reinmar şi-a amintit de Praga. Şase septembrie. Şi de Hynek din Kolštejn, care căzuse pe burtă aruncat pe fereastră din casa „La Elefant”.

Înainte să înceapă să cineze în toată regula, mai erau, după cum se pare, de rezolvat chestiuni de serviciu. Patru husiţi l-au împins în sală pe prizonier, tânărul acela, prins la râu. Cel căruia Reynevan îi ucisese calul de sub el cu arbaleta. Jan Čapek din Sány a măsurat din ochi escorta cu priviri nu tocmai binevoitoare, dar nu a spus nimic. A făcut numai semn să-i dea drumul prizonierului. Cavalerul s-a smuls din mâinile lor, s-a ridicat în picioare şi s-a uitat la căpeteniile husite. Îndrăzneţ în aparenţă, însă Reynevan putea vedea cum genunchii îi tremură uşor.

O clipă a domnit tăcerea, punctată numai de mişcarea ritmică a vârtelniţei bătrânei care torcea în colţ.

— Domnişorul Nikel von Keuschburg, a spus Jan Čapek. Fii binevenit, te rugăm să pofteşti. Te vom găzdui până va sosi calul cu răscumpărarea. De altfel, domnişorul ştie asta. Cunoaşte obiceiurile de război.

— Eu îl slujesc pe domnul Friderich von Dohna! a ridicat capul domnişorul. Domnul von Dohna va plăti răscumpărarea pentru mine.

— Eşti chiar aşa de sigur? Jan Koluch din Véska a arătat spre el cu osul ros. Ştii, a ajuns şi la noi zvonul că ţi se scurg ochii după Barbara, fiica domnului Friedrich. Şi cine ştie dacă avansurile tale îi sunt pe plac domnului Dohna? Poate că îşi freacă mâinile încântat că l-am scăpat de domnia-ta. Roagă-te, fiule, să nu fie aşa!

Cavalerul a pălit mai întâi, apoi a roşit.

— Am şi alte rude, a strigat el. Sunt din neamul Keuschburg!

— Atunci roagă-te să te ajute ei, să nu învingă zgârcenia. Că n-o să te hrănim aici pe degeaba. Oricum, nu prea mult timp.

— Nu mult timp, a confirmat Jan Čapek. Atât cât va trebui să verificăm dacă nu cumva ţi-a venit mintea la cap. Poate ai să dispreţuieşti farsa de la Roma şi te întorci spre credinţa adevărată? Nu face mutre, nu face mutre! Domnul Bohuslav din Švamberk, sfinţească-i Dumnezeu sufletul, din prizonier a avansat la rangul de hatman la Tábor. Când fratele Žižka l-a luat prizonier şi l-a închis în temniţa de la Příběnice, domnul Bohuslav şi-a recunoscut greşeala şi a primit Potirul. După cum vezi, avem aici un preot. Ei, ce zici? Să poruncesc să-ţi aducă Potirul?

Cavalerul a scuipat pe jos.

— Să-ţi bagi Potirul ăla ştii tu unde, ereticule, s-a răstit el obraznic.

— Eretic! a strigat preotul Buzek, sărind în sus şi vărsând vinul pe el şi pe vecini. Pe rug cu el! Porunceşte să fie ars, frate Čapek!

— Să ardem bani? a zâmbit viclean Jan Čapek din Sány. Se vede că te-ai îmbătat, frate Buzek. Valorează cel puţin şaptezeci de grămezi de groşi. Atâta vreme cât mai este o umbră de speranţă că ne vor da o răscumpărare pentru el, nu-i va cădea niciun fir de păr din cap. Nici dacă însuşi magistrul Hus l-ar numi trădător şi sodomit. Am dreptate, fraţilor?

Husiţii adunaţi în jurul mesei au confirmat imediat, strigând şi bătând cu halbele în masă. Čapek le-a făcut semn paznicilor să-l ia pe prizonier. Preotul Buzek l-a măsurat cu priviri răuvoitoare, după care a turnat pe gât dintr-odată cam o jumătate de litră de vin unguresc.

— Vă zgârciţi – a strigat el şi limba i se împleticea şi mai mult – pentru câţiva groşi mizerabili ca nişte farisei! Iar Pa… Pavel îi scrie lui Timotei: Rădăcina tuturor relelor este dorinţa de bani. Alergând după ei, mulţi s-au îndepărtat de… eee… de credinţă… Şi în împărăţia lui Hristos şi a lui Dumnezeu nu sunt doritori de moşteniri… Nu puteţi sluji şi lui Dumnezeu, şi lui Mamona!

— Nici nu vrem! a zâmbit Jan Koluch din Véska, dar trebuie! Pentru că adevărat vă spun vouă, fără Mamona nu este viaţă!

— Dar va fi!

Predicatorul şi-a turnat şi a băut paharul dintr-o răsuflare.

— Va fi! Când vom învinge! Totul va fi în comun, va dispărea orice fel de proprietate şi de avere. Nu vor mai fi bogaţi şi săraci, nu va mai fi mizerie şi asuprire. Pe pământ se va instaura fericirea şi pacea lui Dumnezeu!

— Ia te uită ce dă din el, s-a auzit din colţul ei bătrâna gârbovită, aplecată peste vârtelniţă. Mocofanul cel sfânt!

— Pacea lui Dumnezeu, a spus grav Jan Čapek, o vom cuceri noi prin luptă. Cu săbiile noastre. O vom răscumpăra cu sângele nostru. Şi ni se cuvine o răsplată pe măsură, inclusiv Mamona. Nu de aceea am făcut revoluţia, fraţilor, ca să mă întorc la Sány, în fundătura aceea, Dumnezeu cu mila, la reşedinţa mea cavalerească pe care era să o dărâme porcul când a vrut să se scarpine în grămada cu cărbuni. Revoluţia înseamnă că ceva trebuie să se schimbe. Pentru cei care pierd – spre mai rău, pentru cei care câştigă – spre mai bine. Vedeţi voi, dragi oaspeţi, dragă Reinmar şi Szarlej,

acolo, sus, blazonul acela? Este blazonul domnului Jan din Michalovice, numit şi Michalec. Castelul în care petrecem acum, Michalovice, îi aparţine, a fost reşedinţa neamului său. Şi ce? I-am smuls-o! Am câştigat-o noi! Să mai treacă numai puţin timp şi am să aduc o scară, am să dau jos scutul acela, am să-l arunc pe jos, ba am să mă şi piş pe el! Şi voi atârna pe perete cerbul blazonului meu, pe un scut de două ori mai mare! Şi voi domni aici! Domnul Jan Čapek din Sány. Cu reşedinţa la Michalovice!

— O, da, da! a spus pe deasupra coastelor roase Štěpán Tlach. Evoluţia învinge, Potirul triumfă! Iar noi vom fi mari domni! Să bem!

— Domni, a rostit cu un dispreţ veninos baba de la vârtelniţă, îndreptând firul de pe fus. De râsul gâştelor! Nişte derbedei şi netrebnici! Skartabeli[139], de li se întinde vopseaua de pe blazoane când plouă.

Štěpán Tlach a aruncat cu un os în ea, dar nu a nimerit-o. Ceilalţi husiţi nu i-au dat bătrânei nicio atenţie.

— Dar lui Mamona… nu s-a lăsat predicatorul, care îşi turna din ce în ce mai des şi se bâlbâia din ce în ce mai rău. Dar lui Mamona nu se cuvine să-i slujim. Da, da, Potirul sus, adevărul triumfă… dar cei lacomi nu vor moşteni… împărăţia lui Dumnezeu. Ascultaţi ce vă spun… Eee…

— Lasă-ne în pace, a dat din mână Čapek. Eşti beat.

— Nu sunt beat! Sunt treaz… eee… Şi vă spun adevărul: Să cinstim… să cinstim… *Pax Dei*… Pentru că osândiţi vor fi…

— N-am spus eu? Beat ca porcul!

— Nu sunt beat!

— Dacă vrei să dovedeşti că nu eşti beat, fă ce fac eu, a spus Jan Koluch răsucindu-şi mustaţa. Bagă două degete pe gât şi spune: Hhrrr! Hhrrr! Hhrrr!

Părintele Buzek a rezistat la primul Hhrrr!, dar la al doilea s-a înecat, a horcăit, a holbat ochii şi a vomitat.

— Râgâie, râgâie, s-a auzit vocea răutăcioasă a babei aplecate peste vârtelniţă. De ţi-ai vomita măruntaiele!

Şi din nou, nimeni nu s-a sinchisit, se vede că erau cu toţii obişnuiţi. Preotul plin de vomă a fost scos în tindă. S-a auzit cum cădea pe scări cu zgomot.

— Chiar aşa, dragi oaspeţi, a spus Koluch, ştergând masa cu pălăria lăsată de părintele Buzek. Nu ne mai lipseşte decât puţin până la triumful deplin. Stăm şi petrecem la Michalovice, luat după cum spunea fratele Čapek de la domnul Jan Michalec. Am ocupat Michalovice, am trecut prin

foc Mladá Boleslav, Benešov, Mimoń şi Jablonné. Dar domnul Michalec nu a fugit departe, a ajuns la Bezděz. Şi unde este Bezděz? Dacă vă apropiaţi de fereastră, îl vedeţi acolo, dincolo de râu, la numai două mile depărtare. Două mile! Dacă strănutăm vreunul aici, domnul Michalec din Bezděz ne urează „Sănătate!”.

— Din păcate, a spus posomorât Štěpán Tlach, domnul Michalec nu ne urează câtuşi de puţin sănătate, ci moarte, şi una cât mai rea. Dar nu putem să-l atingem la Bezděz şi nici nu putem să cucerim cetatea. În zidurile de acolo îţi rupi dinţii.

— Din păcate, a spus peste umăr Vojta Jelínek, care tocmai se uşurase în vatra focului, chiar aşa este. Şi nu lipsesc chiar în coasta noastră şi alte castele şi domni care ne doresc moartea. La trei paşi de noi, la Děvín, stă şi ne ameninţă în fiecare zi Petr z Vartenberk. La şase mile de aici este Ralsko, iar la Ralsko se află domnul Jan din Vartenberk, poreclit şi Sărăcia…

— Cu Bohouš din Kováň, domnul de la Frydštejn, aţi făcut deja cunoştinţă, a adăugat Čapek. Ştiţi de ce este în stare. Şi mai sunt şi alţii…

— Da, mai sunt, mai sunt… a mârâit Koluch. Ce e drept, noi stăpânim cele mai importante castele: Vartenberk, Lípa, Český Dub, Bílá lângă Bezděz. Da, şi Michalovice. Dar ruta comercială este în cea mai mare parte sub controlul papistaşilor şi al nemţilor. Domnii von Dohna se află în castelele Falkenberg şi Grafenstein. La Hammerstein este primar Mikuláš Dachs, client al familiei Biberstein din Luzacia. În castelul Roimund s-a instalat bătrânul tâlhar Hans Foltsch, mercenar din Zgorzelec. La Tolštejn sunt fraţii Jan şi Henryk Berkov din Dubá…

— Rude cu Ronovice, la fel ca şi mine, s-a lăudat Brazda din Klinštejn.

— Rude aşa ca tine, s-a băgat în vorbă baba de la vârtelniţă, alde Berk au o haită întreagă.

— Dintre fraţii din Dubá, a pufnit Jan Koluch, Henryk este cel mai înverşunat împotriva noastră, pentru că i-am luat Lípa. Se spune că a jurat în biserica din Žitava că nu va trece o lună şi ne va izgoni din castelul de la Lípa. Dar văd că postul acesta durează cam mult.

— Aşa este! a izbit cu pumnul în masă Štěpán Tlach. Dracul îl va lua pe cel care vrea să ne clintească de aici. Numai să încerce! Noi, Orfanii, stăm aici neclintiţi!

— Da! Stăm neclintiţi!

— Nu despre asta e vorba, să stăm neclintiţi, s-a încruntat Čapek. Şi să lătrăm ca nişte câini în lanţ. Nu aşa ne-a învăţat fratele Žižka. Cea mai bună

apărare este atacul! Să-l batem pe duşman, să-l batem, să-l batem, să nu-l lăsăm să respire. Să nu aşteptăm până vine duşmanul cu hoarda lui, să mergem cu război peste el, să intrăm în statul lui cu foc şi sabie. Porniţi împotriva lor, le-a spus Domnul israeliţilor. Şi a venit timpul, e timpul să pornim împotriva lor! Este timpul să ne adunăm şi să lovim la Frydštejn, la Děvín, Ralsko, Roimund, Tolštejn…

— Şi mai departe, a intervenit cu un rânjet de lup Koluch. În Luzacia! Dar singuri nu-i dovedim! Ne lipsesc forţele. Şi de unde să aşteptăm sprijin? De la Praga? Praga, dacă nu pune la cale o trădare, se amuză cu răsturnarea regimurilor şi cu încăierările. De la Tábor? Táborul va asedia Kolínul. Un castel ceh. Ca şi când nu ar exista şi maghiari, austrieci, germani!

— Se spune că Prokop plănuieşte deja ceva de felul acesta, a spus Szarlej. Că priveşte spre Ungaria şi Austria.

— Doamne ajută! Dar ştiţi şi domniile-voastre, aţi fost martori cu toţii, ce fel de vecini avem.

— Despre unul dintre vecini încă nu s-a vorbit deloc, a rostit parcă fără chef demeritul. Oare nu v-a deranjat? Mă gândesc la domnul Otto de Bergow, din castelul Trosky. Este la numai patru mile de Michalovice. Aşa, de curiozitate, cum vi se pare ca vecin?

— Ca un spin în cur, a răspuns baba în locul husiţilor, făcându-şi de lucru cu fusul. Chiar aşa îl consideraţi pe domnul de Bergow, nu-i aşa, domnilor tâlhari? Ca un spin în cur!

Mult timp a domnit liniştea, ceea ce dovedea că bătrâna nimerise foarte aproape de ţintă. Tăcerea a fost ruptă de domnul Jan Koluch din Véska.

— Noi suntem Luptătorii lui Dumnezeu, a spus el jucându-se cu cuţitul. Ţinem minte cuvintele Domnului, când vorbeşte prin gura proorocului Ieremia: Semeţul se va poticni şi va cădea şi nu va avea cine să-l ridice. Voi pune foc sub oraşul lui, care va mistui toate împrejurimile.

— Răsplătiţi-i lui – a adăugat Čapek, şi el priceput în citate biblice – după faptele lui. Tot ce a făcut, să-i faceţi şi lui.

— Amin.

— Bergow are în blazon un peşte înaripat, a adăugat Štěpán Tlach răutăcios şi concret. Nu e nici peşte, nici pasăre. Va veni ziua când am să belesc acest peşte. Iar pasărea am s-o jumulesc.

— Amin şi pentru asta.

Vojta Jelínek s-a ridicat în picioare.

— Mi s-a făcut somn, fraţilor.

— Şi mie.

Jan Koluch s-a ridicat şi el, Brazda din Klinštejn şi Štěpán Tlach i-au urmat exemplul.

— Da, a fost o zi grea… Vii, frate Čapek?

— Mai stau puţin cu oaspeţii noştri.

Focul trosnea. În jurul turnului zburau bufniţele. Vârtelniţa babei torcea încetişor.

— Suntem singuri, a întrerupt tăcerea lungă Jan Čapek din Sány. Vorbiţi.

I-au spus.

— Un vrăjitor, a repetat nevenindu-i să creadă hatmanul Orfanilor. Căutaţi un vrăjitor? Voi? Oameni serioşi?

— Nu am auzit în viaţa mea de niciun Rupilius Silezianul, a spus el, când oamenii serioşi şi-au confirmat intenţiile. Aproape în fiecare castel au un vrăjitor, un alchimist sau un magician. Aşadar, este foarte probabil ca şi domnul de Bergow să aibă unul ca oaspete sau deţinut la Trosky. Problema este alta…

— Problema sunteţi voi.

După cum se pare, baba torcătoare auzea încă destul de bine.

— Ei, dacă v-ar fi prieten, n-ar fi o problemă!

— Nu-i daţi atenţie, s-a strâmbat Čapek. E un lucru, o piesă de mobilier. Domnul Michalec, când a fugit de aici în faţa noastră, a lăsat o mulţime de lucruri. Mobilă, vite, jamboane afumate, vin în pivniţă. Blazonul de pe perete. Şi pe baba asta. În acelaşi colţ. Odată am vrut s-o arunc cu tot cu vârtelniţa şi cu fusul ei în camera slugilor, dar nu s-a lăsat, a făcut scandal. Iar din castel nu pot s-o alung, că moare de foame. N-are decât să şadă acolo şi să toarcă…

— O să stau, o să stau, a mormăit baba. O să stau până când va veni vremea să se întoarcă domnul Michalec. Iar pe voi, nemernicilor, o să vă zboare în cele patru vânturi.

— Unde eram?

— Spuneai în ce constă problema, l-a ajutat Szarlej.

— Da, aşa este. Problema constă în faptul că în castelul Trosky, eventuala reşedinţă a acestui Rupilius al vostru, nu se poate ajunge. Este inexpugnabil. În castelul Trosky nu se poate pătrunde.

— Avem printre noi pe cineva care ştie cum să pătrundă, a spus Szarlej, coborând vocea.

— Aha, a ghicit Čapek. Ăia doi, Tauler lovit în cap şi celălalt. Vă sfătuiesc să nu aveţi prea multă încredere în ei. Să aveţi grijă mai ales când va veni vorba despre pasajul subteran. Trebuie să ştiţi că toate pasajele subterane şi coridoarele secrete care leagă castelul Trosky de împrejurimi, uneori chiar la o distanţă de un sfert de milă, sunt legende şi născociri. Aiureli. Dacă Tauler promite că vă conduce în fortăreaţă printr-o trecere secretă subterană, ori este el însuşi un escroc şi un mincinos, ori a dat crezare minciunilor altcuiva. Ambele variante sunt periculoase pentru voi. Tot căutând „pasajul secret" prin împrejurimi, veţi cădea în labele nemţilor sau ale papistaşilor.

— Noi, Orfanii, a continuat el, stăm aici, în ţinutul Ještěd, din primăvara anului 1426. Dacă ar fi existat vreo trecere secretă, am fi găsit-o. Dacă am fi putut ajunge la Trosky, am fi ajuns. Pentru că baba a spus adevărul: Trosky şi blestematul de neamţ Bergow sunt pentru noi ca un spin în cur. Zile şi nopţi ne scormonim mintea cum să scăpăm de acest spin.

— Trecerea poate să fie magică, a remarcat Reynevan. Nu credeţi în magie?

— Ce-ar fi de crezut? şi-a ţuguiat buzele Jan Čapek. Magia nu există. Iar dacă întâmplător ar exista, ar fi absolut de neînţeles şi inaccesibilă pentru muritorii de rând. Cu alte cuvinte, dacă ceva este magic, este ca şi când nu ar fi. E logic?

— Cât se poate de logic, a zâmbit Szarlej. O asemenea logică nu poate fi contrazisă. Aşadar, ne-ai sfătui, hatmane, să renunţăm la intenţia noastră? Să ne întoarcem acasă?

— Exact asta v-aş sfătui. Să mergeţi acasă. Şi să aşteptaţi cu răbdare. De Bergow, aşa se zvoneşte, a făcut parte dintr-un complot: pe şase septembrie a fost la Praga şi l-a sprijinit pe Hynek din Kolštejn. Prokop Holý nu-i iartă pe cei care au sprijinit complotul. Îl asediază deja pe Bořek din Miletínek, le va veni imediat rândul şi celorlalţi. Aşteptaţi şi veţi vedea cum de Bergow se prăbuşeşte, iar Trosky va fi al nostru. Cu tot ce este în Trosky. Inclusiv cu vrăjitorul vostru.

— Înţelept sfat, a spus demeritul, nedezlipindu-şi privirile de la Reynevan. Nu-i aşa, Reinmar?

— L-aţi numit pe domnul de Bergow „neamţ blestemat". Alte neamuri germane nu există prin împrejurimi, aşa este? În afară de domnii von Dohna de la Falkenberg şi Grafenštejn?

— Da, sunt numai aceste două neamuri. Şi ce-i cu asta?

— Nimic. Deocamdată.

— Deocamdată, a spus Čapek ridicându-se în picioare, eu mă duc la culcare. Noapte bună, fraţilor.

— Şi ţie, frate.

Focul din cămin nu mai trosnea, doar pâlpâia, când aprinzându-se mai tare, când stingându-se. Şi nici vârtelniţa nu mai ţăcănea. Baba nu mai torcea. Stătea nemişcată.

— Prin câte a mai trecut şi castelul acesta, a spus ea pe neaşteptate. Închinat arhanghelului Mihail, stă pe aceste meleaguri de o sută cincizeci de ani, de o sută cincizeci de ani domnii Markvartice de aici sunt stăpâni la Michalovice. Iar acum… Iar acum… golanii ăştia… Doamne, Doamne… Aici au fost oaspeţi regi… Şi astăzi? Ruşine!

— Nu mai blestema, bunico, a reacţionat Szarlej, spre uimirea lui Reynevan, care era cam somnoros. N-ai văzut matale, bătrânico, niciun rege în viaţă. Poate pe Irod în iesle.

— Eşti şi tu om bătrân, cădea-ţi-ar limba! Iar eu am văzut mai mulţi regi la viaţa mea decât ducaţi ai văzut tu.

— Sunt curios, unde?

— La Viena.

— La ce?

— La Viena, prostule! s-a îndreptat bătrâna în jilţ. De Paşti, în Anul Domnului 1353, monarhii acestei lumi s-au strâns la Viena, iar împăratul de atunci, Carol, căruia tocmai îi murise soţia, Anna de Bavaria, o curta pe micuţa Anusia, nepoata ducelui de Świdnica, Bolek. O, ce de regi şi de domni s-au mai adunat atunci la Viena…

— Şi ai fost acolo, babo? Ai mâncat miere şi ai băut vin?

— Ce ştii tu, nătărăule? Prostănacule! Dar eu… Hei, eram frumoasă… tânără… Primul m-a prins atunci spre seara în clopotniţă chiar împăratul, m-a îndoit peste balustradă, mi-a sfâşiat cămaşa… M-a gâdilat cu barba pe gât, am râs aşa de tare, ca a sărit jos de pe mine… S-a supărat, dar am apucat-o imediat cu mâna şi am băgat-o înapoi, unde îi era locul. Of, şi atunci mi-a spus, mi-ai plăcut, micuţă moravă, dacă vrei te mărit cu un cavaler… Dar mie pe atunci nu-mi stătea gândul la măritiş, când erau în jur atâţia flăcăi chipeşi…

— Al doilea – a spus visătoare bătrâna – a fost Ludovic, regele ungur. Ei, era pătimaş, foarte pătimaş tinerelul… Şi după aceea a pus ochii pe mine

regele polonez, Casimir cel Mare. Bine îi spunea aşa, chiar bine…

— Minţi, babă!

— Ruprecht, palatinul de Renania… mai bătrâior, ba şi neamţ pe deasupra, de la el n-ai să auzi nici complimente, nici vorbe dulci, dintr-odată: *Mach die Beine breit!*{140} În schimb, Arnošt din Pardubice, arhiepiscopul praghez, ei, ăsta ştia şi să vorbească, şi era iscusit şi la treabă… O, ştia nişte figuri şi nişte mişcări ingenioase… Era bun şi Przecław din Pogorzela, episcopul de Wrocław, în pat era vioi, nimic de spus, că doar era polonez, dar îi puţeau obielele în aşa hal, că şi dracul ar fi fugit… Albrecht, prinţul austriac…

Bătrâna s-a înecat şi a tuşit. A durat un timp până a reluat firul.

— Dar cel mai mult mi-a plăcut – a spus bătrâna lăsând să-i curgă puţină salivă din gură – nu un rege, şi niciun episcop, ci un poet, un toscan. Un vis, nu bărbat. Nu numai că era plin de vigoare, dar vorbea cât se poate de frumos. Ha, motanul trebuie să vâneze, iar bărbatul să vorbească. Şi cum mai ştia să vorbească… Chiar în versuri. Se numea… Hm… Numele de botez era la fel ca al sfântului acela din Assisi… iar numele de familie… stai să-mi amintesc… la naiba… Rurka? Petrurka?

— Poate… – a intervenit Reynevan – poate Petrarca? Francesco Petrarca?

— Poate că da, a fost de acord baba. Poate că da, fiule. Cine să-i mai ţină minte după atâţia ani…

CAPITOLUL 9

În care Reynevan are o idee genială. Ca urmare a acesteia, află cât valorează pielea lui şi pentru cine. Faptul că la sfârşitul capitolului valoarea lui creşte fulgerător, în principiu, trebuie să-l bucure. Dar nu-l bucură.

Szarlej l-a uimit total pe Reynevan. A ascultat până la capăt expunerea planului său genial şi nu şi-a bătut deloc joc de el, nici nu l-a tachinat, nu l-a făcut nebun, nici idiot, ba nici măcar nu s-a bătut cu degetul în frunte, ceea ce i se întâmpla foarte des în timpul discuţiilor. Szarlej a ascultat până la capăt expunerea planului genial, a pus deoparte halba de bere cu care îşi stropea micul-dejun, s-a ridicat în picioare şi a părăsit încăperea fără un cuvânt. Nu a reacţionat la chemări, nici măcar nu a întors capul. Ba nici nu l-a lovit pe câinele care i se încurca printre picioare, a păşit peste el cu un calm care trezea spaimă. Şi nici nu a trântit uşa atunci când a ieşit. A plecat pur şi simplu.

— Îl cam înţeleg, a dat din cap Jan Čapek din Sány, care apăruse în bucătăria castelului exact la timp ca să audă expunerea planului genial. Eşti un om periculos, frate Bielau. Am avut un prieten care avea idei asemănătoare. Foarte des. A reprezentat un pericol foarte serios. Până de curând.

— Până de curând?

— Până de curând. Ca urmare a ultimei sale idei, a fost tras pe roată în piaţa din Łokieć, în cadrul sărbătorilor de Sfânta Ludmila. Şi împreună cu el alţi doi. Există idei care dăunează nu numai născocitorului lor. Ci şi celor din jur. Din păcate.

— Planul meu, s-a emoţionat puţin Reynevan, cu siguranţă nu va face rău nimănui, fie şi prin faptul că îl voi duce la îndeplinire de unul singur, personal. Numai eu risc.

— Dar foarte mult.

— Şi avem altă soluţie? Nu avem. Tauler zace tot inconştient şi singur ai spus, frate Čapek, că pasajul secret spre Trosky este o născocire şi că nu va ieşi nimic din asta. Timpul ne grăbeşte. Trebuie să facem ceva. Consider că planul meu de a ajunge la castel este cât se poate de realist şi are multe şanse de succes.

— Oho!

Reynevan s-a încordat puţin.

— Domnul de Bergow este neamţ, a început el să numere pe degete. Domnul von Dohna tot neamţ. Husiţii care l-au luat prizonier pe tânărul Keuschburg – de altfel, tot neamţ – sunt mult mai aproape de Trosky decât de Falkenburg. Este normal şi logic să se trimită emisarul cu cererea de răscumpărare la domnul de Bergow. Şi este lucru clar şi de la sine înţeles că domnul de Bergow va transmite cererea domnului von Dohna, ruda sa.

— Domnul de Bergow, a dat din cap Čapek, îl va lua pe trimisul husit de fund şi îl va arunca în temniţă. Aşa face de obicei.

— Husiţii, a zâmbit triumfător Reynevan, ştiu că aşa face. Au învăţat că în înţelegerile cu ei jurămintele nu au valoare, cuvintele cavalerilor pot fi mincinoase. De aceea, vor folosi ca emisar o persoană cu totul întâmplătoare, un străin. Poate un poet rătăcitor prin împrejurimi, venit din Champagne.

Čapek nu a spus nimic. A ridicat doar ochii spre cer. Adică spre tavanul bucătăriei.

— Un poet rătăcitor din Champagne, a clătinat din cap Samson. Of, Reinmar, Reinmar… Dar ştii măcar trei vorbe în limba francilor?

— Ştiu mai mult de trei. Nu mă crezi?

Par montagnes et par valées
Et par forez langues et lées
Par leus estragens et salvages
Et passa mainz felons passages
Et maint peril et maint destroit…[141]

— Sună destul de fluent, a recunoscut cu un oftat Samson. Şi ce e mai important, accentul este acceptabil. Iar alegerea fragmentului… Ce să spun, deosebit de nimerit şi potrivit cu împrejurările.

— Şi încă ce potrivit, a intervenit Szarlej, care intrase fără zgomot în bucătărie. Mai bine nici că se putea! Nu mai trebuie decât să-ţi născoceşti un nume din Champagne, poetule rătăcitor din Champagne. Un *nom de guerrre* la fel de potrivit şi de reprezentativ pentru tine. Eu propun Yvain Le Cretin. Când pornim?

— Eu pornesc. Singur.

— Nu, a clătinat din cap Samson al Mierii. Mă duc eu. Aceasta mă priveşte pe mine şi numai pe mine. Nu vreau ca vreunul dintre voi să

păţească ceva din cauza mea. A venit timpul să-mi iau propriile probleme în mâini. Pornind de la presupunerea că ideea lui Reinmar este bună, se poate modifica ceva: în scopul predării cererii de răscumpărare pentru tânărul Keuschburg la castelul Trosky, husiţii pot folosi un idiot rătăcitor. Mi se pare o acoperire cât se poate de nimerită, iar înfăţişarea mea…

— Înfăţişarea ta îţi taie respiraţia, asta e drept. Dar este prea puţin. De această chestiune trebuie să se ocupe cineva cu experienţă în domeniul înşelătoriei, al amăgirii, care ştie cum să-i ducă pe oameni de nas şi să-i mâne spre rătăcire. Fără supărare, dar dintre noi trei, este unul singur care poate pretinde titlul de specialist.

— A fost ideea mea, s-a opus calm Reynevan. Şi nu renunţ la ea. Mă duc singur, am acest drept ca autor al ideii. Şi sunt sigur că sunt cel mai potrivit pentru această misiune.

— Nu este adevărat, l-a contrazis Szarlej. Eşti cel mai puţin potrivit. Căci doar ţie şi nu nouă prezicătoarea ţi-a spus să te fereşti de Babă şi de Fecioară. Dar, fireşte, tu nu crezi în preziceri. Când îţi convine.

— În privinţa asta, iau exemplu de la tine, i-a tăiat-o Reynevan. Gata cu vorbăria, am plecat. Singur. Voi rămâneţi aici. În caz că…

— Ascultăm: în caz că…

— Că ceva nu merge… Dacă se întâmplă ceva… Aş dori să ştiu că mă pot bizui pe voi. Că veţi veni în ajutor şi mă veţi scoate din necaz.

Szarlej a tăcut mult timp.

— Mă munceşte gândul că, dacă ţi-aş arde acum una cu ceva tare în frunte, Reinmar din Champagne, te-aş lega cobză şi te-aş închide un timp în pivniţă, mi-ai mulţumi cândva. Sunt curios numai de ce nu fac aşa.

— Pentru că ştii că nu ţi-aş mulţumi.

Ideea a fost executată corect. Vojta Jelínek, care era încă oaspete la Michalovice şi fusese informat – fără amănunte – despre acţiune, s-a oferit destul de repede să acorde ajutor. Mergea cu o mică patrulă de recunoaştere spre Roimund şi a declarat că este gata să facă un mic ocol şi să-l însoţească pe Reynevan până la drumul spre Jičín, unde se va alătura uşor unei caravane de negustori.

Au plecat chiar în aceeaşi zi. Pe la prânz.

Spre seară s-a trezit şi şi-a recăpătat cunoştinţa şi Berengar Tauler. Nu mai vomita, putea să stea în picioare şi chiar să meargă. S-a dus singur la

latrină şi s-a întors fără ajutorul nimănui de acolo, aşadar părea că s-a făcut bine. În aşa măsură, încât Szarlej şi Jan Čapek au reuşit să-l pună cu spatele la zid şi să-l ia la întrebări în legătură cu pasajul secret până la castelul Trosky. Şi-au luat o mină severă de inchizitori şi l-au copleşit pe convalescent cu întrebări menite să-l încolţească şi să-l prindă cu minciuna.

— Ce pasaj? Din ce era palid, Tauler a pălit şi mai tare, a clipit repede, dar nu s-a speriat. Ce coridor subteran? Despre ce vorbiţi?

— Cum aveai intenţia să ne duci la Trosky? Printr-un coridor secret, nu-i aşa?

— Nu, la naiba! Nu ştiu nimic despre un astfel de coridor. La Trosky am, adică mai degrabă aveam, un cunoscut, un grăjdar… Mă bizuiam pe el, să ne ajute… Îmi era dator… Ne-ar fi ajutat să intrăm în castel sau ar fi spionat el însuşi pentru noi ce trebuie să… Dar despre ce naiba e vorba?

Szarlej şi Čapek nu au răspuns. Au ieşit din încăpere şi au luat-o la fugă pe scări, împărţind porunci din mers.

Au încălecat imediat, ca să-i ajungă din urmă înainte de lăsarea întunericului. Au parcurs aproape tot drumul spre Jičín, au ajuns până la castelul Kost. Au întâlnit două caravane de negustori, un cazangiu cu o căruţă cu produse de aramă, o trupă de acrobaţi ambulanţi. Un cerşetor. O babă cu un coş de gâşte.

Nimeni nu-l văzuse pe poetul din Champagne. Şi pe nimeni altcineva cu semnalmentele lui. Nici astăzi, nici altă dată. Reynevan dispăruse. Ca şi când l-ar fi înghiţit pământul. Szarlej a insistat să meargă după Vojta Jelínek şi oamenii lui, ca să-i ajungă din urmă şi să-i ia la întrebări, să afle ce se întâmplase, unde îl lăsaseră pe Reynevan. Jan Čapek nu a fost de acord, a refuzat ferm. A spus că Jelínek avea deja un avans de câteva ore şi nu-l mai puteau ajunge din urmă. Se lasă noaptea. Iar zona este periculoasă. Este prea aproape de castelele catolice. Prea aproape pentru un detaşament de numai douăzeci de călăreţi.

S-au întors pe propriile urme, pe acelaşi drum, privind atenţi în jur. Cercetând fiecare călător. Iar când s-a făcut întuneric de tot, au cercetat fiecare foc de tabără.

Nu au obţinut nicio informaţie.

Urma lui Reynevan se pierduse.

Prima senzaţie pe care a avut-o când s-a trezit a fost de frig intens, cu

atât mai muşcător, cu cât nu se putea mişca din loc, nu putea nici să se ghemuiască, să se răsucească, ca să-şi păstreze căldura rămasă în corp. Era ca paralizat.

Apoi, treptat, s-au trezit şi celelalte simţuri şi au recunoscut situaţia. Ochii deschişi i-au arătat în sus stelele de pe cerul negru de octombrie – Steaua Polară, Ursa Mare şi Ursa Mică, Arcturus din constelaţia Boarului, Vega, Gemenii, Căruţaşul. Simţul mirosului a fost atacat de o duhoare oribilă şi insuportabilă, cu tot frigul şi în pofida realităţii evidente că se găsea sub cerul liber, pe pământul gol, tare şi îngheţat. Auzul a înregistrat ţipete disperate care veneau de undeva, din apropiere. Şi un hohot puternic.

Gâtul şi ceafa îl dureau îngrozitor, cu toate acestea s-a smucit, s-a tras – şi a reuşit să înţeleagă că imposibilitatea de schimbare a poziţiei rezultă din faptul că îl imobilizează câteva trupuri legate strâns de el şi că tocmai acele trupuri emană acel miros greţos care îi întoarce stomacul pe dos. Trupurile au reacţionat la mişcările lui – prin faptul că s-au lipit încă şi mai strâns. Cineva a gemut, cineva a mârâit, cineva l-a chemat pe Dumnezeu. Cineva a înjurat.

Din stânga lui – adică din direcţia stelei Vega şi a constelaţiei Lirei – întunericul nopţii era luminat de strălucirile clipitoare al focului. Mirosul de fum răzbătea pe deasupra duhorii de trupuri umane. Tocmai de acolo, dinspre acel foc, se auzeau acele strigăte disperate – care acum se transformaseră în suspine şi icnete spasmodice.

S-a smuls din nou şi cu mare efort şi-a eliberat o mână, a împins cu brutalitate unul dintre trupuri, evident de femeie şi deloc slabă. A înjurat şi a îndoit un genunchi.

— Potoliţi-vă, domnule, a şoptit cineva alături. Nu mai faceţi nimic. E vai de noi dacă aud…

— Unde suntem?

— Linişte. Dacă ne aud, ne bat…

— Cine?

— Ei. Martahuzii… Pentru Dumnezeu, linişte…

Paşi, scrâşnet de lemn. Strălucirea torţei. Hohote. A întors capul, a privit.

Cel care ţinea torţa avea faţa plină de coşuri. Nu avea frunte aproape deloc. Părul negru ţepos parcă îi creştea direct din sprâncene şi de la rădăcina nasului. Reynevan îl mai văzuse.

Mai erau încă trei. Unul ducea felinarul şi mai ţinea ceva şi în mâna cealaltă. Ceilalţi doi târau de subţiori un tânăr care nu avea mai mult de

douăzeci de ani. Tânărul plângea. L-au aruncat brutal pe jos, s-au aplecat şi i-au luminat pe cei care zăceau acolo – Reynevan a văzut acum că erau întinşi pe jos, într-un ţarc împrejmuit cu un gard de ţăruşi rari. Au ales un om. Cineva a ţipat strident şi disperat, altcineva a urlat, cineva i-a chemat din nou pe Dumnezeu şi pe sfinţi. S-a auzit un şuierat de bici, ţipetele întrerupte acopereau zgomotul loviturilor. Băiatul târât afară din ţarc – încă şi mai tânăr decât cel dinainte – plângea şi implora milă. După câtva timp, s-a auzit ţipătul lui sfâşietor. Şi hohotele martahuzilor.

Reynevan a blestemat, a strâns neputincios pumnii. *Dar ştiu că am nimerit!*

Îşi amintea.

Avusese un presentiment ciudat încă de atunci când în pădurea de la răscruce apăruse călare pe un cal bălţat cu păr lung individul acela plin de coşuri, cu părul care îi creştea din sprâncene. Când a zâmbit, arătându-şi resturile înnegrite de dinţi. Când în urma lui, dintre copaci, mai ieşiseră alţi patru. Cu o înfăţişare la fel de izbitoare şi de zâmbitoare. Presentimentul rău al lui Reynevan se transformase în certitudine când Bubosul, salutându-l printr-un gest pe hatmanul Vojta Jelínek, s-a întors spre el şi i-a aruncat o privire dezgustată. Hatmanul Vojta Jelínek s-a uitat şi el cu o strâmbătură dispreţuitoare, care spunea cât se poate de clar: „Te-am prins ca pe un copilaş, găgăuţă naiv ce eşti.” Reynevan s-a prefăcut că îşi îndreaptă scara, a împuns brusc armăsarul cu pintenii şi a luat-o la goană în pădure. Dar prevăzuseră asta. L-au blocat cu caii lor, l-au dat jos din şa cu lovituri de picioare, l-au prins, l-au lipit de pământ. L-au legat. Jelínek, mânca-l-ar lepra, privea zâmbind de la înălţimea şeii.

— Ăsta e unul important, i-a spus el Bubosului. E important, nu e un nătărău oarecare. Zece pungi de groşi îmi dai pe el, Hurkovec.

— Nu mai spune! a ripostat Bubosul.

Avea coşuri peste tot, chiar şi pe pleoape, pe buze, avea şi coşuri peste coşuri.

— Important, n-am ce spune. Judecând după hainele de pe el, trebuie să fie vreun nenorocit de artist. Cât o să iau pe el? Dumnezeu ştie. Îţi dau două pungi. Ce? Prea puţin? Păi să mă pupi în cur, Jelínek. N-ai decât să-l înjunghii, să-l arunci în tufişuri şi să-l acoperi cu frunze.

— Dă-mi măcar opt! E un barosan important, ascultă ce-ţi spun!

— Trei.

— Şi aşa câştigi mereu de pe urma mea! De câţi oameni ţi-am făcut rost? Ţi-am vândut sate întregi, zgârcitule!

— Cinci.

— Ha! Las' să rămân eu în pierdere. Ei, ce se zbate aşa? Sugrumaţi-l un pic! Dar cu milă!

Reynevan a încercat să se elibereze. Zadarnic. I-au aruncat o curea la gât. L-au sugrumat cu milă, de câteva ori l-au lovit cu piciorul în burtă, tot cu milă. L-au pocnit în cap. Şi-a pierdut cunoştinţa. Pentru mult timp.

Dincolo de ţarc, la foc, tânărul siluit ţipa şi gemea. Cel siluit mai înainte gemea şi ofta.

— Ce o să facă cu noi?

— O să ne vândă, a şoptit vecinul, cel care îl făcuse să tacă şi îl avertizase mai înainte. Ne vând spre pierzania noastră. Ăştia sunt martahuzi, domnule. Negustori de oameni.

Spre dimineaţă, Reynevan, cu puterile care îi mai rămăseseră, s-a lipit şi s-a înghesuit în ceilalţi, încâlciţi în aria de treierat ca un ghem care tremura şi dârdâia. Nu se sfia. Fiecare strop de căldură era important. Chiar dacă puţea. De altfel, nici el nu valora mult mai mult decât acei împuţiţi.

Valorase cu greu numai cinci pungi de groşi praghezi. Adică aproximativ zece ducaţi ungureşti. Adică aproximativ cât două vaci plus un cojoc şi un rând de bere ca supliment.

În zori au început ţipetele, urletele, bătăile din palme, înjurăturile, vorbele murdare, loviturile cu piciorul, loviturile de bici. Oamenii înghesuiţi în ţarc au fost împinşi unul câte unul pe o poartă cu ţepi şi băgaţi în obezi cu deschizături pentru cap şi mâini. Şi i-au mânat, fără să cruţe bicele, în coloană de marş.

Obada lui Reynevan mirosea a vomă. Nu e de mirare. Se vedeau şi urmele.

Bubosul, călare pe bălţatul miţos, şi-a băgat degetele în gură şi a fluierat. Bicele au şuierat. Coloana s-a pus în mişcare. Oamenii se rugau cu voce tare. Bicele cădeau şuierând şi şfichiuind.

Calvarul avea şi o latură bună. Trapul forţat cu biciul încălzea trupul.

Judecând după soare, mergeau spre răsărit. Nu-i mai grăbeau chiar aşa de tare ca în zori, nu-i obligau să alerge. Dar nu de milă, nici din compasiune.

Doi oameni – un bărbat mai în vârstă şi o femeie trecută de prima tinereţe – au căzut şi nu sau mai putut ridica, deşi negustorii de oameni nu şi-au cruţat nici bicele, nici loviturile cu piciorul. Coloana a pornit mai departe, aşadar Reynevan nu a văzut ce s-a întâmplat cu cei doi oameni, dar avea presentimente foarte rele. A auzit vocea supărată a Bubosului, care îl blestema pe hatmanul Jelínek pentru că îl trăsese pe sfoară şi îi furnizase „cadavre umblătoare" şi îşi înjura slugile că îi „strică marfa". Ca urmare a acestui incident, li s-a îngăduit să meargă mai încet. Şi au fost biciuiţi mai rar.

Reynevan şchiopăta, se lovise la călcâi, de mult nu mai mersese pe jos pe distanţe atât de mari. În dreapta lui gâfâia în obadă un tânăr, un bărbat de vârsta lui. Încă de noaptea trecută, fiind în mod clar mai puţin buimăcit decât ceilalţi, acesta se prezentase în frânturi de propoziţie şi spusese că este calfă în meseria de tâmplar la Jaroměř şi pornise în *wandr* – acest cuvânt însemnând că trebuia să se perfecţioneze în meserie, călătorind în diverse locuri. Pe când mergea de la Jičín la Žitava fusese atacat şi prins de martahuzi. Înecându-se în lacrimi, tânărul îl implorase pe Reyenevan, dacă reuşeşte cumva să scape, să-i dea de veste despre soarta Alżbietei, fiica meşterului Ružička, croitor din Jaroměř. Reynevan nu a indicat pe nimeni. Nu avea încredere. Nu credea în minuni.

Au mers de-a lungul râpelor, prin păduri, pe potecile din făgeturi umbroase, printre molizi verzi, printre pâlcuri de carpeni, frasini şi ulmi. Au trecut pe lângă mesteceni de toamnă zvelţi şi frumoşi, înveşmântaţi în aur ca nişte prinţese. Priveliştea putea, într-adevăr, să-ţi bucure ochii şi să-ţi încânte sufletul.

Dar nu era nicio încântare. Şi nicio bucurie.

Soarele străbătuse o bucată bună de drum spre zenit, când de la capătul coloanei s-au auzit strigăte şi nechezat de cai. Lui Reynevan i-a sărit inima din loc când a văzut războinici cu coifuri ascuţite, cu glugi şi tunici vişinii. Era o privelişte de-a dreptul dureroasă să vadă cum Bubosul îi strânge mâna comandantului luptătorilor.

Întâlnirea dintre cei care, evident, se cunoşteau, a avut loc la o răspântie, de unde escorta întărită a mânat coloana spre sud. Codrul des s-a terminat curând, copacii s-au rărit, drumul nisipos şerpuia printre stânci cu forme fantastice. Şi dintr-odată destinaţia călătoriei lor s-a văzut în zare. Vizibilă ca în palmă. Inconfundabilă.

— Ăsta nu… a gemut Reynevan, încercând să îndepărteze obada de gâtul rănit. Nu este…

— Ba da… a confirmat mohorât calfa de tâmplar. Sunt sigur…

— Trosky… a gemut cineva în spatele lor. Castelul Trosky… Doamne, ai milă de noi…

Pe dealul cu o pădure rară se înălţa o stâncă ciudată, cu două coarne, ca un cap de diavol, ca urechile unui câine-lup ascuns. Stânca – Reynevan nu ştia şi nu putea să ştie – era magmă întărită, provenită dintr-o revărsare de bazalt vulcanic. Extravagantă în peisaj, piatra care domina împrejurimile prin forţă proprie atrăsese privirile cuiva ca fundaţie naturală pentru o fortăreaţă. Iar acest cineva – asta ştia Reynevan, căci înainte de plecare se documentase puţin – fusese vestitul Ceněk din Vartenberk, primarul Pragăi în timpul regelui Venceslav. Constructorul angajat de Ceněk folosise în mod ingenios relicva vulcanică: instalase castelul în şaua dintre cele două coarne, iar pe coarne înălţase turnuri. Cel mai înalt dintre ele, construit pe cornul de est, mai zvelt şi pătrat, se numea Fecioara. Cel de vest, mai scund, masiv şi cu cinci colţuri, se numea Baba.

În anul 1424, când a devenit stăpân al castelului domnul Otto de Bergow – duşman înveterat şi persecutor nemilos al adepţilor Potirului –, castelul a fost asediat de taboriţii furioşi. Dar nu i-au ajutat nenumăratele salve din catapulte şi bombarde; aşadar, asaltul s-a încheiat fără succes, iar Luptătorii lui Dumnezeu fuseseră nevoiţi să dea înapoi. De atunci, Trosky fusese considerat inexpugnabil. De Bergow devenise foarte mândru de el şi continua să-i bată pe husiţii din jur cu spada şi cu focul.

— Uitaţi acolo! a răcnit din frunte Bubosul. Castelul este în faţa noastră! Mânaţi-i pe porcii ăştia în sus, să înceapă să dea mai repede din picioare!

Au şuierat bicele. A plouat cu lovituri şi înjurături.

I-au mânat pe poarta îngustă în prima incintă dintre ziduri, care se îngusta în partea dinspre vest şi era cufundată în zidurile castelului de sus. Odată ajunşi în incinta dintre ziduri, le-au scos obada. Reynevan şi-a pipăit gâtul cu mâna amorţită şi a constatat că este ros până la sânge. Calfa de tâmplărie a început să-i spună ceva, dar s-a întrerupt când cureaua l-a lovit în spate.

— În picioare, javrelor! a răcnit Bubosul. Sus! Şi gura închisă!

Îmbrânciţi şi înghiontiţi, s-au aliniat la perete. Reynevan a putut de-abia acum să-i numere exact – erau cu tot cu el treizeci şi trei, dintre care şapte

femei, patru bătrâni şi trei adolescenţi. Nici bătrânii, nici băieţii nu făceau impresia unor oameni potriviţi pentru muncă. Se mira să se aflau printre cei prinşi.

Nu mai avea timp să se mire.

Din curtea dintre ziduri se ajungea la poarta spre castelul de sus pe o scara de lemn, în parte cu acoperiş. Pe acele scări cobora acum un grup de bărbaţi în veşminte bogate, întâmpinaţi jos de căpetenia străjerilor şi de câţiva mercenari, bărbaţii s-au apropiat.

— Ce avem aici, Hurkovec? s-a interesat bărbatul voinic cu mustaţă blondă, care mergea în frunte.

Nu exista nicio îndoială cine era – haina largă era împodobită cu motivul peştelui înaripat, simbolul neamului Bergow. Acest bărbat era stăpânul castelului Trosky, Otto de Bergow în persoană.

— Ce avem aici? a repetat. Câţiva bărbaţi, câţiva cerşetori, câteva femei şi câţiva copii. Mi se pare, Hurkovec, că am lămurit mai înainte nişte lucruri. Trebuia să-mi aduci husiţi, netrebnicule. Husiţi, nu nişte ţărani prinşi la întâmplare. Crezi că o să te plătesc pentru nişte ţărănoi? Şi cu siguranţă cei mai mulţi sunt chiar ai mei!

— Să mă trăsnească Dumnezeu, a spus Bubosul bătându-se cu pumnul în piept şi făcând o plecăciune adâncă. Să nu apuc ziua de mâine, Prealuminate Stăpâne! Sunt husiţi, husiţi adevăraţi. Numai scârnăvii husite, unul şi unul, husiţi adevăraţi.

— Nu arată a husiţi, a spus alt cavaler, tânăr şi chipeş, cu o beretă ca un clopot pe părul frizat.

Fiecare margine a veşmintelor sale era croită aşa cum cerea moda, cu colţuri rotunjite.

— Nu arată a husiţi, a repetat el, apropiindu-se şi acoperindu-şi nasul cu manşeta de dantelă. Dar să întrebăm, ca să respectăm ordinea. Ei, femeie! Din care eşti? Îl cinsteşti pe Hus ca pe Dumnezeul tău?

— Sunt nevinovată! Preabunule stăpân! Sunt o văduvă sărmană!

— Dar tu, omule? Primeşti împărtăşania în ambele feluri?

— Sunt nevinovat! Fie-vă milă!

— Mint, Luminăţia Voastră, i-a asigurat Bubosul făcând plecăciuni. Mint, ticăloşi eretici, vor să-şi scape pielea. Domnia Voastră în locul lor nu aţi minţi?

Bărbatul cel chipeş i-a aruncat o privire plină de dispreţ, părea că îl va răsplăti pentru sugestie cu un pumn, dar s-a limitat la un scuipat.

Apoi s-a întors spre de Bergow. Şi spre cavalerul mai în vârstă de lângă el, îmbrăcat cu o haină de damasc matlasată, cu un chip demn şi o gură care exprima mândrie. Pe acesta Reynevan îl mai văzuse cândva, putea să jure. După o clipă de reflecţie, a ajuns la concluzia că îl văzuse şi pe cel cu beretă în formă de clopot.

— Nu ştiu, chiar nu ştiu, preacinstite domnule Otton – s-a întors cavalerul cel demn către de Bergow, desfăcând braţele. Avem ordine de la patricienii celor Şase Oraşe. La mine a depus comandă oraşul Budyšín. Domnul Hartung von Klüx din Czocha, aici de faţă, reprezintă interesele ţinutului Zgorzelec, domnul Lutpold von Köckeritz, iată-l acolo, Löbau. Dar comenzile noastre se referă la husiţi. Nu la o gloată amărâtă demnă de milă.

Otto de Bergow a ridicat din umeri.

— Ce să vă spun, preacinstite domnule Lotar von Gersdorf? a întrebat. Probabil un singur lucru: o gloată de amărâţi, când va arde pe rugurile din Bautzen sau din Zgorzelec, va implora milă pe ceheşte. Ca nişte adevăraţi husiţi. Fără deosebire.

Lotar Gersdorf a dat din cap înţelegător şi recunoscând logica. Iar Reynevan şi-a amintit unde şi când îl văzuse, pe el şi pe chipeşul Hartung von Klüx cu guler cu zigzag şi beretă ca un clopot. Îi văzuse pe amândoi acum doi ani. La Ziębice. La turnirul de ziua Naşterii Fecioarei Maria.

Gersdorf, Klüx şi alţi câţiva cavaleri s-au retras într-o parte, ca să se sfătuiască. De prizonieri s-au apropiat alţi cavaleri, care tăcuseră până atunci. Doi dintre ei nu se deosebeau prin niciun blazon, al treilea, cu veşminte bogate, avea pe tunică un scut împărţit pe lungime în dungi de culoare argintie şi roşie – blazonul uşor de identificat al familiei Schaff. Pe Gocze Schaff, stăpânul de la Gryf, Reynevan şi-l amintea de la turnirul din Ziębice. Aşadar, cel care era acum la Trosky trebuia să fie fratele lui, Janko, moştenitorul şi stăpânul castelului Chojnik.

Dinspre poartă s-a auzit zarvă şi tropot de copite, iar în curtea a doua a intrat o ceată de soldaţi. În fruntea lor erau doi heralzi. Unul dintre ei, îmbrăcat în alb, purta un steag albastru cu trei crini argintii. Pe steagul galben al celui de-al doilea se vedea un corn roşu de cerb. Reynevan şi-a înghiţit anevoie saliva. Cunoştea acest blazon. Soseau şi alte cunoştinţe.

Nou-veniţii au oprit caii, au descălecat, au aruncat neglijenţi frâiele rândaşilor, s-au apropiat de stăpânul castelului, s-au înclinat cu respect, dar semeţi. În şa mai rămăsese, în afară de mercenari şi arcaşi, numai un paj

tânăr cu o beretă mare, cu trei pene de struţ. Fără să-i pese că va fi considerat un prost, un nebun şi nătărău, pajul a întors calul, făcându-l să execute paşi de dans. Potcoavele ţăcăneau pe caldarâm.

— Domnule de Bergow! Vă salutăm, bine aţi venit!

— Domnule von Biberstein, domnule von Köckeritz! Un oaspete în casă înseamnă Dumnezeu în casă.

— Vă rog să-mi permiteţi: domnul Köckeritz şi cavalerii şi clienţii mei, domnul Mikuláš Dachs, domnul Henryk Zeband, domnul Wilrych von Liebenthal, Piotr Nimpez, Jan Waldau, Reinhold Temritz. Am ajuns la timp pentru festin?

— Şi pentru festin, şi pentru afaceri.

— Văd, văd – domnul Ulrich von Biberstein, stăpânul de la Frydland, a aruncat o privire spre prizonierii de lângă zid. Deşi priveliştea este cam jalnică. Se vede că acestea sunt rămăşiţele, cele Şase Oraşe ne-au luat marfa cea mai bună. Salutare, domnule Gersdorf. Domnule Klüx. Domnule Schaff. Ce mai e pe acolo? S-a încheiat târgul?

— Încă nu.

— Atunci să-l încheiaţi, şi-a frecat mâinile Biberstein. Şi la masă, la masă! Pe Sfântul Dionisie! Mi-e al naibii de sete!

— Asta se rezolvă uşor, a spus Otto de Bergow şi a făcut un semn cu capul spre paji.

Mikuláš Dachs, care venise împreună cu domnul de la Frydland – Reynevan îşi amintea din relatările hatmanilor husiţi că era clientul lui Biberstein –, s-a întors, cercetându-i din priviri pe prizonierii înşiraţi de-a lungul zidului. Expresia lui spunea multe. Şi ce nu spunea, completa clătinatul din cap.

— Observ că este din ce în ce mai rău, a comentat Biberstein, luând o cupă mare din mâinile unui slujitor. Ne oferi marfa din ce în ce mai proastă, preacinstite domnule Otto, de calitate tot mai proastă. Sigur, este amprenta timpurilor, *signum temporis,* cum spune capelanul meu. Ce să-i faci, cum e munca, aşa-i şi plata. Aşadar să vorbim despre preţuri. În Anul Domnului 1419, pentru un husit prins şi destinat torturilor se plătea la Kutná Hora o pungă de groşi, pentru un predicator eretic cinci pungi…

— Dar pe atunci era oferta mai mare, l-a întrerupt Bergow. În anul 1419 nu era greu să prinzi un husit, catolicii erau învingători. Astăzi husiţii sunt deasupra, iar catolicii duc greul, aşa că un prizonier husit este un lucru rar, o adevărată raritate. Deci scumpă. Iar domnii din landfried ridică chiar ei

preţurile şi creează un precedent. Oldřich din Rožmberk plăteşte o sută cincizeci de pungi răscumpărare. După lupta de la Tachov, bavarezii şi saxonii au plătit pentru ai lor chiar şi mai mult. Chiar şi două sute de pungi de cap de prizonier.

— Ascult şi nu ştiu dacă m-am prostit eu sau voi, a spus Lotar Gersdorf, apropiindu-se şi dând semeţ din cap. Domnul din Rožmberk şi nemţii au plătit atâta pentru domni, pentru nobili şi cavaleri. Dar nouă pe cine ne-aţi adus aici? Nişte babalâci de pe vremea Calvarului! Păi prindeţi-l şi oferiţi-l pe Roháč din Dubá, daţi-mi-l pe Ambrož, pe Kralovec, pe fraţii Zmrzrlík, pe Jan Černín, Kluch, Čapek din Sány. Pentru ei nu mă zgârcesc la arginţi. Dar pe nenorociţii ăştia nu am de gând să-i irosesc. Ce să fac eu cu jerpeliţii ăştia?

— Jerpeliţii ăştia, a spus de Bergow fără să coboare privirea, vor urla pe rug şi vor implora milă în ceheşte. Şi despre asta este vorba, nu-i aşa?

— Despre asta, a încuviinţat rece Biberstein. În oraşe, oamenii tremură de frica cehilor, intră în panică. Îşi amintesc ce a fost în mai.

— Şi încă cum, a confirmat încruntat Lutpold Köckeritz. Locuitorii din Frydland, Žitava, Zgorzelec şi Lwówek i-au privit pe husiţi de pe ziduri. Şi, deşi aceste oraşe s-au apărat, au respins vitejeşte asalturile, oamenii amuţesc de groază ori de câte cineva pomeneşte de soarta cruntă a oraşelor Ostritz, Bernstadt, Lubań, Złotoryja. Trebuie să le arătăm acestor oameni ceva care să le ridice moralul. Cel mai bine, cum este executat un husit ceh pe eşafod. Ei bine, Otto, spune care este preţul. Dacă este rezonabil, mă mai gândesc… Hei! Hei! Ţine iapa în frâu, Douce!

Pajul, frumuşelul cu bereta cu pene, a venit atât de vijelios la trap spre grup, încât era cât pe ce să-i zdrobească pe cavaleri. Nici un alt paj, scutier sau iuncher nu ar fi îndrăznit să facă o figură asemănătoare, căci ar fi fost conştient de consecinţe, inclusiv de biciuire. Pajul despre care este vorba evident că nu se temea de consecinţe. Probabil pentru că nu era paj. De sub bereta de spadasin pusă ştrengăreşte priveau spre cavaleri doi ochi îndrăzneţi, aproape insolenţi. Aveau culoarea apelor unui lac de munte şi erau umbriţi de gene de-o şchioapă. Nasul cu vârful în vânt ca de răpitor nu era întru totul compatibil cu buclele blonde, cu obrajii rumeni şi gura de îngeraş, dar ansamblul le insufla celor din jur un sentiment ciudat într-o zonă pe care poeţii o numesc eufemistic *circa pectora*{142}.

Fata, care avea cel mult cincisprezece ani, avea pe ea o bluză albă împletită şi o vestă de satin roşu. Purta scurta bărbătească cu guler de

zibelină după ultima modă, trecându-şi braţele prin cusăturile laterale deschise, pentru ca mânecile să atârne cochet, iar în galop arătau de-a dreptul pitoresc.

— Vă rog să-mi permiteţi, preacinstiţi domni – a prezentat-o uşor ironic Lutpold Köckeritz –, saltimbancul acesta care face giumbuşlucuri cu calul este nepoata mea, nobila domnişoară Douce von Pack.

Cavalerii – toţi, chiar şi cei mai în vârstă şi plini de demnitate – au tăcut şi au făcut ochii mari. Douce von Pack a întors calul, o iapă zveltă, neagră.

— Mi-ai promis, unchiule, a spus ea cu voce tare.

Avea o voce nu tocmai plăcută. Care îi scădea – nu pentru toţi – farmecul şi efectul provocat de prima impresie.

— Ce am promis, o să fac, s-a încruntat Köckeritz. Dar ai răbdare. Nu se cuvi…

— Ai promis, ai promis! Vreau acum, acum! Mă plictisesc!

— Mii de draci! Bine! O să primeşti unul. Alege-ţi! Domnule Otto, iau unul dintre ei. Fără târguială. Plătesc cât spuneţi. Ne socotim la sfârşit. I-am promis fetei că îi dăruiesc unul şi vedeţi cât este de capri… Indiferent cât costă…

De Bergow şi-a desprins privirile de la coapsele fetei, a tuşit înţelegând în sfârşit despre ce e vorba.

— Nu costă nimic, s-a înclinat el. Să fie un dar de la mine. Un omagiu pentru farmec şi graţie. Vă rog să alegeţi, distinsă domnişoară.

Douce von Pack s-a înclinat în şa şi a zâmbit. Cu un farmec periculos. Apoi a defilat prin faţa cavalerilor amuţiţi, obligând iapa să facă paşi mărunţi. S-a apropiat de prizonieri.

— Ăsta!

A făcut o promisiune, şi-a spus Reynevan, privind cum argaţii îl scot din şir pe tânărul din Jaromierz. Fata a promis să facă o faptă bună, a jurat să elibereze pe cineva. Tâmplarul avusese noroc. O adevărată minune… Iar prin el ar putea să-i dea de veste lui Szarlej. Păcat…

— Fugi, a strigat fata, aplecându-se din şa şi arătând spre poartă. Fugi!

— Nu! a răcnit Reynevan, înţelegând dintr-odată. Nu fugi… Unul dintre martahuzi l-a lovit în cap. Iar calfa de tâmplar a luat-o la fugă prin curte. Alerga repede. Dar nu a ajuns departe. Douce von Pack a smuls din galop suliţa din mâinile unui scutier călare, l-a ajuns pe tânăr chiar lângă poartă, a aruncat din plin avânt, cu toată puterea, din braţ. Suliţa l-a nimerit în mijlocul spatelui, între omoplaţi, vârful i-a ieşit pe sub stern într-un jet de

sânge. Tânărul tâmplar a căzut, a zvâcnit din picioare, s-a ghemuit, a rămas nemişcat. Fata a întors indiferentă calul, a defilat prin curte. Potcoavele răsunau ritmic pe caldarâmul de lemn.

— Aşa face întotdeauna? s-a mirat, dar pe un ton rece, Ulrich Biberstein.

— Comportament înnăscut? a întrebat deloc mai călduros Lotar Gersdorf. Sau dobândit?

— S-o trimitem în codru, după mistreţi, a mârâit Janko Schaff. Cu ce ucide, avem mereu carne…

— S-a plictisit de mult de mistreţi, a intervenit Köckeritz… Dar ce să-i faci, mi-e rudă…

Douce von Pack s-a apropiat în trap. Suficient de aproape ca să-i vadă privirea din ochi.

— Mai vreau unul, unchiule, a spus ea, împingându-se cu pelvisul în oblânc.

Köckeritz s-a încruntat şi mai tare, dar până să apuce să spună ceva, Hartung Klüx i-a luat-o înainte. Domnul de la castelul Czocha o privea fix pe Douce ca hipnotizat. Acum s-a apropiat, şi-a scos bereta în formă de clopot şi a făcut o plecăciune adâncă.

— Voi fi încântat, a spus el, să-i ofer nobilei domnişoare ceea ce doreşte. Ca omagiu adus farmecului său. Domnule Otto?

— Desigur, desigur, a spus de Bergow dând din mână. Ne socotim mai târziu.

Femeile care stăteau în spatele lui Reynevan au început să plângă. Iar el a ştiut. Înainte să-l învăluie aburul din nările calului. Înainte să vadă ochii deasupra lui. De culoarea apelor unui lac de munte. Frumoşi. Fermecători. Absolut neomeneşti.

— Ăsta!

— Ăsta e scump, a îndrăznit să rostească Bubosul, îndoit în plecăciune. Cel mai scump… este un husit vestit, de aceea şi preţul…

— Nu cu tine mă tocmesc, vierme, a rostit printre dinţi Klüx, nu tu spui preţul. Iar pentru această domniţă plătesc oricât. Luaţi-l!

Scutierii l-au târât pe Reynevan, l-au împins chiar sub pieptul iepei negre şi sub pieptarul bogat, cusut cu fir de aur.

— Fugi!

— Nu.

— Te-ai găsit să faci pe viteazul? Douce von Pack s-a aplecat în şa şi l-a sfredelit cu privirile. Nu vrei să fugi? Atunci stai pe loc. Crezi că pentru

mine este vreo diferenţă? Mă reped cu calul şi te zdrobesc. Dar pun pariu că nu vei rezista, o să fugi mâncând pământul. Iar atunci ai să plăteşti şi pentru pliscul obraznic! Te înjunghii ca pe un porc!

— Patruzeci de pungi? a răcnit pe neaşteptate de Bergow. Patruzeci? Cred că te-ai scrântit, Hurkovec! Se vede că ţi-au supt păduchii toată mintea din creierul ăla tâmpit! Probabil că ai înnebunit de tot sau mă crezi pe mine nebun! Dacă e prima treabă, pun numai să te biciuiască, dacă e a doua, te spânzur ca pe un câine!

— Husit important… a gemut Bubosul. De aceea şi preţul… dar putem să ne mai tocmim…

— Eu dau pentru el patruzeci de pungi fără tocmeală. Dar nu-l dăruiesc nimănui. Mă înclin în faţa farmecului domniţei von Pack, dar să-şi aleagă altul. Pe acesta îl vreau viu şi sănătos.

— De unde rezultă, l-a înfruntat Köckeritz, că ştii cine este şi ce hram poartă, domnule Schaff. Şi cât valorează. Nu vrei să ne împărtăşeşti şi nouă aceste cunoştinţe?

— Nu este nevoie, a intervenit Lotar Gersdorf. Pentru că ştiu şi eu cine este. Îl recunosc. Este silezian, Reinmar von Bielau. Cică e vrăjitor. Alchimist. Şi în plus, eretic şi spion husit. La Ziębice a atentat la viaţa prinţului Jan, eram de faţă. Cică ar fi fost angajat de husiţi pentru acest omor, dar eu cred mai degrabă ceea ce se spune, că a fost din gelozie nebună, că era vorba de o muiere. Dracu' ştie cum a fost, dar adevărul este că Bielau ăsta e căutat prin toată Silezia. Şi cu siguranţă că au promis să plătească pentru prizonier, din moment ce domnul Janko este gata să dea cu inima uşoară patruzeci de pungi de groşi, fără să se târguiască. Dar nu contează, nu contează. Spionul husit o să împodobească foarte frumos eşafodul din piaţa din Bautzen, o să fie o execuţie frumoasă. Va veni lumea de departe ca să privească. Bat preţul tău, Schaff. Bautzen dă cincizeci!

— Dar ce face în castelul meu un vrăjitor, spion husit şi ucigaş plătit? a întrebat încet şi apăsat de Bergow. Cine i-a poruncit să vină aici? Ei?

— Ceva mai înainte, a spus Hartung Klüx, ca şi când nici n-ar fi auzit, i l-am oferit domniţei Douce în dar pe acest silezian. Şi voi plăti…

— Mă îndoiesc, l-a întrerupt Gersdorf. Nu ai atâţia groşi.

— Aici este vorba de cinstea mea şi de onoarea de cavaler! a răcnit Klüx. Sunt gata să-mi dau sângele şi viaţa, ce mai contează cincizeci de groşi! De atâţia fac rost uşor!

— Dar de o sută? a întrebat Ulrich von Biberstein, care nu spusese nimic

de mult timp. Pentru că vă tai pe toţi, dau pentru el o sută de pungi de groşi. Şi să nu-mi vină nimeni cu chestiuni de onoare aici, pentru că şi la mine este vorba de onoare. Să nu-mi cereţi explicaţii. Dacă acesta este într-adevăr Reinmar von Bielau, atunci trebuie să fie al meu. Dau pentru el o sută de pungi. Domnule Otto de Bergow, ce spuneţi?

De Bergow l-a privit lung. Apoi şi-a mutat privirea la ceilalţi.

— Spun că nu are importanţă, a dat el din cap. Anulez vânzarea. Îl retrag din ofertă pe Bielau.

— De ce?

— Pentru că aşa îmi place mie, a spus Otto de Bergow fără să lase capul în jos.

— Da. Biberstein a mârâit prelung, a scuipat. Castelul vostru, voia voastră. Dreptul vostru. Numai că dacă e aşa, nu mai am chef să fiu oaspetele vostru. Să terminăm afacerea şi la drum.

— Corect, a încuviinţat din cap Lotar Gersdorf.

— Aşa este, a fost de acord şi Janko Schaff. Şi eu mă cam grăbesc. Să încheiem târgul şi să ne luăm rămas-bun.

— Atunci, ca să mă ţineţi minte de bine, a spus de Bergow, stăpânindu-se vizibil, vă fac o reducere. Preţ special, ca pentru un frate. Ca acum opt ani la Kutná Hora. O pungă de groşi pentru fiecare. Femeile şi băieţii vi-i dau pe gratis.

— Şi nu ne batem în preţuri unii pe alţii, a propus Gersdorf, îi împărţim între noi. Bautzen, Zgorzelec, Löbau, Frydland, Jelenia Góa. Mai întâi să împărţim femeile şi băieţii, iar restul…

— Restul nu se împart exact, a numărat repede Köckeritz. Nu va fi drept.

— Ba va fi, pe sufletul meu, a spus de Bergow, chemându-i cu un gest pe soldaţii săi. Va fi al dracului de drept, nimeni nu va ieşi în pierdere. Ei, luaţi-i pe ăştia! Pe ăştia patru! Luaţi-i şi legaţi-i!

Până să-şi dea seama despre ce este vorba şi ce se întâmplă, martahuzii Bubosului erau deja legaţi fedeleş. Abia când i-au îmbrâncit printre foştii lor robi au început să se zvârcolească, să urle şi să înjure, dar au fost reduşi la tăcere fulgerător şi fără milă cu lovituri de bâtă, de bici şi de ciomege.

— Domnule… a gemut Bubosul, pe care nu-l atinsese nimeni. Cum se poate… sunt oamenii mei…

— Poate vrei să li te alături? Ai asemenea dorinţă?

— Nu, nici vorbă! gura Bubosului s-a lărgit într-o grimasă lungă şi vicleană. Nicidecum! Ce, sunt rude cu mine? Găsesc alţii.

— Aşa este, întotdeauna se găseşte cineva. Aşadar, pleacă de aici. Aha, că era să uit…

— Ei?

Otto de Bergow i-a mulţumit cu un zâmbet, după care a făcut un semn către Douce von Pack, care ţinea suliţa de-a curmezişul şeii. Douce şi-a dezgolit dinţii strălucitori, ochii ei albaştri-verzui au scăpărat.

— Mi-ai adus în castel un spion şi un ucigaş. Fugi la poartă!

Alergă! Repede!

Bubosul a pălit, s-a făcut alb la faţă ca burta de peşte. Şi-a revenit fulgerător, s-a răsucit pe călcâie şi a luat-o la goană spre poartă ca un ogar. Alerga repede. Foarte repede. Părea că va ajunge.

Nu a ajuns.

CAPITOLUL 10

În care se vede că nimic nu stimulează mai mult ascuţimea gândirii decât foamea şi setea. Şi la fel, când trebuie să se dezlege o enigmă, cele mai bune rezultate se obţin urinând pe rămăşiţe umane. Neapărat de Ziua Morţilor.

— Reinmar von Bielau din Silezia!

Otto von Bergow, domnul de la castelul Trosky, l-a examinat din priviri pe Reynevan din cap până-n picioare şi înapoi.

— Vrăjitor. Alchimist. Spion husit. Şi pe deasupra şi ucigaş plătit. Un evantai larg – ca să mă exprim aşa – un evantai larg de specializări. Cu care dintre ele ai venit la castelul meu? Nu răspunzi? Nu face nimic. Ştiu şi aşa.

Reynevan tăcea. I se strânsese gâtul, nu-şi mai putea înghiţi saliva. Hruba era deosebit de rece şi puţea îngrozitor.

Duhoarea părea să provină dintr-o gaură din podea, acoperită cu un grătar de fier greu. Deşi coborâtul sub turn pe scara în spirală durase destul de mult timp, nivelul la care se găseau nu era cel mai de jos. Sub el mai era ceva. Probabil că temniţele de sub Fecioară ajungeau până în măruntaiele Pământului. Slujitorii au înfipt torţele în suporturi de fier. Podeaua s-a deschis cu un zgomot puternic. Prin deschiderea întunecoasă mirosind a mucegai a fost lăsată în jos o scară.

— Coboară, a confirmat de Bergow presimţirile lui Reynevan. Mai vioi.

Nu l-au lăsat să coboare până la fund. Au zgâlţâit puternic scara. Reynevan a căzut, prăbuşindu-se de la înălţime pe pământul bătătorit, tare ca piatra; căzătura l-a lăsat mult timp fără suflare.

— Am avut cândva – s-a auzit de sus vocea lui de Bergow care îi bloca cu statura lui geana de lumină ce răzbătea prin deschizătură – am avut cândva aici, la Trosky, un magician înţelept, citit şi vorbăreţ, care afirma că o temniţă ca aceasta se numeşte *oubliette.* Nu am auzit în viaţa mea pe altcineva în afară de acel magician care să-i spună aşa. Cică vine din franceză şi înseamnă, he, he, „locul uitării". Am să-ţi explic de ce se numeşte aşa. Uite, grilajul acesta se va încuia peste o clipă şi tu vei fi uitat. Cu totul, chiar şi în ceea ce priveşte pâinea şi apa. De aceea, eu, personal, în afară de *oubliette,* numesc această hrubă pe limba noastră: „celula morţii prin înfometare". Te voi tortura cu foamea, domnule von Bielau. Poate că îţi vine mintea la cap şi îmi spui cine te-a tocmit, din porunca cui urma să mă

ucizi. Te previn, minciunile şi înşelătoriile nu te vor ajuta cu nimic. Ştiu cine este în spatele atentatului, trebuie să-mi dai numai amănunte. Şi dovezi.

Reynevan a oftat, şi-a schimbat poziţia. Se lovise, dar se pare că nu-şi rupsese nimic. De sus s-a auzit scrâşnetul şi scârţâitul grilajului care se închidea.

— Ah, să nu uit, a mai adăugat de sus de Bergow. Descântecele, în măsura în care eşti într-adevăr vrăjitor, nu te vor salva. Acel magician înţelept despre care ţi-am pomenit a căptuşit celula înfometării cu descântece speciale de protecţie. A afirmat că nu le-ar putea rupe nici chiar Merlin însuşi. S-a dovedit că nu ne-a înşelat şi asta s-a demonstrat chiar în cazul lui. A coborât acolo jos şi îţi va ţine tovărăşie. Iar dacă acest Rupilius Silezianul nu a reuşit să evadeze, tu nu ai nicio şansă. Adio. Şi cum nu va mai dura mult şi îţi vei bea propriul pişat, îţi urez sănătate şi poftă bună.

Paşii şi scrâşnetul metalic s-au pierdut în depărtare. Ecourile s-au stins şi s-a lăsat o linişte adâncă şi surdă.

A durat ceva timp până când vederea lui Reynevan s-a obişnuit cu întunericul. Suficient încât să vadă într-un colţ al temniţei craniul alb şi lustruit al unui schelet înlănţuit de zid.

Zvonul se adeverea. Vrăjitorul Rupilius era într-adevăr la castelul Trosky. Era şi trebuia să rămână acolo. În vecii vecilor.

Principala problemă legată de amuletele vrăjitoreşti, îi explicase cândva lui Reynevan Telesma, vrăjitorul praghez de la „Arhanghel”, *este dimensiunea. Problema dimensiunilor are o însemnătate chiar mai mare decât problema valorii. Se ştie că, pe cât talismanul este executat dintr-un material mai preţios, pe atât este mai puternic din punct de vedere magic, dar că bine înseamnă scump ştiau şi fenicienii. Cumperi ieftin, cumperi rahat – cred că şi această axiomă s-a născut tot în zona Tyrului şi a Sidonului.*

Afirmaţia că, pe cât masa amuletei este mai preţioasă, pe atât puterea ei este mai mare, era un truism; şi, în plus, un truism foarte stânjenitor. Însăşi natura periaptelor{143} *magice cere ca acestea să fie flexibile. Talismanul are rost dacă poţi să-l porţi asupra ta – în buzunarul pantalonilor, în buzunarul de la piept, pe deget. Ce mai contează că o barză uscată şi presată îţi permite să citeşti fără probleme gândurile altor oameni? Că un*

picior de cadavru mumificat te apără negreşit de farmece? Unde să-l porţi? Legat cu o sforicică de gât? Ar arăta cam ciudat. Nu mai rămâne altceva de făcut – îşi încheiase vrăjitorul expunerea teoretică cu o concluzie practică – *decât să te împaci cu faptul că amuletele, talismanele şi altele asemenea sunt potrivite pentru o magie slabă, pentru vrăjitoria de nivel inferior. Iar după ce te-ai împăcat cu asta, trebuie să-ţi faci talismanele tale – adică să le miniaturizezi. Chiar dacă nu vor avea un efect foarte puternic, vor fi cel puţin comod de transportat.*

Telesma experimentase mult timp şi cu efecte diferite. Când plecase, Reynevan primise în dar o cutiuţă mică de aramă, nu mai mare decât doi pumni alăturaţi. Cutiuţa îmbrăcată în atlas conţinea nici mai mult, nici mai puţin de douăsprezece talismane mici. Amulete miniaturizate pentru diverse scopuri.

Fireşte, Reynevan păzise cutiuţa cu grijă şi nu o expusese niciunui risc. Şi cum expediţia la castelul Trosky era al naibii de riscantă, cutiuţa rămăsese în grija lui Szarlej. Cu câteva excepţii. Luase cu el două amulete: inelul pentru tămăduirea rănilor şi periaptul pentru detectarea magiei. În afară de faptul că puteau oricând să-i prindă bine, aveau şi avantajul că treceau neobservate. Inelul de tămăduire era făcut din tablă, dar în interiorul lui era un diamant mare. Periaptul magic pentru detectare era din sârmă de aur, ascuns într-o împletitură din păr de cal.

Deşi discretă, amuleta tămăduitoare nu a scăpat de martahuzii lui Hurkovec – pentru ei totul avea valoare, inclusiv tabla. Când pierduse cojocelul, boneta, tolba, cureaua şi stiletul veneţian, Reynevan pierduse şi inelul – bine că nu cu tot cu deget. În schimb, periaptul de detectare din păr de cal, legat mai sus de cot, scăpase de inspecţie şi fusese salvat. Iar acum era singurul lucru pe care se putea bizui prizonierul.

Şi trebuia să se bizuie pe ceva, şi încă repede. Reynevan îşi dădea sama că trecuseră două zile de când mâncase ultima dată. Nu mâncase nimic de patruzeci şi opt de ore. Şi băuse foarte puţin.

„*Visum repertum, visum repertum, visum repertum.*[144] Cabustira, bustira, tira, ra."

Vraja repetată nu a avut mai mult efect decât când fusese rostită prima dată. Zidurile *oubliette* – sau cum îi spusese de Bergow, ale celulei morţii prin înfometare – au început să strălucească precum fosforul, radiau ca un putregai în pădure. S-a confirmat şi adevărul trist că celula era căptuşită cu

o vrajă puternică de protecţie. Dar scheletul încătuşat de zid nu strălucea, nu emana nici cea mai slabă rază de lumină, iar aici era mâna lui Rupilius Silezianul, renumit teoretician şi practician al arcanelor vrăjitoreşti. Renumit sau nu, Rupilius ca schelet rânjind fericit nu emitea niciun fel de magie, spre deosebire de pereţi, de unde reieşea în mod clar că lucrările magicienilor sunt mai trainice decât ei înşişi. Reynevan s-a simţit puţin cam dezamăgit – căci sperase în sinea lui că periaptul îi va permite să detecteze ceva care să-i fie de folos în situaţia lui. Fiind vrăjitor, Rupilius ar fi putut ascunde în temniţă anumite obiecte magice, chiar şi în rect, aşa cum făcuse la vremea lui magicianul Circulos, închis în Narrenturm. Dar Rupilius Silezianul nu avea nimic la el. Şi era aici, stimula gândirea logică, şedea într-un colţ şi îşi rânjea dinţii printre alte oseminte putrezite şi zdrobite. Dacă ar fi avut alte posibilităţi – spunea gândirea logică –, nu ar fi sfârşit aici.

Reynevan a poruncit sever gândirii logice să tacă, apoi şi-a dus amuleta la gură, apoi la frunte.

— *Visum reper turn, visum repertum, visum repertum…*

Mâinile îi tremurau puţin, şoapta ieşea anevoie din laringe şi printre buze. Foamea îl mistuia. Setea şi mai tare. A început să-l cuprindă un sentiment ciudat, foarte neplăcut. Sentimentul disperării.

Nu ştia cât timp trecuse, de cât timp era în închisoare. Pierduse socoteala repede, adormea adesea, uneori numai pentru un moment, aţipea nervos, alteori cădea într-un somn profund, învecinat cu letargia. Simţurile îl înşelau, auzea voci, gemete, jeluieli, scrâşnet de metal pe metal. Undeva departe, ar fi putut să jure, râdea o fată. Ar fi putut să jure că cineva cânta.

Gruonet der wait allenthalben,
wa ist min geselle alse lunge?
Der istgeriten hinnen,
o wi, wer sol mich minuen?{145}

Manifestări tipice, şi-a spus. *Foamea şi deshidratarea începeau să-şi facă efectul. Îmi pierd minţile. Înnebunesc.*

Şi dintr-odată s-a întâmplat ceva care l-a convins că deja înnebunise.

Zidul din faţa lui s-a mişcat puţin.

Rosturile zidului se deformau vizibil, se îndoiau ca un material textil

umflat de vânt. Peretele s-a bombat dintr-odată ca o pânză de corabie şi s-a format o bulă mare care creştea repede. Bula s-a spart şi din ea a ieşit ceva.

Acel ceva era invizibil, ascuns de vrajă. Buimăcit, amorţit şi ghemuit în colţul lui, Reynevan a văzut însă conturul unei siluete, o siluetă transparentă, care îşi modifica forma, revărsându-se ca apa în mişcare. A ghicit cum de este în stare să vadă toate acestea. În temniţă mai atârnau resturi ale vrăjii emanate de periaptul pentru detectarea magiei.

Silueta transparentă nu-l observase, deplasându-se lin spre scheletul lui Rupilius. Iar Reynevan a înţeles brusc cu o certitudine orbitoare că aceasta poate fi singura lui şansă.

— *Video videndum!*[{146}] a strigat el cu amuleta în mână. Alefl Tau!

Silueta s-a materializat atât de brusc, că a fost azvârlită într-o parte. Ceea ce a uşurat considerabil misiunea lui Reynevan. A sărit pe nou-venit ca un linx, l-a prins, l-a aruncat pe jos. L-a lovit cu toată puterea cu pumnul sub coaste. Aerul a ieşit afară din nou-venit împreună cu un cuvânt urât, iar Reynevan l-a apucat de gât. Adică a vrut să-l apuce, pentru că dintr-odată a primit o lovitură cu capul în faţă. Deşi a văzut negru înaintea ochilor, i-a mulţumit cu aceeaşi lovitură, rănindu-şi fruntea de dinţii lui. Cel lovit a înjurat din nou, iar apoi a strigat ceva neinteligibil. Amuleta pentru detectarea magiei a acţionat automat, în temniţă s-a făcut lumină. *E clar,* a mai apucat să-şi spună Reynevan, simţind cum o putere cumplită îl ridică în aer. *Evident că este vrăjitor. Cineva care se pricepe la magie,* şi-a spus în timp ce zbura. *M-am luat la harţă cu un magician,* şi-a mai spus cu o secundă înainte să se lovească cu o izbitură teribilă de zid. S-a prelins în jos şi s-a făcut ghem, incapabil de acţiune.

Nou-venitul l-a atins cu vârful ghetei.

— Mai trăieşti? a întrebat încet.

Reynevan nu a răspuns.

— Cine dracu' eşti?

Nu a răspuns nici de astă dată, s-a strâns şi mai tare în ghem. Nou-venitul s-a aplecat, a ridicat amuleta de pe jos.

— Periaptul Visumrepertum, a spus el cu o nuanţă admirativă în voce. Nu e rău executat. Şi ai văzut fe-fiada mea cu ajutorul Descântecului Vederii Adevărate… Toledo?

— *Alma…* – a gemut Reynevan, pipăindu-şi capul şi gâtul. *Mater… Nostra. Clavis… Salomonis?*[{147}]

— Bine, bine. Ajunge, mă descurc şi fără declamaţii. Cine a făcut

Visumrepertum? Tu?
— Teles… Jošt Dun. Din Opatovice.
— Şi din Heidelberg, a adăugat neglijent celălalt. Ce mai e cu el?
— Toţi sunt bine.
Nou-venitul şi-a mutat greutatea de pe un picior pe altul. Era un bărbat în jur de patruzeci de ani, nu prea înalt, îndesat, foarte lat în umeri, gârbovit parcă sub apăsarea acelor umeri. Purta haine cenuşii, simple şi nu foarte curate, de argat sau servitor. Reynevan putea să pună pariu că nu era nici argat, nici slujitor.
— Îţi dai cuvântul că nu te năpusteşti din nou la mine? a întrebat străinul pipăindu-şi nasul.
— Nu!
— Cum aşa?
— Trebuie să ies de aici.
Bărbatul a tăcut ceva timp.
— Înţeleg, a spus în cele din urmă cu o voce răguşită. Stai în *oubliette,* ştim la ce serveşte *oubliette.* Am să-ţi aduc de mâncat şi de băut! Dar să nu te grăbeşti să tragi concluzii de aici.

Reynevan a înghiţit pâinea, cârnatul şi brânza atât de lacom, că abia mai respira. Iar cu berea era cât pe ce să se înece. După ce şi-a potolit prima foame, a mâncat mai încet, a mestecat mai temeinic. Bărbatul cu haine cenuşii îl privea curios. Reynevan, după ce mâncase şi băuse pe săturate, era la fel de curios.
— Otto de Bergow, a spus bărbatul. Cel care te-a băgat aici. Ştie ce talente magice ai?
— În linii generale.
— De când eşti aici?
— În ce zi suntem astăzi?
— Sam… bărbatul s-a bâlbâit. Adică Ziua Morţilor.
Commemoratio animarum.
Reynevan a supt ultima picătură de bere din cană şi a păstrat o coajă de pâine pentru mai târziu.
— Poţi înceta să încerci să mă duci de nas, l-a anunţat. Când te-ai dus după mâncare, am examinat obiectele pe care le-ai adus, cele care stau acolo. Vâsc, scoarţă de mesteacăn, ramură de tisă, lumânare, inel de fier, piatră neagră. Atribute tipice pentru ceremonia pentru morţi. Iar astăzi, după

cum reiese din bâlbâială ta, este ziua Sfântul Samhain. Ai pătruns aici prin zid ca să aduci un omagiu oaselor de acolo. Şi asta conform ritualului Triburilor Vechi.

— Corect.

— Aşadar, era rudă cu tine sau prieten.

— Incorect. Dar să trecem la lucruri importante. Am să te sfătuiesc cum să scapi de moartea prin înfometare. Nu eşti primul. Mulţi au fost aruncaţi aici. Iar după cum vezi şi singur, nu este decât un schelet, fără a pune la socoteală oasele de acum câteva sute de ani. Deschide bine urechile. Le-ai deschis?

— Le-am deschis.

— Fiul lui Otto de Bergow, Jan, este utracvist şi hatman la Tábor. Otto şi-a băgat în cap că fiul husit îl pândeşte, că vrea să-i ia viaţa şi să pună mâna pe avere. Deşi, după părerea mea, este o prostie. La Otto s-a transformat într-o manie a persecuţiei. Vede după fiecare colţ un asasin trimis după el, în fiecare fel de mâncare i se pare că simte gust de otravă. În fiecare husit îl vede pe fiul lui patricid şi aşa se explică înverşunarea lui împotriva calixtinilor. Chestiunea este simplă: trebuie să recunoşti că eşti un ucigaş tocmit de Jan de Bergow şi că ai venit la Trosky ca să-l ucizi pe Otto.

— Şi încântat de această mărturisire sinceră, a izbucnit Reynevan, Otto de Bergow o să mă tragă pe roată. Asta în cazul în care mă crede. Dar e de-ajuns să mă întrebe cum arată fiul lui şi minciuna iese la iveală.

— Eşti magician. Nu ştii un descântec de persuasiune şi empatie?

— Nu.

— Ei, atunci ai ghinion.

— La dracu'! s-a răstit Reynevan. Nu mă mai tot duce de nas! Nu vreau, dracu' să te ia, să trag concluzii pripite, dar ai intrat aici, la naiba, prin zid! Deschide-l şi dă-mi voie să ies afară!

Bărbatul a tăcut mult timp, privind nu la interlocutor, ci la schelet.

— Îmi pare rău, dar această variantă nu poate fi luată în considerare.

— De ce?

— Nu pot îngădui una ca asta… Stai liniştit, căci altfel arunc asupra ta *Constricto.* Şi vei afla pe propria piele că nu te poţi măsura cu magia mea.

În vocea străinului se auzea lăudăroşenia şi tocmai aceasta l-a ajutat pe Reynevan să rezolve enigma, a jucat rolul de catalizator datorită căruia soluţia tulbure a devenit transparentă. Nu este exclus nici faptul ca foamea să-i fi ascuţit percepţia.

— Şi când te gândeşti, a spus el lent. Când te gândeşti că am venit la Trosky tocmai ca să mă întâlnesc cu tine. Cu tine anume.

— Ce tot spui?

— Nu pot să concurez cu tine în magie – a îngânat Reynevan – pentru că eşti un vrăjitor cu adevărat puternic. În plus, şi poliglot, în tot ţinutul nu mai foloseşte nimeni cuvântul *oubliette.* Dacă aş ieşi de aici printr-un pasaj magic, dacă aş dispărea în mod enigmatic, s-ar da alarma: la Trosky se ascunde un vrăjitor. Un vrăjitor care poate învinge vrăjile de protecţie ale temniţei. Pentru că le-a instalat chiar el. Am venit la Trosky ca să mă întâlnesc cu domnia-ta, magistre Rupilius. Ca să-ţi cer sfatul.

— Te felicit pentru fantezie, a mârâit bărbatul. Poţi să scrii romane… Ce dracu' faci?

— Vreau să mă uşurez, a spus Reynevan stând deasupra scheletului cu picioarele desfăcute. De ce întrebi?

— Pleacă de acolo, fir-ai tu al naibii să fii! a strigat bărbatul. Pleacă de acolo, auzi? Să nu îndrăzneşti să…

S-a întrerupt, s-a înecat cu cuvântul nerostit. Reynevan s-a întors cu un zâmbet triumfător pe faţă.

— Aşa am presupus şi eu, a spus Reynevan. Nu e rudă, nici prieten, dar de Ziua Morţilor vine la moaştele *lui* cu lumânare şi vâsc. Şi îşi pierde minţile când cineva vrea să se pişe pe aceste moaşte. Pentru că acestea sunt chiar oasele tale, nu-i aşa? Căci acestea sunt chiar oasele tale, magistre Rupilius Silezianul, specialist în corpuri şi fiinţe astrale. Chiar trupul tău a murit în această temniţă, dar nu şi persoana ta. Te-ai transbordat pe cale astrală într-o formă fizică străină. În forma celui al cărui spirit l-ai înlocuit în propriul trup. Şi care a murit aici de foame în locul tău.

— Nici nu-ţi vine să crezi, a spus după o tăcere prelungită Rupilius Silezianul. Nici nu-ţi vine să crezi câţi titani intelectuali se irosesc în zilele noastre prin temniţe.

Reynevan a rămas singur mult timp. Suficient de mult timp ca să accepte că aceasta este ora lui neagră şi să mestece coaja de pâine păstrată tocmai pentru o asemenea oră. Dispărând prin zid, Rupilius Silezianul îl lăsase pradă unei singurătăţi înfricoşătoare, unei spaime înfricoşătoare şi unei încă şi mai înfricoşătoare torturi a speranţei. *Se va întoarce,* îi alerga prin minte speranţa înşelătoare. *Nu se va întoarce, mă lasă să pier aici,* ridica din când în când capul logica, *de ce să se întoarcă, ce are de câştigat dacă mă ajută.*

Cel aruncat în oubliette *este uitat, şters din memorie…*

Sus a licărit o lumină, s-a auzit scrâşnet de metal. *Mă scot de aici,* şi-a spus Reynevan. *Există speranţă… Poate că de Bergow nu mai are răbdare* – speranţa era ucisă de spaimă. *Şi a decis să scoată mărturisirile din mine pe alta cale. Mă scoate de aici, dar numai ca să mă ducă în camera de tortură…*

Sus s-a auzit un zgomot puternic, ceva a scrâşnit, a scârţâit, grilajul s-a deschis hârâind, ceva a căzut şi a zăngănit. Cineva acoperea cu propriul trup lumina şi a desluşit imediat în întuneric conturul unei scări lăsate în jos.

— Ieşi afară, Reynevan, a răsunat vocea puternică a lui Rupilius Silezianul. Acum, imediat!

Nu i-am spus cum mă cheamă, şi-a dat seama Reynevan, urcând pe fuşceii alunecoşi. *Nu i-am spus numele şi cu atât mai puţin porecla familiară. Fie este telepatic, fie clarvăzător sau…*

Când a ajuns sus a constat că este varianta… „sau”. Iar Reynevan a gemut în îmbrăţişarea puternică, foarte cunoscută, ca de urs.

— Samson!

— Da, Samson, a confirmat uşor ironic Rupilius Silezianul de lângă el. Ai prieteni de invidiat, băiete. Nu sunt răi, deloc răi. Şi acum mai departe, la drum.

— Dar cum ai…

— Nu e timp, i-a tăiat vorba vrăjitorul. Plecaţi! Că vă aşteaptă un drum lung!

Au urcat scara, apoi uşile de fier forjat i-au scos în camera de tortură, plină de ustensile şi dispozitive care îţi îngheţau sângele în vine. Într-un colţ, abia vizibilă, era o uşiţă care dădea într-un coridor îngust. Au trecut pe lângă mai multe uşi, Rupilius s-a oprit de-abia la a cincea sau a şasea.

— El Ab! Elevamini ianuae!{148}

Uşile au ascultat de gest şi de porunca biblică, iar ei au intrat. Încăperea era plină de lăzi şi de pachete. Rupilius a pus felinarul pe o ladă şi s-a aşezat pe alta.

— Să ne odihnim, a spus. Şi să stăm de vorbă.

Lada pe care se aşezase Reynevan era plină cu cărţi. A suflat praful. *Culliyyat* al lui Averoes. *Ars Magna* a lui Raymond Lully, *De gradibus superbiae et humilitatis* a lui Bernard de Clairvaux.

— Acestea sunt averile mele, a arătat Rupilius cu un gest larg spre lăzi. Cărţile şi celelalte. Am nevoie de ele la lucru. Unele dintre ele nu au nicio

valoare. Cea mai mare parte din ele. Cele mai multe sunt fără preţ. Dacă înţelegeţi ce vreau să spun.

— Tu, Reynevan, tu eşti Toledo. Samson, nu ştiu cine eşti tu, dar fără îndoială înţelegi esenţa lucrurilor, ceea ce ne permite să economisim timp şi ne scuteşte de efort. De aceea, fără detalii care, fără supărare, nu vă privesc deloc, am să vă spun: Otto de Bergow, timp de zece ani sponsorul şi bunul meu stăpân, dintr-odată a încetat să mai fie bun, a început să-mi dea misiuni pe care nu le puteam îndeplini. Sau nu voiam. Aşadar, căzând în dizgraţia stăpânului, urma să-mi sfârşesc zilele într-o *oubliette,* murind de foame. Am reuşit să fac în aşa fel încât în temniţă să-şi încheie existenţa bunul şi bătrânul meu trup. Şi spiritul altei persoane, despărţit de trup; trup pe care îl folosesc eu acum. Transbordarea s-a efectuat oarecum în grabă şi tot în grabă am ales obiectivul. Rezultatul este că sunt la Trosky numai o slugă. Şi de aceea nu-mi iau lucrurile de aici. Lucruri de care sunt foarte ataşat. Foarte ataşat, înţelegeţi? Înţelegerea este deci următoarea: eu vă facilitez evadarea din castel. Iar voi, în schimb, vă întoarceţi aici în termen de doi ani şi mă ajutaţi să mă mut. Batem palma? Aştept.

— Mai întâi un lucru, magistre Rupilius, a spus Reynevan, privind ferecăturile lucrării *Enchiridionulpapei Leon.* Eu am venit la Trosky ca să…

— Ştiu de ce ai venit, l-a întrerupt vrăjitorul. Am discutat puţin pe această temă cu Samson. Şi ştim câte ceva.

— E adevărat, a spus uriaşul, răspunzând cu un zâmbet privirii lui Reynevan. Ştim câte ceva. Nu tot. Dar există un anumit progres.

— Dar nu era vorba de un anumit progres, a strâmbat din buze Reynevan, ci de găsirea unei modalităţi de rezolvare definitivă a problemei. A venit timpul, Samson, aşa cum ai spus, să te întorci la tine însuţi. M-ai rugat să fac eforturi. Iar acum, când avem posibilitatea la îndemână…

— Nu ai auzit? Rupilius nu l-a lăsat să termine nici de astă dată. Am spus că am discutat. Că ştim câte ceva. Dar, din păcate, tot nu avem nimic la îndemână. Deocamdată.

— Ştim şi noi câte ceva. La Praga s-a ocupat de Samson Vincent Axleben, magistru între magiştri. A afirmat că este vorba de un corp astral. Şi de perispirit. Perispirit… Hm… Care se roteşte pozitiv.

— Un perispirit rotitor, s-a strâmbat Rupilius. Da, da. Îl recunosc pe magistru după ipoteză. Dar v-a explicat magistrul între magiştri ce înseamnă asta?

Ce este un perispirit ştia oricine avea legătură cu magia şi cu ştiinţa

tainică. Cel puţin în treacăt. Fiecărui adept al ştiinţelor ezoterice i s-a oferit chiar de la începutul educaţiei sale o descriere lungă şi complicată a alcătuirii fiinţei omeneşti, prezentată într-un mod extrem de inaccesibil. Omul – rezulta din această expunere – este alcătuit dintr-un aspect fizic, adică din trupul material, cu ajutorul căruia reacţionează la lumea exterioară materială care îl înconjoară. Omul are şi spirit, alcătuit din eter nemuritor. Şi mai există ceva, care leagă şi uneşte spiritul şi trupul, care este intermediar între spirit şi trup, iar acesta este corpul fluid, numit perispirit, bla, bla, bla.

Deşi – cel puţin în aparenţă – este vorba de ceva simplu, a fost greu să se găsească doi magicieni, care să aibă aceeaşi părere în privinţa perispiritului. S-au certat dacă perispiritul este mai mult primitiv sau mai mult eteric, dacă este, în conformitate cu *Tabula Smaragdina,* mai subtil sau mai dens. Nu există unitate de opinii nici dacă perispiritul este constant sau schimbător. Şi nici ce anume face, unde are influenţă reală şi unde nu.

A existat o teorie, care atribuia perispiritului un rol şi posibilităţi enorme. Conform acesteia, perispiritul, fiind prin natura sa un liant între trupul material şi sufletul eteric, predetermină atât puterea, cât şi calitatea legăturii. Cu alte cuvinte, dă trupului mai mult sau mai puţin suflet. Iar perispiritele nu sunt drepte. Unii oameni primesc proverbialul „spirit mare”, şi acesta face din ei artişti. Alţii primesc mai multe capacităţi analitice, ceea ce face din ei oameni de ştiinţă şi inventatori. Iar alţii, primind mai mult suflet, devin conducători şi oameni de stat. Celor aleşi le permite să vadă şi ce este invizibil, să privească în abisul fiinţelor astrale, făcând din ei mari magicieni, spiritişti, proroci şi clarvăzători. Iar alţii au foarte puţin spirit, iar perispiritul este zgârcit cu ei şi tot ce pot să facă este să stea în cârciumă şi să bea bere, halbă după halbă.

Despre toate acestea, cum s-a spus, Reynevan ştia de mult, erau cunoştinţe elementare. După experimentul efectuat la Praga cu Samson, Axleben folosise expresia „perispirit pozitiv” şi „rotitor”, iar acestea ţineau de şcoala superioară şi magicienii de la „Arhanghel” îi explicaseră totul mai târziu. Conform celor mai multe teorii, legătura dintre perispirit şi spirit era indisolubilă, legătura cu trupul, nu. Perispiritul, se afirma, poate constata în orice moment că legătura sufletului cu respectivul trup nu-i convine. Şi deci să o rupă. De regulă, se mai spunea, aceasta însemna imediat după naştere sau în primele săptămâni de viaţă ale copilului – de aici şi rata mare a mortalităţii infantile. Rupând legătura, perispiritul eliberează spiritul şi,

odată cu el, trece în sfera eterică, astrală; rămâne acolo pentru totdeauna, având, la fel ca spiritul însuşi, o atitudine ostilă, negativă, faţă de lumea materială. Totuşi se mai întâmplă ca perispiritul să reuşească să se separe nu numai de trup, ci şi de spirit. Aceasta se întâmpla atunci când, spre deosebire de spirit, perispiritul are o atitudine pozitivă faţă de lumea materială. Un astfel de perispirit se roteşte într-o anumită „zonă crepusculară" specifică, între lumea materială şi cea astrală, pândind o posibilitate de a se lega cu un corp neocupat, care momentan nu are un spirit. Samson, în forma sa spiritual-trupească actuală este un exemplu tipic de asemenea legătură.

Problema constă în faptul că nu se ştie dacă perispiritul se leagă la întâmplare sau este călăuzit de o anumită logică atunci când fuzionează – şi dacă cineva este capabil să aprofundeze logica unui asemenea perispirit. Iar câtă vreme problema nu se aprofundează, nu se poate face nimic. Ce a legat perispiritul, omul muritor nu poate să dezlege.

— Aşadar – a rostit cu resemnare în voce Reynevan – am ajuns de unde am plecat. Am bătut degeaba atâta amar de drum şi ne-am pus degeaba gâturile în joc.

— Un alt specialist egal cu mine în chestiunile care vă interesează – l-a întrerupt din nou vrăjitorul – locuieşte în Grenada. Asta e ceva mai departe decât Trosky. Iar emirii de acolo nu se omoară după creştini. De regulă, îi trag în ţeapă. Sau îi jupoaie de vii. Spre deosebire de Axleben, eu nu mă pretind magistru între magiştri, dar îmi cunosc meseria. Ştiu şi eu să emit ipoteze. Ipoteza mea se deosebeşte puţin de cea formulată de magistrul între magiştri, mai ales prin ceea ce este posibil şi ceea ce nu este posibil, ce se poate înfăptui şi ce nu. De înfăptuit se poate înfăptui totul, e suficient să ştii cum să înfăptuieşti.

— Fără supărare – de astă dată Reynevan a fost cel care l-a întrerupt, dar ipoteze avem destule. Ce facem cu Samson?

— Samson – Rupilius nici măcar nu s-a uitat la ei. Samson cunoaşte ipoteza mea, care se deosebeşte întrucâtva de a lui Axleben. Recunosc, este o ipoteză radicală şi riscantă, nu mă voi mira dacă nu o va accepta şi nu o va încerca. Dar dacă este aşa, trebuie să aştepte. Am să dau de capăt acestei probleme, am să găsesc o modalitate mai sigură pentru a doua transbordare, am nevoie pentru aceasta de cel mult doi ani. De ce credeţi că v-am stabilit acest termen? Pentru că îmi plac cifrele cu soţ? Şi ajungem din nou la înţelegerea noastră. Vă întreb aşadar: rămâne în picioare?

— Rămâne.
— Peste doi ani?
— Peste doi ani.
— Atunci plecăm.

Ascultând povestirea lui Samson, drumul plicticos prin coridoarele strâmte şi pe scările înguste a devenit mai plăcut. Reynevan bănuia unele lucruri, dar a ascultat cu plăcere. Aflaseră cu totul întâmplător de faptul că Reynevan nimerise la Trosky în ghearele catolicilor. În castelul Tolštejn husiţii aveau un spion, tocmit de fraţii Jan şi Jindřich Berk din Dubá. La castel sosise în vizită domnul Lotar Gersdorf. Şi adusese şapte prizonieri. În timp ce Gersdorf se cinstea cu cei doi fraţi, spionul i-a tras de limbă pe prizonieri. Mai ales unul dintre ei, se pare că era martahuz, s-a arătat foarte limbut. Şi a aflat un lucru important. Ca urmare a acestei informaţii, hatmanul Vojta Jelínek a fost arestat şi băgat în temniţă, sub acuzaţia de trădare, spionaj şi fapte personale penale. În temniţă, perpelit aşa cum se cuvine, Jelínek a aruncat lumină asupra multor chestiuni. Printre acestea şi a lui Reynevan.

Aflând că Reynevan este la Trosky, în mâinile lui Bergow, Jan Čapek şi hatmanii husiţi l-au considerat pierdut, nici nu au vrut să audă de niciun fel de acţiuni de salvare. Aşadar, Szarlej, Samson, Tauler şi Bata luaseră problema în mâinile lor. Tauler îl mai avea încă în minte ca rezervă pe vechiul lui cunoscut, grăjdarul. Totuşi au decis ca la castel să se ducă nu Tauler, ci Samson. După cum observaseră, la castelul Trosky veneau des ţărani cu aprovizionarea – nu numai cu căruţele, ci şi pe jos. Străjerii nu-şi băteau capul, cu condiţia ca nou-venitul să pară ţăran – adică să fie jerpelit, să pută şi să aibă o faţă de nătâng sau idiot.

Samson al Mierii se potrivea. În esenţă. Dotat în scopul misiunii cu o gâscă, o găleată cu unt şi un coş cu ciuperci, a intrat în castelul de jos, s-a pierdut în mulţime şi a început să-l caute pe grăjdar. Până să-l găsească, l-au găsit alţii pe el. Rupilius Silezianul a aflat repede despre evenimentele petrecute cu câteva zile în urmă. Despre vizita domnilor silezieni şi luzacieni, despre vânzarea prizonierilor. Şi despre un vrăjitor sau descântător, aruncat în celula înfometării. Convins că va întreba cineva de el, Rupilius a început să-i pândească pe cei care soseau la castel. Şi folosise în acest scop magia. Prin magie îl descoperise şi pe Samson.

— Mi s-a oprit inima în loc, a recunoscut Samson, când m-a găsit la

grajd…

— Mie mi s-a oprit când m-a înşfăcat de gât. Din fericire, ne-am lămurit repede…

Nici unul, nici celălalt nu au fost prea darnici în privinţa amănuntelor. Reynevan nu a insistat, hotărât să-i ceară detalii lui Samson mai târziu. A ascultat în continuare cum, după ce se cunoscuseră, Rupilius şi Samson al Mierii se hotărâseră să-l scoată pe Reynevan din *oubliette* şi să facă lucrul acesta în aşa fel încât nimeni să nu creadă că fusese vorba de vrăji – adică să spargă grilajul cu un baros.

— Acum, a încheiat în şoaptă, spre pasajul secret care face legătura dintre Trosky şi împrejurimi.

Pentru că acest pasaj există. Şi în pofida legendei care circulă, nu este legendar.

— Mai repede, mai repede, i-a grăbit Rupilius. Trebuie să ne grăbim. Simt că deasupra castelului se roteşte ceva rău.

Scara în spirală era abruptă, iar treptele ei extrem de inegale. Au coborât mult timp. Până când drumul le-a fost blocat de o stâncă uriaşă, netedă. Nu se vedea nici urmă de uşă sau de intrare. Se înţelege, pentru Rupilius, aceasta nu era o problemă.

— Yashiel, Vehiel, Baxasoxa! Effetha! *Ecce cecidit paries!*{149}

Zidul nu s-a prăbuşit, aşa cum sugera blestemul biblic, ci s-a dat la o parte, s-a tras ca o cortină. În spatele său se căsca o groapă neagră urât mirositoare.

— De aici înainte mergeţi singuri, a spus Rupilius Silezianul, dându-i felinarul lui Samson. O oră de mers, nu mai mult, şi veţi ieşi înainte de ivirea zorilor. Lampa este magică, vă asigură lumină suficient de mult timp, totuşi vă sugerez să vă grăbiţi. Este oarecum un labirint, dar uşor, la bifurcaţii o luaţi întotdeauna spre dreapta. O să vă descurcaţi. Nu vă plimbaţi pe coridoarele laterale, nu zăboviţi prea mult în loc, străduiţi-vă să nu atingeţi ce nu trebuie. Fiţi atenţi şi vigilenţi. V-am spus deja: deasupra castelului planează ceva rău. Mergeţi cu bine.

— Şi unde ieşim?

— Ah, era să uit.

Vrăjitorul s-a lovit cu palma peste frunte.

— Ieşirea e situată la nord-est de castel. Nu departe de ea este un pârâu. Dacă mergeţi de-a lungul lui, ajungeţi la o aşezare care se numeşte Ktová.

Este chiar la marginea drumului spre Žitava. Şi ai voştri unde aşteaptă?

— În pădurile de la nord de castel. Îi găsim.

— Atunci cu Dumnezeu! Mergi cu bine, Samson. Mergi cu bine, concetăţeanule Reinmar. Să nu uitaţi de înţelegerea noastră.

— Nu uităm. Mulţumim pentru tot, magistre şi concetăţean… Dă-mi voie să întreb din ce parte a Sileziei eşti?

— Din Poznań. Plecaţi! Felinarul este magic, dar nu veşnic.

Coridoarele pe care mergeau erau în mod clar naturale, săpate de apă. Numai la începutul drumului, chiar sub castelul Trosky, purtau urme de intervenţie omenească. Pereţii erau însă cioplіţi primitiv, iar resturile de unelte împrăştiate pe ici, pe colo erau atât de mâncate de rugină, încât era clar că lucrările fuseseră efectuate cu sute de ani în urmă. Castelul Trosky, a cărui construcţie începuse cam prin anul 1370, nu se înălţase pe o stâncă neatinsă. Nu exista nicio îndoială că Baba şi Fecioara fuseseră ridicate pe o altă construcţie străveche, cu rădăcini foarte adânci.

Cu cât mergeau mai departe, cu atât erau mai puţine urme de săpături, apoi acestea dispăreau cu desăvârşire, lăsând locul stalactitelor din care apa picura pe stalagmite. Fundul era denivelat, trebuiau să meargă mai încet şi cu grijă. Când ceva s-a mişcat din nou sub talpa lui, uriaşul s-a aplecat, a luminat cu felinarul şi a oftat.

Urmele activităţii umane dispăruseră. Dar nu şi urmele de oameni. Mai exact, de rămăşiţe umane. Călcau pe oase împrăştiate.

Reynevan avea deja pregătit periaptul Visumrepertum şi l-a activat acum cu mâna oarecum tremurând şi cu un descântec.

Nu se înşelase – caverna subpământeană s-a luminat într-o strălucire fulgerătoare. Lumina felinarului a trezit umbre duşmănoase, care alergau pe pereţi ca nişte lilieci uriaşi. În această lumină, picturile care acopereau pereţii parcă prindeau viaţă. Meandrele spiralate se răsuceau de te apuca ameţeala, caii şi cerbii parcă se ridicau pe picioarele din spate, şerpii se încolăceau şi se încâlceau. Oameni cu coarne dansau.

— Celţii, a spus Samson.

Probabil că avea dreptate.

— Hai să nu zăbovim pe aici.

Craniile omeneşti zdrăngăneau sub picioare, oasele se frângeau zdrobite.

În faţa lor s-a mai deschis o cavernă cu tavanul înalt, atât de înalt, că se pierdea în beznă. Lumina felinarului şi strălucirea periaptului au scos din

întuneric altă pictură rupestră. Au oftat la unison.

De deasupra unui morman de cranii, rânjea cu toţi dinţii şi îşi holba ochii la ei o mască înfricoşătoare, demonică, însuşi chipul diavolului încornorat. De sub stratul de muşchi decolorat se vedea culoarea roşie, ştearsă, cu care fusese cândva vopsit idolul macabru. Oasele omeneşti zăceau împrăştiate peste tot, adunate în grămezi.

— Aceştia nu sunt celţii, a spus Reynevan, înghiţindu-şi saliva.

— Nu, a fost de acord Samson.

Vorbea cu efort, parcă foarte chinuit.

— Să nu zăbovim aici. Să plecăm şi să ieşim. Deasupra acestui loc pluteşte ceva rău. Şi deasupra întregului ţinut.

Au mers mai departe, având grijă să o ia întotdeauna la dreapta, mereu la dreapta, iar bifurcaţiile se înmulţeau pe măsură ce coridorul devenea tot mai strâmt.

În cele din urmă, a devenit atât de îngust, că trebuiau să meargă unul în spatele celuilalt. Undeva, dincolo de zid, Reynevan a auzit clar cum plescăia o apă.

Putea să fie pârâul despre care le spusese Rupilius. Mergeau pe sub pământ, a socotit el, de peste o oră, probabil că se îndepărtaseră de castelul Trosky destul de mult, cel puţin un sfert de milă, poate chiar mai mult.

— Mi se pare că simt o adiere pe faţă, a spus el oprindu-se brusc. Acoperă felinarul. Poate vedem lumină?

— Nu avem cum să vedem. Afară e tot noapte.

Pasajul devenea tot mai îngust. Acum nu mai puteau să meargă nici măcar unul în urma celuilalt, trebuiau să se deplaseze pe lateral, pas cu pas, picior lângă picior. Reynevan se freca mereu cu burta de stâncă, o zgâria cu nasturii hainei. Pentru Samson al Mierii, care avea un gabarit mult mai mare, pasajul strâmt era o adevărată gheenă, Reynevan auzea cum uriaşul geme şi înjură.

— Samson?

— Mergi, mergi… Sunt în spatele tău…

— Poţi să treci?

— Trec… Cumva… tu mergi înainte… caută ieşirea… dă-mi un semn… că e aproape…

Adierea rece de pe faţa lui Reynevan devenise clar perceptibilă, i se părea chiar că simte miros de pădure, de brazi, de conuri. A început să se împingă mai repede, să facă mişcări tot mai violente. Dintr-odată, pasajul s-

a lărgit brusc şi a văzut stelele. Nu-l mai despărţea decât un pas de ieşire.

— Am găsit ieşirea! a strigat. Samson? Am trecut! Am treeee…

A pierdut pământul de sub picioare şi a zburat în jos ţipând. A căzut, din fericire nu de prea sus, într-o râpă stâncoasă. Pietricelele scăldate în apă alunecau şi săreau de sub picioarele lui ca şi când ar fi fost vii, se împrăştiau. A alunecat împreună cu avalanşa pe panta abruptă, a făcut un salt mortal pe mal, s-a lovit în trecere de un bolovan şi, în cele din urmă, a aterizat pe un strat de muşchi, cu ambele mâini în apa rece ca gheaţa şi înspumată a pârâului.

Şi şi-a dat seama imediat că nu este singur.

A înţeles acest lucru înainte să audă fornăitul calului şi tropăitul potcoavei pe piatră. Şi vocea.

— Reinmar din Bielawa. Salutare, salutare. Mă bucur să te văd.

Cunoştea această voce. Luna care ajunsese într-o deschizătură dintre nori dădea suficientă lumină pentru ca Reynevan să vadă calul negru cu păr lucios şi silueta bărbatului care ţinea frâul, faţa lui palidă ca de pasăre strălucind în întuneric, părul negru până la umeri. Reynevan îl mai văzuse pe bărbatul acesta, mai auzise această voce. Iar Jan Smiřický din Smiřice îi dezvăluise numele. Era Birkart von Grellenort, omul de încredere şi banditul episcopului. Omul care îl ucisese pe Peterlin. Reynevan a încremenit.

— Te miri? a rostit printre dinţi Zburătorul. Că aştept aici? Ştiu pasajul ăsta de ani de zile, amărâtule! Ştiam că vei încerca să fugi pe aici. Şi mi s-a raportat că eşti la Trosky. Eu am ochi şi urechi pretutindeni. Şi te-am prins, Bielau. În sfârşit, am pus mâna pe tine…

Pietricelele din râpă au zuruit, Samson al Mierii s-a rostogolit pe stâncă. Ca o furtună. Şi ca îngerul răzbunării. Dintr-odată a bubuit tunetul, fulgerul a strălucit orbitor – în noiembrie! Calul Zburătorului s-a ridicat pe picioarele din spate, nechezând sălbatic, bărbatul a scos sabia din teacă. În faţa ochilor lui Reynevan, calul l-a aruncat jos şi, cuprins de panică, a făcut câţiva paşi înapoi.

— Reayahyah! a urlat. Bartzabel! Ha-Shartatan!

A fulgerat a doua oară. Înainte să fie orbit, Reynevan a văzut cum Zburătorul îşi schimonoseşte faţa cuprins de panică şi de spaimă, cum strânge din ochi, făcând gesturi necoordonate cu mâinile. Şi cum începe brusc să se micşoreze, să se topească, să-şi schimbe forma ca în cele din urmă să-şi ia zborul sub înfăţişarea unei păsări care croncănea sălbatic.

— *Adsuuuumus!* a răsunat undeva nu departe.

Iar alte voci au răspuns chemării, care mai aproape, care mai departe. S-au auzit nechezat de cai şi tropot de copite.

— *Adsuuuumus! Adsuuuumus!*

— Ia calul, a spus Samson, punându-i în mână lui Reynevan căpăstrul calului negru. În şa şi în pădure…

— Dar tu?

— Nu-ţi bate capul cu mine. Trebuie să ne despărţim. În zori ne regăsim. Pleacă! Fugi!

A sărit în şa, Samson a bătut calul pe crupă, armăsarul a nechezat şi a pornit la galop printre brazi. Deşi galopul printr-o pădure cufundată în beznă putea fi o catastrofă, năucit de evenimente, Reynevan nu a domolit calul, dar se pare că acesta ştia să-şi potrivească pasul după condiţii şi se descurca cu obstacolele. Undeva în spate, apoi într-o parte, s-a auzit tropot de copite şi strigăte sălbatice. Reynevan s-a apucat strâns de coamă.

— *Adsuuuumus! Adsuuuumus!*

Luna s-a ascuns în spatele norilor, cufundând lumea într-o beznă de nepătruns. Abia atunci Reynevan a început să frâneze calul, de altfel, fără dificultate; galopul îl epuizase, calul pufăia greu, era plin de spumă. Reynevan l-a oprit, şi-a încordat auzul. În pădure răsunau în continuare strigăte. Şi fluierături. Calul a sforăit.

Şi din nou un fluierat, mai aproape. Calul a ridicat capul şi a nechezat. Reynevan l-a apucat de bot, dar degeaba. Calul şi-a smucit capul, a ridicat fruntea şi a nechezat şi mai tare. Reynevan a înţeles că animalul reacţiona la chemare, a sărit jos din şa fără să mai stea pe gânduri, a lovit calul pe spate cu o crenguţă ruptă dintr-un tufiş. Calul a pornit în galop şuierând, iar Reynevan a luat-o la fugă pe jos prin pădure. În direcţia opusă. Cât mai departe. Fugea orbeşte, neobosit, frica îi dădea putere şi viteză.

Drumul i-a fost blocat mai întâi de pârâul rapid, apoi de un deal şi de râpele dintre nişte stânci cu forme ciudate. A trecut pârâul fără să stea pe gânduri, s-a udat până la coapse, a alergat apoi spre râpe. Şi dintr-odată şi-a schimbat planul. Râpa era o cale prea evidentă de scăpare, putea să cadă astfel într-o capcană, într-o fundătură fără ieşire. Aşa că a început să se caţăre cât îl ţineau puterile pe panta abruptă; a ajuns curând la vârful pleşuv, unde s-a aşezat gâfâind, înghesuit între doi bolovani.

Şi nu a trecut mult până când pârâul a fost răscolit de copitele cailor care

fornăiau şi vreo douăzeci de călăreţi în mantii negre. Potera a trecut pârâul şi s-a adâncit în râpă. La răsărit, cerul începea să se lumineze. Reynevan dârdâia, clănţănind din dinţi. Hainele ude se întăreau pe el, îngheţau, frigul muşca precum un câine turbat.

Era o linişte totală.

CAPITOLUL 11

În care Reynevan este – pe rând – atacat, salvat, prins, hrănit şi răpit, iar mandragora – prin grija unui anumit preot – este plantată la poalele sudice ale Munţilor Krkonoše.

Pe acolo nu se mişca nimic altceva decât un stol de ciori, care croncăneau deasupra pădurii. Şi nu se auzea nimic altceva decât croncănitul sălbatic al acelor ciori.

Nu mai era nici urmă de călăreţi negri, vântul nu aducea ecouri de *Adsumus.* Se pare că potera îi pierduse urma. Cu toate acestea, Reynevan nu a părăsit încă multă vreme ascunzătoarea din vârful dealului. Voia să fie absolut convins. Iar dealul îi dădea o oarecare şansă să se orienteze în teren. Adică printre stâncile pustii şi împădurite.

Dealul lui, sau mai bine zis dâmbul lui, nu se înălţa suficient de sus ca să-i ofere din vârf o perspectivă spre un orizont destul de larg, căci era acoperit de alte vârfuri mai înalte. Dar, în esenţă, nu se vedeau nicăieri nici Baba, nici Fecioara, aşadar nici castelul Trosky, ceea ce i-ar fi permis să stabilească punctele cardinale.

De la Trosky socotise că merseseră pe sub pământ peste o oră, ceea ce înseamnă cam un sfert de milă. Apoi urmase galopul călare prin pădure şi după aceea fuga lungă pe jos. Presupunând că galopase şi fugise pe jos în linie dreaptă, înseamnă că străbătuse în total peste zece leghe. Aşadar, trebuia să fie aproape de locul unde ieşise de sub pământ, unde îl luase prin surprindere Grellenort. Unde Samson…

Grellenort, şi-a spus Reynevan, *se speriase de Samson. Birkart von Grellenort, ucigaşul lui Peterlin. Vrăjitorul care putea să se transforme în pasăre,* timor nocturnus, *demonul care nimiceşte la amiază, banditul episcopului de care – aşa cum afirmase la Praga Jan Smiřický – se teme chiar şi episcopul. Şi unul ca el intră în panică atunci când îl vede pe Samson al Mierii, uriaşul cu faţă de idiot.*

Deci este adevărat. Samson al Mierii nu este de pe lumea aceasta. Huon von Sagar şi-a dat seama de asta imediat, şi-au dat seama magicienii de la „Arhanghel”, şi-a dat seama Axleben, şi-a dat seama Rupilius. Numai eu continui să-l tratez pe Samson ca pe un prieten bun şi jovial, ca pe un camarad. Am pe ochi solzi care nu-mi permit să văd.

A oftat, dar a simţit în acelaşi timp şi o uşurare. Mai înainte îl munceau mustrările de conştiinţă, gândul că îl ascultase pe Samson şi fugise, lăsându-şi prietenul la ananghie. Acum înţelegea că Samson se descurcă admirabil şi fără ajutorul lui. *Cu siguranţă că scăpase fără nicio dificultate de poteră,* şi-a spus el, *cu siguranţă ajunsese deja la Szarlej şi la ceilalţi. Cu siguranţă că mă caută deja.*

Totuşi trebuie să plec, şi-a spus. *Hainele nu s-au uscat deloc în timpul nopţii, se înnorează vizibil şi se face frig. Dacă stau aici, adorm şi îngheţ. Mersul mă va încălzi. Dacă nu dau de Samson şi de Szarlej, o să nimeresc fără îndoială peste altcineva, o să întâlnesc un suflet milos, o să întreb. Voi ajunge la cărare sau la drum, ies la drumul mare, căci castelul Trosky se află aproape de un drum circulat, care duce de la Praga la Žitava prin Jičín şi Turnov. Iar la sud de Trosky este alt drum, unul lateral, care duce la Žitava prin Mimoň şi Jablonné. Pe acesta îl ştiu, pe acolo am mers la Michalovice, acolo m-a vândut Jelínek martahuzilor lui Hurkovec. Jelínek… Lasă că pun eu mâna pe tine, ticălosule…*

Rupilius spunea că ieşirea din subteran se află la nord de castel. În apropierea satului Ktová, sau cam aşa ceva. Când ieşeam din peşteră, trebuia să urmăm cursul pârâului. Pârâul este aici. Dar este cel corect?

Pârâul în care fusese cât pe-aici să moară noaptea de frig avea meandre accentuate, dispărea într-o râpă abruptă. Încotro curgea, numai Dumnezeu ştia. Cu toate acestea, şi-a dat seama că este singura cale logică. Pârâul trebuie să ajungă undeva. Chiar dacă este complet dezorientat, dacă merge dea lungul pârâului este exclus să meargă în cerc. Pe malul râurilor sunt sate, ceva mai departe de râuri îşi au aşezările cărbunarii, smolarii şi tăietorii de lemne.

Ultimele reflecţii referitoare la avantajele pârâului le-a făcut deja din mers.

Mergea foarte repede, cât de repede îi permitea terenul sălbatic. Era obosit şi gâfâia, dar se încălzise atât de tare, că hainele ude de pe el scoteau aburi, s-au uscat repede şi nu le mai simţea atât de reci. Deşi străbătuse o distanţă considerabilă, nu găsise nicio urmă pe malul pârâului, dacă nu punem la socoteală potecile bătătorite de căprioare şi adânciturile din noroi făcute de mistreţi.

Se înnorase, aşa cum prevăzuse, începuse chiar să se cearnă o zăpadă

măruntă.

Pădurea s-a rărit dintr-odată vizibil, dincolo de platanii care creşteau la marginea poienii, Reynevan a zărit contururile unei construcţii de lemn. A grăbit pasul cu inima bătând puternic, când a ajuns în poiană a luat-o chiar la fugă. Construcţia era o casă în cea mai mare parte în ruină, acoperită cu scoarţă de copac. Nici nu avea ce să vadă în interior. Orice urme ale oamenilor erau acoperite de ierburi şi buruieni. Rumeguşul şi talaşul care acopereau tot locul se înnegriseră şi nici măcar nu mai miroseau a răşină. O secure rămăsese înfiptă într-un buştean şi era roşie de rugină. Tăietorii de lemne – căci fără îndoială lor le aparţinuse sălaşul – părăsiseră poiana cu mulţi ani în urmă.

— Este cineva pe aici? a strigat Reynevan ca să se convingă. Hei! Heeeei!

În spatele lui a foşnit ceva. S-a răsucit repede. Cu toată repeziciunea nu a reuşit decât să vadă cum ceva dispare în spatele zidului aşezării. Era ceva mic. Ca un copil.

— Hei!

A sărit într-acolo.

— Stai pe loc! Aşteaptă! Nu te teme!

Mica făptură nu era un copil. Copiii sunt bucălaţi şi nu au cap de câine. Şi nici labe care ajung până la pământ. Nu fug în salturi ciudate, clătinându-se pe picioare strâmbe şi scurte şi chiţăind tare în acelaşi timp. Reynevan a pornit în urmărirea lui. Spre o deschizătură din zidul pădurii unde se vedea o potecă. Şi drumul. Când au ajuns în drum, făptura lăţoasă s-a oprit. S-a întors. A holbat ochii. Şi-a arătat dinţii de câine.

— Nu te teme… a spus Reynevan gâfâind. Nu-ţi fac ni…

Creatura – un căpcăun de pădure – l-a întrerupt cu un ţipăt strident şi oarecum batjocoritor. I-a răspuns un cor de ţipete asemănătoare. Venind din toate direcţiile. Până să-şi dea seama Reynevan unde nimerise, s-au năpustit peste el vreo douăzeci de căpcăuni.

L-a lovit pe unul cu piciorul, l-a doborât cu pumnul pe al doilea, apoi s-a trezit el însuşi la pământ. Căpcăunii îl înconjurau din toate părţile, ca nişte păduchi. Reynevan urla, dădea din picioare, lovea orbeşte cu pumnul, chiar a şi muşcat, dar fără rezultat. Când azvârlea unul de pe el, pe locul eliberat se căţărau doi. Situaţia devenea groaznică. Dintr-odată, un căpcăun şi-a înfipt ghearele în părul şi în urechile lui, al doilea i s-a aşezat pe faţă, astupându-i nasul şi gura cu fundul lui păros. Începuse să se sufoce, l-a

cuprins panica. Simţea cum i se înfig dinţi în coapse şi în gambe. Se răsucea cu stângăcie, căpcăunii îi atârnau de picioare, nu se lăsau scuturaţi. Reynevan şi-a smuls capul de sub fundul zbârcit care îl sufoca şi a răcnit. Sălbatic, neomeneşte.

Şi, ca într-un basm, ajutorul a sosit. Pe potecă au răsunat dintr-odată strigăte, nechezaturi şi tropot de copite. Căpcăunul care şedea pe el a fost parcă măturat, a dispărut şi greutatea de pe picioare. Reynevan a văzut deasupra lui burta unui cal şi încălţările de fier din scări, a prins cu coada ochiului strălucirea sabiei, a văzut cum ţâşneşte sângele din capul de câine retezat. Nu departe se zvârcolea şi se zbătea alt căpcăun, ţintuit de vârful unei suliţe. De jur-împrejur tropoteau copitele, nisipul ud sărea. Cineva înjura, altcineva râdea, chicotea. Ca şi când ar fi avut de ce.

— Ridică-te, a auzit Reynevan un glas venind de sus. I-am alungat pe draci.

S-a ridicat în picioare. Era înconjurat de luptători călare. Printre ei, era şi cavalerul în armură care îşi ştergea sângele de pe lama sabiei, cel care îi spusese să se ridice. Reynevan îi vedea faţa mustăcioasă prin viziera ridicată. Ciudat de cunoscută.

— Eşti întreg? Nu ţi-au retezat nimic?

Cavalerii au chicotit, când şi-a dus din reflex mâna spre deschizătura pantalonilor. Cavalerul şi-a scos coiful. Reynevan l-a recunoscut imediat.

— Totuşi, a meritat, a spus Janko Schaff, domnul de la castelul Chojnik, rezemându-şi pumnul de oblâncul şeii. A meritat să ne învârtim prin împrejurimi câteva zile. Am auzit că ai reuşit să scapi de la Trosky, Reynevan von Bielau.

Au instalat tabăra lângă drum, sub un pâlc de stejari rămuroşi. Câţiva călăreţi au pornit în urmărirea căpcăunilor, într-o cursă oarecum fără perspectivă. Ceilalţi au examinat un timp cadavrele, le-au privit, au discutat. În cele din urmă, cele patru hoituri ale căpcăunilor ucişi au fost atârnate de crengi, iar scutierii şi slujitorii au început să le jupoaie pieile, care urmau să reprezinte dovezile victoriei şi să devină trofee. Reynevan privea posomorât. Nu era sigur că nu-l vor jupui imediat şi pe el. Expresia aparent binevoitoare şi răutăcios de vicleană a lui Janek Schaff nu prevestea nimic bun. Reynevan nu se lăsa păcălit de exuberanţa lui artificială.

— Norocul tău că ai răcnit şi te-am auzit, a spus domnul de la Chojnik. Altfel ar fi fost rău de tine. Noi îi cunoaştem pe căpcăunii ăştia lăţoşi, mulţi

stau în Munţii Krkonoše. Iarna, foamea îi mână mai aproape de aşezările oamenilor. Atacă în haite, îi mănâncă de vii, îi rod până la oase. Unii spun că îi nasc femeile de aici, de la munte, care se împreunează cu câini, pfui, ce scârboşenie! Alţii spun că sunt *simiae,* adică fiinţe de peste mare, crescute aici cândva de cavalerii templieri. Iar alţii sunt de părere că sunt diavoli, care ies prin gurile iadului. Aşa este, Zwicker?

— Tot ce e rău e de la diavol, a răspuns preotul care trecea pe lângă ei, aruncându-i lui Reynevan o privire deosebit de răutăcioasă de sub glugă. Şi orice păcat cere o pedeapsă!

— Un prost! a comentat cu jumătate de voce Schaff. Haide, domnişorule Bielau! Primejdia a trecut, iar tu eşti tot posomorât. Ai mâncat, ţi-ai schimbat hainele, dar tot nu eşti în apele tale. Ce e cu tine?

Reynevan s-a decis să dea cărţile pe faţă.

— La Trosky aţi vrut să mă cumpăraţi. Aţi dat pe mine patruzeci de pungi de groşi praghezi, fără speranţa că îi veţi recupera din vânzarea mea. Sunt curios, pentru cine aţi jucat rolul de negustor? Pentru Inchiziţie? Pentru episcopul de Wrocław?

— Fac ceva pe episcop, a scuipat Schaff, şi la fel şi pe Inchiziţie. Am vrut să te cumpăr din bunătatea inimii mele. Din simpatie.

— Simpatie pentru ce? Căci nu ne cunoaştem.

— Ne cunoaştem mai bine decât ţi se pare. Fratele tău, Piotr, Dumnezeu să-i odihnească sufletul, era un om cumsecade. Nu a refuzat să ne ajute când eram la ananghie. Nici să ne dea împrumuturi. Când noi, cei din neamul Schaff aveam nevoie de ceva, cine ne ajuta? Piotr din Bielawa!

— Aha!

— Şi cine s-a legat acum de Reinmar, fratele lui Piotr? Cine îl pândeşte? Episcopul? Fac ceva pe el, am mai spus! Fraţii Stercz? Fraţii Stercz sunt nişte tâlhari ordinari. Prinţul Jan din Ziębice, furios că Reinmar i-a sedus iubita, pentru că a preferat pe unul mai tânăr şi mai viguros? Jan von Biberstein de la Stolz, în sfârşit. Chipurile, domn foarte nobil, şi ce face? Instituie o răsplată pentru prinderea unui nobil ca şi când ar fi un argat fugit de la stăpân? Şi pentru ce? Că i-a sucit capul fiicei lui? Isuse Hristoase! Păi pentru asta sunt fetele, de asta le-a creat bunul Dumnezeu, ca să le sucim minţile şi le-a dăruit cu fire de curve tocmai ca să se lase sucite! Nu spun bine?

— Când te-am recunoscut la Trosky, a continuat Schaff fără să aştepte aprobarea lui, mi-am zis, ia să-l salvez pe băiat, nu le las pe cele Şase

Orașe, nu le voi permite călăilor să distreze prostimea târându-l pe eșafod pe fratele lui Piotr din Bielawa. Îl voi răscumpăra pe nefericit, mi-am spus…

— Vă mulțumesc din toată inima. Vă rămân îndatorat…

— Patruzeci de pungi de groși – a spus Janko Schaff de parcă nici nu ar fi auzit – nu e o sumă așa de mare, mi-am zis, răposatul domn Piotr ne-a dat mult mai mult. Și domnișorul Reynevan, salvat din ghearele călăilor luzacieni, va ști să se revanșeze. Căci domnișorul Reynevan are cinci sute de grivne, pe care le-a jefuit acum doi ani de la colectorul de taxe. Va ști să fie recunoscător. Și să împartă cu alții.

— Ei, domnule Schaff, a oftat aparent nepăsător Reynevan. Credeți în zvonuri? Ați recunoscut chiar domnia-voastră că în Silezia sunt urmărit și că se folosesc metode necinstite împotriva mea. Urmăritorii nu se dau în lături când e vorba să mă ponegrească și să răspândească bârfe urâte despre mine. Pentru că este o născocire și o minciună că l-aș fi atacat pe colector. O născocire și o minciună, înțelegeți? Pentru că m-ați salvat, vă mulțumesc și nu voi uita. Dar acum, dacă îmi îngăduiți, o să-mi iau rămas-bun. Trebuie să-mi găsesc prietenii care…

— Mai încet.

Schaff a făcut semn din ochi și un gest, iar soldații s-au apropiat imediat.

— Mai încet, domnule Bielau. Vrei să-ți iei rămas-bun? Așa de repede? Și unde este recunoștința? La Trosky nu am reușit să te cumpăr, dar contează buna intenție. Însă de monștrii din pădure te-am scăpat, asta nu poți nega. Dacă nu aș fi fost eu, s-ar fi terminat cu tine. Așadar, atunci când vom împărți grivnele colectorului, eu voi lua trei sute, tu restul. Așa e drept.

— Nu l-am atacat pe colector și nu am aceste grivne!

— Despre faptul dacă ai, ce ai și unde ai o să mai vorbim, a spus Schaff mijind ochii. La castelul Chojnik. Spre care vom porni de îndată. Dacă îmi dai cuvântul de cavaler că nu fugi, nu voi porunci să fii legat. Și apoi, unde să fugi? Pădurile mișună de făpturi ale iadului. Lângă Trosky te pândește Ulrich Biberstein, cumplit de înverșunat împotriva ta. La mine nu pățești nimic. Îți las chiar și o parte din banii colectorului, îmi iau numai… Numai patru sute de grivne. De aceea…

Până să mai precizeze ceva stăpânul de la Chojnik, periaptul Visumrepertum s-a activat în mâna lui Reynevan. De la sine. Magia declanșată de amuletă era atât de puternică, încât Reynevan nu a avut nici cea mai mică dificultate pentru a stabili direcția. Luându-l prin surprindere

atât pe Schaff, cât şi pe soldaţii lui, a sărit peste potecă, peste tufele de ienupăr, s-a răsucit brusc şi, fără să stea pe gânduri, s-a năpustit peste bărbatul cu glugă care şedea ghemuit în spatele unui trunchi căzut. Cu o lovitură puternică de pumn i-a smuls din mâini cutiuţa care semăna cu o mică relicvă, l-a lovit cu piciorul în ceafă, apoi peste ureche. Gluga i-a căzut şi tonsura a strălucit. Reynevan ar fi vrut să-i mai ardă una, dar soldaţii lui Schaff l-au prins şi îl ţineau într-o strânsoare de fier.

— Ce dracu' faci aici? a răcnit Schaff. Ţi-ai pierdut minţile? Eşti nebun?

— Uitaţi ce avea la el, a răcnit Reynevan şi mai tare. Întrebaţi-l ce făcea aici!

— Ce tot spui? Acesta este părintele Zwicker! Capelanul meu!

— E un trădător! Cutiuţa aceea este un comunicator vrăjitoresc! A trimis un semnal, voia să contacteze pe cineva prin magie! Să cheme pe cineva aici prin magie! Şi ştiu pe cine!

Schaff s-a apropiat de cutiuţa care zăcea pe jos şi s-a dat brusc înapoi, auzind un bâzâit. Fără să stea pe gânduri, a strivit cutiuţa cu o lovitură de picior şi a sfărâmat-o cu călcâiul cizmei în nisip. Văzând aceasta, capelanul a scos un oftat înăbuşit.

— Vrei să faci bine să-mi explici, Zwicker? a întrebat Schaff. Hei!

— De explicat, pot să explic eu, a strigat Reynevan, pe care soldaţii încă îl ţineau strâns. Popa ăsta m-a trădat. I-a adus peste mine pe urmăritori, din cauza lui erau să mă prindă ieri. Întrebaţi-l despre Birkart von Grellenort, vrăjitorul! Întrebaţi-l de cât timp îl slujeşte, de cât timp îl informează! De cât timp vă trădează pe domnia-voastră!

— Birkart von Grellenort, a repetat pe un ton ameninţător Janko Schaff, apucându-l pe capelan de veşminte, de sub gât. Omul de încredere al episcopului. Aşadar, asta este? Aşa? Îi raportezi lui? Cu ajutorul vrăjilor îl informezi pe episcop? Despre tot ce vorbesc, ce fac şi ce intenţionez? Mă vinzi pe mine?

Capelanul a strâns din buze şi a întors capul.

— Răspunde la învinuire, popo! Apără-te! Jură că eşti nevinovat. Că eşti slujitorul meu supus. Că îmi plăteşti prin loialitate pâinea pe care o mănânci din mila mea. Şi pentru groşii pe care îţi dau voie cu mărinimie să-i furi.

Preotul tăcea. Schaff l-a tras spre el. Iar după aceea l-a împins şi l-a aruncat la pământ.

— Legaţi-l pe viermele acesta, a poruncit. O să stea călăul de vorbă cu el.

— Apostatule! a ţipat Zwicker de jos. Necredinciosule! Nu tu eşti stăpânul meu, nu pe tine te slujesc! Îl slujesc pe Domnul şi pe cei care lucrează din porunca Domnului. Mâna lor te va ajunge, slugă a diavolului! Şi martiriul meu va fi răzbunat! Vei cunoaşte mânia stăpânilor mei, vei urla de spaima ca un câine, în noaptea când vor veni caii negri! Iar tu, Bielau, tâlhar netrebnic, nici peste mare nu te vei putea ascunde! Locul pentru tine este deja pregătit în iad! Iar aici, pe pământ, o să cunoşti gustul torturii! Pielea o să…

— Pe cai, a poruncit Janko Schaff, fără să se mai uite la el. La drum!

Ceata lui Schaff număra nouă călăreţi – doi burgmani, doi scutieri, trei arcaşi şi doi argaţi înarmaţi. La Trosky fuseseră mai mulţi, însă acum nu mai erau cu ei cei şapte prizonieri, care îi reveniseră lui Schaff la împărţeală şi fără îndoială că se formase o escortă care îi mâna deja spre graniţa sileziană. Acum singurii prizonieri erau capelanul şi Reynevan. Lui Reynevan, spre deosebire de capelan, nu-i legaseră mâinile şi nici picioarele pe sub burta calului. Constrâns, îşi dăduse cuvântul de cavaler că nu va fugi şi îl întărise cu un jurământ pe onoare şi pe cruce. Fireşte că avea de gând să fugă cu prima ocazie, dar Szarlej ar fi fost mândru de el – când jurase strâmb nu-i tremurase nici faţa, nici vocea; mai că îi venea şi lui să creadă. Dar Schaff nu era chiar aşa de naiv, mai avusese de-a face cu jurămintele. Şi cu oameni de felul lui Szarlej. Reynevan nu era legat, dar calul lui era condus de căpăstru şi arcaşul care venea în urma lui stătea cu ochii pe el. Şi cu arcul pregătit.

Mergeau destul de repede, fără să piardă vremea, îndreptându-se spre nord, în munţi. Drumul străbătea un ţinut sălbatic şi nepopulat, era clar că Schaff evită intenţionat drumurile şi potecile principale. Reynevan nu cunoştea deloc ţinutul de la poalele Munţilor Krkonoše. Dar destinaţia călătoriei se vedea deja – castelul Chojnik, de lângă Jelenia Góra. Era de partea sileziană a Munţilor Krkonoše, aşadar trebuia să presupună că se îndreptau spre una dintre trecători. Reynevan nu cunoştea prea bine terenul ca să-şi dea seama spre care dintre ele.

Aşa cum am spus, nu cunoştea prea bine zona Krkonoše şi împrejurimile, dar auzise relatări despre Chojnik. Ştia despre Chojnik suficiente cât să fie neliniştit. Învăluită deja în legende străvechi, bătrâna fortăreaţă era aşezată pe vârful unui munte înalt şi abrupt, care se înălţa peste o prăpastie fără fund şi se pare plină de oseminte omeneşti, numită, ca

să nu existe neînţelegeri, Valea Iadului. Cu aproximativ cincizeci de ani în urmă, castelul modern de piatră, construit de familia Piast din Świdnica şi Jawor, fusese preluat şi înglobat în averile sale deja considerabile de vestitul Gocze Schaff, burgravul din Jelenia Góra. După el, castelul fusese moştenit de fiul său, Jan. Cel de-al doilea fiu, Gocze junior, locuia într-un castel din apropiere, Gryf. Cei doi fraţi stăpâneau împreună ţinutul, inclusiv fragmentul situat de-a lungul râului Bóbr, un important drum comercial. Genealogia şi averea neamului Schaff nu prea îl interesau pe Reynevan. Altceva era cu castelul Chojnik. Ce-i drept, povestirile înfricoşătoare despre fortăreaţă puteau fi numite în cea mai mare parte basme, dar realitatea era realitate: Chojnik era o fortăreaţă în care era greu de intrat şi din care era încă şi mai greu de ieşit. Dacă voia să fugă, trebuia s-o facă acum, imediat, pe drum.

Şi mai avea pentru asta încă un motiv important.

Pământul de pe cărare era răscolit, muşchiul din luminişul de la marginea drumului strivit de mai multe copite. Oamenii lui Schaff au format un cerc, au privit de jur-împrejur ţinându-şi mâinile pe mânerele săbiilor. Arcaşii şi-au încordat arbaletele, privind cu atenţie drumul de la marginea pădurii.

— Aici a fost o luptă, şi-a dat cu părerea Gwido Buschbach, un scutier scund, îndesat, trecut de prima tinereţe, călăuza şi cititorul de urme al cetei. Vreo treizeci de cai. S-au bătut, apoi s-au împrăştiat. Ieri, judecând după balega cailor.

— Cine s-a luptat cu cine? a întrebat Schaff. Sunt ceva urme?

— Numai asta, a spus Buschbach ridicând din umeri. Atârna de o creangă. Nu ne spune prea multe.

— Ba ne spune, a rostit pălind uşor Reynevan, privind la bucata de stofă neagră. Ne-a şi spus deja. Ştiu cine poartă astfel de mantii.

— Şi ce aştepţi? Vorbeşte!

— N-o să vă vină să credeţi!

— O să apreciez eu singur!

Janko Schaff a ascultat atent şi cu fruntea încruntată poveştile despre Zburător şi despre călăreţii negri. Deşi Reynevan adaptase şi cenzurase în mod corespunzător relatarea, stăpânul de la Chojnik nu a avut probleme. Reynevan a văzut în ochii lui de câteva ori o strălucire care dovedea că mai auzise câte ceva despre călăreţii negri, despre negustori ucişi, precum şi

despre spaima nopţii, despre demonii care ucid la amiază şi alte ciudăţenii, enumerate în psalmul nouăzeci.

— Ceata Morţii, a murmurat. Călăreţii pe cai negri. Adică cei cu care m-a ameninţat popa. Au atacat aici pe cineva. Sunt curios pe cine.

— Se vede că domnul de Bergow a trimis o poteră, a amintit fără chef Reynevan. La fel şi domnul Biberstein…

— Ştiu, i-a retezat vorba Schaff. Vânătorii te vânează pe tine. Şi Grellenort cu călăreţii lui negri îi vânează pe vânători. Ca să le ia prada. Tu eşti prada lor. Pe tine te vor.

— Fără îndoială. De aceea cred…

— Că trebuie să-ţi dau drumul?

Stăpânul de la Chojnik a râs sălbatic.

— Din grijă pentru propria piele? Frumoasă încercare, Bielau, frumoasă încercare. Dar la mine şmecheriile astea nu ţin.

— Totuşi, trebuie să aveţi grijă…

— Nu mă învăţa tu pe mine!

Toată treaba aceasta a avut consecinţe fatale pentru preotul Zwicker. Pus în faţa lui Schaffer şi bombardat cu întrebări, preotul a strâns din dinţi şi nu a rostit niciun cuvânt. Nici chiar când a primit câteva lovituri peste faţă.

— Bielau!

Schaff l-a chemat cu un gest.

— Ne-ai arătat că te pricepi la vrăjitorii. Vorbeşte: este posibil ca preotul acesta, chiar dacă este legat fedeleş, să reuşească să-l cheme prin vreo vrajă pe Grellenort pe capul nostru?

Reynevan a desfăcut braţele, a ridicat din umeri. Lui Schaff i-a fost de ajuns. O frânghie a fost aruncată peste o creangă orizontală şi, cât ai spune „peşte”, capelanul Zwicker se legăna la capătul ei, azvârlind convulsiv din picioare, în timp ce toată ceata îl privea cu mutre plictisite.

— Va trebui să ne întoarcem cândva aici, a spus Gwido Buschbach. Vedeţi, preotul ţinea post. Fără îndoială că aici va creşte mandragora.

Într-adevăr, pe Schaff nu era nevoie să-l înveţe nimeni cum se procedează în condiţii riscante. Mergeau în continuare pe drumurile din pădure, evitându-le cu grijă pe cele mai bătătorite. Înaintau încet, iar în frunte mergea tot timpul patrula de recunoaştere – Gwido Buschbach cu arcaşul. Celorlalţi, domnul de la Chojnik le poruncise aspru să facă linişte, să fie atenţi şi cu ochii în patru. Ceata arăta atât de războinică, încât pe

Reynevan îl părăsise teama de Zburător şi nici nu se mai ghemuia în şa de fiecare dată când pe deasupra drumului trecea sau ţipa câte o pasăre.

Dar, ca întotdeauna, băţul avea două capete. Din cauza acestei vigilenţe şi încordări, era greu să te gândeşti la evadare. Cu toate acestea, Reynevan se gândea mereu la ea.

Au petrecut prima noapte într-o aşezare părăsită de mineri, care vara scoteau de aici minereu de fier şi îl topeau. În a doua noapte, imediat după ce au traversat râul căruia el îi spunea Mumlava, Gwido Buschbach a ales pentru ei un sătuc mic de munte, înconjurat cu scânduri, rupt de lume şi ascuns într-o râpă adâncă numită Valea Mumlava. Reynevan a recunoscut locul şi şi-a amintit denumirea din discuţia lui Schaff cu bătrânul satului, un bărbat cărunt şi păros ca un vârcolac. Vârcolacul era cumplit de înspăimântat, de-a dreptul cuprins de panică, în aşa hal, că lui Schaff i s-a făcut milă de el. În loc să răcnească la el şi să-l lovească cu piciorul după obiceiul cavalerilor, a decis să joace rolul stăpânului bun şi generos. Vârcolacul s-a luminat la faţă ca un soare când a primit un pumn de mărunţiş, iar zâmbetul i-a despicat atât de larg faţa bărboasă, că a devenit de-a dreptul înfricoşător. L-a invitat imediat pe cavaler în curtea sa, iar pe drum i-a explicat ploconindu-se de ce era atât de speriat şi tot satul înspăimântat. Au trecut pe aici, le-a explicat, tocmai au trecut, nişte domni *hrozne*[150]*,* foarte *hrozne* şi cu mulţi cai şi arme, de câteva ori trecuseră, şi erau aşa de, aşa de, uau, uau, Domnul Dumnezeu să ne ajute! Stabilirea momentului exact când avuseseră loc acele cavalcade a durat ceva timp, dar în cele din urmă au aflat că fuseseră alaltăieri noaptea şi ieri în zori. Dar descrierea felului în care arătau călăreţii şi ce culoare aveau veşmintele lor depăşea în mod clar posibilităţile săteanului.

Schaff s-a încruntat, şi-a muşcat mustaţa, dar imediat şi-a recăpătat buna dispoziţie. Toţi şi-au recăpătat buna dispoziţie. Din curtea vârcolacului adia un miros deosebit de plăcut, ceva divin de gustos, ceva care trezea dorul de acasă, de tandreţe şi de duioşie maternă. Amintea de o mireasmă minunată, de neuitat, săpată adânc în subconştient, asociată cu tot ce este plăcut, bun şi îmbucurător, că îţi vine să te aşezi jos şi să plângi de fericire. Altfel spus, mai pe scurt: din colibă venea miros de ceapă şi de carne prăjită în untură. Lui Schaff şi bandiţilor lui, la fel ca şi lui Reynevan, le dăduseră lacrimile şi saliva li se scurgea printre dinţi cu forţa unui torent de munte.

— Am tăiat porcul, le-a explicat vârcolacul. Pentru că a venit vremea,

domnule…

Domnul de la Chojnik nu l-a lăsat să termine. A întins mâna spre pungă. Văzând monedele din mâna lui, ţăranul s-a clătinat, a deschis gura, pe moment se părea că îi vine să urle. Dar s-a stăpânit repede.

— Poftiţi… a bâiguit, ascunzând banii la spate. Poftiţi să ospătaţi…

— Cei care au venit aici – Janko Schaff a alungat găina de pe masă – ar putea fi acei Călăreţi Negri, Ceata Morţii. Dar pot fi şi oamenii lui Biberstein. Sau de la Trosky, de la Bergow… Dracu' să-i ia. Nu mă aşteptam să se încăpăţâneze chiar aşa. Nu credeam că le pasă chiar aşa de tare de tine, Bielau.

— Dar dacă… Werner Dorfinger, unul dintre străjerii de Chojnik i-a aruncat lui Reynevan o privire încruntată, dacă, Doamne fereşte, ne ajung din urmă… O să ne batem pentru el sau cum?

— O să vedem ce o să fie, i-a retezat vorba Schaff. Şi o să fie ce hotărăsc eu. E clar?

Au mâncat pe săturate bucăţi de carne de porc prăjite în untură; abia se mai puteau mişca, se părea că un timp nu vor mai putea înghiţi nicio îmbucătură. Au rezistat până în momentul în care gazda a început să scoată din oală *jitrnice* fiert, adică lebărvurşti, sângerete şi maţe umplute. Abia s-au răcit puţin şi s-au şi năpustit pe ele.

— Isuse Hristoase… Dorfinger şi-a dat drumul la alte două găuri de la curea. De mult nu am mai gustat *o jitrnice* ca asta. Ha, mai mănânc, dar mai întâi trebuie să mă duc în spatele hambarului.

— Ia-ţi cojocul, l-a sfătuit venind din tindă Ralf Moser, cel de-al doilea burgman de la Chojnik, scuturându-şi zăpada de pe căciulă şi de pe guler. Afară ninge. Şi suflă vântul, de crezi că s-a spânzurat cineva.

— Păi chiar aşa şi este, a rânjit Schaff. Zwicker s-a spânzurat. Că nu singur şi nu din proprie voinţă, viscolul nu are de unde să ştie.

— Popa… Moser s-a înecat cu aburul şi cu fumul, a tuşit. Popa ne face rău şi din mormânt…

— Mai degrabă ne ajută, l-a contrazis Gwido Buschbach, alungând cu piciorul un ţap obraznic care se străduia să-i ciupească vârful ghetei. Pentru că dacă cineva s-a luat după noi, va ghici pe unde mergem. Pot să ne pândească la Kruhonošov, lângă Szrenica. Pot să ne pândească la Stâncile Borówczany. Pot să ne atace la Szklarka, când trecem prin valea Wrzosówka… Dar în viscolul şi în vijelia asta, poate ne ajută Domnul şi ne

strecurăm cumva… Mai daţi-mi cârnat…

— Şi mie. Sfinte Mauritius, patronul cavalerilor. Pe Dumnezeul meu! Nu mai este?

— Este, boierule, este.

— Ia de aici, omule, nişte bani… Ei, tu, Bielau, încotro?

— Mă duc după hambar.

— Moser, du-te cu el. Să nu-i treacă vreo prostie prin cap.

— Abia ce am venit din ger, a protestat Moser. Şi unde să fugă? În frigul ăsta, în viscol? Printre lupi şi monştri? Să piară? Doar nu e prost!

— Mişcă, am spus.

Viscol – neviscol, lupi – nelupi, lui Reynevan nu-i păsa. Trebuia să fugă, iar aceasta era singura şansă. Acum noaptea, când Schaff şi oamenii lui erau ghiftuiţi, băuţi şi somnoroşi. În întunericul din tindă, în timp ce Moser schimba câteva cuvinte şi glume grosolane cu Dorfinger care se întorcea de afară, Reynevan a înşfăcat cojocul. Şi o greutate mare de la cântarul care stătea acolo.

Curtea i-a întâmpinat cu frig şi zăpadă. Şi cu întuneric. Au ajuns în spatele hambarului pe bâjbâite.

— Ai grijă, l-a prevenit Moser care mergea în frunte. Că aici pe undeva este un plug…

S-a împiedicat şi a căzut cu un zgomot înfundat. Înjurând de mama focului, s-a ridicat în patru labe, dar Reynevan s-a repezit deja spre el cu greutatea de cântar, gata să-l lovească pe nefericit în ceafă. În acel moment, pe grămada de bălegar s-au mişcat nişte umbre rapide, s-a auzit o bufnitură, Moser a gemut şi a căzut lat la pământ. În clipa următoare, în faţa ochilor lui Reynevan au strălucit o sută de lumânări, iar în cap i-au răsunat o sută de tunete. Curtea, casa, hambarul şi grămada de bălegar au început să danseze şi să ţopăie nebuneşte, cerul şi pământul şi-au schimbat locul între ele de mai multe ori.

Nu a căzut, căci îl sprijineau câteva perechi de braţe vânjoase. I-au tras pe cap un sac gros. I-au legat mâinile. L-au ridicat pe sus. L-au aruncat în şaua unui cal care fornăia şi bătea din copite. Calul a pornit dintr-odată la galop, izbind cu copitele în pietre. Lui Reynevan îi clănţăneau dinţii sub sac şi se temea să nu-şi muşte limba.

— La drum! a poruncit cineva cu o voce răguşită, plină de răutate. La drum, la drum! La galop!

Crivăţul urla şi şuiera.

CAPITOLUL 12

În care Reynevan se întoarce în Silezia. Cu o perspectivă de viaţă la fel de îndelungată ca o insectă din genul Ephemera, având însă un motiv în plus de răzbunare.

Cu o smucitură violentă, sacul i-a fost smuls de pe cap, iar Reynevan a făcut o grimasă, a strâns din pleoape, căci albul sclipitor al zăpezii îl orbea dureros şi complet. A simţit miros de fum şi de sudoare de cal, a auzit tropot, fornăit şi nechezat de cai, zăngănit de arme şi a înţeles că este înconjurat de mulţi oameni.

— Felicitări, a auzit, înainte să înceapă să vadă. Felicitări pentru vânătoarea reuşită, preacinstite domnule Ulrich. A fost greu?

— Nu cine ştie ce, a răspuns din spate o voce cunoscută, răutăcioasă şi răguşită, ceva mai scăzută acum. Au fost şi mai grele, preacinstite domnule Ulrich.

— Dintre oamenii lui Schaff a păţit vreunul ceva? S-a făcut vreo nedreptate cuiva?

— Nu, nimic ce nu poate fi lecuit cu o unsoare.

Reynevan a deschis ochii cu băgare de seamă.

Erau într-un sat mai mare; deasupra acoperişurilor caselor, ale hambarelor şi magaziilor se înălţa turla bisericii. Uliţele erau pline de călăreţi, cel puţin vreo patruzeci. Erau cavaleri pe cai, în armură completă. Erau şi steaguri. Pe unul dintre ele un corn de cerb roşu cu auriu. Dar chiar înainte să vadă blazonul, Reynevan a înţeles al cui prizonier este de astă dată.

— Capul sus!

Ulrich von Biberstein, domnul de la Frydland şi de la Żary, unchiul Nicolettei, pe armăsarul lui de luptă, se înălţa în faţa lui ca un munte.

În loc să se sperie, s-a simţit uşurat. Că nu era Birkart von Grellenort.

— Ştii cine sunt?

A dat ţeapăn din cap, pe moment nu-şi găsea vocea, fapt considerat o impoliteţe. Bărbatul cu privire răutăcioasă i-a dat un pumn în rinichi. Şi pe el îl văzuse Reynevan la Trosky. *Mikuláš Dachs, clientul familiei Biberstein. Burgrav la un castel. Am uitat la care.*

— Ştiu… Ştiu cine sunteţi, domnule Biberstein.

Ulrich von Biberstein s-a îndreptat în şa, ridicându-se şi mai sus. Şi-a rezemat pumnul în mănuşa de oţel de poala plisată a armurii de Nürnberg.

— Vei fi pedepsit pentru ceea ce ai făcut.

Nu a răspuns, riscând să primească alt pumn. Dar de astă dată Mikuláš Dachs a rămas indiferent.

— Pregătiţi-l pentru drum, a poruncit Biberstein. Daţi-i haine călduroase, să nu răcească. Trebuie să ajungă la Stolz teafăr şi nevătămat, în deplinătatea forţelor.

Trei dintre cavalerii care se aţineau pe lângă colibe au coborât de pe cai şi s-au apropiat. Doi dintre ei erau în armură completă, albă, modernă cu umărul drept îngroşat şi mai extins, ceea ce le permitea să renunţe complet la scut. Al treilea, cel mai tânăr, nu purta armură, sub blana de lup avea numai o scurtă de postav, puţin murdară. Reynevan l-a recunoscut imediat.

— Roata Fortunei se învârteşte! a pufnit dispreţuitor Nikel von Keuschburg, până nu de mult prizonier la castelul Michalovice. Astăzi tu pe mine, mâine eu pe tine! Cum îţi place, domnule eretic? Acum sunt liber, am fost răscumpărat! Iar tu eşti în cătuşe. Şi cu funia de gât! Şi călăul te va lua imediat în primire!

Obligând calul să facă paşi mărunţi, tânărul s-a apropiat mai mult. Avea intenţia evidentă să se bage cu calul între domnul din Frydland şi Reynevan, dar a fost împiedicat de Mikuláš Dachs, care i-a tăiat calea.

— Cu ce drept, a strigat Keuschburg, îl luaţi pe acest prizonier, domnule Biberstein?

Ulrich von Biberstein a ţuguiat buzele. Nici prin gând nu-i trecea să răspundă. Tânărul s-a făcut stacojiu la faţă de ciudă.

— Daţi un exemplu prost! s-a dezlănţuit el. Un exemplu de punere a intereselor personale mai presus de binele public. Din cauza unei vrăjmăşii obscure din familie, a unei răzbunări personale şi a unor răfuieli egoiste, puneţi ţara în pericol! Ruşinoasă faptă! Ruşinoasă!

— Domnule Foltsch, l-a întrerupt cu o voce calma Biberstein. Sunteţi un om serios, cunoscut pentru cumpătare şi sfaturi bune. Sfătuiţi-l pe acest căcăcios să-şi ţină gura.

Keuschburg a dus mâna la şold, dar unul dintre călăreţi l-a apucat de mână cu mănuşa de fier şi l-a strâns atât de tare, că tânărul s-a zvârcolit în şa. Reynevan ştia cine este, îşi amintea poveştile auzite la Michalovice. Hans Foltsch de la castelul Roimund. Mercenar din Zgorzelec.

— Cum să-l sfătuiesc aşa ceva, a rostit încet Foltsch, când are dreptate?

Prizonierul vostru, domnule Ulrich, este un husit de rang important, tovarăş cu cei mai importanţi hatmani de aici, cu care se presupune că este în relaţii bune. Probabil că ştie foarte multe despre intenţiile ereticilor şi despre planurile lor secrete. Este război, iar la război este în avantaj cel care cunoaşte intenţiile duşmanului. Pe acest prizonier trebuie să-l duceţi la Zgorzelec sau la Žitava, să-l luaţi la întrebări, să stoarceţi fără grabă din el tot ce ştie. Şi de aceea vă şi spun: daţi-ni-l nouă! Pentru binele ţării, renunţaţi la vrăjmăşie şi daţi-ni-l nouă.

Ulrich von Biberstein a privit în stânga, a privit în dreapta, ascultând porunca din privirile lui, cavalerii, iuncherii şi scutierii s-au mişcat din loc şi şi-au adus caii tot mai aproape. De Mikuláš Dachs, care stătea lângă Reynevan, s-a apropiat un scutier cu o sabie mare, ţinută cu ambele mâini în aşa fel încât ar fi atins uşor mânerul sabiei lui Dachs. Hans Foltsch a văzut totul.

— Şi dacă nu vreau să renunţ? a spus printre dinţi Ulrich von Biberstein cu pumnul rezemat în continuare în şold. Ce o să faceţi? O să mă loviţi pe mine? Pentru binele ţării?

Foltsch nici măcar nu a tresărit. Dar străjerii din Roimund şi cavalerii în armură de la Zgorzelec au dat pinteni cailor şi sau apropiat, înfruntându-i pe oamenii lui Biberstein. Reynevan a observat că erau ceva mai mulţi. Ici şi colo, săbiile zăngăneau deja în teci, dar calmul lui Hans Foltsch i-a potolit pe toţi.

— Nu, domnule von Biberstein, a spus rece mercenarul din Zgorzelec. Nu vom lovi în domnia-voastră. Pentru că duşmanii noştri s-ar bucura prea tare. De câte ori ne batem noi cap în cap, husiţi îşi freacă mâinile. Eu am spus ce aveam de spus.

— Iar eu am ascultat, a scuturat din cap domnul de la Frydland. Şi cu asta, basta! La revedere, domnule Foltsch. La revedere, domnule Warnsdorf.

Keuschburg, care fusese trecut cu vederea în mod dispreţuitor, a pălit de furie.

— Acesta nu este sfârşitul! a strigat el. Nu e sfârşitul, o, nu! Treaba nu va rămâne aşa! Veţi da socoteală, domnule Biberstein! Dacă nu în faţa judecăţii, atunci pe pământ bătătorit!

— Pe cei care mă ameninţă cu judecata – a ridicat vocea Ulrich Biberstein – obişnuiesc să-i tratez cu ciomagul ca pe nişte slugi. Aşadar, stăpâneşte-te, javră, dacă ţi-e dragă pielea de pe spinare. Nu pe pământ

bătătorit, ci aici, în noroi, poruncesc să te ciomăgească. Rahat cu ochi ce eşti! Ce mare lucru că te pregăteşti să te însori şi să intri în neamul Dohna? Chiar dacă va avea nevestică din casa Dohna, tu tot n-o să creşti în rang! Unde te înghesui în vechea nobilime, tu, feciorul slugilor episcopului de Merseburg? Îmi vine să şi râd!

Keuschburg s-a făcut din palid roşu ca sfecla, părea că se va repede la Biberstein cu mâinile goale. Foltsch l-a apucat de umăr, celălalt cavaler numit Warnsdorf a apucat calul de căpăstru. Dar restul cavalerilor din Zgorzelec s-au repezit la luptă. Cineva a ţipat, altcineva a răspuns la ţipăt, săbiile şi securile au sclipit. Caii cabraţi au nechezat, lamele au strălucit în mâinile oamenilor lui Biberstein. Mikuláš Dachs a ridicat cu două mâini sabia uriaşă.

— Opriţi-vă! a răcnit Hans Foltsch! Încetaţi, dracu' să vă ia! Săbiile în teacă!

Oamenii din Roimund şi din Zgorzelec l-au ascultat. Cam fără chef. Caii fornăiau, băteau din copite şi transformau zăpada în noroi.

— Plecaţi de aici, a spus duşmănos Ulrich von Biberstein. Vedeţi-vă de drumul vostru, domnule Foltsch. Imediat. Până nu se întâmplă ceva rău!

Zăpada s-a topit fulgerător, a fost suficient un pic de soare, care s-a strecurat printre nori. Vântul a amuţit. S-a făcut mai cald.

Toamna s-a întors.

Poiana Sticlarilor – Reynevan recunoscuse deja, ascultând convorbirile, denumirea satului cu bisericuţă – era oarecum pustiu, când ceata lui Foltsch şi Warnsdorf dispăruse în strâmtoarea care ducea spre trecătoarea Jakub, despărţind Munţii Krkonoše de Munţii Jizera. Mikuláš Dachs a mai privit posomorât un timp în urma lor, i-a spus ceva lui Biberstein, arătând când spre cei care plecaseră, când spre Reynevan. Biberstein şi-a ţuguiat buzele, l-a măsurat pe prizonier cu o privire răutăcioasă, a dat din cap. Apoi a împărţit porunci. Dachs s-a înclinat.

— Domnule Libenrhal! a strigat el. Domnule Stročil, domnule Priedlanz, domnule Kuhn! Vă rog să veniţi la mine.

Cei patru cavaleri s-au desprins din grup, s-au apropiat, privind curioşi, dar în mod clar fără plăcere. Lui Dachs nu-i păsa însă deloc.

— Preacinstitul domn Ulrich von Biberstein porunceşte ca acest delincvent – a arătat spre Reynevan – să fie dus în Silezia, la castelul Stolz, iar acolo să fie predat în mâinile fratelui preacinstitului domn Ulrich,

domnul Jan Biberstein. Prizonierul trebuie să fie predat în cel mult cinci zile, adică luni, căci astăzi este joi. Trebuie să fie predat viu, sănătos şi nevătămat. Domnul Biberstein a binevoit să numească în funcţia de comandant al escortei pe domnul Liebenthal. Dar pentru prizonier şi pentru îndeplinirea poruncii răspundeţi cu capul toţi. Aţi înţeles, domnilor? Domnule Liebenthal?

— Dar de ce tocmai noi? a întrebat supărat Liebenthal, mângâindu-şi bărbia neagră din cauza bărbii nerase. Şi de ce numai patru?

— Pentru că aşa a binevoit să poruncească domnul Ulrich. Şi pentru că aşa l-am sfătuit eu.

— Mulţumim din inimă, a spus ironic al doilea om din escortă, cu o căciulă din blană de castor. Aşadar, să-l ducem teafăr şi nevătămat la castelul Stolz. Iar dacă nu-l ducem, răspundem cu capul. Perfect.

— Dar dacă încearcă să fugă? a întrebat la treilea, un zdrahon cu mustaţă blondă, măsurându-l pe Reynevan cu o privire duşmănoasă. Putem să-i zdrobim boaşele?

— În acest caz, există riscul – l-a întrerupt rece Dachs – ca domnul de la Stolz să poruncească să vă zdrobească şi vouă boaşele.

— Şi atunci cum? s-a resemnat mustăciosul. Să-l ducem legat într-un sac? Sau mai bine să-l punem într-un butoi de fier, aşa cum l-a ţinut Konrad Głogowski pe Heinrich cel Gras? Sau poate…

— Ajunge! le-a retezat vorba Dachs. Peste cinci zile, prizonierul trebuie să fie la Stolz, teafăr şi nevătămat. Răspundeţi cu capul şi gata cu trăncăneala! Adaug de la mine că ar trebui să fie scrântit la cap ca să încerce să fugă. Sunt prea mulţi vânători care îl hăituiesc şi, indiferent în labele cui ar cădea, îl aşteaptă moartea. Şi nu rapidă, şi nici uşoară.

— Şi la Stolz ce-o să-i facă? O să-l întâmpine cu flori?

— Asta nu e treaba mea, a ridicat din umeri Dachs, cu ce o să-l întâmpine acolo. Dar ce îl aşteaptă la Zgorzelec, la Žitava sau la Budyšin ştiu: camera de tortură şi rugul. Dacă îl prind din nou de Bergow sau Schaff, tot nu va scăpa de moarte. Dar nu cred că va fugi…

— Nu voi fugi, a spus Reynevan, care se săturase să tacă. Pot să vă dau cuvântul. Jur pe cruce şi pe toţi sfinţii!

Cavalerii au izbucnit în hohote. Lui Dachs hau dat lacrimile.

— O, domnule Bielau! Dar ştiu că ai haz! Zici că juri? N-ai decât să juri cât vrei! Deocamdată însă o să te legăm cu o bucată de frânghie groasă. Şi te aşezăm pe o mârţoagă ţărănească, ca să nu-ţi dea cumva prin minte să o

iei la galop. Şi toate acestea numai aşa, ca să fim siguri. Nu e nimic personal.

Nu a mai durat mult şi au pornit. Aşa cum promisese Dachs, lui Reynevan i-au legat mâinile fără cruzime inutilă, dar trainic şi strâns. Aşa cum îi promiseseră, l-au urcat pe un cal, sau, mai bine spus, pe o mârţoagă urâtă, greoaie, cu picioarele din spate strâmbe şi în mod evident incapabilă să meargă atât la galop, cât şi la trap. Pe un astfel de bidiviu era clar că nu putea visa să evadeze, nu ar fi reuşit să depăşească nici măcar o pereche de boi în jug.

Mergeau spre răsărit. Spre Jelenia Góra. Spre drumul care făcea legătura între Zgorzelec şi Świdnica, Nysa şi Raciborz.

Merg în Silezia, îşi spunea Reynevan, *scărpinându-se la nas, care îl mânca, frecându-l de gulerul îmblănit al mantiei. Mă întorc în Silezia, aşa cum am promis. Aşa cum am jurat. Mie însumi şi altora.*

Dacă ar şti, cu siguranţă că Flutek s-ar bucura. Este începutul lui octombrie, mai sunt numai patru zile până la Ziua Morţilor. Până la Crăciun mai este mult timp, iar eu sunt deja în Silezia.

Mergeau spre răsărit. Spre Jelenia Góra. Spre drumul numit Drumul Sub Sudeţi, care făcea legătura între Zgorzelec şi Świdnica, Nysa şi Raciborz. Pe drum vor trece prin Frankenstein. Şi pe lângă castelul Stolz.

Castelul în care locuieşte Nicolette a mea, se gândea Reynevan, frecându-şi nasul de guler. *Şi fiul meu.*

Pe la amiază au ajuns în satul Hermsdorf. Aici au grăbit pasul, au dat pinteni cailor, aruncând priviri neliniştite spre stânca de granit şi spre turnul castelului Chojnik, care se înălţa deasupra aşezării. Mikuláš Dachs, ferindu-se de posibili urmăritori, a poruncit să fie deosebit de vigilenţi în apropierea castelului Chojnik. Logica le spunea că Janek Schaff nu putea fi la castel, căci drumul prin sălbăticia şi prin râpele din Munţii Krkonoše dura în mod sigur mai mult decât le trebuise lor ca să ajungă aici pe drumul mare. Dar neliniştea nu l-a părăsit până când nu au mai văzut castelul. Au trecut de valea Cieplice, sat vestit datorită izvoarelor lui termale şi tămăduitoare. Şi au zărit imediat şi Jelenia Góra, turla bisericii parohiale şi cetatea care se înălţa deasupra oraşului. Care fusese probabil ridicată acum trei sute şi ceva de ani de Bolesław Gură-Strâmbă, prinţul polonilor, şi extinsă acum două

sute de ani de stră-stră-nepotul lui, Bolko I Świdnicki.

Liebenthal, comandantul escortei, a întors calul şi s-a apropiat scară la scară de Reynevan. A scos un cuţit şi a tăiat frânghia cu care îi erau legate mâinile.

— Mergem prin oraş, i-a spus sec. Nu vreau ca oamenii să caşte gura. Şi să trăncănească. Înţelegi?

— Înţeleg şi mulţumesc.

— E prea curând ca să-mi mulţumeşti. Pentru că trebuie să ştii: dacă încerci ceva, uite, cu cuţitaşul ăsta îţi retez o ureche. Jur pe Sfânta Treime că aşa fac. Chiar dacă va trebui să plătesc la Biberstein pentru asta, îţi tai urechea. Ai grijă!

— Şi mai gândeşte-te că, chiar dacă nu e bine cu noi, cu alţii poate să-ţi fie mai rău, a spus Priedlanz, cel cu mustaţa blondă. Cei care te urmăresc îţi pregătesc o soartă rea, tortură şi moarte, ţii minte ce a spus Dachs. Şi cine ştie cine vine după noi? Poate Foltsch sau celălalt, Warnsdorf din Rohozec? Poate de Bergow? Klüx? Janko Schaff? Şi să ştii că ţinutul de aici îi aparţine lui Schaff, precum şi rudelor şi cumetrilor lui: Nimpcze, Zedlitz, Redern. Chiar dacă fugi de la noi, nu ajungi departe. Te prind ţăranii şi te predau domnilor.

— Fără doar şi poate, a dat din cap al treilea membru al escortei. Mai bine te laşi escortat de noi până la Stolz. Să te laşi la mila domnului Jan Biberstein.

— Nu voi încerca să fug, i-a asigurat Reynevan, frecându-şi articulaţiile. Nu mă tem de domnul Jan Biberstein, pentru că nu mă simt vinovat de nimic. Şi am să-mi dovedesc nevinovăţia.

— Amin, a încheiat Liebenthal. Atunci la drum.

Au făcut popas peste noapte nu departe de Jelenia Góra, în satul Maywaldau. Au mâncat ceva şi au dormit într-un şopron, în care vântul de la munte sufla din nou şi şuiera prin nenumăratele găuri din pereţi şi din acoperiş.

Reynevan, obosit de drum, a adormit repede. Atât de repede, încât realitatea s-a transformat lin şi pe nesimţite în vis, iar visul a luat uşor locul realităţii. *Of, of domnilor, tare aş avea poftă de o femeie. Să te ia naiba, Priedlanz, că ai pomenit de asta, acum n-am să mai adorm. Nu contează, curând ajungem la Świdnica, ştiu acolo un bordel… Iar la Rychbach, la intrarea în oraş, ştiu două fete vesele, croitorese…*

Mi-a omorât calul de sub mine, pe Sturm al meu, se oţăra Nikel Keuschburg, gesticulând cu osul ros, *a tras cu arbaleta feciorul de căţea, am dat patruzeci de grivne pe el, dar nu mi-a părut rău niciodată, că era grozav… Nu, nu husitul! Calul era grozav! Sturmi al meu… Iar husitul ăla, Reinmar von Bielau, lua-l-ar moartea…*

Fugi! şuieră mijind din ochii ei albaştri Douce von Pack. Suliţa i se leagănă în mână. *Fugi,* spune şi Birkart von Grellenort, care stă lângă ea. *Oricum te ajung din urmă. Am ochi şi urechi pretutindeni. În fiecare mănăstire.*

Se descurcă el cumva, spune Grzegorz Heincze, *inquisitor a Sede Apostolica specialiter deputatus* pentru dioceza Wrocław. *Şi atunci există o şansă să ne conducă la…*

Mă interesează cântecul păsărilor, spune Konrad din Oleśnica, episcopul de Wrocław. *Reinmar von Bielau mă va conduce pe urma cântecului păsării.*

Calul goneşte prin noapte, prin păduri şi râpe stâncoase, bate în poarta ferecată a unei mănăstiri întărite ca o fortăreaţă. Îi deschide un călugăr în veşmânt alb şi cu scapular negru, împodobit cu o cruce cu litera „S” înfăşurată în jurul postamentului.

Hans Foltsch, mercenarul din Zgorzelec de la Roimund şi-a făcut datoria pe deplin şi până la capăt: l-a dus pe Nikel Keuschburg, răscumpărat din robia husită, la castelul Falkenberg de pe vârful Muntelui Şoimului, una dintre reşedinţele familiei von Dohna. Tânărul eliberat a fost întâmpinat la castel cu mare bucurie, iar domniţa Barbara de Dohna, în vârstă de paisprezece ani, a plâns chiar de fericire. A plâns puţin şi sora acesteia, Eneda, în vârstă de treisprezece ani, căci o soartă identică putea să aibă nu astăzi, dar mâine, şi propriul ei logodnic, Kaspar Gersdorf. Ca să le ţină isonul, a plâns puţin şi mama Barbarei şi a Enedei, preacinstita Margareta din Jenkwiczów. A plâns şi bunicul, bătrânul domn Bernhard von Dohna, dar acesta era înaintat în vârstă şi, deşi râdea şi plângea adesea, rareori ştia de cine şi de ce. Friedrich von Dohna, domnul de la Falkenberg, fiul lui Bernhard şi părintele fetelor, nu a manifestat mare bucurie. A zâmbit mai degrabă strâmb şi s-a mulţumit doar să privească fericirea. Nu numai că acum era mai sărac cu cele optzeci de pungi de groşi daţi pentru răscumpărare, dar, plătind husiţilor pentru Keuschburg, declara oficial şi îl

numea candidat la postul de ginere. Şi era convins că fiica lui ar fi putut nimeri mai bine. Aşadar, şi-a muşcat mustaţa, a zâmbit silit şi abia aştepta banchetul la care intenţiona să se îmbete mort, cu scopul de a cădea în uitare.

Printre cei puţini care se bucurau cu adevărat sincer era Hans Foltsch. De la Friedrich von Dohna luase pentru răscumpărarea lui Keuschburg o sută de pungi de groşi. Cu hatmanul husit Jan Čapek se tocmise pentru şaizeci. Iar domnului Friedrich îi spusese optzeci.

După ce povestea despre aventurile lui Nikel Keuschburg a făcut ocolul castelului de sus şi a castelului de jos, un călăreţ a plecat discret de la Falkenburg.

Călăreţul nu-şi cruţa calul. După mai puţin de o oră, imediat după miezul nopţii, bătea deja la poarta mănăstirii celestinilor din Oybin, întărită ca o fortăreaţă. În mănăstire nu mai dormea nimeni – regulamentul sever al celestinilor cerea ca atunci când bătea miezul nopţii toată lumea să se scoale din pat şi să se apuce de rugăciune şi de muncă.

— De unde a venit vestea?

— De la Oybin, Înălţimea Voastră. De la celestini. De la priorul Burchard.

— Şi cât de veche este ştirea?

— Vestea a ajuns la Oybin noaptea trecută, adică *post sexta die mensis Novembris,* în a treia veghe{151} a nopţii. Iar acum este noaptea de după ziua a şaptea din noiembrie şi se încheie prima veghe. Gonaciul, îmi permit să observ, a mers zi şi noapte, nu a cruţat caii. Veştile pe care le-a adus trebuie considerate absolut de actualitate.

Grzegorz Heincze, *inquisitor a Sede Apostolica specialitur deputatus{152}* pentru dioceza Wrocław, s-a instalat mai comod, întinzându-şi tălpile ghetelor spre dogoarea căminului.

— Trebuia să ne aşteptăm la asta, a mormăit. Trebuia să ne aşteptăm că Reinmar von Bielau nu va sta liniştit, mai ales când va afla de… Despre anumite chestiuni. Era, de asemenea, de prevăzut că alde Biberstein vor pune mâna pe el. Îl duc bineînţeles la Stolz?

— Fireşte, a confirmat Łukasz Bożyczko, un polonez care acţiona sârguincios şi cu multă dăruire pentru Sfântul Oficiu, diacon la Sfântul Lazăr. Se înţelege că merg pe Drumul Sudeţilor, iar în momentul acesta trebuie să fie cam prin Bolkow. Noaptea cu siguranţă că nu merg, iar ziua

este acum scurtă. Înălţimea Voastră? La Świdnica putem să-i prindem. Avem acolo oameni…

— Ştiu că avem.

— Dacă… diaconul a tuşit în pumn. Dacă Reinmar din Bielawa ajunge la Stolz, nu mai iese viu de acolo. Când va încăpea pe mâinile domnului Jan Biberstein, va muri în chinuri. A ruşinat-o pe fiica domnului Jan, domnul Jan se va răzbuna cumplit pe el.

— Dacă este vinovat, l-a întrerupt Heincze, merită să fie pedepsit. Ţi-e milă de el? Este un eretic, husit, moartea lui este pentru noi, bunii catolici, o bucurie, o fericire şi o alinare. Cu cât moartea este mai cumplită, cu atât bucuria este mai mare. Doar ai jurat, toată Silezia a jurat. Trebuie să-ţi amintesc? *Die Ketzer und in dem christlichen Glauben irresame Leute zu tilgen und zu verderben…*{153} Aşa era, nu?

— Eu… numai… a bâiguit diaconul, complet descumpănit de sarcasmul inchizitorului. Numai voiam să atrag atenţia că numitul Reinmar poate să ştie multe lucruri… Dacă Biberstein îl tortureaz, atunci noi…

— Pierdem posibilitatea de a-l tortura, a încheiat fraza Heincze. Ce să-i faci, există acest risc.

— E aproape sigur.

— Sigure sunt numai dările. Şi faptul că Biserica Catolică este veşnică.

Diaconul nu mai avea argumente.

— Trimite un gonaci la Świdnica, a spus o clipă mai târziu inchizitorul. La dominicani. Să trimită cei mai buni agenţi. Să urmărească şi să observe discret. Căci cred că… Heincze şi-a dat seama că vorbeşte pentru el însuşi. Şi-a desprins privirile de la crăpătura din tavan, s-a uitat la diaconul care pălise puţin.

— Cred că Reinmar din Bielawa va ieşi din încurcătura asta, a terminat el fraza. Cred că sunt şanse să ne conducă la…

— …ne va conduce la Vogelsang, a încheiat Konrad din Oleśnica, episcopul de Wrocław. O să rezolvăm într-un fel sau altul şi problema jafului dărilor, mai bine mai târziu decât niciodată. Dar Vogelsang… Dacă aş ajunge la Vogelsang, ha… asta ar fi ceva. Şi toată treaba asta cu Reynevan de Bielau, recunosc că este din ce în ce mai interesantă… Poate să mă conducă la Vogelsang. Episcopul a băut paharul cu vin de Rin. De la slujba de dimineaţă băuse până acum vreo trei ulcioare de vinuri diferite. Vinul dădea sănătate, alunga melancolia, întărea potenţa şi proteja de

molimă.

— Din ceea ce raportează de la Oybin priorul Burchard, a continuat el turnându-şi în pahar, rezultă că acel Bielau trebuie să fie acum pe la Bolkow, aşadar trebuie să considerăm că peste două zile, duminică, *nona die Novembris*[154], va ajunge la Świdnica. Ha! Am agenţi la dominicanii din Świdnica, dar mă tem că mulţi lucrează pe două fronturi, adică şi pentru Heincze… Va trebui să trimit pe cineva dintre oameni mei apropiaţi… Ha! Nu-mi place să mă despart de ei, am primit informaţii despre un atentat care se pregăteşte împotriva mea. Husiţii, se înţelege. Ei, le-aş arăta eu lor, dacă aş pune mâna pe cei din Vogelsang… Dacă aş putea să-i ademenesc, să-i recrutez, dacă ar începe să lucreze pentru mine… Ha! Înţelegi planul meu, Birkart, fiule?

Zburătorul nu a răspuns. S-a înfofolit şi mai bine în blană, în încăpere era frig, viforul care sufla dinspre Rychleby prin toate crăpăturile, pătrundea şi în castelul din Nysa.

— Înţelegi, şi-a răspuns singur Konrad. Vei înţelege după aceea şi porunca pe care ţi-o dau acum: lasă-l în pace pe Reynevan. Şi aşa, în treacăt, prin ce minune ţi-a scăpat în Krkonoše?

— Minuni – fie chipul Zburătorului a tresărit, fie a pâlpâit lumânarea – minunile se întâmplă. Înălţimea Voastră se îndoieşte de asta?

— Bineînţeles că mă îndoiesc. Pentru că am văzut cum se înfăptuiesc. Dar acum nu avem timp de dispute. Se pare că providenţa a vrut ca Reynevan să-ţi scape. Fiule, nu te opune providenţei. Cheamă-ţi dulăii înapoi, vestita ta Ceată, Călăreţii Negri. Să stea potoliţi la Sensenberg, să aştepte porunci. Vom avea nevoie de ei când vom porni pe urmele lui Reinmar de Bielau şi vom da de Vogelsang. Iar tu, Birkart von Grellenort, vei fi mereu lângă mine, alături de mine. Aici, la Nysa. În castelul Otmuchów. La Wrocław. Într-un cuvânt, oriunde se va întâmpla să fiu. Vreau să te ştiu lângă mine. Întotdeauna şi pretutindeni. Ţi-am spus, husiţii mă pândesc, pun la cale un atentat la viaţa mea…

Zburătorul a dat din cap. Ştia perfect că „atentatul plănuit” era o aiureală, născocită chiar de episcop, ca să aibă un pretext pentru răspândirea terorii şi a persecuţiilor. Era foarte îndoielnică şi legătura dintre persoana lui Reynevan de Bielau şi organizaţia husită secretă cu numele conspirativ Vogelsang. Fireşte, episcopul Konrad avea propriile surse de informaţii, dar nu întotdeauna erau demne de încredere. Mult prea des informatorii binevoitori îi raportau episcopului ceea ce dorea acesta să audă.

— În legătură cu acel atentat, a spus, poate ar fi mai bine dacă şi Călăreţii mei…

— Călăreţii tăi – episcopul a bătut cu pumnul în masă – trebuie să stea potoliţi la Sensenberg! Am spus! Se vorbeşte prea mult despre aceşti Călăreţi! Heincze stă cu ochii pe mine, ar fi fericit să poată face legătura între mine şi Călăreţi, cu tine, cu magia neagră şi farmecele! Se vorbeşte prea mult despre voi, circulă prea multe zvonuri!

— Ne-am străduit să le facem să circule, i-a amintit calm Zburătorul. Ca să trezească spaima. În fond, este iniţiativa noastră comună, iubite prinţe episcop. Am făcut ceea ce am stabilit. Şi ceea ce mi-ai poruncit personal. Pentru cauză. *Ad maiorem Dei gloriam.*

— Pentru cauză?

Episcopul a luat o înghiţitură din pahar, s-a strâmbat de parcă ar fi fost fiere, nu vin de Rin.

— Ai ucis cu sânge rece spioni şi simpatizanţi husiţi, de la care ai fi putut stoarce informaţii. Pentru plăcerea ta. Pentru bucuria de a ucide. Aşa că să nu-mi spui mie că a fost pentru lauda Domnului. Pentru că Dumnezeu este gata să se enerveze.

— Să lăsăm chestiunea aceasta pe seama judecăţii Domnului, a spus Zburătorul, fără să-i tremure faţa. Ascult porunca, episcope! Oamenii mei vor rămâne la Sensenberg.

— înţeleg. Înţeleg, fiule. Vor rămâne la Sensenberg. Iar dacă ai nevoie de oameni, alege pe careva dintre mercenarii mei. Ia pe cine vrei.

— Îţi sunt recunoscător.

— Aşa şi trebuie. Şi acum pleacă. Numai dacă nu mai ai ceva să-mi spui.

— Întâmplător, chiar am.

— Ce anume?

— Două lucruri. Primul este un avertisment. Al doilea este o rugăminte. O rugăminte umilă.

— Sunt numai urechi.

— Nu-l dispreţui pe Reinmar din Bielawa, episcope. Nu crezi în minuni, râzi de arcane, tratezi magia cu un zâmbet dispreţuitor. Nu procedezi prea înţelept, episcope, nu e înţelept. *Magna Magia* există, miracolele se produc. Iar o minune am văzut-o chiar eu. Chiar în preajma lui Reynevan.

— Serios? Şi ce ai văzut?

— O fiinţă care nu ar trebui să fie. Care nu ar trebui să existe.

— Ha! Fiule, poate că te-ai uitat întâmplător în oglindă! Zburătorul a

întors capul. Episcopul, deşi se bucura de gluma lui răutăcioasă, nu a zâmbit. A întors clepsidra – trecuse *media nox,* până la *officium matutinum* mai erau aproape opt ore. *Era în sfârşit timpul de culcare,* şi-a spus. *Muncesc prea mult. Şi cu ce mă aleg din asta? Cine apreciază? Papa Martin, curvarul ăsta, zum Teufel mit ihm*{155}*, tot nu vrea să audă de arhiepiscopie pentru mine. Dioceza este în continuare subordonată formal arhiepiscopiei din Gniezno!*

S-a întors spre Zburător. Avea o expresie gravă.

— Înţeleg avertismentul. Am să-l iau în considerare. Şi rugămintea? Vorbeai şi despre o rugăminte.

— Nu ştiu ce planuri ai. Dar aş vrea să mă pot ocupa de acest Reynevan… personal, când va sosi momentul. De el şi de tovarăşii lui. Aş vrea ca Înălţimea Voastră să-mi promită acest lucru.

— Îţi promit, a încuviinţat din cap episcopul. Îl vei primi. *Dacă va fi în interesul meu şi al Bisericii,* a adăugat în gând.

Zburătorul l-a privit în ochi şi a zâmbit.

Mergeau pe drumul de pe malul râului Bóbr, printre arini şi ulmi. Vremea se îmbunătăţise, câteodată mai strălucea şi soarele. Din păcate, rar şi pentru puţin timp, căci era totuşi noiembrie. Mai exact, 7 noiembrie. *Septima Novembris.*

Vineri.

Wilrych von Liebenthal, numit de Biberstein comandantul escortei, era originar din Meissen. Era înrudit de departe cu puternica familie Liebenthal din apropiere de Lwówek. Îi plăcea să sublinieze acest lucru. Dar, în esenţă, acesta era unul dintre puţinele lui defecte.

Nici celorlalţi membri ai escortei nu li se puteau reproşa multe defecte. Reynevan era recunoscător din tot sufletul providenţei, conştient că ar fi putut nimeri alţii mult mai răi. Bartoš Stročil spunea că este silezian. Reynevan îşi amintea vag că un anume Stročil avea o apotecă la Wrocław, dar prefera să nu facă legături.

— La Świdnica ştiu un bordel frumuşel, a repetat pentru a nu ştiu câta oară Stročil, legănându-se în şa. Iar la Rychbach, la poalele castelului, am cunoscut două fete vesele, croitorese. E drept, asta a fost acum doi ani, s-ar putea să se fi măritat, curvele naibii…

— Putem verifica, a oftat Stoss von Priedlanz. Dacă ne oprim acolo…

— Ar trebui.

— *Jo, jo,* a spus Otto Kuhn, ar trebui.

Stoss von Priedlanz, luzacian, dar cu rădăcini ceheşti, era clientul familiei Biberstein – la fel ca tatăl lui, bunicul şi cu siguranţă şi străbunicul. Otto Kuhn era din Bavaria. Nu se lăuda cu asta, era un om tăcut, dar când vorbea, bolboroseala lui din gât nu lăsa nicio urmă de îndoială: numai bavarezii puteau stâlci frumoasa limbă germană în halul acesta.

— Ha! Liebenthal a dat pinteni calului. Atunci să ne oprim la bordelul ăla din Świdnica. Şi mie îmi sta gândul la un cur. Iar când mă gândesc la cur, se trezeşte poetul din mine. Exact aşa: Tannhauser.

— Şi la mine la fel. Numai că fără Tannhauser.

— Hei! Priedlanz s-a ridicat brusc, răsucindu-se în şa. Aţi văzut? Acolo?

— Ce?

— Un călăreţ! Ne urmărea din spatele dâmbului! De sus, din spatele brazilor. Acum a dispărut. S-a ascuns…

— La naiba. Numai asta ne lipsea. Ai recunoscut culorile?

— Era negru. Şi calul tot negru.

— Călăreţul Negru! a hohotit Stročil. Iarăşi! Nu contează, o ţinem întruna, Călăreţii Negri, vidma neagră, Ceata Morţii, Ceata Morţii aici, Ceata Morţii dincolo, Ceata a trecut, Ceata s-a arătat, Ceata i-a atacat pe oamenii lui Bergow dincolo de Jizera… Dar şi pe tine să te apuce nebunia? Priedlanz?

— Am văzut cu ochii mei, să mă trăsnească! Era acolo!

— Daţi pinteni cailor! a poruncit sec Wilrych Liebenthal, fără să-şi dezlipească privirile de liziera pădurii. Şi fiţi cu ochii în patru!

Au ascultat, au pornit mai repede, cu mâinile pe mânerul săbiilor. Caii fornăiau.

Reynevan simţea cum îl trec valuri de spaimă.

Neliniştea s-a transmis tuturor. Călăreau vigilenţi, privind în jur cu grijă. Nimeni nu mai glumea, dimpotrivă, incidentul era luat în serios. Atât de serios, că s-a organizat o ambuscadă. Rapid şi cu iscusinţă. După ce au trecut de o râpă, Stročil şi Kuhn au sărit jos din şa şi s-au ascuns în tufişuri, gata să tragă din arbalete. Ceilalţi au mers mai departe, făcând exagerat de multă larmă şi vorbind tare. Silezianul şi bavarezul au aşteptat în ascunzătoare aproape o oră. În zadar. Nu au surprins pe nimeni venind în urma lor. Dar nici atunci încordarea nu i-a părăsit. Au mers în continuare cu grijă şi se uitau des în spate.

— Poate că… l-am pierdut, a oftat Stroczil.
— Sau poate că lui Priedlanz i s-a părut, a spus gâtuit Kuhn.
— Nici una, nici alta, a mârâit Liebenthal. Ticălosul vine pe urmele noastre, acum l-am văzut şi eu. Pe dealul din stânga. Nu te întoarce, la dracu'!
— E un ticălos al naibii de viclean.
— Vine după noi… Ce vrea?
— Să-l ia toţi dracii…
— Ce facem?
— Nimic. Mergem cu arma pregătită.
Au mers mai departe, încordaţi şi mohorâţi, pe drumul care trecea printre râpe, de-a lungul malului apelor repezi şi foşnitoare ale râului Bóbr, printre arini, ulmi, platani şi numeroase pâlcuri de stejari cândva uriaşi. Priveliştea era frumoasă şi ar fi trebuit să-i liniştească. Nu îi liniştea. Reynevan privea cu coada ochiului la cavaleri, observa cum creşte în ei furia. Kuhn îşi privea arbaleta şi mesteca în dinţi nişte înjurături guturale bavareze. Priedlanz a scuipat. Stročil cel de obicei atât de vorbăreţ tăcea ca mormântul. Liebenthal a păstrat mult timp un calm aparent, dar în cele din urmă nici el nu a mai rezistat.
— Şi ăsta, a mormăit el, aruncându-i o privire furioasă lui Reynevan, ăsta pe care ni l-a dat iadul pe cap, călăreşte pe mârţoaga aia prăpădită, că nici nu se poate grăbi! Ne târâm ca nişte melci pe lângă el!
Reynevan a întors capul, decis să nu se lase provocat.
— Ereticul naibii! l-a împuns din nou Liebenthal. Ce te-a apucat de te-ai abătut de la credinţa adevărată? Să o negi pe Maica Domnului? Să te închini diavolului de Hus? Să batjocoreşti sacramentele?
— Lasă-l în pace, Wilrych, l-a sfătuit calm Stoss von Priedlanz. Lasă-l în pace!
Liebenthal a mormăit, dar s-a supus. Mergeau într-o tăcere apăsătoare.
Reynevan, care până atunci nu era decis, a luat atitudine. Trebuia să fugă. Era clar că Birkart von Grellenort nu minţise, avea într-adevăr ochi şi urechi peste tot. Capelanul Zwicker, spânzurat la poalele Munţilor Krkonoše, nu era singurul lui spion, după cum se vede, avea un denunţător şi în detaşamentul lui Ulrich Biberstein. Fusese uşor să ia urma escortei care îl ducea în Silezia, iar în confruntarea cu Călăreţii Negri care îi ameninţa nu avea nicio şansă. *De unul singur voi reuşi mai uşor să mă ascund, să păcălesc potera.* Cu toate acestea, nu putea scăpa din vedere îndemânarea

cavalerilor. Nu era uşor să fugă de aceşti oameni. Îi trebuia o modalitate anume. Un vicleşug.

După ce au parcurs mai mult de o milă, tocmai când clopotul bisericii anunţa amiaza, au intrat în Janowice, un sat mare de pe malurile râului Bóbr. O oră mai târziu, au ajuns la o răscruce – drumul lor se intersecta cu cel care ducea de la Šwierzawa la Landeshut. Drumul care până atunci fusese pustiu mişuna acum de oameni, iar escorta şi-a recăpătat buna dispoziţie. Cavalerii au încetat să se mai uite în jur, conştienţi de faptul că, acum, înconjuraţi de mulţimea de oameni, sunt mult mai în siguranţă decât pe poteca din sălbăticia de la poalele Munţilor Krkonoše.

Priedlanz s-a plâns din nou că îi este dor de o femeie, Stročil a lăudat din nou bordelurile vizitate cândva aici. Otto Kuhn îngâna pe sub nas cântecele bavareze. Numai Liebenthal era în continuare nervos, irascibil şi furios. Aproape fiecare călător care trecea pe lângă el primea o invectivă mormăită pe sub nas. Vânzătorul ambulant evreu devenea „ucigaşul lui Hristos” şi „suge-sânge” sau „râie”. Toţi negustorii erau, fireşte, „pungaşi”, iar minerii din Medzianka, „venetici valoni”. Fraţii Minoriţi care mergeau în grup au primit titlul de „idioţi nenorociţi”, iar ioaniţii care mergeau înarmaţi erau o „bandă de sodomiţi”.

— Ştiţi ceva? a spus dintr-odată Stročil, sesizând fără greş cauza dispoziţiei sufleteşti. Eu cred că ăla nu era om, ăla negru, care ne urmărea.

— Dar ce era?

— Un duh. Un demon. Că doar suntem în Krkonoše, aţi uitat?

— Rübezahl… a ghicit Kuhn. *Jo, jo…*

— Rübezahl are coarne de cerb şi o barbă stufoasă, a spus cu convingere Priedlanz. Ăsta nu avea.

— Rübezahl poate să-şi ia orice înfăţişare.

— La dracu’… Ne-ar prinde bine acum un crucifix. Sau alt fel de cruce. Are cineva? Dar tu, Bielau? Nu ai întâmplător o cruce?

— Nu.

— Nu ne mai rămâne, dracu’ să ne ia, decât să ne rugăm la sfinţi… Dar la care?

— La cei Paisprezece Ajutători, a sugerat Stročil. La toţi deodată, împreună. Sunt printre ei şi câţiva viteji, asta se ştie. Cel puţin Gheorghe. Dintre ceilalţi, Sfântul Cyriacus l-a băgat pe diavol în lanţ, Margareta a îmblânzit balaurul, Eustaţiu leii. Şi Vit… Vit nu-mi amintesc ce a făcut. Dar

cu siguranţa a făcut ceva.

— Vit, a intervenit Kuhn, a ţopăit de bucurie.

— Păi da! Nu v-am spus?

— Tăceţi odată, naiba să vă ia! Că mă loveşte damblaua când vă aud! a gemut Wilrych von Liebenthal.

— Ia uitaţi ce alai bogat!

Într-adevăr, trebuie să recunoaştem, alaiul care trecea pe lângă ei venind dinspre Bolkow era foarte arătos. În frunte mergea un herald îmbrăcat în bleu şi argintiu, cu un steag împodobit cu o tablă de şah în aceleaşi culori. În urma lui, veneau călăreţi înarmaţi şi curteni eleganţi, care înconjurau în formaţie de dreptunghi caleaşca cu patru cai cenuşii, tapiţată cu o ţesătură cu model în relief şi împodobită cu panglici albastre. În caleaşcă, înconjurată de doamne de onoare, şedea o matroană corpolentă cu aură de demnitate, cu o bonetă cu văl alb la spate.

— Rosamunda von Borschnitz, a recunoscut-o Priedlanz, făcând o plecăciune.

— Din casa Bolz, a confirmat cu jumătate de voce Stročil. Ha, se pare că a fost nespus de frumoasă cândva. Mi-a povestit răposatul taică-meu că, pe vremea tinereţii lui, jumătate din Silezia era îndrăgostită de ea, cavalerii alergau după ea ca dulăii după căţea, pentru că era nu numai frumoasă, dar şi bogată. În cele din urmă s-a măritat cu Kunon Borschnitz, cel care…

— Nici cei mai bătrâni oameni nu-şi amintesc vremurile când era taică-tău tânăr. Pe atunci, episcopii de Wrocław ascultau încă de metropola din Gniezno, cnezatul Świdnice era în stăpânirea Piaştilor, iar regele ceh Venceslav al IV-lea era copil mic. Aşa mult e de atunci. Iar babornița asta, doamna Borschnitz, trebuie să aibă aşadar peste şaizeci de ani, e de mirare că încă nu e oale şi ulcele. Daţi pinteni cailor, ne ia naiba că ne mişcăm aşa de încet! Ereticule, mână-ţi iapa! Hei! Daţi-i careva un bici pe spinare!

— Potoleşte-te, Wilrych!

Noaptea i-a prins la Bolkow, un orăşel aşezat la poalele munţilor, pe vârful cărora se înălţa un castel vestit şi înfricoşător. De astă dată au dormit la han – Liebenthal s-a hotărât să bage mâna mai adânc în punga pe care o primise de la Dachs pentru cheltuielile de călătorie. Au plătit şi pentru o cină alcătuită din colţunaşi umpluţi cu varză şi ciuperci.

Reynevan a mâncat pe săturate şi a dormit fără vise.

A doua zi de dimineaţă, cerul era din nou acoperit de nori joşi şi a început să plouă mărunt. Mergeau rupând rareori tăcerea. Se uitau în jur, dar nu se vedeau nici călăreţul, nici alţi oameni care să meargă pe urmele lor. Dispăruse. Ca un duh. Poate chiar fusese numai un duh? Poate că fusese într-adevăr Rübezahl, demonul din Krkonoše? Poate că tocmai de aceea dispăruse, pentru că se îndepărtaseră de Krkonoše? Ploua mărunt.

Vremea s-a îndreptat de-abia după-amiază, târziu. Când au ajuns la Świebodzice.

S-au oprit la hanul „La Ţapul Bărbos”. *E târziu,* spusese Wilrych Liebenthal, *există riscul să nu ajungem la Świdnica înainte de apus şi de închiderea porţilor. Iar la Świdnica se aplică legea milei, adică pe o rază de o milă de oraş nu există nicio cârciumă. Iar dinspre „Ţapul” ăsta vin miresme ademenitoare.*

Venea miros de varză, ceapă, supă cu rântaş şi afumături şi mai ales de carne prăjită. Sfântul Martin era după colţ[156] şi îşi făcea simţită prezenţa. În faţa cârciumii aflate chiar în apropierea Porţii Bolkow erau multe căruţe, iar în grajd o mulţime de cai. Oaspeţii se puteau lăsa ademeniţi de bucătăria de la „Ţap” sau era posibil să fie obligaţi să treacă pe aici din cauza regulamentului rutier din Świebodzice.

— E cam aglomerat la voi, a intrat Reynevan în vorbă cu băiatul de la grajd. Aveţi treabă până peste cap, aşa-i? Ai cui sunt caii ăştia?

Băiatul i-a explicat ai cui. După ce a explicat, a oftat. Era foarte ocupat. Şi foarte limbut. Ar fi stat de vorbă mai mult, dacă nu ar fi fost Liebenthal!

— Hei, tu! Bielau! Ce tot trăncăneşti aici? Ţine-ţi pliscul şi vino încoace! Repede!

În cârciuma plină de fum, de duhoare şi de căldură plăcută erau o mulţime de oameni. Precumpăneau sătenii, cărora tradiţia ţărănească seculară le cerea ferm să se îmbete criţă sâmbăta seara. Erau şi negustori, erau pelerini în mantii largi cu glugă, împodobite cu scoici de la Compostella. Erau cerşetori cistercieni, care goleau în ritm rapid atât străchinile, cât şi ulcioarele. Pe banca de lângă vatră şedeau şase scutieri în haine de piele, la masa de alături patru bărbaţi posomorâţi îmbrăcaţi în negru.

Au comandat mâncare şi băutura cu voce tare şi grosolan, aşa cum li se cuvine unor cavaleri. Liebenthal a decis din nou să mai subţieze punga

primită pentru cheltuielile de drum, aşa că masa lor s-a umplut de castroane cu carne, străchini cu caşă, căni cu vin şi cupe cu cidru de mere.

— Uaah! a gemut după un timp Priedlanz. Bună haleală, nimic de zis… Şi merge şi băutura.

— *Jo, jo,* a mormăit Kuhn. Bun, *gut. Wia sih's g'hört.*[157]

— Atunci să bem!

— Noroc! Toarnă, Bartoš!

— În sănătatea voastră!

— Păcat că după ce am mâncat şi am băut nu futem şi noi ceva, a oftat Bartoš Stročil. Dar mâine, la naiba, o să fie altfel, veţi vedea. Când ajungem la Świdnica. Pe Sfântul Grigore Făcătorul de Minuni! Ştiu un bordel la Świdnica, fetele de acolo zici să sunt căprioare…

— Sper că aceste informaţii provin din vremuri mai recente, a spus Liebenthal, mângâindu-şi mustaţa. Ei, cum e, Stročil? De când le cunoşti pe căprioarele asta? Să nu constatăm că acum sunt de vârsta bătrânei Borschnitz. Tot oale şi ulcele!

— Exageraţi, domnule, a spus Reynevan. Şi, în plus, mi se pare că jigniţi cinstea femeii.

— Pe tine te-a întrebat cineva ceva? a pufnit Liebenthal. De ce deschizi pliscul?

— Mai încet, preacinstite, a sâsâit Priedlanz, privind, neliniştit în jur. Puţin mai încet. Oamenii încep deja să se uite la noi. Şi tu, Bielau, ce vrei să spui?

— Nobila doamnă Borschnitz nu este câtuşi de puţin bătrână. Tatăl meu are tot atâţia ani şi nu este bătrân.

— Cum? Câţi ani are?

— Şaizeci, a spus Reynevan ridicând vocea. Asta nu înseamnă bătrâneţe. Tatăl meu…

— Mă doare-n cur de taică-tău! a răcnit Liebenthal. Să-l ia dracu' pe taică-tu! Şaizeci de ani şi zici că nu e bătrân? Prostule! Cine a trecut de şaizeci, e praf şi pulbere, nu mai face nici cât o ceapă degerată! Am spus! Iar tu să taci şi să nu ne contrazici, că te pocnesc în bot!

— Vorbiţi mai tare, mai tare, a mârâit Priedlanz. Încă nu v-au auzit toţi. O, uitaţi, jegosul ăla de lângă uşă. Se vede că nu a auzit!

— Şi pe lângă asta, a spus încet Reynevan privindu-l pe Liebenthal drept în ochi, pe lângă asta, nu-mi place felul în care domnia-voastră vorbiţi despre femei. S-ar putea crede că măsuraţi toate femeile cu aceeaşi măsură.

Că pentru domnia-voastră toate sunt la fel.

— Să mă lovească damblaua! Liebenthal a lovit cu pumnul în masă, de au sărit toate vasele în sus. Pe Dumnezeul meu! Nu mai suport!

— Nu mai tăceţi odată? La dracu'…

— Domnule Bielau – Stročil s-a aplecat peste masă. Ce te-a apucat? Te-ai îmbătat? Sau poate eşti bolnav? Mai întâi tata, acum nu ştiu ce femeie… Ce e cu tine?

— Nu sunt de acord că toate femeile sunt la fel.

— Toate sunt la fel! a răcnit Liebenthal. Sunt la fel, şi înainte, şi înapoi! Şi folosesc pentru acelaşi lucru!

— Ba nu! Reynevan a sărit de la masă, dând din mâini. Nu, domnilor! Nu pot să ascult aşa ceva!

— Abia am suportat – a spus el strident, ridicând vocea – când l-aţi insultat pe Sfântul Părinte, Papa Martin al V-lea şi l-aţi comparat cu un cur, numindu-l hoit bătrân şi băşinos! Dar să negaţi cinstea Maicii Domnului? Să spuneţi că nu i se cuvine cinstire? Că este la fel ca toate femeile, că *sicut ceterae mulieres*[158] a zămislit şi a născut? Nu, aşa ceva nu pot asculta liniştit! Sunt nevoit să plec din compania voastră!

Lui Liebenthal şi Priedlanz le-a căzut falca. Dar nu a apucat să le cadă de tot. Până să cadă de tot, cei patru cavaleri posomorâţi de la masa din colţ s-au şi năpustit. Şi s-au mai năpustit ca la comandă şi mercenarii în haine de piele.

— În numele Sfântului Oficiu, sunteţi arestaţi!

Liebenthal a răsturnat masa, a înhăţat sabia, Stročil a răsturnat banca cu o lovitură de picior, Priedlanz şi Kuhn au scos pe jumătate săbiile. Dar cei patru cavaleri posomorâţi şi-au găsit aliaţi neaşteptaţi. De fruntea lui Kuhn s-a spart cu zgomot un ulcior de lut, aruncat cu o precizie şi o forţă incredibilă de unul dintre pelerinii în mantie împodobită cu scoici. Bavarezul s-a prăbuşit cu spatele lipit de perete şi, până să se dezmeticească, doi cistercieni îl ţineau strâns. Al treilea cistercian, un bărbat nu prea înalt, dar îndesat şi zdravăn, l-a lovit pe Liebenthal cu umărul, l-a pocnit cu un croşeu scurt şi precis pe stânga, apoi l-a corectat din dreapta. Liebenthal a ripostat, călugărul s-a ferit puţin, dar suficient încât pumnul să-i atingă numai tonsura, şi a aplicat apoi un croşeu frumos de jos în sus, iar după aceea o lovitură încă şi mai frumoasă, directă. Direct în nas. Liebenthal s-a umplut de sânge şi a dispărut sub grămada de mercenari care se repeziseră pe el. Alţii reuşiseră să-i pună jos pe Stročil şi Priedlanz.

— Sunteţi arestaţi, a repetat unul dintre cei posomorâţi, care nu luase deloc parte la luptă. Pentru blasfemie, sacrilegiu şi pentru ofensă la adresa bunelor sentimente.

— Futu-te-ar câinii!

— Se va nota în raport.

— Fecior de curvă răsfututǎ!

— Şi asta.

Nu mai trebuie să adăugăm că Reynevan de mult nu mai era în încăpere. Imediat ce începuse încăierarea îşi luase tălpăşiţa.

Băiatul de la grajd îi îndeplinise rugămintea şi nu scosese şaua de pe unul dintre cai. Până la apusul soarelui mai era destul de mult ca poarta să nu fie închisă, dar destul de puţin ca pe drum să nu fie nici ţipenie de om, nimeni care ar fi putut să dea indicaţii unei poteri. Iar Reynevan nu se îndoia că potera va porni după el imediat ce se va potoli zarva. Ştia că îl vor vâna nu numai cei din fosta lui escortă, dar şi cavalerii posomorâţi, în care îi recunoscuse fără greş pe oamenii Inchiziţiei. Trebuia să mărească distanţa cât mai repede, să se îndepărteze suficient de mult încât amurgul care se lăsa să le strice planurile urmăritorilor. Când se va întuneca, trebuia să fie departe. Cu orice preţ. Chiar dacă va trebui să omoare calul sub el.

Se pare că norocul ţinea în continuare cu el, deocamdată calul nu dădea semne de oboseală din cauza galopului. A început să facă spume şi să se clatine de abia când au ajuns în codru. Aici Reynevan trebuia oricum să încetinească. În codru era aproape complet întuneric.

Norocul a luat sfârşit când s-a întunecat de tot. Când a trecut podeţul peste râu, zgomotul copitelor pe bârne s-a ridicat, făcând ecou. Înăbuşind tropotul altor copite. Călăreţul negru şi invizibil din întuneric s-a desprins din beznă ca un vampir. Reynevan n-a apucat să reacţioneze, căci a fost smuls din şa. S-a apărat, dar călăreţul negru avea o forţă supraomenească. L-a ridicat în sus şi l-a azvârlit pe pământul pietros.

A văzut o străfulgerare, a simţit o durere, o neputinţă paralizantă. Apoi pământul tare parcă s-a topit sub el, înghiţit de liniştea de puf. În abisul moale, fără fund al nefiinţei.

Şi-a recăpătat cunoştinţa în poziţie pe jumătate culcat. Şi legat. Avea mâinile legate în poală, picioarele la glezne. *În ultimele zece zile,* şi-a spus el, *este a cincea oară când mă prinde cineva, sunt pentru a cincea oară*

prizonierul cuiva. Cred că am stabilit un record.

Acesta a fost primul lui gând. Care l-a precedat pe cel încă şi mai logic în situaţia lui: *Cine mă prinsese de astă dată?*

Stătea rezemat cu spatele de ceva, care era probabil un zid, pentru că era tare şi mirosea a tencuială veche. Vedea alături şi resturile zidului, care apărau de vânt un foc. Vântul sufla cu putere, uneori chiar în rafale. Brazii foşneau şi scârţâiau. Reynevan avea impresia că este undeva sus, pe vârful unui munte sau deal.

— Ţi-ai revenit?

Bărbatul care îl prinsese şi îl legase – un zdrahon uriaş – purta o mantie aspră din stofă groasă de lână. Şi centură de cavaler. Nu semăna deloc cu Birkart von Grellenort, nici cu vreunul dintre călăreţii lui negri. Reynevan a constatat asta cu o uimire chiar mai mare decât uşurarea – era convins că nimerise în mâinile lui Grellenort. De ce îl răpise şi cine era uriaşul în armură? Căci doar nu era Rübezahl, duhul din Krkonoše!

Reynevan a înghiţit în sec. Nu credea în existenţa lui Rübezahl! Pe de altă parte, în ultimii doi ani, întâlnise şi văzuse o mulţime de lucruri în existenţa cărora nu crezuse.

— Eşti Reinmar din Bielawa? Confirmă. Nu aş vrea să fac vreo greşeală.

— Sunt Reinmar din Bielawa. Dar tu cine eşti?

— Cine sunt?

Vocea cavalerului în mantie neagră s-a schimbat puţin, dar nu în bine.

— Să zicem că sunt o consecinţă.

— Ce fel de consecinţă?

— A faptelor tale de demult. Şi a greşelilor.

— Ah! Îngerul răzbunării? Trimisul destinului? Braţul neînduplecat al justiţiei?

Reynevan se mira singur cât de repede putea trece la un ton lejer. *Rutina,* şi-a spus el. *Am dobândit îndemânare.*

— Ai cerut să-ţi confirm că sunt eu, a continuat, tot fără teamă. Aşadar, nu mă cunoşti. Şi nici eu nu te-am văzut niciodată în viaţa mea. Evident că acţionezi în numele şi din porunca cuiva. A cui? Cine are motive să se răfuiască cu mine pentru ce am făcut de mult? Am să încerc să ghicesc. Bănuiesc cine mă pândeşte.

— Vorbeşti îngrozitor de mult.

— Jan von Biberstein şi Inchiziţia cad. Bergow şi luzacienii sunt puţin probabili. Cine mai rămâne? Episcopul de Wrocław, Konrad? Fraţii

Stercza? Prinţul Jan din Ziębice? Buk von Krossig? Poate Adela Stercza?

Cavalerul negru s-a aşezat în faţa lui. Focul îi lumina faţa, sclipea pe armură.

— Interesante nume. Interesante persoane. Mai ales ultima. Ai fi mirat dacă aş acţiona chiar în numele ei? Din porunca ei?

— Şi acţionezi?

— Încearcă să ghiceşti.

Au tăcut amândoi. Vântul vuia, urla, când stingea, când înteţea focul.

— În Silezia, a rostit cavalerul, sunt câteva domniţe frumoase. Nu lipsesc nici nevestele fermecătoare şi fără prejudecăţi, iar în ultima vreme creşte foarte repede numărul văduvioarelor frumoase, doritoare şi relativ puţin folosite. Şi ce alegi tu, Bielau, din acest corn al abundenţei? Pe cea mai mare ticăloasă, Adela von Stercza. Ce te-a înfierbântat atât de mult la ea? Ce ai văzut la ea şi altele nu aveau?

— Vorbeşti îngrozitor de mult.

— Te-a excitat faptul că e măritată? Că soţul ei era departe, într-o ţară străină? Că în mod sigur nu avea grijă de nevestică aşa cum se cuvine? Că abia cu tine va cunoaşte adevăratele desfătări? Aşa ţi-a spus? Asta ţi-a şoptit la ureche? Aşa râdeaţi amândoi în iatac, printre jocurile amoroase, de soţul încornorat. Cred că…

— Nu sunt curios sa ştiu ce crezi, i-a retezat scurt vorba Reynevan. Vorbeşti despre lucruri despre care nu ai habar, nu ai avut şi nu vei avea. Aşa că mai slăbeşte-mă!

— Aha! Te doare unde ating, nu-i aşa? Era nostim să râzi de încornorat, dar veselia s-a terminat atunci când ai devenit tu însuţi încornorat. O, frumoasă farsă ţi-a mai jucat ticăloasa… Jumătate de Silezia s-a ţinut cu mâinile de burtă de râs când a auzit cum te-ai dus la turnirul de la Ziębice şi ţi-ai recunoscut iubirea pentru târfă în faţa prinţului Jan. O, frumoasa Adela ţi-a ştirbit onoarea de cavaler, cum ţi-a mai rănit-o… Te-a făcut de râs. Probabil că o urăşti de moarte. Dar am să te consolez. Se va bucura inima ta…

— Să ştii că nu mă simt câtuşi de puţin ştirbit în onoarea mea, i-a retezat din nou vorba Reynevan. Şi să nu-i mai spui ticăloasă în prezenţa mea. Te simţi în siguranţă, pentru că am mâinile legate. Nu fi îngrijorat pentru onoarea mea, ci ai grijă de a ta, că se ieftineşte. Şi mă descurc şi fără consolările tale. Dar aşa, de curiozitate, cum şi cu ce intenţionai să mă consolezi?

Cavalerul negru a tăcut mult timp, privindu-l într-un mod ciudat. În cele din urmă a spus:

— Adela Stercza nu mai trăieşte.

Şi din nou a domnit tăcerea mult timp. Şi din nou tot cavalerul s-a decis să o rupă.

— Prinţul Jan, domnul de la Ziębice – a început el – s-a gândit să-şi întărească alianţa cu prinţul din Kłodzko, domnul Putá din Častolovice. Amândoi au căzut de acord că cel mai bun mod în acest scop este căsătoria lui Jan cu Anka, cea mai mică fiică a domnului Půta. Dar era o problemă, iar problema se numea Adela. Adela de Stercza, care se plimba deja ţanţoşă prin Ziębice ca doamnă de onoare şi prinţesă. Care, atunci când a aflat de planurile matrimoniale ale prinţului Jan, a stârnit un asemenea infern, că s-au cutremurat zidurile. A devenit clar că aceasta nu este o metresă oarecare, una dintre numeroasele ibovnice pe care poţi s-o alungi, s-o mituieşti, sau să i-o dai unui vasal. Era clar că, dacă va fi părăsită, Adela va face mare tărăboi şi scandal. Iar domnul Půta din Častolovice a strâmbat din nas, nu dorea scandal, nu voia să o expună pe Anka niciunei neplăceri. S-a jurat pe toţi sfinţii că întâlnirea nu va avea loc decât atunci când logodnicul va fi fără cusur, iar la curtea din Ziębice vor domni ordinea şi evlavia. Nu-şi va trimite fiica la Ziębice decât atunci când va fi sigur că acolo nu o ameninţă nici intrigi, nici batjocuri şi nici o altă primejdie.

— Foarte curând, se pare cu ajutorul confesorului, Jan din Ziębice a găsit o modalitate să rezolve problema. Interesant este că, parţial, această modalitate ai fost tu, domnul meu. Burgunda, şi-a amintit herţogul, avuse legături strânse cu Reinmar din Bielawa, vrăjitor cunoscut. Ciudată mutră mai faci! Credeam că te va bucura răzbunarea, vestea că pierzania acestei Izabele ţi se datorează parţial tocmai ţie… Credeam…

— Credeai greşit. Continuă.

— După cum s-a descoperit mai departe, Adela încercase de fapt să-i facă prinţului farmece de dragoste. A fost acuzată de vrăjitorie şi de pact cu diavolul. Chestiunea a fost cercetată de cel mai mare specialist în vrăjitorie din ţinut, Mikołaj Kappitz, abatele mănăstirii din Kamieniec. A găsit-o pe Adela vinovată, a descoperit în preajma ei climate şi mirosuri diabolice. Se spune că le-a descoperit cu ajutorul unei pungi de o sută de ducaţi ungureşti, pe care a primit-o de la prinţ. Au prins şi o babă tămăduitoare, au ars-o la tălpi… a recunoscut că Adela a cumpărat de la ea nu numai licori de iubire. Că, de teamă să n-o părăsească prinţul Jan, a pus la cale o răzbunare.

Comandase un decoct diavolesc care ar fi trebuit să-i provoace prinţului o boală permanentă a mădularului bărbătesc. Că, pentru orice eventualitate, comandase şi lapte de var. Pentru Anka din Častolovice.

— I-au arătat Adelei mărturisirea lecuitoarei. Şi i-au propus o înţelegere. Dar burgunda nu s-a speriat. Proces de vrăjitorie? Vă rog frumos! Va avea ce spune la proces, judecătorii, canonicii şi părinţii vor avea ce asculta. Ea, Adela, ştie multe şi va povesti cu drag. Să vedem dacă prinţul Jan se va bucura de această popularitate.

— Jan, pentru care treaba era ca şi rezolvată, s-a înfuriat. A dat porunci. Frumoasa burgundă s-a trezit dintr-odată în temniţa primăriei. Din puf şi atlas, pe paie putrezite.

— Au torturat-o…

Reynevan a mârâit încet cu gâtul uscat.

— Au torturat-o, nu-i aşa…

— Da' de unde! Era nobilă, orişicum! Jan din Ziębice nu a îndrăznit asemenea ticăloşie faţă de o nobilă. A vrut numai s-o sperie cu temniţa. Să o oblige să cedeze, să o facă să plece frumos din Ziębice şi fără scandal. Dar nu ştia…

— Ce anume… Reynevan simţea că i s-au încins obrajii. Ce nu ştia?

— În temniţa castelului – vocea cavalerului s-a schimbat, iar lui Reynevan i s-a părut că aude un scrâşnet înfundat de dinţi – funcţiona, după cum s-a constatat, o afacere dubioasă. Paznicii, ajutoarele călăului, zdrahonii din straja cetăţii, câţiva pungaşi, câţiva argaţi… Pe scurt, îşi organizaseră un bordel gratuit în închisoare. Când se aducea o femeie, mai ales bănuită de vrăjitorie, ticăloşii veneau noaptea…

S-a întrerupt.

— O dată, a continuat cu vocea încă şi mai schimbată, unul dintre nemernici şi-a uitat în grabă în celulă cureaua de la pantaloni. Dimineaţa au găsit-o pe Adela spânzurată cu acea curea.

— Evident, nu s-a făcut anchetă. Nimeni nu a fost pedepsit. Jan din Ziębice se temea de a face publice aceste lucruri. S-a spus că pe burgundă o omorâse în celulă chiar diavolul, pentru că îl trădase, intenţiona să se căiască, ceruse împărtăşania. Toate acestea au fost anunţate şi confirmate din amvon chiar de Mikołaj Kappitz, abatele cistercienilor din Kamieniec. Şi atunci a amintit din nou de tine. Ca avertisment, la ce pot duce contactele cu vrăjitorii.

— Şi nimeni… a rostit Reynevan cu vocea strangulată. Şi nimeni…

— Nimeni, a încheiat cavalerul. Cui îi păsa? Iar până acum au uitat cu toţii. Poate în afară de domnul Půta din Častolovice. Domnul Půta este în continuare prieten şi aliat cu prinţul Jan, dar nunta lui Jan cu Anka este tot amânată.

— Şi nu se va face, a mârâit Reynevan. Am să-l omor pe Jan. Mă duc la Ziębice şi îl ucid. Chiar şi în biserică, dar îl ucid. O voi răzbuna pe Adela.

— O vei răzbuna?

— O voi răzbuna. Aşa să-mi ajute Dumnezeu şi Sfânta Cruce.

— Nu huli! l-a dojenit sec şi răguşit cavalerul. În răzbunare nu se caută ajutorul lui Dumnezeu. Răzbunarea, ca să fie cu adevărat răzbunare, trebuie să fi cruntă. Cel care se răzbună, trebuie să renunţe la Dumnezeu. Este blestemat. În veci.

A scos cu o mişcare fulgerătoare un stilet, s-a aplecat, l-a înhăţat pe Reynevan de cămaşă, de sub gât, l-a smucit sufocându-l, i-a lipit tăişul de gâtlej, şi-a apropiat faţa de faţa lui, ochii de ochii lui.

— Sunt Gelfrad von Stercza.

Reynevan a închis ochii tremurând, simţind cum lama stiletului îi taie pielea de sub gât şi sângele fierbinte îi udă cămaşa. Dar a durat numai o clipă, o frântură de clipă, apoi tăişul s-a retras. A simţit cum strânsoarea legăturilor se eliberează.

Gelfrad von Stercza, soţul Adelei, s-a îndreptat.

— Eram hotărât să te omor, Bielau, a spus el răguşit. Am aflat la Poiana Sticlarilor cine eşti şi te-am urmărit, pândind o ocazie prielnică. Ştiu că nu eşti vinovat de moartea lui Niklas. Acum doi ani, i-ai dăruit viaţa lui Wolfher; dacă nu ar fi fost generozitatea ta, aş fi pierdut doi fraţi în loc de unu. Cu toate acestea, eram decis să te ucid. Da, da, bănuieşti corect… voiam să te ucid din mândrie bărbătească rănită. Am vrut să spăl cu sângele tău murdăria care se lipise de blazonul meu. Să înec în sângele tău ruşinea jalnicului *cocu,* încornoratul încornoraţilor.

— Dar… a încheiat el, punând stiletul în teacă. S-au schimbat multe. Nu ştie nimeni că sunt în viaţă şi în Silezia, nici Apeczko, care este acum capul familiei. Nu ştiu nici Wolfher, nici Morold, fraţii mei buni. Şi nu voi rămâne mult timp aici. Sunt deja în slujba celor Şase Oraşe din Luzacia. Şi am să mă însor cu o luzaciană. Curând. Îi fac deja curte, ştii? Dacă ai vedea-o… Ochi spălăciţi şi nu prea inteligenţi, nasul pistruiat, picioarele scurte, curul mare, nimic nu seamănă cu nimic din Franţa, din Burgundia… Dar poate că o să am parte de ceva mai bun o dată în viaţă. Dacă totul merge bine. Iau

ceea ce ai spus drept cuvântul unui nobil, a continuat el. Să ştii că mă duc la Ziębice. Ghiceşti în ce scop. Mă duc la Ziębice ca să-mi îndeplinesc o îndatorire. Şi am s-o îndeplinesc, dacă mă ajută diavolul. Dar dacă nu voi reuşi… Dacă nu va ieşi bine… Atunci mă bazez pe cuvântul tău, Bielau. *Verbum nobile.*[159]

— Jur.

Reynevan şi-a frecat încheieturile amorţite.

— Aici, în faţa acestor munţi veşnici, jur că torţionarii şi ucigaşii Adelei nu vor dormi liniştiţi şi nu vor rămâne nepedepsiţi. Jur că Jan Ziębice va şti de ce moare înainte să-şi dea duhul. Depun jurământ şi îl voi duce la îndeplinire, chiar dacă va trebui să-mi vând sufletul diavolului.

— Amin. Rămâi cu bine, Reinmar von Bielau.

— Rămâi cu bine, Gelfrad von Stercza.

CAPITOLUL 13

În care Doamna Verde, nu mai puţin enigmatică decât Cavalerul Verde din cunoscuta legendă[160], îi cere lui Reynevan mai multe servicii – printre care şi acela de a-i face plăcere.

I-a aşteptat la Mokrzeszów, un sat aflat cam la jumătate de mila de Świebodzice, pe drumul care duce la Świdnica. Nu a aşteptat mult timp. Cavalerii care îl escortaseră până ieri plecaseră probabil din Świebodzice dis-de-dimineaţă; când i-a văzut venind pe drum, la biserica din Mokrzeszów încă mai continua slujba de duminică, preotul ajunsese, după cât se pare, la *postcommunio.*

Când l-au zărit, au amuţit şi şi-au oprit caii. Neînţelegerea provocată cu Inchiziţia, deşi fusese lămurită repede, lăsase urme. Priedlanz avea un ochi umflat. Kuhn avea un bandaj pe frunte. Nasul lui Liebenthal, probabil spart, era roşu-vineţiu şi atât de umflat, că te cuprindea mila numai când îl vedeai.

Liebenthal a fost cel care şi-a revenit primul din uimire. Şi a reacţionat. Exact în felul în care se aştepta Reynevan.

A sărit din şa şi s-a năpustit la el urlând.

— Lasă-l în pace, Wilrych!

— Îl omor pe curvar!

Reynevan s-a apărat de pumni, s-a dat înapoi şi şi-a acoperit capul. Nici nu a încercat să riposteze. Cu toate acestea – absolut din întâmplare – pumnul lui s-a lovit cumva de nasul umflat al cavalerului. Liebenthal a urlat şi a căzut în genunchi, ascunzându-şi faţa în ambele mâini. Stročil şi Priedlanz s-au năpustit la Reynevan şi l-au apucat de braţe. Kuhn, convins că Reynevan va dori să-l bată pe Liebenthal, care rămăsese în genunchi, l-a acoperit cu propriul trup.

— Domnilor, a reuşit Reynevan să articuleze gâtuit, de ce atâta violenţă… Doar m-am întors. Nu voi mai încerca să fug. Mă las dus de bunăvoie la Stolz…

Liebenthal s-a ridicat din genunchi, şi-a şters lacrimile din ochi şi sângele de pe mustăţi, apoi a scos cuţitul.

— Ţineţi-l! a răcnit sau mai degrabă a mugit. Ţineţi-l bine pe căcăcios! Îi tai urechile! Am jurat că i le tai! Şi am să i le tai!

— Lasă-l, Wilrych, a repetat Priedlanz, uitându-se spre oamenii care

ieşeau deja din biserică. A promis că nu mai fuge. Îl leg fedeleş pentru mai multă siguranţă.

— Măcar o ureche! Liebenthal s-a smucit, încercând să-l dea la o parte pe Kuhn. Măcar una! Drept pedeapsă!

— Nu. Trebuie să-l ducem întreg.

— Măcar o bucată de ureche!

— Nu.

— Atunci măcar să-i dau un pumn în gură!

— Asta se poate.

— Ei, preacinstiţi domni! Ce faceţi aici?

Femeia care rostise aceste cuvinte era înaltă, iar atitudinea seniorială o făcea să pară şi mai înaltă. Purta o *houppelande* de voiaj, cu croială simplă şi de culoare cenuşie, dar confecţionată din postav subţire de calitate superioară, terminată cu un guler din blană cenuşie de pârş şi cu mânecile împodobite la fel. Tot din blană de pârş era confecţionată şi căciula doamnei, aşezată peste un *couvrechef* de muselină, care îi acoperea părul, obrajii şi gâtul. De sub căciulă privea o pereche de ochi. Ochi albaştri şi reci ca soarele de ianuarie înainte de prânz.

— O scenetă cu naşterea Domnului – a întrebat femeia – asta aveţi de gând să faceţi, domnilor? Deşi nici nu a început postul Crăciunului?

Liebenthal a încremenit, s-a încruntat furios, a dat din cap, dar s-a liniştit repede, lucru datorat parţial şi apariţiei unor bărbaţi înarmaţi care ieşeau din spatele femeii, de pe verandă. Printre altele. Dar nu numai.

— Domnul Liebenthal, nu-i aşa? Femeia l-a măsurat din priviri. Anul trecut am fost oaspete la castelul din Żary, făceai parte din suita care mi-a fost repartizată. Te recunosc, deşi atunci aveai nasul de o formă şi o culoare oarecum diferite. Îţi aminteşti de mine? Ştii cine sunt?

Liebenthal a făcut o plecăciune adâncă. Priedlanz, Stročil şi Kuhn i-au urmat exemplul. S-a înclinat şi Reynevan.

— Aştept răspuns. Ce faceţi aici?

— Preacinstită doamnă, trebuie să-l ducem urgent pe ăsta – Liebenthal a arătat spre Reynevan – la castelul Stolz. Din porunca Înălţimii Sale Ulrich Biberstein.

— Bătut?

— Am poruncă – cavalerul a tuşit şi a roşit. Răspund cu capul…

— Capul tău nu va valora nici cât un snop de paie, l-a întrerupt femeia, dacă acest tânăr va ajunge la Stolz chiar şi numai cu cea mai mică

zgârietură. Îl ştii pe domnul de la Stolz, nobilul Jan Biberstein? Pentru că eu îl ştiu şi te previn: este impulsiv.

— Atunci ce să fac? s-a burzuluit Liebenthal. Când mi se pune dimpotrivă? Şi încearcă să fugă?

Femeia a lăsat mâna în jos, avea pe degete inele a căror valoare totală în aur şi pietre preţioase nu putea fi evaluată rapid. Slugile şi scutierii înarmaţi s-au apropiat, în spatele lor veneau arcaşii conduşi de un deseatnic burtos, cu o brigantină[161] cu pieptar de alamă şi o sabie lată la şold.

— Şi eu merg tot la Stolz, a spus femeia, adresându-se mai mult lui Reynevan decât lui Liebenthal. Suita mea vă garantează siguranţă pe drum, a adăugat ea lejer, ca şi când n-ar fi avut chef. Şi îndeplinirea poruncii domnului Ulrich. Şi vă asigur şi o răsplată, o răsplată generoasă, pe care domnul Jan Biberstein nu se va zgârci să v-o dea dacă vă laud în faţa lui. Ce părere aveţi, preacinstite Liebenthal?

Liebenthal nu avea altceva de făcut decât să se încline încă o dată.

— Şi voi veghea personal ca prizonierul să fie tratat bine, a adăugat femeia, privind mereu la Reynevan. Iar domnia-ta, Reinmar din Bielawa, te vei revanşa faţă de mine printr-o conversaţie agreabilă în timpul călătoriei. Aştept răspuns.

Reynevan s-a îndreptat de spate şi a făcut o plecăciune.

— Mă simt onorat.

— Cred şi eu! femeia a zâmbit cu un surâs studiat. Atunci la drum. Dă-mi braţul, tinere!

A întins mâna şi gestul a dezvăluit de sub manşeta din blană de pârş mâneca strâmtă a rochiei de catifea, de un verde viu, frumos. A apucat-o de mână. Când a apucat-o a tresărit.

— Mă cunoşti, doamnă, a spus. Ştii cine sunt. Aşadar, ai un mare avantaj faţă de mine.

— Nici nu ştii cât de mare, a zâmbit ea cu un zâmbet de pasăre de pradă. Spune-mi…

A şovăit, s-a uitat la mânecă şi la rochie.

— Spune-mi Doamna Verde. Ce te uiţi aşa? Numai voi, cavalerii rătăcitori aveţi voie să călătoriţi incognito, sub pseudonime romantice? Pentru tine sunt Doamna Verde şi punct. Problema nici nu constă în culoarea hainelor. Pot să mă compar fără teamă cu acel Cavaler Verde. Au fost oameni care la o singură înclinare de cap din partea mea au fost gata să-şi pună gâtul sub secure. Poate te îndoieşti?

— Nu aş îndrăzni. Numai să se ivească ocazia, doamnă, şi nici eu n-aş şovăi.

— Ocazie, spui? Cine ştie? Mai vedem. Deocamdată, nu şovăi să mă ajuţi să urc în şa.

Mergeau călare, având în dreapta priveliştea norilor albaştri şi vârfurile Munţilor Sudeţi. În faţa Doamnei Verzi şi a lui Reynevan nu era decât o patrulă de recunoaştere: sergentul cel îndesat şi doi arcaşi. În spatele lor mergea restul soldaţilor înarmaţi, scutierii şi argaţii care duceau de căpăstru caii liberi şi pe cei de povară. Ariergarda suitei era constituită din Liebenthal *et consortes.*

Nu erau singuri, drumul era circulat, ba chiar foarte animat. Nu era de mirare – mergeau pe ruta comercială care făcea legătura între Occident şi Orient. Până la Zgorzelec era cunoscut ca *Via Regia,* drumul regal, şi trecea prin Frankfurt, Erfurt, Leipzig şi Dresda până la Wrocław; la Zogrzelec drumul principal se desprindea formând aşa-numitul Drum al Sudeţilor, care merge pe la poalele munţilor prin Jelenia Góra, Świdnica, Nysa şi Racibórz, pentru ca la Cracovia să se unească din nou cu drumul de Wrocław şi să meargă mai departe spre răsărit, spre Marea Neagră. Nu e de mirare că pe Drumul Sudeţilor căruţele şi caravanele treceau una după alta. De la răsărit spre apus, spre ţinuturile nemţeşti, mergeau prin tradiţie boi, berbeci, porci, piei, blănuri, ceară, potasă, miere şi seu. În sens invers se transporta, prin tradiţie, vin. Şi produse ale industriei dezvoltate din apus, care în răsărit, prin tradiţie, nu voia să se dezvolte.

Doamna Verde a tras de căpăstrul iepei albe zvelte şi s-a apropiat atât de mult, că genunchiul ei se lovea de al lui.

— Ai sânge uscat pe guler, a remarcat ea. Este isprava lor? A lui Liebenthal şi oamenilor lui?

— Nu.

— Răspuns scurt, a strâns ea din buze. Dureros de lapidar. Şi când mă gândesc că eu, în sinea mea, speram că vei dezvolta tema şi că vei binevoi să-mi relatezi o poveste captivantă. Îţi amintesc că trebuie să mă distrezi. Dar dacă nu ai chef, nu am de gând să mă bag în sufletul tău.

Nu a răspuns. Parcă uitase că are limbă. Au mers un timp în tăcere. Doamna Verde lăsa impresia că este total absorbită de privelişte. Reynevan îi arunca mereu câte o privire cu coada ochiului. Pe furiş. Câteodată îl prindea, îl sfredelea cu ochii aşa cum fixează păianjenul o muscă. Fugea de

privirea ei. Îi dădea fiori.

— Din câte am înţeles, a reluat femeia conversaţia fără prea multe fasoane, rupând tăcerea dintre ei. Din câte am înţeles, ai reuşit să fugi din mâinile paznicilor. Pentru ca a doua zi să te întorci. De bunăvoie. Te-ai bucurat de libertate o singură noapte. Şi acum mergi la castelul Stolz, în mâinile şi în puterea domnului Jan Biberstein. Trebuie să ai un motiv ca să faci una ca asta. Ai avut?

Nu a răspuns, a dat numai din cap. Ochii Doamnei Verzi sau îngustat periculos.

— Un motiv real?

A vrut să dea din nou din cap, dar s-a stăpânit la timp.

— Real, doamnă. Dar aş prefera să nu vorbesc despre el. Fără supărare. Iar dacă v-am supărat, îmi pare rău şi îmi cer iertare.

— Te iert.

A privit din nou la ea pe furiş şi din nou l-a prins în capcana ochilor ei. Cu o expresie pe care nu o putea descifra.

— Aveam şi încă mai am chef de conversaţie. Prin întrebările mele am intenţionat numai să te dispun spre o conversaţie mai amplă. Pentru că la majoritatea întrebărilor am deja răspunsul.

— Serios?

— Te predai în puterea domnului Jan în mod demonstrativ. Ca să încerci să-l convingi că ai conştiinţa curată. În problema cu Katarzyna, se înţelege.

— Mă uimeşti, doamnă!

— Ştiu. Şi o fac intenţionat. Să ne întoarcem, aşadar, cum spune adesea confesorul meu, la *meritum.* Demonstraţia ta nu-i va face nicio impresie domnului Jan, poţi să mă crezi. Cred că la castelul Stolz te aşteaptă proceduri destul de neplăcute. Încheiate cu un final jalnic. Ar fi trebuit să fugi atunci când ai avut şansa.

— Fuga ar fi confirmat temeinicia acuzaţiilor. Ar fi însemnat recunoaşterea vinovăţiei.

— O, aşadar eşti nevinovat. Nu ai nimic pe conştiinţă?

— Ai dat ascultare bârfelor despre mine.

— Aşa este, a recunoscut femeia. Au circulat o mulţime. Despre tine. Despre isprăvile tale. Şi despre cuceriri. Am auzit vrând-nevrând.

— Ştii, doamnă, a oftat Reynevan, cum este cu bârfa – când zboară încolo e vrabie, când se întoarce e bou…

— Dar mai ştiu şi că nu iese fum dacă nu faci foc. Aşa că te rog foarte

mult, nu-mi mai cita proverbe.

— Nu am comis crimele care mi se reproşează. Şi, mai ales, nu l-am atacat şi nu l-am jefuit pe colectorul de taxe. Şi nu am acei bani. Dacă te interesează.

— Asta nu.

— Atunci ce?

— Ţi-am mai spus: Katarzyna Biberstein. Eşti nevinovat în ce o priveşte? Conştiinţa ta nu este împovărată de niciun păcat? Măcar unul mic?

— Pe această temă aş prefera să nu conversez, a strâns din buze Reynevan.

— Ştiu că ai prefera. Świdnica este în faţa noastră.

Au intrat în oraş prin Poarta Strzegom, au ieşit pe Poarta de Jos. În timpul traversării, Reynevan a oftat de câteva ori, văzând şi recunoscând locurile care îi trezeau amintiri plăcute – apoteca „La Dragonul de Aur”, în care făcuse practică, cârciuma „Sub Cruce”, unde băuse cândva vinul de martie din Świdnica şi îşi încercase norocul la codane, arcadele sub care se vindeau legume, unde se ducea să-şi încerce norocul la fetele care veneau de la ţară cu mărfuri. A privit cu dor spre strada Kraszewicka, unde Justus Schottel, un cunoscut al lui Szarlej, tipărea cărţi de joc şi ilustraţii fără perdea.

Deşi era cufundat în amintiri, arunca mereu câte o privire la Doamna Verde, care mergea în dreapta lui. Şi de câte ori arunca, de atâtea ori avea mustrări de conştiinţă. O iubesc pe Nicolette, îşi repeta în gând. O iubesc pe Katarzyna Biberstein, care mi-a făcut un copil. Nu mă gândesc la alte femei. Nu mă gândesc. Nu trebuie să mă gândesc.

Dar se gândea.

Şi Doamna Verde lăsa impresia că este cufundată în gânduri. Tăcea tot timpul. A deschis gura de-abia dincolo de satul numit Boleścin, când a amuţit tropotul cailor suitei, care trecea pe podul de pe Piława.

— Cam peste o milă, a spus ea, vom fi la Faulbrück. Apoi vine oraşul Rychbach. Apoi Frankenstein. Şi dincolo de Frankenstein este castelul Stolz.

— Cunosc puţin zona, şi-a permis să rostească pe un ton uşor zeflemitor. Între Rychbach şi Frankenstein mai sunt Kopanica şi Koziniec. Dar are vreo importanţă?

— Pentru mine, niciuna, a ridicat ea din umeri. Dar în locul tău aş acorda mai multă atenţie traseului. Fiecare milă pe care o străbatem şi fiecare localitate pe care o depăşim ne apropie de domnul Jan Biberstein şi de mânia lui îndreptăţită. În locul tău, aş căuta o ocazie în fiecare din aceste localităţi.

— Am spus deja că nu am intenţia să fug. Nu sunt infractor. Nu mă tem să stau în faţa lui Biberstein. Şi nici în faţa fiicei lui.

— Vai, vai, a spus ea străpungându-l cu privirile. Ce entuziasm sincer! Ce vrei să spui, băiete? Că eşti nevinovat ca un copil? Că nu te-a legat nimic de Katarzyna Biberstein? Chiar dacă îţi vor jupui pielea şi îţi vor frânge oasele, nu vei recunoaşte ţâncul acela bucălat care se ţine de fusta Katarzynei la Stolz?

— Îmi asum… Reynevan simţea cum roşeşte, iar aceasta l-a cam enervat. Îmi asum răspunderea. Da, exact aşa: răspunderea. Nu vină. Aşa cum am menţionat mai înainte, aş prefera să nu vorbesc despre asta. Putem conversa pe alte teme. Să zicem despre peisaj. Aici este râuleţul Piława, acolo sunt Munţii Bufniţei.

Doamna Verde a râs. A privit-o cu coada ochiului. Se temuse de altă reacţie.

— Mă străduiesc să înţeleg motivele purtării tale. Sunt curioasă, este o slăbiciune a firii femeieşti. Vreau să ştiu, să asociez cauzele cu faptele, înţelegi. Îmi face plăcere. Fă-mi această plăcere, Reinmar. Dacă nu din simpatie, cel puţin din amabilitate.

— Doamnă, vă rog foarte mult…

— Numai un singur lucru, o problemă, răspunde-mi la o singură întrebare. Cum se poate să nu te temi de temniţele de la Stolz? De mânia lui Biberstein? Că ai violat-o pe unica lui fiică?

— Poftim?

— Din nou sfânta indignare? Ai posedat-o pe Katarzyna Biberstein prin viol. Împotriva voinţei ei. Toată lumea ştie.

— Toată lumea? s-a întors brusc în şa. Adică cine?

— Tu să-mi spui!

— Nu eu am început – simţea cum sângele i se urcă din nou în obraji. Cu tot respectul, nu eu am început această discuţie.

A tăcut mult timp.

— Faptele cunoscute sunt următoarele, a început ea brusc: acum doi ani, pe 14 septembrie, în primele ore ale după-amiezii, tu împreună cu tovarăşii

tăi aţi atacat în Pădurile Goleniwoski alaiul în care călătoreau nobila Katarzyna von Biberstein, fiica lui Jan Biberstein din Stolz şi Jutta de Apolda, fata paharnicului din Schönau. Aţi jefuit caleaşca în care călătoreau doamnele. Potera care a fost trimisă pe urma voastră câteva ore mai târziu a găsit vehiculul. De domniţe nici urmă.

— Poftim?

— Ambele domniţe dispăruseră, am spus. Doamna Verde l-a privit pătrunzător. Ai ceva de adăugat? Un comentariu?

— Nu. Nimic.

— Potera v-a luat urma, dar au pierdut-o la Nysa şi se făcuse deja seară. De-abia atunci s-au decis să trimită un călăreţ la castelul Stolz. Vestea a ajuns înainte de căderea nopţii. Biberstein a trimis vorbă oamenilor săi, dar nu a putut face nimic concret înainte de ivirea zorilor. Până să se adune soldaţii, în mănăstirea cisterciană din Kamieniec suna pentru sextă. Iar când au bătut clopoţele pentru nonă, la Stolz au apărut dintr-odată în alaiul unui negustor armean, amândouă domniţele, Katarzyna şi Jutta. Amândouă tefere şi nevătămate, iar la prima vedere neîntinate.

— De fapt, a continuat doamna văzând că Reynevan tace, a fost una dintre cele mai scurte răpiri din istoria Sileziei. Toţi s-au plictisit curând de aventura banală şi au uitat-o. Au uitat cam până pe la Sfânta Maria a Tunetului. Adică până în momentul în care starea binecuvântată a Katarzynei Biberstein nu a mai putut fi ascunsă.

Reynevan păstra un chip de piatră. Doamna Verde îl observa pe sub gene.

— De-abia acum Jan Biberstein s-a înfuriat, nu glumă. A stabilit o recompensă. O sută de grivne de argint pentru cel care îi va prinde şi îi va preda pe răpitori, iar dacă fusese cumva amestecat el însuşi în răpire, îi acorda garanţia că nu va fi pedepsit. Domnul Jan a luat-o la întrebări şi pe fată, dar Katarzyna a negat totul: nu ştie nimic, nu-şi aminteşte nimic, era fără cunoştinţă, leşinase, bla, bla, bla. La fel a negat şi Jutta de Apolda, deşi exista şi în privinţa ei bănuiala că nu plecase cu cununa întreagă.

— Timpul a trecut, pântecele Katarzynei creştea repede şi frumos, iar creatorul acestei minuni a naturii continua să rămână de bunăvoie ca necunoscut. Jan Biberstein se perpelea, toată Silezia se amuza cu bârfele. Dar o sută de grivne nu e o sumă mică. S-a găsit cineva care a aruncat lumină supra chestiunii. Un participant la răpire şi la atac, un oarecare Notker Weyrach. Nu a fost aşa de prost ca să creadă în asigurările de

imunitate, a preferat să rezolve treaba de la distanţă. Prin rudele sale, familia Bolz din Zeiskenberg, în faţa cărora şi în prezenţa unui preot, a depus mărturie şi a jurat pe cruce. Şi mâţa a ieşit din sac. Adică ai ieşit tu, dragul meu efeb.

— Răpitorii au arătat respect preacinstitei fiice a preacinstitului domn Jan, a jurat Weyrach, nimeni nu a atins-o nici cu un deget, nu i-a pătat cinstea nici măcar cu o privire îndrăzneaţă. Din păcate, în preacinstita tovărăşie a raubritterilor se afla, cu tot întâmplător, un ticălos vădit, nemernic, tâlhar, pervers şi în plus vrăjitor. Acesta, având o anumită ranchiună pe domnul Jan, a răpit-o prin magie pe fată din mâinile răpitorilor. Şi fără îndoială că a siluit-o pe nefericită. Şi s-a folosit fără îndoială de magia neagră, de aceea sărmana de ea nu-şi mai aminteşte absolut nimic. Tâlharul s-a ascuns sub numele de Reinmar von Hagenau, dar veştile circulă repede, doi şi cu doi fac patru. Nu este nimeni altul decât Reinmar de Bielau, numit Reynevan.

— Şi a jurat pe cruce? Cu siguranţă, cerul este foarte răbdător.

— Şi fără cruce, a ripostat Doamna Verde, dezvăluirile lui Weyrach ar fi fost oricum crezute. Părerea despre Reinmar de Bielau era bine stabilită în Silezia. Mai folosise deja farmece pentru a le subjuga pe femei… Este suficient să ne amintim de aventura cu Adela de Stercza… Observ că ai cam pălit. De frică?

— Nu. Nu de frică.

— Aşa am crezut. Întorcându-ne la discuţia noastră: nimeni nu a pus la îndoială mărturisirile raubritterului, nimeni nu s-a îndoit. Nimeni nu s-a mirat. În afară de mine.

— Chiar aşa?

— Weyrach a jurat că a fost răpită o singură domniţă, şi anume Katarzyna Biberstein. Numai ea. Cealaltă domniţă a rămas cu banii şi i s-a poruncit să transmită cererea de răscumpărare… Ai ceva de adăugat?

— Nu am nimic.

— Şi nu te miră nimic în această poveste?

— Nimic.

— Nici faptul că potera nu a găsit-o pe cea de-a doua domniţă, Jutta de Apolda? Că a doua zi ambele fete s-au întors la Stolz? Amândouă împreună, deşi, dacă e să-l credem pe Weyrach, una fusese răpită de două ori într-o zi, cealaltă niciodată. Nici chiar asta nu te miră?

— Nici chiar asta.

— Nu poţi fi chiar atât de imun la uimire – a spus ea strâmbând din buze, iar în ochii albaştri i-a scăpărat mânia. Asta înseamnă că îţi baţi joc de mine.

— Îmi faci o nedreptate, doamnă, judecându-mă astfel. Sau, ceea ce este mai probabil, te joci cu mine.

— Cum a fost cu domniţele, asta ştii cel mai bine, din sursă directă. Ai fost acolo, nu nega, ai luat parte la atac. Din mărturia lui Weyrach reiese că eşti tatăl copilului Katarzynei Bierstein, nici tu nu negi asta, dar se pare numai că sugerezi că apropierea s-a realizat de bunăvoie. Ceea ce pare ciudat, ba chiar de-a dreptul improbabil… Dar nici nu este exclus… Când păleşti, când roşeşti, băiete. Asta dă de gândit.

— Fireşte, a izbucnit Reynevan. Trebuie să dea. Am fost recunoscut ca vinovat de la bun început. Sunt un violator – şi a fost suficientă mărturia unei persoane atât de demne de încredere cum este Notker Weyrach, un tâlhar şi un bandit notoriu! Ca torţionar şi violator al fiicei sale, Biberstein va porunci să fiu ucis. Fără să-mi dea posibilitatea de a mă apăra. Şi spui că voi roşi şi voi păli atunci când voi fi dus la locul execuţiei? Când voi urla că sunt nevinovat? Orice violator strigă aşa! Dar cine îi dă crezare?

— Te superi atât de admirabil şi de sincer, încât aproape că te cred.

— Aproape?

— Aproape.

A dat pinteni iepei, a pornit înainte. L-a aşteptat. Privindu-l cu un zâmbet pe care nu-l putea descifra.

— În faţa noastră este Faulbrück, a arătat ea spre turla bisericii care se înălţa deasupra pădurii. Să ne oprim aici. Mi-e foame. Şi sete. Nici tu, Reinmar, nu trebuie să dispreţuieşti un păhărel, *carpe diem,* băiete, *carpe diem,* cine ştie ce va aduce ziua de mâine. Şi după aceea… mergem la bairam, aşa cum obişnuiam pe când era încă în viaţă rubedenia mea, episcopul de Cracovia, Zawisza din Kurozwęki. Te miră? Trebuie să ştii că eu sunt din neamul Toporczyk din Wielkopolska. Familiile Toporczyk şi Różyce sunt înrudite. Dă pinteni calului, cavaleraşule! Mergem la bairam!

În mişcările hotărâte ale Doamnei Verzi, în felul în care îşi ţinea capul şi mai ales în felul cum bea, golind graţios cupele una după alta, era într-adevăr ceva care amintea de Zawisza din Kurozwęki. În legătură cu înrudirea, Reynevan avea anumite bănuieli că Doamna Verde născoceşte. Peste cinci sute de familii din Polonia aveau toporul în pecete şi toate, fiind în Polonia, puteau să-şi dovedească cele mai felurite legături de familie.

Înrudirea cu episcopul de Cracovia pălea în faţa legăturilor de rudenie pe care unele familii pretindeau că le au cu regele Arthur, cu regele Solomon şi cu regele Priam. Dar când se uita la Doamna Verde, Reynevan nu putea să-şi alunge din minte asocierea cu persoana lui Zawisza, episcopul derbedeu. După aceea veneau alte asocieri. Episcopul îşi pierduse viaţa ca urmare a poftelor sale vicioase – a fost bătut de un tată, pentru că încercase să-i seducă fiica. Iar dracii duseseră sufletul desfrânatului direct în iad, strigând cu glas sălbatic, aşa cum au auzit mulţi oameni: „Mergem la bairam!”

— Beau pentru tine, Reinmar!

— În sănătatea ta, doamnă.

Îşi schimbase hainele pentru masa de seară. Căciula cu blană de pârş fusese înlocuită de o bentiţă de catifea cu vipuşcă şi *liripipe* de muselină. Părul blond-închis, acum vizibil, era ţinut pe ceafă într-un fileu de aur. La gâtul destul de îndrăzneţ descoperit, strălucea un şirag modest de perle. Peste rochia verde purta o *cotehardie* albă, cu răscroială mare pe laturi, permiţând să se vadă talia şi rotunjimea şoldurilor care bucurau privirile. Oamenii răuvoitori numeau aceste răscroieli largi *les fenêtres d’enfer*[162]*,* căci se spunea că ispitesc spre păcat. Ceva adevăr era aici.

Liebenthal şi tovarăşii lui ocupaseră o bancă în colţ, lângă vatră şi se îmbătau acolo într-o tăcere posomorâtă.

Hangiul muncea din greu, slujnicele alergau cu castroanele cât le ţineau picioarele, serveau şi argaţii Doamnei Verzi, aşa că nu au trebuit să aştepte mâncarea şi băutura. Mâncarea era simplă, dar gustoasă, vinul acceptabil, pentru un local de acest nivel surprinzător de bun.

Un timp au tăcut, acordându-şi unul altuia o atenţie încordată şi un contact vizual, căci toată atenţia mergea spre supa de bere cu gălbenuş de ou, păstrăvi locali din râul Piława, spre cârnaţii de mistreţ, iepurele cu smântână şi colţunaşi.

A urmat apoi plăcintă cu chimen şi vin dulce de Cipru, turtă dulce cu miere şi încă şi mai mult vin dulce, focul din cămin trosnea, slujitorii încetaseră să-i mai deranjeze, Liebenthal şi cu tovarăşii lui se duseseră să se culce în grajduri, se făcuse linişte şi era foarte cald, chiar foarte cald, sângele zvâcnea în tâmple, obrajii ardeau. Focul se oglindea în privirile înflăcărate.

— În sănătatea ta, efebule!

— În sănătatea ta, doamnă!

— Bea. Vrei să spui ceva?

— Niciodată… Niciodată nu aş silui o femeie. Nici prin violenţă, nici prin magie. Niciodată, absolut niciodată. Crede-mă, doamnă.

— Te cred. Deşi îmi vine greu… Ai ochi ca Tarquinius, frumosule!

— Îţi baţi joc de mine.

— Câtuşi de puţin. Uneori, ca să siluieşti nu este nevoie nici de violenţă, nici de magie.

— Ce vrei să spui?

— Sunt o enigmă. Descifrează-mă!

— Doamnă…

— Nu spune nimic. Bea. *In vino veritas*…

Focul din cămin se stinsese, jăraticul strălucea roşu. Doamna Verde şi-a rezemat cotul de masă şi bărbia în pumn.

— Mâine – a spus ea, iar vocea i-a tremurat răguşită şi ispititoare – vom fi la Stolz. Indiferent ce crezi şi cum socoteşti, ziua de mâine, ştii şi tu perfect, va fi pentru tine… Va fi o zi importantă. Nu ştim şi nu putem prevedea ce se va întâmpla, dar verdictul va fi inexorabil. Dar… Poate că noaptea aceasta…

— Ştiu – a răspuns Reynevan când femeia a tăcut, după care s-a ridicat şi a făcut o plecăciune adâncă. Îmi dau seama, o, frumoasă doamnă, de importanţa acestei nopţi. Ştiu că s-ar putea să fie ultima. De aceea aş dori să o petrec… în rugăciune.

Doamna a tăcut un timp, bătând darabana pe masă. L-a privit drept în ochi. Atât de mult, că Reynevan a lăsat privirea în jos.

— În rugăciune, a repetat zâmbind şi era un zâmbet demn de Lilith. Ha! Iată un remediu împotriva gândurilor păcătoase… Păi atunci şi eu mă voi ruga în noaptea aceasta. Şi voi reflecta. La trecerea timpului. La felul în care *transit gloria.*

Doamna Verde s-a ridicat în picioare, iar Reynevan a îngenuncheat. I-a atins părul, apoi a retras mâna imediat. I s-a părut că auzise un oftat. Dar putea fi chiar al lui.

— Frumoasă doamnă – a lăsat capul şi mai jos – Doamnă Verde! Gloria ta nu va trece niciodată. Nici gloria ta, nici farmecul tău fără pereche. Ah… Dacă soarta ne-ar fi adus împreună în alte…

— Nu mai spune nimic, a murmurat ea. Nu mai spune nimic şi pleacă. Şi eu plec. Trebuie să încep repede să mă rog.

A doua zi au ajuns la Stolz.

CAPITOLUL 14

În care la castelul Stolz ies la iveală diverse lucruri. Printre care şi acela că pentru toate sunt de vină – în această ordine – perversitatea femeilor şi Wolfram Pannewitz.

Jan von Biberstein, domnul de la castelul Stolz, şi fratele său, Ulrich, semănau de parcă ar fi fost gemeni. Se ştia că domnul de la Stolz este mult mai tânăr decât domnul de la Frydland, dar asta nu sărea în ochi. Făcea impresia unui erou de-a dreptul homeric: avea statură de titan, atitudine de erou şi umeri demni de Aiax. Pe lângă aceasta, pentru a epuiza comparaţiile homerice, chipurile şi nasurile greceşti ale ambilor domni Biberstein aminteau imediat de atridul Agamemnon, regele din Micene. Grav, mândru, generos, nobil – dar în acea zi nu în cea mai bună dispoziţie.

Jan von Biberstein îi aştepta în sala de arme a castelului, o încăpere cu boltă înaltă, extrem de friguroasă şi duhnind a fier.

Hotărât lucru, nu era în cea mai bună dispoziţie.

— Afară cu toţii! a poruncit imediat după ce a intrat cu o voce care a făcut să tremure suliţele cu cârlig şi glaivele{163} de pe rafturi. Aici se vor discuta chestiuni personale şi probleme de familie! Am spus să iasă toată lumea! Doamnă, doamnă paharnic, nu mă refeream la domnia-voastră, fireşte. Persoana voastră ne este plăcută, iar prezenţa necesară. Doamna Verde a înclinat puţin capul, şi-a aranjat o manşetă cu un gest care transmitea un interes moderat. Lui Reynevan nu-i venea să creadă. O interesa! Poate chiar foarte mult! Domnul de la Stolz şi-a încrucişat braţele la piept. Poate că era întâmplător, dar stătea în aşa fel, încât scutul cu corn roşu de pe perete îi atârna chiar deasupra capului.

— Se vede că diavolul m-a îndemnat să mă duc la Ziębice, la turnir, atunci de ziua Naşterii Sfintei Maria, a rostit domnul de la Stolz, privindu-l pe Reynevan aşa cum trebuie să-l fi privit Polifem pe Odiseu şi pe tovarăşii acestuia. Lucrarea diavolului, fără nicio îndoială. Dacă nu ar fi fost forţele iadului, nu s-ar fi ajuns la toate aceste nenorociri. Nu aş fi auzit niciodată de tine. Nu aş fi ştiut că exişti. Şi nu ar fi trebuit să fac atâta efort ca să nu mai exişti.

A tăcut o clipă. Reynevan nu spunea nimic. Chiar a şi oftat foarte încet.

— Unii spun că mi-ai necinstit fiica din răzbunare, a continuat Biberstein, din ranchiuna pe care o aveai faţă de mine. Când a aflat de

această chestiune, episcopul de Wrocław a spus că fusese un scandal pus la cale de husiţi şi de eretici, ca să mă facă de ruşine pe mine, care sunt catolic. Iar prinţul Jan din Ziębice afirmă că eşti un degenerat şi aceasta este firea ta de criminal. Toată lumea spune că eşti în cârdăşie cu diavolul, care îţi face rost de victime. Mie, sincer să fiu, îmi este indiferent, dar aşa, de curiozitate: care e treaba cu tine? Răspunde când te întreb!

Reynevan şi-a dat seama rapid că uitase complet tot textul pledoariei de apărare pe care o pregătise din timp pentru această împrejurare şi care, prin alcătuirea ei urma să-l pună în umbră şi pe Socrate. Când şi-a dat seama, l-a încercat un sentiment foarte apropiat de groază.

— Nu intenţionez… a făcut toate eforturile ca vocea să-i sune normal. Nu intenţionez să mint şi nici să mă dezvinovăţesc. Voi suporta consecinţele pentru… Pentru ceea ce s-a întâmplat. Pentru fapte… Domniţa Katarzyna şi cu mine… Domnule Jan, este adevărat că sunt vinovat. Dar nu sunt tâlhar, m-au ponegrit în faţa domniei-voastre. Iar în ceea ce s-a petrecut între mine şi domniţa Katarzyna… nu a existat nicio rea intenţie. Jur pe mormântul mamei mele, nici intenţii rele, nici premeditare. Întâmplarea a decis…

— Întâmplarea – a repetat rar domnul Biberstein. Dă-mi voie să ghicesc: mergi uite aşa, fără nicio rea intenţie, să zicem că te întorci acasă de la cârciumă. Noaptea e întunecoasă, să-ţi bagi degetele în ochi. Şi în întuneric dă peste tine absolut din întâmplare fiica mea şi *poc!* absolut întâmplător se înfige în ţăruşul care din întâmplare îţi iese din pantaloni. Aşa a fost? Dacă aşa a fost, atunci în ochii mei eşti absolvit de greşeală.

— Sunt gata să… Reynevan a tras aer adânc în plămâni… să ofer satisfacţie…

— Se laudă că este gata! Păi să ştii că vei oferi satisfacţie! Ba chiar astăzi!

— Sunt gata să o iau de soţie pe domniţa Katarzyna.

— Ha!

Biberstein a întors capul spre Doamna Verde, care părea cufundată în contemplarea propriilor unghii.

— Aţi auzit, doamnă paharnic? E gata s-o ia de soţie! Şi presupun că eu trebuie să-mi ies din minţi de bucurie auzind un asemenea *dictum?* Că bastardul va avea tată şi Katarzyna un soţ? Nu i-a explicat nimeni situaţia? Că e suficient să pocnesc din degete şi se găsesc imediat alţi patruzeci de doritori? Că eu, Biberstein, îmi pot alege ginerii ca pe mere? Ascultă, neisprăvitule! Nu îndeplineşti condiţiile pentru a fi soţul fiicei mele. Eşti

proscris. Eşti eretic. Şi dacă asta nu ar fi de ajuns, eşti sărac lipit pământului. Un cerşetor. Da, da, Jan din Ziębice a confiscat toate averile familiei Bielau. Pentru trădare şi erezie. Dar mai presus de orice, domnul de la Stolz a ridicat vocea, este nevoie de un exemplu. Un exemplu impresionant. Să se vorbească despre el în toată Silezia. Să fie ţinut minte mult timp. Când lipsesc exemplele înfricoşătoare, când crimele rămân nepedepsite, societatea se demoralizează. Am dreptate?

Nimeni nu l-a contrazis. Jan Biberstein s-a apropiat, l-a privit pe Reynevan în ochi.

— M-am gândit mult timp ce să-ţi fac când voi pune mâna pe tine. Am făcut ceva cercetări. Fără a vrea să jignesc istoria de demult, istoria cea mai recentă s-a dovedit cea mai instructivă. În anul 1419, cu numai opt ani în urmă, domnii catolici cehi, când îi prindeau pe calixtini, îi ucideau în cele mai ingenioase moduri, ba chiar se întreceau care mai de care în idei. După părerea mea, laurii locului întâi se cuvin domnului Jan Švihovský din Rýzmberk. Unui husit prins, domnul Švihovský a poruncit să i se toarne în gură şi în gâtlej praf de puşcă[164]. Martorii oculari afirmă că în momentul exploziei, flăcările şi fumul i-au ieşit ereticului şi prin fund.

— Când am auzit asta, a continuat Biberstein, delectându-se vizibil cu expresia de pe chipul lui Reynevan, am simţit iluminarea. Am ştiut ce voi porunci să se facă cu tine. Voi merge însă ceva mai departe decât domnul Švihovský. După ce te vor umple cu praf de puşcă, voi porunci să-ţi îndese un plumb în cur şi voi măsura până la ce distanţă va ajunge când va exploda. Această împuşcătură din cur va satisface atât sentimentele mele părinteşti, cât şi curiozitatea cercetătorului. Ce părere ai? Trebuie să-ţi mai comunic nu fără satisfacţie – a continuat domnul Biberstein, fără să aştepte răspuns – că mă voi purta extrem de crud cu tine după moarte. Personal, am considerat că asta este o prostie şi o idioţenie, dar capelanul meu m-a contrazis. Eşti eretic, aşadar nu-ţi voi îngropa rămăşiţele în loc sfinţit, ci voi porunci să fie aruncate undeva pe câmp, drept hrană pentru corbi. Căci, dacă îmi amintesc bine: *quibus viventibus non communicavimus mortuis communicare non possumus*[165].

— Sunt în mâinile domniei-voastre, domnule Biberstein.

Resemnarea îl ajuta pe Reynevan să-şi adune ultimele puteri.

— La mila sau mânia domniei-voastre. Veţi proceda cu mine după voia voastră. Dacă vreţi să faceţi uz de violenţă, cine vă poate opri? Sau poate mă ameninţaţi cu torturi în speranţa că voi începe să scâncesc şi să implor

milă? Ei bine, nu, domnule Jan. Sunt nobil. Şi nu mă voi înjosi în ochii tatălui domniţei pe care o iubesc.

— Frumos spus, a apreciat rece domnul de la Stolz. Frumos şi îndrăzneţ. Trezeşti din nou în mine curiozitatea cercetătorului: până unde merge această îndrăzneală? Ha, să nu pierdem timpul, praful de puşcă şi plumbul aşteaptă. Ai o ultimă dorinţă?

— Aş dori să o văd pe domniţa Katarzyna.

— Ah! Şi mai ce? Să o mai fuţi o dată la despărţire?

— Şi pe fiul meu. Nu puteţi să-mi refuzaţi asta, domnule Jan.

— Ba pot. Şi refuz.

— Eu o iubesc!

— Vom remedia acest lucru imediat!

— Domnule Jan, a rostit Doamna Verde, iar timbrul vocii ei îţi aducea în minte diverse lucruri, printre care şi de miere. Dă dovadă de mărinimie! Dă dovadă de spirit cavaleresc, căci istoria recentă duce mare lipsă de astfel de exemple! Chiar şi catolicii cehi mi se pare că îndeplineau ultima dorinţă a husiţilor cehi, înainte să-i umple cu praf de puşcă. Îndeplineşte dorinţa domnişorului din Bielawa, domnule Jan. Observ că lipsa exemplelor de mărinimie demoralizează societatea la fel de mult ca şi prea multa îngăduinţă. Şi, în plus, vă rog eu în numele lui.

— Asta precumpăneşte, doamnă, a înclinat capul Biberstein. Aşa să fie. Ei, slujitori!

Domnul de la Stolz a dat porunci, slujitorii au alergat să le îndeplinească. După un timp nemilos de lung de aşteptare, uşa a scârţâit. În sala armelor au intrat două femei. Şi un copil. Un băieţel. Reynevan a simţit cum îl cuprinde un val de fierbinţeală şi sângele îl loveşte în faţă. Şi-a dat seama că a deschis şi gura fără să vrea. A închis-o căci nu voia să arate ca un cretin năucit. Nu era sigur de efect. Probabil că arăta ca un cretin năucit. Pentru că aşa se simţea.

Una dintre femei era matroană, cealaltă tânără fată, iar diferenţa de vârstă şi asemănarea izbitoare nu lăsau nicio îndoială – erau mamă şi fiică. Şi nu era greu de identificat nici din ce familie erau, mai ales pentru cineva care – ca Reynevan – ascultase cândva prelegeri despre soţiile şi fiicele celor mai importante familii sileziene, pe care le ţinuse doamna Formoza von Krossig la castelul raubritterilor din Bodak. Atât matroana, cât şi tânăra erau scunde şi îndesate, late în şolduri ca femeile de demult din neamul Biberstein din Pogorzela. Nasurile la fel de mici, cârne şi pline de pistrui

atestau fără putinţă de tăgadă că prin vinele lor curgea sângele de Pogorzela.

Pe matroană, Reynevan nu o cunoştea şi nu o văzuse niciodată. Pe tânără o văzuse. Cândva. O singură dată. Băieţelul agăţat de fusta ei avea ochi albaştri, mâini rotunjoare, capul acoperit în întregime cu buclişoare aurii şi arăta în general ca un prostuţ mititel, cu alte cuvinte, ca un heruvim mic, adorabil, bucălat şi pistruiat. Reynevan nu ştia de unde are acest farmec. Şi, de fapt, nici nu-l interesa. Pentru a observa şi a reflecta la aceste trăsături – pentru a căror descriere a fost nevoie de câteva fraze – lui Reynevan ia fost suficientă o clipă. Ţinând seama de faptul că, după calculele unor astronomi din acea vreme, ora – *hora* – se împărţea în *puncta, momenta, unciae* şi *atomi,* se poate spune că reflecţiile nu i-au luat lui Reynevan mai mult de o uncie şi treizeci de atomi{166}.

Cam de tot atâtea uncii şi atomi a avut nevoie şi Jan Biberstein ca să analizeze situaţia. Chipul i s-a întunecat periculos, fruntea homerică s-a încruntat ameninţător, nasul grecesc s-a zbârcit, mustăţile s-au zbârlit într-un mod rău prevestitor. Nepotul îngeraş avea drept bunic, după cum se pare, un diavol rău. Căci aşa arăta în acel moment domnul de la Stolz. O imagine atât de fidelă, că puteai să-l iei şi să-l pictezi direct într-o frescă din biserică.

— Nu e asta fata, a confirmat domnul Biberstein realitatea vizibilă, iar când a vorbit a mugit din gâtlej ca un leu. Se vede că nu este deloc această fată. Se vede că cineva îşi bate joc de mine. Doamnă soţie – vocea lui a răsunat în sala de arme ca o căruţă plină cu coşciuge goale. Fii amabilă şi mergi cu fiica dumitale în încăperile femeilor. Şi bagă-i minţile în cap. Aşa cum crezi de cuviinţă. Dar eu, dacă îmi este permis, te sfătuiesc să foloseşti o nuia de mesteacăn pe fundul gol. Până când obţii rezultate, adică până spune adevărul. Iar când vei fi în posesia acestui adevăr şi vei putea să mi-l împărtăşeşti, numai atunci să mi te arăţi în faţa ochilor. Până atunci să nu încerci să te arăţi, nici chiar cu alt scop.

Matroana a pălit uşor, dar a dat numai din cap, fără să rostească niciun cuvânt. Reynevan i-a prins privirea, când a tras-o pe fiica ei de mâneca albă care se vedea prin *cotehardie* verde. Nu era o privire deosebit de binevoitoare. Fiica – Katarzyna von Biberstein – l-a privit şi ea. Printre lacrimi. În privirea ei era un reproş. Şi părere de rău. Putea să ghicească ce regreta, ce îi reproşa. Dar nu prea dorea să ştie. Încetase să-l mai intereseze. Nu-l mai interesa deloc persoana Katarzynei von Biberstein. Toate gândurile lui alergau spre altă persoană. Despre care – şi-a dat brusc seama

– nu ştia nimic. În afară de nume, pe care îl ghicise deja.

După ce au plecat femeile cu băieţelul, Jan von Biberstein a înjurat. Apoi a mai înjurat încă o dată.

— *Nec cras, nec heri, nunquam ne credas mulieri*{167} a mârâit. De unde atâta perversitate în voi, femeile? Doamnă paharnic?

— Suntem perverse, a zâmbit Doamna Verde cu zâmbetul ei demonic, fermecător şi mortal. Suntem de neînţeles. Pentru că suntem fiicele Evei. Am fost făcute dintr-o coastă strâmbă.

— Domnia-ta ai spus!

— Cu toate acestea – Doamna Verde a privit la Reynevan pe sub gene –, în pofida aparenţelor, nu suntem uşor de înşelat. Nici de sedus. Încă de pe vremea grădinilor raiului ni se întâmplă, ce-i drept, să cedăm în faţa şerpilor. Dar niciodată în faţa şopârlelor.

— Ce vrea să însemne asta?

— Sunt o enigmă. Dezleagă-mă, domnule Jan!

Strălucirea din ochii lui Jan Biberstein s-a stins la fel de repede cum apăruse.

— Preacinstita doamnă paharnic – a accentuat mai tare decât până acum titlul – binevoieşte să glumească. Dar nouă aici nu ne arde de glumă. Nu-i aşa, domnule Bielau? Sau poate mă înşel? Poate eşti vesel? Poate ţi se pare că ai scăpat deja din laţ? Că ţiparul a alunecat afară din strânsoare? Mai e mult până acolo, o, foarte mult! Că nu tu ai lăsat-o cu burta mare pe Katarzyna mea, asta e bine! Dar ai atacat-o ca un tâlhar, iar pentru asta meriţi să fi sfârtecat în patru! Iar după aceea să fii predat episcopului din Wrocław, să te prăjească el acolo pe rug… Ai vrut să spui ceva, doamnă? Sau mi s-a părut.

— Ţi s-a părut.

Uşa a scârţâit şi în sala de arme a intrat matroana. Fără bonetă. Rumenă la faţă. Cu pieptul căzut.

— O, s-a bucurat domnul Jan. Aşa de repede a mers? Preacinstita doamnă Biberstein s-a uitat la soţul ei cu o superioritate îngăduitoare, s-a apropiat şi i-a şoptit mult timp ceva la ureche. Cu cât şoptea mai mult, cu atât domnul Jan se înroşea mai tare.

— Ha! a răcnit în sfârşit, stacojiu la faţă. Tânărul Wolfram Pannewitz! Ha, pe sufletul meu! Fac legătura! Hoinărea prin pădurea Goleniowski, se juca de-a cavalerul rătăcitor! Trebuie să o fi atacat când a fugit în pădure din faţa colectorului… Ha, o sută de diavoli încornoraţi! Îmi amintesc! Iar după

aceea a venit aici, ţii minte, nevastă, cum mai dădea ochii peste cap, roşea şi îi curgeau balele… A adus daruri! Ha! Dar de însurătoare nu avea poftă! Dar acum va avea. Pentru că nu este o partidă rea, doamnă soţie, nu e rea deloc. Mă duc imediat la Homole, la bătrânul domn Pannewitz, o să vorbim ca doi părinţi despre poznele urmaşilor noştri. O să vorbim despre onoare…

S-a întrerupt, a privit la Doamna Verde şi la Reynevan, ca şi când s-ar fi mirat că sunt încă aici. S-a ruşinat.

— Eu trebuie să…

— Nu trebuie nimic, l-a întrerupt brusc Doamna Verde. Preiau eu problema. Îl iau cu mine şi plecăm imediat.

— Nu vrei să înnoptezi aici, doamnă? Până la Schönau mai e o bucată bună de drum.

— Plec de îndată. Rămâi cu bine, domnule Jan.

Doamna Verde se grăbea, şi-a grăbit şi suita. Au pornit spre nord, peste stânci şi culmi. Mergeau repede, având în faţa lor masivul Ślęża, învăluit în ceaţă, iar în spate culmile vineţii Rychleby şi Jeseníky. Reynevan călărea la urmă, neştiind foarte bine încotro şi de ce. Încă nu-şi revenise.

Dar nu au mers mult. Dintr-odată, Doamna verde a poruncit să se oprească. I-a făcut semn lui Reynevan să meargă în urma ei.

La poalele dealului se afla o cruce de piatră a ispăşirii. De obicei, aceste cruci îi trezeau anumite asociaţii lui Reynevan, îl îndemnau spre reflecţie. De astă dată, crucea nu i-a provocat nimic şi nu l-a îndemnat la nimic.

— Descalecă!

A ascultat-o. Stătea în faţa lui, vântul îi umfla mantia, i-o lipea de siluetă.

— Aici ne despărţim, a spus Doamna Verde. Mă duc la Strzelin şi de acolo acasă, la Schönau. Tovărăşia ta nu este indicată. Înţelegi? Descurcă-te singur!

A încuviinţat din cap. Femeia s-a apropiat, l-a privit în ochi. O clipă. Apoi a întors privirea.

— Mi-ai sedus fiica, nemernicule, a spus ea încet. Iar eu… Eu, în loc să te plesnesc peste obraz şi să-ţi arăt dispreţ, trebuie să roşesc. Şi să-ţi fiu în gând recunoscătoare că… Ştii pentru ce. Ha, şi tu roşeşti? Bine. Întotdeauna este şi asta o consolare. Zadarnică, dar întotdeauna.

Şi-a muşcat buzele.

— Sunt Agnes de Apolda. Soţia paharnicului Bertold Apolda. Mama Juttei de Apolda.

— Mi-am imaginat.
— Mai bine mai târziu decât niciodată.
— Mă interesează când ţi-ai dat seama.
— Mai devreme. Dar am vorbit destul despre asta. Fortuna ţine cu tine, a continuat doamna. Eşti un exemplu clasic de răsfăţat al sorţii. Dar încetează să-ţi mai ispiteşti norocul. Fugi. Dispari din Silezia, cel mai bine pentru totdeauna. Aici nu eşti în siguranţă. Biberstein nu este singurul tău duşman, ai mai mulţi. Mai devreme sau mai târziu, unul dintre ei te va prinde şi s-a zis cu tine.
— Trebuie să rămân, a spus Reynevan muşcându-şi buzele. Nu plec până nu mă întâlnesc cu…
— Cu fiica mea, da? a mijit primejdios din ochi. Îţi interzic. Îmi pare rău, dar nu accept această legătură. Nu eşti o partidă bună pentru Jutta. Domnul din Ziębice te-a deposedat într-adevăr de tot, ţi-a luat totul, dar eu nu sunt chiar aşa de meschină ca Biberstein, aş fi acceptat şi un ginere sărac, dar cu inima bogată, fie ca iubirea să triumfe în coliba umilă. Dar nu-i voi îngădui fiicei mele să fie legată de un proscris urmărit. Tu însuţi, dacă ai puţină decenţa – şi ştiu că ai – nu vei permite ca duşmanii tăi să ajungă pe urmele tale până la ea. Nu o vei expune primejdiilor şi batjocurii. Confirmă!
— Confirm. Dar aş vrea…
— Să nu vrei, l-a întrerupt imediat. Nu are sens. Uită de ea. Şi las-o şi pe ea să uite. Au trecut deja doi ani, băiete. Ştiu că te doare, dar ascultă ce-ţi spun: timpul are mari calităţi tămăduitoare. Se întâmplă ca săgeata lui Amor să rămână înfiptă acolo mult timp. Dar şi aceste răni se vindecă cu timpul, dacă nu le zgândăreşti. Fata va uita. Poate chiar a şi uitat. Nu-ţi spun asta ca să te fac să suferi. Dimpotrivă, vreau să te simţi uşurat. Te chinuieşte gândul la responsabilitate, la obligaţie. La datorie. Nu ai nicio datorie, Reinmar. Eşti liber de orice obligaţii. Poate că sunt prozaică în faţa suferinţei, dar de ce să poetizăm? Faptul că v-aţi culcat unul cu altul este un episod fără importanţă.
Nu a răspuns. Doamna s-a apropiat foarte mult de el.
— Întâlnirea cu tine… a şoptit, atingându-i cu băgare de seamă obrazul. Întâlnirea cu tine a fost o plăcere. O voi ţine minte. Dar nu aş vrea să te mai întâlnesc niciodată. Nici să te văd. Niciodată şi nicăieri. Este clar? Răspunde!
— Este clar.
— În cazul că îţi trece ceva prin cap, să ştii că Jutta nu este la Schönau.

A plecat. Nu are rost să-i tragi de limbă pe cei din partea locului, nimeni nu ştie unde este. Ai înţeles?

— Am înţeles.

— Atunci rămâi cu bine!

CAPITOLUL 15

În care Reynevan – datorită unui anumit anarhist – se întâlneşte în sfârşit cu iubita lui.

Cârciumăreasa care trecea pe lângă el l-a privit întrebător, arătând spre cana goală din faţa lui. Reynevan a refuzat printr-o mişcare din cap. Băuse destul, iar berea nu era dintre cele mai bune. Ca să spunem drept, era chiar o poşircă. La fel şi mâncarea servită. Faptul că totuşi aici se opreau mulţi oaspeţi nu se putea explica decât prin lipsa de concurenţă. Şi Reynevan se oprise aici, la Ciepłowody, atunci când aflase că următorul tractir este de abia în Przerzeczyn, pe drumul spre Wrocław. Dar până la Przerzeczyn mai era peste o milă şi se întuneca deja.

Am nevoie de ajutorul cuiva, şi-a spus Reynevan.

Analiza situaţia de aproape o oră şi se străduia să elaboreze un plan de acţiune logic. De fiecare dată ajungea la concluzia că fără ajutorul cuiva, nu va reuşi mare lucru.

După ce se despărţise de Agnes de Apolda, Doamna Verde, depăşind descurajarea pe care i-o provocaseră cuvintele ei, plecase la Powojowice. Ceea ce a găsit acolo l-a demoralizat şi mai mult. Proprietarului pe care îl instalase Jan din Ziębice pe moşia confiscată de la Peterlin nu-i trebuiseră nici doi ani pentru a transforma vestita şi prospera postăvărie într-o adevărată ruină. Nicodemus Verbruggen, maistrul vopsitor flamand, plecase undeva în Wielkopolska, căci nu mai suportase şicanele. În contul prinţului din Ziębice se acumulau datoriile. *Va veni şi vremea socotelilor, preaînălţate prinţ,* scrâşnea din dinţi Reynevan. *Vremea să ne reglăm conturile. Şi a răfuielii.*

Deocamdată am nevoie de ajutor. Fără ajutor nu fac mare lucru.

Doi bărbaţi şedeau în colţ, neobservaţi, aplecaţi deasupra cănilor. Erau îmbrăcaţi simplu şi sărăcăcios, dar prea curat ca să fie vagabonzi, iar pe chipurile lor nu se vedea pecetea pe care o lasă lupta continuă cu foamea. Unul dintre ei avea mustăţi foarte stufoase, celalalt o faţă rumenă şi strălucitoare. Amândoi aveau glugi. Amândoi priveau des – prea des, observase Reynevan – în direcţia lui.

Am nevoie de ajutor. La cine să mă duc? La canonicul Otto Beess? Ar trebui să mă duc la Wrocław, iar asta e riscant.

La Brzeg, la călugării Sfântului Duh? Se îndoia că îl mai ţin minte, trecuseră peste cinci ani de când lucrase la spital. Şi apoi, Birkart von Grellenort putea avea ochi şi urechi şi acolo. Poate să se ducă totuşi la Świdnica? Justus Schottel şi Szymon Unger, cunoscuţii lui Szarlej de la tiparniţa de pe strada Kraszewice, îşi aminteau în mod sigur de el, căci îi ajutase patru zile la ilustraţiile şi gravurile obscene.

Probabil că acesta este cel mai bun plan, şi-a spus el. Szarlej şi Samson, care îl vor căuta prin Silezia – şi îl vor căuta cu siguranţă – vor ajunge în mod sigur la tiparniţă. Până atunci va sta ascuns acolo, va născoci un plan…

Un plan cum să se apropie pe ascuns de Nicolette.

Cei doi bărbaţi din colţ vorbeau în şoaptă, apropiindu-şi glugile una de alta. De mai mult timp nu mai priviseră în direcţia lui Reynevan.

Poate mi s-a părut, şi-a spus el, *poate am devenit bolnăvicios de bănuitor? Nu văd peste tot decât iscoade şi spioni. O, dar acum, tipul acela înalt de lângă tejghea, negricios la faţă şi cu părul negru, care seamănă cu o calfă plecată în călătorie se uită pe furiş la mine. Mi se pare că mă priveşte cu coada ochiului. Aşadar, spre Świdnica,* s-a decis Reynevan. S-a ridicat în picioare şi a aruncat pe masă câteva monede. Dintre cele dăruite la despărţire de Doamna Verde. *La Świdnica prin Rychbach.* Pe calul pe care i-l dăduse Doamna Verde.

A ieşit din încăperea plină de fum şi a inspirat aerul serii de noiembrie, în care se simţea deja adierea boreală a iernii, prevestind ger şi ninsoare.

E 12 noiembrie, şi-a spus el, *o zi după Sfântul Martin. Peste trei săptămâni începe postul Crăciunului. Peste alte patru va fi Naşterea Domnului.* A stat o clipă pe loc, privind cerul, pictat de apus în dungi de foc purpurii. *Pornesc în zori,* s-a hotărât, ieşind în potecă şi îndreptându-se spre grajdul în care îşi ţinea calul şi în care intenţiona să-şi petreacă noaptea. *Dacă nu zăbovesc pe drum, ajung la Świdnica înainte de închiderea porţilor…*

S-a împiedicat. De un trup. Pe jos, chiar în pragul colibei, zăcea un om. L-a recunoscut imediat. Era unul dintre cei doi din colţ, cel cu sprâncene stufoase. Acum, când gluga îi căzuse, i se vedea tonsura mare, care îi lăsa numai o cunună subţire de păr deasupra urechilor. Zăcea într-o baltă de sânge. Avea gâtlejul tăiat de la o ureche la alta.

Săgeata trasă din arbaletă a lovit cu atâta forţă grinda de deasupra capului său, că s-au scuturat şi paiele din acoperiş. Reynevan a sărit într-o

parte, s-a ghemuit, a doua săgeată a nimerit în peretele văruit, chiar lângă obrazul lui, pudrându-l cu praf de var. A luat-o la fugă cuprins de panică. Când a văzut în stânga panglica neagră a unei alei, a luat-o pe acolo fără ezitare. Săgeţile de arbaletă îi şuierau pe lângă urechi. A sărit peste nişte butoaie, peste o grămadă de bălegar, a nimerit în şanţul din jurul casei. Şi aici s-a izbit de cineva. Atât de tare, că au căzut amândoi.

Celălalt s-a ridicat primul. Era cel de-al doilea bărbat din colţ, cel cu faţa strălucitoare. Şi acesta avea tonsură. Reynevan a înşfăcat un lemn gros din grămada de lângă zid şi se pregătea să lovească.

— Nu! a strigat omul cu tonsură, lipindu-se cu spatele de zid. Eu nu…

A horcăit şi a vomitat sânge. Nu a căzut, a rămas sprijinit. De sub bărbie îi atârna o săgeată care îl ţintuise de grindă. Reynevan nu auzise şuieratul. S-a ghemuit şi a ţâşnit pe alee.

— Hei! Stai!

S-a oprit aşa de brusc, încât a alunecat pe iarbă direct sub copitele calului. Era chiar calul lui. Murgul de la Doamna Verde, pe care îl ţinea acum de căpăstru tipul înalt şi negricios cu înfăţişare de calfă plecată în drumeţie.

— În şa! a poruncit răguşit, dându-i căpăstrul. În şa, Reynevan din Bielawa. La drum! Şi nu te opri!

— Cine eşti?

— Nimeni! Drumul! Valea!

L-a ascultat.

Nu a ajuns departe, noaptea era neagră ca smoala şi îngrozitor de rece. Văzând o căpiţă pe marginea drumului, Reynevan s-a băgat adânc în fân. Clănţănea din dinţi. De frig şi de frică.

La Ciepłowody cineva încercase să-i ia viaţa. Încercase să-l omoare. Cine? Biberstein, după ce reflectase mai profund? Slugile episcopului? Inchiziţia? Cine erau bărbaţii cu tonsură, care îl supravegheaseră în cârciumă? Şi de ce fuseseră ucişi? Cine era omul cu înfăţişare de calfă, care îl salvase?

Se pierdea în presupuneri. A adormit, complet buimac.

Dimineaţa, Reynevan s-a trezit din cauza frigului şi a fost smuls complet din somn de bătaia clopotelor. După cum a constatat, din apropiere. A ieşit din fân şi s-a uitat în jur, a văzut zidurile şi turnurile. Priveliştea îi era

cunoscută. Oraşul pe care îl privea în lumina ceţoasă şi mistică a dimineţii era Niemcza – aici Reynevan mersese la şcoală, dobândise cunoştinţe şi încasase nuiele.

A intrat în oraş împreună cu mulţimea de drumeţi. Mort de foame, se orienta spre mirosul bucătăriilor, dar mulţimea de pe stradă l-a tras spre piaţă. Piaţa era plină de lume, oamenii stăteau înghesuiţi unul în altul.

— O să execute pe cineva, l-a lămurit sigur de el primul om întrebat despre motivul aglomeraţiei, un bărbat voinic cu un şorţ de piele. Cu siguranţă că o să-l tragă pe roată.

— Sau o să-l tragă în ţeapă, şi-a lins buzele o femeie slabă cu şorţ, ţărancă după înfăţişare.

— Şi după aceea vor da de pomană la lume.

— Vor fi indulgenţe, nu pe gratis, dar cică ieftine. Că doar au venit popii episcopiei. Tocmai de la Wrocław!

Pe eşafodul care se ridica mai sus de capetele mulţimii erau patru persoane. Doi călugări în veşminte de dominicani, un domn cu înfăţişare de slujbaş şi un soldat voinic, cu coif şi cu tunică roşu cu galben, pusă peste armură. Unul dintre dominicani vorbea, ridicând mereu braţele în gesturi exagerate. Reynevan şi-a încordat auzul.

— Erezia cehă dezgustătoare tulbură toată ordinea. Rosteşte învăţături rele şi perverse despre sacramente! Nesocoteşte căsătoria. Îndreaptă privirile spre desfătările trupeşti şi poftele animalice, desfiinţează toate legile şi toată ordinea publică, cu care erau pedepsite nelegiuirile. Şi, mai ales, însetată de sânge de catolic, îi condamnă pe toţi cei care nu sunt de acord cu blasfemiile lor să fie ucişi şi arşi de vii cu o cruzime bestială, unora le taie buzele şi nasul, altora mâinile şi picioarele, pe alţii îi sfârtecă în patru şi îi torturează în diverse chipuri. Îi îndeamnă să nimicească imaginile lui Isus Hristos, ale sfintei lui Născătoare şi ale altor sfinţi şi să-i batjocorească…

— Când daţi de pomană? a strigat cineva din mulţime. Soldatul de pe eşafod s-a îndreptat, uitându-se în toate părţile cu o strâmbătură răutăcioasă pe chip. Gălăgiosul a fost redus la tăcere.

— Ca să explic mai bine importanţa problemei, oameni buni, spunea acum slujbaşul îmbrăcat în negru – ca să vă deschid ochii asupra hidoşeniei ereziei cehe, voi citi aici o scrisoare căzută din cer. A căzut din cer la Wrocław, chiar în faţa catedralei şi este scrisă de Isus Hristos, Domnul nostru, amin.

Prin mulţime au început să se audă rugăciunile rostite în şoaptă, oamenii îşi făcea semnul crucii, dând coate vecinilor. S-a produs o oarecare vălmăşeală. Reynevan a început să se retragă, să-şi facă loc prin mulţime. Se săturase.

Pe eşafod al doilea dominican derulase un pergament.

— O, voi, păcătoşi şi netrebnici – a citit el cu patimă –, sfârşitul vostru este aproape. Eu sunt răbdător, dar dacă nu o rupeţi cu erezia cehă, vă voi blestema în vecii vecilor. Voi trimite asupra voastră grindină, foc, fulgere şi furtuni, ca să se nimicească munca voastră, am să vă distrug viile şi am să vă iau toate oile. Vă voi pedepsi cu vreme rea, voi arunca peste voi mare nevoinţă. De aceea, vă previn şi vă interzic să vă plecaţi urechea la husiţi, la ierarhii eretici, la magiştrii eretici şi alţi feciori de târfă, slugile Satanei. Şi cine va călca strâmb, nu va avea parte de viaţa veşnică şi în casa lui se vor naşte copii orbi şi surzi…

— Înşelătorie! a strigat cineva din mulţime cu glas de tunet. Popii au măsluit un fals! Nu credeţi, fraţilor, oameni buni! Nu le daţi crezare şarlatanilor episcopului!

Soldatul de pe eşafod a alergat la marginea acestuia, a răcnit porunci, arătând spre locul de unde se auziseră strigătele. Mulţimea s-a mişcat în valuri, când halebardierii s-au repezit în oameni, lovindu-i cu bastoanele. Reynevan s-a oprit, începea să devină interesant.

— Mamă! a strigat cineva din partea opusă a pieţei, o voce care i se părea cunoscută lui Reynevan. Biserica aceasta Catolică se numeşte Mamă? Este şarpele cel mai crud, care şi-a scuipat otrava peste creştinătate, atunci când a ridicat cu mâinile pline de sânge crucea cruzimii împotriva cehilor şi cu gurile lor corupte au convocat cruciada împotriva unor creştini adevăraţi! Preoţimea nelegiuită şi mincinoasă vrea să ucidă în Cehia adevărul nemuritor al Domnului, care îl are drept apărător pe însuşi Dumnezeu şi se răspândeşte cu ajutorul lui. Iar cine ridică mâna împotriva adevărului lui Dumnezeu, aceluia i se cuvin moartea şi chinul.

Slujbaşul de pe eşafod a dat porunci, a arătat cu mâna, iar spre cel care striga au început să-şi facă loc prin mulţime nişte zdrahoni posomorâţi, cu haine negre.

— Roma este o târfă de vânzare! a răcnit cineva cu o voce de bas, din cu totul alt loc. Papa este Antihristul!

— Curia de la Roma – a răsunat o voce asemănătoare, dar din cu totul alt loc – este o bandă de pungaşi! Nu sunt preoţi, sunt tâlhari păcătoşi!

S-a auzit o lăută, şi o voce bine-cunoscută lui Reynevan a început să cânte tare şi sonor:

Adevărul e Hristos,
Şi minciuna Antihrist,
Popii nu spun adevărul,
Căci de el se tem,
Şi minciuni înşiră lumii!

Oamenii au început să râdă, au preluat cântecelul.

Halebardierii şi zdrahonii încruntaţi se învârteau în toate direcţiile, înjurau, loveau şi izbeau cu bâtele, scotoceau piaţa în căutarea scandalagiului. În zadar.

Reynevan avea şanse mai mari. Ştia pe cine să caute.

— Doamne ajută, Tybald Raabe!

Auzindu-i vocea, goliardul a sărit în sus, s-a izbit cu spatele de peretele despărţitor, speriind calul care se afla în partea cealaltă. Calul a dat cu copita în peretele grajdului, a nechezat, iar ceilalţi cai s-au luat după el.

— Domnişorul Reinmar… Tybald Raabe şi-a recăpătat suflul, dar paloarea de pe faţa lui nu voia deloc să-l părăsească. Domnişorul Reinmar! În Silezia? Nu-mi vine să cred ochilor!

— Îl cunosc, a spus tovarăşul goliardului, un pitic cu glugă. L-am mai văzut. Acum doi ani, la Grochowa Góra, la adunarea organizată cu ocazia Sfântului Mabon. Adică aşa cum spuneţi voi, *aequinoctium.* Era cu o domniţă frumoasă. Este de-ai noştri.

Şi-a scos gluga. Reynevan a scos fără să vrea un oftat. Capul ovoid al creaturii – nu exista nicio îndoială că nu este fiinţă omenească – era împodobit cu un smoc de păr roşcat, ţeapăn, ca spinii unui arici. Imaginea era completată de un nas, strâmb ca al papei de pe manifestul husit, şi ochi bulbucaţi, străbătuţi de vinişoare roşii. Şi urechi. Urechi uriaşe. Atât de mari, încât cuvântul „colosale” se înghesuia de la sine să iasă din gură.

Creatura a hohotit, încântată de impresia pe care o făcuse.

— Sunt un mamun, s-a lăudat el. Să nu-mi spui că nu ai auzit de noi.

— Am auzit. Acum o clipă, în piaţă. Deci este adevărat ce se spune despre voi…

— Că putem îndrepta sunetul încotro dorim?

Mamunul a deschis gura, dar vocea lui de bas a răsunat în spatele lui Reynevan, care a sărit de uimire.
— Sigur că putem, a râs vesel mamunul şi vocea lui a venit de undeva, dintr-o parte, de dincolo de grajdurile cailor. Pentru noi este un amuzament de copii. În vremurile de demult, aşa îi ademeneam pe călători în mlaştini, a continuat făptura, iar vocea venea de fiecare dată din alt loc: de dincolo de zid, de sub stogul de paie, din pod. Ca să ne amuzăm. Şi astăzi îi ademenim, dar pe cât posibil numai atunci când avem cu adevărat nevoie, că ne-am săturat de glume. Dar uneori ne prinde bine…
— Am văzut şi am auzit.
— Hai să bem ceva, a propus Tybald Raabe.
Reynevan şi-a înghiţit saliva. Mamunul a chicotit şi şi-a tras pe cap gluga strâmtă.
— Nu te teme, a explicat goliardul zâmbind. Suntem obişnuiţi. Dacă se miră cineva, îi spunem că este străin. Venit de departe.
— Din Samogitia, a smârcâit piticul şi s-a şters la nas cu manşeta. Tybald a născocit pentru mine chiar şi un nume din Samogitia. De fapt, mă cheamă Malevolt, Jon Malevolt. Dar când suntem cu alţii să-mi spui Brazauskas.

Cârciumarul le-a pus pe masă altă carafă, uitându-se din nou curios la mamun.
— Şi cum e pe acolo, pe la voi în Samogitia? nu s-a mai putut abţine. Tot aşa scumpete ca pe aici?
— Chiar mai rău, a răspuns serios Jon Malevolt. Pentru un urs se cer deja cincisprezece groşi. M-aş muta definitiv în părţile voastre, dar aici se diluează băuturile cam mult.
Cârciumarul s-a îndepărtat fără să arate în vreun fel că înţelesese aluzia. Tybald Raabe s-a scărpinat în cap. A ascultat povestea lui Reynevan. Concentrat, nu l-a întrerupt nici măcar o dată. Lăsa impresia că este cufundat în amintiri.
— Dragă Reynevan, a spus el în cele din urmă, renunţând la maniera enervantă de a-l numi „domnişor”. Dacă aştepţi un sfat de la mine, acesta va fi banal de simplu. Pleacă din Silezia! Te-aş preveni că ai aici mulţi duşmani, dar cu siguranţă că ştii asta deja. Din cauza lor ai venit aici, nu-i aşa? Ascultă un sfat bun: fugi în Cehia. Duşmanii tăi sunt prea puternici ca să le poţi face rău.

— Chiar aşa?

— Chiar aşa, din păcate.

Goliardul i-a aruncat o privire rapidă, sfredelitoare.

— Mai ales Jan, prinţul de la Ziębice, este cam sus pentru tine. Ştiu că te-a jefuit de avere, am văzut cum a lăsat în paragină postăvăria domnului Piotr. Şi ştiu destul de multe despre împrejurările morţii Adelei von Stercza, ca să-mi dau seama de intenţiile tale. Şi te sfătuiesc: renunţă la ele! Pentru prinţul Jan, răzbunarea ta, iartă-mi comparaţia, este ca un câine care latră la soare.

— Te cam pripeşti cu concluziile – Reynevan a înclinat puţin cana cu vin, care într-adevăr era cam prea botezat. Cam prea mult, Tybald. Poate că am alte misiuni şi treburi în Silezia? Vrei să mă convingi să renunţ şi la acestea? Tu? După ceea ce am văzut astăzi în piaţa din Niemcza? Mamunul a chicotit.

— A fost nostim, aşa e?

A rânjit arătându-şi dinţii strâmbi.

— Alergau ca bezmetici prin mulţime, se învârteau ca un căcat într-o găleată cu apă…

— Asta e misiunea noastră. Tybald Raabe era mai serios. Agitaţia este un lucru important. Iar Malevolt, după cum vezi, colaborează cu mine, mă ajută. Sprijină cauza noastră. Ne împărtăşeşte convingerile.

— O! a făcut curios Reynevan. În chestiunea învăţăturilor lui Wycliff şi Hus? Lichidarea primatului papalităţii? Împărtăşania *sub utraque specie* şi modificarea liturghiei? Necesitatea reformării Bisericii?

— Nu, l-a întrerupt mamunul. Nu în chestiile astea. Nu sunt idiot, şi numai un idiot ar putea crede că biserica voastră poate fi reformată. Dar sprijin toate mişcările şi avânturile revoluţionare. Pentru că scopul nu înseamnă nimic, mişcarea este totul. Trebuie să zgâlţâim lumea din temelii. Să provocăm haos şi confuzie! Anarhia este mama ordinii, mama ei de curvă! Să se prăbuşească ordinea cea veche, să ardă până în temelii! Şi sub cenuşă va fi diamantul înstelat, prefigurarea zorilor victoriei eterne.

— Înţeleg.

— Asta este! Cârciumare! Vin!

Cârciumarul, mare mirare, fusese probabil impresionat de cuvintele răutăcioase ale lui Malevolt, căci a început să servească un vin mai puţin subţiat. Şi consecinţele nu au întârziat să se vadă – mamunul din Samogitia

a început să sforăie, rezemat de zid. Iar cum şi cârciuma se golise, Reynevan şi-a dat seama că venise momentul că vorbească sincer.

— Am nevoie de un loc în care să stau ascuns, Tybald. Şi destul de mult timp. Până la Crăciun. Poate şi mai mult.

Tybald Raabe a ridicat întrebător din sprâncene, Reynevan nu a mai aşteptat alte întrebări şi i-a relatat de bunăvoie întâmplările din Ciepłowody. Fără să ocolească detaliile.

— Ai mulţi duşmani în Silezia, a concluzionat goliardul. În locul tău, nu m-aş ascunde, ci aş dispărea de aici cât ai clipi din ochi. Şi m-aş duce cel puţin în Cehia. Nu te-ai gândit la această soluţie?

— Trebuie… hm… să rămân. Reynevan a lăsat privirea în jos, pentru că nu era sigur cât de mult poate spune. Tybald Raabe era vulpoi bătrân.

— Înţeleg, a mormăit el înţelegător. Avem porunci, aşa este? Ştiam că Neplach va şti cum să profite de tine. Mă aşteptam la asta. Şi Urban Horn se aştepta. Iar Horn bănuieşte şi despre ce este vorba.

— Despre ce este vorba, dacă pot să întreb?

— Despre Vogelsang.

— Ce este Vogelsang?

— Hmm… păi…

Tybald s-a bâlbâit pe neaşteptate, s-a scărpinat la nas încurcat.

— Nu ştiu dacă pot să-ţi spun. Din moment ce întrebi, înseamnă că Flutek nu ţi-a spus. Şi mi se pare şi mie că e mai bine să nu ştii.

— Ce este Vogelsang?

— În anul 1423 – i-a explicat Grzegorz Heincze lui Lukasz Bożyczko –, Jan Žižka a poruncit să se alcătuiască un grup pentru misiuni speciale, care trebuia să fie trimis în afara graniţelor Cehiei, pe teritoriul duşmanului, unde Žižka plănuia încă de pe atunci să mute luptele pentru Potir. Grupul urma să acţioneze în mare secret, absolut independent de vechile reţele de spioni. Singura misiune era să pregătească terenul pentru incursiunile agresive în ţările vecine. Trebuia să-i ajute prin diversiuni, sabotaje, acţiuni teroriste pe taboriţii care porneau în expediţii să răspândească panica.

— Grupurile au fost alcătuite şi trimise. În Austria, în Bavaria, în Ungaria, în Luzacia, în Saxonia. Şi în Silezia, se înţelege. Grupul din Silezia a primit numele conspirativ de…

— Vogelsang… a şoptit Bożyczko.

— Vogelsang, a confirmat Tybald Raabe. Aşa cum spuneam, grupul primea ordine numai de la şeful cel mare. Legătura se menţinea cu ajutorul unor agenţi de legătură speciali. Şi agentul de legătură de la Vogelsang a murit. A fost ucis. Iar legătura s-a rupt. Vogelsang pur şi simplu a dispărut. Explicaţia era simplă: grupul se temea de trădare. Orice nou mijlocitor putea fi un provocator pus anume, iar această bănuială a fost întărită de valul de arestări în rândul reţelei şi al subgrupelor formate de Vogelsang. Neplach s-a gândit mult timp pe cine să trimită. În cine va avea încredere Vogelsang.

— Şi a găsit, a dat din cap Reynevan. Pentru că Peterlin era agentul de legătură al acestui Vogelsang, aşa este?

— Aşa este.

— Neplach crede că acest Vogelsang atât de adânc ascuns va avea încredere în mine? Numai pentru că Peterlin era fratele meu?

— Oricât ar fi de mică, această şansă există, a spus serios goliardul. Iar Flutek este disperat. Se ştie că Prokop Holý plănuieşte de mult o expediţie în Silezia. Prokop se bazează foarte mult pe Vogelsang, ţine seama de acest grup în elaborarea strategiei sale. Trebuie să ştie dacă Vogelsang…

— Dacă Vogelsang nu a trădat – a terminat fraza Reynevan, dându-şi seama despre ce era vorba. Poate că grupul a fost demascat, iar membrii ei prinşi şi recrutaţi de partea cealaltă.

Dacă cel care îl caută pe agentul de legătură al grupului este deconspirat, va fi prins şi ucis, iar trădarea va fi dovedită. Am dreptate?

— Da. Şi ce spui acum de sfatul meu? Îl iei în serios şi îţi iei tălpăşiţa de aici cât mai eşti încă în viaţă?

— Nu.

— Te vor pune la zid. Iar tu te laşi pus. Ca ultimul naiv.

— Contează cauza – a spus Reynevan după o tăcere mai lungă şi avea o voce ca episcopul la sărbătoarea Corpus Cristi.

— Ce?

— Cel mai important lucru este cauza noastră – a repetat Reynevan, cu o voce dură ca o piatră de mormânt. Când este vorba de binele cauzei, indivizii nu contează. Dacă prin aceasta, măreaţa cauză a Potirului va face încă un pas spre victorie, dacă aceasta va fi piatra de temelie a triumfului nostru final… Sunt gata să mă sacrific.

— De mult – a spus mamunul, care se vede că nu dormea deloc – de mult nu am mai auzit o asemenea prostie.

Tata fuse căruţaş,
Tot ce-avea la curve da
Şi eu fac acum la fel
Ce câştig tot lor le dau!

Locuitorii din satul Mieczniki se uitau încruntaţi la cei trei călăreţi care se clătinau în şa. Cel care cânta acompaniindu-se la lăută purta o beretă roşie cu coarne de sub care se vedea părul cărunt şi ciufulit. Unul dintre însoţitorii lui era un tânăr simpatic, al doilea un pitic antipatic, cu o glugă strâmtă. Piticul era, după cum se părea, cel mai beat dintre toţi trei. Era mai să cadă de pe cal, răcnea cu voce de bas, fluiera cu degetele în gură, se lega de fete. Ţăranii aveau chipuri posomorâte, dar nu s-au apropiat de ei, nu s-au încăierat. Cel cu beretă roşie avea o sabie la şold şi părea serios. Piticul neprietenos bătea uşor cu palma într-o bâtă şi ea neprietenoasă care atârna de oblâncul şeii şi al cărei capăt mai gros era îmbrăcat în fier forjat solid şi prevăzut cu un pinten de fier. Ţăranii nu aveau de unde să ştie că acea bâtă era vestitul *goedendag* flamand, arma cu care cavalerimea franceză se înfruntase cândva cu înverşunare la Courtrai, Rosebeke, Cassel şi în alte bătălii şi ciocniri. Dar era suficient să-l vadă.

— Nu aşa de tare, domnilor, a spus tânărul simpatic. Nu aşa de tare. Trebuie să respectăm principiile conspiraţiei.

— Conspiraţiei, rahat! a comentat cu o voce beată de bas piticul cu glugă. Să mergem! Haide, Raabe! Unde e hanul acela vestit? Mergem şi mergem şi mi s-a uscat gâtul!

— Ar mai fi cam o milă, s-a clătinat în şa bărbatul cărunt cu beretă cu coarne. Încă o milă, poate două… La drum! Dă pinteni calului, Reinmar din Bielawa!

— Tybald… *Nomina sunt odiosa…*{168} Conspiraţia…

— Ei, la naiba!

Mama mea-i spălătorească
Dar rufe nu spală
Ce pun alţii pe frânghie
Ea numai adună…

Piticul cu glugă a râgâit puternic.

— La drum! a răcnit el cu voce de bas, mângâind bâta care atârna de şa. La drum, nobili domni! Iar voi ce vă zgâiţi, ţopârlanilor? Mârlanilor! Mocofanilor!

Locuitorii din satul Grauweide îi priveau posomorâţi.

Când a sosit ceasul numit *nox intempesta,* iar satul de lângă mănăstirea Gdziemierz a fost invadat de domnia indivizibilă şi impenetrabilă a întunericului negru, spre hanul slab luminat „Sub Clopotul de Argint" s-au furişat doi bărbaţi. Amândoi erau îmbrăcaţi în haine negre, ajustate, care însă nu le stânjeneau mişcările. Pe cap şi pe faţă aveau acoperitori negre.

Au ocolit hanul, au găsit uşa din spate de la bucătărie şi s-au strecurat fără zgomot înăuntru. Ascunşi în bezna de sub scară, ascultau zarva vocilor care – în pofida orei târzii – se auzeau din sala mare de la etaj.

Beţi morţi, i-a spus prin semne unul dintre bărbaţii în negru celuilalt.

Cu atât mai bine, a răspuns celălalt, folosind tot alfabetul semnelor. *Aud doar două voci.*

Primul a ascultat atent câtva timp. *Trubadurul şi piticul,* a semnalizat. *Asta e bine. Provocatorul beat doarme în camera de alături. La treabă!*

Au urcat cu grijă scara. Acum auzeau clar vocile care discutau, mai ales una dintre ele, un bas care depăna un monolog nu foarte inteligibil. Din cămăruţa de alături se auzea un sforăit ritmic şi răsunător. În mâinile bărbaţilor în negru au apărut arme. Primul a scos un stilet de cavaler, al doilea a desfăcut repede o *navaja,* cuţit care se strângea cu o lamă îngustă şi ascuţită ca briciul, arma preferată a ţiganilor din Andaluzia.

La un semn au năvălit în cămăruţă, au sărit amândoi agili ca nişte tigri pe pat, au acoperit şi au înăbuşit cu perna omul care dormea acolo. Amândoi au lovit cu cuţitele în acelaşi timp. Şi amândoi au înţeles în acelaşi timp că se lăsaseră păcăliţi.

Dar era prea târziu.

Primul, lovit în ceafă cu *gudendag*-ul, s-a prăbuşit ca un copac sub securea tăietorului de lemne. Pe al doilea l-a doborât un picior de masă care a căzut nu se ştie de unde. Amândoi se prăbuşiseră, dar nu îşi pierduseră cunoştinţa, se zvârcoleau ca nişte viermi pe podea, zgâriau scândurile. Asta până când *gudendag*-ul s-a abătut asupra lor şi le-a zburat orice gânduri din cap.

— Ai grijă, Malevolt, au mai auzit înainte să cadă în neant. Nu-i ucide!

— Nu te teme! Le mai ard numai una şi *fertig!*

Unul dintre cei legaţi avea părul galben ca paiul, la fel şi sprâncenele, genele şi barba nerasă pe bărbia proeminentă. Celălalt, ceva mai în vârstă, era cât se poate de chel. Niciunul nu scotea o vorbă, niciun sunet. Stăteau legaţi cu spatele rezemat de zid, privind înainte în gol. Aveau chipurile ca moarte, fără urmă de emoţie. Ar fi trebuit să fie măcar un pic uimiţi, nedumeriţi – cel puţin de faptul că, în pofida răcnetelor şi a libaţiilor, niciunul dintre atacatorii lor nu era beat. De faptul că vocile veneau dintr-un loc unde nu era nimeni. Că erau aşteptaţi şi căzuseră într-o capcană gândită şi întinsă cu iscusinţă. Ar fi trebuit să fie uluiţi. Poate chiar erau. Dar nu o arătau. Din când în când, numai licărul lumânărilor făcea ca ochii lor morţi să prindă viaţă. Dar era doar o aparenţă.

Reynevan şedea pe pat, se uita şi tăcea. Mamunul se ascunsese într-un colţ, sprijinit în *gudendag.* Tybald Raabe se juca cu *navaja,* o deschidea şi o închidea.

— Te cunosc, a rupt primul tăcerea goliardul, arătând cu cuţitul spre bărbatul chel. Te numeşti Jakub Olbram. Ţii în arendă de la cistercienii lui Heinrich moara de la Łagiewniki. E nostim, toată lumea credea că eşti turnătorul care îi denunţa abatelui, adică a fost numai o acoperire? Nu te dai înapoi nici când e vorba să ucizi pe cineva pe ascuns.

Bărbatul cel chel nu a reacţionat. Nici măcar nu s-a uitat la cel care vorbea, parcă nici nu auzea cuvintele lui. Tybald Raabe a deschis cu zgomot *navaja* şi a lăsat-o deschisă.

— Nu departe de aici, în pădure, este un lac, s-a întors el către Reynevan. Pe fundul lui este nămol cam de un stânjen. Nu-i va mai găsi nimeni niciodată.

— Poţi să consideri că misiunea ta nu mai există, a adăugat el grav. Ai găsit Vogelsang. Numai că nu mai este Vogelsang. Este o bandă de tâlhari, gata să ucidă ca să-şi apere prada jefuită. Nu înţelegi? Grupul a fost finanţat cu fonduri importante. O grămadă de bani pentru organizarea reţelelor şi a grupurilor de diversiune, pentru pregătirea „operaţiunilor speciale”. Iar ei şi-au însuşit banii, au deturnat fondurile. Ştiu ce îi aşteaptă când se va afla acest lucru, iar Flutek îi va găsi, de aceea au evitat orice contact. Acum au intrat în panică şi de aceea sunt periculoşi. Ei au comis atentatul împotriva ta de la Ciepłowody, nimeni altcineva. De aceea te sfătuiesc: nicio milă. O

piatră de gât şi în lac cu ei!

Pe chipurile celor doi nu a apărut nici măcar o umbră de emoţie, în ochii morţi nu s-a aprins nicio scânteie de viaţă. Reynevan s-a ridicat în picioare şi a luat *navaja* din mâinile goliardului.

— Cine a tras în mine la Ciepłowody? Cine i-a ucis pe călugări? Voi?

Nicio reacţie. Reynevan s-a aplecat, le-a tăiat legăturile. Mai întâi unuia, apoi celuilalt. Le-a aruncat cuţitul la picioare.

— Sunteţi liberi, le-a spus sec. Puteţi pleca.

— Faci o greşeală, a spus Tybald Raabe.

— Eşti tare prost, a spus din colţul lui mamunul.

— Sunt Reinmar din Bielawa, a spus Reynevan, de parcă nici nu i-ar fi auzit. Fratele lui Piotr din Bielawa, pe care l-aţi cunoscut bine cândva. Slujesc aceleiaşi cauze, căreia i-a slujit şi Piotr. Locuiesc aici, la „Sub Clopotul de Argint". Voi locui aici toată săptămâna. Dacă apar aici Inchiziţia sau oamenii episcopului, această informaţie va ajunge în Cehia. Dacă într-o noapte voi pieri de mâna unor ucigaşi necunoscuţi, această informaţie va ajunge în Cehia. Prokop va şti că nu poate conta pe Vogelsang, pentru că Vogelsang nu mai există.

— Dacă este aşa cum spune Tybald, a continuat după o clipă, folosiţi bine aceste şapte zile. Înainte de o săptămână nu voi trimite nicio veste în Cehia. Ar trebui să fie suficient, în şapte zile puteţi ajunge departe. Neplach vă va găsi oricum, mai devreme sau mai târziu, dar asta este deja treaba voastră şi a lui. Pe mine nu mă interesează. Iar acum, căraţi-vă de aici!

Cei eliberaţi se uitau la el ca la un obiect, la un lucru care le este complet indiferent. Ochii lor erau morţi şi pustii. Nu au scos niciun sunet, nu au rostit nicio vorbă. Au plecat pur şi simplu.

Mult timp a domnit tăcerea.

— Numai uită-te la el, Raabe – a rupt tăcerea Malevolt. S-a sacrificat pentru cauză. Interesant, că nu pare deloc idiot. Dar e adevărat că aparenţele înşală.

— Când husiţii vor avea un papă al lor, a spus Tybald Raabe, ar trebui să te proclame sfânt, Reinmar. Dacă nu face asta, înseamnă că va fi un netrebnic nerecunoscător.

Reynevan a rămas la „Sub Clopotul de Argint" o săptămână, ziua stătea cu arbaleta pe genunchi, noaptea moţăia cu cuţitul sub pernă. Era singur – Tybald Raabe şi mamunul Malevolt plecaseră şi se ascunseseră. Este prea

mare riscul, îi explicaseră. Dacă se întâmplă ceva, vor fi departe. Dar nu s-a întâmplat nimic. Nu a venit nimeni să-l aresteze sau să-l asasineze pe Reynevan. Şansele de a deveni martir scădeau cu fiecare zi.

Pe 20 noiembrie a apărut Tybald Raabe. Cu veşti şi cu bârfe. Jakub Olbram dispăruse la Łagiewniki. Ca un bolovan în apă. Folosise desigur bine răgazul de o săptămână. În şapte zile, i-a spus goliardul, poţi să ajungi până la Lübeck, iar de acolo cu un vas chiar şi la capătul lumii. Pe scurt: Vogelsang nu există, putem să uităm de Vogelsang, putem să-i punem cruce. Trebuie să-i raportăm asta lui Prokop. Neîntârziat. Nu mai avem ce aştepta.

— Dar ca să fim siguri, să mai aşteptăm puţin, l-a rugat Reynevan. Încă o săptămână. Sau şi mai bine, o săptămână şi jumătate.

Şi Reynevan îşi pierduse orice nădejde, astfel că încetase să mai stea tot timpul la „Sub Clopot" şi să-şi omoare timpul cu lectura plicticoasă a cărţii lui Heinrich Suso, *Horologium sapientiae,* pe care o lăsase în cârciumă un fost student, care nu putuse plăti altfel pentru mâncare şi băutură. Dimineaţa punea şaua pe cal şi pleca. Se ducea adesea spre Brzeg. Spre satul Schönau, proprietatea paharnicului Bertold Apolda. Doamna Verde afirmase că Nicoletta nu este la Schönau, dar ar fi vrut să se convingă singur.

Tybald, care venea la Gdziemierz tot mai des, îl înţelesese şi îl descifrase destul de repede. Nu s-a lăsat dus de nas, l-a obligat pe Reynevan să-i mărturisească. După ce a ascultat până la capăt, s-a încruntat. Lucrurile de felul acesta se termină prost.

— Abia ai scăpat de o încurcătură cu o fată, abia ai scăpat ca prin minune din labele lui Biberstein şi te pregăteşti să te bagi în alta? Asta poate să te coste scump, domnişorule. Paharnicul Apolda nu acceptă să-i sufle nimeni în borş, iar episcopul şi Grellenort ştiu să pună şi ei lucrurile cap la cap, pot să te pândească lângă Schönau. Poate să te pândească Jan din Ziębice. Căci ai făcut mare vâlvă în Silezia.

— Vâlvă? Cum aşa?

— Circulă fel de fel de bârfe, a spus goliardul. Nu este exclus să le răspândească cineva intenţionat. Prinţul Jan a dublat străjile la Ziębice, se pare că astrologul curţii l-a avertizat în legătură cu un posibil atentat. În oraş se vorbeşte fără ocolişuri de un răzbunător al Adelei. Sunt comentate pe larg şi omorurile de la Ciepłowody. Şi revine ca un ecou şi problema atacului împotriva colectorului de taxe. Apar tot felul de oameni ciudaţi şi pun fel de fel de întrebări ciudate. Într-un cuvânt, a concluzionat Tybald Raabe, este

mai înţelept să renunţi la escapadele prin Silezia. Şi mai ales pe lângă Schönau.

— Vogelsang nu mai este, dar tu, Reinmar, tot mai ai o misiune de îndeplinit în Silezia. Poţi să te aştepţi la un trimis din partea lui Flutek înainte de Crăciun. Vor fi treburi de rezolvat, treburi importante şi e mai bine să nu le încurci. Iar dacă le încurci şi se află că este din cauză că ai o aventură amoroasă, vei răspunde cu capul. Şi e păcat de cap.

Tybald a plecat. Iar Reynevan, care până atunci nu era foarte decis, acum a început să se gândească fără întrerupere la Nicolette.

Pe 28 noiembrie a apărut la Gdziemierz Jon Malevolt, mamunul anarhist. Cu o propunere destul de surprinzătoare. În acest codru, l-a informat el clipind din ochi cu înţeles şi lingându-se pe buze, trăiesc două vidme de pădure, tinere, rotofeie şi simpatice, care au nevoi mari şi dispreţuiesc monogamia. Iar pe lângă asta, fac şi o varză cu carne admirabilă. El, Malevolt, tocmai se pregăteşte să le facă vidmelor o vizită prietenească, iar în doi, după cum se spune, este întotdeauna mai plăcut. Văzând că Reynevan oftează, se foieşte şi se perpeleşte, mamunul a comandat un ulcior de mied cu trei ani vechime şi l-a luat la întrebări.

— Aşadar, iubeşti, a rezumat mamunul ceea ce aflase, lovindu-se cu unghia în dinţi. Te perpeleşti, tânjeşti şi te ofileşti, pe deasupra şi total neproductiv. Nu e ceva nou, mai ales la voi, oamenii, probabil că vă place asta, iar poeţii voştri se pare că nu sunt în stare să facă nici două versuri fără aşa ceva. Dar tu ai fost la Toledo, frate. La ce serveşte magia de dragoste, te întreb eu pe tine? La ce foloseşte *philia?*

— M-aş jigni şi pe mine însumi, dacă aş încerca să o câştig prin *philia.*

— Important este efectul, tinere, efectul! În ultimă instanţă, este o problemă de atracţie sexuală care se satisface, de regulă – te rog să mă ierţi pentru cuvintele simple – băgând ce trebuie acolo unde trebuie. Nu mai face mutra asta! Nu există altă modalitate. Natura nu a prevăzut altceva. Dar dacă eşti atât de sfios, atât de *preux chevalier,* nu insist. Atunci cucereşte-o prin metoda clasică. Du-i flori în miezul iernii, o duzină de trandafiri, cumpără din oraş douăzeci de prăjiturele cu glazură şi intră în joc.

— Problema este că… pe cinstea mea, nu ştiu unde să o caut.

— Ha! mamunul s-a lovit peste genunchi. Problema aceasta o rezolvăm în doi timpi şi trei mişcări! Să găseşti persoana iubită? Un fleac. E nevoie numai de puţină magie. Scoală-te, mergem!

— Eu nu merg la vidme.

— Tu eşti în pierdere, naiba să te ia. Dar eu mă duc, mănânc varză cu carne… Hmm… şi ce este mai important: aduc componentele pentru descântec… Mă întorc imediat şi ne apucăm de treabă. Ca să nu pierdem timpul, desenează aici, pe podea, Scheva.

— Adică a Patra Pentagramă Venus?

— Văd ca te pricepi. Ştii şi inscripţia?

— Elohim şi El Gebil cu litere ebraice, Schii, Eli, Ayib cu alfabetul malachimilor.

— Douăzeci şi opt noiembrie. Vinerea de dinainte de prima duminică din post.

— Aşteaptă-mă duminică.

Mamunul s-a ţinut de cuvânt şi a respectat termenul. Pe 30 noiembrie, în prima duminică a postului, şi-a făcut apariţia chiar de dimineaţă. Şi s-a pus imediat pe treabă. A examinat cu ochi critic pentagrama desenată de Reynevan, a dat din cap lăsând să se înţeleagă că totul e corect. A pus în colţuri lumânări de ceară roşie şi le-a aprins, a scos din sac componentele, în cea mai mare parte mănunchiuri de ierburi. A fixat pe trepied un castronaş mic de fontă.

— Credeam că vei folosi magia Poporului Vechi, nu s-a putut abţine Reynevan. Adică a voastră.

— O voi folosi.

— Pentagrama a Patra. Venus este canonul magiei oamenilor.

— Şi de unde crezi că au luat oamenii canoanele magice? s-a îndreptat de spate Malevolt. Crezi că le-au născocit?

— Totuşi…

— Totuşi, l-a întrerupt mamunul, presărând în castronaş sare, ierburi şi prafuri, legăm ceea ce trebuie cu ceea ce trebuie. Cunosc şi arcanele omeneşti. Le-am studiat.

— Unde? Cum?

— La Bologna şi la Pavia. Şi cum? Normal. Dar tu ce ai crezut? Aha, înţeleg. Înfăţişarea mea. Te miră, nu-i aşa? Păi am să-ţi spun: omul când vrea, poate. Important este să gândeşti pozitiv.

— O să ajungem să vedem că primesc la studii şi fete, a oftat Reynevan.

— Aici exagerezi un pic, a spus acru mamunul. Nu vom vedea fete la universitate nici dacă am aştepta o sută de ani. Dar ajunge cu atâta fantezie,

să ne apucăm de lucruri concrete… La dracu'… Unde este flaconul cu sânge… A, uite-l.

— Sânge? Malevolt? Magie neagră? Pentru ce?

— Pentru protecţie. Înainte să începem Scheva, trebuie să ne protejăm.

— De ce anume?

— Dar tu ce crezi? De ameninţare!

— Care ameninţare?

— Când ieşim în astral şi atingem eterul – i-a explicat mamunul răbdător, ca unui copil –, ne expunem. Ne dezgolim. Devenim ţintă uşoară pentru *malocchio,* deochi. Nu este voie să ieşi în astral fără să te asiguri. Am învăţat asta în Lombardia, de la fetele din Stregherie. Începem, să nu pierdem timpul. Repetă după mine.

La răsărit Samael, Gabriel, Vionarai,
La apus Anael, Burchat, Suceratos.
De la miazănoapte Aiel, Aquiel, Masagariel,
De la miazăzi Charsiel, Uriel, Naromiel…

Flăcările lumânărilor zvâcneau. Ceara roşie sfârâia.

Ce se ascundea în catacombele de sub biserica Sfântul Matei nu ştia nimeni, nici chiar oamenii cei mai bătrâni şi locuitorii cei mai vechi din Wrocław. Nici chiar Cruciaţii cu Stea Roşie, de care aparţinea biserica şi care păşeau zilnic pe pardoseală nu ştiau ce se ascunde sub aceasta. Ca să fim mai exacţi: dintre Cruciaţi erau numai doi oameni care ştiau secretul. Cei doi făceau parte dintr-un grup de şapte călugări care îl slujeau pe Zburător ca informatori. Aceşti doi iniţiaţi cunoşteau intrarea secretă, ştiau formula magică cu ajutorul căreia se deschidea. Şi amândoi, fiind şi adepţi ai ştiinţelor tainice, cunoşteau şi arcana. Misiunea lor era să menţină *occultum* în ordine şi să-l asiste pe Zburător în calitate de acoliţi în timpul vivisecţiilor, al experienţelor necromantice şi al conjuraţiilor demonice.

Astăzi Zburătorul era asistat numai de unul dintre ei.

Celălalt era bolnav. Sau simula, ca să nu fie nevoit să-l asiste. Cripta era inundată de lumina cadaverică a mai multor lumânări şi de strălucirea infernală pâlpâitoare a cărbunilor care ardeau în trepiedul mare. Zburătorul, într-o haină neagră cu glugă, stătea în faţa unui pupitru plin de cărţi şi răsfoia paginile *Necronomiconului* lui Abdul Alhazred.

Alături de acesta se aflau alte grimoare magice, nu mai puţin importante şi puternice. *Ars Notoria, Lemegeton, Arbatel, Picatrix,* precum şi *Liber Juratus* a lui Honoriu din Teba, carte vestită şi atât de periculoasă, încât puţini erau aceia care îndrăzneau să folosească blestemele şi formulele cuprinse în ea.

Pe un bloc de granit mare şi neted ca un catafalc, care ocupa centrul încăperii, se afla un schelet. De fapt, nu era un schelet, ci oase aranjate sub forma scheletului omenesc: craniul, omoplaţii, coastele, bazinul, oasele braţelor, humerus, radius, femurul, tibia şi peroneul. Scheletul nu era complet, lipseau multe oase mărunte de la tălpi, de la încheieturile mâinilor şi de la degete, câteva vertebre cervicale şi lombo-sacrale, clavicula dreaptă se pierduse pe undeva. Toate oasele erau negre, unele puternic carbonizate. Călugărul ospitalier care îl asista în calitate de acolit ştia că erau rămăşiţele unui anumit franciscan, care fusese ars pe rug cu cinci ani în urmă pentru erezie şi vrăjitorie. Călugărul adunase personal oasele din cenuşă, le separase şi le aranjase cu mâna lui, iar ca să le găsească pe cele mai mici cernuse cenuşa rece a rugului prin sită.

Zburătorul s-a îndepărtat de pupitru şi s-a oprit în faţa unei mese de marmură, deasupra unui pergament curat desfăşurat. Şi-a suflecat mânecile hainei negre şi a ridicat braţele. În mâna dreaptă ţinea o baghetă făcută din ramuri de tisă.

— *Veritas lux via* – a început el calm, aplecându-se cu smerenie deasupra pergamentului – *et vita omnium creaturarum, vivifica me.* Yecologos, Matharihon, Secromagnol, Secromehal. *Veritas lux via, vivifica me.*[{169}]

Ai fi jurat că prin criptă a trecut o adiere de vânt. Flăcările lumânărilor au tremurat, focul de sub trepied a izbucnit năvalnic. Umbrele de pe ziduri şi de pe boltă au luat forme fantastice. Zburătorul s-a îndreptat, a întins braţele cu o mişcare bruscă.

— *Conjuro et confirmo super vos, Belethol et Corphandonos, et vos Heortahonos et Hacaphagon, in nomine Adonay, Adonay, Adonay, Eie, Eie, Eie, Ya, Ya, qui apparuis monte Sinai, cum glorificatione regis Adonay, Saday, Zebaoth, Anathay, Ya, Ya, Ya, Marinata, Abim, Jejia, per nomen stellae, quae este Mars, et per quae est Saturnus, et per quae est Luciferus, et per nomina omnia praedicta, super vos conjuro, Rubiphaton, Simulaton, Usor, Dilapidator, Dentor, Divorator, Seductor, Seminator, ut pro me labores!*[{170}]

Focul răbufnea, umbrele dansau. Pe pergamentul până acum curat,

imaculat, au început dintr-odată să apară hieroglife, simboluri, sigle şi semne, la început palide, devenind apoi repede negre.

— Helos, Resiphaga, Iozihon, a recitat Zburătorul, urmărind cu mişcarea toiagului figurile care apăreau. Ythetendyn, Thahonos, Micemya. Nelos, Behebos, Belhores. *Et diabulus stet a dextris.*{171}

Călugărul a tresărit. Recunoscuse gesturile şi formulele.

Suficient de bine pentru a-şi da seama că maestrul Grellenort aruncă asupra cuiva un blestem cumplit, în stare să-l lovească de la distanţă pe cel vizat cu slăbiciune, boală, paralizie, ba chiar moarte. Dar nu era timp să se înspăimânte, nici să analizeze pe cine alesese maestrul drept victimă. Zburătorul a întins mâna cu un gest nerăbdător. Acolitul a scos repede din cuşca de lemn o porumbiţă albă şi i-a întins-o.

Cu o mişcare blândă, Zburătorul a liniştit pasărea care tremura. Şi i-a smuls capul cu un gest brusc. A strâns-o în mână ca pe o lămâie şi a stors sângele direct pe *occultum,* trasând pe pergament modele complicate.

— Alon, Pion, Dhon, Mibizimi! *Et diabulus stet a dextris!*

Zburătorul a spintecat următoarea porumbiţă ţinând-o de aripi şi de picioruşe. Următoarelor trei le-a smuls capul cu dinţii.

— Shaddai El Chai! *Et diabulus stet a dextris!*

E nevoie de timp, şi-a spus acolitul, *până să ajungă blestemul acolo unde a fost trimis. Dar când va ajunge, omul care a fost ţinta lui este pierdut.*

Penele şi fulgii zburau prin criptă, ardeau în foc, erau purtaţi de aerul cald sub boltă. Zburătorul a scuipat penele care i se lipiseră de buze, a pus bagheta pe pergamentul ud de sânge.

— Rtsa-brgyud-blama-gsum-gyaaaal! a urlat Zburătorul. Baib-kaa-snagag-ting-adsin-rgyaaai! Arată-mi-l! Găseşte-l! Ucide-l!

Sub ochii acolitului, care mai văzuse nu o dată aşa ceva, scheletul carbonizat a fost înconjurat de o strălucire roşiatică. Strălucirea se îngroşa repede, prindea contur, devenea tot mai materială, îmbrăca repede scheletul într-un corp luminos. Venele şi arterele roşii din cauza focului au început să se răsucească şi să se învârtă în jurul oaselor pârjolite.

— N'ghaa, n'n'ghai-ghaaai! Iä! Iä! Găseşte-l şi ucide-l!

Scheletul s-a cutremurat. S-a mişcat. Oasele au zgâriat granitul catafalcului. Craniul negru a clănţănit din dinţii carbonizaţi.

— Shoggog, phthaghn! Iä! Iä! Y-hah, y-nyah! Y-nyah!

— Scheva! Aradia!

Malevolt a presărat peste tăciuni o mână de prafuri – judecând după miros, lemnul-Domnului şi ace de pin. În flacăra care a izbucnit a turnat sânge dintr-un flaconaş.

— Aradia! *Regina delle streghe!*[172] Să i se întunece vederea celui care mă pândeşte. *Fiat! Fiat! Fiat!*

— Eia!

Mamunul a turnat trei picături de ulei pe tăciunii încinşi şi a întins degetele.

— Scheva! Eia!

Con tre gocciole d'olio
Cu trei picuri de ulei,
Te blestem, dispari şi arzi, malocchio,
Izbeşte-o pe Aradia cu putere.
Se la Pellegrina adorerai
Tutto tu otterai!

Flăcările lumânărilor s-au repezit brusc în sus.

Lumânările s-au stins dintr-odată, umplând cripta cu miros de funingine. Flacăra de pe trepied a dispărut în mijlocul jăraticului şi a rămas să mai mocnească mult timp ascunsă acolo adânc. Scheletul de pe catafalcul de granit s-a desfăcut din nou cu zgomot într-o sută de oase şi oscioare negre, carbonizate.

Iar pergamentul de pe pupitru, acoperit cu hieroglife necromantice şi îmbibat cu sânge de care se lipise puful de porumbel, a luat foc brusc, s-a răsucit, s-a înnegrit. Şi s-a mistuit.

S-a făcut îngrozitor de frig. Magia care umpluse cripta până adineauri ca un clei cald dispăruse. Complet şi ireversibil. Zburătorul a înjurat urât.

Călugărul a oftat. Parcă cu oarecare uşurare.

Aşa era cu magia. Existau zile când nimic nu reuşea. Când totul se strica. Când nu mai rămânea nimic altceva de făcut decât să renunţi la magie.

Înainte să arunce descântecul propriu-zis de dragoste, Malevolt, după obiceiul Triburilor Vechi, s-a împodobit cu o cunună din crenguţe uscate. Arăta aşa de caraghios, că Reynevan abia reuşea să rămână serios.

Descântecul de dragoste propriu-zis era uimitor de simplu: mamunul s-a mulţumit să stropească pentagrama cu un extract de genţiană şi probabil de heliotrop. A aruncat câteva ace de pin peste tăciunii aprinşi şi a presărat apoi un vârf de cuţit de afine zdrobite. A pocnit de câteva ori din degete, a fluierat, gesturi tipice, de asemenea, pentru Magia Veche. Dar când a început invocaţia, a folosit versuri din *Cântarea Cântărilor*.

— *Pone me ut signaculum super cor tuum ut signaculum super brachium tuum quia fortis est ut mors.*[173] Ismai! Ismai! Maică Soare, al cărei trup este alb ca laptele stelelor! *Elementorum omnium domina*[174], Doamna Creaţiei, Hrănitoarea Lumii!

Regina delle streghe!
Una cosa voglio vedere,
Una cosa di amore
O vento, o acqua, o fiore!
Serpe strisciare, rana cantare
Ti prego di non mi abandonare![175]

— Priveşte, a şoptit Malevolt. Priveşte, Reynevan!

În ceaţa uşoară care se ridica deasupra pentagramei se mişca ceva, tremura, dansa într-un mozaic de reflexe clipitoare. Reynevan s-a aplecat, şi-a concentrat privirea. O clipă i s-a părut că vede o femeie, o brunetă înaltă cu ochii ca nişe stele, cu semnul semilunei pe frunte, îmbrăcată într-o rochie cu nenumărate modele, cu nuanţe schimbătoare de alb, arămiu şi violet. Până să-şi dea bine seama la cine se uită, vedenia a dispărut, dar prezenţa Mamei Universului se simţea în continuare. Ceaţa de deasupra pentagramei s-a îngroşat. Iar după aceea s-a luminat din nou şi a văzut ceea ce dorea să vadă.

— Nicolette!

Parcă l-ar fi auzit, căci a întors brusc capul. Avea o căciulă cu tiv de blană, o haina brodată, un şal de lână înfăşurat în jurul gâtului. În spatele ei se vedeau sute de mesteceni golaşi. Iar dincolo de mesteceni un zid. O clădire. Un castel? Un turn de pază? Un templu?

Iar după aceea totul a dispărut. Cu totul, complet şi definitiv.

— Ştiu unde este asta, a spus mamunul, înainte ca Reynevan să înceapă să protesteze. Am recunoscut locul.

— Atunci vorbeşte!

Mamunul i-a spus. Nu a apucat să termine bine, că Reynevan alerga deja la grajd să pună şaua pe cal.

Viziunea nu-l înşelase. A văzut-o pe fundalul mestecenilor albi, încă şi mai albi pentru că se aflau la marginea unui codru bătrân de stejari. Iapa ei sură păşea încet, punând cu grijă picioarele în zăpada adâncă. A dat pinteni calului, s-a apropiat mai mult. Iapa a nechezat, armăsarul lui murg a răspuns.

— Nicolette!

— Reinmar!

Era îmbrăcată bărbăteşte: o haină vătuită, brodată, cu guler din blană de castor, mănuşi de călărie, *braccae,* adică jambiere groase confecţionate din lână vopsită, cizme înalte. Căciula cu tiv de blană avea un volan de mătase, care îi acoperea ceafa şi obrajii, în jurul gâtului îşi înfăşurase de câteva ori un şal de lână cu vârful aruncat liber pe umăr, ca o *liripipe* bărbătească.

— Ai rostit un descântec pentru mine, ai recurs la magie, a spus ea rece. Am simţit. M-a obligat o forţă anume să vin aici. Nu m-am putut împotrivi. Ai făcut farmece, recunoaşte.

— Am făcut, Nicolette.

— Mă cheamă Jutta. Jutta de Apolda.

O ţinea minte altfel. În aparenţă, nimic nu se schimbase, nici faţa, ovală ca a Madonnei lui Campin, nici fruntea înaltă, nici arcul perfect al sprâncenelor, nici nasul puţin cârn, nici forma gurii. Şi nici expresia chipului, oarecum copilăresc. Se schimbaseră ochii. Sau poate că nu se schimbaseră deloc, poate că ceea ce vedea acum în ei fusese acolo dintotdeauna. Gândirea rece, ascunsă în albastrul abisului senin, gândirea şi enigma care aştepta să fie descifrată, taina care aştepta să fie descoperită. Lucruri pe care le mai văzuse. În ochi aproape la fel de albaştri şi la fel de reci. În ochii mamei. Ai Doamnei Verzi.

S-a apropiat şi mai mult. Caii fornăiau, aburul din nările lor se amesteca.

— Mă bucur să văd că eşti sănătos, Reinmar.

— Mă bucur să văd că eşti sănătoasă… Jutta. Frumos nume. Păcat că mi l-ai ascuns atât de mult timp.

— Dar m-ai întrebat vreodată ce nume am?

— Cum aş fi putut? Te-am luat drept altă persoană. M-ai păcălit.

— Te-ai păcălit singur, a spus Jutta privindu-l drept în ochi. Te-a amăgit visul tău. Poate că în sufletul tău ai fi dorit să fiu altcineva. Când am fost

răpită, tu însuţi m-ai arătat cu degetul tovarăşilor tăi şi ai spus că sunt fiica lui Biberstein.

— Am vrut… a lăsat frâul liber. Trebuia să te protejez împotriva…

— Tocmai! l-a întrerupt ea. Şi eu ce era să fac? Să neg? Să le spun acelor tâlhari nemernici cine sunt cu adevărat? Ai văzut, Katarzyna era moartă de frică. Am preferat să mă las eu răpită…

— Şi să mă păcăleşti în continuare pe mine. La Grochowa Góra nu ai tresărit deloc când ţi-am spus „Katarzyna”. Ai preferat să rămâi incognito. Ai preferat să nu ştiu cine eşti. M-ai păcălit pe mine, l-ai păcălit pe Biberstein, i-ai păcălit pe toţi…

— Da, pentru că am fost nevoită – şi-a muşcat buzele şi a lăsat privirile în jos. Nu înţelegi? Când am coborât dimineaţa de pe muntele Grochowa în Frankenstein, m-am întâlnit cu un negustor, un armean. Mi-a propus să mă ducă la Stolz. Şi imediat cum am ieşit din oraş, să nu-mi cred ochilor, i-am văzut pe cei doi, Katarzyna Biberstein şi Wolfram Pannewitz cel Tânăr. Nu era nevoie să spună nimic, era de ajuns să te uiţi la ei, ca să-ţi dai seama că în noaptea aceea nu numai eu cunoscusem… Hmm… că nu numai eu avusesem… hmm… aventuri interesante. Katarzyna se temea de tatăl ei şi era cuprinsă de panică, Wolfram încă şi mai rău de tatăl lui… Şi ce puteam să fac? Să le povestesc despre farmece? Despre zborul pe cer la sabatul vrăjitoarelor? Nu, a fost mai bine pentru amândouă să facem pe proastele şi să spunem că fugiserăm din mâinile răpitorilor. Mă bizuiam pe faptul că, de frica răzbunării domnului Jan, raubritterii vor fugi peste nouă mări şi nouă ţări şi adevărul nu va ieşi niciodată la iveală. Nu aveam de unde să ştiu că Katarzyna Biberstein rămăsese însărcinată…

— Şi că eu voi fi acuzat că am siluit-o, a încheiat el pe un ton amar. Şi nu ţi-a păsat câtuşi de puţin că pentru mine aceasta însemna condamnarea la moarte. Şi o ruşine mai rea decât moartea. O pată pe onoare. Eşti o adevărată Iudita, Jutta. Ai tăcut în legătură cu violul şi m-ai trădat la fel cum l-a trădat tiza ta pe Holofern. Le-ai dat capul meu.

— Nu ai ascultat ce am spus?

Jutta a tras de căpăstru.

— Dacă te dezvinovăţeam de acuzaţia de viol, însemna să te acuz de vrăjitorie. Crezi că ţi-ar fi stat capul mai bine pe umeri? Oricum, şi aşa nu mă asculta nimeni, ce greutate are cuvântul unei fete, fără minte, după cum se ştie, faţă de cuvântul unui cavaler care jură pe cruce? Ar fi râs de mine şi ar fi spus că sufăr de isterie şi de palpitaţii uterine. Iar tu erai în siguranţă în

Cehia, acolo nu te putea ajunge nimeni. Cel puţin până când, aşa cum mă aşteptam, Wolfram Pannewitz îşi va învinge frica şi va cădea la picioarele lui Biberstein ca să ceară mâna Katarzynei.

— Până acum nu a făcut asta.

— Pentru că este un nemernic. Se pare că lumea este plină de nemernici. Când e vorba să se culce cu o fată, se înghesuie care mai de care. Şi după aceea? Fac pe niznaiul. Picioarele la spinare şi fuga în străinătate…

— Asta e o aluzie la mine?

— Ce repede înţelegi!

— Ţi-am scris scrisori.

— Şi i le-ai trimis Katarzynei Biberstein. Dar nici ea nu a primit nimic. Nu sunt vremuri prielnice pentru corespondenţă. Păcat. Aş fi fost bucuroasă să aflu că eşti în viaţă. Aş fi citit cu plăcere ce scrie… Reinmar al meu!

— Nicolette a mea… Jutta… Te iubesc, Jutta.

— Te iubesc, Reinmar, a răspuns ea întorcând capul. Dar asta nu schimbă nimic.

— Nu schimbă nimic?

— Ai venit în Silezia numai de dragul meu? a ridicat vocea. Mă iubeşti până la moarte, vrei să rămâi unit cu mine până la sfârşitul vieţii? Dacă îmi dau consimţământul, renunţi la tot şi fugim împreună undeva, la capătul lumii? Imediat, acum, aşa cum stăm aici? Acum doi ani, când m-am dăruit ţie, eram gata s-o fac. Dar te-ai temut. Iar acum te împiedică fără îndoială o misiune importantă pe care trebuie să o aduci la îndeplinire. Recunoaşte! Ai de îndeplinit o misiune?

— Am, a recunoscut, roşind fără să ştie de ce. Este o misiune cu adevărat importantă, o obligaţie sfântă. Ceea ce fac, fac şi pentru tine. Pentru noi. Misiunea mea va schimba faţa lumii, va îndrepta această lume, o va face mai bună şi mai frumoasă. Într-o lume ca aceasta, într-o adevărată împărăţie a lui Dumnezeu, atunci când va veni, vom trăi tu şi eu, vom trăi şi ne vom iubi până la moarte. Îmi doresc asta, Jutta. Visez la asta.

— Am douăzeci de ani, a spus ea după o tăcere lungă. Sora mea are cincisprezece, de Bobotează se căsătoreşte. Se uită de sus la mine şi m-ar crede nebună dacă ar afla că nu o invidiez deloc pentru măritişul ei şi cu atât mai puţin pentru logodnic, un beţivan şi un prostănac de trei ori mai în vârstă decât ea. Şi poate că într-adevăr nu sunt normală? Poate că tata a avut dreptate atunci când mi-a luat şi mi-a ars cărţile lui Hildegard din Bingen şi ale lui Christine de Pisan. Ei, iubitul meu Reinmar, deocamdată

îndeplineşte-ţi misiunea, luptă pentru idealuri, caută Graalul, schimbă şi îndreaptă lumea. Eşti bărbat, iar acestea sunt treburi bărbăteşti, să lupţi pentru visuri, să cauţi Graalul şi să îndrepţi lumea. Iar eu mă întorc iarăşi la mănăstire.

— Jutta!

— Nu face mutra asta uimită! Da, în momentul de faţă stau în mănăstirea clariselor din Biserica Albă. Din proprie voinţă. Când va trebui să decid ce fac mai departe, voi decide tot din proprie voinţă. Deocamdată sunt numai *conversa*… Şi nu chiar complet. Mă mai gândesc. Ce voi face mai departe.

— Jutta…

— Nu am terminat. Ţi-am spus că te iubesc, Reinmar, pentru că te iubesc, te iubesc cu adevărat. Iar tu schimbă lumea, eu te aştept. Neavând altă variantă, ca să fiu sinceră…

A întrerupt-o, s-a aplecat în şa şi a cuprins-o de mijloc. A ridicat-o în braţe, a scos-o din şa, i-a scos picioarele din scări şi s-au prăbuşit amândoi într-un troian adânc. Au clipit din ochi, scuturând zăpada uscată de pe pleoape şi de pe gene şi s-au privit în ochi. În raiul pierdut şi în raiul redobândit. I-a mângâiat cu mâinile tremurătoare haina, blana delicată şi textura fină a postavului, se lăsa fermecat de asprimea sfidătoare a broderiei florale, urmărea cu degete tremurătoare pliscurile şi cusăturile cu grosimi tainice, muşca uşor vârfurile degetelor, apuca, strângea şi mângâia nasturii şi năsturaşii incitant de tari, agrafele încântător de încâlcite, copcile, clamele şi cataramele. Printre oftaturi copleşea cu mângâieri împletitura groasă de lână a şalului care gâdila plăcut degetele tremurătoare, dezmierda buclele, delicateţea divină a pânzei scumpe turceşti. Şi-a îngropat faţa în blana gulerului, trăgând în piept fericit miresmele savuroase ale întregii Arabii. Jutta gâfâia şi gemea spasmodic, zbătându-se în braţele lui, îşi înfipsese unghiile în mânecile jachetei lui, îşi lipise obrazul de haina vătuită.

I-a scos căciula cu o mişcare bruscă, i-a desfăcut cu degetele tremurând şalul înfăşurat la gât şi încolăcit ca un şarpe Jörmungand[176], a dat la o parte nerăbdător marginea rochiei de mătase, a ajuns ca Marco Polo în Chitai la goliciunea ei, la pielea netedă a obrazului şi la goliciunea incitantă a urechii, care ieşea de sub ţesătură. I-a atins urechea cu buzele nerăbdătoare. Nicolette a gemut, s-a încordat, i-a îmbrăţişat gulerul vătuit, a apucat cu mâna aspră, a strâns şi a mângâiat catarama tare de alamă a curelei lui.

Se strângeau cât puteau de tare în braţe şi şi-au contopit buzele într-un

sărut, un sărut lung şi pătimaş. Foarte lung şi foarte pătimaş.

Jutta a gemut.

— Mi-e frig la spate, i-a şoptit suflându-i pătimaşă direct în ureche. M-am udat de la zăpadă.

S-au ridicat tremurând. De frig şi de emoţie.

— Apune soarele.

— Apune.

— Trebuie să mă întorc.

— Nicolette… Nu am putea să…

— Nu, nu am putea, a şoptit. Locuiesc într-o mănăstire, doar ţi-am spus. Şi a început postul Crăciunului. Nu se poate în post…

— Dar… dar eu… Jutta…

— Pleacă, Reinmar.

Când s-a uitat ultima dată, stătea la marginea pădurii, reflectând lumina soarelui care se îndrepta spre apus. În această lumină şi în amurgul de iarnă – vedea aceasta cu o claritate uluitoare – nu mai era Jutta de Apolda, fiica paharnicului din Schönau, *conversa* de la clarise. La marginea pădurii, călare pe o iapă sura, stătea o zeiţă. O siluetă luminată de o frumuseţe stranie, o apariţie nepământeană, *divina facies, miranda species*[177]. Venera cerurilor, doamna stihiilor. *Elementorum omnium domina.*

O iubea şi o adora.

CAPITOLUL 16

În care au loc numeroase întâlniri, prietenii despărţiţi se reîntâlnesc şi vine Anul Domnului o mie patru sute douăzeci şi opt. An bogat în evenimente.

S-a întors încet, îngândurat, cu ochii pironiţi în coama calului, lăsându-l să clefăie somnoros prin zăpada udă, fără să mai aleagă el drumul. A tăiat şoseaua spre Wrocław şi a luat-o pe aceleaşi scurtături pe care venise. Nu se grăbea, deşi se lăsa amurgul, iar discul roşu al soarelui dispărea încet în spatele vârfurilor copacilor.

Calul a fornăit, copitele au lovit în bârne şi scânduri.

Reynevan a ridicat capul, a tras de frâu. Ajunsese mai repede decât se aşteptase la puntea care se întindea peste marginea prăpăstiei pe fundul căreia şerpuia şi mugea un pârâu repede. Puntea era îngustă, se clătina şi era cam putrezită. Când se grăbise să ajungă la Jutta, trecuse cu calul pe ea. Acum a preferat să descalece şi să apuce de căpăstru calul care fornăia.

Era la mijlocul drumului când a observat cum dintre fagii de dincolo de punte apare un călăreţ cu mantie neagră.

Reynevan a încremenit. S-a uitat instinctiv în jur, deşi nici nu putea visa să se întoarcă cu calul pe pune. Instinctul nu-l înşelase. În spatele lui era alt călăreţ. A scrâşnit din dinţi, blestemând în gând propria neglijenţă şi lipsă de vigilenţă. Lângă călăreţul care stătea la ieşirea de pe punte a mai apărut încă unul. Reynevan a apucat mai strâns frâiele calului care fornăia. A pipăit mânerul stiletului. Şi a aşteptat să vadă ce se întâmplă.

Cei care îi blocaseră drumul aşteptau şi ei în mod evident acelaşi lucru, deoarece niciunul nu rostea niciun cuvânt şi nu făcea niciun gest. Reynevan s-a uitat în jos, sub punte. Nu i-a plăcut ce a văzut. Prăpastia era adâncă, iar stâncile în jurul cărora se învolbura pârâul aveau marginile al naibii de ascuţite.

— Cine sunteţi? a întrebat Reynevan. Şi ce vreţi de la mine?

— Tu eşti cel care vrea ceva de la noi, a spus cel din spate, dându-şi jos gluga. E momentul să precizezi ce anume. Şi din porunca cui.

Reynevan l-a recunoscut imediat. Era bărbatul înalt şi smead, cu un chip oarecare şi înfăţişare de calfă pornită în drumeţie. Cel care îl observase primul la cârciuma din Ciepłowody şi apoi îl salvase, dându-i calul.

Ceilalţi şi-au dat şi ei jos glugile. Pe unul dintre ei îl cunoştea. Era

blondul neruşinat cu bărbia proeminentă care dăduse buzna peste el noaptea în cămăruţă, cu *navaja* andaluză în mână. Pe al treilea, a cărui faţă slabă şi osoasă amintea de un craniu de mort, nu îl cunoştea şi nu îl văzuse niciodată. Dar îşi închipuia cine este.

— Şi unde este al patrulea? a întrebat îndrăzneţ. Acel domn Olbram sau cum îl cheamă. Cel care nu a reuşit să mă ucidă în somn la „Sub Clopot”.

Cap-de-mort a dat la o parte mantia care ascundea arbaleta încordată. Dimensiunile mici şi aspectul estetic precar arătau că este o armă de vânătoare, nu de luptă. Aceste arbalete nu erau pe măsura celor de luptă, în privinţa razei de acţiune şi a forţei loviturii, dar le întreceau fără îndoială în privinţa preciziei. Un trăgător exersat nu dădea greş cu o astfel de armă, iar de la o distanţă mai mică de douăzeci de paşi ar fi nimerit exact la fel de bine ca Wilhelm Tell din cantonul Uri.

— Am să-ţi zgârii calul, a spus Cap-de-mort, de parcă i-ar fi citit gândurile. Îl zgârii numai puţin cu coada săgeţii. Calul se va cabra şi te va arunca de pe punte. Când îţi vor găsi trupul pe fundul prăpastiei, cu oasele frânte, patronii tăi şi Inchiziţia vor considera că a fost un accident. Te vor înscrie la rubrica de pierderi şi vor uita.

— Nu slujesc Inchiziţia.

— Puţin îmi pasă cui slujeşti. Eu cunosc provocatorul după miros. Iar duhoarea ta ajunge până aici.

— Şi eu am nasul la fel de fin!

Reynevan, deşi încremenise de frică, făcea pe durul.

— Şi simt miros de trădător, de tâlhar şi de delapidator şi în plus de nemernic ordinar! Am stat destul de vorbă cu tine. Trage, omoară-mă, nelegiuit vândut. O, mă bucur la gândul ce îţi va face Neplach când va pune mâna pe tine.

— Tremuri de frică, iscoadă! a spus blondul. Orice iscoadă este un laş.

Reynevan a lăsat frâul, a apucat stiletul.

— Vino pe punte, domnule curajos când eşti în avantaj, a răcnit. Aici este loc exact pentru doi! Haide, vino! Sau poate că ţii cuţitul acela numai pentru cei care dorm?

Cap-de-mort a lăsat arbaleta şi a râs sec. Calfa cea oacheşă l-a imitat, o clipă mai târziu, chicotea şi blondul.

— Ce aprig este, a spus. Leit frate-său!

— Leit frate-său, a repetat Cap-de-mort. Vino la noi, Reinmar din Bielawa, fratele lui Piotr din Bielawa. Vrem să-ţi strângem mâna,

Reynevan, fratele tovarăşului nostru Peterlin, sfântă să-i fie amintirea.

Reynevan a mânat de pe punte calul care fornăia. Avea o expresie de învingător şi îşi stăpânea şi tremurul genunchilor. Cap-de-mort i-a strâns mâna, l-a bătut pe umăr. De aproape se vedea şi mai bine cât este de slab, ce înfăţişare cadaverică are.

— Te rugăm să ne ierţi pentru vigilenţa noastră deosebită, a spus el. Viaţa ne-a învăţat aşa. Şi de aceea suntem în viaţă.

— Aşa cum ai ghicit corect – a continuat – noi suntem Vogelsang. Nu am trădat, nu am trecut de partea cealaltă, nu am schimbat tabăra. Nu am delapidat fondurile încredinţate. Suntem gata de acţiune. Credem că vii din partea lui Prokop şi a lui Neplach. Credem că îi reprezinţi pe ei, că ai împuterniciri de la ei. Că trebuie să ne conduci din porunca lui, căci a venit timpul. Aşadar, condu-ne, Reynevan. Avem încredere în tine. Mă numesc Drosselbart.

— Bisclavret, s-a prezentat blondul, întinzând mâna.

— Rzehors.

Palma calfei oacheşe era tare şi aspră ca o scândura negeluită.

— Mulţumesc pentru calul din Ciepłowody.

— Nu ai pentru ce – Rzehors avea privirea încă şi mai dură decât palma. Am fost curioşi încotro vei pleca cu acel cal.

— Aţi mers pe urmele mele?

— Am vrut să ştim unde te duci, a repetat ca un ecou blondul, Bisclavret. De la cine vei cere ajutor.

— Călugării aceia…

— Dominicanii din Świdnica, spionii Inchiziţiei. Îl văzuseră pe Rzehors, nu am vrut să riscăm… Cu atât mai mult cu cât la cârciumă mai erau încă doi tipi în legătură cu care aveam anumite bănuieli. Aşa că…

— Aşa că am făcut ce trebuia, a încheiat fără patimă Rzehors. Şi am plecat pe urmele tale. Unii dintre noi credeau că ai pornit în galop spre Świdnica, să te pui la adăpost sub aripioara Inchiziţiei… Olbram…

— Chiar aşa, s-a băgat în vorbă Reynevan, când blondul s-a întrerupt. Unde este domnul Olbram? Cel care ar fi trebuit să fie asasinul meu?

Bisclavret a tăcut mult timp. Rzehors a mormăit ceva încet. Pe buzele subţiri ale lui Drosselbart a apărut o strâmbătură ciudată.

— S-a produs o divergenţă de opinii, a spus în cele din urmă slăbănogul. În legătură cu tine, cu persoana ta. În legătură cu ceea ce trebuie să facem. Nu ne-am înţeles cu el, aşa că…

— Aşa că el a plecat, a intervenit repede Rzehors. Acum suntem numai noi trei. Să nu mai zăbovim aici, că se lasă noaptea. Să mergem la Gdziemierz.

— De ce la Gdziemierz?

— Am făcut cercetări la Gdziemierz şi la hanul tău „Sub Clopot”. Este un adăpost foarte bun şi sigur. Vrem să ne mutăm acolo. Ai ceva împotrivă?

— Nu.

— Atunci pe cai şi la drum.

Era noapte, din fericire luna lumina, iar zăpada scrâşnea şi strălucea.

— Mult timp nu aţi avut încredere în mine, a spus Reynevan când au ieşit din pădure la drum. Cât pe-aci să mă ucideţi. Sunt fratele lui Peterlin şi totuşi…

— Sunt vremuri – l-a întrerupt Drosselbart – când fratele îşi trădează fratele şi este pentru el ca un adevărat Cain. Sunt vremuri când fiul îşi trădează tatăl, mama – fiul, nevasta – bărbatul. Supusul îşi trădează regele, soldatul căpetenia, preotul pe Dumnezeu. Am avut bănuieli în privinţa ta. Nu fără motiv.

— Cum aşa?

— La Frankenstein ai stat în închisoarea Inchiziţiei, a rostit din cealaltă parte Rzehors. Inchizitorul Heincze ar fi putut să te recruteze de partea lui. Să te oblige prin şantaj sau prin ameninţări să colaborezi. Sau pur şi simplu să te miruiască.

— Exact, a confirmat grav şi Drosselbart, aranjându-şi gluga. Despre asta a fost vorba. Şi nu numai.

— Dar despre ce altceva?

— Neplach te-a trimis în Silezia ca momeală, a strigat din spate Bisclavret. El era pescarul, noi peştii, iar tu râma din cârlig. Nu voiam să credem că eşti chiar atât de naiv, încât să fii de acord cu un astfel de aranjament. Să accepţi un joc dublu fără un scop ascuns. Nu eram siguri, care poate fi acest scop şi ce fel de joc joci. Şi aveam dreptul să bănuim tot ce e mai rău, recunoaşte.

— Aveaţi, a încuviinţat el fără plăcere.

Au mers mai departe. Luna lumina. Potcoavele răsunau pe pământul îngheţat.

— Drosselbart?

— Da, Reinmar?

— Eraţi patru. Acum sunteţi trei. Dar la început? Nu aţi fost mai mulţi?

— Ba da. Dar ne-am mai rărit.

Drosselbart, Bisclavret şi Rzehors s-au instalat la „Sub Clopot” cu acea nonşalanţă fără grija a unor foşti oameni de lume, pe care până acum Reynevan o cunoscuse şi o văzuse numai la Szarlej. Hangiul făcuse la început o mutră neîncrezătoare şi îi privise pieziş, dar se liniştise atunci când Drosselbart i-a pus în mână o pungă arătoasă, atât de îndesată, că dobândise o duritate de metal. Şi primise asigurările lui Reynevan că totul este în ordine.

Reacţia şi mutra cârciumarului nu au fost nimic în comparaţie cu reacţia şi mutra lui Tybald Raabe, care a apărut a doua zi la Gdziemierz. Goliardul a amuţit. E clar, îl recunoscuse imediat pe Bisclavret şi ştia cu cine are de-a face. Dar încă mult timp nu s-a putut linişti şi nu a putut să scape de neîncredere. Pentru asta a fost nevoie de o convorbire lungă, bărbătească. La sfârşitul căreia Tybald Raabe a oftat. Şi le-a transmis vestea pe care o adusese.

— Dintr-o clipă în alta, le-a spus el, va veni la Gdziemierz un emisar, trimisul lui Prokop şi al lui Neplach.

„Dintr-o clipă în alta” a fost de-abia pe 5 decembrie, în vinerea de după Sfânta Barbara. Iar trimisul aşteptat de la Prokop şi Flutek a fost, spre marea mirare, dar şi spre nu mai mica bucurie a lui Reynevan, un vechi cunoscut: Urban Horn. Prietenii s-au salutat călduros, dar imediat a venit rândul lui Horn să se mire atunci când i-a văzut înşiraţi în faţa lui pe Droseelbart, Rzehors şi Bisclavret.

— M-aş fi aşteptat mai curând să văd moartea, a recunoscut după prezentări, când au rămas singuri. Neplach m-a trimis ca să te ajut să găseşti Vogelsang. Iar tu, priviţi, oameni buni, nu numai că i-ai găsit, dar se vede clar că i-ai şi îmblânzit. Te felicit, prietene, te felicit din toată inima. Prokop se va bucura. Contează pe Vogelsang.

— Şi cine îi va transmite vestea? Tybald?

— Bineînţeles că Tybald. Reynevan?

— Ce este?

— Păi Vogelsang… sunt numai trei… Cam puţini… Nu erau mai mulţi?

— Erau. Dar s-au rărit.

Până apucă adevărul să-şi pună ghetele, minciuna străbate o jumătate de

lume – locuind mai mult timp împreună cu Vogelsang, se convinsese de adevărul acestui proverb. Toţi trei minţeau fără încetare, în orice împrejurare, ziua, noaptea, în zilele de lucru şi duminica. Erau mincinoşi patologici, oameni pentru care noţiunea de adevăr nu exista deloc. Fără îndoială, acesta era rezultatul faptului că trăiseră mult timp în clandestinitate – adică în prefăcătorie, minciună, printre aparenţe.

Din acest motiv, nu puteai fi sigur nici în privinţa persoanelor lor, a poveştilor lor de viaţă şi nici chiar a naţionalităţii. De exemplu, Bisclavret spunea că este francez, cavaler francez, îi plăcea să se prezinte ca luptător galez, *miles gallicus.* Ceilalţi doi îi poceau încântaţi numele în *morbus gallicus,* dar Bisclavret nu se supăra, căci se obişnuise. Făcuse parte cândva, aşa cum afirma chiar el, dintr-o bandă vestită, *Ecorcheurs,* Jupuitorii, tâlhari cumpliţi, care îşi jefuiau victimele nu numai de bogăţii, ci şi de pielea pe care le-o jupuiau de vii. Dar această versiune era oarecum contrazisă de accentul lui, care îţi sugera împrejurimile Cracoviei, mai curând decât ale Parisului. Dar şi accentul putea fi fals. Cadavericul Drosselbart nu ascundea faptul că poartă un nume de împrumut. *Verum nomen ignotum est*[{178}]*,* spunea el fluturând din mână. Întrebat de ce naţionalitate este, spunea la modul destul de general, *de gente Alemanno*[{179}]. Putea fi şi adevărat. Dacă nu era o minciună.

Rzehors nu preciza în legătură cu locul naşterii sale nici ţara, nici ţinutul, atunci când vorbea în general despre aşa ceva. Dar când vorbea despre altceva, accentul lui şi colocvialismele sale alcătuiau un amestec atât de confuz şi de haotic, atât de năucitor şi derutant, încât te pierdeai după primele propoziţii. Ceea ce, de altfel, urmărea fără îndoială şi Rzehors.

Toţi trei dădeau totuşi anumite semnale caracteristice – Reynevan avea prea puţină experienţă ca să le recunoască şi să le descifreze. Toţi cei trei membri din Vogelsang sufereau de o inflamaţie cronică a încheieturilor, îşi frecau adesea din reflex încheietura mâinii, iar când mâncau, îşi protejau farfuria sau castronul cu antebraţul. Szarlej, care îi privise mai târziu, descifrase rapid aceste semnale. Drosslebart, Rzehors şi Bisclavret îşi petrecuseră o parte importantă din viaţă în închisori. În temniţe. În cătuşe.

Când era vorba de chestiunile de serviciu, Vogelsang nu mai minţea, oamenii vorbeau concret şi practic de te apuca disperarea. În câteva conversaţii care se prelungiseră mult în noapte, cei trei le relataseră lui Reynevan şi lui Horn ce pregăteau în Silezia. Drosselbart, Rzehors şi

Bisclavret au prezentat unul după altul rapoarte despre agenţii recrutaţi şi despre cei infiltraţi, pe care îi aveau în cele mai multe oraşe din Silezia, mai ales în cele care se aflau pe traseul cel mai probabil al marşului armatelor husite. Vogelsang a prezentat fără ezitare, ba chiar cu o oarecare mândrie, raportul asupra stării financiare, care rămăsese solidă şi mai mult decât satisfăcătoare, în pofida cheltuielilor enorme.

Discutând planurile şi strategiile, Reynevan a înţeles că nu-i mai despart de atac şi de război decât câteva săptămâni. Cei trei membri ai Vogelsangului erau cât se poate de siguri că husiţii vor ataca Silezia în primăvara viitoare. Urban Horn nu a confirmat şi nu a negat, a arborat un aer enigmatic. Strâns cu uşa de Reynevan, a dezvăluit misterul. Este mai mult ca sigur că Prokop va ataca Silezia, a afirmat.

— Silezienii şi oamenii din Kłodzko au invadat regiunile Broumov şi Náchod de trei ori: în anul 1421, în 1425 şi anul acesta, în august, imediat după victoria de la Tachov. Iar bestialităţile pe care le-au comis atunci cer o răzbunare pe măsură. Episcopul de Wrocław şi Půta din Častolovice trebuie să primească o lecţie. Aşa că Prokop o să le dea o lecţie de nu o vor uita nici o sută de ani. Este absolut necesar, ca să se ridice moralul armatei şi al populaţiei.

— Aha! a făcut Reynevan.

— Şi asta nu e tot. Silezienii au instituit blocada economică atât de bine, încât practic au nimicit comerţul. Închid şi drumurile comerciale pentru mărfurile venite din Polonia. Această blocadă îi costă scump pe cehi, iar dacă mai durează mult, poate să-i coste şi viaţa. Papistaşii şi susţinătorii Luxemburghezului nu pot învinge armatele husite, pe câmpurile de luptă încasează înfrângere după înfrângere. Dar în domeniul războiului economic încep să câştige, le dau husiţilor lovituri simţitoare. Asta nu mai poate continua. Blocada trebuie ruptă. Iar Prokop o va rupe. Frângând cu aceeaşi ocazie, dacă reuşeşte, coloana vertebrală a Sileziei. Cu zgomot. În aşa fel, încât s-o schilodească pentru o sută de ani.

— Şi este vorba numai despre asta? a întrebat Reynevan cu dezamăgire în voce. Numai despre asta? Dar misiunea? Dar mesajul? Dar răspândirea cuvântului adevărat al lui Dumnezeu? Lupta pentru adevărata credinţă apostolică? Pentru idealuri? Pentru dreptatea socială? Pentru o lume nouă mai bună?

— Dar bineînţeles!

Horn a ridicat capul şi a zâmbit cu colţul gurii.

— Sigur că este vorba şi de asta! Despre o lume nouă mai bună şi despre credinţa adevărată. Este de la sine înţeles, astfel că nici nu mai este cazul să amintim. De aceea nu am pomenit-o.

— Atacarea Sileziei, a spus el, rupând tăcerea lungă şi grea, este aşadar ceva sigur şi va avea loc cu toată certitudinea la primăvară. Singurul lucru pe care încă nu-l ştim este direcţia din care va lovi Prokop. Pe unde va intra: Prin Trecătoarea Lewin? Prin Poarta Międzylesie? Dinspre Landeshut? Sau poate va intra dinspre Luzacia, după ce le va învăţa minte mai întâi pe cele Şase Oraşe? Asta nu ştiu. Şi aş vrea să ştiu. Dar pe unde naiba umblă Tybald Raabe?

Tybald Raabe s-a întors pe 12 decembrie în vinerea de dinainte de a treia duminică a postului. Nu a adus informaţiile aşteptate de Horn, dar a adus bârfe. La Cracovia, în ziua de Sfântul Andrei, regina Sonka i-a născut regelui polonez Iagello cel de-al treilea fiu, botezat Cazimir. Bucuria polonezilor a fost oarecum stricată de horoscopul vestitului magician şi astrolog, Henryk din Brzeg, după care cel de-al treilea fiu al lui Iagello fusese zămislit şi se născuse sub o conjunctură stelară nefavorabilă; în timpul domniei lui, a prevestit astrologul, regatul polonez va cunoaşte multe nenorociri şi înfrângeri. Reynevan s-a frecat la frunte, a căzut pe gânduri. Îl cunoştea pe Henryk din Brzeg şi ştia că acesta cumpăra horoscoape de la „La Arhanghel”, de la Telesma. Iar horoscoapele lui Telesma se adevereau întotdeauna. În toată amploarea lor.

După cum se vedea, Urban Horn manifesta un interes moderat pentru soarta dinastiei Iagellonilor. Aştepta alte veşti. Iar Tybald Raabe nici nu a apucat să se odihnească ca lumea şi a şi fost trimis din nou în lume.

După cea de-a treia săptămână de post, au început primele viscole. Cu toate acestea, Reynevan se dusese de câteva ori la Biserica Albă, la întâlnire cu Jutta de Apolda. Pentru că era ger, nu se mai puteau întâlni în pădure, aşa că rendez-vous-urile se desfăşurau cu încuviinţarea stareţei zâmbitoare, pe faţă, în grădina mănăstirii, sub privirile curioase ale clariselor îmbrăcate în cenuşiu. Şi, prin forţa lucrurilor, nu puteau decât să se ţină de mână. Stareţa se făcea în mod ostentativ că nu vede nimic, dar îndrăgostiţii nu îndrăzneau să facă nimic mai mult.

Mamunul Malevolt, care a sosit la „Sub Clopot” pe 17 decembrie, avea ceva de adăugat în legătură cu mănăstirea.

Numai puţin, căci ştia şi Reynevan câte ceva şi fără el. De exemplu, că biserica cu ziduri albe, *Alba Ecclesia* care dăduse numele şi satului vecin, exista de aproximativ o sută cincizeci de ani şi satul aparţinuse domnilor din Byczeń. Când neamul lor se stinsese, prinţul Bolko I din Świdnica, stră-străbunicul lui Jan din Ziębice, dăruise satul clariselor din Strzelin. Şi întemeiase în Biserica Albă o mică mănăstire. O prepozitură.

— Nu este o mănăstire obişnuită, nici prepozitură, i-a informat cu o strâmbătură ciudată Malevolt. Se spune că Biserica Albă este un loc de pedeapsă. Un loc de exil. Pentru călugăriţele cu gândire greşită. Adică pentru cele care gândesc cu mintea lor. Prea mult, prea des, prea independent şi prea liber. Se pare că acolo s-a adunat deja o anumită elită de liber-cugetătoare.

— Cum aşa? Şi Jutta?

— Jutta ta, a mormăit mamunul, trebuie să fi avut relaţii importante. Să ajungă la Biserica Albă este visul celor mai multe călugăriţe şi candidate de călugăriţe din Silezia.

— Să ajungă într-un loc de pedeapsă şi de izolare?

— Eşti prost sau cum? Am discutat nu de mult despre fete şi despre universităţi, despre faptul că nicio facultate, niciodată şi pentru nimic în lume nu va lăsa fetele să-i treacă pragul. Dar universităţi feminine există deja. Ascunse în mănăstiri, aşa, ca Biserica Albă. Mai mult nu spun. Ar trebui să-ţi ajungă.

I-a spus mai mult Urban Horn, câteva zile mai târziu.

— Universitate? s-a strâmbat el. Ei, se poate numi şi aşa. Mi-a ajuns la urechi că programul cuprinde ştiinţe care nu se predau la alte facultăţi.

— Hildegard von Bingen? Christine de Pizan? Hmm… Ioachim din Fiore?

— Şi alţii. Adaugă şi Mechthild din Magdeburg, Beatrijs van Nazareth, Juliana din Liège, Baudonivie, Hadewig din Brabant. Mai adaugă şi Elsbet Stangl, Margueritte Porete şi Bloemardinne din Bruxelles. Şi, ca o încununare, Maifreda da Pirovano, papesa guglielmitelor.[180] Dar ai grijă când rosteşti aceste nume, dacă nu vrei să-i faci necazuri iubitei tale.

Ningea şi ningea, lumea se îneca în puful alb, s-a înecat în el până la jumătatea zidurilor şi cârciuma „Sub Clopot”.

Drumurile erau complet troienite. Vrând-nevrând, Reynevan fusese

nevoit să renunţe la drumurile până la Biserica Albă şi la întâlnirile cu Jutta de Apolda. Troienele erau aşa de mari, că până şi cea mai fierbinte iubire dacă zăbovea în ele se răcea.

În ultima duminică înainte de Crăciun viscolul a încetat, troienele s-au micşorat, drumurile au devenit cât de cât practicabile. Şi atunci, spre marea bucurie a lui Reynevan, Tybald Raabe i-a adus la Gdziemierz pe Szarlej şi pe Samson al Mierii. Prietenii s-au salutat şi s-au îmbrăţişat atât de emoţionaţi, încât le-au dat lacrimile, ba Szarlej şi-a tras şi nasul o dată sau de două ori.

S-a găsit imediat o damigeană şi cum toţi aveau multe de povestit, nu s-au oprit nici la a doua.

După ce fugise de la Trosky, Samson îi găsise pe Szarlej, pe Berengar Tauler şi pe Amadej Bata şi se hotărâseră cu toţii să plece în căutarea lui Reynevan. Dându-şi seama că numai ei patru nu vor putea face mare lucru împotriva Călăreţilor Negri ai lui Grellenort, au pornit în galop la Michalovice, ca să-i ceară ajutor lui Jan Čapek. Čapek a fost imediat de acord – se pare că mai mult decât soarta lui Reynevan îl interesa pasajul acela secret, prin care fugiseră de la Trosky Reynevan şi Samson. E uşor să ne imaginăm enervarea hatmanului, când s-a constatat că Samson uitase localizarea peşterii şi nu putea s-o găsească. Au căutat toată ziua fără rezultat. Iritarea lui Čapek creştea. Când Szarlej a sugerat că, în loc să bată malul râului în sus şi în jos să înceapă în sfârşit să ia urma lui Reynevan, hatmanul Orfanilor a poruncit furios oamenilor săi să se întoarcă la Michalovice, anunţându-i că de acum înainte pot să caute singuri.

— Aşa că l-am căutat singuri, a oftat Szarlej. Destul de mult timp. Am ajuns până în ţinutul Ještěd, la Roimund şi Hammerstein. Acolo ne-a găsit din nou Čapek, de astă dată împreună cu Štěpán Tlach din český Dub. Şi cu trimisul lui Flutek, sosit de la Biserica Albă.

Hatmanul Tlach primise o ştire de la informatorul lui din mănăstirea celestinilor din Oybin. Misterul dispariţiei lui Reynevan a fost dezlegat. Din păcate, prietenii nu au putut să pornească pe urma oamenilor lui Biberstein. Trimisul de la Biserica Albă le adusese poruncă să se întoarcă neîntârziat. Porunca era categorică şi hatmanii aveau obligaţia să vegheze la îndeplinirea ei, astfel că prietenii porniseră la drum sub escortă. De fapt, într-un convoi.

La Muntele Alb, Neplach l-a oprit numai pe Szarlej. Samson a vrut să

plece chiar el în Silezia, dar demeritul a reuşit să-l convingă să renunţe la expediţia de unul singur.

— Nu a trebuit să duc multă muncă de lămurire cu el.

Prietenul nostru Samson avea treburi importante de rezolvat la Praga. Şi le-a rezolvat câteva zile la rând. Plimbându-se cu Marketa cea roşcată pe Zderaz sau prin cartierul Slovany. Sau şezând împreună cu ea la Podskalí, de unde priveau împreună ore în şir cum curge Vltava şi cum apune soarele. Ţinându-se de mână.

— Szarlej! a intervenit Reynevan.

— Ce? Poate vrei să spui că mint.

— *Văpaia veche-a dragostei fierbinte*… şi-a amintit şi Reynevan un citat, neputând să-şi stăpânească râsul. Cum se mai simte Marketa, Samson?

— Mult mai bine. Să bem.

— Circulă zvonuri că se pregăteşte un atac, a spus Szarlej, mijind din ochi în soare. Un atac important. Se poate spune: o năvălire. Şi se poate spune şi război.

— Dacă ai fost la Flutek, la Muntele Alb, a spus Reynevan întinzându-se, ştii cu siguranţă ce se pregăteşte. Cu siguranţă că Flutek nu a omis să te informeze.

— Circulă zvonuri, nu s-a lăsat Szarlej, că ţie îţi va reveni un rol important în acest război. Că urmează să te afli, aşa cum spune poetul, chiar în inima evenimentelor. De aici rezultă că toţi ne vom afla în inima evenimentelor.

Şedeau pe terasa hanului „Sub Clopot” şi se bucurau de soarele care încălzea plăcut, chiar şi în pofida gerului blând. Zăpada scânteia pe versantul împădurit. Din ţurţurii care atârnau sub acoperiş apa picura alene. Samson lăsa impresia că doarme. Poate chiar moţăia cu adevărat? Noaptea trecută discutaseră până târziu şi dăduseră cep probabil cu totul inutil şi ultimei damigene.

— În inima evenimentelor militare, a continuat Szarlej, şi având în plus de jucat un rol important, e uşor să-ţi frângi gâtul. Sau alte părţi ale corpului. La război este excepţional de uşor să-ţi pierzi vreo parte a corpului. Şi uneori se întâmplă ca acea parte să fie tocmai capul. Iar atunci este dea dreptul îngrozitor.

— Ştiu încotro baţi. Încetează!

— Asta înseamnă că îmi citeşti gândurile şi nu mai este nevoie să adaug

nimic. Pentru că înţeleg că ai citit şi concluzia.

— Am citit-o. Şi îţi spun: eu lupt pentru cauză, pentru cauză pornesc la acest război şi pentru cauză voi juca rolul care mi-a fost încredinţat. Cauza Potirului trebuie să învingă, într-acolo se îndreaptă toate strădaniile noastre. Datorită strădaniilor şi sacrificiilor noastre, utracvismul şi credinţa adevărată vor triumfa, se va pune capăt strâmbătăţilor, lumea se va schimba în mai bine. Pentru asta îmi dau sângele. Şi viaţa, dacă va fi nevoie.

Szarlej a oftat.

— Păi nici noi nu ne eschivăm, i-a amintit el calm. Luptăm. Tu faci carieră în medicină şi spionaj. Eu avansez în ierarhia militară de la Tábor şi adun în tăcere pradă. Am adunat deja multă. De câteva ori în slujba Potirului am scăpat de Doamna cu Coasa. Şi tot nu ne potolim, tot mai ispitim soarta, ne aruncăm orbeşte dintr-o aventură în alta, de fiecare dată mai rea. A venit timpul să discutăm serios cu Flutek şi cu Prokop. Lasă-i pe alţii mai tineri să-şi pună gâtul în primejdie pe câmpul de bătălie şi în prima linie, noi ne-am câştigat dreptul la odihnă. Am făcut destul ca să putem să petrecem restul războiului alene, *sub tegmine fagi*[181]. Sau ar trebui să primim pentru meritele noastre nişte fotolii călduţe în conducere. Fotoliile pentru conducere, Reinmar, pe lângă faptul că sunt confortabile şi profitabile, mai au încă un alt avantaj subestimat. Când totul va începe să se clatine, să se sfărâme şi să se prăbuşească, de pe aceste fotolii este uşor să-ţi iei picioarele la spinare. Şi poţi să iei multe cu tine…

— Ce ar trebui să se clatine şi să se prăbuşească? s-a încruntat Reynevan. Victoria este în faţa noastră! Potirul va triumfa, va veni cu adevărat *Regnum Dei!* Pentru asta luptăm!

— Aleluia, a concluzionat Szarlej. E greu de discutat cu tine, băiete. Renunţ aşadar la argumente şi voi încheia cu o propunere scurtă şi concretă. Mă asculţi?

— Te ascult.

Samson a deschis ochii şi a ridicat capul în semn că şi el ascultă.

— Să fugim de aici, a spus calm Szarlej. La Constantinopol.

— Unde?

— La Constantinopol, a repetat cu o voce cât se poate de serioasă demeritul. Este un oraş mare pe Bosfor. Perla şi capitala Imperiului Bi…

— Ştiu ce este Constantinopolul şi unde se află, l-a întrerupt nerăbdător. Am întrebat de ce să mergem acolo.

— Ca să locuim acolo.

— Şi de ce ar trebui să locuim acolo?

— Reinmar, Reinmar – Szarlej s-a uitat la el cu milă. Constantinopol! Nu înţelegi? O lume mare, o cultură mare. O viaţă splendidă, un loc splendid în care să trăieşti. Eşti medic. Ţi-am cumpăra un *iatreion* în apropierea hipodromului, curând ai deveni vestit ca specialist în boli femeieşti. Pe Samson l-am baga în garda basileului. Iar eu, având în vedere firea mea sensibilă şi care nu suporta efortul, nu m-aş ocupa de nimic… în afară de meditaţie, jocuri de noroc şi câte o mică escrocherie când se iveşte ocazia. După-amiaza am merge la Hagia Sofia să ne rugăm pentru câştiguri mai mari, ne-am plimba pe Mesa, ne-am bucura privirile cu priveliştea pânzelor corăbiilor de pe Marea Marmara. Am mânca pilaf de miel şi caracatiţă prăjită la una dintre tavernele de deasupra Cornului de Aur, stropindu-le din belşug cu vin aromat. Să trăieşti şi să nu mori! Numai Constantinopol, băieţi, numai Bizanţul! Să dăm la spate Europa, ascultaţi ce vă spun, obscurantismul şi sălbăticia aceasta, să scuturăm praful acesta stătut de pe sandalele noastre. Să mergem acolo unde este cald, unde este belşug şi abundenţă, unde este cultura şi civilizaţia. În Bizanţ! La Constantinopol, oraşul între oraşe.

— Să mergem în străinătate? Reynevan ştia că demeritul glumeşte, dar a intrat în joc. Să părăsim patria părinţilor şi a strămoşilor? Szarlej! Şi unde este patriotismul?

— Acolo.

Szarlej a arătat cu un gest necuviincios unde este.

— Sunt cetăţean al lumii. *Patria mea totus hic mundus est.*[{182}]

— Cu alte cuvinte, nu s-a lăsat Reynevan, *ubi patria, ibi bene*[{183}]. O filosofie bună pentru vagabonzi şi pentru ţigani. Ai patrie, ai avut tată. Nu ai luat nimic din casa părintească? Nicio învăţătură?

— Ba am luat, a spus Szarlej vădit nemulţumit. Multe învăţăminte, şi pentru viaţă, şi de altfel. O mulţime de maxime pline de înţelepciune, datorită cărora trăiesc bine până în ziua de astăzi. Până astăzi – a spus el ştergându-şi teatral o lacrimă – îmi răsună în urechi vocea scumpă a tatălui meu. Nu voi uita niciodată învăţăturile lui preţioase, pe care le ţin minte şi după care mă conduc neclintit în viaţă. De exemplu: după Sfânta Scolastica să-ţi pui izmene groase. Sau: din carafa goală, nici Solomon nu toarnă. Sau: cine se abţiguieşte de dimineaţă, toată ziua este vesel. Sau…

Samson a mârâit. Reynevan a oftat. Ţurţurii picurau.

Crăciunul – Naşterea Domnului, *Nativitas Domini,* Wynachten, Jule – a fost sărbătorit la „Sub Clopot” cu mare pompă, deşi numai în cerc intim. După o încălzire de scurtă durată, au venit iarăşi viscolele, drumurile troienite au întrerupt din nou legătura cu lumea, dar în acest anotimp şi aşa erau puţini cei care călătoreau. În afară de Reynevan, Szarlej şi Samson, pe lângă Vogelsang, Urban Horn şi Tybald Raabe, a mai petrecut cu ei şi gazda de la „Clopot”, Marcin Prahl, care cu această ocazie a scos din pivniţă fără părere de rău câteva galoane de vin de Rin, din Moldova şi din Transilvania. Nevasta hangiului, Berta, a avut grijă să le pregătească o listă bogată de bucate gustoase. Singurul oaspete „din afară” era mamunul Jon Malevolt, care, spre uimirea tuturor, nu a venit singur, ci însoţit de două vidme de pădure. Uimirea a fost mare, dar deloc neplăcută. Vidmele erau femei atrăgătoare cu înfăţişare şi obiceiuri de viaţă încântătoare, care – după spargerea gheţii iniţiale – au fost acceptate de toţi, inclusiv de Berta Prahl, la început cam îngrozită.

Vidmele au adăugat un caracter festiv petrecerii, aducând cu ele două vase mari cu varză cu carne. O varză cu carne minunată. Epitetul „minunat” era de altfel absolut insuficient, ba chiar şi denumirea de „varză cu carne” era insuficientă şi neadecvată. Mâncarea gătită de vrăjitoarele de pădure era un adevărat imn închinat verzei înăbuşite, un imn cântat în cor cu laude în cinstea afumăturilor şi a slăninii, un pean[184] pentru carnea de vânat şi un ditiramb[185] pentru carnea grasă, o canţonă melodioasă şi plină de iubire pentru ciupercile uscate, pentru chimen şi piper.

Şi votca de pin adusă de Malevolt se potrivea excepţional de bine cu această poezie. Prozaică, dar eficientă.

Iarna, care se arătase aspră chiar din decembrie, a arătat de ce este în stare de-abia după *Circumcisio Domini.* Crivăţul s-a înteţit, câteva zile a nins zi şi noapte. După aceea, cerul s-a mai limpezit şi din spatele norilor a strălucit un soare palid. Şi a venit gerul. Strângea atât de tare, încât se părea că lumea geme. Şi a murit îngheţată.

Era un ger atât de năprasnic, încât te întorceai cu o degerătură chiar şi după ce mergeai până la latrină sau după lemne şi fiecare expediţie mai îndepărtată isca să provoace degerături grave. Horn şi Tybald, care hotărâseră să plece de Bobotează, erau priviţi ca nişte nebuni. Dar Horn şi Tybald plecaseră. Trebuia.

Era anul 1428.

Urban Horn s-a întors pe 18 ianuarie. I-a smuls pe toţi din apatia somnoroasă a iernii cu vestea tulburătoare pe care o adusese.

Avusese loc un atentat împotriva prinţului Jan din Ziębice. De Bobotează, în ziua „Arătării Domnului”. Când prinţul a ieşit din biserică după slujbă, atentatorul s-a strecurat printre străji şi s-a aruncat împotriva lui cu un stilet. Jan a scăpat numai datorită abnegaţiei celor doi cavaleri ai lui, Tymoteusz von Risin şi Ulrich von Seiffersdorf, care l-au acoperit cu propriile trupuri. Risin a fost chiar înjunghiat în locul prinţului, fapt de care au profitat ceilalţi, care l-au doborât pe atacator. S-a văzut că acesta nu era nimeni altul decât Gelfrad von Stercza, cavalerul care dispăruse cândva cu ani în urmă în străinătate şi pe care toţi, inclusiv propriile rude, îl considerau mort.

Vestea despre întâmplare a făcut imediat înconjurul Sileziei. Nu existau îndoieli cu privire la motivaţia lui Gelfrad von Stercza, căci toată lumea ştia de aventura prinţului Jan cu soţia cavalerului, frumoasa burgundă Adela. Toată lumea ştia cât de urât se purtase prinţul Jan cu fosta amantă când se terminase idila şi toţi ştiau de ce moarte avusese parte Adela ca urmare a acestui tratament. Şi deşi, fireşte, nimeni nu lăuda fapta lui Gelfrad şi nici nu încerca să-l dezvinovăţească, în burgurile şi castelele cavalereşti s-a discutat mult şi serios despre această chestiune. Şi s-au făcut eforturi ca vestea despre discuţii să ajungă la Ziębice. Şi, furios, prinţul Jan ceruse ca atentatorul să fie torturat cu cruzime şi să se folosească cele mai cumplite instrumente, dar sub influenţa opiniei publice a trebuit să o lase mai moale. În apărarea lui Gelfrad s-au ridicat nu numai rudele cele mai apropiate, familiile Haugwitz, Baruth şi Rachenau, dar şi toate celelalte familii de cavaleri puternici din Silezia. Gelfrad Stercza, spuneau ei, este un cavaler şi încă un cavaler de viţă veche, acţionase în orbirea provocată de ştirbirea onoarei şi se ştia cine este vinovat de aceasta. Prinţul Jan era turbat de furie, dar consilierii l-au convins repede să renunţe la torturile sadice. Zilele când te puteai aştepta în orice moment la un atac husit nu erau potrivite pentru a-şi ridica împotriva sa cavalerimea. Aşadar, de partea prinţului înverşunat era numai episcopul de Wrocław, Konrad, încă şi mai înverşunat. Episcopul a negat teza despre apărarea onoarei, a făcut din toată chestiunea o problemă politică, a spus că Gelfrad Stercza acţionase îndemnat de husiţi şi cerea pentru el o moarte cruntă pentru trădarea statului, pentru vrăjitorie şi erezie. Stercza, urla episcopul, a acţionat din motive la fel de josnice ca tâlharul

Chrzan, asasinul prinţului din Tesin, aşadar trebuie să fie ars de viu, la fel ca Chrzan, şi să i se smulgă carnea cu cleştele. Dar cavalerii silezieni nici nu voiau să audă de aşa ceva, au ripostat dur şi au preluat conducerea. În aşa măsură, încât nu a lipsit mult ca Stercza să scape de tot: ar fi urmat să fie pedepsit numai cu surghiunul, cavalerii silezieni nu au fost de acord cu o pedeapsă mai aspră. Spre turbarea prinţului Jan şi a episcopului. Aşadar, Gelfrad Stercza ar fi scăpat cu viaţă dacă nu ar fi fost un mic amănunt. La judecată, cavalerul nu numai că nu a dat dovadă de smerenie, dar a declarat că niciun surghiun nu-l va împiedica să încerce din nou să-i ia viaţa prinţului, că nu va avea odihnă până când nu-i va vărsa sângele blestemat. Şi nu a vrut să-şi retragă declaraţia. În faţa unui asemenea *dictum,* cavalerii silezieni nu mai aveau argumente. S-au spălat pe mâini, iar Jan din Ziębice l-a condamnat încântat pe cavaler la moarte. Prin tăierea capului cu sabia.

Sentinţa a fost executată rapid, pe 15 ianuarie, joi înainte de a doua duminică după Bobotează. Gelfrad Stercza a mers la moarte calm, viteaz, dar fără încălţări. Nu a vorbit de pe eşafod. A privit numai fix la prinţul Jan şi a rostit o singură frază în latină.

— Ce? a întrebat în şoaptă Reynevan. Ce a spus?

— *Hodie mihi, cras tibi.*[{186}]

Reynevan nu reuşea să-şi ascundă tristeţea, era prea vizibilă. Simţea el însuşi nevoia să vorbească cu cineva, să scape de greutatea care îl apăsa şi a povestit totul prietenilor. Despre Adela, despre prinţul Jan, despre Gelfrad Stercza. Despre răzbunare. Nimeni nu a comentat. În afară de Drosselbart.

— Răzbunarea este o desfătare, a spus slăbănogul. Dar este de regulă încântarea fără minte a unui idiot care se bucură de visul plăcerii. Numai un idiot îşi pune capul pe butuc atunci când poate să nu-l pună. *Hodie mihi, cras tibi,* ce îmi faci tu azi mie, mâine ţi se întâmplă ţie… Ţi-au scăpărat ochii când ai auzit aceste cuvinte, Reinmar din Bielawa, am văzut. Ştiu la ce te gândeşti şi te rog un singur lucru: nu fi idiot. Poţi să-mi promiţi? Să ne promiţi tuturor?

Reynevan a încuviinţat din cap.

La fel de brusc şi de violent ca gerul de mai înainte, acum venise încălzirea. Reynevan, cu inima plină de dor, a încălecat şi a pornit în galop spre Biserica Albă. De fapt, nu prea a galopat, ci s-a luptat cu troienele care se topeau, astfel că drumul a durat câteva ore. Iar la capătul eforturilor a aflat că Jutta plecase la nunta surorii ei şi se afla la Schönau.

Reynevan nu putea risca să meargă la Schönau. S-a întors la Gdziemierz după lăsarea amurgului. Şi a doua zi s-a despărţit de Jon Malevolt, mamunul anarhist.

— Nu vrei să rămâi cu noi? l-a întrebat. Nu vrei să te aliezi cu noi? L-ai ajutat pe Tybald, iar lucrul acesta are consecinţe fireşti. Nu vrei să participi şi tu la lupta noastră?

— Nu, Reinmar. Nu vreau.

— Dar ai afirmat că eşti în favoarea revoluţiei, că sprijini revoltele. Că e timpul să schimbăm ordinea veche şi te rog să mă crezi, vom zgudui lumea din temelii. Dintr-un moment în altul…

— Ştiu ce va începe dintr-un moment în altul, l-a întrerupt Malevolt. Am ascultat discuţiile voastre, v-am privit în ochi când aţi vorbit despre război. Sunt cu toată inima de partea revoluţiei şi a anarhiei, sprijin din tot sufletul mişcarea şi schimbarea. Dar nu risc să particip personal la acest proces. În lupta revoluţionată pentru schimbare, te schimbi şi tu însuţi. Te transformi. Ai nevoie de multă forţă ca să stăpâneşti acest proces, ca să nu te transformi în… În ceva în care nu este bine să te transformi. Nu sunt sigur de forţa mea şi de autocontrolul meu. Aşadar, prefer să mă retrag. Basta! Dar vouă… ţie… vă urez succes. Rămâi cu bine, Reynevan.

Mamunul i-a părăsit, dar a rămas ceva în urma lui. Câteva zile mai târziu, Reynevan l-a văzut pe Samson al Mierii cum exersa în spatele hambarului lovituri cu un *gudendag* flamand cu ferecături de oţel. Samson şi Malevolt aveau gusturi comune şi jucau ore întregi cărţi şi zaruri, aşadar probabil câştigase *gudendag*-ul la joc. Dar putea să fie şi un cadou, un dar de despărţire.

Reynevan nu a întrebat.

În ziua de Sfântul Vincenţiu, co-patron al catedralei din Wrocław, sărbătorit cu mare fast în Silezia, la Gdziemierz şi-a făcut apariţia goliardul Tybald Raabe. Trecuse în mod sigur pe la toţi informatorii lui, ca să aducă veşti din Cehia. Kolín capitulase, în sfârşit, le-a spus el. După 94 de zile de asediu, marţi înainte de Sfântul Toma, domnul Diviš Bořek din Miletínek a predat oraşul cu condiţia ca apărătorii să poată pleca nestingheriţi. Prokop a acceptat. Se săturase de asediu. Avea alte planuri.

— Prokop, a spus goliardul, mobilizează deja Táborul, Orfanii şi pe praghezi. Expediţia în Ungaria e lucru sigur.

Tybald a plecat din nou. A lipsit mult timp, căci s-a întors de-abia în

duminica de *Invocavit.* Cu veşti proaspete. Aşa cum era de aşteptat, oastea condusă de Prokop şi Jaroslav din Bucovina lovise la Uherský Brod, iar de acolo în ţara maghiarilor. Au fost ocupate şi incendiate succesiv Senica, Skalica, Orešany, Modrá, Pezinok şi Jur, iar în Miercurea Cenuşii, în ziua de 18 februarie, cehii au ajuns chiar la Pressburg, au incendiat suburbiile şi toate satele din jur. Cu carele pline de pradă au pornit pe drumul de întoarcere. Au trecut pe lângă Trnava şi Nové Město pe Váh, îngrozind populaţia. Nimeni nu a îndrăznit să le stea în cale şi nici să se lupte cu ei.

— Iar în Moravia, a continuat plin de importanţă Tybald, au sosit întăriri însemnate din Cehia. Detaşamente de luptă din Nymburk, Slany, Uničov şi Břeclav.

— Iar acum a venit rândul Sileziei, a rânjit arătându-şi dinţii Bisclavret.

— A venit vremea noastră, a răspuns scurt Drosselbart. Să ne pregătim.

S-au pregătit. Zi şi noapte şedeau aplecaţi deasupra hărţilor, planificau. Bisclavret şi Rzehors au plecat, luând cai rapizi; după două zile s-au întors cu o povară grea, zăngănitoare. Apreciind din ochi, erau acolo vreo câteva zeci de grivne. Reynevan s-a dus din nou la Biserica Albă, dar nu a găsit-o nici de astă dată pe Jutta la mănăstire. Se vede că iarna desfăcuse din nou ceea ce abia îi unise pe cei doi îndrăgostiţi.

A venit Postul Mare. A trecut Sfântul Matei, care alungă iarna. Proverbul s-a adeverit. Iarna a plecat, nu mai avea putere să se împotrivească. Atinsă de vântul cald din sud, zăpada s-a topit, de sub ea au ieşit la iveală clopoţeii albi ai ghioceilor. În aer mirosea puternic a primăvară.

Odată cu vântul şi mirosul de primăvară, s-a întors şi Tybald Raabe. Când l-au văzut apropiindu-se călare, au ştiut: începuse!

— A început, a confirmat goliardul cu ochi strălucitori. A început, domnilor!

— Prokop a atacat. În timpul Carnavalului a trecut graniţa cnezatului Opava. Aşadar, este război.

— Război, a repetat ca un ecou Urban Horn. *Deus pro nobis.*[187]

— Iar dacă Dumnezeu este cu noi – a adăugat înfundat Drosselbart – cine este împotriva noastră?

Vântul sufla dinspre sud.

CAPITOLUL 17

În care Táborul intră în Silezia, Reynevan începe o activitate diversionistă, iar prinţul Bolko Wołoszek se agaţă de carul istoriei.

Reynevan, Urban Horn şi Rzehors au plecat să se întâlnească cu Táborul. Bisclavret şi Drosselbart au plecat la Głuchołazy şi Nysa ca să răspândească propaganda clandestină şi să semene panica. Szarlej şi Samson au rămas la Gdziemierz, urmând să-i ajungă din urmă mai târziu.

La început, au mers spre Racibórz, pe drumul care ducea la Cracovia. Dar foarte curând, cum au trecut de Prudnik, au început necazurile – drumul era complet blocat de refugiaţi. Mai ales dinspre Ozobłoga şi Głubezyce, de unde, după cum spuneau fugarii cu ochii plini de groază, se vedeau deja husiţii. Din relatările răzleţe şi încâlcite rezulta că incendiaseră Ostrava, jefuiseră şi distruseseră Hukvaldy. În legătură cu asedierea Opavei, mormăiau fugarii cu voci tremurătoare, se apropie o forţă cumplită, aşa cum nu mai văzuseră niciodată. Auzind aceasta, Rzehors a zâmbit viclean. Venise momentul lui. Momentul numerelor solo de propagandă neagră.

— Vin husiţii! a strigat spre ceilalţi fugari, modulându-şi vocea în aşa fel încât să pară cuprinsă de panică. O forţă cumplită! Douăzeci de mii de oameni înarmaţi! Vin, pârjolesc, ucid! Fugiţi, oameni buni! Vine moartea!

— Sunt aici deja! Se văd! Patruzeci de mii de husiţi! Nicio forţă nu-i poate opri!

În urma fugarilor şi a carelor lor încărcate cu bunurile salvate a apărut pe drum armata. Care fugea şi ea. Cavalerii, suliţaşii, arcaşii cu mutre destul de posomorâte ascultau veştile despre năvălirea unei armate de cincizeci de mii de husiţi, veşti răcnite cu un glas plin de panică falsă şi înţesate cu citate stâlcite sau de-a dreptul născocite din Apocalipsă şi din Cărţile Prorocilor.

— Vin husiţii! O sută de mii! Vai de noi, vai de noi!

— Destul! a mârâit Horn. Mai pune puţină frână. Ce e prea mult nu e sănătos.

Rzehors a frânat. De altfel, nu mai avea pe cine să agite, drumul se golise. Iar după ceva timp au zărit două coloane gemene de fum negru, care se înălţau sus spre cer din spatele pădurii.

— Nowa Cerekwia şi Kietrz, a arătat cu capul unul dintre ultimii fugari, care trăgea împreună cu nevasta şi un călugăr minorit un car plin cu lucruri

şi copii. Ard deja de două zile… Oamenii ucişi zac acolo în grămezi…

— Doamne fereşte, a spus Rzehors. Fugiţi, oameni buni, repede! Şi departe! Pentru că adevărat vă spun vouă, va fi la fel ca în urmă cu două sute de ani: năvălitorii vor ajunge până la Legnica. Pedeapsa lui Dumnezeu. Pentru păcatele preoţilor.

— Ce tot spui acolo! s-a răstit călugărul. Care păcate? Ţi-ai pierdut minţile? Nu-l ascultaţi, fraţilor! Este un proroc fals! Sau un trădător!

— Fugiţi, oameni buni, fugiţi!

Rzehors a dat pinteni calului, dar s-a mai întors încă o dată în şa.

— Şi să nu-i credeţi pe popi şi pe călugări! Şi să nu beţi apă din apropierea oraşelor. Episcopul din Wrocław a poruncit să se otrăvească fântânile.

Au trecut pe lângă Głubezyce, cufundat într-o tăcere îngrozită şi au mers mai departe, având în dreapta Munţii Opava şi masivul Hrubý Jeseník. Direcţia era indicată de coloanele de fum, care se înmulţeau tot mai mult. Acum ardeau nu numai Nowa Cerekwia şi Kietrz, dar şi cel puţin alte cinci localităţi.

S-au urcat pe un dâmb. Şi au văzut Táborul care înainta. O coloană lungă de călăreţi, pedeştri, care de luptă. Au auzit cântecul.

Slyšte rytieři boží, připravte se již k boji,
chválu boží ku pokoji statečně zpievajte!
Antikristus již chodí, zapálenú péčí vodí,
kněžstvo hrdé již plodí, pro Buoh znamenajte![188]

În frunte mergeau stegarii, deasupra cărora fluturau simbolurile. Stindardul Táborului – Potirul alb cu auriu şi deviza *„Veritas vincit”.* Şi alt steag, al oştilor de câmp, tot alb, pe care este brodat un potir roşu şi ostia de aur, înconjurată de o cunună de spini.

În urma stegarilor vin comandanţii. Luptătorii acoperiţi de praf şi glorie, conducătorii vestiţi. Prokop Holý, uşor de recunoscut după postură şi după mustăţile uriaşe. Alături de el Markolt din Zbraslavice, vestitul predicator şi ideolog taborit. La fel ca Prokop, cu căciulă de blană şi şubă şi cântând la fel ca el. Cântă şi Jaroslav din Bucovina, îngrozitor de fals, Jan Bleh din Těšnice, hatmanul oastei comunităţii locale. Alături de Bleh, fără să cânte, merge în convoiul luptătorilor Blažej din Kralupy, într-o tunică cu un Potir

mare, roşu pe pieptar. Lângă el, Fedko din Ostrog, un cneaz rus care luptă de partea husiţilor, războinic şi aventurier. Mai departe vin căpeteniile armatelor orăşeneşti: Zikmund din Branov, hatmanul din Slaný şi Otík din Loza, hatmanul din Nymburk. În spatele lor sunt aliaţii husiţilor, cavalerul Jan Zrmzlík din Svojšin, în armură completă, având pe scut blazonul alcătuit din trei dungi negre pe un fond argintiu. Alţi doi cavaleri care merg umăr la umăr cu Zmrzlík au şi ei blazoane. Wieniawa poloneză, capul negru de bivol, este vizibilă pe scutul auriu al lui Dobiesław Puchała, veteran de la Grünwald, care comandă un detaşament alcătuit din polonezi. Jan Tovačovský din Cimburk comanda un detaşament puternic de moravi.

Tráva, kvietie i povietřie, plač hlúposti človiečie,
zlato, kamenie drahé, poželejte s námi!
Anjelé archanjelé, vy Kristovi manželé,
tróny, apoštolové, poželejte s námi!{189}

Vântul adia dinspre Jesionek. Era ziua de 11 martie *Anno Domini* 1428. Joi înainte de duminica *Letare,* numită în Cehia a Peţitoarelor.

O patrulă călare. Cu armuri uşoare, cu căşti rotunjite, cu coifuri cu boruri şi vizieră şi suliţe cu cârlig.

— Urban Horn şi Reinmar din Bielawa. Vogelsang.

— Ştim cine sunteţi, a spus căpetenia patrulei, fără să-şi desprindă ochii de la ei. Vă aşteptam. Fratele Prokop întreabă dacă drumul este liber. Unde sunt armatele duşmanului? Lângă Głubczyce?

— Lângă Głubczyce nu mai este nimeni, a zâmbit batjocoritor Urban Horn. Drumul este liber, nu vă va opri nimic. Nu mai este prin preajmă nimeni care să îndrăznească.

La periferia aşezării Głubczyce, focul mistuia repede acoperişurile de paie. Fumul acoperea în întregime oraşul şi castelul, ţinta privirilor lacome ale comandanţilor taboriţi. Prokop Holý a remarcat aceste priviri.

— Să nu vă atingeţi de nimic, a repetat, ridicându-se drept în picioare deasupra mesei instalate în mijlocul fierăriei. Prinţul Venceslav a plătit, înţelegerea rămâne în picioare. Ne respectăm cuvântul.

— Dar ei nu şi-l respectă! a mârâit predicatorul Markolt.

— Dar noi ni-l respectăm, i-a retezat-o Prokop. Pentru că suntem

Luptătorii lui Dumnezeu şi creştini adevăraţi. Ne vom respecta cuvântul dat prinţului din Głubczyce, aşa cum moştenitorul Opavei şi-l va respecta pe al său. Iar dacă ne va trăda, dacă va ridica oaste împotriva noastră, jur pe numele Domnului, va moşteni numai praf şi fum.

Câţiva dintre comandanţii prezenţi în fierăria transformată în cartier general au zâmbit la gândul masacrului. Jaroslav din Bucovina a chicotit pe faţă, Dobko Puchała şi-a frecat mâinile încântat. Jan Bleh a rânjit arătându-şi dinţii, căci vedea deja cu ochii minţii, se pare, pârjolul şi moartea. Prokop observa totul.

— Intrăm în ţinutul episcopului, a spus el, rezemându-se în pumni de harta desfăşurată pe masă. Acolo vom avea ce incendia, vom avea ce jefui…

— Episcopul Konrad – a intervenit Urban Horn – concentrează armata împreună cu Půta din Častolovice lângă Nysa. Jan din Ziębice va veni şi el în ajutorul lui. Va mai sosi şi Ruprecht, prinţul de Lubin şi Chojnów. Şi fratele lui, Ludwik de Oława.

— Câţi vor fi în total?

Horn s-a uitat la Rzehors. Rzehors a înclinat din cap, ştia că toţi aşteaptă să audă cu ce se va lăuda vestitul Vogelsang.

— Episcopul, Půta, prinţii – Rzehors a ridicat capul după ce socotise destul de mult timp. Ioaniţii din Strzegom şi Mała Oleśnica. Mercenarii. Contingentele locale… În plus, pedestrimea ţărănească… În total, şapte – opt mii de oameni. Şi trei sute de suliţaşi călare.

— De la Krapkowice şi Głogowka – a intervenit Jan Zmrzlík din Svojšín, care tocmai se întorsese din patrulă – vine şi tânărul prinţ Bolko, moştenitorul de la Opole. Oastea lui a ajuns la Kiazimierz, a ocupat podul de pe Stradunia, punct strategic pe ruta Nysa – Raciborz. Câţi oameni poate avea Bolko?

— În jur de şaizeci de suliţe, a evaluat calm Rzehors. Plus vreo mie de pedestraşi.

— Să-l ia naiba pe ticălosul ăsta din Opole! a mârâit Jaroslav din Bucovina. Ne blochează drumul, ne ameninţă din flanc! Nu putem să mergem la Nysa şi să-l lăsăm în spatele nostru!

— Atunci să-l lovim în plin, a propus Jan Bleh din Têšnice. Cu toată forţa. Să-l zdrobim…

— S-a oprit într-un loc unde este greu să-l lovim, a clătinat din cap Rzhehors. Stradunia s-a revărsat, malurile sunt abrupte…

— În plus, a ridicat capul Prokop, nici timpul nu ne permite. Dacă ne încurcăm într-o luptă cu Bolko, episcopul va strânge mai multe forţe, va ocupa poziţii mai avantajoase. Când va vedea că avem dificultăţi, vor fi gata să se trezească şi regenta Helena, lupoaica din Raciborz şi fecioraşul ei năbădăios, Mikołaj. Şi nătărăul Přemko din Opava va fi gata să se decidă să facă o prostie cât el de mare şi poate fi o tentaţie prea puternică şi pentru Venceslav. Şi am fi înconjuraţi, ar trebui să luptăm pe mai multe fronturi. Nu, fraţilor. Episcopul este duşmanul nostru cel mai aprig, aşa că pornim cât mai degrabă spre Nysa. Înainte, marş! Forţele principale la drum, direcţia Ozobłoga… Iar pentru fraţii Puchała şi Zmrzlík voi avea alte misiuni. Dar despre aceasta discutăm ceva mai târziu. Mai întâi… Reynevan!

— Frate Prokop!

— Tânărul din Opole… Îl cunoşti, după cât mi se pare…

— Pe Bolko Wołoszek? Am studiat împreună cu el la Praga…

— Se potriveşte cum nu se poate mai bine. Ai să te duci la el. Împreună cu Horn. În solie. Îi vei propune în numele meu o înţelegere…

— Nu va vrea să ne asculte, a spus rece Urban Horn.

— Puneţi-vă nădejdea în Dumnezeu!

Prokop a aruncat o privire spre Dobko Puchała şi Jan Zmrzlík, care aşteptau porunci. Şi s-a strâmbat.

— În Dumnezeu şi în mine. Voi face în aşa fel încât să vrea.

Primăvara, râul Stradunia era un obstacol destul de important pe teren, luncile mlăştinoase erau sub ape, curentul scălda trunchiurile sălciilor de pe costişă, pline deja de mâţişori argintii. În băltoace era plin de broaşte. Calul lui Urban Horn dansa pe drum, frământând noroiul cu copitele. Horn a tras de căpăstru.

— La prinţul Bolko! le-a strigat Urban străjerilor de pe pod. Solie!

Horn striga deja a treia oară. Iar străjerii nu răspundeau. Şi nu încetau să-i ochească cu arbaletele şi cu puştile rezemate de metereze. Reynevan începea să se neliniştească. Se uita mereu în spate spre pădure, calculând dacă vor apuca să ajungă în galop până acolo, în cazul în care vor fi fugăriţi. Din pădurea de pe malul celălalt au ieşit patru călăreţi. Trei s-au oprit în faţa podului, al patrulea, în armură completă, a intrat pe pod în tropot de copite. Blazonul de pe scutul lui nu era Odřivousul{190} cehesc, cum crezuse Reynevan la început, ci Ogończykul{191} polonez.

— Prinţul îi va primi pe soli, a strigat călăreţul. Veniţi amândoi aici, pe malul nostru!

— Pe cuvânt de cavaler?

Ogończykul şi-a îndreptat viziera căzută a coifului şi s-a îndreptat în scări.

— Ei! în vocea lui răsuna uimirea. Dar eu te cunosc! Eşti Bielau!

— Iar domnia-voastră – şi-a amintit Reynevan – cavalerul Krzych… Din Kościelec, aşa este?

— Prinţul Bolko ne garantează imunitatea diplomatică? a întrerupt Horn schimbul de amabilităţi.

— Pe cuvânt de cavaler. Krzych din Kościelec a ridicat mâna în mănuşă de armură. Înălţimea Sa prinţul îşi dă cuvântul de cavaler. Şi nu-i va face niciun rău domnişorului Bielau. Puteţi trece.

— Poftiţi, poftiţi, a spus tărăgănând cuvintele Bolko Wołoszek, prinţul din Głogówek, moştenitorul de la Opole. Se vede că Prokop are mare respect pentru mine, din moment ce îmi trimite persoane atât de importante. Atât de importante şi de renumite. Ca să nu spun notorii.

Suita prinţului, care îl însoţise la consfătuirea conducerii, a foşnit şi a murmurat. Conducerea se adunase într-o colibă de la marginea satului Kazimierz şi era alcătuiră dintr-un herald în tabard[192] albastru, împodobit cu vulturul de aur al ţinutului Opole, cinci cavaleri în armură şi un preot, de altfel, tot în armură, purtând platoşă şi coif. Dintre cavaleri, trei erau polonezi – în afară de Krych din Kościelec, prinţul mai era însoţit şi de Nieczuja Silezianul, pe care Reynevan îl cunoştea, de asemenea, şi de Prawdzic, pe care nu-l cunoştea. Cel de-al patrulea cavaler avea pe scut cornul vânătoresc de argint al familiei Falkenhayn. Al cincilea era ioanit.

— Domnul Urban Horn – a continuat prinţul, măsurându-i pe soli cu o privire neplăcută – este cunoscut cât e Silezia de mare, mai ales din ordinele de arestare, transmise de episcop şi de Inchiziţie. Şi uitaţi-vă, numai, domnii mei: Urban Horn, omul fără Dumnezeu, begard, eretic şi spion, în slujba lui Prokop Holý, arhi-eretic şi ereziarh.

Ioanitul a mormăit rău prevestitor. Preotul a scuipat.

— Şi tu – Wołoszek şi-a mutat privirile la Reynevan – ai trecut după cum văd cu totul de partea ereticilor. Te-ai vândut cu tot sufletul satanei şi îl slujeşti cu devotament, din moment ce te trimite cu solie. Sau poate marele eretic Prokop s-a gândit că, dacă te trimite pe tine, va avea de câştigat ceva

pe seama vechii noastre prietenii? Ha, dacă s-a bazat pe asta, s-a înşelat. Pentru că îţi spun, Reynevan, atunci când toată lumea din Silezia spunea că eşti un renegat, îţi atribuia cele mai cumplite crime şi fărădelegi, inclusiv siluirea fecioarelor, eu ţi-am luat apărarea, nu am permis să fii ponegrit. Şi ştii ce am înţeles? Că am fost un prost.

— Dar m-am deşteptat, a încheiat prinţul, după o clipă de tăcere apăsătoare. M-am deşteptat! Mă doare undeva de solia Antihristului, nu am de gând să stau de vorbă cu voi! Ei, străjeri! Luaţi-i de aici! Şi să-i închideţi gura păsăroiului!

Reynevan a sărit în sus şi era să cadă în genunchi, cu atâta forţă îl imobilizase pe la spate Krzych din Kościelec apucându-l cu braţele lui puternice de umeri. Doi slujitori l-au înşfăcat pe Horn de umeri, al treilea i-a înfăşurat cu mare dibăcie o funie în jurul coatelor şi al gâtului, a tras şi a strâns nodul.

— Dumnezeu vede, a rostit preotul ridicând braţele în sus într-un gest exagerat. Dumnezeu vede, prinţe, că procedaţi drept! *Firmetur manus tua,* să se întărească braţul tău, atunci când striveşte hidra ereziei!

— Suntem soli… a gemut Reynevan în strânsoarea polonezului. Ţi-ai dat cuvântul…

— Sunteţi soli, dar ai diavolului. Şi cuvântul dat ereticilor nu contează. Horn este un trădător şi un eretic. Iar tu eşti eretic. Cândva, am fost prieteni, Reynevan, aşa că n-am să poruncesc să te lege. Dar ţine-ţi gura!

Şi-a ţinut-o.

— Iar pe el – a arătat cu un gest din cap spre Horn – îl predau episcopului. Este obligaţia mea de bun creştin şi fiu al Bisericii. Cât despre tine… Te-am salvat o dată în numele vechii prietenii. Te las în libertate şi de astă dată…

— Cum aşa? a strigat preotul, iar Falkenhayn şi ioanitul au mormăit. Îi daţi drumul ereticului? Husitului?

— Ţine-ţi gura şi domnia-ta, pater – Wołoszek a scrâşnit din dinţi. Şi să n-o mai deschizi neîntrebat. Îţi dau drumul în libertate, Reinmar din Bielawa, în amintirea prieteniei noastre de odinioară. Dar este pentru ultima oară, pe chinurile Domnului! Ultima oară! Să nu îndrăzneşti să mai apari în faţa ochilor mei! Stau în fruntea armatei cruciate, curând vom face joncţiunea cu armata episcopului şi pornim împreună spre Opava, ca să vă ştergem pe voi, ereticilor, de pe faţa pământului. Dacă va vrea Domnul, episcopul de Wrocław va aprecia cât de bun catolic sunt! Cine ştie, poate că

îmi şterge datoriile pentru asta. Poate va înapoia principatului Opole ce a jefuit cândva. Crucea sus, aşadar, aşa vrea Dumnezeu – înainte, marş spre Opava.

— Acolo unde erau periferiile Opavei – a spus Horn, care fusese legat fedeleş –, acum vântul spulberă cenuşa. Ieri Prokop era deja lângă Głubczyce. Astăzi este şi mai aproape. Bolko Wołoszek a sărit în sus şi i-a tras un pumn în ureche.

— Am spus că nu vorbesc cu tine, trădătorule, a sâsâit el. Nu am de gând să mai ascult trăncănelile tale.

— Reynevan! s-a răsucit el brusc. Ce tot spune despre Opava? Că a fost cucerită? Nu pot să cred! Dă-i drumul, domnule Krzych!

— Opava s-a apărat – a spus Reynevan când i-au dat drumul şi şi-a masat braţele. Dar periferiile s-au prefăcut în scrum şi cenuşă. Sunt scrum şi cenuşă Kietrz şi Nowa Cerekwia, mai înainte au ars Hukvaldy şi Ostrava. Castelul de pe Morawica şi Głubczyce au scăpat, dar numai datorită înţelepciunii prinţului Venceslav. A căzut la înţelegere cu Prokop şi a plătit dajdie ca să nu fie incendiat, a salvat cnezatul. Cel puţin o parte.

— Să cred aşa ceva? Să cred că Przemko din Opava nu s-a ridicat la luptă? Că i-a îngăduit fiului său să cadă la înţelegere cu husiţii?

— Prinţul Przemko stă în spatele zidurilor castelului din Opava ca un şoarece sub mătură. Priveşte focul, pentru că indiferent în ce parte se uită, este pârjol. Iar tânărul prinţ Venceslav se vede că are minte. Merită să fie invidiat şi să-i fie urmat exemplul.

— Dumnezeu îi va pedepsi pe cei care cad la înţelegere cu ereticii, care încheie pact cu ei, a izbucnit preotul. Pactul cu un eretic este pact cu satana! Cel care îl încheie, este condamnat pe vecie. Şi aici, pe pământ, în viaţă, pedeapsa…

— Înălţimea Ta – a strigat năvălind în colibă un soldat înarmat şi cu un coif rotunjit. A venit un sol!

— Să intre!

Gonaciul, se vedea – şi se simţea şi mirosul – nu se cruţase nici pe sine, nici calul. Era acoperit de o pojghiţă de noroi uscat până la brâu, duhoarea de sudoare de cal răzbătea până la câţiva paşi.

— Vorbeşte!

— Vin cehii… a spus gonaciul gâfâind, înghiţind guri mari de aer. Vin cu forţă mare… Ard totul în cale… Ozobłoga a ars… Prudnik a fost ocupat…

— Ceee?

— Au ocupat Prudnik… În oraş a fost un măcel cumplit… Czyżowice arde… Biała arde… Cucerit… Husiţii…

— Ţi-ai pierdut minţile?

— Husiţii… lângă Głogówek…

— Dar unde este oastea episcopului? Unde este Jan din Ziębice, unde sunt prinţii Ruprecht şi Ludwik? Unde este domnul Půta?

— Lângă Nysa. Spun… Spun că Măria Ta să mergi cât mai degrabă la ei…

— La ei? a izbucnit Wołoszek, strângând pumnul pe buzduganul prins la brâu. Ei se retrag şi îmi lasă oraşele şi bunurile de izbelişte, iar eu să merg la ei? Głogówek al meu este ameninţat, iar eu să mă duc la Nysa? Aşa porunceşte episcopul? Konrad din Oleśnica, tâlharul acela, un beţivan şi un curvar, îndrăzneşte să-mi poruncească mie? Şi voi ce vă zgâiţi la mine? Sfătuiţi-mă, mama voastră! Sfătuiţi-mă! Ce să fac?

— La atac, a strigat ioanitul. *Gott mit uns!*{193}

— Dar poate sunt veşti false? a mormăit Nieczuja, cel cu blazonul silezian.

— Să mergem la Nysa, a spus dur Falkenhayn, să ne unim cu episcopul Konrad. O să fim o forţă redutabilă şi îi vom bate pe eretici. O să răzbunăm cetăţile arse…

Prinţul s-a uitat la el şi a scrâşnit din dinţi.

— Nu mă sfătui tu pe mine cum să mă răzbun. Sfătuieşte-mă cum să le salvez!

— Să faci un pact? a sugerat Ogończyk. Să plăteşti dajdie ca să nu ne pârjolească?

— Nu am din ce, a scrâşnit din nou din dinţi Wołoszek! Prudnik al meu… Isuse Hristoase! Głogówek!… Va fi cum va da Domnul… Da, Biblia… O deschid la întâmplare, ce scrie acolo, asta voi face…

— Şi în temeiul celor scrise – a recitat Urban Horn, luând-o înaintea preotului – au trecut prin tăişul sabiei tot ce sufla în oraş: bărbaţi, femei, tineri şi bătrâni…

Bolko Wołoszanek l-a străpuns cu privirea, Horn a tăcut.

Dar a vorbit în schimb Reynevan:

— „Iosua nu şi-a tras mâna pe care o ţinea întinsă cu suliţa, până ce toţi locuitorii au fost nimiciţi cu desăvârşire.”{194}

— Gândeşte-te, Bolko! Ia o decizie. Până nu e prea târziu.

— Aşa e revoluţia, Bolko, a continuat, văzând că acesta nu se grăbeşte

să-l întrerupă. Lumea dobândeşte o înfăţişare nouă, face cotituri mari. Căruţa istoriei goneşte înainte, nicio forţă nu este în stare să o oprească. Poţi să te urci în ea sau să fii strivit de ea. Alege!

— Prinţe, poţi fi alături de învingători sau printre învinşi, a spus şi Horn. Aşa cum spun autorii clasici, de învinşi este rău întotdeauna. În schimb… în schimb, învingătorii se aleg cu gloria şi puterea. Pentru că lumea va dobândi o formă nouă şi pe hărţi.

— Cum?

— *Sapienti sat dictum est.*{195} Stâlpii graniţei, mărite prinţ, se mişcă în folosul învingătorilor. Şi al celor care se aliază cu ei.

— Vreţi să spuneţi că este vorba de o propunere? În ochii tânărului prinţ a apărut o sclipire. O ofertă?

— *Sapienti sat.*

— Ha!

Sclipirea i-a rămas.

— Şi zici că va fi în folosul meu. Concret?

Horn a zâmbit cu superioritate, arătând din priviri spre funiile cu care era legat. La un semn al lui Wołoszek i-au fost tăiate imediat. Văzând aceasta, Falkenhayn a mârâit din nou, iar ioanitul a lovit cu palma în mânerul sabiei. Iar preotul a sărit în sus.

— Domnule! a răcnit el. Nu asculta şoaptele diavolului. Viperele acestea husite toarnă venin în urechile tale! Adu-ţi aminte de credinţa strămoşilor! Ţine minte…

— Ţine-ţi gura, popă!

Preotul s-a înfuriat şi mai tare.

— Ce fel de om eşti? Ce fel de om? a răcnit încă şi mai tare, fluturând din mâini pe sub nasul prinţului. Te cunosc! Apostatule! Trădătorule! Te înhăitezi cu ereticii! Cavaleri! Loviţi-l, dacă credeţi în Dumnezeu! Te blestem! Blestemat să fii în casă şi afară, blestemat să fii în somn, treaz şi în mers…

Bolko Wołoszek l-a pocnit cu buzduganul în tâmplă. Măciulia cu şase ţepuşe a zdrobit osul cu zgomot. Preotul a căzut pe jos, zvârcolindu-se şi tremurând. Prinţul s-a întors şi a strâmbat din buze, dar nu a fost nevoie să o rostească, polonezii au înţeles intenţiile stăpânului lor. Krzych din Kościelec a zdrobit cu o lovitură puternică de ciomag capul ioanitului care scotea sabia, Prawdzic l-a împuns cu stiletul în gât pe Falkenhayn, Nieczuja Silezianul l-a izbit în spate cu cuţitul. Cadavrele s-au prăbuşit pe pardoseală

formând o baltă de sânge.

Argaţii şi pajii priveau cu gurile căscate.

— Iată – a zâmbit larg Ogończyk. Ei, norocoasă zi! De mult nu am mai avut prilejul să ucid un cavaler teuton.

— Să mergem la oşteni! a strigat prinţul. La oameni! Să-i liniştim. Mai ales pe nemţi! Dacă vreunul crâcneşte, o secure în frunte! Şi să vă pregătiţi de plecare.

— La Nysa?

— Nu. La Krapkowice şi Opole! Executarea!

— Am înţeles!

Bolko Wołoszek s-a întors şi şi-a înfipt privirile arzătoare în Reynevan şi Horn. Respira repede, zgomotos şi neregulat. Îi tremurau mâinile.

— *Sapienti sat* – a rostit răguşit. Aţi auzit ce am poruncit. Retrag armata, în aşa fel încât să evit contactul cu trupele voastre. Nu mă duc la Nysa, nu-l sprijin pe episcop. Prokop trebuie să înţeleagă aceasta ca o acţiune de alianţă. În schimb, voi îmi veţi cruţa bunurile. Glogówek… Dar asta nu e tot. Nu e tot, pe chinurile Mântuitorului!

— Să-i spuneţi lui Prokop… – tânărul prinţ a ridicat capul cu mândrie. Să-i spuneţi că pentru alianţa cu mine este nevoie de schimbări importante pe hărţi. Concret…

— Concret, a repetat Horn, Wołoszek a cerut ca Hukvaldy, Przyborów, Ostrava şi Frenštát să-i fie date în vasalitate pentru totdeauna. Aşa cum ne-am înţeles, i le-am promis. Dar nu i-au fost de ajuns, a cerut şi Namysłów, Kluczbork, Gryżów, Rybnik, Pszczyna şi Bytom. I le-am promis, de asemenea, frate Prokop, în numele tău. M-am grăbit?

Prokop Holý nu a răspuns imediat. Stătea rezemat cu spatele de carul de luptă şi mânca în picioare, lua cu lingura din lemn de tei găluştele din oală şi le ducea la gură. Laptele i se usca pe mustăţi.

În spatele carului de luptă şi al lui Prokop, focul făcea prăpăd, oraşul Głuchołazy ardea cu vâlvătăi mari. Biserica parohială de lemn ardea ca o făclie. Focul mistuia acoperişurile de lemn şi de paie, fumul se ridica în vălătuci negri. Urletele celor ucişi nu încetau nicio clipă.

— Nu, frate, nu te-ai grăbit. Prokop a lins lingura. Ai procedat corect, promiţându-le în numele meu. Îi vom da tot ce am promis. Bolko merită o recompensă. Pentru nedreptăţile suferite. Pentru că aşa s-a nimerit, că Zmrzłik şi Puchała, când au dat foc satelor Biała şi Prudnik, din grabă, au

incendiat şi îndrăgitul lui Głogówek. Vom îndrepta această nedreptate. În fapt, majoritatea oraşelor pe care le cere ar trebui să le cucerim de-acum încolo. Vom vedea ce fel de aliat este prinţul Bolko după ce le cucerim. Şi îl vom răsplăti după meritele lui pentru cauză.

— Şi după meritele faţă de Dumnezeu, s-a amestecat în vorbă cu gura plină predicatorul Markolt. Moştenitorul de la Opole trebuia să primească sacramentul din Potir şi să jure pe cele patru articole pragheze.

— O să vină vremea şi pentru asta, a spus Prokop şi a pus deoparte castronul. Terminaţi de mâncat.

În mustăţile lui Prokop rămăseseră urme de lapte uscat şi resturi de găluşte. În spatele lui Prokop, oraşul Głuchołazy se preschimba în cenuşă. Locuitorii ucişi se tânguiau cu voci diferite.

— Pregătiţi-vă de plecare! La Nysa, Luptători ai lui Dumnezeu! La Nysa!

CAPITOLUL 18

În care joi, 18 martie anul 1428, sau, aşa cum se scrie în cronici: *in crastino Sancte Gertrude Anno Domini MCCCXXVIII,* vreo 14.000 de ţărani îşi sar la gât în lupta de la Nysa. Pierderile învinşilor se ridică la *circa* M. Obiceiul cronicăresc cere ca pierderile învingătorilor să fie trecute sub tăcere.

— Hus ereticul! scandau primele rânduri ale oastei episcopului, înşirate pe Câmpia Călugărului. Hus ereticul! Hu! Hu! Hu!

Vestea despre taboriţii care veneau spre Nysa ajunsese probabil de mult la urechile episcopului de Wrocław, căci este greu să faci manevre secrete cu o armată de peste şapte mii de oameni şi aproape două sute de care de luptă – mai ales dacă această armată pârjoleşte toate aşezările din drumul ei, marcându-şi trecerea cu trâmbe de fum şi limbi de foc. Aşadar, episcopul Konrad avusese suficient timp ca să-şi alcătuiască oştirea. Şi starostele din Kłodzko, domnul Půta din Častolovice, avusese suficient timp ca să-i vină în ajutor. Adunând sub comanda lui o mie o sută de călăreţi şi aproape şase mii de ţărani pedeştri, având o bază şi un sprijin puternic reprezentate de locuitori înarmaţi din Nysa şi de zidurile oraşului, episcopul şi Půta s-au decis să primească lupta în câmp deschis. Când a ajuns în apropiere de Nysa, Prokop Holý i-a găsit pe silezieni pe Câmpia Călugărului sub arme şi steaguri, aşezaţi în rânduri şi gata de luptă. A primit provocarea.

După ce hatmanii au desfăşurat oastea – şi au desfăşurat-o repede –, Prokop a început să se roage. S-a rugat calm şi nu cu voce tare, ignorând total insultele aruncate de silezieni.

— Hus ereticul! Hus ereticul! Hu! Hu! Hu!

— Doamne, a rostit el, împreunându-şi mâinile. Doamne Dumnezeule, spre tine alergăm în rugăciunea noastră. Să ne fii scut şi pavăză, sprijin şi fortăreaţă în primejdiile războiului şi ale vărsării de sânge. Mila ta să se pogoare asupra noastră, oamenii cei păcătoşi.

— Fiii diavolului! Fiii diavolului! Hu! Hu! Hu!

— Iartă-ne nouă vinile şi păcatele noastre. Înarmează oastea cu putere, fii cu noi în luptă, dă-ne curaj şi bărbăţie. Să ne fii alinare şi adăpost, dă-ne forţă, ca să-i putem învinge pe antihrişti, pe duşmanii noştri şi ai Tăi.

Prokop s-a închinat, şi-au făcut semnul crucii şi ceilalţi: Jaroslav din Bucovina, Jan Bleh, Otík din Loza, Jan Tovačovský. S-a închinat larg, după

obiceiul pravoslavnic, cneazul Fedor din Ostrog, care tocmai se întorsese după ce trecuse prin foc Ścinawa Mała. S-au închinat şi Dobko Puchała şi Jan Zmrzlík, care se întorseseră după ce pârjoliseră Strzeleczki şi Krapkowice. Îngenuncheat lângă o bombardă, s-a închinat şi Markolt, s-a bătut în piept şi a repetat că este *mea culpa.*

— Dumnezeule din cer, a rostit Prokop, ridicând ochii în sus, Tu care subjugi marea cea mândră, care îmblânzeşti idolii ei semeţi. Ai călcat-o în picioare pe Rahab ca pe un stârv, i-ai împrăştiat pe duşmani cu braţul tău. Fă ca astăzi, de pe acest câmp, puterea duşmanului să plece înfrântă. La luptă, fraţilor! Porniţi în numele lui Dumnezeu!

— Înainte! a strigat Jan Bleh din Těšnice, ieşind cu calul lui dansator în faţa oastei. Înainte, fraţilor!

— Înainte, Luptători ai lui Dumnezeu! a agitat buzduganul Zikmund din Vranov, făcând semn să se ridice monstranţa în faţa mulţimii. Începeţi!

— Înceeepeeeţi! transmiteau prin şiruri sergenţii. Înceeepeeeţi!… ceeepeeeţi!… ceeepeeeţi!

Pedestrimea taborită s-a pus în mişcare, armele au zăngănit ca solzii unui balaur. Şi balaurul uriaş a pornit înainte.

Formaţia alcătuită din patru mii de ţărani, cu o lăţime în faţa frontului de o mie cinci sute de paşi şi două sute cincizeci de paşi adâncime, a năvălit direct peste oastea sileziană adunată lângă Nysa. Carele de luptă se ciocneau, amestecate printre luptători.

Reynevan, care după exemplul lui Szarlej, se urcase pe un dâmb de pe margine ca să vadă mai bine, scruta câmpul, dar nu l-a zărit pe episcopul Konrad printre silezieni. A văzut numai steagul roşu auriu al episcopului. L-a recunoscut pe stegarul lui Půta din Častolovice şi pe Půta însuşi, care mergea la trap în faţa liniilor cavalerimii şi îi ţinea în frâu, ca să nu se repeadă într-o şarjă dezordonată. A văzut grupul numeros al ioaniţilor, printre care trebuia să fie şi Ruprecht, prinţul de Lubin, care era şi mare prior al ordinului. A văzut simbolurile şi culorile lui Ludwik, prinţul de Oława şi Niemcza. A văzut – şi a scrâşnit din dinţi – steagul lui Jan Ziębicki, cu vulturul pe jumătate negru, pe jumătate roşu. Taboriţii mergeau, mărşăluiau ordonat, cu pas măsurat. Ascuns în spatele scuturilor, şirul de săbii ridicate în sus ale pedestrimii ţărăneşti sileziene nu se clintea din loc, mercenarul care o comanda, un cavaler în armură completă, galopa de-a lungul şirurilor şi răcnea.

— Tărăgănează… i-a spus Blažej din Kralupy lui Prokop, cu vocea

tremurând de nelinişte. Stau în aşteptare, ne lasă pe noi să tragem primii… Cavalerii nu vor porni înainte de asta.

— Ne punem credinţa în Dumnezeu, a ripostat Prokop, nedezlipindu-şi privirile de la câmpul de bătălie. Să crezi în Dumnezeu, frate.

Taboriţii au pornit.

Au văzut cu toţii cum Jan Bleh iese în frunte, în faţa formaţiei. Cum dă semnalul. Toţi ştiau ce ordin va da. Deasupra detaşamentului în marş s-a înălţat un cântec. Corul de luptă.

Ktož jsú boží bojovnicí
a zákona jeho!
Prostéž od Boha pomoci
a doufejte v něho!{196}

Linia sileziană a tremurat vizibil, scuturile s-au clătinat, suliţele şi halebardele se legănau. Mercenarul – Reynevan recunoscuse capul de berbec de pe scutul lui, ştia că este Haugwitz – dădea comenzi răcnind. Cântecul răsuna, se rostogolea peste câmp ca un bubuit de tunet.

Kristus vám za škody stojí
stokrát víc slibuje!
Pakli kdo proň život složi,
věčný mit bude!

Tent Pán velí se nebáti
záhubců tělesných!
Velít i život složiti
pro lásku svých bližních!{197}

Din spatele scuturilor sileziene au apărut şi au şuierat arbaletele. Haugwitz a răcnit până a răguşit, le-a interzis să tragă, a poruncit să aştepte. A fost o greşeală.

Din carele husite care se apropiaseră la trei sute de paşi, falconetele au tras o grindină de plumb. O clipă mai târziu a zburat peste silezieni un nor dens de săgeţi. Morţii cădeau, răniţii urlau, linia scuturilor s-a destrămat, pedeştrii silezieni au răspuns cu foc, dar imprecis şi dezorganizat.

Trăgătorilor le tremurau mâinile. La comanda lui Bleh, taboriţii au grăbit pasul. Apoi au început să alerge. Cu urlete sălbatice pe buze.

— Nu vor rezista… în vocea lui Blažej din Kralupy a sunat mai întâi neîncrederea, apoi speranţa. Şi apoi certitudinea.

— Nu vor rezista! Domnul e cu noi!

Deşi părea de necrezut, linia sileziană s-a rupt brusc, parcă spulberată de vânt. Scuturile lipite unul de altul şi suliţele, pedestrimea ţărănească a luat-o la fugă ca un singur om. Haugwitz, care se străduia să-i oprească, a fost răsturnat la pământ cu cal cu tot. Cuprinşi de panică şi de spaimă, aruncând armele şi acoperindu-şi capetele în fugă cu mâinile, ţăranii silezieni fugeau spre oraş şi spre tufişurile de pe mal.

— După ei! a strigat Jan Bleh. Pe ei! Loviţi!

Pe Câmpia Călugărului au răsunat cornurile. Văzând că a venit momentul, Půta din Častolovice a chemat cavalerimea. Cu suliţele înainte, o mie o sută de cavaleri călare în armuri de fier au pornit în luptă. Pământul a început să se zguduie. Bleh şi Zikmund din Vranov şi-au dat seama imediat de gravitatea situaţiei. La ordinul lor, pedestrimea taborită s-a închis fulgerător în formaţie de arici protejat de scuturi. Carele de luptă au fost întoarse pe o parte, din spatele laturilor lăsate în jos, au apărut gurile obuzierelor. Formaţia cavalerimii sileziene s-a regrupat corect, împărţindu-se în trei grupuri. Grupul din mijloc, sub steagul episcopului în frunte cu însuşi Půta, trebuia să străpungă şi să despartă formaţia taborită, celelalte două urmau să le prindă ca într-un cleşte – ioaniţii lui Ruprecht din dreapta, prinţii de Ziębice şi Oława din stânga.

Cavaleria a scos un strigăt de luptă şi a pornit într-un galop care zguduia pământul. Taboriţii, deşi în faţa ochilor lor uimiţi creşteau zăbalele şi frunţile de fier ale cailor, au răspuns cu un răcnet înfricoşător, din spatele scuturilor au apărut sute de glevii{198}, ahlspiess-uri{199}, suliţe cu cârlig, furci şi ghizarme, halebarde, bice de luptă şi *morgenstern*-uri. Săgeţile cădeau ca grindina, obuzierele şi arbaletele vuiau, fluierele de luptă{200} şi culevrinele şuierau, tunurile bubuiau şi scuipau foc. O salvă mortală i-a zdrobit pe ioaniţii lui Ruprecht, a rănit şi a speriat caii, frânând înaintarea celor din Ziębice şi Oława. Mercenarii episcopului şi cavalerii în armură ai lui Půta din Častolovice nu s-au lăsat însă opriţi, sau năpustit cu avânt şi strigăte împotriva pedestrimii cehe. Fierul s-a lovit de fier. Caii au nechezat. Oameni au răcnit şi au urlat.

— Acum! Înainte! a ridicat buzduganul Prokop Holý. Porneşte, frate

Jaroslav!

I-au răspuns răcnetele ieşite din sute de gâtlejuri. Din aripa stângă s-a repezit în câmp ceata călare a lui Jaroslav din Bucovina şi Otík din Loza, din dreapta au lovit moravii lui Tovačovský, polonezii lui Puchała şi pâlcul lui Fedek din Ostrog. În urma lor a pătruns pe câmp detaşamentul de pedeştri – cumpliţii luptători cu bice din Slaný.

— Pe eeeeii!

Au pornit în goană. Pe deasupra fornăitului cailor şi a ţipetelor oamenilor se auzea zăngănitul răsunător al armelor care se loveau unele de altele.

Ioaniţii au încercat să oprească şarja lui Otík din Loza, dar luptătorii din Nymburk i-au respins de la prima ciocnire, au azvârlit într-o clipă tunicile cu cruce îmbibate de sânge la pământ. Oamenii din Ziębice au luptat vitejeşte, nu numai că nu au dat înapoi în faţa presiunii, dar în cele din urmă iau respins pe suliţaşii lui Jaroslav din Bucovina. Cavalerii şi scutierii din Oława au făcut de asemenea faţă cu curaj atacului lui Dobko Puchała şi Tovačovský, dar nu au rezistat în faţa loviturilor săbiilor poloneze şi morave şi au început să se clatine. Iar când au văzut că Puchała îi retează capul lui Typrand de Reno, comandantul mercenarilor, cu o lovitură puternică de topor, s-au prăbuşit de tot. Tot flancul stâng a început să se clatine şi s-a spart de parcă ar fi fost de sticlă. Půta din Častolovice a observat acest lucru. Deşi era prins în lupta cu pedestrimea şi era stropit de sânge până la brâu, Půta a văzut şi a înţeles imediat pericolul. Iar când s-a ridicat în scări şi a văzut cavaleria lui Jaroslav din Bucovina care îl înconjura din dreapta, când i-a zărit pe luptătorii în armură ai lui Otík din Loza care veneau spre el şi hoarda de luptători cu bice care veneau în ajutor a înţeles că pierduse. Dând ordine cu vocea deja răguşită, s-a întors ca să vadă cum se împrăştie înnebuniţi luptătorii episcopului, cum o ia la sănătoasa de pe câmpul de luptă mareşalul Wawrzyniec von Rohrau, cum fuge Hyncze von Borschnitz, cum dispare Mikołaj Zedlitz, burgravul din Otmuchów. Cum se risipeşte zdrobită cavalerimea din Ziębice. Cum sub presiunea moravilor şi a polonezilor, dă bir cu fugiţii Oława decimată.

Cum moare comturul{201} Dietmar de Alezey, cum, văzând asta, o iau la fugă restul ioaniţilor rămaşi în viaţă, cum pornesc după ei lovind fără milă călăreţii lui Otík din Loza. Cum cade din şa agăţat de cârligul unei ghizarme tânărul scutier Jan Czetterwang, fiu de nobil din Kłodzko. Căruia el, Půta din Častolovice, îi promisese că va avea grijă în timpul luptei de unicul lui fiu.

— La mine! a răcnit. La mine, Kłodzko!

Dar chemarea era chemare, însă războiul şi bătălia au drepturile lor. În timp ce la chemarea lui cavaleria din Kłodzko şi restul călăreţilor în armură grea opuneau o rezistenţă înverşunată, deşi fără speranţă, în faţa husiţilor, Půta din Častolovice a întors calul şi a fugit. Aşa trebuia, asta era nevoit să facă. Trebuia să salveze Nysa, capitala episcopală în continuare puternic asediată şi capabilă să se apere. Trebuia să salveze Silezia. Ţinutul Kłodzko.

Şi propria piele.

Iar când a ajuns foarte aproape de şanţ, de zidurile şi de Poarta Vămii, calul lui Půta, obligat fără milă să galopeze, a călcat în picioare steagul episcopului, aruncat în noroiul de primăvară. Vulturii negri şi crinii roşii.

În felul acesta s-a încheiat lupta de la Nysa, desfăşurată pe Câmpul Călugărului şi în împrejurimi, a doua zi după Sfânta Gertruda în Anul Domnului 1428, cu victoria zdrobitoare şi cu încă un triumf al lui Prokop cel Mare. Apoi a fost ca de obicei. Husiţii, îmbătaţi de biruinţă, au început să măcelărească răniţii şi să dezbrace morţii. Aceştia din urmă erau cam în jur de o mie, dar Reynevan auzise deja cu o seară înainte un cântecel care ridica bilanţul la trei mii. În amurg, cântecelul mai crescuse cu două versuri şi numărul morţilor cu încă două mii.

Venise acum rândul cehilor triumfători să strige în faţa zidurilor Nysei insulte, ameninţări, batjocuri şi cuvinte de ocară la adresa papei, în timp ce apărătorii stăteau ca şoarecii sub mătură. Zona de la poalele zidurilor a fost incendiată, nu a fost cruţată nicio colibă, dar oraşul nu a fost atacat. Prokop s-a mulţumit să tragă cu bombardele, nu foarte intens, de altfel, iar predicatorul Markolt a organizat sub ziduri o demonstraţie ostentativă cu făclii şi cu capetele celor căzuţi înfipte în suliţe.

A doua zi, tocmai când terminau de încărcat prada în care, la Horn şi Reynevan s-a prezentat Vogelsang – în persoana lui Drosselbart, care fugise din oraş. S-au dus imediat la Prokop. Nysa, a raportat Drosselbart, este bine pregătită de apărare, domnul Půta este stăpân pe situaţie, menţine o disciplină de fier, înăbuşă în faşă orice manifestare de panică şi defetism. Are suficiente forţe şi mijloace pentru ca, în caz de atac, să apere eficient şi mult timp oraşul, chiar şi după ce episcopul şi prinţii au fugit.

— În timp ce făceaţi aici parada cu capetele de mort înfipte în suliţe – i-a informat fără jenă slăbănogul – episcopul a fugit pe Poarta Wrocławului. Au luat-o la sănătoasa şi prinţii Ruprecht, Ludwik din Oława şi Jan din Ziębice.

Prokop Holý nu a comentat, s-a mulţumit să-l privească întrebător. Drosselbart a înţeles fără cuvinte.

— De Ruprecht puteţi deocamdată să uitaţi, va fugi la Chojnów, nu vă va sta în drum. Dacă vreţi să ştiţi părerea mea, în orice moment va fugi şi unchiul lui, Ludwik din Brzeg. Ludwik, aşa cum desigur aţi observat, nu a participat la luptă, nici nu s-a mişcat din Brzeg, deşi episcopul era furios. Are puţini oameni, cam vreo sută de suliţaşi călări. Şi se fereşte de luptă. Ori îi este frică, ori… În privinţa aceasta, circulă fel de fel de zvonuri despre el… Să spun?

— Ascult, a spus Prokop în timp ce se juca îngândurat cu vârful mustării. Te ascult cu atenţie.

— Soţia lui Ludwik din Brzeg este, după cum ştiţi, Elisabeta, fiica prinţului elector de Brandenburg, Friedrich. Prinţul se are bine cu regele polonez Iagello, îşi căsătoreşte fiul cu fiica lui. Ştie că, în adâncul inimii, regele polon este de partea cehilor, aşadar, ca să nu-l supere şi să nu-şi strice şansele de căsătorie cu poloneza, îl influenţează pe Ludwik prin intermediul fiicei sale, determinându-l să evite…

— Ajunge, a spus Prokop şi a dat drumul mustăţii. Astea sunt prostii, nu merită să pierdem timpul cu ele. Dar răspândiţi bârfa aceasta, răspândiţi-o. Să circule! Şi ce spuneţi despre Jan din Ziębice? Şi despre tânărul prinţ din Oława?

— Înainte să fugă din Nysa, a avut loc o ceartă. Între ei doi şi Půta din Častolovice. Nu e un secret despre ce era vorba. Amândoi vor să-şi salveze principatele. Pe scurt: vor să cadă la o înţelegere. Să plătească o răscumpărare.

— Pe cei care încheie înţelegeri cu noi – a rostit rar Prokop – Luxemburghezul îi ameninţă cu pierderea vieţii, a onoarei şi a averii. Biserica adaugă aici şi blestemul. Au uitat de asta? Nu le pasă de ameninţări?

— Luxemburghezul este departe, a ridicat din umeri Drosselbart. Foarte departe. Prea departe pentru un rege. Regele trebuie să-şi apere supuşii. Şi ce face Sigismund? Stă la Buda. În cearta cu Půta, prinţii au folosit de mai multe ori acest argument.

— Şi voi ce părere aveţi? a ridicat capul Prokop Holý. Horn? Bielau?

— Jan din Ziębice este un trădător, s-a înfierbântat repede Reynevan. Un mincinos nenorocit! A fugit de la Nysa, l-a trădat şi l-a lăsat singur pe domnul Půta, viitorul lui socru. Îl trădează pe Luxemburghez, vrea să cadă

la înţelegere cu noi, pentru că aşa îi convine astăzi. Mâine ne va trăda pe noi, dacă aşa îi va conveni!

Prokop s-a uitat lung la el.

— Presupun că Jan din Ziębice şi Ludwik din Oława sunt indecişi, a spus el în cele din urmă, că şovăie, că nu ştiu cum să se apropie de noi. Le vom uşura sarcina şi vom face noi primul pas. Dacă vor într-adevăr să negocieze, vor profita de ocazie imediat. Mergeţi la Ziębice şi la Oława, faceţi-le propuneri. Dacă plătesc împotriva incendierii şi se abţin de la acţiuni armate, le voi cruţa principatele. Dacă nu plătesc sau încalcă înţelegerea, nici peste o sută de ani nu se vor ridica din ruine şi cenuşă. Porniţi la drum de îndată. Voi doi. Horn şi fratele Drosselbart.

— Şi eu? a întrebat Reynevan. Eu nu?

— Tu nu, a răspuns calm Prokop. Eşti prea înverşunat. Simt că ai ceva personal, o supărare, o răzbunare personală. În această campanie, luptăm pentru scopuri şi idei înălţătoare. Purtăm cuvântul adevărat al lui Dumnezeu. Ardem bisericile în care, în locul lui Dumnezeu, este venerat antihristul de la Roma. Îi pedepsim pe prelaţii vându-ţi Romei, care asupresc şi obijduiesc poporul. Îi pedepsim pe nemţii însetaţi de sânge slav. Dar, în afară de ideile înălţătoare, avem şi alte probleme de rezolvat. Recolta a fost slabă, începem să resimţim şi efectele blocadei. O baniţă de secară costă la Praga patru groşi, Reinmar! Patru groşi! Pe cehi îi ameninţă foametea! Am venit în Silezia după pradă. După bani. Dacă pot să obţin bani fără luptă şi fără victime omeneşti, cu atât mai bine, cu atât e câştigul mai mare. Ţine minte, pactele şi înţelegerile sunt tot mijloace de război, la fel de dure ca loviturile de bombardă. Înţelegi?

— Înţeleg.

— Perfect. Dar aştept până te vei obişnui cu ideea aceasta. Deocamdată la Ziębice şi la Oława vor merge Horn şi Drosselbart. Fără tine. Pentru tine am altă misiune.

A doua zi, în sâmbăta de dinainte de *Judica,* numită în Silezia Duminica Albă şi căreia cehii îi spuneau Duminica Morţilor, Prokop a început pertractările cu Půta din Častolovice cu privire la răscumpărarea pentru prizonierii luaţi în luptă. În acest timp, Jaroslav din Bucovina şi Zikmund din Vranov au incendiat Otmuchów şi Paczków, împodobind cerul cu două coloane înalte de fum, vizibile de departe. Otík din Loza, Zmrzlík şi Tovačovský nu stăteau nici ei degeaba – au incendiat Vidnava şi au cucerit

castelul Javorník. Şi nu a rămas mai prejos nici Puchała, care pârjolea sârguincios şi metodic satele şi moşiile episcopale.

Prokop şi-a găsit un moment pentru Reynevan. A plecat de la negocieri ca să-şi ia rămas-bun. Şi să-i dea ultimele indicaţii.

— Misiunea ta, i-a spus el, are o importanţă de prim ordin pentru campanie. Îţi spun acum, între patru ochi: este mult mai importantă decât înţelegerile pe care le vor încheia Horn şi Drosselbart. Îţi spun acest lucru, pentru că văd că te macină încă faptul că nu te-am trimis cu ei. Repet: vei primi o misiune de o sută de ori mai importantă. Şi, nu-ţi ascund, de o sută de ori mai grea.

— O voi îndeplini, frate Prokop, a promis Reynevan. Spre lauda Potirului.

— Spre lauda Potirului, a repetat apăsat Prokop Holý. Bine că înţelegi lucrurile în felul acesta. Şi că înţelegi cât de strâns eşti legat de cauza Potirului. Precum şi faptul că numai alături de noi îţi vei răzbuna fratele şi nedreptăţile pe care le-ai suferit din partea papistaşilor. Numai în felul acesta şi nu altcumva vei reuşi. Ţine minte.

— Voi ţine minte.

— Mergi cu Dumnezeu.

Au pornit înainte de amiază, în grup de cinci călăreţi: Reynevan, Szarlej, Samson, Bisclavret şi Rzehors. Samson ducea legat de oblâncul şeii un *gudendag* flamand, Szarlej se înarmase cu o lamă cu aspect periculos, numită *falchion*{202}, curbată şi mai lată spre capăt. Această armă, deşi avea aspect sarazin, se fabrica în toată Europa şi era deosebit de răspândită în Italia. Era mai uşoară decât sabia şi mult mai manevrabilă în luptă, mai ales la înghesuială.

Când au ajuns la Otmuchów, au trecut pe malul stâng al Nysei şi s-au îndreptat spre lanţul de munţi Rychlebów. Mergeau pe drumul pe unde trecuseră cu câteva zile mai înainte detaşamentele husite şi peste tot, cât vedeai cu ochii, erau urme ale acestei treceri şi semnele înfăptuirii de către Tábor a scopurilor şi ideilor înalte. Din bisericile în care era venerat antihristul, rămăsese numai cenuşa. Ici şi colo, pe o creangă uscată, atârna câte un prelat vândut Romei. Corbi, ciori, lupi, câini sălbăticiţi mâncau din cadavre. În principiu, trebuia să se presupună că sunt exclusiv hoituri ale nemţilor însetaţi de sângele slav şi ale duşmanilor Potirului, se putea crede că printre cei ucişi nu erau oameni ai lui Dumnezeu cu suflete nevinovate şi

omorâţi întâmplător. Se putea crede şi aşa. Dar nu credea nimeni.

Au trecut de satul episcopal Javorník şi au luat-o în sus, spre trecătoarea Krutvald. Şi aici, în plină primăvară, i-a ajuns din urmă iarna.

A început nevinovat, cu nori, cu un vânt ceva mai aspru şi mai rece, cu câţiva fulgi. Fără avertisment, într-o clipă, cei câţiva fulgi s-au transformat într-o ninsoare deasă. Zăpada căzută în fulgi uriaşi a acoperit imediat drumul, a îmbrăcat în alb molizii şi a umplut şanţurile. Se lipea de feţele călătorilor, se topea pe gene, le umplea ochii cu apă. Cu cât înaintau mai sus în trecătoare, cu atât era mai rău – viscolul care sufla năprasnic învolbura zăpada, nu mai vedeau nimic în afară de coamele albite de zăpadă ale cailor. Viscolul îi orbea şi simţurile au început să le joace feste – ar fi jurat că în jurul lor se aud râsete sălbatice, chicoteli, strigăte, gemete. Niciunul dintre ei nu era exagerat de superstiţios, dar au început toţi să se zgribulească ciudat şi să se ghemuiască în şei, iar caii au luat-o la trap mai rapid, fără să fie îndemnaţi de nimeni, fornăind neliniştiţi din când în când.

Din fericire, drumul i-a dus într-o vale, apărată în plus şi de o pădure de fagi. Iar după aceea au simţit miros de fum şi au văzut luminiţe.

Domnea tăcerea. Pe o asemenea vreme, nici câinilor nu le venea să latre.

În cârciumă, în afară de bere nu se servea decât hering, varză şi mazăre fără untură – căci era Postul Mare. Dar era atâta lume, încât cu greu s-a găsit un loc pentru Reynevan şi tovarăşii lui. Printre clienţi, cei mai mulţi erau mineri de la Złoty Stok şi Cukmantl, dar nu lipseau nici refugiaţii de război – de la Paczków, de la Widnawa, chiar şi de la Głuchołazy. Atacul husit domina conversaţiile, fireşte, înlăturase chiar discuţiile despre economie şi sex. Toată lumea vorbea despre husiţi. Rzehors nu ar fi fost el, dacă nu ar fi profitat de ocazie.

— Ascultaţi ce vă spun, a rostit el, când i-au dat rând la vorbă. Un om se trudeşte pe lumea aceasta să muncească şi să-şi câştige în mod cinstit pâinea şi traiul zilnic. Şi alţii mănâncă această pâine ca nişte tâlhari şi jefuitori, pentru că nu au muncit pentru ea, ci au furat-o şi au jefuit-o de la cei care au muncit-o. Şi printre aceştia sunt tocmai aceşti domni, prelaţii, preoţii, călugării şi călugăriţele, care sug poporul ca nişte lipitori, care nu fac aşa cum scrie şi cum porunceşte Evanghelia, ci chiar pe dos. Şi de aceea, sunt cu toţii duşmani ai Dumnezeului adevărat şi merită să fie pedepsiţi. Fraţilor, ştiţi cum şi-au salvat nu de mult casele şi bunurile oamenii din Kietrz şi

Głubczyce? Au luat problema în mâinile lor şi au rezolvat-o. Când au ajuns cehii la ei, au văzut biserica şi castelul boieresc deja în cenuşă, iar domnul şi vicarul atârnau deja în ştreang! Gândiţi-vă la asta, fraţilor creştini! Gândiţi-vă bine!

Ascultătorii încuviinţau din cap, da, da, aşa e, aşa e, bine spune, ne asupresc bogătaşii şi moşierii, nu ne lasă să trăim, mai dă o bere, cârciumare, iar popii şi călugării sunt cele mai rele lipitori, lua-i-ar dracu, bere, bere, *mehr Bier,* şi cu dările, *verfluchte Scheisse,* o să ne sufoce în curând, au venit vremuri grele, bătrânii au numai preacurvie în cap, tinerii sunt furioşi şi nu mai ascultă de bătrâni, înainte era altfel, mai dă bere, *mehr Bier,* dă cep la butoiul ăla, cârciumare, al naibii de sărat e heringul ăsta, dracu' să-l ia.

Szarlej a înjurat încetişor, aplecat deasupra farfuriei, Samson cioplea un ţăruş şi ofta. Reynevan mesteca mazărea fără untură, care avea gust de mâncare pentru găini. Sub tavanul scund şi afumat al cârciumii se aduna fumul, se vălureau pânzele de păianjen şi dansau umbre înşelătoare.

Au dormit în grajd, dimineaţă au plecat mai departe, spre Lądek. Reynevan şi Szarlej nu i-au trecut cu vederea lui Rzehors dezlănţuirea din seara trecută. L-au luat deoparte şi a fost nevoit să asculte câteva observaţii referitoare la principiile conspiraţiei. Vogelsang merge la Kłodzko într-o misiune secretă şi importantă. Pentru aceasta este nevoie de discreţie şi de tăcere. Dacă atrag prea mult atenţia asupra lor, pot dăuna misiunii.

Rzehors s-a burzuluit puţin la început, s-a referit la poruncile pe care le primise de la Prokop personal. Propaganda răspândită în rândurile ţărănimii a subminat moralul pedestrimii episcopului la Nysa ş.a.m.d., ş.a.m.d. În cele din urmă, au căzut de acord să păstreze ceva mai multă discreţie. A rezistat până în satul Radochów, aflat cam la o jumătate de milă dincolo de Lądek.

— Ascultaţi la mine ce vă spun! a strigat el urcându-se pe un butoi, în faţa mulţimii de ţărani şi de fugari. Popii şi bogătaşii vă mint atunci când spun că cehii vin cu război. Mint! Acesta nu este război, ci ajutor frăţesc! Luptătorii lui Dumnezeu vin în Silezia cu o misiune de pace, deoarece pacea, *pax Dei,* este pentru bunii cehi lucrul cel mai sfânt dintre toate cele sfinte. Dar ca să fie pace, trebuie să-i învingem pe duşmanii păcii, dacă trebuie, cu armele şi cu forţa. Nu poporul silezian frate este duşmanul cehilor, ci episcopul de Wrocław, un tâlhar, un asupritor şi un tiran. Episcopul de Wrocław este înţeles cu diavolul, otrăveşte fântânile, doreşte

să răspândească molima în Silezia, să nimicească poporul. Cehii sunt numai împotriva episcopului, împotriva popilor, împotriva nemţilor! Oamenii simpli nu trebuie să se teamă de cehi!

Când s-au îngroşat rândurile mulţimii, a apărut şi Bisclavret. A citit celor de faţă o scrisoare căzută din cer pe câmpul de lângă Opava.

— O, voi, păcătoşi şi netrebnici – a citit el cu patimă. Sfârşitul este aproape. Eu sunt răbdător, dar dacă nu o rupeţi cu Roma, cu bestia Babilonului, vă voi blestema împreuna cu tatăl şi cu îngerii mei în vecii vecilor. Voi trimite asupra voastră grindină, foc, fulgere şi furtuni, ca să se nimicească munca voastră, am să vă distrug viile şi am să vă iau toate oile. Vă voi pedepsi cu vreme rea, voi arunca peste voi mare nevoinţă. De aceea, vă previn şi vă interzic să daţi desetină papistaşilor netrebnici, prezbiterilor şi episcopilor, slugilor lui Antihrist; vă interzic să-i ascultaţi. Şi cine va călca strâmb, nu va avea parte de viaţa veşnică şi în casa lui se vor naşte copii orbi, surzi şi nevolnici…

Ascultătorii îşi făceau cruce cu chipurile schimonosite de groază. Szarlej înjura pe sub mustaţă. Samson tăcea şi făcea liniştit pe idiotul. Reynevan ofta, dar nu mai făcea şi nu mai spunea nimic.

Valea râului Biała i-a scos direct în valea Kłodzko şi s-au oprit la un han din apropierea aşezării Żelazno. Mulţimea de cârciumi şi hanuri nu-i mira, căci mergeau pe ruta comercială, practicată mai ales de negustorii care, în drum spre Cehia, doreau să ocolească vama de la Kłodzko. Din cauza înălţimii mari la care se afla trecătoarea Krutvald, drumul era prea greu pentru căruţele încărcate cu multă marfă, dar negustorii care aveau mai puţin de cărat alegeau tocmai acest drum.

În cârciuma de la Żelazno, în afară de negustori, călători şi oameni obişnuiţi, fugiţi din calea războiului, era şi un grup de trubaduri, goliarzi, studenţi veseli, care făceau multă zarvă şi gălăgie. Rzehors şi Bisclavret nu s-au abţinut, e clar. Tentaţia era prea mare. După ce au povestit câteva anecdote obscene în legătură cu papa, cu episcopul de Wrocław şi cu clerul, în general, a început distracţia pe teme politice.

— Curia romană paşte oiţele? a întrebat Rzehors.

— Ca să le tundă blana!

— Iar acum, fiţi atenţi! a strigat Bisclavret. O să fie ceva despre ierarhia romană! Cine ghiceşte? *Virtus, ecclesia, clerus, diabolus! Cessat, calcatur, errat, regnat!*

— Virtutea dispare! Studenţii au început să împerecheze repede cuvintele. Biserica asupreşte! Clerul păcătuieşte! Diavolul domneşte!

Cârciumarul a clătinat din cap, câţiva negustori s-au întors demonstrativ cu spatele. În mod clar, distracţia trubadurilor nu era pe placul unui grup de călători de la masa de alături, îmbrăcaţi în haine cenuşii. Mai ales al unuia dintre ei, un individ cu pielea oacheşă ca de ţigan.

— Încetaţi! a strigat în cele din urmă bărbatul cel oacheş. Mai încet, că nu sunteţi singuri în cârciumă! Nici nu mai poate sta omul de vorbă de atâta gălăgie!

— Oho! au strigat trubadurii. Ia uitaţi-vă la el! S-a găsit un protestatar! Cine ar fi crezut!

— Încetaţi odată, am spus! nu s-a lăsat oacheşul. Ajunge cu atâta hărmălaie!

Trubadurii l-au acoperit cu fluierături şi scoţând zgomote care imitau pârţurile. Dar mai departe s-au distrat ceva mai potolit, cu câteva tonuri mai jos. Poate tocmai de aceea s-a întâmplat ceea ce s-a întâmplat. Auzul lui Reynevan nu mai era tulburat de râsul înfundat şi de anecdotele stupide despre papi, antipapi, episcopi şi priori. Reynevan a început să perceapă alte ecouri şi sunete. Nu ştia nici el cum prinsese din hărmălaia şi haosul acela şi altceva, frânturi de conversaţie ale celor cinci drumeţi îmbrăcaţi în haine cenuşii. Era ceva în discuţia lor, ceva care îi atrăgea urechea, un cuvânt, ordinea cuvintelor, exprimarea. Poate numele? Fără să ştie nici el de ce, Reynevan şi-a muiat un deget în bere şi a desenat pe masă semnul *Supirre,* folosit când se trăgea cu urechea. Simţind asupra lui privirea nedumerită a lui Samson, Reynevan a desenat cu un deget uscat acelaşi semn pe dinafara conturului primului, îngroşându-l intenţionat şi imediat a început să audă mai clar.

— Se poate şti, a întrebat blând Samson, oprindu-se din cioplitul ţăruşului, ce intenţionezi?

— Nu mă deranja, te rog. Reynevan se concentra. *Supirre, spe, vero. Aures quia audiunt. Supirre, spe, vero.*

A început să audă fiecare sunet, până a răsunat blestemul.

— Să crăp dacă mint, a spus bărbatul oacheş. Zău dacă am mai văzut asemenea trup bine făcut la vreo femeie, vreodată. Avea ţâţele ca Sfânta Cecilia în tabloul din biserică, tari ca de marmură, chiar şi când stătea pe spate, tot se iţeau în sus. Nu e de mirare că prinţul Jan s-a prostit de tot din cauza acelei franţuzoaice.

— Dar apoi s-a deşteptat, a spus altul. Şi a scăpat de ea, a poruncit să o închidă în beci.

— Şi Dumnezeu să-l răsplătească pentru asta, a chicotit Oacheşul. Că altfel nu am fi putut să ne bucurăm de ea. Şi vă spun, am avut mare bucurie, hei… În fiecare noapte ne adunam acolo, la Ziębice… şi în fiecare noapte o… împreună… Se apăra, zău aşa, ca turbată, nu o dată ne-a zgâriat feţele ca o tigroaică… dar tocmai de aceea era şi plăcerea mai mare…

— Şi nu v-a fost frică? Că vă face farmece? Ziceau că burgunda e vrăjitoare, e în înţelegere cu diavolul. Aşa a spus chiar abatele de la Kamieniec…

— Da, a recunoscut Oacheşul, nu pot să mint, la început mi-a fost teamă. Dar pofta a învins, he, he! Ce, de multe ori aveţi ocazia să futeţi o frumuseţe de care s-a bucurat mai înainte chiar Luminăţia Sa Jan din Ziębice în cearşafuri de atlas? Pe lângă asta, slujitorii de la închisoare ne-au liniştit, căci ne-au spus că ei de trei ani fut toate tinerele care ajung în puşcărie şi cele mai multe sunt pârâte de vrăjitorie. Le fut cum vor. Şi nimeni nu a păţit nimic. Se face prea multă zarvă cu acele farmece.

— Dar preotul la spovedanie?

— Da' ce-mi pasă mie de preot! Vă spun, nu aţi văzut-o pe asta, vreau să zic pe Adela. Dacă aţi fi văzut-o goală, v-ar fi trecut pe loc toate spaimele. Într-una din nopţi, am…

Ce se întâmplase într-una dintre acele nopţi, tovarăşii oacheşului nu aveau să afle niciodată. Reynevan a acţionat ca în transă, aproape inconştient. A sărit în sus ca împins de un arc, l-a izbit cu pumnul în faţă. Nasul s-a sfărâmat, a ţâşnit sângele. Reynevan s-a clătinat din şolduri, a lovit încă o dată. Cel lovit a urlat, a urlat atât de sfâşietor şi de jalnic, încât cârciuma a amuţit. Oamenii au luat-o la fuga spre uşă. Tovarăşii drumeţului s-au ridicat în picioare, dar rămăseseră ca împietriţi. Iar când a lovit a treia oară, Oacheşul s-a prăbuşit de pe bancă, iar ei au fugit. Bisclavret şi Rzehors iau împins spre ieşire pe trubaduri şi pe studenţi, Szarlej l-a oprit pe cârciumarul care se pregătea să o ia la sănătoasa. Fata care slujea a început să ţipe strident.

Oacheşul zăcea pe jos şi ţipa. Tot subţire, disperat, rugător. S-a înecat când Reynevan l-a lovit din toate puterile cu piciorul în gură. Prăbuşit pe podea, bolborosea, scuipa sânge şi dinţi, capul îi tremura, albul ochilor îi ieşise din orbite, s-a înmuiat tot. Reynevan l-a măsurat din priviri, dar pumnul nu îi mai era de ajuns, era absolut neadecvat. Lumea din jur

devenise orbitor de strălucitoare, albă, sclipitoare. L-a împins pe drumeţ spre un stâlp, a luat o cană de pe masă, cana s-a spart la prima lovitură, a găsit pe masă un toiag gros, l-a izbit în braţ, deasupra cotului, pe drumeţul rezemat de stâlp. S-a auzit un trosnet, Oacheşul a schelălăit ca un câine. Reynevan s-a repezit încă o dată, cu toată forţa, în mâna cealaltă. Apoi în picior. L-a lovit pe cel căzut în cap, în timp ce zăcea pe podea l-a izbit în burtă cu un picior, apoi cu celălalt între picioare. Oacheşul nu mai ţipa, tremura numai convulsiv, dârdâia ca şi când ar fi avut febră. Şi Reynevan tremura. A aruncat toiagul, a îngenuncheat peste cel căzut, l-a apucat de păr şi a început să-l izbească furios cu ceafa de scânduri. A simţit cum se sfărâmă şi cedează osul craniului. Ca o coajă de ou. Cineva l-a înhăţat, l-a tras cu forţa de acolo. Samson.

— Destul, repeta uriaşul, ţinându-l în îmbrăţişarea lui strânsă. Destul, destul, destul! Vino-ţi în fire!

— Dacă aşa arată în concepţia voastră conspiraţia şi discreţia, vă felicit foarte călduros, a scrâşnit Rzehors.

— Avem o misiune, a adăugat şi Bisclavret. Iar acum ne vor urmări pentru omor! Reynevan! Ce te-a apucat? De ce l-ai…

— Se vede că a avut un motiv, i-a retezat-o Szarlej.

— Aha, a ghicit Rzehors. Am ghicit. Adela Stercza. Reynevan, dar ai promis…

— Gura!

În jurul capului celui care zăcea pe jos se formase o baltă strălucitoare, neagră în lumina făcliilor. Szarlej a îngenuncheat lângă el, l-a apucat de tâmple, a strâns tare şi a răsucit brusc şi cu forţă. S-a auzit un trosnet, trupul s-a relaxat. Şi s-a prăbuşit. Reynevan continua să vadă totul în nuanţe de alb strălucitor. Auzea ca prin apă. Avea picioarele ca de vată, dacă nu ar fi fost strânsoarea lui Samson, s-ar fi prăbuşit.

Szarlej s-a ridicat în picioare.

— Ei, Reinmar! a spus el rece. Ai trecut deja de un anumit moment de cotitură din viaţa ta. Dar mai ai multe de învăţat. Mă gândesc la tehnică.

— Să fugim de aici, a spus Bisclavret. Repede.

— Ai dreptate, a spus Samson.

Nu discutau. Fugeau în tăcere, la galop, pe cursul râului Biała, apoi prin Valea Kłodzko. Au ajuns repede la o răspântie, pe drumul care mergea pe malul drept al râului Nysa. Pe drum veneau din sud mulţimi de fugari.

Mergeau cuprinşi de panică. De groază.

S-au amestecat în mulţime. Nimeni nu le dădea atenţie. Nimeni nu se interesa de ei. Nu-i urmărea nimeni. Nu interesa pe nimeni un omor oarecare, o crimă puţin importantă, o victimă puţin importantă, un făptaş puţin important. Erau probleme mai importante. Cu mult mai importante. Cu mult mai înfricoşătoare. Acestea vibrau în vocile oamenilor care fugeau dinspre sud.

Boboszów a fost incendiat. Lewin incendiat. Castelele Homole şi Szczerba asediate. Międzylesie în flăcări. Pe valea Nysei vin năvălitorii, arzând şi ucigând în masă. Puternica armată a ereticilor husiţi, câteva mii de oameni. Vestiţii Orfani sub conducerea vestitului Jan Kralovec.

Aproape o sută de ani mai târziu, foindu-se pe un scaun tare, bătrânul călugăr cronicar de la mănăstirea augustinilor din Żagań corecta şi aranja pergamentul pe pupitru, înmuind condeiul în cerneală.

> *In medio quadrigesime Anno Domini MCCCCXXVIII traxerunt capitanei de secta Orphanorum Johannes dictus Kralowycz, Procopius Parvus dictus Prokupko et Johannes dictus Colda de Žampach in Slesiam cum CC equites et IV militia peditum et cum CL curribus et versus civitatem Cladzco processerunt. Civitatem dictam Mezilezi et civitatem dictam Landek concremaverunt et plures villas et opida in eodem disrictum destruxerunt et per voraginem ignis magnum nocumentum fecerunt…*[203]

Călugărul a ridicat capul îngrozit când a simţit miros de fum. Dar ardeau numai buruienile din grădina mănăstirii.

CAPITOLUL 19

În care Reynevan se străduieşte să ajute la cucerirea oraşului Kłodzko, cu râvnă, cu abnegaţie şi în diverse feluri, adică aşa cum scrie o jumătate de secol mai târziu cronicarul, *per diversis modis.*

Oraşul Kłodzko, a cărui panoramă o văzuseră de dimineaţă, era o îngrămădire de acoperişuri de ţiglă roşie şi de paie aurii, cuibărită pe versantul care cobora până în vale, la apele pârâului Młynówka, ce scăldau dealul. Panta se oglindea în albia aici larg revărsată a Nysei şi era încununată de turnurile de pe Dealul Castelului, care domina oraşul.

Drumul era în continuare bătătorit de vehiculele refugiaţilor, de vitele lor împuţite şi de copiii împuţiţi. Cu cât se apropiau de oraş, cu atât erau mai multe căruţe, mai multă larmă, copiii parcă se înmulţeau de la sine, iar duhorea devenea tot mai puternică.

— În faţa noastră este vechiul Târg de Cai, a spus Rzehors. Şi cartierul Wygon. Imediat ajungem la podul peste Jodłownik.

Jodłownik era un pârâu repede, iar podul era complet blocat. Reynevan şi tovarăşii lui nu au aşteptat să se elibereze drumul şi, luând exemplu de la alţii, au intrat cu caii în apă şi au traversat pârâul fără dificultate. Mai departe, pe ambele laturi ale drumului erau colibe, şoproane, oamenii îşi vedeau de truda zilnică, nu le acordau nicio atenţie trecătorilor, în afară de câte o privire în treacăt. Au mers un timp în pas destul de vioi, dar curând au dat peste un nou blocaj. De astă dată nu mai aveau pe unde să ocolească.

— Podul de pe Nysa – a spus Bisclavret, ridicându-se în scări. Acolo s-a înţepenit. Nu avem ce face. Trebuie să aşteptăm.

Au aşteptat. Coada înainta încet, într-un ritm care îţi dădea posibilitatea să admiri peisajul.

— Oho, a mormăit Rzehors. Văd multe schimbări. Zidurile şi turnurile au fost reparate, pe malurile râului Młynówka sunt valuri de pământ, garduri de scânduri, metereze nou-nouţe… Domnul Půta nu a stat degeaba. Se vede că a simţit ce va fi.

— A învăţat ceva din atacul lui Ambroz de acum trei ani. Vedeţi?

Aglomeraţia de pe drum era provocată de căruţele încărcate cu alimente, pietre şi mănunchiuri de săgeţi.

— Se pregătesc de apărare… Dar ce se întâmplă acolo? Dărâmă

clădirile?

— Mănăstirea franciscanilor, le-a explicat Bisclavret. O dărâmă din prudenţă. În cazul unui asediu, ar fi ca un turn de asediu gata construit, în plus, şi din cărămidă. Cea mai sigură rază de acţiune a tunurilor este până la trei sute de paşi, proiectilele trase de pe zidul mănăstirii ar nimeri direct în centrul oraşului, chiar în primărie. Fac bine că le dărâmă.

— Iar franciscanii sunt cei care muncesc cu cea mai multă râvnă la demolare, după cum văd, cu o înflăcărare uimitoare, chiar cu bucurie. Ca să vezi ce soartă simbolică! Singuri îşi dărâmă propria mănăstire şi chiar cu plăcere.

— Aşa cum am spus, este vorba de prudenţă, a repetat Bisclavret. Dar ce îmbulzeală este la pod… La naiba… E control sau ce dracu'?

— Dacă… Rzehors a aruncat o privire spre Reynevan, care continua să tacă. Dacă a ajuns deja vestea…

— Nu a ajuns, i-a retezat-o scurt Szarlej. Nu putea. Nu intra în panică.

— Nu intru în panică, pentru că nu am acest obicei, a ripostat Rzehors. Dar acum vă spun la revedere. Eu nu intru în oraş. Veţi avea nevoie de un om de legătură în afara zidurilor. Bisclavret? Semnalele obişnuite?

— Evident. La revedere.

Rzehors a îndemnat calul, s-a amestecat în mulţime şi a dispărut. Ceilalţi înaintau în ritm de melc spre podul de piatră. Reynevan tăcea. Szarlej s-a apropiat, l-a lovit cu scara.

— Ce-ai făcut, ai făcut, a spus el sec. Nu se poate desface. Câteva nopţi, în loc să dormi, vei privi în tavan şi vei avea remuşcări. Dar acum stăpâneşte-te!

Reynevan a tuşit, s-a uitat la Samson. Samson nu a întors privirile. A dat din cap, fiind de acord cu Szarlej.

Fără să zâmbească.

În faţa podului era un detaşament de halebardieri şi un grup de călugări cu sutane negre, încinse cu curele de piele, care arătau ca sunt augustini.

— Atenţie! strigau căpeteniile. Atenţie, oameni buni! Oraşul se pregăteşte de apărare, aşadar au voie să intre numai cei care ştiu să mânuiască o armă şi sunt în stare să lupte! Numai cei care au arme!

— Cine nu are arme şi este în stare să muncească, va merge să ajute la dărâmarea mănăstirii şi vor construi metereze. Familiile lor pot să rămână la Kłodzko. Ceilalţi mergeţi mai departe, spre Rybaki, acolo fraţii franciscani fac mâncare şi o împart, tratează bolnavii. De acolo, după ce vă odihniţi,

mergeţi spre nord, spre Bardo. Repet, Kłodzko se pregăteşte de asediu, intră numai cei care au arme! Ceilalţi merg de îndată în piaţă, la dispoziţia şefilor de bresle…

Mulţimea a ţipat şi s-a revoltat, dar halebardierii erau neclintiţi. S-a făcut imediat împărţirea – unii coteau pe pod, ceilalţi, dintre care unii înjurau că lumea e strâmbă, porneau mai departe pe drumul spre Wrocław, care mergea între malul Nysei şi colibele de la periferie.

Acum era ceva mai puţină îmbulzeală.

— Atenţie! Oraşul se va apăra! Intră numai cei care au arme!

În faţa podului s-a produs tumult. Cineva se certa cu altcineva, se auzeau voci ridicate. Reynevan s-a înălţat în scări. Trei preoţi în veşminte de călătorie se certau cu un căpitan, care avea pe tunică un scut alb cu bleu. Un călugăr augustin înalt cu nas acvilin şi sprâncene stufoase.

— Înălţimea Sa abatele Fessler? l-a recunoscut el. Din parohia Waltersdorf? Ce vă aduce la Kłodzko?

— Bună glumă, n-am ce spune, a răspuns preotul, încreţindu-şi exagerat fruntea. Ca şi când nu aţi şti ce mă aduce. Dar n-o să ne certăm aici, în faţa mitocanilor. Dă soldaţii la o parte, *frater!* Poţi să interzici accesul altora, dar nu mie. Am fost pe drum toată noaptea, trebuie să mă odihnesc înainte să merg mai departe.

— Şi încotro mergeţi mai departe, dacă pot să vă întreb? a întrebat rar augustinul.

— Nu face pe prostul! parohul era în continuare extrem de mânios. Vin după noi diavolii husiţi, o forţă uriaşă, pârjolesc, ucid, jefuiesc. Mie mi-e dragă viaţa. Fug la Wrocław, poate husiţii nu ajung până acolo. Şi vă sfătuiesc şi pe voi să faceţi la fel.

— Mulţumesc pentru sfat, a înclinat capul augustinul. Dar pe mine mă ţine datoria aici, la Kłodzko. Împreună cu domnul Půta, vom apăra oraşul. Şi cu ajutorul lui Dumnezeu vom reuşi să-l apărăm.

— Poate că da, poate că nu, i-a tăiat vorba scurt preotul. Dar asta e treaba voastră. Dă-te la o parte din drum!

— Vom apăra Kłodzko, a spus călugărul care nu avea de gând să se dea la o parte din drum. Cu ajutorul lui Dumnezeu şi al oamenilor buni. Orice ajutor este binevenit. Nu îl dispreţuim nici pe al tău, Fessler. Ţi-ai părăsit enoriaşii. Ai posibilitatea să-ţi răscumperi vina.

— Ce tot îmi vorbeşti mie despre vinovăţie? s-a înfuriat preotul. Şi de răscumpărare? Dă-te din drum! Şi ai grijă cum vorbeşti, în persoana mea

jigneşti Biserica. Ce te priveşte pe tine, cerşetor desculţ? Că plec? Da, plec pentru că aceasta este obligaţia mea, să mă salvez pe mine, persoana mea şi Biserica! Vin ereticii, îi ucid, pe preoţi, în persoana mea eu salvez Biserica. Pentru că eu sunt Biserica!

— Nu, l-a contrazis calm augustinul. Nu tu. Biserica sunt credincioşii şi cei loiali. Enoriaşii tăi, pe care i-ai părăsit la Waltersdorf, deşi le datorezi sprijin şi ajutor. Acelor oameni care se pregătesc de apărare, nu de fugă. Aşa că lasă traista, preacinstitule, pune mâna pe târnăcop şi la treabă! Şi niciun cuvânt, Fessler, nicio vorbă! Eu sunt blând, dar domnul sergent de aici, Dumnezeu să-l ierte, nu păcătuieşte nici prin prea multă blândeţe, nici prin răbdare. Poate porunci să te alunge la muncă cu ciomagul. Poate să pruncească şi să te spânzure. Domnul Půta i-a dat împuterniciri foarte ample.

Fessler a deschis gura să protesteze, dar chipul sergentului l-a făcut să o închidă repede. S-a resemnat, a primit târnăcopul. Însoţitorii lui au primit lopeţi. Aveau cu toţii mutre de mucenici.

— În muncă este fericirea lui Dumnezeu! a strigat în urma lor călugărul. Şi nu vă sfătuiesc să vă leneviţi sau să trageţi chiulul.

— O, a mormăit pe sub mustaţă Bisclavret. Văd că n-o să ne fie uşor pe aici! Ei, oameni buni, cine este călugărul acesta? Îl ştie cineva?

— Este Henryk Vogsdorf, l-a informat unul dintre căruţaşi, care mâna o căruţă cu proiectile pentru bombardă. Priorul de la augustini. Are autoritate printre oameni.

— Se vede.

Dinspre Rybaki se apropia în trap un detaşament de călăreţi, care se îndrepta spre Poarta Podului de Jos. Halebardierii au oprit imediat coloana de refugiaţi. Detaşamentul s-a apropiat şi s-a văzut că era alcătuit numai din oameni importanţi. Căruţaşul care mergea alături de ei de la podul de pe Nysa cu căruţa plină de proiectile pentru bombardă era bine informat şi vorbăreţ.

— Cel din frunte este starostele nostru, preacinstitul domn Půta din Častolovice, i-a informat el, deşi nu era nevoie. Pe domnul Půta îl cunoştea toată lumea, îi ştiau blazonul cu dungi albastre în diagonală pe un fond argintiu. Reynevan şi Bisclavret au schimbat priviri între ei – prezenţa lui Půta la Kłodzko însemna că Prokop plecase de la Nysa.

— Alături de staroste, a arătat căruţaşul, este domnul ajutor de staroste,

Hanusz Czenebis. În spatele lor sunt domnul Mikołaj Moschen, căpetenia mercenarilor, şi preacinstitul domn Wolfram von Pannewitz. Mai departe este Jan von Maltvitz, domnul de la Eckersdorf. Domnii din consiliul municipal: Czetterwang, Gremmel, Lischke…

Suita domnului Půta a intrat cu zgomot pe Poarta de Jos, tropotul copitelor a trezit ecoul sub bolta porţii. După ce călăreţii au trecut podul peste Młynówka şi au dispărut pe Poarta de Sus, halebardierii au eliberat drumul, iar refugiaţii au pornit din nou. Bisclavret a mormăit brusc, a atins cu piciorul scara şeii lui Reynevan. Inutil. Reynevan observase deja. Toţi observaseră. În spatele lor o femeie ţipa înfundat.

De rezalitul turnului de deasupra Porţii de Sus atârnau agăţate în cârlige patru cadavre. Patru oameni. Mai exact, resturi de oameni. Trupurilor le lipseau toate părţile care, de regulă, ies în evidenţă, inclusiv urechile. Se vedea că la membrele inferioare şi superioare se lucrase mult şi insistent, rezultatul fiind că acestea nu mai aminteau decât vag de nişte membre omeneşti.

— Spioni husiţi! Căruţaşul a tras de frâie. Au prins unul, când a fost torturat i-a trădat pe ceilalţi. Dacă husiţii s-ar fi apropiat de Kłodzko, urmau să deschidă pe furiş poarta şi să dea foc oraşului. I-au executat alaltăieri în piaţă. I-au torturat îngrozitor, ca să bage spaima în alţii. Le-au smuls carnea cu cleşti înroşiţi în foc, le-au frânt oasele. Iar porţile sunt acum păzite cu străşnicie, zi şi noapte. Veţi vedea.

Şi, într-adevăr, au văzut. Poarta de Sus era păzită de cel puţin treizeci de oameni înarmaţi până-n dinţi. Un cazan atârnat deasupra focului scotea aburi făcând să salte capacul. Căpetenia detaşamentului, un zdrahon cu mutră de bandit, se juca cu un câine, aruncându-i un băţ.

Bisclavret a privit încruntat în tăcere.

— Printre cei care atârnau deasupra porţii, l-a întrebat aparent nepăsător Szarlej, erau cumva şi cunoscuţi?

Jupuitorul nu a întors capul. Avea chipul neclintit.

— Desigur, a răspuns într-un târziu. Dar mai îndepărtaţi, nu apropiaţi.

Poarta Apei era şi ea păzită de un detaşament la fel de puternic. Bisclavret a înjurat încetişor.

— N-o să ne fie uşor aici, a mormăit. Pun pariu că la celelalte porţi este la fel. Rău, rău, rău. Ne putem lua rămas-bun de la gândul de a deschise vreo poartă. Trebuie să schimbăm planurile.

— Ce propui? a mijit Szarlej ochii. Să ne întoarcem şi să ne îndepărtăm de oraş? Cât încă se mai poate?
— Nu, a intervenit Reynevan. Rămânem.
— Dar tu eşti în toată puterea minţilor? a întrebat demeritul, măsurându-l din priviri. Eşti în stare să iei o decizie?
— Sunt în toate puterile de tot felul. Rămânem la Kłodzko.
— Sper că nu în cadrul penitenţei? Întreb, deoarece acum o clipă mi-ai făcut impresia unui pocăit care doreşte să-şi ispăşească păcatele.
— Gata cu impresiile, a spus Reynevan încruntându-se. Ţi-am urmat sfatul şi mi-am venit în fire. Iar acum te anunţ: avem porunci. Orfanii contează pe noi, trebuie să îi ajutăm să cucerească oraşul. Hai să verificăm toate porţile.

Le-au verificat. Reynevan, Szarlej şi Samson s-au ocupat de zidul de la Poarta Podului până la Poarta Castelului. Poarta cu Baie era baricadată complet cu bolovani şi grinzi, în plus, lângă biserica parohială din apropiere stăteau de pază detaşamentele de luptă ale mercenarilor.

S-au întâlnit cu Bisclavret la locul convenit, în spatele brutăriei de pe strada Gródzka. Pe lângă ştirea că Poarta Apei şi Poarta Trecătorii erau păzite de detaşamente puternice de străjeri, Jupuitorul a mai adus şi zvonuri, în special de pe front. Se confirma faptul că Prokop plecase de la Nysa, îi conducea pe taboriţi spre nord, spre Oder. Probabil că misiunea lui Horn şi Drosselbart avusese succes, căci taboriţii nu au atacat nici Ziębice, nici Strzelin, nici Oława. Acest fapt era comentat pe larg şi opiniile erau împărţite. După unii, Jan din Ziębice şi Ludwik din Oława săvârşiseră o trădare. Încheind un pact cu ereticii, dovediseră că nu sunt cu nimic mai buni decât Bolko Wołoszek şi decât spionii aceia nenorociţi, spânzuraţi la Poarta Podului. Erau însă şi alţii, care spuneau că prinţii procedaseră înţelept, căci prin aceste înţelegeri salvaseră bunurile şi viaţa multor oameni. Măcar de s-ar arăta şi alţii la fel de înţelepţi, adăugau ei cu înţeles, dar în şoaptă. Cea de-a doua opinie începuse să precumpănească, atunci când la Kłodzko a ajuns vestea că Niemodlin fusese jefuit şi ars până în temelii – după ce prinţul Bernard din Niemodlin, unchiul lui Wołoszek, respinsese bineînţeles propunerile de înţelegere cu Prokop Holý.

Dar pe orăşeni îi îngrijorau mai mult Orfanii care veneau dinspre sud, decât taboriţii lui Prokop. Veştile despre Orfani au ajuns şi au provocat mare panică în oraş, căci se pare că tot ţinutul de la sud de Kłodzko era

pârjolit de foc şi înecat în sânge, iar husiţii înaintau neopriţi spre nord. Căzuse şi cetatea Homole, considerată de neînvins, care străjuia Trecătoarea Lewin, povesteau cu voci tremurătoare fugarii şi martori oculari. Alte două fortăreţe care ar fi trebuit să-i oprească pe năvălitori fuseseră, de asemenea, cucerite şi transformate în cenuşă – Szczerba şi Karpień. Fuseseră mistuite de flăcări şi cetăţile Lewin, Międzylesie, Schnellenstein, Lądek şi numeroase sate. Cine nu fugise, căzuse sub cuţit, povesteau albi la faţă de spaimă băjenarii şi martorii oculari, iar locuitorii din Kłodzko erau ameninţaţi de panica totală.

Bisclavret şi-a frecat mâinile, dar bucuria ba fost de scurtă durată. Au intrat în piaţă exact în momentul când domnul Půta din Častolovice vorbea mulţimii adunate. Având-l alături pe priorul Vogsdorf.

— *Necessitas in loco, spes in virtute, salus in victoria!*[204] striga domnul Půta. Jur aici, în faţa voastră, pe Fecioara noastră Maria din Kłodzko şi pe Sfânta Cruce că nu voi da înapoi niciun pas, voi apăra oraşul sau voi muri pe ruinele lui!

— Nu-l voi lăsa fără ocrotire pe niciunul dintre voi, fie el şi cea mai umilă slugă, a adăugat cu emfază priorul Vogsdorf. Pe nimeni. Jur pe Sfânta Cruce.

— Avem ghinion, a spus indiferent Bisclavret. Nu puteam nimeri mai rău. Afurisitul ăsta de Půta *sans peur et sans reproche*[205]*,* în alianţă cu un preot viteaz şi mai cinstit mai ceva ca un inorog. Ghinion!

— Ghinion! a încuviinţat calm şi Szarlej. Se vede că nu avem noroc, mama mă-sii de treabă! Să recapitulăm. Nu vom reuşi să deschidem o poartă. Va fi greu să creăm panică în rândurile apărătorilor. Ce ne mai rămâne?

— Asasinatul, a strâmbat din buze francezul. Un atentat. Un act terorist. Putem încerca să-i eliminăm pe Půta şi pe prior. Ne putem baza în această privinţă pe Reynevan, ieri-seară la Żelazno şi-a descoperit talente…

— Destul, i-a retezat-o scurt Reynevan. Nu vreau să mai aud niciun cuvânt despre asta. Aştept propuneri serioase. Ce ne mai rămâne?

— Incendierea – a ridicat din umeri Bisclavret. Să provocăm un incendiu, de fapt, mai multe incendii. În câteva puncte în acelaşi timp. Dar nici asta nu merge. Eu nu mă ocup de aşa ceva.

— De ce?

— Reynevan – vocea francezului era rece, iar privirea şi mai rece. N-ai decât să faci pe idealistul, dacă îţi place. Sau dacă îţi închipui că îţi stă bine.

N-ai decât să lupţi, dacă asta îţi este voia, pentru Wycliff, Hus, Dumnezeu, împărtăşania *sub utraque specie,* pentru binele poporului şi dreptate socială. Dar eu sunt profesionist. Eu vreau să-mi fac treaba şi să scap cu viaţă. Ce, nu ai înţeles? O diversiune cu incendii ar fi eficace, dar trebuie să dăm foc chiar în momentul asaltului. Pricepi?

— Pricep, a spus Szarlej. Chiar în momentul atacului. Dar atunci nu mai avem timp să fugim. Cei care cu ajutorul nostru vor cuceri oraşul, ne vor ucide în cadrul obişnuitului măcel entuziast.

— Putem stabili un anumit semnal…

— Să ne legăm ca Rahab din Ierihon o sfoară roşie? Ai ascultat prea multe predici, băiete. Nu amesteca literatura în treburile serioase. Îl sprijin pe Bisclavret şi spun: nici eu nu accept asemenea risc. Vă amintesc că şi eu sunt profesionist. Ba am chiar câteva profesiuni. Toate îmi sunt dragi. În aşa măsură, că vreau să trăiesc şi să le valorific.

După ce a reflectat mult timp, Reynevan a spus:

— Ar exista o modalitate de a da foc oraşului, fără a aduce atingere preţioaselor piei ale domnilor profesionişti.

— Ha! Ai tu una?

— Am. Deoarece, domnilor, şi eu sunt profesionist.

S-ar putea crede că apoteca pragheză „La Arhanghel”, lăcaşul cărturarilor şi al filosofilor, adăpostul ideilor şi al progresului era ultimul loc unde ai putea să înveţi cum se fac bombele incendiare magice. Dar cine gândeşte aşa, greşeşte. La „Arhanghel” te puteai şcoli în toate arcanele şi calificările imaginabile. Şi întâmplător, Reynevan participase personal la procesul de producţie al bombei incendiare de mare putere. Au stabilit ca bomba, numită în jargonul magic *Ignis Inextinguibilis,* să fie confecţionată de Taggendorf şi Radim Tvrdík, teribil de furioşi pe un concurent necinstit, vrăjitor diletant care lucra în afara breslei, fost paroh la Sfântul Ştefan. Iniţial plănuiseră să-l denunţe anonim şi să lase totul în seama jurisdicţiei municipale, dar şi-au dat seama că este o răzbunare lipsită de onoare. Preotul vrăjitor avea un conac frumos în Bubny, unde invita tinere fete şi neveste într-un anumit scop. Teggendorf şi Tvrdík luaseră drept ţintă acea casă. Hei, se bucurau ei răutăcioşi, popa va rămâne cu gura căscată când se va întoarce de la Praga cu alt funduleţ după el şi va vedea în locul casei o groapă neagră în pământ! Supărarea le-a trecut repede magicienilor, nu a mai avut loc niciun atentat. Însă *Ignis Inextinguibilis* a fost confecţionată.

După vechi reţete arăbeşti, preluate din cărţile tipărite la Constantinopol. Cu participarea activă şi cu ajutorul lui Reynevan. Care acum, după mai bine de un an, la Kłodzko, ştia precis de ce anume are nevoie.

— Am nevoie – le-a comunicat sigur de el şi cu emfază tovarăşilor lui, care îl priveau cu ochi destul de critici – de două cofăiele cu ulei, o găleată sau două de gudron, un ulcior cu miere, patru livre de salpetru, două livre de pucioasă şi tot atâta var stins. Şi îmi trebuie şi o bucată de răşină, preferabil de pin. Şi două livre de praf de antimoniu. Se găseşte la apoteci.

— Asta e tot?

— Vom face cinci bombe. De aceea, avem nevoie de cinci căni de lut cu gâtul strâmt. Şi paie, ca să le învelim. Şi multă smoală, ca să turnăm…

— Şi un şarpe de mare? a întrebat calm Bisclavret. Suliţa Sfântului Mauriţiu? Un stol de papagali? De astea nu ai nevoie? Se vede că ai căzut în cap, Reynevan! Oraşul este în ajunul asediului, pâinea este deja raţionalizată, să cumperi sare este o adevărată artă, iar tu ne trimiţi după sulf şi antimoniu!

— Mai am nevoie şi de un loc unde să pot lucra, a spus Reynevan, fără să ia în seamă tonul lui Bisclavret. Nu mai bombăni, apucă-te de treabă! Sunt sigur că Vogelsang are un rezident la Kłodzko. Poate nu numai unul.

— I-ai văzut pe ăia care atârnă deasupra porţii? l-a întrebat scurt Bisclavret. Aceia erau rezidenţii Vogelsang. Da, ai perfectă dreptate, nu erau toţi, mai avem încă unul. Dar să luăm legătura acum cu el înseamnă în mod sigur să atârnăm şi noi acolo. Sub tortură omul vorbeşte, Reynevan. Şi trădează.

— Domnilor, a intervenit Szarlej, aşa nu se poate, să declarăm fiasco fără să încercăm măcar. Dă lista, ne plimbăm pe aici, vedem de ce ingrediente putem face rost. O să găsim şi un local. Avem bani, avem timp…

— Cu timpul nu stăm prea bine, l-a contrazis Bisclavret. Astăzi suntem în 21 martie, este luni după Duminica Albă. Orfanii lui Královec ajung aici miercuri. Cel mai târziu joi.

— O să reuşim, a rostit cu convingere Reynevan. La treabă, domnilor!

Rezidentul şi agentul în conservare al Vogelsang din Kłodzko era preot de altar la Sfânta Maria şi se numea Johann Trutwein. Când l-a văzut pe Bisclavret, era cât pe-aici să leşine. Dar trebuie să recunoaştem, şi-a revenit repede, şi-a stăpânit nervii în aşa măsură, încât a reuşit să răspundă clar la întrebări. A clănţănit puţin din dinţi când a povestit despre soarta celorlalţi

agenţi, torturaţi mai întâi în beciul primăriei, apoi în piaţă, în faţa mulţimii. El scăpase, deoarece nefericiţii nu ştiau nimic despre el. Vogelsang era prea inteligent ca să ţină toate ouăle într-un singur coş. Dar ce spaimă trăsese Johann Trutwein!

Bisclavret cunoştea un remediu fără greş pentru stările de teamă. Când a văzut punga burduşită de bani, preotul s-a luminat la faţă. După ce a auzit ce vor de la ei, a acţionat uimitor de eficient. A găsit imediat un local pentru ei, situat pe strada Laptelui în locuinţa unui negustor care fugise din oraş şi îi lăsase lui Trutwein cheia ca să aibă grijă de casă. Şi s-a oferit imediat să-i ajute să facă rost şi de materiile prime necesare. Nu a întrebat la ce folosesc acestea. Şi bine a făcut, pentru că oricum nu i-ar fi spus nimeni.

Chiar în aceeaşi zi, în locuinţa negustorului, Reynevan a început să confecţioneze cu ajutorul amuletelor şi al descântecelor dispozitivele de aprindere, numite *ignis suspensus.* Restul echipei a pornit din nou prin oraş să cumpere ce mai trebuia. Şi a apărut o problemă.

Problema – uimitor! — nu era sulful sau salpetrul, care au fost achiziţionate fără prea mare greutate de la apotecarii locali, nici răşina, de care dispuneau din belşug vânzătorii de smoală, adunaţi sub zidurile oraşului, nici praful de antimoniu, pe care – ce e drept la un preţ exorbitant – îl vindea un alchimist refugiat din Bystrzyca. Dificultatea o reprezenta componenta cea mai nevinovată: uleiul. La Kłodzko nu mai era ulei. Fusese cumpărat tot.

În oraş erau foarte puţini producători specializaţi de ulei; consumul de ulei era asigurat în întregime de presele de la sate. Producţia de ulei *intra muros* se desfăşura în mori, ca activitate secundară şi de aceasta se ocupau ucenicii şi calfele de la moară. Acum, în faţa pericolului asedierii, o parte dintre calfe plecaseră sub arme, restul măcinau zi şi noapte făină pentru pâine.

Nepreţuitul preot de altar de la Sfânta Maria a găsit o soluţie şi pentru asta. Enoriaşi din parohie şopteau că unul dintre producătorii de ulei din oraş avea rezerve, dar le ascundea, ca să le vândă în momentul potrivit şi să se îmbogăţească prin speculă. Poate că va fi dispus să vândă un cofăiel sau două. Declarându-se gata să fie intermediar la negocieri, preotul a plecat, căci se lăsa întunericul.

A doua zi, în oraş era învălmăşeală şi zarvă, oamenii alergau la Poarta Verde. Şi prietenii noştri au pornit tot într-acolo. Mulţimea înghesuită pe

ziduri arăta cu degetul trâmbele de fum care se ridicau în sud. A venit vestea că ardeau Regensdorf, Marcinów, Hannsdorf şi Żelazno. Fumul negru, împrăştiat de vânt ca nişte pene zburlite, a ajuns curând în vestul oraşului, deasupra satelor Schwedeldorf şi Roszyce. Spaima orăşenilor a atins punctul culminant. Făcând legătura cu veştile primite mai înainte despre incendierea satului Kunzendorf, trâmbele de fum de la vest nu puteau însemna decât un singur lucru: husiţii prinseseră Kłodzko într-un cleşte.

— Mâine.

Când s-au întors, Bisclavret a privit cu înţeles la Reynevan.

— Mâine Královec va fi în faţa oraşului.

— Mă descurc, a spus Reynevan, arătând spre cele cinci ulcioare de lut învelite deja în paie. Nu mai trebuie decât să torn uleiul, să amestec, să pun dopul şi să le dau cu smoală. Şi gata. Apoi mai trebuie doar să le punem la locul lor. Te-ai hotărât unde?

Bisclavret a rânjit sălbatic.

— Şi încă cum! Totul este planificat. Numai să vină Trutwein. Trebuie să apară dintr-o clipă în alta. Să dea Domnul, cu o veste bună.

Dar Johann Trutwein a apărut de-abia la ora zece, la o oră după ce la augustini se sunase de nonă. Dar a adus veşti într-adevăr bune. Vânzătorul de ulei le vinde uleiul. Dar cere… Când i-a şoptit preţul la ureche lui Bisclavret, acesta s-a strâmbat furios. L-a luat pe preot deoparte, s-au târguit mult timp.

— S-a rezolvat, a anunţat el la întoarcere. Mergem după marfă la noapte. Omul cere ca tranzacţia să aibă loc în taină.

Spre seară, incendiile erau deja vizibile. Kościelniki, Leszczyny, Pawłów, Ruszowice, satul mănăstiresc Podzamek erau în flăcări. Civilii fuseseră daţi jos de pe ziduri, locul lor îl luaseră soldaţii. Se pregăteau bombardele, catapultele şi alte maşini cu înfăţişare înfricoşătoare.

Clopoţele oraşului băteau pentru Angelus. Bisclavret se abţinea de la comentarii, dar Reynevan vedea şi ştia ceea ce ştiau toţi.

— Franţuzule?

— Ce este?

— Înţeleg că ai posibilitatea să iei legătura cu Rzehors.

— Înţelegi corect.

— Dar calea noastră de salvare? La asta te-ai gândit?

— Tu vezi-ţi de bombele tale, Reynevan. Să explodeze. Ca vraja să aibă

efect de la distanţă!

— Am grijă de asta. Chiar foarte mare grijă. Nici nu ai idee cât de mare.

Clopotul de la Sfânta Maria a anunţat cu trei bătăi scurte una după alta *ignitegium,* ordinul de stingere a focurilor şi a luminilor. Cetăţenii cumsecade trebuiau să se ducă la culcare când auzeau acest semnal.

Reynevan, Bisclavret, Szarlej şi Samson nu erau cetăţeni cumsecade. Nu făcea parte dintre cei cumsecade nici Johann Trutwein, care a apărut în strada Laptelui la lăsarea amurgului. Când s-a făcut întuneric, au pornit pe furiş spre Poarta de Apă, pe strada Măcelarilor.

Deşi se anunţase *ignitegium,* oraşul nu dormea, era neliniştit. Şi, de altfel nici nu era de mirare, la sud şi la vest cerul era plin de luminiţe, duşmanul era aproape la porţi. În curţi ardeau focurile făcute de soldaţi, străjile strigau de pe ziduri, pe străduţe răsunau paşii patrulelor. În aceste condiţii, drumul le-a luat mult mai mult decât socotiseră. Trutwein a început să se teamă că vânzătorul de ulei nu va aştepta, crezând că au renunţat.

Temerile lui păreau întemeiate. Pe strada Măcelarilor domnea liniştea, la niciuna dintre ferestre nu se vedea nici lumânare, nici felinar. Dar portiţa spre curte era deschisă.

— Szarlej, Samson, a şoptit Bisclavret. Rămâneţi aici. Staţi cu ochii în patru.

Szarlej a pus mâna pe mânerul pumnalului, Samson a ridicat şi el *gudendag*-ul.

La fereastra de la capătul curţii clipea şi pâlpâia flacăra unei lumânări.

— Acolo este… a şoptit Trutwein. Să mergem…

— Imediat, a sâsâit Jupuitorul. Staţi puţin. Ceva nu e în ordine. Ceva…

Din întuneric s-au năpustit pe ei câţiva zdrahoni. Reynevan strângea deja de mai mult timp în pumn una dintre amuletele lui Telesma, confecţionată dintr-un fragment de săgeată arsă de trăsnet. Acum a fost suficient să rostească vraja:

— *Fulgur fragro!*[{206}]

S-a auzit o bubuitură înfundată, s-a văzut o strălucire orbitoare, aerul a făcut implozie cu un şuierat asurzitor. Reynevan a luat-o la fugă, pe urmele lui Trutwein. Bisclavret venea în spatele lor, după ce reuşise să înjunghie câţiva vagabonzi cu cuţitul lui andaluz.

Dar capcana fusese pregătită cu grijă, drumul de scăpare era blocat. Când s-au năpustit în stradă, au nimerit direct în mijlocul luptei. Szarlej şi

Samson luptau cu mulţimea de argaţi îngrămădiţi în jurul lor.

— Să-i prindeţi de vii! Vii! s-a auzit un ordin răsunător. Reynevan a recunoscut vocea celui care poruncea.

A simţit cum cineva îl apucă de gât. A scos stiletul printr-o mişcare energică, a răsucit mânerul în palmă, a lovit de sus, s-a întors, a lovit amplu spre stânga, imediat după aceea, profitând de impact şi de poziţie, de la dreapta la stânga. A auzit un urlet, sângele i-a împroşcat faţa, la picioarele lui au căzut două corpuri. Sângele l-a stropit din nou, dar de astă dată era opera lui Szarlej şi a pumnalului lui curbat. Din nou l-a apucat cineva, blocându-i mâna cu piciorul. S-a auzit un zgomot surd, strânsoarea a slăbit. Samson era deja aici, îi arunca la pământ cu lovituri necruţătoare de *gudendag* pe următorii atacatori. Dar veneau tot mai mulţi.

— Fugiţi! a răcnit Bisclavret, lovind. În cruce cu navaja. Pas alergător! După mine!

După francez s-a năpustit Sarlej, tăindu-i din fugă cu pumnalul pe urmăritori. Pe Reynevan îl prinsese din nou cineva, dar i-a înfipt stiletul în ochi şi acesta a sărit într-o parte urlând. Când a parat lovitura celui de-al doilea, cuţitul a scrâşnit pe lama altui cuţit, oţelul pe oţel, au sărit scântei. Din fericire, atacatorul cu cuţit a căzut sub lovitura *gudendag*-ului ca un bou la abator.

Reynevan a scos de la subraţ ulciorul învelit în paie. Cele cinci bombe rămăseseră în casa negustorului de pe strada Laptelui. Aceasta era a şasea.

— *Ignis! Atrox!*{207} Yah, Dah, Horah!

S-a auzit un sâsâit, ceva a bubuit înfricoşător şi tot cartierul a fost luminat de o explozie puternică, focul s-a împrăştiat şi a ajuns până departe, lipindu-se de tot ce era în apropiere. Ce era în apropiere s-a aprins. Inclusiv peretele de lemn, zidul văruit al casei, caldarâmul de lemn al trotuarului şi zoaiele din şanţ. Şi câţiva atacatori. Urletele celor arşi ajungeau până la cer. În strălucirea focului, Reynevan a zărit o silueta cunoscută. Mantia neagră, tunica neagră ajustată, părul negru până la umeri. Chipul de pasăre şi nasul ca un clonţ de pasăre.

— Să-i prindeţi de vii! striga Zburătorul, ferindu-şi faţa de focul şuierător. Îi vreau vii!

— Fugi! Samson l-a bătut pe umăr pe Reynevan, care era paralizat de spaimă. Fugi!

— Fugiţi, fugiţi!

Alergau cât îi ţineau puterile, în urma lor strada se zguduia sub picioarele

urmăritorilor.

— De vii! Prindeţi-i de vii!

— Mai repede, mai repede!

Alergau cât îi ţineau puterile, iar spaima şi panica le dădeau puteri noi. Înţelegeau ce înseamnă ordinul de a-i prinde de vii. O şedere lungă în camera de tortură, carnea arsă cu fierul înroşit, încheieturile rupte, oasele sfărâmate cu bâte şi răngi. O moarte cumplită pe eşafod. *Numai asta nu,* îşi spunea Reynevan, alergând ca un ogar. *Numai nu Birkart von Grellenort.*

Cineva l-a ajuns din urma, Samson s-a întors pe jumătate şi l-a doborât pe unul dintre urmăritori cu *gudendag*-ul, Reynevan l-a înjunghiat de jos în sus, cel rănit a scos un urlet, s-a îndoit, al treilea s-a împiedicat de el; în timp ce cădea, Reynevan i-a sfâşiat faţa.

Au continuat să alerge, câştigând puţin avantaj. L-au văzut pe Szarlej care le arăta drumul – o ulicioară îngustă. Au alergat acolo. Bisclavret alerga în faţa lor. Trutwein dispăruse.

— Fuga! Acum la stânga!

Zgomotele urmăritorilor au mai scăzut în intensitate, căci le tăiau calea oamenii ieşiţi cu găleţi să stingă incendiul. Dar Reynevan şi Samson nu s-au oprit, alergau neobosiţi.

Noroiul clefăia şi apa împroşca de sub picioare, în nări i-a lovit o duhoare cumplită de urină şi gunoaie. Bisclavret şi Szarlej rupeau cu zgomot nişte scânduri.

— Intraţi aici! Mai repede!

Lui Reynevan i-au trebuit câteva clipe până să înţeleagă că francezul îi cerea să intre în latrină, direct în gaura prin care se uşurau oamenii, în cloaca de jos, care răspândea o duhoare insuportabilă. În gaura aceea dispăruse deja clipocind Szarlej. *Mai bine în căcat decât în camera de tortură,* şi-a spus Reynevan. A inspirat adânc. Mâzga de jos l-a întâmpinat cu o căldură plăcută. Şi cu un val uriaş, când a sărit înăuntru şi Samson. Duhorea era sufocantă.

— Pe aici, pfui!

Bisclavret a scuipat ceea ce îi nimerise în gură când se formase valul.

— La canal! Capul sus. Numai la început este rău. După aceea o să fie un spaţiu mai mare.

Zgomotele urmăritorilor se apropiau. Reynevan s-a strâns cu degetele de nas şi s-a scufundat.

Prefera să nu memoreze drumul în patru labe prin canalul căptuşit cu

cherestea, aşa că şi l-a şters din memorie. Spaţiul de sub bolta zidită era când mai mare, când mai mic, era cu gura când deasupra, când sub căcatul lichid. Mâinile şi genunchii îi înaintau anevoie prin stratul gros care se depusese la fund, adică căcat cu consistenţa lutului pentru ceramică, care zăcea aici de şaizeci de ani, căci, aşa cum a aflat Reynevan mai târziu, începuturile canalizării de la Kłodzko datau din anul 1368.

Era greu de spus cât a durat drumul prin această gheenă. I se părea că un eon întreg. Şi dintr-odată au dat peste bucuria orbitoare a aerului curat şi plăcerea până la lacrimi provocată de apa curată – căci din canal au nimerit direct în Młynówka. De aici nu era departe până la Nysa, în ale cărei ape mai repezi se puteau spăla mai bine. S-au aruncat în apă şi au trecut pe malul drept. Incendiul lumina suprafaţa apei în nuanţe de auriu şi roşu. Ardeau cu foc intens barăcile şi prăvăliile din cartierele Rybaky şi Wygon. Se vedeau siluetele călăreţilor.

— La dracu'! s-a auzit vocea obosită a lui Szarlej. Aveam în buzunar o chiflă… se vede că a căzut. S-a dus micul-dejun…

— Cine ne-a trădat? Trutwein?

— Nu cred.

Reynevan s-a aşezat unde era apa puţin adâncă, bucurându-se de curentul care îl spăla.

— Bomba pe care am detonat-o o aveam tocmai datorită lui… Mi-a adus puţin ulei. L-a şterpelit din biserică…

— Ulei în biserică?

— Pentru ultima ungere cu mir.

Pe nisipul de pe mal a răsunat tropot de copite.

— Vogelsang! Mă bucur să vă văd în viaţă, neisprăviţilor!

— Rzehors! Ha! Şi Brázda din Klinštejn!

— Eşti în viaţă, Reynevan! Salut, Szarlej! Bună, Samson!

— Berengar Tauler? Tu aici?

— În persoană. Am trecut de la Tábor la Orfani. Dar continui să consider că războiul este ceva fără viitor… Dar voi, naiba să vă ia, duhniţi a căcat…

— Pe cai, a întrerupt convorbirea Brázda din Klinštejn. Královec şi Prokop Holý vor să vă vadă. Vă aşteaptă.

Comandamentul Orfanilor se instalase la marginea aşezării Neulende, într-o cârciumă. Când a intrat Reynevan, condus de Brázda şi de Rzehors, s-a făcut tăcere.

Îl cunoştea pe comandantul-şef al trupelor de câmp ale Orfanilor, hatmanul Jan Královec din Hrádek, un om posomorât şi răutăcios, dar care se bucura pe bună dreptate de renumele de comandant destoinic şi iubit de soldaţi aproape la fel cum fusese cândva Žižka. Îl cunoştea şi pe Jíra din Řečice, hatman din vechea gardă a lui Žižka. Şi îl cunoştea, se înţelege, şi pe predicatorul Prokůpek, care nu era cu nimic mai prejos decât hatmanii. Îl cunoştea pe cavalerul Jan Kolda din Žampach, întotdeauna binedispus şi zâmbitor. Nu-l cunoştea pe tânărul nobil în armură completă, al cărui blazon de pe scut era alcătuit din dungi negre, argintii şi roşii şi a fost informat că este Matěj Salava din Lípa, hatmanul de la Polička. Nu-l vedea nicăieri pe Piotr din Lichwin, numit şi Piotr Polonezul, dar a aflat mai târziu că acesta rămăsese cu garnizoana din cetatea cucerită, Homole.

Královec a primit calm vestea că acţiunea de diversiune din oraş nu reuşise, niciuna dintre porţile de la Kłodzko nu va fi deschisă şi nici nu vor izbucni incendii.

— Ce să-i faci, aşa e viaţa, a spus el ridicând din umeri. De altfel, întotdeauna am considerat că Prokop şi Flutek te supraapreciază, Reynevan din Bielawa. Ţi se face pur şi simplu prea multă reclamă. Şi, în afară de asta, te rog să mă ierţi, puţi îngrozitor.

— Am fugit din Kłodzko prin canalul de scurgere.

— Într-un cuvânt – Královec era în continuare calm – oraşul te-a căcat. Oarecum simbolic. Pleacă, spală-te şi aranjează-te! Pe noi ne aşteaptă aici multă muncă şi o misiune importantă. Trebuie să cuceresc oraşul de unul singur, fără ajutor.

— După părerea mea, a îndrăznit Reynevan, Kłodzko ar trebui ocolit. Apărarea este foarte puternică, conducătorii curajoşi, moralul soldaţilor foarte ridicat… Nu e mai bine să mergem la Kamieniec? La mănăstirea cisterciană? O mănăstire foarte bogată!

Jíra din Řečice a tuşit, Kolda a clătinat din cap. Královec a tăcut, a strâmbat din gură şi s-a uitat mult timp şi insistent la Reynevan.

— Când o să doresc să cunosc opinia ta în chestiuni militare – a spus în cele din urmă, am să te anunţ. Pleacă!

Deasupra grădinii mănăstirii se înălţa un fum cenuşiu, mirosea a gunoaie arse. Bătrânul călugăr cronicar a muiat pana în călimară.

Anno Domini MCCCCXXVIII feria IV ante palmarum

Viclifiste de secta Orphanorum cum pixidibus et machinis castrum dictum Cladzco circumvallaverunt, in quo castro erant capitanei dominus Puotha de Czastolowicz et Nicolaus disetus Masco, et ibi dictis pixidibus et machinis sagittantes et per sturm et aliis diversis modis ipsum castrum conabatur aquirere et lucrare; ipsi vero se viriliter defenderunt…[208]

Pana scârţâia. Mirosea a cerneală.

— Înainte! a răcnit Jan Kolda din Žampach, acoperind zgomotele şi tumultul. Înainte. Luptători ai lui Dumnezeu! La ziduri! La ziduri!

Pietroiul aruncat probabil din catapultă sau din arbaletă s-a izbit cu atâta putere de turnul de asalt, că l-ar fi doborât pe Reynevan şi pe ceilalţi tovarăşi ascunşi în spatele lui. Din fericire, Samson era cu ei. Uriaşul s-a clătinat sub lovitură, dar a rămas în picioare şi nu a dat drumul proptelelor turnului. Din fericire, căci de pe ziduri zbura neîncetat o ploaie de obuze. Sub ochii lui Reynevan, arcaşul din turnul învecinat, care se aplecase în afara scutului, a fost lovit drept în frunte, glonţul i-a sfărâmat craniul în bucăţi.

Dinspre Poarta Cehă s-a auzit un urlet sălbatic, Orfanii reuşiseră să fixeze acolo scări şi crengi şi acum se căţărau pe ele, decimaţi de focul venit de sus. Apărătorii turnau peste ei smoală topită şi apă clocotită, bolovani şi grinzi pline de piroane. Nici luptătorilor din detaşamentul lui Jíra din Řečice nu le mergea mai bine. Aceştia atacaseră porţiunea dintre Poarta Verde şi Poarta Băii – rezemaseră deja de două ori scările şi de două ori acestea fuseseră respinse.

Tauler şi Samson au tras din nou turnul mai în faţă. Rzehors a înjurat, luptându-se cu maneta înţepenită a arbaletei.

Szarlej şi Bisclavret au încărcat archebuza, au scos ţeava în afara scutului şi au tras. În acelaşi moment, din spatele turnului de asalt vecin a tras un tun de douăsprezece livre, transportat pe un cărucior. Totul a fost învăluit în fum, iar timp de o clipă Reynevan a surzit complet. Nu mai auzea nimic, nici zgomot, nici bubuituri, nici blesteme eretice, nici urletele răniţilor. Până nu a primit un mâner de harapnic în braţ nu l-a auzit nici măcar pe hatmanul Jan Královec, care s-a apropiat călare, demonstrând un dispreţ nechibzuit faţă de săgeţile care vuiau în jurul lui.

— …tu-ţi… mă-tiiii! a ajuns în sfârşit la urechile lui Reynevan. Nu auzi,

mama mă-tii? Ţi-am interzis să participi la atac. Ţi-am interzis să te joci de-a războiul! Avem nevoie de tine pentru altceva! Marş de-aici în spate! Plecaţi cu toţii de aici în spate! Ne retragem!

Soldaţii lui Kolda de lângă zid nu puteau să audă ordinul lui Královec, dar nici nu aveau nevoie. Au aruncat scările şi s-au retras. O parte s-a retras în ordine, în formaţie, ascunzându-se în spatele scuturilor, lovindu-i pe apărătorii de pe bastioane cu foc intens de arbaletă. Dar o parte fugeau pur şi simplu cuprinşi de panică, cât mai departe de zidurile care împrăştiau moartea. De lângă Poarta Verde, Reynevan vedea toate astea, vedea de asemenea cum se retrăgeau spre Zarzecze şi Neulende Orfanii lui Jíra din Řečice. Apărătorii de pe ziduri strigau triumfători, agitau armele, fluturau steagurile, nu dădeau atenţie săgeţilor incendiare, gloanţelor, ghiulelelor şi plumbilor care ţâşneau din obuziere şi îi loveau fără încetare pe atacatorii de jos. Pe turnul porţii s-a înălţat steagul alb-albastru al lui Půta din Častolovice şi un crucifix mare pentru procesiuni, oamenii strigau, cântau. Triumfau. Deşi un sfert din oraş era în flăcări, ei triumfau.

Bisclavret a fixat cârligul de marginea turnului, a ochit, a îndesat fitilul în orificiul obuzierei. Obuziera a tras cu zgomot.

— Uite aşa… a tuşit Jupuitorul înecându-se cu fumul. Uite aşa să-l lovească pe domnul Půta drept în cur! Călăuzeşte glonţul meu, Maică Preacurată!

— Hai să ne retragem.

Szarlej şi-a şters faţa, a întins funinginea.

— Ne retragem băieţi, petrecerea s-a terminat.

Kłodzko respinsese atacul.

— Isuseeee! urla cât îl ţineau rărunchii Parsifal Rachenau, care zăcea pe galeria de lemn cu găuri pentru tras cu puşca. Isuseeeee! Hristoaseeeee!

— Încetează! s-a stropşit la el Henryk Baruth, poreclit Sturzul. Stăpâneşte-te! Nu te purta ca o babă!

— Babă… s-a înecat Parsifal. Sunt deja o babă! Hristoaseeeee! Mi-a sfârtecat totul… Mi-a sfârtecat totul acolooooo! Doamne, Doamne…

Sturzul s-a aplecat, atingând aproape cu nasul fesa însângerată a prietenului său şi a examinat rana cu profesionalism.

— Nu ţi-a sfârtecat nimic. Toate sunt la locul lor. Glonţul ţi-a rămas înfipt în fund. Nu e adânc deloc. Se vede că a fost tras de departe, nu a avut viteză…

Parsifal a urlat, s-a înecat şi a început să plângă. De durere, de ruşine, de frică şi de uşurare. Vedea cu ochii minţii, clar şi cu amănunte, scena infernală care îţi ridica părul măciucă în cap: el, el însuşi, vorbind cu un falset subţire, transformat în clapon ca Pierre Abelard, stă la fel ca Pierre Abelard şi scrie tratate stupide şi scrisori pentru Ofka von Baruth, iar Ofka în timpul acesta se distrează în dormitor cu altul, un bărbat viguros care are toate cele la locul lor. Războiul este un lucru cumplit, a realizat el brusc.

— Am… totul? a întrebat el ca să fie sigur, înghiţindu-şi lacrimile. Sturzule… Mai uită-te o dată…

— Ai totul, totul, l-a liniştit Sturzul. Şi aproape că nici nu mai sângerezi. Rabdă. Uite că vine deja încoace un călugăr cu bandaje, imediat o să-ţi scoată glonţul din fund. Şterge-ţi lacrimile, că se uită lumea.

Dar apărătorii cetăţi Kłodzko nu se uitau la el, nu-i interesau lacrimile şi nici gaura sângerândă din fundul lui Parsifal von Rachenau. Se urcau pe ziduri şi strigau „Vivat!”. Domnul Půta din Častolovice şi priorul Vogsdorf erau purtaţi pe braţe.

— Port la gât o gravură dedicată Sfintei Născătoare… Am cumpărat-o de la călugări… trebuia să mă apere de gloanţele duşmanului? Aşa este?

— Mai taci odată, naiba…

— Trebuia să mă apere! a strigat tânărul. Deci cum este asta? Ce fel de…

— Ţine-ţi gura, a sâsâit Sturzul. Închide gura că dăm de dracu.

Martorii dicebatur, *cum că Kralowycz,* capitaneus Orphanorum, *mâniat de rezistenţa înverşunată a apărătorilor, a poruncit strigătorilor lui speciali, numiţi* Stentores, *să strige tare sub ziduri şi să-i ameninţe pe apărători cu chinuri groaznice, dacă nu predau oraşul, vrând să trezească groaza în ei prin acel* clamor. *Văzând că aceste strădanii sunt zadarnice, a poruncit să se ia o bucată de pânză albă şi să se scrie cu litere mari pe ea: CAPITULARE SAU MOARTE şi să o* demonstrare *apărătorilor, pe acel fragment de zid pe care îl apărau* prior Henricus et fratres canonici regulares, *care ştiau să citească.* Dar prior Henricus, *Hector din Kłodzko, fiind bărbat cu inima vitează, nu s-a speriat. A poruncit fraţilor să ia acea bucată de pânză şi să scrie pe ea cu dispreţ pentru acei wiclefişti: BEATA VIRGO MARIA ASSITE NOBIS*{209}.

— Ce? a mormăit Jan Kolda. Ce au mâzgălit acolo?

Brázda din Klinštejn a răcnit. Jíra din Řečice a chicotit.

Pe pânza atârnată pe zid de apărătorii care strigau şi ovaţionau, se vedea scrisă cu litere mari următoare inscripţie: DEINE MUTTER DIE HUR.[210]

Královec a privit mult timp pânza, îndelungat şi intens, ca şi când ar fi contat pe faptul că literele se vor aşeza cumva altfel. În cele din urmă s-a întors şi a întâlnit privirea lui Reynevan.

— Kamieniec, spuneai? Mănăstirea cisterciană? Bogata mănăstire cisterciană. Aşa ai spus?

— Aşa am spus.

— Păi…

Královec s-a uitat încă o dată spre Kłodzko, parcă cu oarecare jind.

— Şi ce mai aşteptăm? Să pornim.

Et sic Orphani, scria pana scârţâind pe pergament, *a Clodzco feria II pasce recesserunt.*[211]

Cronicarul a pus punct, a lăsat la o parte pana, a gemut şi şi-a îndreptat umerii care îl dureau.

Să scrii cronici era o muncă istovitoare.

CAPITOLUL 20

În care anumite evenimente din perioada imediat premergătoare Paştelui din anul 1428 sunt amintite de participanţi, de martori oculari şi de cronicari. Şi din nou nu se ştie pe cine trebuie să crezi.

Numele meu, Sfinte Tribunal, este fratele Zefiryn. De la mănăstirea cisterciana din Kamieniec. Să binevoiţi să mă iertaţi pentru stângăcie, preacinstiţi părinţi, dar este prima dată când mă aflu în faţa Sfântului Oficiu… Chiar dacă este numai pentru a depune *testimoniu,* totuşi…

Da, aşa este, imediat trec la subiect. Adică la ceea ce s-a întâmplat la mănăstire în acea zi tragică, în Marţea Mare *Anno Domini* 1428. Şi la ce am văzut cu ochii mei. Şi depun aici jurământ, aşa să-mi ajute… Poftim? La obiect? *Bene, bene.* Vă spun.

Fraţii noştri din mănăstire se adunaseră în parte deja mai devreme, sâmbătă înainte de duminică în post, când se cântă pentru Domnul *Judica me Deus,* atunci când ereticii au pârjolit Otmuchów, Paczków şi Pomianów. În noaptea aceea, abia dacă vedeam o strălucire pe boltă, iar în zori soarele abia reuşea să răzbată prin fum. Atunci, aşa cum am spus, unii dintre *fratres* s-au pierdut cu firea şi au fugit, luând cu ei ce puteau duce în două mâini. Abatele i-a ocărât, i-a numit laşi, i-a ameninţat cu pedeapsa Domnului, ha, dacă ar fi ştiut ce va păţi, ar fi fost primul care ar fi fugit. Eu însumi, nu mint în faţa Sfântului Tribunal, aş fi fugit, dar nu aveam unde. Eu sunt de fel din Lombardia, din oraşul Tortona, am venit în Silezia din Altenzelle, mai întâi la Lubiąz, iar de la mănăstirea de acolo am ajuns la Kamieniec… Cum? Să rămân la subiect? *Bene, bene,* iată că mă ţin. Vă spun cum a fost.

Curând *post dominicam Jitdica quadragesimalem,* am auzit de la fugari: ereticii au plecat, s-au dus undeva spre Grodków. Atunci m-am dus uşurat la biserică, în faţa altarului, să mă întind în cruce pe podea, *gratis tibi Domine,* mulţumesc, Dumnezeule Mare. Şi dintr-odată iarăşi zarvă, ţipete; cică vin alţi mărturisitori ai lui Hus satana, numiţi Orfanii, vin de la Kłodzko. Au pârjolit din nou Bardo, a doua oară, a doua oară a ars acest nefericit oraş. Iar noi trăgeam nădejde că vor trece pe lângă noi, poate vor merge la Frankenstein, pe drumul principal spre Wrocław, poate că nu vor dori să cotească spre Kamieniec. Şi aşa că am mers la biserică, să mă rog pentru această intenţie. *Santa Maria, Mater Christi, Sancta Virgo virginum, libera*

nos a malo, sancte Stanislaus, sancte Andrea, orate pro nobis…[212] Dar rugăciunile noastre nu au servit la nimic, se vede că Domnul nostru a vrut să ne încerce ca pe Iov, dacă… Da, da, ştiu, să mă ţin de subiect. Vă spun pe scurt: subiectul a fost aşa că diavolii au năvălit în mănăstire taman în Marţea Mare *Anno Domini* 1428. Au năvălit pe neaşteptate, ca un fulger din cer senin, s-au căţărat pe ziduri, au smuls porţile din balamale, cineva a strigat *peccatores te rogamus,* dar toată hoarda era deja înăuntru. Şi cum au început să ucidă… Oroare! *Sanctus Deus, sanctus fortis, sanctus immortalis, miserere nobis*… Fratele Adalbert a fost înjunghiat cu o suliţă, fratele Pius cu săbiile, ca Sfântul Dionisie… Fratele Mateusz a fost împuşcat cu o arbaletă, mulţi alţii *graviter vulneratis*… Iar husiţii, Dumnezeu să-i pedepsească, au gonit vacile din grajd, porcii din cocină, oile… au luat totul, până la ultima bucăţică… Pfui, mama lor, nu e destul că sunt eretici, pe deasupra mai sunt şi *latrones et fures!* Au scos vasele din biserică, relicviarele, mantiile, sutanele, crucea mare de argint, ofrandele votive, sfeşnicele… Nu au lăsat nimic. Pe noi, cei care mai rămăseserăm în viaţă, ne-au izgonit în curte, lângă ziduri. A venit căpetenia acestor tâlhari, un urât cu mutră de bandit, se vedea că este eretic, îi spuneau Kralowicz, şi mai era încă unul cu el, unul Kolda. Îi strigă pe ţărani. Pentru că Sfântul Tribunal trebuie să ştie că şi ţăranii de aici, oameni fără Dumnezeu, s-au înţeles cu acei cehi husiţi. Iar ereticul Kralowicz le-a spus, cică, arătaţi care dintre călugării de aici v-au oropsit, că imediat va fi aici judecată. Şi imediat cei care v-au supt sângele – aşa vorbea despre noi – vor fi pedepsiţi. Iar aceşti ţărani ca nişte Iude au arătat imediat spre fratele Maternus, care cică i-a oropsit. E drept că fratele Maternus era un om cam dur şi spunea mereu că *rustica gens optima flens et pessima ridens.* Şi atâta le-a trebuit. L-au luat şi l-au omorât în bătaie cu bicele de luptă. Imediat după aceea, a fost ucis *celerarius* Scholer, l-au arătat ţăranii, pentru că batjocorea fetele şi se mai întâmpla să se lege şi de băieţi… După el *custos* Wencel, fratele Idzi, fratele Laurenty… Strigăte, gemete, rugăminţi, lovituri, sângele ţâşneşte, noi în genunchi, în lacrimi, *ab ira tua, ab odio et omni mala voluntate libera nos, Domine…*[213]

Întrebaţi cum a fost cu părintele abate? Vă spun. Husiţii se pregăteau de plecare, când a apărut un domnişor, unul aşa, blond, dar cu ochi răi, cu un zâmbet strâmb… Îi spuneau Renewan. Nu, deloc, preacinstite părinte, nu mă înşel, am auzit bine: Renewan. Pot să jur pe cruce… Atunci acel Renewan l-a apucat pe părintele abate de veşmânt. „Ăsta este Mikołaj

Kappitz”, a strigat el, „abatele din Kamieniec, cel mai rău asupritor din lume, un ticălos, informator al Inchiziţiei.” Şi… iertaţi-mă, „câinele Inchiziţiei”. Şi s-a aplecat spre abate şi a spus printre dinţi: „Îţi aminteşti de Adela, fecior de căţea? Cum ai acuzat-o la Ziębice pentru o sută de ducaţi? Cum ai dat-o morţii? Acum vei plăti pentru asta. Să-ţi aminteşti de Adela în drum spre iad, popă ticălos.” Aşa i-a spus abatelui, după care l-a târât în curte. Am auzit bine. Fiecare cuvinţel. Pot să jur pe cruce…

Să mă ţin de subiect: l-au omorât în bătaie pe abatele Kappitz. L-au bătut cu ciomegele, cu securile… Iar acel Renewan nu l-a bătut. A stat numai şi a privit.

Şi asta e tot ce s-a întâmplat atunci, Sfinte Tribunal, în Marţea Mare *Anno Domini* 1428. Am spus aici adevărul, tot adevărul şi numai adevărul, aşa să-mi ajute Dumnezeu. Ereticii ne-au ars biserica şi mănăstirea. Au pus foc sub hambar, sub moară, sub brutărie, sub berărie. Şi au plecat, pârjolind în drumul lor Radkowice, satul nostru mănăstiresc. Iar pe noi, cei rămaşi în viaţă, ne-au despuiat de veşmintele călugăreşti. Atunci încă nu ştiam de ce fac asta. Am aflat de-abia mai târziu. Atunci când tâlharii au atacat Frankenstein…

— Cine sunteţi? a strigat străjerul de la Poarta Kłodzko.

Alături de el s-au mai aplecat peste ziduri alţi câţiva, cu arbaletele gata de tragere.

— Porţile sunt închise! Nimeni nu intră în oraş!

— Suntem din Kamieniec! a scâncit de sub veşmântul de călugăr Rzehors. Cistercieni! Am fugit prin pădure ca să scăpăm de măcel! Mănăstirea arde! Deschide poarta, om bun!

— Nici vorbă! E ordin! Înţelegi, călugăre? Nu e voie!

— Daţi-ne drumul, pentru Dumnezeu, a strigat rugător Reynevan. Fraţi întru Hristos! Ereticii sunt pe urmele noastre! Nu ne lăsaţi de izbelişte! Nu vă luaţi sângele nostru pe conştiinţă! Deschideţi!

— De unde să ştiu cine sunteţi? Poate sunteţi husiţi îmbrăcaţi în călugări!

— Suntem călugări, creştini buni şi evlavioşi! Cistercieni din Kamieniec! Nu vedeţi veşmintele? Deschideţi, pentru Dumnezeu cel viu!

Lângă căpetenia străjerilor a apărut un călugăr din Ordinul Sfântului Mormânt.

— Dacă sunteţi cu adevărat cistercieni din Kamieniec, a striat el, spuneţi:

cum îl cheamă pe abatele vostru?

— Mikołaj Kappitz!

— Ce cantică se cânta ca *laudes* duminica şi de sărbători?

Reynevan şi Bislavret se uitau unul la altul ca nişte proşti. Situaţia a fost salvată de Szarlej.

— Cantica celor Trei Tineri, a spus cu voce sigură. Adică *Benedicite Dominum.*

— Cântaţi!

— Ce?

— Cântaţi-o! a răcnit străjerul. Şi tare! Că altfel vă luăm în vârful suliţelor.

— *Benedicite, omnia opera Domini, Domino!* a behăit cât se poate de fals demeritul, salvându-i pentru a doua oară. *Laudate et superexaltate cum in saecula! Benedicite, caeli, Domino, benedicite, angeli Domini…*{214}

— Sunt chiar călugări, a spus cu convingere călugărul din Ordinul Sfântului Mormânt. Trebuie să le dăm drumul. Trageţi zăvoarele! Repede, repede!

Cronicarul s-a aplecat asupra pergamentului său şi a continuat să scrie.

Şi apoi s-a dovedit că a fost o trădare, căci aceştia nu erau monachi, *ci eretici,* qui se Orphanos appellaverunt, *îmbrăcaţi în veşminte furate de la cistercieni, când* în feria III pasce *au atacat* monasterium Cisterciense de Kamenz, *care mănăstire* eodem die efractum et concrematum est. *Nu erau oile Domnului, ci lupi,* lupi in vestimento ovium, *acei trădători vestiţi, care se numeau Vogelsang, trădători, Iude, lotri fără cinste şi fără credinţă. Au pătruns acei netrebnici pe poarta deschisă fără chibzuinţă, au lovit străjerii, în urma lor au năvălit alţi* Orphani, *care până atunci se ascunseseră în căruţe sub prelate, ca aheii în calul de lemn. Au omorât străjerii, au deschis larg porţile, iar* equites *eretici au năvălit în galop, în urma lor s-a năpustit în fugă pedestrimea, cât ai clipi din ochi, din cinci, ereticii s-au făcut o sută şi mai veneau mereu alţii. Şi a fost năpastă mare…* {215}

Când au trecut în fugă pe lângă zidurile oraşului nou, pe Strada Nouă, nimeni nu a îndrăznit să le stea în cale. Erau numai douăzeci, dar făceau hărmălaie cât pentru o sută.

Husiţii răcneau şi ovaţionau, zdrăngăneau cu ciocane de lemn. Bisclavret şi Reynevan suflau în trompete de alamă, Szarlej lovea într-un ţambal de tablă. Îngroziţi şi năuciţi de zgomotul asurzitor, locuitorii din Frankenstein fugeau din faţa lor, alergau spre piaţă. O singură dată s-a tras în ei cu arbaleta de la fereastra fabricii de bere, dar fără să-i nimerească. Nici măcar nu au încetinit ritmul şi nu au încetat cu gălăgia. De la sud, dinspre Poarta Kłodzko, deschisă prin vicleşug, şi curând şi dinspre vest, s-a auzit hărmălaie şi au răsunat focuri de armă: se vede că Orfanii luau cu asalt castelul şi Biserica Sfânta Ana.

Alergau. Pe strada Băii de Jos s-a tras din nou în ei, de astă dată mai cu folos, căci două trupuri au rămas în noroiul din şanţuri. Cu o salvă dezordonată din arbalete i-a întâmpinat şi straja de la Poarta Ziębice, dar trăgătorilor le tremurau mâinile şi nu e de mirare. Vedeau deja fumul negru care se ridica deasupra acoperişurilor de şindrilă, auzeau urletele celor ucişi.

I-au atacat dintr-odată pe străjeri cu furie, ca şi când Orfanii ar fi vrut să se răzbune pe ei pentru această cursă a morţii. Trupurile au căzut imediat, sângele a stropit caldarâmul din faţa porţii. Reynevan nu a luat parte la luptă, a alergat împreună cu Berengar Tauler şi Samson la poartă şi s-au apucat să tragă zăvoarele. Szarlej le păzea spinarea, l-a tăiat cu lovituri rapide de sabie pe un străjer care se repezise spre ei. Zăvoarele şi bârnele au căzut cu zgomot, împinse de afară, porţile s-au deschis şi cavalerii s-au năpustit înăuntru în tropot de copite, după ei a năvălit cu zgomot pedestrimea. Caldarâmul răsuna de tropotul potcoavelor, Orfanii s-au revărsat ca un fluviu în oraş, direct în strada Ziębice.

— Bună treabă, Reynevan! a strigat Jan Královec din Hrádek, frânând calul în faţa lui. Mi-am schimbat părerea despre tine! Ai meritat laudele! Iar acum, înainte, înainte! Oraşul încă nu este al nostru!

Dacă ar fi alergat în piaţă, ar fi putut crede că Královec se înşală şi că Frankenstein este deja în mâinile Orfanilor. Ardea casa abatelui din Henryków, ardea postăvăria, se mistuiau în flăcări prăvăliile şi tarabele, fumul şi flăcările ieşeau afară pe ferestrele clădirilor breslelor. Asaltul împotriva primăriei continua, pe deasupra răcnetelor atacatorilor se auzeau strigătele ascuţite ale celor ucişi, oamenii aruncaţi pe ferestre cădeau direct în suliţele şi halebardele care aşteptau pregătite. Măcelul continua pe sub arcadele caselor de piatră. Din partea de sud a oraşului se auzeau necontenit împuşcături, castelul atacat de Kolda şi de Žampach se apăra. Dar clopotniţa de la Sfânta Anna era deja învăluită în foc şi fum. În piaţa

oraşului au năvălit husiţii pedeştri, urmaţi de cavaleria condusă de Matěj Salava. Faţa tânărului cavaler era neagră de funingine şi de pe sabia lui picura sângele.

— Acolo, a arătat cu buzduganul Královec, stăpânind calul care aluneca pe sânge. Aici ne descurcăm singuri, voi fugiţi acolo! La mănăstirea dominicană! La mănăstire, Luptători ai lui Dumnezeu!

— Haideţi, băieţi! Reynevan s-a întors. La mănăstire! Fuga! Szarlej, Rzehors…

— Alergăm, Reynevan cel Viteaz, Deschizătorul porţilor.

— Tauler, eşti aici? Samson?

— Aici şi eu.

Călăreţii lui Salava, absolut nepotriviţi pentru lupta printre clădiri, s-au împrăştiat pe străduţe, lăsând asaltul împotriva mănăstirii dominicane în seama pedestrimii. Peste o sută de oameni se apropiau sub comanda lui Smil Půlpán, ajutor de hatman la Náchod, un tip solid, ras în cap. Reynevan l-a recunoscut, căci îl mai văzuse.

— Pe ei! a strigat Smil Půlpán, indicând cu sabia direcţia de atac. Pe ei, fraţilor! Loviţi-i, omorâţi-i!

Husiţii s-au năpustit cu un strigăt la atac, dar de fiecare dată acesta se poticnea într-o ploaie de gloanţe. Dar se repezeau imediat din nou.

— Pe ei! Moarte papistaşilor!

Sprijiniţi de orăşeni şi de breslaşi, dominicanii îşi apăreau vitejeşte şi cu înverşunare mănăstirea, dar era o apărare fără speranţă. Superioritatea numerica a Orfanilor era copleşitoare, furia atacului lor cumplită. Călugării se dădeau înapoi în faţa presiunii, lăsând în urma lor trupuri în veşminte albe şi cedând husiţilor una după alta clădirile mănăstirii.

Ultimul bastion al apărării a fost Biserica Înălţării Sfintei Cruci, pridvorul şi intrarea principală baricadată. Călugării s-au luptat aici până la ultima săgeată din arbaletă şi ultimul glonţ din archebuză. Şi până la ultimul om.

Înfierbântaţi de rezistenţa opusă, Orfanii au intrat peste cadavre în prezbiteriu şi au văzut în lumina filtrată de vitraliile colorate numai doi călugări în viaţă. Unul dintre ei, cu capul plecat, stătea îngenuncheat în faţa altarului, chiar lângă *antepodium*. Celălalt îl proteja cu trupul său pe cel îngenuncheat şi crucifixul.

— *Templum Dei sanctum est!*[216] Vocea lui, plăcută şi subţire, s-a lovit de

boltă şi a trezit ecoul. Cine nimiceşte templul lui Dumnezeu, pe acela Dumnezeu îl va nimici! Înapoi, puteri ale iadului. Înapoi, satane, eretici, până nu vă loveşte Dumnezeu!

— Acesta este Jan Buda, a explicat serviabil unul dintre silezienii aliaţi cu Orfanii. Iar cel care stă în genunchi este Mikołaj Karpentariusz, priorul lor. Amândoi au predicat împotriva învăţăturilor magistrului Hus. Singurul ceh bun este un ceh mort, aşa îşi încheiau fiecare predică. Amândoi au sfinţit armele celor care au pornit împotriva Năáchodului.

Smil Půlpán avea obrajii şi gâtul pline de sânge, se ţinea cu o mână de urechea în mare parte smulsă de o săgeată din arbaletă.

În timpul asaltului împotriva mănăstirii şi a bisericii, pierduse o duzină de oameni şi încă atâţia erau răniţi, dar se vede că urechea îl înfuria cel mai tare.

— Singurul ceh bun este un ceh mort, aşa ziceau? a repetat el cu răutate. Ei, atunci aveţi ghinion, popilor. Pentru că aţi căzut în mâinile unor cehi vii şi răi. O să vă arătăm cât de rău poate să fie un ceh viu. Luaţi-i! În curte cu ei!

— Să îndrăzniţi să mă atingeţi! a strigat Jan Buda. Nu cuteza…

A primit un pumn în faţă şi a tăcut. Priorul nu a opus rezistenţă.

— *Vexilla Regis Prodeunt*… a bolborosit, în timp ce îl târau prin navă. *Fulger Crucis mysterium… Quo carne carnis conditur… Suspensus estpatibulo…*{217}

— Şi-a pierdut minţile, a mormăit unul dintre Orfani.

— Este un imn.

Reynevan auzise că Smil Půlpán fusese sacristan înainte de revoluţie.

— Este imul *Vexilla regis.* Se cântă în Săptămâna Mare. Iar astăzi este Vinerea Mare. O zi foarte potrivită pentru martiriu.

În faţa bisericii cei doi preoţi au fost înconjuraţi de mulţimea Orfanilor. Aproape imediat a căzut prima lovitură cu pumnul, apoi cu piciorul, după ele altele, iar în cele din urmă au intrat în acţiune bâtele şi ciomegele. Priorul a căzut. Jan Buda se ţinea în picioare şi se ruga cu voce tare, scuipând sânge din gura zdrobită. Smil Půlpán îl privea cu ură. La un semn al lui, a fost adus în faţa lor un buştean pentru despicat lemne.

— Papistaşule, ai sfinţit armele care mergeau la Náchod. Şi te vom pedepsi pentru aceasta exact în felul în care ne-au învăţat la Náchod chiar zbirii episcopului. Aduceţi-l aici, fraţilor!

Jan Buda a fost adus şi i s-a pus un picior pe butuc. Unul dintre husiţi, un

zdrahon voinic, a ridicat toporul şi a lovit. Jan Buda a urlat îngrozitor, sângele a ţâşnit din buturugă într-un jet care pulsa. Orfanii i-au pus pe butuc şi celălalt picior. Toporul s-a abătut cu o izbitură surdă atât de puternică, încât pământul s-a cutremurat.

Berengar Tauler a făcut câţiva paşi clătinaţi, s-a rezemat cu ambele mâini de zidul bisericii şi a vomitat. Reynevan s-a ţinut tare, dar cu ultimele rămăşiţe de voinţă. Samson a pălit rău, a privit dintr-odată în sus, spre cer. A privit mult timp. Ca şi când ar fi aşteptat ceva de acolo.

Pe buşteanul pe care se spărgeau lemnele, călăii aceia, haeretici, *vrând să-l întreacă în răutate şi cruzime pe diavolul însuşi, pe maestrul şi învăţătorul lor, le-au retezat* extremitatis *acelor nefericiţi, una după alta. Aceste bestialităţi pana mea nu reuşeşte să le descrie, mâna tremură,* lacrimae *din ochi curg…* Nicolau Carpentarius, Johannes Buda et Andreas Cantoris, martyres de Ordine Fratrum Praedicatorum, *torturaţi pentru Cuvântul lui Dumnezeu şi pentru mărturia pe care au dat-o. Doamne, Doamne, pe tine te chemăm!* Usquequo, Domine sanctus et verus, non iudicas et vindicas sanguinem nostrum?[218]

Orfanii jefuiau între timp biserica de orice găseau, dacă prezenta o valoare cât de cât. Icoanele sfinte, scândurile stranelor şi cele smulse din altar, care nu prezentau valoare, ardeau într-un foc uriaş. La ordinul lui Půlpán, cei doi călugări schilodiţi şi muribunzi au fost aduşi şi aruncaţi pe el. Husiţii care stăteau în cerc priveau cum corpurile fără picioare se zvârcolesc şi se răsucesc în flăcări. Ardeau prost, de altfel, căci începuse să plouă. Smil Půlpán îşi masa urechea sfârtecată, înjura, scuipa.

— Mai avem încă unul! au strigat cei care ieşeau din pridvor. Frate Půlpán! L-am prins! Stătea ascuns în amvon.

— Aduceţi-l aici! Aduceţi-l aici pe papistaş!

Reynevan l-a recunoscut imediat pe cel târât de husiţi, care ţipa, se zbătea şi se zvârcolea. Era diaconul Kantor. Era cu aceeaşi cămaşă, se vede că îl prinseseră chiar în clipa când încerca să scape de veşmintele dominicane. A fost tras alături de cei doi şi l-a zărit pe Reynevan.

— Domnişorule Bielau! a urlat el. Nu-i lăsa să mă tortureze! Nu-i lăsa, salvează-mă, domnişoruleeeee!

— M-ai vândut, Kantor. Mai ţii minte? M-ai vândut morţii ca un Iuda. Să

mori deci ca un Iuda.

— Domnişorule, milă!

— Aduceţi-l încoace.

Půlpán a arătat spre buşteanul însângerat.

— O să fie al treilea mucenic! *Omne trinum perfectum!*[219]

Poate că a decis sub puterea impulsului, a unor amintiri neclare. Poate că a fost o slăbiciune de moment, oboseala. Poate că prinsese cu coada ochiului privirea plină de o adâncă tristeţe a lui Samson al Mierii. Reynevan nu ştia foarte bine ce-l făcuse să acţioneze în acest fel şi nu altfel. A smuls arbaleta de la un ceh care stătea alături, a ochit şi a apăsat pe trăgaci. Săgeata l-a lovit pe Kantor sub stern cu o asemenea forţă, că s-a ridicat în zbor, smulgându-l pe diacon din mâinile călăilor. Când a aterizat înapoi pe pământ nu mai trăia.

— Aveam răfuieli personale cu el, i-a explicat Reynevan în liniştea profundă şi moartă. Aveam o răfuială personală.

— Înţeleg, a încuviinţat din cap Smil Půlpán. Dar să nu mai faci aşa ceva, frate. Pentru că s-ar putea ca alţii să nu înţeleagă.

Flăcările ieşeau trosnind prin acoperişul bisericii, căpriorii şi grinzile s-au prăbuşit arzând în interior. Peste o clipă, zidurile au început să se prăbuşească. O trâmbă de scântei şi fum s-a înălţat spre cer. Cârpe negre pluteau pe deasupra focului ca nişte ciori deasupra unui câmp de bătălie. Biserica Sfânta Anna s-a prăbuşit de tot. În mijlocul flăcărilor nu mai rămăsese decât arcul înnegrit al portalului. Ca o poartă spre iad.

Călăreţul care a intrat în piaţă a oprit calul plin de spune în faţa hatmanilor Orfanilor. În faţa lui Jan Královec, Kolda din Žampach, Jíra din Řečice, Brázda din Klinštejn şi Matěj Salava din Lípa.

— Frate Jan! Fratele Prokop s-a întors de la Oława, se duce la Rychbach prin Strzelin. Porunceşte să mergeţi acolo fără întârziere.

— Aţi auzit? Královec s-a întors spre comandanţii lui. Ne cheamă Taborul!

— Dar castelul încă se mai apără, a remarcat Prokůpek.

— Norocul lui. Căpitani, la detaşamente! Încărcaţi prada în care, adunaţi-i pe toţi. Executarea! Mergem la Rychbach, fraţilor! La Rychbach!

— Bine aţi venit, fraţilor! Salutare, Tábor!

— Vă salutăm întru Domnul, fraţilor! Bine aţi venit, Orfanilor!

Strigătele de întâmpinare nu mai aveau sfârşit, bucuria întâlnirii şi euforia îi cuprinsese pe toţi. Curând, Jan Královec din Hrádek îi strângea mâna lui Prokop Holý, Prokůpek săruta obraji bucălaţi ai lui Markolt, Jan Zmrzlík din Svojšín îl bătea pe pieptarul de fier pe Matěj Salava din Lípa, iar Jaroslav din Bucovina gemea în strânsoarea puternică a lui Jan Kolda din Žampach. Urban Horn îl strângea în braţe pe Reynevan, Rzehors pe Drosselbart. Luptătorii cu bicele şi arcaşii Orfanilor îi salutau pe suliţaşii taboriţi, suliţaşii din Slány şi mânuitorii de secure din Nymburk îi îmbrăţişau pe arbaletierii din Chrudim. Vizitiii carelor de luptă se salutau înjurând scârbos, aşa cum le era obiceiul.

Vântul se înteţea încurcând steagurile între ele. Astfel alături de *Veritas vincit,* de hostie şi de coroana de spini de la Tábor, flutura Pelicanul Orfanilor, picurând picături de sânge în Potirul de aur. Luptători lui Dumnezeu ovaţionau, aruncau în sus beretele şi coifurile.

În fundal ardeau şi se învălătuceau trâmbele de fum negru din oraşul Rychbach, incendiat de taboriţi, părăsit ceva mai înainte de locuitorii cuprinşi de panică.

Prokop, cu mâna tot pe umărul lui Jan Královec, privea cu un zâmbet foarte mulţumit la armata care se aşeza în formaţie. Care număra acum, în totalitate, peste o mie de călăreţi, peste zece mii de pedeştri şi trei sute de care de luptă echipate cu artilerie. Ştia că nu există nimeni în toată Silezia în stare să se opună acestei forţe în câmp deschis. Silezienilor nu le rămâneau decât zidurile oraşelor. Sau – ca în cazul locuitorilor din Rychbach – fuga în pădure.

— Înainte, marş! a strigat el către hatmani. În formaţie de marş! Spre Wrocław!

— Spre Wrocław! a repetat Jaroslav din Bucovina. La episcopul Konrad! Înainte, maaaarş!

— Astăzi este ziua de Paşte! a strigat Královec. *Festum festorum!*[220] Hristos s-a ridicat din morţi! S-a ridicat din morţi cu adevărat!

— *Resurrexit sicut dixit!*[221] a spus şi Prokůpek. Aleluia!

— Aleluia! Să cântăm pentru Dumnezeu, fraţilor!

Din gâturile luptătorilor orfani cu biciul şi ale suliţaşilor taboriţi a izbucnit şi s-a înălţat spre cer un cântec ca un tunet. Imediat i-au ţinut isonul şi vocile puternice ale suliţaşilor din Chrudim, ale scutierilor din Nymburk şi ale arbaletrierilor din Slány.

Buóh všemohúcí
vstal z mrtvých žadúcí!
Chvalmež Boha s veselím,
to nám všěm Písmo velí !
Kyrieleison!{222}

După ce au pornit în marş, cântecul a fost preluat de aruncătorii de suliţă ai lui Zikmund din Vranov, de luptătorii în armură ai lui Zmrzlík, de la ei de echipajele carelor de luptă, de cavaleria uşoară a lui Kolda din Žampach, de călăreţii lui Salava, de moravii lui Tovačovský. În urmă veneau, ca ariergardă cu cântecul răsunător pe buze, polonezii lui Puchała.

Domnul Hristos s-a ridicat din morţi,
După chinurile lui grele,
Dăruindu-ne multă bucurie,
Hristos, bucuria noastră!
Milostiveşte-te, Doamne!

Praful se înălţa ca un nor deasupra drumului spre Wrocław. Lăsând în urmă Ryclibach care ardea cu ultimele pâlpâiri, armata taborito-orfană a lui Prokop Holý a luat-o spre nord. Spre Ślęża, acoperita la orizont de nori întunecoşi.

Jezukriste, vstal si,
nám na příklad dal si,
že nám z mrtvých vstáti,
s Bohem přebývati.
Kyrieleison!{223}

Focurile din oraş încă mai ardeau, dar periferiile se mistuiseră aproape până în temelii, mai clipeau numai flăcărui mici pe grinzile şi stâlpii carbonizaţi. Auzind că melodia husită se îndepărtează, oamenii au început să iasă din ascunzători, din păduri, să coboare de pe dealuri. Se uitau în jur consternaţi, plângeau văzând nimicirea oraşului lor. Îşi ştergeau lacrimile şi funinginea de pe faţă. Şi cântau. Căci era totuşi Paştele.

Christ, der ist erstanden
von der marter alle
des sull wir alle fro sein
Christ sol unser trost sein.
Kyrieleyson!

Au ieşit din ascunzătoare şi au coborât de pe muntele Winnik călugării franciscani. Mergeau spre oraşul ars, plângând şi cântând.

Era Paştele.

Christus surrexit
Mala nostra texit
Et quos dilexit
Hoc ad celos vexit
Kyrieleison!

Armata lui Prokop Holý mărşăluia spre nord. Un nor de foc şi trâmbe de fum se înălţau din satele arse de raidurile lui Salava şi Fedek din Ostrog. Flăcările roşii izbucneau din acoperişurile de la Uciechów. Praus, Harthau şi Rudelsdorf erau în flăcări. Curând aproape tot orizontul era cuprins de flăcări.

Era Paştele.

Luptătorii lui Dumnezeu mărşăluiau spre nord. Cu cântecul pe buze.

Všichni světí, proste,
nám toho spomozte,
bychom s vámi bydlili,
Jezukrista chválili!
Kyrieleison![224]

Era Paştele. Hristos într-adevăr se ridicase din morţi.

Pârjolul cuprinsese tot ţinutul.

CAPITOLUL 21

În care diferite persoane – din diferite perspective – observă cum se desfăşoară istoria. Iar istoria, smulgându-se din lanţuri, se comportă ca holera. Şi arată de ce este în stare.

— Sărmană ţară sileziană!

— Ţara sileziană este blestemată!

Situat în apropiere de Środa, aşezată pe râul Średzka Woda, tabăra de refugiaţi era îngrozitor de aglomerată, plesnea deja din toate cusăturile. De regulă, rotaţia dintre cei care veneau şi cei care plecau le permitea cumva să-şi tragă sufletul, dar astăzi Dzierżka de Wirsing era de-a dreptul îngrozită de perspectiva apariţiei unor noi fugari.

A oftat uşurată când a început să se întunece – noaptea rareori mai venea cineva şi ştia că mulţi oameni intenţionează să plece odată cu revărsatul zorilor. Husiţii plecaseră. Se duseseră spre sud, pe drumul care ducea spre Kostomloty, Strzegom, Bolków şi Landeshut. Poate se întorseseră în Cehia? Ziua, cerul nu mai era negru de fum, noaptea nu mai era luminat de strălucirea focului. Oamenii se săturaseră de vagabondaj, doreau să se întoarcă acasă. La ruinele pârjolite. În orăşelele şi satele arse până în temelii. La Sobótka, Gniechowice, Górka, Frankenthal, Arnoldsmühle, Woskowice, Rakoszyce, Słup. Şi în multe, multe altele, cu denumiri străine. Şi indiferente.

A mugit un bou, a behăit o capră. Undeva, la carele de luptă, plângea un copilaş. Pe lângă Dzierżka a trecut cu pas grăbit Elencza von Stietencron. După ce terminase împreună cu ceilalţi munca de la bucătărie, Elencza nu se dusese cu ei, să se culce şi să se odihnească. Elencza parcă nu se odihnea niciodată. De şapte zile, în timpul cărora Dzierżka de Wirsing sprijinea financiar şi organizatoric tabăra, Elencza se odihnea numai când primea ordin categoric. Dzierżkăi nu-i plăcea să fie categorică cu Elencza. Ştia cum reacţionează fata la asta. Văzuse încă din prima zi, când Elencza Stietencron sosise la Skałka pe calul lui Tybald Raabe. Când Dzierżka crezuse că ştie cel mai bun mod de a o scoate pe fată din stupoare şi din apatie.

— Sărmană ţară sileziană, a repetat un orăşean solid, un negustor pe care nici măcar atacul armatelor nu-l împiedicase să pornească la drum cu carul plin de marfă.

— Silezia e blestemată, a repetat morarul din Marcinkowice.

Refugiaţii adunaţi în jurul focului – un fel de consiliu al bătrânilor format independent, oameni cu o autoritate imposibil de contestat – au dat din cap, murmurând. Dzierżka era singura femeie dintre ei. Cei mai mulţi erau săteni serioşi cu feţe şi atitudini de conducători fireşti. În afară de bărbatul solid din Wrocław, mai erau morarul de la Marcinkowice, un arendaş de undeva din apropiere de Kątów, doi mercenari în haine a căror culoare pălise de mult din cauza prafului de pe numeroase drumuri şi un hangiu din Górka. Era şi un bărbier din Sobótka, de care era mare nevoie. Era un călugăr minorit de la mănăstirea din Sredz, unul dintre cei mai bătrâni, căci cei tineri se aplecau fără odihnă deasupra răniţilor şi a bolnavilor. Era şi un evreu, nu se ştie de unde. Şi un cavaler. Dintre cei săraci, dar care făceau oricum senzaţie prin prezenţa lor.

— A tremurat pielea pe noi de două ori de la Wrocław până aici. Prima dată, a fost joi înainte de Duminica Floriilor, când forţele husite au jefuit Brzeg şi au incendiat Ryczyn şi apoi au ajuns la Oława. Se vedeau foarte bine flăcările şi fumul, vântul aducea duhoarea de ars până la noi. Că de la Oława la Wrocław este numai o aruncătură de băţ… Oraşul are ziduri groase, pe ziduri sunt tunuri, mulţi soldaţi, dar tot tremuram… Însă Dumnezeu ne-a cruţat. Au plecat.

— Nu pentru mult timp, a remarcat unul dintre soldaţi.

— Aşa este. Abia am răsuflat uşuraţi, auzind că Prokop se întoarce la Strzelin, abia sărbătoriserăm neliniştiţi Paştele, că din nou au bătut clopoţele în toate clopotniţele. Se întorc husiţii! Vin cu o forţă încă şi mai mare. S-au unit cu acei Orfani infernali, pârjolesc Rychbach, Sobótka, drumurile sunt negre de fugari. Iar vineri înainte de duminica *Misericordiae* vedem din nou de pe ziduri fum, de astă dată la vest: arde Kąty. Vine vestea că la Środa este tabără mare, Prokop se pregăteşte de asalt. Din nou bat clopoţele, femeile cu copiii fug în biserici…

— Dar şi de astă dată aţi avut noroc, a spus Dzierżka. Aşa cum ştim cu toţii, nu a fost niciun atac. Două zile mai târziu, chiar în duminica de *Misericordiae,* cehii au plecat.

— Au plecat spre Strzegom, a întărit celălalt soldat. Toţi se gândeau că vor ataca Świdnica. Dar nu au atacat. Se vede că s-au speriat de fortificaţii…

— Nu de asta, l-a contrazis cavalerul. Świdnica a încheiat deja de un an o înţelegere secretă cu husiţii. De asta a scăpat.

— Şi domnul staroste Kolditz a stat liniştit şi fericit în spatele zidurilor, a rostit răutăcios morarul din Marcinkowice. Ce-i păsa lui că toată ţara arde şi sângele curge gârlă! Pe el nu-l priveşte, el s-a aranjat! Pfui!

Un timp a domnit tăcerea. A rupt-o hangiul din Górka.

— De la Strzegom, a spus el, husiţii au plecat spre vest. Au trecut de Jawor şi nu l-au atacat. Dar au prădat Świerzawa şi i-au dat foc. Au nimicit complet şi au ars Dobków, moşia călugărilor din Lubiąż. Şi au plecat mai departe, la Złotoryja. Iar astăzi am întâlnit un cunoscut pe drum. Spunea că Złotoryja a fost arsă. Oraş ghinionist. Îl ard husiţii a doua oară. Iar Prokop şi Orfanii cică se duc la Lwówek…

— Noutăţi vechi, s-a băgat în vorbă bărbierul din Sobótka. I-am întrebat şi eu pe fugari. Husiţii au ajuns la Lwówek acum o săptămână, joi, dar nu au traversat râul Bóbr. În schimb, cavaleria luzaciană, domnii de fier care ar fi trebuit să vină în ajutor, s-au speriat, s-au închis ca nişte laşi pe malul stâng, ca şoarecii sub mătură, şi stau acolo. Luzacienii nu ne vor veni în ajutor! Suntem singuri, copii. Sărmană ţară sileziană!

— Blestemată ţară sileziană!

A mugit un bou, a lătrat un câine. A început să plângă alt copil. Elencza a întors capul, dar nu putea să se ducă la el. Avea în braţe un băieţel de câţiva ani, iar o fetiţă nu cu mult mai mare i se ţinea de fustă. Elencza a oftat, şi-a tras nasul. Dzierżka a privit-o pe sub gene. Nu născuse niciodată, nu avusese copii, dar nu-i păruse rău niciodată, niciodată nu fusese o problemă. Niciodată până astăzi, şi-a spus ea cuprinsă brusc de teamă, de un val de răceală care îi înconjura pieptul şi îi strângea gâtlejul.

— Toată nădejdea noastră stă în faptul că raidul durează de mult, a spus omul din Wrocław. Husiţii trebuie să fie şi ei obosiţi, împovăraţi de prada jefuită…

— Numai înfrângerea oboseşte, a spus cavalerul. Picioarele se înmoaie sub cei care fug, numai bunurile pe care le iei cu tine atunci când fugi te îndoaie. Victoria îţi dă forţă, prada este uşoară ca un fulg. Cine învinge, acela zboară! Caii lor mănâncă grâu din hambarele noastre, grâul nostru este cenuşă! Dar este adevărat că luptă de ceva timp. De la Bóbr este mai aproape până la trecătorile din Krkonoše, mai aproape de Cehia. Să dea Domnul să plece.

— Pentru cât timp? a spus morarul din Marcinkowice. Au văzut că suntem slabi, că nu le facem faţă în câmp deschis. Că nu avem curaj! Că nu are cine să ne conducă în luptă! Cavalerii silezieni numai cât îi văd pe

husiţi, îşi iau picioarele la spinare şi fug ca iepurii! Ba fug şi principii! Ce a făcut Ludwik din Brzeg? Trebuia să apere oraşul, oamenii fără apărare, supuşii lui. Când îi asuprea cu dările, spunea: „Nu face nimic, plătim până la sânge, dar în schimb, bunul nostru stăpân ne va apăra când va veni urgia.” Şi ce a făcut bunul stăpân? A fugit ca un laş, a lăsat Brzeg pe mâna atacatorilor. Husiţii au jefuit totul, au ars biserica parohială, au transformat colegiul Sfântul Jadwiga în grajd, ereticii!

— Şi pentru una ca asta, nu-i loveşte fulgerul din cer senin, a spus bărbierul din Sobótka, nu cade peste ei mânia Domnului. Şi atunci cum să nu mă îndoiesc… Hmm… Voiam să spun: greu ne mai încearcă Domnul…

— Poate că domnii vor trebui să se obişnuiască cu aceste încercări, a intervenit pe neaşteptate evreul… Iar eu vă spun, domnilor, numai la început e mai greu. Cu timpul ne obişnuim.

O vreme a domnit tăcerea. A întrerupt-o cavalerul.

— Revenind la prinţul Ludwik, este adevărat că nu s-a purtat ca un cavaler când a lăsat Brzeg la mila husiţilor. Nu ca un cavaler şi nici ca un prinţ. Dar…

— Dar nu este singurul, asta aţi vrut să spuneţi? l-a întrerupt morarul strâmbându-se. Aveţi dreptate! Pentru că şi alţii i-au întors spatele duşmanului şi şi-au pătat onoarea. Unde eşti, o, unde eşti, prinţe Henric cel Pios, care preferai să mori decât să pleci de pe câmpul de luptă?

— Am vrut să spun, s-a înecat puţin cavalerul, că husiţii şi-au dovedit puterea prin trădare. Prin trădare şi propagandă. Prin răspândirea de veşti false, de panică…

— Şi de unde vine trădarea asta? a întrebat brusc călugărul minorit. De ce sământa ei încolţeşte atât de repede şi creşte atât de stufoasă, de ce dă asemenea recoltă? Magnaţii şi cavalerii predau fortăreţele şi castelele fără luptă, trec de partea duşmanului. Ţăranii se îngrămădesc de partea husiţilor, le servesc drept călăuze, îi pârăsc şi îi trimit la moarte pe preoţi, ba mai mult, atacă şi ei mănăstirile şi jefuiesc bisericile. Nu lipsesc apostaţii şi printre preoţi. Şi nu există un prinţ, aşa, ca Henric cel Pios, care să lupte şi să fie gata să cadă *pro defensione christiane fidei*{225}. Ar trebui să ne întrebăm de ce este aşa? De unde vine asta?

— Poate – s-a auzit vocea de bas a unuia dintre săteni, un ţăran voinic cu o coamă stufoasă. Poate pentru că nu ne luptăm cu sarazinii, nu am venit să-i batem pe turci, nici pe tătari pentru a ne apăra pământul silezian lăsat nouă de strămoşii noştri. Căci aceia erau bruneţi, aveau ochi negri, scoteau foc pe

gură, purtau semne diavoleşti, făceau vrăji şi îi sufocau pe ai noştri cu mirosuri infernale. Ghiceşti de îndată ce forţă îi purta. Dar astăzi? Deasupra armatei cehe sunt monstranţe, pe scuturi hostia şi cuvinte cu frica lui Dumnezeu. În marş cântă pentru Dumnezeu, înainte de luptă se roagă în genunchi, primesc împărtăşania. Îşi spun Luptătorii lui Dumnezeu. Poate că… poate…

— Poate că Dumnezeu este de partea lor? a terminat călugărul cu un zâmbet răutăcios.

Cu un an în urma, îşi spunea Dzierżka în liniştea mormântală care se lăsase, *doar cu un an în urmă nimeni nici nu ar fi îndrăznit nici să gândească, necum să rostească aşa ceva. Lumea se schimbă, se schimbă cu totul. De ce este mereu aşa, de ce trebuie să se schimbe prin măcel şi pârjol? Întotdeauna trebuie să se scalde din nou în sânge, precum Poppea în lapte?*

— Încep să sprijin activ învăţătura lui Hus, Wycliff, Payne şi a celorlalţi ideologi husiţi, a spus Szarlej, şezând pe treptele altarului. Într-adevăr, bisericile trebuie să înceapă să se transforme… Ei, poate nu dintr-odată în grajduri, precum colegiul din Brzeg, dar în adăposturi de noapte. Uitaţi-vă numai ce plăcut este aici! Nu plouă, nu suflă vântul, purici puţini… Da, Reinmar. Dacă e vorba de biserici, trec şi eu la religia ta, încep noviciatul. Poţi să mă consideri candidat la calitatea de membru.

Reynevan a dat din cap şi a aruncat un lemn în focul pe care îl aprinsese împreună cu Berengar Tauler în mijlocul navei principale. Samson a oftat. Şedea ceva mai departe, citind la lumânare o carte pe care o luase din grămada de sub amvon. Când fusese jefuită biserica, nimeni nu se lăcomise la cărţi. Nu aduceau niciun folos.

— În biserică este un adevărat lux – Drosselbart a mai smuls încă o scândura din prezbiteriu. Nu lipseşte nici lemnul de foc. Avem ce arde până la vară.

— Şi ce mânca, a adăugat Bisclavret, sfâşiind cu dinţii un cârnat uscat găsit în sacristie. Se vede că e adevărat ce se spune: *qui altari servit, ex altari vivit.*{226}

— Şi se găsesc întotdeauna şi vase pentru băut – Rzehors a adus un vas de slujbă plin cu vin. Să nu lipăim ca un câine din butoi… Şi putem să şi citim câte ceva… Aşa este, Samson? Samson!

— Poftim? a ridicat capul uriaşul. A, da… N-o să credeţi, uitaţi, în

această lucrare în latină am găsit o frază în polonă. Iar lucrarea datează din anul 1231, de pe vremea lui Henric cel Bărbos. Iar pe pagina de titlu, uitaţi, este data: *Anno verum Millesimo CCXXXI,* iar dedesubt scrie clar: *benefactor noster Henricus Cum Barba Dei gratia dux Slesie, Cracouie et Poloniae…*{227}

— Şi cum sună acea frază poloneză? a întrebat Drosselbart.

Samson al Mierii a citit-o.

— O aiureală!

— Ai dreptate!

— Iar rima e de rahat.

— Şi aici ai dreptate.

Din pridvor se auzeau ecoul unor paşi puternici, zăngănituri, bocănituri, zarvă de voci ridicate. Întunericul era împrăştiat de făclii şi de felinare, în lumina lor îi puteau recunoaşte pe cei care intrau în biserică. Szarlej a înjurat. Se pare că îi vizita Pešek Krejčíř, predicator al Orfanilor, unul dintre subordonaţii lui Prokůpek. În urma lui Krejčíř veneau câţiva tineri înarmaţi. Szarlej a înjurat din nou.

Atât armata de la Tábor, cât şi Orfanii erau întotdeauna însoţiţi de femei, care se ocupau în special de aprovizionare şi de bucătărie, uneori îngrijeau răniţii şi bolnavii. Femeile, în majoritate văduve, îşi luau cu ele copiii. Dintre aceştia, cu timpul se conturase o formaţie caracteristică pentru armata husită – detaşamentele de tineret. Aceste detaşamente au crescut rapid, căci au absorbit în timpul marşurilor ciobani de la ţară şi vagabonzi de la oraşe. Şi au devenit curând mascote şi favoriţi răsfăţaţi şi protejaţi de toţi. Simţind că au un statut privilegiat, băieţii deveniseră îngrozitor de obraznici şi de neascultători. Propaganda husită îi numea „Copiii lui Dumnezeu ai Noii Ordini" şi cultiva şi aţâţa în ei fanatismul şi atrocitatea, iar această sământă – ca în fiecare pepinieră – căzuse pe un teren deosebit de fertil. Peste tot, ştrengarii veseli erau numiţi „praştiile", căci erau înarmaţi în special cu praştii, arma vagabonzilor oraşelor şi a ciobanilor. Dar Reynevan nu-i văzuse niciodată folosind praştiile în luptă. Îi văzuse în schimb pe prăştiaşi în alte împrejurări. După lupta de la Ústí, „Copiii lui Dumnezeu" le scoteau ochii saxonilor căzuţi, înfigând ţepuşe ascuţite în coifurile acestora. Iar acum, nu de mult, la Głucholazy, lângă Nysa, la Bardo, la Frankenstein şi la Złotoryje, îi băteau pe răniţi, îi loveau cu picioarele, cu pietrele, îi schilodeau, îi opăreau cu apă clocotită şi cu lapte fierbinte.

— Ce înseamnă asta? a întrebat aspru Krejčíř, arătând spre vasul de liturghie din care bea Rzehors. Încalci regula, frate? Vrei să fii pedepsit? Prada trebuie pusă laolaltă în butoiul comun! Cine îşi opreşte cel mai mic lucruşor pentru el, va fi pedepsit! După litera Evangheliei lui Dumnezeu! Acan, fiul lui Zerah din neamul lui Iuda, care a furat o mantie şi aur din prada hărăzită Domnului, a fost ars de viu şi ucis cu pietre la Acor!

— Nu este decât aramă argintată… a bâiguit Rzehors. Dar bine, o dau înapoi, luaţi-o!

— Şi asta? Predicatorul i-a smuls lui Samson cartea de sub braţ. Ce este asta? Nu ştii, frate, că vine Noua Eră? În Noua Eră nu va fi nevoie de cărţi, căci legea lui Dumnezeu va fi scrisă în inimi! Iar lumea cea veche să piară în foc.

Cartea cu fraza poloneză din anul 1231 a zburat în foc.

— Să piară lumea cea veche! Şi înţelepciunea ei falsă odată cu ea! Să piară! Să piară! Să piară!

Cu fiecare strigăt, altă carte zbura în foc. A zburat un *Tractatus*… un *Codex*… şi o *Cronica sinegesta*… Samson stătea cu braţele desfăcute şi zâmbea. Lui Reynevan nu-i plăcea deloc acel zâmbet. Krejčíř şi-a scuturat mâinile de praf, a smuls de la unul dintre prăştiaşi o măciucă ascuţită, cu vârful de metal, s-a uitat în jur şi a intrat în nava laterală. A zărit un tablou. *Adoraţia Pruncului.*

— Noua Eră! a răcnit. Oamenii îşi vor arunca idolii de argint şi idolii de aur la şobolani şi la lilieci. Spune Domnul: întoarceţi spatele idolilor voştri, tuturor urâciunilor!

Şi-a luat avânt, măciuca a izbit cu zgomot scândura pictată. Unul dintre tineri a râs prosteşte.

— Nu îţi vei face niciun chip, a răcnit predicatorul, lovind cu măciuca un alt tablou. Nici al celui care este sus, în cer! Nici al celui care este jos, pe pământ! Nici al celui care este în apă sub pământ!

S-a sfărâmat în bucăţele *Izgonirea din rai,* s-a prăbuşit de pe perete tripticul zdrobit *Bunavestire,* a crăpat în două *Închinarea celor trei magi.* S-a făcut bucăţele *Sfânta Jadwiga,* luminoasă şi înceţoşată, ca şi când ar fi ieşit de sub penelul Maestrului din Flemalle{228}. Krejčíř nimicea totul cu furie, iar ecoul se răspândea în toată biserica. Cuprins de frenezie, a ciuntit picturile murale, a smuls feţele unor heruvimi de pe friza unui pilastru. Şi atunci a zărit sculptura. O statuie de lemn pictată. Toţi o văzuseră. Şi înlemniseră.

Stătea cu capul uşor înclinat, ţinând cu mâinile mici haina puţin drapată, în care fiecare fald cânta un imn la adresa artei sculptorului. Aplecată uşor în faţă, dar cu mândrie, ca şi când ar fi vrut să scoată în evidentă burta umflată, Madona însărcinată se uita la ei cu ochi sculptaţi şi pictaţi, iar în ochii aceia era *Gratia* şi *Agape.* Madona însărcinată zâmbea şi în acel zâmbet artistul sculptase măreţie, laudă, speranţă, strălucirea zorilor după o noapte întunecoasă. Şi cuvintele *magnificat anima mea Dominam,* rostite încet şi cu iubire. *Magnificat anima mea Dominam. Et omnia quae intra me sunt.*[{229}]

— Nicio sculptură! a răcnit Krejčíř, ridicând măciuca. Nici statui! Voi pedepsi zeii Babilonului!

Nimeni nu a ştiut cum de apăruse Samson dintr-odată în faţa statuii, între ea şi predicator. Dar era acolo şi bloca accesul cu braţele întinse în lături în formă de cruce.

Ce vrea să facă, s-a întrebat Reynevan, văzând figura uimită a lui Tauler şi faţa încremenită în resemnare a lui Szarlej. *Ce naiba vrea să facă? Să i se opună predicatorului Orfanilor însemna sinucidere… de altfel, Krejčíř are dreptate, în principiu… În Noua Eră nu vor fi venerate statuile şi idolii, nimeni mi se va mai prosterna în faţa lor. Sapi rişte viaţa pentru o figurină din lemn de tei? Samson…*

Predicatorul s-a dat înapoi un pas, uluit. Dar şi-a revenit repede.

— Acoperi idolul? Aperi un chip cioplit? Nesocoteşti cuvintele Bibliei, ereticule?

— Distruge altceva, a răspuns calm Samson. Pe aceasta nu se poate.

— Nu se poate? Nu se poate?

Krejčíř făcea spume la gură.

— Eu te… te… Copii, pe el! Pe el! Ardeţi-l!

Într-o clipă iute ca fulgerul, alături de Samson era Szarlej, alături de Szarlej Tauler, alături ei Drosselbart, Rzehors şi Bisclavret. Şi Reynevan. Nu ştia nici el când ajunsese acolo, cum şi de ce. Dar stătea alături de ceilalţi. Îl acoperea pe Szarlej. Şi sculptura.

— Aşa? Aşa? Aşa faceţi, ereticilor? a răcnit Krejčíř. Închinători la idoli? Ei, băieţi, pe ei!

— Staţi – a răsunat din pridvor un glas poruncitor. Staţi, am spus!

Împreună cu Prokop Holý au intrat în biserică Královec, Prokůpek, Jaroslav din Bucovina, Urban Horn. Paşii lor duduiau şi bubuiau în timp ce străbăteau nava, trezind ecouri înfricoşătoare. Făcliile aruncau umbre rău

prevestitoare.

Prokop se apropia, examina şi evalua situaţia cu o privire aspră. Sub privirile lui, prăştiaşii au plecat capetele, încercând zadarnic cu toţii să se ascundă în spatele lui Krejčíř.

— Iată, frate, aici… a bâiguit predicatorul. Chestiunea este că aceştia…

Prokop Holý l-a întrerupt cu un gest. Destul de poruncitor.

— Frate Bielau, frate Drosselbart, i-a chemat cu acelaşi gest pe amândoi. Veniţi, vă rog, avem de discutat anumite chestiuni înainte de a porni în marş. Şi tu, de asemenea, frate Krejčíř… Pleacă de aici… Du-te şi…

S-a întrerupt şi s-a uitat la sculptură.

— Distruge altceva, a încheiat el după o clipă.

Un bou a mugit, o capră a behăit. Fumul coborâse jos, plutea spre iaz şi spre pârâu. Un rănit gemea şi se văita, după ce tocmai fusese cusut de bărbierul din Sobótka. Minoriţii se furişau ca nişte fantome printre fugari, urmărind eventuale semne de molimă. *Dumnezeu i-a trimis pe călugării aceştia,* şi-a spus Dzierżka. *Se pricep la molime, o să vadă imediat dacă e ceva. Şi nu se tem. Dacă e ceva, nu dau bir cu fugiţii. Ei nu. Nu cunosc teama. În ei continuă să trăiască bărbăţia modestă şi tăcută a lui Francisc.*

Noaptea era caldă, mirosea a primăvară. Cineva de alături se ruga cu voce tare.

Elencza dormea la Dzierżka în poală, s-a mişcat şi a gemut prin somn. *Este obosită,* şi-a spus Dierzka. *Istovită. De aceea doarme atât de neliniştită. De aceea e chinuită de coşmar. Din nou.*

Elencza a gemut prin somn. Visa lupte şi sânge.

Un taur negru păşind pe un câmp auriu, şi-a spus Reynevan, privind la scutul pe jumătate înecat în noroi. *Un asemenea blazon este descris în termeni profesionişti în felul următor:* d’or, au taureau passant de sable. *Iar celălalt blazon, de pe celălalt scut, abia vizibil de sub sângele închegat, cel cu trandafiri roşii pe o bandă oblică argintie va fi descris astfel:* d’azur, à la bande d’argent, chargée de trois roses de gueules. Şi-a şters faţa cu un gest neliniştit.

Taureau de sable, *taurul negru, acesta este cavalerul Henryk Baruth. Acelaşi Henryk Baruth care, acum trei ani, m-a minţit, m-a bătut şi a dat cu*

piciorul în mine la turnirul de la Ziębice. Acum i-a venit lui rândul – o lovitură cu măciuca de fier a biciului de luptă deformase atât de rău coiful, că era mai bine să nu-ţi imaginezi cum arăta capul de sub el. Husiţii îl despuiaseră pe cavalerul căzut de armele bavareze, dar nu-i clintiseră coiful zdrobit, astfel încât Baruth zăcea acum într-o poziţie monstruos de grotescă, în izmene, în cămaşă, cu cască de zale şi coif, într-o baltă de sânge care se revărsase de sub coif.

Trei trandafiri – trois roses, *acesta era Krystian Der, fiul lui Walpot Der din Wąwolnica. Mă jucam cu el când eram copil, în crângurile de lângă Balbin, la Iazul Broaştelor, în luncile din Powojowice. Ne jucam de-a Cavalerii Mesei Rotunde, de-a Siegfried şi Hagen, Dietrich şi Hildebrand. Iar după aceea alergasem împreună după fiica morarului din Wąwolnica, presupunând în mod corect că în cele din urmă va îngădui unuia dintre noi să-i punem mâna pe ici, pe colo. Apoi Peterlin s-a logodit cu Griselda von Der, iar Christian a devenit cumnatul meu… Iar acum zace în noroiul însângerat, priveşte spre cer cu ochi sticloşi. Şi este cum nu se poate mai mort.*

A întors privirea.

Războiul este un lucru fără viitor, iar meseria de soldat un lucru fără perspectivă, afirma Berengar Tauler. Din încleştarea războiului se va naşte Noua Lume Minunată, demonstra, nesincer şi îndemnat de mamona, Drosselbart. În ziua a douăzecea a lunii aprilie a Anului Domnului 1428, într-o marţi, în satul Moczydło, s-au spulberat speranţele amândurora. Ale lui Tauler cu privire la viitor şi perspectivă, ale lui Drosselbart – cu privire la oricare ar fi fost acestea. Prokop Holý le poruncise să meargă la Moczydło. Să facă agitaţie. Nu exista temerea că ar fi încercat altcineva să formeze o pedestrime ţărănească în Silezia, dar Prokop prefera să sufle şi în iaurt. „La Nysa”, a spus el răsucindu-şi mustaţa, „ţăranii fuseseră bine agitaţi şi fugiseră, înainte să se ajungă la ciocnire. Aşadar, trebuia să se facă în continuare agitaţie. Cu gândul la ciocnirile viitoare.”

Au pornit dis-de-dimineaţă, zece călăreţi şi un car de luptă. Călăreţii fuseseră trimişi de prinţul Fedor din Ostrog, erau unguri şi slovaci, ca majoritatea armatei prinţului. Carul de luptă cu patru cai aparţinea oamenilor din Nymburk ai lui Otík din Loza şi avea un echipaj standard: comandantul carului, doi vizitii, patru arbaletrieri, patru trăgători cu archebuze de mână şi cinci oameni înarmaţi cu bice de luptă, săbii şi securi.

Împreună cu ei mergeau Drosselbart ca agitator, Rzehors ca ajutor de agitator, Reynevan ca ajutor de ajutor, Szarley ca ajutor al lui Reynevan, Berengar Tauler ca o favoare în plus şi Samson ca Samson.

Călăreţii unguri, numiţi dispreţuitor de cehi „cumani”, i-au adunat pe locuitorii din Moczydło pe un maidan, după care s-au împrăştiat repede printre colibe ca să încerce să fure câte ceva după cum le era obiceiul, eventual să şi violeze pe cineva. Obiceiurile cumane erau reprimate cu asprime în armata husită, aşa că ungurii lui Ostrog nu îndrăzneau să se desfete decât pe furiş, în timpul raidurilor lungi, când nu îi vedea nimeni. Comandantul carului recunoştea că nu are chef să vadă. Subordonaţii lui îşi ocupau tot timpul cu convorbiri adormite, cu scărpinatul în fund şi scobitul în nas.

Drosselbart s-a cocoţat în car şi a început să facă agitaţie. A predicat. A spus ca tot ce se întâmpla în jur nu este deloc război şi nu sunt câtuşi de puţin nici raiduri de jaf, ci un ajutor frăţesc şi o misiune de pace, iar toate acţiunile armate ale Luptătorilor lui Dumnezeu sunt îndreptate în mod exclusiv împotriva episcopului de Wrocław, care este un tâlhar, un asupritor şi un tiran. În niciun caz împotriva poporului frate silezian, deoarece noi, Luptătorii lui Dumnezeu, iubim foarte mult poporul silezian, iar binele poporului silezian ne stă la inimă. Chiar ne stă la inimă, oh, oh, aşa să ne ajute Domnul Dumnezeu.

Drosselbart predica cu multă înflăcărare, lăsa impresia că şi el crede ceea ce spune. Reynevan ştia, fireşte, că Drosselbart nu crede, că spune ceea ce îi poronciseră să spună Prokop şi Markolt. Cum pot crede nişte oameni cu mintea întreagă, se mira Reynevan, cum poate cineva să creadă nişte minciuni atât de evident cusute cu aţă albă, ca această „misiune de pace”? Căci niciun om care are măcar un dram de minte nu trebuie să creadă aşa ceva. Chiar şi un nenorocit care nu face toată viaţa altceva decât să arunce bălegarul dintr-o grămadă în alta nu va da crezare unui asemenea lucru. Reynevan nu accepta teoria lui Szarlej că până la urmă toţi oamenii cred orice prostie dacă este repetată suficient de des.

Drosselbart terminase prima temă a discursului agitatoric şi o începuse pe a doua. Despre Vremurile Noi care vor veni. Chipurile ţăranilor, care rămăseseră împietrite când le vorbise despre „misiunea de pace”, s-au înviorat brusc.

Vremurile Noi – spre deosebire de „misiunea de pace” – aveau pentru săteni câteva aspecte interesante.

— Atunci pe pământ nu va mai exista stăpânire omeneasca, nici supunere, vor dispărea orice fel de biruri şi dări. Vor dispărea regii, prinţii, prelaţii, va înceta jecmănirea oamenilor săraci. Ţăranii nu vor mai plăti domnilor arendă şi nici nu-i vor mai sluji, iar grădinile, iazurile, luncile şi pădurile vor fi ale lor…

Ţăranii ar fi primit desigur şi crângurile şi păşunile, dar litania lui Drosselbart a fost întreruptă brutal. De o săgeta din arbaletă, trasă din pădurea din apropiere. Iar în timp ce nefericitul nimerit drept în burtă cădea din car, din pădure a ieşit în galop o ceată de călăreţi. Şi s-a năpustit peste ei într-o şarjă atât de fulgerătoare, că nu prea aveau ce să facă.

O parte dintre luptătorii din Nymburk au fugit ca de obicei, şi-au luat picioarele la spinare, străduindu-se – urmând exemplul ţăranilor – să-şi găsească adăpost printre colibe, şoproane şi garduri. Erau măcelăriţi în timp ce fugeau. Restul au fost încercuiţi în car şi în jurul acestuia. Şi a început măcelul. Berengar Tauler a căzut printre primii. Restul taboriţilor s-au bătut ca nişte diavoli şi alături de ei Reynevan, Szarlej, Rzehors şi Samson, care făcea prăpăd cu *gudendag*-ul lui. Dar era rău de ei, nu ar fi rezistat dacă nu ar fi venit în galop dinspre colibe „cumanii”. Lupta s-a îndepărtat de car, mutându-se mai aproape de marginea maidanului şi transformându-se în urmărire călare şi luptă corp la corp.

— Acolo… a mormăit Rzehors, ieşind de sub car şi îndesându-i lui Reynevan arbaleta în mâini. Îl vezi? Ăla în cenuşiu, cu taurul pe scut? E căpetenia… Eu am mâna scrântită… Trage, Reinmar…

Reynevan a luat arbaleta, pentru mai multă siguranţă a alergat mai aproape, apoi a tras. Săgeata a ricoşat cu zgomot puternic, lovind armura întărită de umăr. Iar cavalerul şi-a îndreptat atenţia spre el. A răcnit din fundul coifului, l-a arătat cu sabia pe Reynevan altui călăreţ şi amândoi s-au năpustit în trap spre el.

Szarlej a luat de jos o puşcă de mână – fără fitil. Samson a văzut, i-a aruncat cu îndemânare un tăciune din focul împrăştiat de copitele cailor. Demeritul a prins cu la fel de multă îndemânare tăciunele mocnind, s-a răsucit, a ochit pe la subţioară. Din fericire, mai rămăsese ceva praf de puşcă în lăcaş. S-a auzit un bubuit, din ţeavă a izbucnit o flacără şi fum, călăreţul în atac a zburat din şa ca din praştie, chiar sub copitele cailor ungurilor care îl urmăreau. Al doilea cavaler, cel cu taurul pe blazon, s-a aruncat împotriva lui Reynevan cu sabia ridicată, gata să lovească, dar a înţepenit dintr-odată şi a scăpat din mâini sabia şi frâul – unul dintre

luptătorii din Nymbruk îi vârâse suliţa sub braţ. A venit în goană şi al doilea cu un bici de luptă şi a lovit cu zgomot. De sub armura sfărâmată ca o păstaie uscată a ţâşnit sângele.

— Le-am arătat noi lor! repeta hatmanul carului, clătinându-se şi ştergându-şi sângele care îi curgea din păr. Le-am dat… noi…

Ungurii au apărut triumfători pe maidan. Pe cavalerii silezieni care fugeau nu i-a urmărit nimeni. Se înnorase. Erau patru silezieni morţi. Dintre husiţi, căzuseră cinci, răniţi erau de două ori mai mulţi. În timp ce trupurile erau cărate dincolo de împrejmuire, la marginea crângului de mesteceni, unul dintre răniţi a murit. Era nevoie de o groapă mare.

Berengar Tauler. Drosselbart din Vogelsang. Henryk Baruth, taurul negru. Krystian Der, *trois roses de gueules.* Un trăgător călare. Un scutier. Un anume Adamec, un anume Zbořil, un anume Ráček, pe care îi vor aştepta degeaba acasă o oarecare doamnă Adamcová şi Ráčková.

— Daţi-mi hârleţul, a rupt tăcerea Samson al Mierii. Am să sap.

A înfipt hârleţul în pământ, a lovit puternic cu piciorul, a smuls şi a aruncat un bulgăre mare de pământ.

— Am să sap drept pedeapsă. Pentru că am greşit! *Iniquitates meae supergressae sunt caput meum!*{230} Am mers la război! Din curiozitate! Puteam să-i opresc pe ceilalţi, nu i-am oprit. Puteam să-i învăţ. Puteam să-i manipulez. Puteam să-i ard în fund un picior cui trebuie! În sfârşit, putea să nu-mi pese de nimic, să stau în Podskalí cu Marketa alături, să tac împreună cu ea şi să privesc cum curge Vltava! Dar am plecat la război. Din cel mai josnic îndemn: din curiozitate despre război şi despre firea omenească.

— Aşadar, sunt vinovat de moartea celor care zac aici. Sunt vinovat de morţile şi năpastele care de-abia încep. De aceea, fir-ar să fie, am să sap nenorocitul ăsta de mormânt. Din această groapă, *de profundis, clamo ad te, Domine… Miserere mei Deus*{231}*,* milostiveşte-te de mine, Doamne, în bunăvoinţa ta. În milostivirea ta nesfârşită, şterge nelegiuirea mea. Spală-mă de tot de vină şi curăţă-mă de păcatul meu…

De la al treilea vers nu a mai recitat singur. Săpau şi alţii.

Dzierżka moţăia, au trezit-o voci ridicate. A înălţat capul, a pipăit în jur, a simţit sub degete antebraţul Elenczei. Fata a ridicat capul şi a început să tuşească sec.

— Avem veşti, a spus un franciscan care stătea în interiorul cercului.

Avea veşmântul suflecat, în picioare în loc de saboţi purta ghete de

călărie, se vedea că venise în galop direct de la Środa, de la mănăstire.

— Avem veşti de la fraţii noştri, călugării de la Sfântul Spirit din Lubin.

— Vorbeşte, frater.

— Husiţii au atacat Chojnów. Sâmbătă înainte de duminica *Jubilate.*

— Acum cinci zile, a calculat cineva repede. Hristoase, ai milă!

— Şi prinţul Ruprecht?

— A fugit din Lubin înainte de atac, împreună cu cavalerii. A lăsat Chojnów de izbelişte.

Bombardamentul de câteva ore cu proiectile incendiare avusese efecte uimitoare. Flăcările roşii făceau ravagii pe acoperişurile caselor, în multe locuri ardeau şi punţile de lemn cu găuri pentru trăgători din jurul lor, focul îi alunga de acolo pe apărători mai eficient decât salvele trase din arbaletă, din archebuze şi falconete. Siliţi să stingă focurile, oamenii din Chojnów nu reuşeau să apere zidurile, pe care mişunau acum husiţii – taboriţii pe ambele părţi ale Porţii Legnica, Orfanii aproape pe toată lungimea zidului de apărare din sud.

Zgomotul şi zarva de lupta s-au înteţit brusc. Poarta Legnica, lovită cu bombardele şi incendiată, s-a zguduit, una dintre aripi a rămas atârnată, cealaltă s-a prăbuşit într-o jerbă de scântei. Pedestrimea s-a năpustit cu răcnet sălbatic, mai întâi luptătorii cu biciul ai lui Jan Bleh, în urma lor călărimea în galop, cehii lui Zmrzlík şi Otík din Loza, moravii lui Tovačovský şi polonezii lui Puchała.

Reynevan şi Szarlej alergau cu aceştia din urmă. De astă dată, nimeni nu a oprit lupta. Dimpotrivă, ca să-i silească pe cei din Chojnów să-şi împartă în mai multe locuri apărarea, Prokop şi Královec au poruncit să pună mâna pe arme toţi cei în stare de asta.

După ce au trecut de poartă, au nimerit direct în fălcile de foc ale pârjolului, în străduţa îngustă dintre casele în flăcări. Apărătorii care încercau să opună rezistenţă pe stradă, au fost spulberaţi cât ai clipi din ochi, ceilalţi au fugit. Împuşcăturile dinspre nord amuţiseră, dar zarva se înteţise, semn că Orfanii forţaseră zidul şi intraseră în inima oraşului.

Au ajuns în piaţa alungită şi în faţa lor se înălţa clădirea de piatră a bisericii. Şi turla înaltă, învăluită în fum. Până să apuce să se dezmeticească, turla a scuipat spre ei foc şi fier. Reynevan vedea cum gloanţele şi săgeţile răscolesc pământul, cum oamenii se prăbuşesc de jur-împrejur. Zgomotul devenise asurzitor.

A îngenuncheat. A apăsat carotida sfâşiată de o săgeată a unui rănit. Alături se zvârcolea şi urla altul, căruia un glonţ din falconet îi smulsese piciorul mai jos de genunchi. Al treilea gemea, iar sângele îi ţâşnea din burtă. Al patrulea doar tremura.

— Sus, Reynevan! Înainte, sub turn! a strigat Szarlej.

Nu a ascultat, preocupat de hemoragia pe care încerca zadarnic să o oprească. Când rănitul a scuipat sânge şi a murit, s-a ocupat de cel cu piciorul smuls. I-a sfâşiat cămaşa în fâşii, l-a bandajat, l-a legat. Rănitul urla.

Din casa în flăcări a ieşit un bărbat cu o lance, în urma lui alerga un tânăr cu hainele în flăcări, care ducea în braţe un câine. Bărbatului i-au retezat imediat capul cu biciul. Pe tânăr l-au ţintuit cu vârful suliţei de uşă. L-au străpuns dintr-o parte în alta, împreună cu câinele. Tânărul a rămas atârnat de suliţă, câinele s-a zbătut, a scâncit, bătea aerul cu picioarele din faţă.

Reynevan îngrijea răniţii. În faţa bisericii învăluite în fum şi din care ieşeau flăcări, se înghesuiau atacatorii. Din turn se trăgea în continuare, gloanţele şi săgeţile vâjâiau prin aer.

— Pe eeeii!

Dintr-o stradă lăturalnică şi-au făcut apariţia Orfanii, plini de funingine şi negri ca nişte diavoli, mânând în faţa lor şi transformând în cadavre mulţimea celor care fugeau de ei cuprinşi de panică. Szarlej l-a bătut pe Reynevan pe umăr. Acesta l-a părăsit pe omul pe care îl bandaja şi a luat-o la fugă, sărind peste cadavre.

Dar în piaţă, în faţa bisericii, lupta se terminase. Apărătorii turnului – printre care multe femei şi copii – erau scoşi afară din clădire şi înşiruiţi lângă zid. Jaroslav din Bucovina era acolo şi dădea ordine. Zgomotul masacrului care venea din partea de sud a oraşului îi acoperea vocea, dar gesturile pe care le făcea nu lăsau loc de dubii. Prizonierii au fost înghesuiţi lângă zid. Erau scoşi din clădire câte unul, câte doi. Azvârliţi în genunchi. Şi ucişi. Sângele curgea şuvoaie, ca un râu înspumat, împingând afară murdăria şi resturile din rigole.

— Aveţi milă! Oameni buuuni! a strigat o femeie cu fustă cenuşie aruncată în genunchi. Pentru ce? De ce? Pentru numele lui Dumnezeu…

O lovitură de măciucă i-a crăpat capul în două ca pe un măr. A căzut fără un geamăt.

— Pentru că am strigat şi nu aţi răspuns, le-a explicat Prokop Holý, care stătea alături. V-am vorbit şi nu aţi ascultat. Aţi făcut rele în faţa ochilor mei

şi aţi ales ceea ce mie nu-mi place. De aceea vă arunc sub sabie; veţi cădea cu toţii în măcel.

— Fraţilor! Luptători ai lui Dumnezeu! a răcnit Královec. Nu cruţaţi pe nimeni! Nu pregetaţi, toţi să piară sub cuţit! Omorâţi-i! Şi ardeţi oraşul! Să-l ardeţi până în temelii! O sută de ani să nu mai crească nicio buruiană aici!

Focul s-a înălţat mugind deasupra acoperişurilor din Chojnów. Iar urletele celor ucişi urcau şi mai sus. Mult deasupra trâmbelor de fum.

— După ce au ars Chojnów şi au ucis toţi locuitorii, a povestit mai departe călugărul, husiţii s-au întors din nou şi au pornit pe drumul de Zgorzelec spre Bolesławiec. Când aud că vin, oamenii fug în păduri, pun foc oraşului cu mâinile lor.

— Isuse Hristoase!

Negustorul din Wrocław şi-a făcut semnul crucii, dar s-a luminat la faţă.

— Ha! Dacă Prokop a pornit spre Bolesławiec pe drumul de Zgorzelec, înseamnă că ne lasă în pace! Merge în Luzacia!

— Zadarnică speranţă, l-a contrazis minoritul printre oftaturile celor de faţă. De lângă Bołeslawiec, Prokop s-a întors din nou în Silezia. A atacat Lubinul.

— Hristoase, ai milă! s-au auzit câteva voci. *Gott erbarme…*

— Ieri Lubinul încă mai rezista, a spus călugărul împreunând mâinile. Periferia era în flăcări, ardea şi oraşul interior, căci atacatorii aruncau foc pe acoperişuri, dar oraşul s-a apărat vitejeşte, a respins asalturile. Probabil că au ajuns veştile de la Chojnów şi oameni ştiu ce îi aşteaptă dacă se predau. Tocmai de aceea rezistă.

— Acolo şanţul este adânc, a murmurat un mercenar mai în vârstă. Zidurile sunt înalte de şapte coţi, bastionul de peste zece… Vor rezista. Dacă nu se pierd cu firea, vor rezista.

— Să dea Domnul.

Elencza a tremurat şi a gemut prin somn.

Deşi se străduise din răsputeri să nu adoarmă, probabil că Dzierżka aţipise. A smuls-o din somn o smucitură. Cel care trăgea de ea era chiar omul şi slujitorul ei, Sobek Snorbein. Snorbein conducea un grup de grăjdari care, din porunca Dzierżkăi, cutreierau pe drumuri şi în apropierea acestora, în căutarea cailor rătăciţi şi rămaşi fără stăpân, mai ales a

armăsarilor de rasă şi a vestirilor *dextrarii* ai cavalerilor, material de reproducere foarte bun pentru grajdurile din Skałka. Dzierżka îi explicase Elenczei, care făcuse ochii mari când auzise ce porunci îi dăduse lui Snorbein, spunându-i scurt şi clar că să pierzi un profit este păcat, generozitatea dezinteresată este bună, dar numai în zilele când nu ai de lucru, iar, în general, aceşti cai vor fi înapoiaţi dacă proprietarul lor va fi găsit şi va putea să-şi demonstreze dreptul de proprietate. Elencza nu a pus întrebări. Mai ales că la puţin timp după aceasta, Dzierżka organizase tabăra de refugiaţi, dedicându-i atât zilele de lucru, cât şi pe cele de sărbătoare.

— Doamnă – Sobek Snorbein s-a aplecat spre urechea negustoresei de cai. Nu e bine. Vin cehii. Au pârjolit periferia oraşului Ścinawa. Prochowice este în flăcări. Husiţii merg spre Wrocław… Înseamnă că vor trece pe aici… Dzierżka de Wirsing s-a trezit imediat. S-a ridicat vioaie.

— Pune şaua pe caii noştri, Sobek. Elencza, scoală-te!

— Ce?

— Scoală-te! Mă duc puţin la călugări, când mă întorc să fii gata. Fugim de aici. Vin husiţii!

— E nevoie chiar de atâta grabă? De aici până la Prochowice sunt numai…

— Ştiu cât este de aici până la Prochowice, i-a retezat vorba Dzierżka. Şi trebuie neapărat să ne grăbim. Cavaleria husită poate apărea aici în orice clipă, crede-mă! Unii dintre cehi… S-a întrerupt şi s-a uitat la Snorbein.

— Unii dintre ei, a murmurat ea, călăresc pe cai ai naibii de buni!

— Isuse, a oftat Jan Královec. Oraşul ăsta e în mijlocul mării sau cum?

— Este Oderul şi un braţ al lui – a spus Urban Horn, arătând spre întinderea revărsată de ape. Iar aceasta este Oława, care înconjoară oraşul la sud.

— Şi blochează foarte bine accesul spre oraş, a spus Jíra din Řečice. Ai zice că nici nu are nevoie de ziduri.

— Dar are ziduri, şi încă foarte zdravene, a spus Blažej din Kralupy… Cât despre turlele bisericilor! Aproape ca la Praga!

— Prima biserică – a arătat Horn, mândru de cunoştinţele sale – este Sfântul Nicolae din Szczepin, iar acolo este Poarta Nicolae. Biserica aceea mare cu turn înalt este parohia Sfânta Elisabeta. Iar a doua, la fel de arătoasă şi tot parohială este Maria Magdalena. Iar turnul acela este primăria. Biserica de acolo…

— Este Sfânta Dorota, i-a luat vorba calm Prokop Holý, care, după cum se vede, cunoştea Wrocławul la fel de bine. Iar mai încolo, pe insula Piasek, este Biserica Sfânta Maria. Dincolo de Piasek este insula Tumski, iar pe ea colegiul Sfintei Cruci, alături catedrala, în continuarea clădirii. Iar acolo, departe… Ołbin, marea mănăstire premonstratensă. Şi mai departe, o, este Sfânta Ecaterina şi mănăstirea dominicană Sfântul Adalbert. Mulţumiţi? Acum ştiţi totul? Perfect, pentru că nu veţi vedea bisericile din Wrocław de aproape. Cel puţin nu de această dată.

— E clar, a încuviinţat din cap Jan Tovačovský din Cimburk. Ar fi o nebunie să atacăm oraşul.

— Om cu credinţă puţină! s-a strâmbat Prokůpek şi a scuipat. Dacă Iosua ar fi gândit aşa, Ierihonul ar mai fi în picioare şi astăzi! Puterea Domnului dărâmă zidurile…

— Lăsaţi-l în pace pe Dumnezeu, i-a întrerupt calm Dobko Puchała. Ierihon sau nu, să ia Wrocławul cu asalt acum ar putea numai un om scrântit la cap.

Căpeteniile husite au mormăit, fiind în cea mai mare parte de acord cu opiniile moravului şi ale polonezului. Dar strălucirea din ochii lui Kralovec, Jan Bleh şi Otík din Loza arăta că, dacă ar fi cazul, le-ar face plăcere să încerce.

— Am bătut însă drumul de destul de departe până la acest cuib al lui antihrist, a spus Prokop care, ca de obicei, sesizase strălucirea din ochii lor. Am străbătut un drum prea lung şi anevoios, ca să nu-i dăm o lecţie de religie acestui antihrist. În faţa lor, pe sub deal, curgea prin valea netedă râul Ślęza, larg revărsat primăvara peste luncile unde se plimbau berzele. Mestecenii se înveşmântaseră deja în verdele proaspăt al primăverii. Mălinii erau plini de flori. Pe pajişti înfloriseră bulbucii de baltă şi piciorul cocoşului, se aşternuseră covoare galbene strălucitoare de păpădie. Reynevan a privit în jur. Grosul trupelor Táborului şi ale Orfanilor treceau râul Bystrzyca pe podul din Leśnica, pe care îl capturaseră, pe lângă ruinele fumegânde ale clădirii vămii.

— Le vom da locuitorilor din Wrocław şi episcopului antihrist o lecţie să le fie de învăţătură. Sătucul acela de sub deal cum se numeşte?

— Żerniki, preacinstite domn, s-a grăbit să-i explice binevoitor unul dintre ţăranii care serveau drept călăuze. Iar mai încolo e Muchobór.

— Le ardem pe amândouă. Ocupă-te de asta, frate Puchała. O, şi acolo văd o moară! Şi dincolo alta… Acolo e un sătuc… Şi acolo e un sătuc…

Dar acolo ce este? O bisericuţă? Frate Salava!

— Imediat, frate Prokop!

Şi nu a trecut nicio oră şi spre cer se înălţau trâmbe de foc şi de fum, aerul proaspăt de mai devreme devenise înăbuşitor din cauza mirosului de ars.

Ta vojna pěší, ta mě netěší,
Těšila by mě má nejmilejší…[232]

În repertoarul cântecelor de marş ale armatei lui Prokop începuseră să predomine în mod vizibil doinele de dor. Se vedea tot mai clar că oamenilor li se făcuse lehamite de război.

Lăsând în urmă Wrocławul, mergeau spre sud, având în dreapta râul Ślęza, care se transformase brusc dintr-o câmpie plată într-un peisaj ameninţător. Vârful muntelui, deşi nu se înălţa deloc până la cer, era ca de obicei învăluit în nori negri care curgeau parcă din cer, se agăţau de vârful muntelui şi se prelingeau în jos, rămânând ancoraţi de el.

Mergeau destul de repede spre Strzelin şi Ziębice, nici nu mai jefuiau prea mult. E adevărat că nici nu mai rămăsese mare lucru de jefuit. Jan Kolda din Žampach, după ce fusese instalat şi lăsat la post în Ślęza, nu stătuse cu mâinile în sân în castel. Ieşea des şi jefuia tot ce se putea jefui, incendia tot ce lua foc. Preoţii şi călugării care atârnau pe ici, pe colo într-un copac de la marginea drumului trebuiau trecuţi în contul lui Kolda, deşi nu se puteau exclude nici iniţiativele venite de jos ale populaţiei săteşti locale, care profita adesea de ocazie ca să se răfuiască cu preotul sau cu mănăstirea pentru nedreptăţile şi suferinţele provocate mai de mult. Reynevan tremura pentru Biserica Albă, îşi punea nădejdea în înţelegerea încheiată cu patriciatul din Strzelin şi cu prinţul din Oława. Şi în pădurile dese care ascundeau mănăstirea. Vederea oraşului Ziębice, care îi trezea amintiri despre Adela şi prinţul Jan, a avut asupra lui efectul cârpei roşii asupra taurului. A încercat să discute cu Prokop, sperând să-l convingă să rupă înţelegerea cu Jan şi să atace oraşul. Prokop nici nu a vrut să audă.

Singurul lucru pe care l-a obţinut a fost permisiunea de a se alătura cavaleriei lui Dobko Puchała, care hărţuia împrejurimile oraşului cu raiduri. Prokop nu s-a opus. Nu mai avea nevoie de Reynevan. Iar Reynevan şi-a vărsat furia, incendiind împreună cu polonezii cătunele şi moşiile din jurul oraşului.

În ziua de 5 mai, a doua zi după Sfântul Florian, în tabăra husită şi-a făcut apariţia o solie ciudată. Câţiva negustori bogat îmbrăcaţi, câţiva clerici de rang înalt, câţiva cavaleri, printre ei – judecând după blazoane – Zedlitz, Reichenbach şi Bolz, precum şi un polonez cu blazonul lui Toporczyk. Toţi aceştia au discutat în secret câteva ore cu Prokop, cu Jaroslav din Bucovina şi cu Královec într-una dintre clădirile salvate ale domeniului cistercienilor. Totul s-a lămurit în zori de zi, când Prokop a dat ordin de marş. Se încheiaseră alte înţelegeri. După exemplul lui Jan din Ziębice, Bernard din Niemodlin şi Ludwik din Oława, hotărâseră să-şi salveze bunurile prin înţelegeri şi Helena din Racibórz, Przemko din Opava, Kazko din Oświęcim şi Bolko din Cieszyn.

Negocierile cu prinţii silezieni au înteţit şoaptele din rândurile armatei că acesta era sfârşitul campaniei, că venise vremea să se întoarcă acasă. Circulau zvonuri că marşul poruncit de Prokop spre Nysa va continua spre Opava, de unde armata va porni drept spre Odry, în Moravia.

— Poate că de Rusalii vom fi acasă, a spus guralivul Dobko Puchała, confirmând zvonul.

— În acest caz, a mai adăugat el, clipind spre Reynevan, poate merită să mai dăm foc la ceva pe drum, nu?

Of, durerea şi tristeţea mea!
Nu pot nicicum afla,
Unde să-mi petrec întâia noapte,
Când sufletul din trup îmi va zbura…{233}

Cerul s-a acoperit de nori negri, sufla un vânt rece, uneori cădea o ploaie măruntă, cu picături care înţepau ca nişte ace. Vremea avea o influenţă covârşitoare asupra cântecelor cântate de polonezi.

Lumea aceasta perfidă mi-a spus,
Că voi avea viaţă lungă,
Ieri nu mi-a mai spus aşa,
Că viaţa mea va fi lungă…

Ţinta lui Puchała era satul Berzdorf, domeniul mănăstirii din Henryków. Mănăstirea ca atare era protejată prin acordul de la Ziębice. Vrând să arunce în aer dintr-o singură lovitură şi conacul prinţului din Ostrężna şi bisericuţa

din Wigansdorf care scăpase printr-o minune, fără să rămână prea departe în urma armatei care mărşăluia în pas vioi spre Nysa, Dobko şi-a împărţit oamenii în trei grupe de luptă. Reynevan şi Samson au rămas alături de căpetenie. Szarlej nu a luat parte la acţiune, suferea de o diaree atât de rebelă, încât nici leacurile magice nu îl ajutau.

Călăreau pe o scurtătură, prin râpe, pe fundul cărora curgeau pârâiaşe, afluenţi ai râului Oława, care răsuceau apa înnegrită de turbă peste revărsări de bolovani şi grămezi de buşteni vechi. Deasupra unuia dintre aceste pârâiaşe, Reynevan a zărit-o pe Spălătoreasă.

Nu a văzut-o nimeni în afară de el şi de Samson. Şi, deşi oameni traversau râul la numai douăzeci de paşi, nu a ridicat capul. Era foarte zveltă, iar zvelteţea siluetei era subliniată şi de fusta lipită de ea. Reynevan nu i-a văzut chipul – era complet acoperit de părul lung, negru, drept, care ajungea până la apa deasupra căreia stătea aplecată, mângâiată de curentul blând. În mâinile albe ca ceara, cufundate până la coate în apă, ţinea o cămaşă sau o bluză şi o freca cu mişcări ritmice, obsedant de lente. Din bluză ţâşneau nouraşi de sânge, ca un fum uşor. Sângele se amesteca cu apa şi o colora într-un roşu-închis, spuma roz mângâia genunchii cailor.

S-a iscat o pală de vânt brutal, un vifor rău, care a scuturat crengile deja verzi, a răscolit praful din buruienile uscate de anul trecut de pe versantul râpei. Reynevan şi Samson au mijit ochii. Când i-au deschis, apariţia nu mai era acolo. Dar în apă continua să curgă sânge.

Au tăcut un timp.

— Mergem? şi-a revenit în cele din urmă Samson. Sau ne întoarcem?

Reynevan nu a răspuns, a dat pinteni calului, pornind grăbit în urma lui Puchała şi a polonezilor, care dispăreau deja în spatele arinilor înverziţi.

La următoarea râpă au căzut în capcană.

Din desişurile de pe versantul opus s-au auzit împuşcături, zbârnâit de corzi de arc; peste polonezi s-a abătut o ploaie de gloanţe şi săgeţi. Oamenii răcneau, caii nechezau, câţiva s-au ridicat pe picioarele din spate şi s-au prăbuşit jos, pe fundul râpei. Printre aceştia şi calul lui Samson.

— Ascundeţi-vă! a răcnit Puchała. Descălecaţi şi ascundeţi-vă!

Desişul a cântat din nou cu sunet de arcuri, din nou au şuierat săgeţile. Reynevan a simţit o lovitură în umăr, atât de puternică, încât s-a prăbuşit la pământ, din păcate, chiar pe o pantă acoperită cu frunze ude. Frunzele erau

alunecoase ca săpunul, a lunecat pe ele până la fundul râpei şi de-abia acolo, când a încercat să se ridice, a văzut coada săgeţii care îi ieşea de sub claviculă. *Doamne, numai să nu fi nimerit în arteră,* a mai apucat să gândească înainte să fie cuprins de slăbiciune.

A văzut cum Samson se târăşte de sub calul mort, cum se ridică în picioare. Şi cade cu capul plin de sânge, înainte să se audă zgomotul asurzitor al archebuzei.

Reynevan a scos un ţipăt, dar acesta a fost acoperit de o altă salvă de archebuză. Râpa s-a umplut în întregime de fum. Săgeţile şuierau. Răniţii gemeau.

Deşi i se înmuiaseră mâinile şi picioarele şi fiecare mişcare îi provoca un val de durere, Reynevan s-a târât până la Samson. În jurul capului uriaşului se formase deja o baltă mare de sânge, Reynevan vedea totuşi că glonţul doar îi zdrelise pielea la tâmplă. *Totuşi craniul ar putea fi atins,* şi-a spus. *La naiba, cu siguranţă că este atins. Ochii…*

Ochii înceţoşaţi ai lui Samson s-au rostogolit brusc în orbite. Reynevan vedea cu groază cum capul uriaşului se cutremură, gura i se strâmbă şi începe să saliveze. Din gâtlej i-a ţâşnit un strigăt ciudat.

— E întuneric… a bâiguit neclar, cu o voce străină, întuneric… Beznă… Isuse… Unde sunt? Aici e noapte… vreau să merg acasă!, casă! Unde sunt…

Reynevan, ţintuit de groază, şi-a pus mâna pe tâmpla însângerată a lui Samson şi a şoptit – sau, mai degrabă a cârâit – formula descântecului Alkmena. A simţit cum îl străbate un val de frig, pornind de la săgeata de sub umărul lui. Samson s-a zbătut şi a dat din mână, ca şi cum ar fi vrut să alunge ceva. Ochii i se limpeziseră brusc. Şi era lucid.

— Reynevan, a spus el gâfâind. Ceva… se întâmplă ceva cu mine… Cât mai pot… am să-ţi spun… trebuie să-ţi spun…

— Stai liniştit… Reynevan şi-a muşcat buza de durere. Stai…

Ochii lui Samson s-au acoperit într-o secundă de ceaţă şi de groază. Uriaşul a gemut, a scâncit şi s-a răsucit în poziţia fătului.

Se produce înlocuirea, a înţeles Reynevan şi prin minte i-a trecut un vârtej de amintiri şi de asocieri. *Cineva pleacă de la noi, cineva vine la noi. Idiotul mănăstirii se duce înapoi în bezna din care a ieşit, se întoarce în găoacea temporară.* Negotium *care vine de obicei din întuneric pleacă. Se întoarce înapoi, în bezna lui. Rătăcitorul,* Viator, *se întoarce în el însuşi. Ceea ce nu reuşiseră vrăjitorii, face Moartea chiar sub privirile mele.*

Durerea l-a săgetat din nou, spasmul i-a strâns plămânii şi gâtlejul, i-a stors toată puterea din picioare. Şi-a pipăit spatele cu mâna tremurândă. Aşa cum se aştepta, vârful săgeţii ieşea pe acolo. Şi sângele curgea şuvoi.

— Hei, voi, feciori de curve! a strigat cineva din desişul de dincolo de râpă. Ereticilor! Nelegiuiţi fără Dumnezeu!

— Feciori de curve sunteţi voi! a ripostat de pe malul celălalt al râpei Dobko Puchała. Papistaşi fututi în cur!

— Vreţi să vă bateţi? Veniţi aici, futu-vă muma voastră, pe partea noastră!

— Veniţi voi, mama voastră de curvari, pe partea noastră!

— Să vă tragem un şut în cur!

— Ba o să vă tragem noi una-n cur!

Se părea că schimbul oribil şi dureros de trivial de cuvinte avea să dureze la nesfârşit. Dar nu a durat.

— Puchała? a întrebat neîncrezător un glas din desişuri. Dobiesław Puchała? Din Wieniawa?

— Da' cine mama mă-sii întreabă?

— Otto Nostitz!

— O, fire-aş! Grünwald?

— Grünwald! De ziua Împrăştierii Apostolilor, 1410!

Un timp, a domnit tăcerea. Dar vântul aducea miros de fitiluri care fumegau.

— Hei, Puchała? Doar n-o să sărim unul la gâtul altuia? Doar suntem camarazi de arme, am luptat în aceeaşi bătălie. Nu se cade, mama mă-sii!

— Nu se cade deloc. Suntem camarazi de arme. Atunci ce, noi ne vedem de drumul nostru, voi de al vostru? Ce zici, Nostitz?

— Se poate şi aşa.

— Am răniţi în râpă. Dacă îi mişc de acolo, mor pe drum. O să ai grijă de ei?

— Pe cuvânt de cavaler. Doar suntem camarazi de arme.

Reynevan, fără să ştie nici el de unde mai avea putere, a reuşit în cele din urmă să oprească sângerarea din capul lui Samson, repetând de câteva ori descântecul. Şi a simţit că pluteşte el însuşi în sânge. I s-a făcut negru înaintea ochilor. Nu mai simţea nicio durere.

Pentru ca leşinase.

CAPITOLUL 22

În care febra când scade, când creşte, dar durerea este tot mai intensă. Şi, pe deasupra, mai trebuie să şi fugă.

Şi-a recăpătat cunoştinţa în semiîntuneric, vedea cum întunericul cedează în faţa luminii, iar lumina se dispersează într-un fel de amurg şi se amestecă cu el, creând o suspensie cenuşie, semitransparentă. *Umbramfugat claritas,* i-a trecut prin minte. *Noctem lux eliminat.*{234} Aurora, *Eos rhododactylos,* se înalţă şi cerul devine trandafiriu la răsărit.

Zăcea pe un prici tare, orice încercare de mişcare îi provoca o durere cumplită în umăr şi în omoplat. A pipăit locul bandajat grosolan şi şi-a amintit în detaliu de săgeata care era acolo, cu penele de gâscă ieşind în faţă şi toată partea de lemn de tei cu vârf de fier în spate. Şi tot acolo era şi acum săgeata. O săgeată de durere invizibilă şi imaterială.

Ştia unde se află. Fusese în multe spitale, nu era o noutate pentru el nici duhoarea numeroaselor trupuri secătuite de febră, nici putoarea de camfor, urină, sânge şi putreziciune.

Şi peste acestea se aşternea melodia neîntreruptă şi obsedantă a sforăiturilor, gemetelor, icnetelor şi oftaturilor.

Durerea trezită zvâcnea în omoplat, nu ceda, nu se îmblânzea, radia în tot spatele, la ceafă şi în şale, în fese. Reynevan şi-a atins fruntea, a simţit sub palmă părul complet ud. *Am febră,* şi-a *spus. Rana se infectează.*

E de rău.

— Doamne ajută, frate. Suntem în viaţă. A mai trecut o noapte. Poate că scăpăm, naibii, cu bine…

— Eşti ceh?

Reynevan a întors capul spre dreapta, de unde îl salutase vecinul lui, palid ca moartea şi cu obrajii căzuţi.

— Ce loc este acesta? Unde suntem? Printre ai noştri?

— Da, printre ai noştri, a murmurat bărbatul palid, căci noi toţi cei de aici suntem buni cehi. Dar adevărul este, frăţioare, că ai noştri sunt depaaaarte.

— Nu înţe… Reynevan a încercat să se ridice, dar a căzut gemând. Nu înţeleg. Ce spital este acesta? Unde suntem?

— În Oława.

— În Oława?

— În Oława, a întărit cehul. Un oraş din Silezia. Fratele Prokop a încheiat o înţelegere şi un armistiţiu cu herţogul de aici… că nu-i va pustii pământul… Iar herţogul în schimb a jurat că va avea grijă de răniţii de la Tábor.

— Dar unde este Prokop? Unde sunt taboriţii? În ce zi suntem?

— Taboriţii? Depaaarte. Ce zi? Marţi. Poimâine, joi, va fi sărbătoare. Înălţarea la cer a Domnului.

Înălţarea Domnului la cer, a calculat repede Reynevan, *patruzeci de zile după Paşti, cade pe 13 mai. Aşadar, astăzi suntem în 11. Am fost rănit pe 8. Înseamnă că trei zile am fost fără cunoştinţă.*

— Frate, a continuat el investigaţiile, spuneai că taboriţii pleacă din Silezia? Asta înseamnă că expediţia s-a încheiat? Nu mai sunt lupte?

— Am spus că este interzis să se vorbească despre politică, s-a auzit o voce de femeie. Am spus sau nu? Aşadar, vă rog să nu mai vorbiţi. Să vă rugaţi. La Dumnezeu, să vă dea sănătate. Şi pentru sufletele întemeietorilor acestui spital. Şi să nu-i uitaţi în rugăciunile voastre pe binefăcătorii şi sponsorii noştri. Ei, fraţi întru Hristos! Cine se poate ridica în picioare, la capelă!

Cunoştea acest glas.

— Ţi-ai revenit, domnişorule Lancelot. În sfârşit. Mă bucur.

— Dorota… a oftat Reynevan recunoscând-o. Dorota Faber…

— Frumos din partea domniei-tale că mă recunoşti, domnişorule.

Curtezana i-a zâmbit galeş.

— Chiar foarte frumos. Mă bucur că te-ai trezit în sfârşit… O, şi perna nu este atât de pătată de sânge astăzi… Înseamnă că poate ai să te înzdrăveneşti. Să schimbăm bandajul. Elencza!

— Soră Dorota… a gemut cineva de lângă peretele opus. Mă doare cumplit piciorul…

— Nu mai ai piciorul, fiule, ţi-am mai spus. Elencza! Vino încoace!

Nu a recunoscut-o imediat. Poate din cauza febrei, poate din cauza timpului care trecuse, dar a privit destul de mult timp fără să înţeleagă, la fata blondă, cu gura subţire şi ochi palizi, apoşi. Şi cu sprâncenele cândva smulse, care creşteau încet. A durat puţin până şi-a dat seama cine este. L-a ajutat faptul că fata ştia în mod evident cine este el. Văzuse asta în privirea ei înspăimântată.

— Fiica cavalerului Stietencron… Pădurea Goleniowskie… Poiana Ścibor… Eşti în viaţă? Ai supravieţuit?

A dat din cap, şi-a netezit şorţul cu un gest involuntar. Şi Reynevan a înţeles brusc de unde era spaima aceea din ochii ei, de unde strâmbătura îngrozită şi tremurul buzelor.

— Nu eu… a murmurat… Nu l-am jefuit eu pe colector… Nu am avut nimic de-a face cu asta… Tot ce-ai auzit despre mine… Toate sunt bârfe şi minciuni…

— Ajunge atâta vorbă, a intervenit severă Dorota Faber. Trebuie să schimbăm bandajul. Elencza, ajută-mă!

Se străduiau să procedeze cu blândeţe. Cu toate acestea, de câteva ori a tras aer în piept sâsâind, de câteva ori a gemut tare. Când au desfăcut bandajele a vrut să vadă şi el rana, dar nu a fost în stare să ridice capul. Trebuia să se mulţumească cu diagnosticul prin pipăit. Şi miros. Niciunul dintre diagnostice nu era prea bun.

— S-a infectat, a spus calmă Dorota Faber. În lumina soarelui care pătrundea prin ferestruică, chipul ei părea înconjurat de o aură de sfântă.

— S-a infectat, a repetat Dorota. Şi se umflă. De când bărbierul a scos săgeata. Dar este mai bine decât a fost. Mai bine, domnişorule Lancelot.

Chipul ei radia o lumină sfântă, i se părea că un nimb auriu luminos înconjoară şi capul Elenczei von Stietencron. *Marta şi Maria din Betania,* şi-a spus el, simţind cum ameţeşte. *Dumnezeiesc de frumoase. Amândouă sunt dumnezeiesc de frumoase.*

— Nu mă cheamă… Capul îi vâjâia tot mai tare. Nu mă cheamă Lancelot… nici Hagenau… Sunt Reinmar din Bielawa.

— Ştim, au răspuns din raza de lumină Marta şi Maria.

— Unde este tovarăşul meu? Un bărbat voinic, aproape uriaş… Pe nume Samson…

— Este aici, fii liniştit. Rănit la cap. Îl tratează bărbierul.

— Şi ce spune?

— Spune că o să se facă bine. E foarte zdravăn, rezistent. Aproape nepământesc de rezistent.

— La naiba… Trebuie să-l văd… Să-l ajut…

— Stai culcat, domnişorule Reinmar. Dorota Faber i-a aranjat perna. În starea asta nu poţi ajuta pe nimeni. Poţi numai să-ţi faci rău ţie.

Spitalul Sfântul Zorard de lângă biserica, având acelaşi sfânt drept patron – unul dintre cele două spitale din Oława –, era subordonat consiliului municipal şi administrat de călugări premonstranţi de la Biserica Sfântul Vincent din Wrocław. Pe lângă călugării premonstranţi, la spital lucrau în special voluntari, bărbaţi şi femei, ca Dorota Faber şi Elencza von Stietencron. Iar pacienţii erau aproape în exclusivitate taboriţi şi Orfani, cei mai mulţi grav răniţi sau foarte grav bolnavi. Şi schilozi. Cu toţii într-o stare care îl obligase pe Prokop să-i lase acolo, căci nu puteau fi transportaţi. Pe baza armistiţiului şi a înţelegerii impuse prinţului Ludwik din Oława, fuseseră acceptaţi în spitalul Sfântul Zorard. Erau trataţi aici, iar celor care se vindecau li se garanta întoarcerea liberă în Cehia. Dar unii dintre cehii trataţi aici nu aveau prea mare încredere în cuvântul prinţului Ludwik şi manifestau adesea un pesimism total faţă de armistiţiu şi înţelegere. Cu cât este Prokop mai departe, spuneau ei, cu atât armistiţiul are mai puţină putere. Cu Luptătorii lui Dumnezeu în faţa porţilor şi cu perspectiva pârjolului şi a distrugerii în faţa ochilor, prinţul Ludwik se grăbise să încheie înţelegeri şi armistiţii – orice, numai să-şi salveze principatul. Acum, când Luptătorii lui Dumnezeu plecaseră peste munţi şi păduri, ameninţarea dispăruse, iar armistiţiul devenise o simplă promisiune. Iar promisiunea, se ştie: nu are nicio valoare.

A doua zi când şi-a revenit, Reynevan a aruncat o privire pe patul din stânga.

Acolo stătea întins Samson al Mierii. Cu capul bandajat. Fără cunoştinţă.

A vrut să se ridice, să vadă ce e cu el. Nu putea. Era prea slăbit. Umărul stâng umflat îi zvâcnea de durere. Degetele mâinii stângi îi amorţiseră, erau ca de lemn. Mirosul de cangrenă era şi mai puternic.

— Printre lucrurile mele… a gemut Reynevan, încercând zadarnic să se ridice. Era o cutiuţă… O cutiuţă de aramă…

Elencza a oftat. Dorota Faber a clătinat din cap.

— Când te-au adus aici, nu aveai lucruri. Nu avei nici măcar ghete. Pe tine te-au tratat cu milă, dar mila nu s-a extins şi asupra lucrurilor tale. Ţi-au luat absolut tot.

Reynevan simţea cum îl cuprinde un val de fierbinţeală. Înainte să apuce să înjure şi să scrâşnească din dinţi, şi-a adus aminte. Şi odată cu amintirea a venit şi uşurarea. Cutiuţa preţioasă rămăsese la Szarlej. Reynevan îl

vindecase de diaree prin magie, cu amuletele vrăjitorului Telesma. Când plecase la atac cu Puchała, îi lăsase cutiuţa bolnavului.

Dar uşurarea a fost de scurtă durată. Amuletele, chiar dacă fuseseră desigur salvate, se aflau împreuna cu Szarlej şi toată oastea Táborului în drum spre Cehia, momentan inaccesibile. Iar situaţia cerea să aibă acces la ele. Rana infectată avea nevoie de magie. Dacă era lăsată pe seama metodelor tradiţionale, risca să-şi piardă braţul, până la încheietura umărului. În cel mai bun caz. În cel mai rău – să-şi piardă viaţa.

— La Oława – a gemut Reynevan, apucând-o pe curtezană de mână. La Oława este o apotecă… Apotecarul are fără îndoială un atelier de alchimie… Numai pentru iniţiaţi… Pentru oameni din confreria magică… Am nevoie de leacuri magice. Pentru Samson… Pentru el îmi trebuie un medicament cu numele *dodecatheon.* Pentru mine, pentru braţul meu, îmi trebuie *unguentum achilleum…*

— Apotecarul… Dorota a întors capul. Apotecarul nu ne vinde nimic. Nici nu ne lasă să-i trecem pragul. Toată Oława ştie pe cine tratăm aici. Spitalul este sub paza şi protecţia prinţului, dar locuitorii vă urăsc. Nu ne ajută. Nu are rost să mergem… Pe stradă e periculos…

— Mă duc eu, a spus Elencza Stietencron. Mă duc la apotecă. Am să-i rog…

— Să le spui parola: *Visita Inferiora Terrae.* Apotecarul va înţelege. *Visita Inferiora Terrae.* Ţii minte?

— Ţin minte.

Reynevan a reuşit numai cu mare efort să-şi concentreze vederea care i se înceţoşa din cauza febrei. Din nou i s-a părut că este înconjurată de o strălucire. De un nimb. De o aureolă.

— Medicamentele… simţea cum îşi pierde cunoştinţa. Denumirile… *Dodecatheon…* Şi *unguentum achilleum…* Nu uiţi?

— Nu uit, a întors capul fata. Nu pot. Dumnezeu m-a pedepsit să nu pot uita.

Era prea bolnav ca să-şi dea seama cât de amar sunase.

— Dorota?

— Da, Reinmar?

— Când ne-am cunoscut, acum trei ani aici, lângă Oława, pe drumul spre Strzelin… Intenţionai să pleci în lume. Spuneai că măcar până la Wrocław. Să-ţi câştigi pâinea… Nu ai ajuns prea departe…

— Am fost la Wrocław, a spus curtezana, punând deoparte castronaşul din care îi dădea să mănânce. M-am dus şi m-am întors. Se vede că pâinea este aceeaşi pretutindeni. Şi peste tot la fel de greu de câştigat. Aşa că m-am întors la vechile obiceiuri, la Brzeg, la bordelul „La Coroană”. Mi-am zis, fie ca atunci când voi muri să mă îngroape în acelaşi loc ca pe mama. Iar după aceea, când au început luptele, călugării de la spital aveau nevoie de ajutoare, erau răniţi şi bolnavi fără număr. Trebuia să ajut… aşa că am ajutat. Mai întâi la Brzeg, la Sfântul Spirit. Apoi am ajuns aici, la Oława.

— Te-ai decis pentru spital… Este o muncă grea şi istovitoare, ştiu şi eu câte ceva despre asta… Este chiar mai greu şi nu ai parte de prea multă recunoştinţă faţă de…

— Nu, Reinmar. Nu mai multă.

Deşi părea un miracol, apotecarul din Oława avea medicamentele respective. Şi deşi părea un miracol, i le-a vândut Elenczei von Stietencron. Deşi părea un miracol, efectele s-au văzut după primele intervenţii. Coada şoricelului, *achillea millefolium,* planta care era principalul component din *unguentum achilleum,* nu degeaba purta numele eroului de la Troia – vindeca fără greş, repede şi eficient rănile căpătate în luptă. Aplicat de câteva ori pe zi, unguentul a oprit cangrena, a scăzut febra şi a redus vizibil inflamaţia. După o zi de tratament, Reynevan s-a putut ridica în capul oaselor; iar peste alte două – ce e drept, nu fără ajutorul Dorotei şi al Elenczei – stătea în picioare. Şi îl trata pe Samson.

După o singură zi în care aplicase *dodecatheon,* o mixtură a cărei eficacitate nu era întrecută decât de legendara *moly,* Samson a deschis ochii. Deşi doza obţinută de la apoteca din Oława era minusculă, după alte două zile uriaşul şi-a recăpătat cunoştinţa. Atât de mult, încât a început să se plângă de o durere insuportabilă de cap. Pentru aceasta nu era nevoie de medicamente, Reynevan îi trata durerea de cap cu descântece şi cu atingerea mâinilor. Dar durerea lui Samson s-a dovedit o adevărată provocare şi l-a extenuat pe Reynevan înainte să-l poată alina. Amândoi, şi doctorul, şi pacientul, au zăcut aproape fără suflare toată ziua următoare. Până pe nouăsprezece mai.

Iar pe nouăsprezece mai au început necazurile.

— Brunet – a repetat Dorota Faber. Îmbrăcat în negru. Păr negru, lung, până la umeri. Chip de pasăre de pradă. Nas ca un ciont. Şi înfăţişare de

diavol. Ştii pe cineva asemănător?

— Ştiu, la dracu', a spus printre dinţi, ştergându-şi sudoarea rece care îi apăruse brusc pe frunte. Ştiu, şi încă cum!

— Pentru că el te ştie. A fost la directorul spitalului şi te-a descris exact. A întrebat dacă nu eşti aici. Din fericire, directorul spitalului este un om de treabă şi în plus nu are deloc memoria feţelor. Aşa că a negat foarte sincer că a văzut pe cineva care să semene cu tine sau că ar exista cineva aşa ca tine în spital. Iar când păsăroiul i-a cerut să-i dea voie să intre în spital, directorul nu l-a lăsat, s-a referit la ordinul prinţului şi la înţelegerea că se va garanta siguranţa husiţilor. Păsăroiul a încercat imediat să-l sperie, dar când a văzut că este în zadar, a plecat. Însă a spus că se va întoarce curând, cu permisul prinţului în mână şi va răscoli spitalul, iar când te va găsi şi va vedea că directorul a minţit, va fi vai şi amar. Ha, Reynevan, mi se pare că păsăroiul ăsta chiar este dintre cei care pot face mult rău. Şi chiar le place să facă rău.

— Ai perfectă dreptate.

— Şi mi se pare că se va întoarce cu permis de la prinţ.

— Ai perfectă dreptate. Trebuie să fug de aici, Dorota. Imediat. Chiar azi.

— Şi eu trebuie să fug, a gemut Elencza. Era albă la faţa ca hârtia. Şi eu… şi eu îl cunosc pe… pe omul acela. Cred că a ajuns la Oława pe urmele mele. Mă urmăreşte.

— Imposibil, a contrazis-o Reynevan. Pe mine mă urmăreşte! Este cu ochii pe mine! Eu sunt ţinta lui!

— Nu. Eu. Sunt sigură că eu.

Samson s-a aşezat pe pat. Avea privirea foarte limpede.

— Cred că amândoi vă înşelaţi, a spus el perfect lucid.

Au părăsit Oława înainte de amurg, pe furiş. Dorota Faber avea, după cum s-a văzut, multe cunoştinţe folositoare printre oamenii necesari. Portarul spitalului – căruia i se scurgeau ochii după curtezana roşcată – le-a făcut rost de haine şi i-a ajutat să se furişeze afară din spital. La fel i se scurgeau ochii după ea şi argatului lat în umeri, care îi condusese până la grajd şi îl ajutase pe Samson să meargă. Pentru că avea nevoie de ajutor. Reynevan nu era nici el în cea mai bună formă. Se gândea cu îngrijorare la drumul călare care îi aştepta.

Se pare că Dorota şi Elencza se gândiseră şi la asta. Cu ajutorul

grăjdarului şi al argatului, i-au legat pe amândoi cu curele de şa, în aşa fel încât să se poată ţine drepţi şi să nu alunece şi să cadă. Nu era foarte comod. Dar Reynevan nu s-a plâns. Avea motive să creadă că dacă vor fi prinşi de Birkart von Grellenort vor sta şi mai puţin comod.

Au părăsit oraşul pe o portiţă situată mai departe de Poarta Brzeg, în partea de sud-est a oraşului. Nu fusese o preferinţă, ci o necesitate. Dorota avea cunoştinţe printre străjerii care păzeau această poartă. De astă dată nu a fost suficient farmecul şi nici zâmbetul care promitea multe – a fost nevoie de argumente mai răsunătoare. Datoria lui Reynevan la curtezană creştea repede.

— Ai putea avea necazuri, a spus Reynevan, când şi-au luat rămas-bun. Au luat banii, dar dacă e ceva, te vor trăda fără să clipească din ochi. Nu preferi să fugi cu noi?

— Mă descurc.

— Eşti sigură?

— Nu sunt decât bărbaţi. Ştiu cum să-i iau. Mergeţi cu Dumnezeu. Mergi sănătoasă, Elencza.

— Rămâi cu bine, doamnă Dorota. Mulţumesc pentru tot.

Au ocolit oraşul prin sud. Pe o potecă dintre răchite au ajuns la râu. Au găsit un vad, au trecut pe malul stâng. Curând copitele cailor s-au izbit de pământ tare. Erau pe drumul mare.

— S-au schimbat planurile? a întrebat Elencza ca să fie sigură.

Părea să se descurce cât se poate de bine în şa.

— Mergem acolo unde trebuia să mergem?

— Da. Chiar acolo.

— O să rezistaţi?

— Rezistăm.

— Atunci la drum. Părăsim drumul spre Wrocław şi o luăm spre vest. Mai vioi! Trebuie să străbatem cât mai mult pe lumină.

— Elencza!

— Poftim?

— Mulţumesc.

— Nu-mi mulţumi.

Noaptea de mai mirosea a flori de mălin.

Când spusese că rezistă, Reynevan o minţise pe Elencza Stietencron. Îi ţineau în şa, pe el şi pe Samson, numai curelele de piele. Şi spaima de

Grellenort.

Călătoria pe timp de noapte era un adevărat drum pe Golgota. A fost o binecuvântare că Reynevan nu şi-a amintit prea mult din ea, căci tremura zgâlţâit din nou de febră şi aproape că nici nu-şi dădea seama pe unde merge. Nici Samson nu era într-o stare mult mai bună; uriaşul gemea, zdruncinat şi scuturat în şa, capul i se clătina deasupra coamei calului, ca şi când ar fi fost beat. Elencza călărea între caii lor, ca să-i sprijine pe amândoi.

— Elencza?

— Da?

— Acum trei ani, la Poiana Ścibor… În ce fel ai scăpat?

— Nu vreau să vorbesc despre asta.

— Dorota a spus că mai târziu, în decembrie, ai supravieţuit în măcelul de la Bardo…

— Nici despre asta nu vreau să vorbesc.

— Iartă-mă!

— Nu am de ce să te iert. Ţine-te în şa, te rog. Îndreaptă-te… Nu te mai apleca atâta… Doamne, să se isprăvească odată noaptea asta…

— Elencza…

— Prietenul tău este cumplit de greu.

— Nu ştiu… cum să te răsplătesc…

— Ştiu că nu ştii.

— Ce e cu tine?

— Îmi amorţesc mâinile… Îndreaptă-te, te rog. Şi mergi.

Au mers.

Începea să se lumineze.

— Reinmar?

— Samson? Credeam că…

— Sunt prezent. În general vorbind… Unde suntem? Mai e mult?

— Nu ştiu.

— Suntem aproape, a spus Elencza. Mănăstirea este aproape. Aud clopotul… Slujba de dimineaţă… Am ajuns…

Vocea şi cuvintele fetei le-au dat puteri, euforia a învins oboseala şi febra. Au străbătut repede distanţa care îi mai despărţea de destinaţie. Lumina care se desprindea din cenuşiul lipicios şi ceţos al zorilor devenise complet ireală, fantomatică, iluzorie, tainică, totul se petrecea în jur ca prin

vis. Ca în vis zburau prin aer păpăludele, ca în vis se vedea mănăstirea, ca în vis portiţa mănăstirii scârţâia din balamale. Din ceaţă, ca din vis s-a desprins călugăriţa în veşmânt cenuşiu din stofă de lână groasă de Ftizia. Ca dintr-o altă lume a răsunat strigătul ei… Şi clopotul. *Slujba de dimineaţă,* îi vâjâia în cap lui Reynevan, *laudes matutine… Şi cine cântă? De ce nu cântă călugăriţele? Ah, dar aceasta este Biserica Albă, regula clariselor, clarisele nu cântă orele, le recită… Jutta… Jutta? Jutta!*

— Reynevan!

— Jutta…

— Ce e cu tine? Ce ai păţit? Eşti rănit? Sfântă Născătoare! Daţi-l jos din şa… Reynevan!

— Jutta… eu…

— Ajutaţi-l… ridicaţi-l… Ah! Ce e cu tine?

— Braţul… Jutta… Acum… pot să stau în picioare… Dar mi-au slăbit picioarele… ai grijă de Samson…

— Vă ducem pe amândoi la infirmerie. Imediat, îndată. Surori, ajutaţi…

Elencza von Stietencron nu a descălecat, privea din şa. Cu capul întors. S-a uitat la el numai când i-a rostit numele.

— Ai spus că ai unde să te duci. Dar poate că rămâi?

— Nu. Plec imediat.

— Unde? Dacă voi vrea să te găsesc…

— Mă îndoiesc că vei vrea.

— Şi totuşi.

— Skałka lângă Wrocław… a spus ea cu şovăială şi parcă şi cu efort. Domeniul şi herghelia doamnei Dzierżka de Wirsing.

— Dzierżka? Nu-şi putea stăpâni uimirea. Stai la Dzierżka?

— Rămâi cu bine, Reinmar din Bielawa. A întors calul. Ai grijă de tine. Iar eu… Eu mă voi strădui să uit, a rostit în şoaptă.

Era, de altfel, destul de departe de portiţa mănăstirii ca să mai audă.

CAPITOLUL 23

În care vara Anului Domnului 1428 – petrecută într-o casă de ţară plăcută şi încântătoare – trece pentru Reynevan într-o clipă. De-ţi vine să închei aici această poveste în cuvintele tradiţionale: „Şi au trăit după aceea fericiţi până la adânci bătrâneţi.” Dar ce contează ce ai dori, dacă, din păcate, asta nu este nicicum posibil.

Reynevan a zăcut în infirmeria mănăstirii până la Sfânta Treime, prima duminică după Rusalii. Fix nouă zile. Le-a numărat ce-i drept abia post factum, căci febra revenise şi nu-şi mai amintea mare lucru din timpul tratamentului. Îşi amintea de Jutta de Apolda, care petrecuse mult timp la patul lui de boală, îşi amintea de mica infirmieră pe care o chema – cât de potrivit! – sora Misericordia. Îşi amintea că îl îngrijise şi stareţa, o călugăriţă înaltă, cu ochi albaştri-cenuşii. Îşi amintea procedurile pe care i le aplicase, al naibii de dureroase şi care îi provocau în mod invariabil febră şi delir. Însă datorită acestor proceduri mai avea încă braţul şi putea să-l folosească oarecum mulţumitor. Auzise ce discutau călugăriţele în timpul procedurilor – era vorba despre claviculă, despre articulaţia umărului, despre artera subclaviculară, despre nervul axilar, despre nodulii limfatici şi fascii. Auzise suficient ca să-şi dea seama că stareţa îl salvase de numeroase complicaţii cu cunoştinţele ei medicale. Precum şi cu medicamentele pe care le avea şi pe care ştiuse cum să le aplice. Unele dintre ele erau magice, pe unele le recunoscuse şi Reynevan, fie după miros, fie după reacţiile pe care i le provocaseră. Stareţa folosise *dodecatheon* – mult mai puternic decât cel pe care îl obţinuseră la Oława – şi *peristereon,* un medicament foarte rar, foarte scump şi foarte eficient împotriva inflamaţiei. Pe rana pe care fusese nevoită să o redeschidă de mai multe ori, îi aplicase un medicament numit *garwa,* al cărui secret se pare că venise tocmai de la druizii din îndepărtata Irlandă. Reynevan a mai recunoscut după mirosul tipic de mac şi *wundkraut,* o iarbă magică a Valkiriilor, pe care preoţii lui Wotan au folosit-o la tratamentul răniţilor după bătălia din Pădurea Teutoburg. Mirosul de frunze uscate de măselariţă trăda *hierobotane,* iar mirosul de coajă de plop *leukis,* două medicamente cu mare putere de combatere a cangrenei. Pulberea numită *lycopodium bellonarium* mirosea a cornişor.

Iar când au început să aplice *lycopodium bellonarium,* Reynevan a reuşit

să se ridice în picioare. Degetele de la mâna stângă nu-i mai amorţeau şi putea să apuce cu ele diverse obiecte, astfel că a putut să le ajute pe călugăriţe să-l trateze pe Samson. Acesta, deşi conştient, nu se putea ridica în picioare.

Jutta nu s-a îndepărtat niciun pas de lângă Reynevan. Ochii îi străluceau plini de lacrimi şi de iubire.

Războiul de care reuşiseră să uite şi-a făcut simţită prezenţa imediat după Sfânta Treime. În dimineaţa primei zile de iulie, Reynevan, Jutta şi călugăriţele de la Biserica Albă au fost tulburaţi de bubuitul tunurilor, care venea dinspre vest. Până să sosească informaţiile exacte, Reynevan şi-a dat seama despre ce este vorba. Jan Kolda din Žampach nu se retrăsese odată cu armata lui Prokop Holý şi rămăsese în Silezia, într-o poziţie fortificată la Sobótka. El însuşi şi ceata lui de războinici erau ca sarea în ochi şi ca un spin în talpă pentru localnici, îi sâcâiau prea mult ca să-i poată tolera. Un contingent puternic de la Wrocław şi Świdnica, înarmat cu bombarde grele, a înconjurat castelul din Sobótka şi a declanşat atacul, somându-l pe Jan Kolda să se predea. Drept răspuns, Kolda, după cum spuneau veştile trecute prin sute de guri, i-a descris pe asediatori cu denumirea populară a organelor sexuale bărbăteşti şi le-a sugerat să se sodomizeze reciproc. După care s-a revanşat, începând să tragă de pe ziduri cu artileria proprie.

Schimbul de focuri a durat o săptămână şi, timp de o săptămână, Reynevan a clocotit de dorinţa de a merge la Sobótka să-l ajute cumva pe Kolda, măcar printr-o acţiune de diversiune sau de sabotaj. Abia mergea, la călărit nu putea decât să viseze, dar se zbătea să meargă la luptă. Jutta a pus în cele din urmă capăt zbaterii şi a spulberat planurile războinice. Jutta era fermă. Ori ea, ori războiul: i-a dat un ultimatum. Reynevan a ales-o pe ea.

Jan Kolda din Žampach s-a mai apărat încă o săptămână, provocând silezienilor pierderi atât de mari, încât atunci când şi-a epuizat posibilităţile de a mai opune rezistenţă, avea o poziţie bună pentru negociere. A doua zi după Sfântul Anton a capitulat, dar în condiţii onorabile, cu garantarea plecării cehilor în libertate. Castelul din Sobótka a fost însă dărâmat de silezieni, de nu a mai rămas piatră pe piatră din el, pentru ca nu cumva, Doamne fereşte, să-i mai servească unui alt Kolda.

Reynevan a aflat toate aceste amănunte de la grădinarul care lucra la ferma mănăstirii şi care avea – pe lângă o sursă bună de informaţii – şi o

mare dragoste pentru bârfe şi un la fel de mare talent de a le da naştere. După ce a capitulat Ślęża, grădinarul a adus zvonuri destul de îngrijorătoare. Pentru că în sfârşit Silezia îşi revenise după raidul de jaf al husiţilor din timpul Paştelui. Şi a început să reacţioneze. Violent şi destul de sângeros. Eşafoadele erau pline de sângele celor care se dovediseră laşi în luptă sau care se dăduseră de partea cehilor. Pe ruguri sfârâiau trupurile simpatizanţilor husiţi şi ale celor care erau doar bănuiţi de simpatii husite. Erau traşi pe roată şi în ţeapă ţăranii care colaboraseră cu husiţii. Spânzurătorile se aplecau sub greutatea celor denunţaţi. Cu această ocazie, au fost torturaţi şi ucişi şi cei care nu avuseseră absolut nimic de-a face cu husitismul, aşa cum se întâmpla de obicei: evrei, liber-cugetători, trubaduri, alchimişti, moaşe care făceau avorturi.

Refugiul în aparenţă sigur în spatele zidurilor mănăstireşti şi-a pierdut brusc confortul. Reynevan, care era în convalescenţă, tresărea scăldat într-o sudoare rece ori de câte ori se auzea clopotul sau o bătaie în poartă. Şi adormea uşurat când afla că nu fusese nici Inchiziţia, nici Birkart von Grellenort. Că fusese numai negustorul de peşte cu marfa.

Timpul trecea, liniştea, îngrijirea şi procedurile şi-au făcut efectul. Rănile s-au vindecat, încet, dar bine. După Sfântul Anton, Samson a început să se ridice în picioare, iar după Sfinţii Gervasius şi Protasius s-a simţit destul de bine ca să-l ajute pe grădinar la lucru. Reynevan se înzdrăvenise şi el atât de bine, încât nu-i mai ajungea contactul numai cu ochii şi mâinile cu Jutta.

Şi a venit noaptea de Sânziene. Clarisele de la Biserica Albă au sărbătorit-o cu o slujbă suplimentară. Reynevan şi Jutta, urmăriţi de privirile curioase ale călugăriţelor, au fugit în pădure, să caute flori de ferigă. Reynevan i-a explicat Juttei încă din crângul de mesteceni că floarea de ferigă este o legendă, iar căutarea ei, oricât de romantică şi de emoţionantă în principiu, nu are sens şi e chiar o pierdere de timp, doar dacă nu doreşte foarte mult să respecte o tradiţie seculară. Jutta a recunoscut repede că deşi respectă tradiţia, ar prefera totuşi să profite mai înţelept şi mai plăcut de noaptea scurtă de iunie.

Reynevan, care era de aceeaşi părere, şi-a întins mantia pe jos şi a ajutat-o să se dezbrace.

— *Adsum favens* – a şoptit fata, desprinzându-se încet şi treptat din veşminte, precum Afrodita din spuma mării. *Adsum favens et propitia*{235}, sosesc cu bunăvoinţă şi iubire. Lasă plânsul şi jalea, alungă tristeţea

departe: prin harul meu străluceşte ziua izbăvirii.

Vorbea în şoaptă, iar în faţa ochilor lui Reynevan se dezvăluia frumuseţea. Frumuseţea strălucitoare a nudităţii, lauda feminităţii delicate, Graal, relicvă, sanctitate. În faţa ochilor lui apărea *donna angelicata,* demnă de penelul artiştilor pe care îi cunoştea, ca Domenico Veneziano, Simone da Siena, Maestrul din Flemalle, Tomaso Masaccio, Masolino, fraţii Limbourg, Sasetta, Jan van Eyck. Şi al celor pe care încă nu-i cunoştea, al celor care vor veni de-abia mai târziu. Ale căror nume – Fra Angelico, Pierro della Francesca, Quarton, Rogier van der Weiden, Jean Fouquet, Hugo van der Goes – omenirea extaziată urma să le cunoască.

— *Sit satis laborum*[236]*,* a şoptit Jutta, înconjurându-i gâtul cu braţele. Să punem capăt chinurilor.

Văzând că umărul rănit încă îl mai stânjeneşte pe Reynevan, a luat iniţiativa în mâinile ei. L-a aşezat pe spate şi s-a unit cu el în poziţia în care poetul Martial obişnuia să-i descrie pe Hector şi Andromaca.

Şi s-au iubit precum Hector şi Andromaca. S-au iubit în noaptea de Sânziene. De undeva, de sus, se auzeau coruri – nu este exclus să fi fost îngereşti. Iar de jur-împrejur dansau şi cântau spiriduşii pădurii.

Auf Johanni blüht der Holler
Da wird die Liebe noch toller![237]

În următoarele nopţi – şi zile – nu s-au mai obosit să fugă în pădure. S-au iubit în afara zidurilor mănăstirii, în adăpostul încins la soare dintre tufişurile de porumbar şi soc. Se iubeau, iar în jurul lor – chiar şi ziua – dansau spiriduşii pădurii.

Petersilie, Suppenkraut wächst in uns'ren Garten
Schöne Jutta ist die Braut, soll nicht länger warten
Hinter einem Holderbusch gab sie Reynevan den Kuss
Roter Wein, weisser Wein, morgen soll die Hochzeit sein![238]

Mănăstirea de la Biserica Albă era formată din trei părţi, pe care Reynevan le asocia în mod inevitabil cu cele trei niveluri de iniţiere. Primul cerc – evident, nu neapărat în formă de cerc – era partea economică a mănăstirii: grădina, infirmeria, refectoriul şi dormitorul novicelor şi încăperile pentru oaspeţi. Cercul al doilea, în inima căruia se afla biserica,

era inaccesibil oaspeţilor, se afla în clădirea de lângă biserică şi cuprindea biblioteca şi *scriptorium,* precum şi locuinţa stareţei. Cercul al treilea era claustrul strict şi total izolat, refectoriul principal şi dormitoarele călugăriţelor.

Clarisele de la Biserica Albă respectau – cel puţin în aparenţă – regula severă a ordinului. Posteau strict, în meniul mănăstirii nu găseai carne. Păstrau tăcere în timpul meselor, o tăcere totală era obligatorie de la ultima slujbă a zilei până la liturghie. Îşi ocupau toată ziua cu munca, rugăciunile, penitenţa şi contemplarea, aveau numai o singură oră pentru chestiuni personale şi odihnă, în afară de vineri, ziua când nu aveau oră de odihna. *Conversae* – în afară de Jutta mai erau la mănăstire încă patru, toate domnişoare din familii însemnate – aveau reguli mult mai blânde, obligaţiile lor se limitau, în principiu, la participarea la liturghie şi la învăţătură, nu li se cerea nici măcar să participe la rugăciuni. Dar cu cât Reynevan petrecea mai mult timp la mănăstire, cu atât observa mai multe abateri de la regulă. Ceea ce sărea în ochi imediat era relaţia destul de liberă faţă de claustru. Absolut inaccesibil din exterior, claustrul nu ridica bariere – călugăriţele se deplasau libere pe tot teritoriul mănăstirii. Nici chiar prezenţa în claustru a celor doi bărbaţi, Reynevan şi Samson, nu le influenţa libertatea de mişcare. Trebuiau numai să respecte un ceremonial aparte – călugăriţele se prefăceau că nu există bărbaţi, bărbaţii se prefăceau că nu le văd pe călugăriţe. Asta nu o privea pe stareţă, care făcea ce dorea şi cum dorea. Deplină libertate de contacte aveau şi sora chelărească, şi sora infirmieră.

Cu cât Reynevan era mai mult acceptat de călugăriţe şi considerat drept om de încredere, cu atât i se permitea să vadă mai mult. Şi a văzut că penitenţa şi contemplaţia prescrise de regulament erau înlocuite la Biserica Albă prin învăţătură, lectura cărţilor, scrieri şi postile, discuţii, ba chiar şi dezbateri. Deşi Jutta avea acces la ele, Reynevan nu avea.

Dar cel mai mare şoc a fost liturghia. Reynevan nu participa la ea. Atmosfera de la Biserica Albă îl făcea să se simtă în siguranţa, astfel că nu avea de gând să ascundă faptul că este calixtin şi utracvist, că nu recunoştea nici liturghia, nici comuniunea papistaşă.

Totuşi, o dată a simţit nevoia să se ducă la liturghie şi a decis după ce a reflectat puţin că era puţin probabil ca Dumnezeu să aibă timp să se preocupe de detaliile liturgice şi să fie supărat din cauza lor. Aşadar, s-a dus la biserică şi a avut un şoc. Liturghia era slujită de stareţă.

O femeie.

Câteva zile mai târziu, stareţa l-a chemat pe neaşteptate pe Reynevan la ea. În timp ce mergea spre ea, era conştient atât de onoare, cât şi de faptul că merge la interogatoriu.

Când a intrat, stareţa citea un incunabul care stătea deschis pe pupitru. Reynevan, bibliofil şi biblioman, a recunoscut imediat *Psalterium Decern Cordarum* a lui Ioachim din Fiore datorită anluminurilor şi gravurilor sale. I-au sărit în ochi şi alte lucrări: Hildegard von Bingen, *Liber Divinorum Operum, De amore Dei* a Sfântului Bernard, *Teogonia* lui Hesiod şi *De ruina ecclesiae* a lui Nicolas de Clémanges. Nu ştia de ce, dar nu a fost deloc surprins să vadă printre cărţi un exemplar foarte uzat din *Necronomicon.*

Stareţa s-a uitat la el ceva vreme pe deasupra lentilelor ochelarilor, ca şi când ar fi vrut să-l încerce cât timp reuşeşte să-i suporte privirea.

— Nemaiauzit lucru – a spus ea în cele din urmă, iar strâmbătura de pe buzele ei putea la fel de bine să fie un zâmbet, dar şi să nu fie. Nemaiauzit lucru. Nu numai că tratez în mănăstirea mea un husit, nu numai că adăpostesc un eretic. Nu numai că suport aici un vrăjitor, cine ştie dacă nu chiar şi un necromant. Nu numai că îl tolerez şi îl îngrijesc, ba îi permit chiar să se dedea plăcerilor amoroase cu o novice încredinţată grijii mele. Domniţă nobilă, pentru care răspund.

— Ne iub… a început el.

Nu l-a lăsat să termine.

— Aşa este. Şi o faceţi des. Dar sunt curioasă, vă gândiţi din întâmplare şi la eventualele consecinţe? Măcar o clipă?

— Sunt medic…

— În primul rând, să nu uiţi asta. În al doilea rând, nu mă refeream numai la posibilitatea unei sarcini.

A tăcut un timp, jucându-se cu şnurul cu patru noduri cu care era legat veşmântul, noduri care simbolizau cele patru jurăminte ale Sfintei Clara, patroana şi întemeietoarea ordinului Fecioarelor Sărace.

— Mă refeream la viitor – şi-a dus mâna la frunte. Un lucru foarte incert şi dificil în vremurile de astăzi. Mă interesează dacă v-aţi gândit la viitor. Dacă tu te gândeşti la viitor. Nu, nu, amănuntele nu mă interesează. Faptul în sine.

— Mă gândesc la viitor, venerabilă stareţă.

L-a privit drept în ochi. Avea irisul albastru-cenuşiu, luminos. Trăsăturile chipului ei îi aminteau de cineva, îi aduceau insistent aminte. Dar nu putea să-şi amintească de cine.

— Te gândeşti, aşa spui – a clătinat din cap. Şi sunt curioasă ce precumpăneşte în mintea ta? Ce cântăreşte mai mult? Jutta şi ceea ce este bine pentru ea? Sau poate războiul? Lupta pentru cauza dreaptă? Dorinţa de a schimba lumea? Dar dacă, să presupunem că se va ajunge la un conflict, dacă idealurile s-ar ciocni… ce vei alege? Şi la ce vei renunţa?

A tăcut.

— Este un fapt unanim recunoscut, a continuat stareţa, că atunci când este vorba de binele unor cauze mari şi importante, indivizii nu contează. Individul se sacrifică. Ce se va alege de ea? O arunci ca pe o piatră în şanţ?

— Nu ştiu, a spus Reynevan înghiţind cu greu un nod. Nu pot şi nu vreau să mă prefac în faţa domniei-voastre, venerabilă doamnă. Sincer, nu ştiu.

L-a privit mult timp în ochi.

— Ştiu că nu ştii, a spus în cele din urmă. Nu mă aşteptam la un răspuns. Pur şi simplu voiam să te gândeşti puţin la asta.

La puţin după Sfinţii Petru şi Pavel, când toate luncile se umpluseră de albăstrele, s-a instalat o vreme ploioasă şi mohorâtă de lungă durată. Locurile îndepărtate în care Reynevan şi Jutta se obişnuiseră să se lase pradă iubirii se transformaseră în mocirle nămoloase. Stareţa a privit un timp cum îndrăgostiţii se plimbă pe sub arcadele claustrului, cum se privesc în ochi – pentru ca în final să se despartă şi să plece fiecare în altă parte. Într-o seară, după ce reorganizase distribuţia camerelor în abaţie, i-a chemat pe amândoi la ea. Şi i-a condus într-o chilie, dereticată şi împodobită cu flori.

— Aici veţi locui, i-a anunţat sec. Şi veţi dormi. Amândoi, începând de acum, din această noapte.

— Mulţumim, Maică.

— Nu-mi mulţumiţi. Şi nu pierdeţi timpul. *Hora ruit, redimite tempus.* {239}

Venise vara. Vara fierbinte, zăpuşitoare a anului 1428.

Neobositul grădinar aducea neostenit mereu alte veşti noi. Capitularea lui Jan Kolda şi pierderea cetăţii Sobótka, povestea el, călcând în picioare

puii golaşi de şobolan care fugeau din groapa săpată, îi înfierbântaseră pe husiţi. La jumătatea lunii iulie, în joia de după Sfânta Margareta, drept răzbunare, Orfanii atacaseră şi ocupaseră Jelenia Góra, arzând oraşul până la temelii.

Deşi i-a trebuit ceva mai mult timp, grădinarul a adus veşti din Cehia, veşti pe care Reynevan şi Samson le aşteptau cu nerăbdare. Hatmanul din Oraşul Nou Praghez, Velek Koudelník din Březnice, a povestit grădinarul, scuturând bălegarul din furcă, cam pe la Sfântul Urban a lovit în ţara bavarezilor. Husiţii au incendiat Mosbach, reşedinţa prinţului palatin Otto, apoi pe valea râului Naab au ajuns până la Regensburg. Jefuiseră şi ruinaseră fără milă mănăstirea cisterciană de la Walderbach. S-au întors cu carele pline de pradă în Cehia, lăsând în urma lor un ţinut pârjolit. Cam în acelaşi timp, mai povestea grădinarul, scobindu-se în nas şi examinând atent materia scoasă de acolo, Táborul, ca să-l înveţe minte pe prinţul Albrecht, se năpustise cu un raid sălbatic în Austria. Taboriţii incendiaseră, pustiiseră, jefuiseră şi, neîntâmpinând rezistenţă, ajunseseră până la Dunăre. Nu-i mai despărţea decât o bucăţică de drum de Viena, dar nu au putut să treacă marele fluviu. Au tras demonstrativ cu tunurile de pe malul stâng, apoi au plecat.

— Cu siguranţă că şi Szarlej al nostru a fost acolo, i-a murmurat Reynevan la ureche lui Samson. Şi s-a amuzat.

— În mod sigur – a căscat uriaşul scărpinându-şi cicatricea de pe cap cu unghiile. Nu cred că a plecat fără noi la Constantinopol.

În ajun de Sfântul Iacob, stareţa l-a chemat pentru a doua oară pe Reynevan la ea.

De astă dată citea *Cartea consolării divine* a maestrului Eckhart, o ediţie frumoasă şi elegantă.

— Nu ai mai fost de mult la biserică, a remarcat stareţa, privindu-l pe deasupra ochelarilor. Ai putea să mai dai pe acolo, să îngenunchezi în faţa altarului. Să te mai gândeşti la una, la alta. Să mai cugeţi la una, la alta… Ah, e adevărat, a ridicat ea capul fără să aştepte răspuns. Nu ai timp. Sunteţi ocupaţi, tu şi Jutta, foarte ocupaţi. Ce să-i faci, vă înţeleg şi nu vă condamn. Nu am fost întotdeauna călugăriţă. În tinereţe, mi-e ruşine să recunosc, mi s-a întâmplat adesea să îi preamăresc pe Priap şi Astarte. Şi nu o dată mi s-a părut că în braţele unui bărbat sunt mai aproape de Dumnezeu decât într-un lăcaş sfânt. Greşeam. Dar asta nu mă împiedică să-i înţeleg pe cei care mai

trebuie să aştepte până să înţeleagă această greşeală. Ţi-am dat aici, a continuat după o clipă, adăpost şi îngrijire. Ai înţeles cu siguranţă că nu ne-a îndemnat la asta numai milostivirea. Nu ne-a trezit deloc simpatie, nici înclinaţia şi bunăvoinţa pe care le nutreşte pentru tine Jutta de Apolda, foarte dragă nouă. Au existat alte considerente. Despre care a venit vremea să vorbim. Ochiul tău atent a descoperit fără îndoială că această mănăstire se deosebeşte puţin de alte mănăstiri. Şi nici nu este, trebuie să ştii, singura mănăstire de acest fel. Nu numai voi, utracviştii, sesizaţi necesitatea reformării Bisericii, nu numai voi vă străduiţi în acest sens. Şi chiar dacă uneori vi se pare că sunteţi izolaţi în această dorinţă, nu este adevărat. Sunt unii care doresc că meargă cu schimbările mai departe. Mult mai departe. Cred că îţi sunt cunoscute – a continuat – tezele fraţilor din Ordinul Franciscan, care s-au inspirat din fântâna înţelepciunii mari şi tainice, aceeaşi din care a băut şi Ioachim din Fiore, inspirat de voinţa sacră şi de gândirea sacră? Am să-ţi amintesc: lumea noastră este împărţită în trei Vârste şi Legi. Vârsta şi Legea Tatălui, care a durat de la Adam până la Hristos, a fost o vreme de justiţie şi violenţă dură. A doua, Vârsta şi Legea Fiului, a început cu Mântuitorul şi a fost o domnie a înţelepciunii şi a milostivirii. A treia Vârstă a început atunci când Sfântul din Assisi şi-a început lucrarea şi este Vârsta Duhului Sfânt, a cărui Lege este domnia milei şi a milostivirii. Iar Sfântul Duh va domni până la sfârşitul lumii. Puterea Sfântului Duh, spune inspirat maestrul Eckhart{240} – stareţa a pus mâna pe cartea deschisă –, trezeşte cu adevărat tot ce este mai pur, mai delicat, mai nobil, trezeşte scânteia sufletului şi îl ridica pe culmile iubirii şi ale gloriei. Este ca un copac: puterea soarelui ia tot ce este mai pur şi mai delicat din rădăcină şi duce în ramuri, unde se transformă apoi în flori. În acelaşi fel, scânteia sufletului este purtată spre lumină, ridicată spre sursa ei primordială şi dobândeşte unirea absolută cu Dumnezeu. Vezi, aşadar, tinere, că venirea Vârstei Spiritului face inutilă şi nefolositoare mijlocirea Bisericii şi a preoţilor, deoarece toată comunitatea credincioşilor este îmbrăţişată direct de lumina Spiritului, prin Spirit se uneşte şi se identifică cu Dumnezeu. Fără mijlocitori. Mijlocitorii sunt inutili. Mai ales mijlocitorii păcătoşi şi prefăcuţi.

— Într-adevăr, a îndrăznit Reynevan, dregându-şi vocea. Avem, cum mi se pare, păreri şi scopuri asemănătoare. Căci exact la fel vorbesc Jan Hus şi Jeroným Praghezul, iar înaintea lor Wycliff…

— Acelaşi lucru îl spune şi Petr Chelčický{241}, l-a întrerupt stareţa. De ce

nu daţi ascultare cuvintelor lui? Atunci când ne învaţă că la violenţă nu se poate răspunde prin violenţă, la agresiune nu se poate răspunde cu agresiune? Că războiul nu se încheie niciodată cu o victorie, ci dă naştere altui război, că nu poate aduce nimic altceva decât un alt război? Petr Chelčický îl cunoştea şi îl iubea pe Hus, dar nu se împăca cu violenţa şi cu ucigaşii. Nu putea fi alături de oamenii care îşi întorc faţa către Dumnezeu, îngenunchind pe câmpul de luptă presărat cu cadavre. Care îşi fac semnul crucii cu mâinile înmuiate în sânge până la coate. Aţi urcat în munţi de Paşte, în 1419, a continuat ea înainte ca Reynevan să poată protesta. La Tábor, Oreb, Baranek, Sion şi pe Muntele Măslinilor aţi creat comunitatea frăţească a Copiilor lui Dumnezeu, pătrunşi de Duhul Sfânt şi de iubirea pentru aproape. Atunci eraţi adevăraţi Luptători ai lui Dumnezeu, pentru că aveaţi suflete şi inimi pure, pentru că purtaţi cu râvnă cuvântul Domnului şi proclamaţi iubirea divină. Dar asta nu a durat decât cincisprezece săptămâni, tinere, numai cincisprezece săptămâni. Deja de Sfântul Abdon, pe 30 iulie, aruncaţi oamenii pe fereastră în vârfurile suliţelor, ucideaţi oameni pe străzi, în biserici şi în case şi săvârşeaţi violuri şi măceluri. În locul iubirii de Dumnezeu, aţi început să predicaţi Apocalipsa. Şi numele de „Luptători ai lui Dumnezeu” nu vi se mai potriveşte, pentru că ceea ce faceţi îl bucură mai mult pe diavol. Nu puteţi intra în împărăţia Domnului pe o scară făcută din cadavre. Pe o astfel de scară coborâţi direct în iad.

— Totuşi, a intervenit Reynevan, stăpânindu-şi mânia, ai spus că utracvismul îţi place. Că îţi dai seama de necesitatea reformării Bisericii, că este nevoie de schimbări cu bătaie lungă. Atunci când Chelčický spunea: „Porunca a cincea: Să nu ucizi!”, cruciaţii veneau împotriva Pragăi! Dacă l-am fi ascultat atunci pe Chelčický, care ne spunea să ne apărăm numai cu credinţa şi rugăciunea, dacă le-am fi arătat hoardelor de la Roma numai supunere şi iubire de aproape, ne-ar fi omorât. Ar fi înecat Cehia în sânge, iar speranţele şi visurile noastre s-ar fi risipit ca fumul. Nu ar mai fi fost nicio schimbare, nicio reformă. Iar Roma, încă şi mai trufaşă după victorie, semeaţă şi arogantă, şi mai ipocrită şi mai pornită împotriva lui Hristos. Aveam de luptat pentru ceva, aşa că am luptat…

Stareţa a zâmbit, iar Reynevan a roşit. Nu-şi putea alunga impresia că în acel zâmbet era şi o nuanţă de batjocură. Că stareţa ştie cât de ridicol arată atunci când spune „noi”, „pe noi”, „suntem”, din moment ce privise urcarea pe munte de Paşte în 1419 de pe margine, năucit, înspăimântat şi fără să înţeleagă absolut nimic. Că, şocat de defenestrarea din iulie, fugise din

Praga zguduită de nebunie şi de revoltă, că fugise şi din Cehia, oripilat de moarte de evoluţia evenimentelor. Că şi acum nu este decât un neofit. Şi se comportă ca un neofit.

— În legătură cu schimbările şi cu reforma, a continuat zâmbitoare clarisa, avem amândoi aceeaşi opinie. Dar ne deosebim nu numai prin modul de acţiune, ci şi prin sfera şi amploarea acesteia. Voi vreţi schimbări în liturghie şi reforma clerului pe baza principiului *sola Scriptura.* Noi, aşa cum ţi-am spus, suntem mulţi, vrem să schimbăm mult, mult mai mult. Priveşte!

În faţa stareţei, ca unică podoabă a încăperii, atârna un tablou, pe care era înfăţişată o porumbiţă albă în zbor, cu aripile întinse şi o dâră de lumină venind de sus. Stareţa a ridicat mâna şi a rostit în şoaptă ceva abia perceptibil. Aerul s-a umplut imediat de miros de roiniţă şi verbină, caracteristice pentru magia albă, numită magie aradică.

Dâra de lumină de pe tablou a strălucit, porumbiţa pictată a dat din aripi, şi-a luat zborul şi a dispărut în neant. În locul ei în tablou a apărut o siluetă de femeie. Înaltă, cu păr negru, cu ochii ca stelele, îmbrăcată într-o rochie cu modele care se schimbau în cele mai felurite nuanţe de la alb la arămiu şi violet…

— Pe cer s-a arătat un mare semn.

Stareţa a început să comenteze cu voce scăzută detaliile tot mai vizibile ale tabloului.

— O femeie îmbrăcată în soare, cu luna sub picioare şi cu o cunună de douăsprezece stele pe cap.

— Şi spune prorocul vorbind despre Spirit: aşa cum alină o mamă, aşa vă voi alina eu. Priveşte. Aceasta este Mama. *Ecce femina! Ecce Columba qui tollit peccata mundi.*[{242}] Iată Biserica a Treia. Cea adevărată şi în adevărul ei definitivă. Biserica Duhului Sfânt, a cărei lege este iubirea. Care va dura până la sfârşitul lumii.

— Iată, priveşte: Magna Mater, Pantea – Zeiţa Tuturor, Regina, Genetrix – Născătoarea, Creatrix – Creatoarea, Victrix – Triumfătoarea, Felix – Fericita. Fecioara divină, Virgo Caelestis. Iată mama naturii, stăpâna stihiilor, *astrorum Domina,* începutul veşnic al tuturor lucrurilor. Cea mai mare zeiţă, regina umbrelor, doamna înălţimilor strălucitoare, a cerului, a răsuflării dătătoare de viaţă a mării, a liniştii subpământene. Cea a cărei divinitate unică sub multe chipuri este venerată de întreaga lume sub diverse denumiri şi în felurite ritualuri.

— *Descendet sicut pluvia in vellus.*{243} Coboară ca ploaia pe iarbă, ca ploaia deasă care adapă pământul. Şi va domni de la mare până la mare, de la Fluviu până la marginea lumii. Şi aşa va fi până la sfârşitul lumii, pentru că ea este Spiritul.

— Înclină-te în faţa ei. Primeşte şi acceptă domnia ei.

Samson îşi scărpina cicatricea de pe capul ras şi asculta relatarea, luând cunoştinţă de neliniştile lui Reynevan – ca de obicei, fără comentarii şi fără cel mai mic semn de nerăbdare. Dar Reynevan avea impresia de nezdruncinat că pe uriaş, în general, nu-l interesa nici mişcarea Constructorilor celei de-a Treia Biserici, nici reînvierea cultului Atotputernicei Zeiţe. Şi nu acorda prea mare importanţă împărţirii istoriei în trei epoci. Şi, în concluzie, îi era destul de indiferent dacă stareţa mănăstirii clariselor de la Biserica Albă recunoaşte şi transpune în viaţă tezele waldensilor şi ale chiliaştilor sau dacă este înclinată spre doctrinele fraţilor şi surorilor Spiritului Liber. Se pare că pe Samson nu-l interesau nici cât negru sub unghie begarzii, beginele şi vileminitele.{244} Iar cât despre Ioachim din Fiore şi maestrul Eckhart, avea sentimentul că Samson nu dă doi bani pe niciunul dintre ei.

— Eu plec, a spus el absolut pe neaşteptate, după ce a ascultat politicos până la capăt confesiunile lui Reynevan. Va trebui să te lupţi singur cu problemele tale. Eu plec în Cehia. La Praga. Ai fost de faţă când am fost rănit, a continuat Samson, fără să aştepte ca Reynevan să-şi revină şi să rostească vreun cuvânt. Ai văzut ce s-a întâmplat când măciuca aceea s-a izbit de capul meu. Ai fost martor, ai văzut totul de aproape. Eram pregătit pentru aşa ceva. Chiar mi se vorbise despre asta… Am fost chiar sfătuit. La Praga de Axleben, la Trosky de Rupilius. Mi-au spus: întoarcerea prin moarte. O modalitate de revenire în universul meu propriu şi… la forma mea trupească proprie, dacă pot să mă exprim astfel, este de a mă lepăda de învelişul material. Pe scurt: cel mai simplu ar fi ca acest trup uriaş să fie ucis. Să fie nimicit, să fie întrerupte definitiv procesele vitale care au loc în el. Să se pună capăt existenţei lui materiale. Elementul spiritual, duhul meu propriu, ar fi astfel eliberat şi s-ar întoarce acolo unde trebuie să se întoarcă. Aşa au afirmat Axleben şi Rupilius. Ceea ce s-a întâmplat în opt mai pare să demonstreze că au avut dreptate. Cu siguranţă îţi dai seama în ce constă problema. Înţelegi din ce motive modalitatea recomandată nu-mi convine foarte mult, din ce considerente aş prefera una mai puţin drastică. În primul

rând, nu vreau să am pe conştiinţă moartea idiotului mănăstirii, în trupul căruia mă plimb deja prin lume de trei ani. În al doilea rând, nici Rupilius, nici Axleben nu s-au grăbit să-mi dea o garanţie că problema se va rezolva cu certitudine. Iar în al treilea rând, lucrul cel mai important: nu mă mai grăbesc să revin. Motivul principal al acestei lipse de grabă are părul de culoarea mierii şi se numeşte Marketa. Şi locuieşte la Praga. De aceea mă întorc la Praga, prietene Reinmar.

— Samson…

— Niciun cuvânt, te rog. Mă întorc singur. Tu rămâi aici. Aş fi un prieten de doi bani dacă aş încerca să te smulg de ceea ce reprezintă locul acesta pentru tine. Aceasta este Ogygia ta, Reinmar, insula fericirii. Aşadar, rămâi aici şi trăieşte-ţi fericirea. Cât mai intens şi cât mai mult timp poţi. Rămâi şi procedează cu inteligenţă. Separă ceea ce este subtil de ce este grosolan. Şi atunci te vei bucura de lauda acestei lumi. Şi tot întunericul va fugi de la tine. Îţi spun asta eu, prietenul tău, fiinţa pe care o cunoşti sub numele de Samson la Mierii. Trebuie să mă crezi, pentru că *vocatus sum Hermes Trismegistus, habens trespartes philosophiae totius mundi*{245}. Ascultă cu atenţie. Focul nu a fost stins şi înăbuşit, arde ascuns, iar jăratecul mocneşte. Dintr-o zi în alta, lumea va fi din nou în flăcări. Iar noi ne vom întâlni din nou. Iar până atunci… Rămâi cu bine, prietene.

— Rămâi cu bine, prietene. Drum bun. Şi salută Praga din partea mea.

La marginea pădurii, Samson s-a întors în şa şi i-a făcut semn cu mâna. L-au salutat cu acelaşi gest, până a dispărut printre copaci.

— Mă tem pentru el, a şoptit Reynevan. Până în Cehia e drum lung. Sunt vremuri grele şi periculoase…

— Va ajunge cu bine, a spus Jutta, cuibărindu-se pe şoldul lui. Nu te teme. Va ajunge în siguranţă. Fără întâmplări nefericite. Şi fără să rătăcească. Cineva îl aşteaptă. Cineva va aprinde un felinar şi îi va arăta drumul cel bun. Precum Leandru, va învinge cu bine Helespontul. Pentru că îl aşteaptă Hero şi dragostea ei.

Era întâi august. Ziua Sfântului Petru în Lanţuri. Pentru Oamenii Vechi şi pentru vrăjitoare era sărbătoarea Hlafmas. Festivalul recoltei.

Reynevan se gândise toată săptămâna la discuţia cu Jutta. Se temea de această discuţie, de consecinţele ei.

Jutta vorbise de multe ori cu el despre învăţăturile lui Hus şi ale lui Jeroným, despre cele patru articole pragheze şi, în general, despre principiile reformei husite. Şi, deşi în privinţa anumitor doctrine ale utracvismului era destul de sceptică, nu manifestase niciodată – nici măcar printr-un cuvânt, nici prin cea mai mică aluzie sau sugestie – lucrul de care se temea cel mai mult: o înflăcărare de neofit. Mănăstirea Biserica Albă – discuţia cu stareţa nu-i lăsa niciun fel de dubii în această privinţă – era contaminată de erorile lui Ioachim din Fiore, ale Constructorilor celei de-a Treia Biserici şi ale Frăţiei Spiritului Liber; stareţa, călugăriţele – cu siguranţă şi novicele – o venerau pe Eterna şi Tripla Mare Mamă, ceea ce le lega de mişcarea adoratorilor Vileminei cehe, ca încarnare feminină a Sfântului Duh. Şi de Maifreda de Pirovano, prima papesă a vileminelor. În plus, călugăriţele practicau fără îndoială magia albă, fiind legate prin aceasta de cultul Aradiei, regina vrăjitoarelor, numită în Italia *La Bella Pellegrina.* Dar, deşi Reynevan se rotea deasupra Juttei atent ca un cocor, pândind orice semnal, nu prinsese niciodată nimic. Fie Jutta ştia să camufleze şi să ascundă totul foarte bine, fie nu era câtuşi de puţin o neofită înflăcărată a ereziei ioachimite, vilemite şi aradite. Reynevan nu putea exclude nici prima, nici cea de-a doua eventualitate. Jutta era destul de inteligentă ca să ştie cum să mascheze ceva şi destul de chibzuită ca să nu se arunce dintr-odată cu capul înainte în ceva. Cu tot sentimentul care părea să-i unească, deşi făceau dragoste des, cu entuziasm şi în mod ingenios, deşi trupurile lor păreau să nu aibă taine unul faţă de altul, Reynevan îşi dădea seama că încă nu ştie tot despre fată şi că nu reuşise nici pe departe să-i descifreze toate secretele. Iar dacă într-adevăr Jutta nu era încă legată de erezie la bine şi la rău, dacă şovăia, se îndoia sau avea chiar o atitudine critică, nu se cuvenea să abordeze subiectul.

Pe de altă parte, nu se cuvenea nici să stea degeaba şi să privească. Punea şi acum la inimă cuvintele Doamnei Verzi. În Silezia, el era un renegat, un proscris urmărit, husit, duşman, spion şi diversionist. Prin ceea ce era, în ce credea şi cum trăia o expunea pe Jutta pericolelor şi necazurilor.

Doamna Verde, Agnes de Apolda, avea dreptate – dacă avea o fărâmă de decenţă, nu putea să o pună în primejdie pe fată, nu putea permite ca ea să sufere din cauza lui.

Discuţia cu stareţa schimbase totul sau, în orice caz, foarte mult. Mănăstirea de la Biserica Albă, simplul fapt că Jutta locuia acolo era, se

pare, mai periculos pentru Jutta decât cunoştinţa şi legătura cu Reynevan. Tezele lui Ioachim şi ale spiritualiştilor, erezia – căci nu se putea gândi altfel la aceasta, nu putea găsi alt cuvânt pentru ea – Constructorilor celei de-a Treia Biserici, cultul Vileminei şi al Maifredei erau pentru Roma şi pentru Inchiziţie un păcat la fel de greu ca husitismul. Şi, de altfel, toate ereziile şi apostaziile erau aruncate de Roma în aceeaşi oală. Orice eretic era sluga diavolului. Aceasta se referea – fapt care era de un ridicol evident – şi la cultul Marii Mame, care era mai vechi decât omenirea însăşi. Şi decât diavolul, pe care de-abia Roma îl inventase.

Dar faptele rămâneau fapte: cultul Mamei Tuturor, adorarea Vileminei, apostaziile lui Joachim, Frăţia Surorilor Spiritului Liber, a Treia Biserică – fiecare dintre acestea era suficientă pentru a ajunge la închisoare şi pe rug, eventual la ispăşirea prin înmormântare pe viaţă în beciurile dominicane. Jutta nu trebuia să mai rămână la mănăstire.

Trebuia să facă ceva.

Reynevan ştia ce anume. Sau cel puţin simţea.

— M-ai întrebat astă iarnă – s-a întors pe o parte şi a privit-o în ochi. M-ai întrebat dacă sunt gata să renunţ la tot de dragul tău. Răspund afirmativ. Te iubesc, Jutta, vreau să mă unesc cu tine până la sfârşitul vieţii. Se pare că lumea face tot ce poate ca să ne împiedice. Hai să lăsăm totul şi să fugim. Măcar la Constantinopol.

Jutta a tăcut mult timp, mângâindu-l îngândurată.

— Şi misiunea ta? a întrebat în cele din urmă, rostind rar şi cântărind cuvintele. Căci ai o misiune. Ai convingeri. Ai o îndatorire cu adevărat importantă şi sfântă. Vrei să schimbi faţa lumii, să o îndrepţi, să o faci mai bună. Cum aşa? Te lepezi de misiune? Renunţi la ea? Uiţi de Graal?

Pericol, şi-a spus. *Atenţie. Pericol.*

— Misiunea, a continuat Jutta, vorbind încă şi mai rar. Convingerile. Mesajul. Abnegaţia. Idealurile. Împărăţia Domnului şi dorinţa ca aceasta să se înfăptuiască. Visul că se va înfăptui. Lupta ca să se înfăptuiască. Oare acestea sunt lucruri la care se poate renunţa, Reinmar?

— Jutta, s-a decis el să vorbească, ridicându-se într-un cot. Nu pot să privesc cum te expui primejdiilor. Circulă deja zvonuri despre ceea ce faceţi aici, mulţi ştiu ce se întâmplă în această mănăstire, am aflat eu însumi încă de astă iarnă, la sfârşitul anului trecut. Aşadar, nu este niciun secret. Denunţurile pot ajunge la destinaţie. Trăiţi într-un mare pericol. Maifreda de

Pirovano a ars pe rug la Milano. Cincisprezece ani mai târziu, în 1315, la Świdnica a ars pe rug jumătate din secta beguinelor…

Şi adamitele din Cehia, şi-a spus în gând mai departe. *Şi picardele torturate şi arse? Cauza căreia m-am dedicat îi persecută pe disidenţi cu tot atâta cruzime ca şi Roma…*

— Fiecare zi – a alungat gândul – poate fi ziua fatală pentru tine, Jutta. Poţi pieri…

— Şi tu poţi pieri, l-a întrerupt. Ai fi putut să cazi în luptă. Şi tu ai riscat.

— Da, dar nu pentru…

— Utopii, aşa este? Haide, rosteşte cu voce tare. Utopii. Utopii muiereşti?

— Nu am vrut absolut deloc…

— Ba ai vrut.

Au tăcut. Afară era o noapte de august. Şi greieri.

— Jutta.

— Te ascult, Reinmar.

— Să plecăm. Te iubesc. Ne iubim, iar iubirea… Vom găsi împărăţia lui Dumnezeu în noi. În noi înşine.

— Să te cred? Renunţi…

— Crede-mă!

— Îmi jertfeşti mult, a spus Jutta după o clipă lungă. Apreciez lucrul acesta. Şi te iubesc şi mai mult pentru asta. Dar dacă renunţăm la idealuri… Dacă tu renunţi la ale tale şi eu la ale mele… Nu pot să nu mă gândesc că ar fi ca…

— Ca ce?

— Ca *endura*[246]. Fără speranţă la *consolamentum*[247].

— Vorbeşti precum catarii.

— Montségur mai dăinuie încă, a şoptit ea cu buzele lângă urechea lui. Sfântul Graal încă nu a fost găsit.

L-a atins şi l-a paralizat cu o mângâiere blândă, dar electrizantă. Când s-a ridicat în genunchi, ochii ei au scânteiat în întuneric. Când s-a aplecat deasupra lui, a fost ca un val blând care mângâie nisipul plajei. Răsuflarea ei era fierbinte, mai fierbinte decât buzele. *Samson avea dreptate,* a mai apucat să se gândească, înainte ca plăcerea să-i ia capacitatea de a gândi. *Locul acesta este Ogygia mea. Iar ea este Calipso a mea.*

— Montségur mai dăinuie.

Au trecut câteva clipe până când a auzit şoapta ei limpede.

— Şi va dăinui. Nu se va preda şi nu va fi cucerit niciodată.

Luna august a anului 1428 a fost fierbinte, arşiţa insuportabilă a durat până la jumătatea lunii, până în ziua înălţării la Cer a Fecioarei Maria, numită în popor sărbătoarea Maicii Domnului a Ierburilor. Şi în septembrie a fost foarte cald. Vremea a început să se strice puţin de-abia după Sfântul Matei. Pe douăzeci şi trei septembrie a plouat. Iar pe douăzeci şi patru s-au întors vechile cunoştinţe.

Primele semnale ale întoarcerii vechilor cunoscuţi au fost aduse – prin intermediul infailibilului grădinar al mănăstirii – de zvonurile la început vagi şi puţin precise, dar cu timpul din ce în ce mai concrete. În piaţa din Brzeg cineva a aruncat manifeste, înfăţişând un monstru cu chip de ţap şi cu o tiară papală pe capul încornorat. Câteva zile mai târziu, imagini similare au apărut în Wiązów şi Strzelin – pe acestea era un porc purtând mitră, cu un text care nu lăsa loc de îndoială: *Conradus episcopus sum*{248}.

Câteva săptămâni mai târziu, lucrurile au devenit ceva mai serioase. Făptaşi necunoscuţi – zvonul îi înmulţise până la douăzeci – îl atacaseră şi îl înjunghiaseră pe drumul spre Wrocław pe domnul Rypert von Seidlitz, adjunctul contraspionajului din Świdnica, cunoscut pentru persecuţiile şi atrocităţile comise împotriva oamenilor bănuiţi de simpatii pro-husite. De o lovitură de cuţit a pierit la Grodków scribul primăriei, care se lăuda că denunţase peste o sută de oameni. La Sobótka o săgeată de arbaletă îl străpunsese – în amvon – pe parohul de la Sfânta Anna, deosebit de înverşunat împotriva enoriaşilor săi prea liber-cugetători.

În vinerea de după Sfântul Matei, pe douăzeci şi patru septembrie – înainte să ajungă la mănăstire zvonul despre starostele înjunghiat cu stiletul în satul apropiat, Przeworno –, la Biserica Albă şi-au făcut apariţia Bisclavret şi Rzehors. Se înţelege că nu au fost lăsaţi să treacă de portiţă, l-au aşteptat pe Reynevan la ferma mănăstirii. Lângă fântână.

Rzehors îşi spăla în jgheab sângele de pe mâneca hainei, iar Jupuitorul îşi clătea fără sfială navaja de sângele închegat pe ea.

— Gata cu trândăveala, iubite frate Reinmar – Rzehors a stors mâneca spălată. Avem treaba.

— Ce treabă? Reynevan a arătat spre spuma sângerie care se scurgea din jgheab.

Bisclavret a pufnit.

— Şi eu te iubesc, a spus batjocoritor. Şi mie mi-a fost dor de tine şi să mă bucur să văd că eşti sănătos. Deşi parcă ai cam slăbit. Din cauza postului ai slăbit aşa? Mâncarea de la mănăstire? Sau din practicarea intensă a jocurilor de amor?â

— Bagă naibii cuţitul ăla undeva!

— Ce, nu-ţi place? Îţi răneşte sentimentele? Văd că mănăstirea asta te-a schimbat. Acum o jumătate de an, la Żelazno lângă Kłodzko, ai sugrumat sub ochii mei cu mâinile goale un om şi l-ai omorât. Ca o chestiune personală, o răzbunare a ta. Şi îndrăzneşti să te uiţi de sus la noi, care luptăm pentru cauză? Să strâmbi din nas ca un mare boier?

— Bagă cuţitul undeva, îţi spun. De ce-aţi venit?

— Ia ghiceşte! Rzehors şi-a încrucişat braţele pe piept. Iar după ce ghiceşti, ia-ţi picioarele la spinare. Am spus că avem treabă. Vogelsang contraatacă, iar tu faci parte în continuare din Vogelsang, nimeni nu te-a scos din Vogelsang şi nu te-a eliberat de îndatoriri. Prokop şi Neplach au dat ordine. Se referă şi la tine. Ştii ce te ameninţă pentru neexecutare?

— Şi eu vă iubesc – Reynevan nici nu a clipit – şi mă cac pe mine de bucurie că vă văd. Dar lăsaţi-o mai uşor, băieţi. În privinţa ordinelor nu sunteţi decât soli, nimic mai mult. Ordinele le dau eu. Aşadar, vă ordon: spuneţi ce aveţi de transmis, repede şi clar. Este un ordin. Ştiţi ce vă ameninţă pentru neexecutare.

— Păi nu ţi-am spus? a râs Bisclavret. Nu ţi-am spus să nu-l iei aşa?

— A crescut, a recunoscut zâmbind Rzehors. Leit frate-su. Peterlin întreg. Sau poate că l-a depăşit deja pe Peterlin.

— Se ştie.

Bisclavret a ascuns în sfârşit navaja şi s-a înclinat exagerat, ca o maimuţă.

— Ştiu despre asta fraţii Prokop Holý şi Bohuchval Neplach, numit Flutek. Ştiu că fratele lui Peterlin a devenit un utracvist înflăcărat şi un susţinător plin de zel al Potirului. Aşadar, numiţii fraţi îl roagă prin nedemnele noastre guri pe fratele Reynevan să-şi arate încă o dată loialitatea faţă de Potir. Fraţii te roagă smerit…

— Tacă-ţi fleanca, franţuzule! Vorbeşte tu, Rzehors. Scurt şi omeneşte.

Ordinul lui Prokop pentru Vogelsang era în esenţă scurt şi suna astfel: să refacă reţeaua. Şi să facă asta repede. Atât de repede, încât reţeaua să poată fi folosită în timpul viitoarei lovituri din Silezia. Când va fi această lovitură,

Prokop nu preciza.

Reynevan nu ştia foarte bine în ce fel poate reconstrui el personal ceva, despre care avea o idee oarecum vagă – o reţea, despre care, practic, nu ştia nimic altceva decât că există. Chemaţi la ordine, Rzehors şi Bisclavret au recunoscut că văd în esenţă ajutorul lor în faptul că – aşa cum s-au exprimat – în trei se simt mai în siguranţă decât în doi.

În pofida presupusei urgenţe a sarcinii, Reynevan nu a fost de acord să plece din acel loc. Voia să-i înveţe pe cei din Vogelsang să se poarte manierat şi cu respect pentru persoana sa. Şi mai ales trebuia să rezolve problema cu Jutta. Şi, aşa cum se aştepta, această a doua chestiune era mult mai dificilă. Dar şi aşa s-a rezolvat mai uşor decât se aşteptase.

— Ei, ce să-i faci, a spus Jutta după ce i-a trecut prima mânie. Trebuia să mă aştept. Galahad iubeşte, promite şi jură. Chipurile, pentru totdeauna. Dar în realitate numai până în momentul în care se răspândeşte zvonul despre Graal.

— Nu este aşa, Jutta, a protestat. Nu s-a schimbat nimic. Numai câteva zile. Apoi mă întorc… Nu s-a schimbat nimic.

Au stat de vorbă în biserică, în faţa altarului şi a tabloului care înfăţişa – cum altfel? – o porumbiţă în zbor. Dar Reynevan o avea în faţa ochilor pe nefericita Maifreda de Pirovano, arzând pe rugul din Piazza del Duomo.

— Când pleci? a întrebat Jutta, deja mai calmă.

— În dimineaţa de după *festum angelorum*{249}.

— Deci mai avem câteva zile.

— Da.

— Şi nopţi, a oftat. Bine. Să îngenunchem. Să ne rugăm la Zeiţă.

Pe 30 septembrie, în dimineaţa de după Mihail, Gavril şi Rafael, Rzehors şi Bisclavret s-au întors. Gata de drum. Reynevan îi aştepta. Şi el era gata.

CAPITOLUL 24

În care se întoarce spiritul distrugerii, fiind – într-un anume fel – în acelaşi timp şi un spirit creator. Reynevan se află din nou în faţa unei alegeri.

În cei câţiva ani ai existenţei sale, Vogelsang reuşise să-şi formeze în Silezia o reţea destul de numeroasă şi bine ramificată de agenţi în conservare, aşadar aveau din ce să o reconstruiască. Problema consta în faptul că valul de persecuţii care se rostogolea în ultima vreme prin Silezia nu putea să nu-şi lase urmele asupra celor recrutaţi. Era de aşteptat să se teamă că unii dintre ei intraseră în istorie ca martiri, poate nu mai rămăsese nici cenuşa în urma lor. Sub influenţa Inchiziţiei dezlănţuite, se putea ca o parte dintre cei care scăpaseră să-şi fi revizuit radical opiniile şi să ajungă la concluzia că nu mai vor să simpatizeze cu Wycliff şi că îl iubesc pe Hus mult mai puţin decât înainte. Printre aceştia din urmă puteau fi şi unii care, din proprie voinţă sau siliţi, să-şi fi schimbat radical loialitatea. Recrutaţi de tabăra cealaltă, acum aşteptau să-i contacteze cineva. Iar imediat ce îi va contacta, îl vor denunţa organelor în drept.

De aceea, contactarea fiecăruia dintre foştii agenţi implica un risc foarte mare şi nu se putea realiza fără o verificare prealabilă. Şi, fără îndoială, era de o sută de ori mai uşor să se asigure când erau trei, decât dacă ar fi fost numai doi.

Timp de peste o lună, Reynevan, Rzehors şi Bisclavret au cutreierat Silezia – când prin frigul şi zloata de toamnă, când prin soarele viu al unei veri întârziate. Au vizitat multe localităţi, începând cu oraşele mari, ca Wrocław, Legnica şi Świdnica, şi terminând cu fel de fel de Dorf, Górki şi Wólki, ale căror denumiri complete nu voiau cu niciun chip să li se întipărească în memorie. Au vizitat tot felul de oameni, le-au amintit – prin metode diverse şi fapte diferite – de loialitatea pe care o juraseră cândva pentru cauză.

Au fost nevoiţi să fugă numai de trei ori. O dată în Racibórz, când Rzehors a scăpat din capcana întinsă de Inchiziţie sărind pe fereastră de la etajul unei case din piaţă, după care fusese nevoie de un galop susţinut pe strada Lungă până la Poarta Sfântul Nicolae. Apoi toţi trei se luptaseră să scape dintr-o capcană lângă Ścinawa, când îi ajutase foarte mult şi ceaţa, apărută ca prin minune din mlaştinile de pe Oder. Altă dată, la Skorogoszcz,

când fuseseră nevoiţi să galopeze ca nişte diavoli ca să scape de potera trimisă pe urmele lor, atunci când treziseră anumite bănuieli unor mercenari care păzeau vama de la Nysa.

Şi încă o dată lângă Namsyłów, când dogarul local îi asculta pe Rzehors şi pe Reynevan, iar Bisclavret, care stătea de pază, l-a prins şi l-a târât în încăpere pe fiul dogarului, un băiat de doisprezece ani, trimis pe ascuns după straja din oraş. Cât ai spune de trei ori „Iuda Iscarioteanul”, micul dogar era ţintuit cu navaja la pământ, dogarul horcăia cu sângele ţâşnind din beregata tăiată, nevasta şi fiica dogarului se jeluiau pe tonuri diferite, iar cei trei au sărit gardul şi au alergat la caii priponiţi în tufişuri.

— În lupta pentru o cauză dreaptă nu există etică – s-a justificat Rzehors, când ceva mai târziu Reynevan i-a făcut reproşuri, mai ales din cauza băiatului de doisprezece ani. Când cauza cere să omori, omori şi gata. Spiritul distrugerii este în acelaşi timp un spirit al creaţiei. Omorul într-o cauză dreaptă nu este crimă, de aceea nu este voie să şovăi în faţa unui omor pentru o cauză dreaptă. Schimbăm şi modelăm istoria, Reinmar. Când se va instaura Noua Ordine, copiii vor învăţa despre asta în şcoală. Şi toată lumea va şti cum se numeşte ceea ce facem. Cuvântul „terorism” va fi pe buzele întregii lumi.

— Amin! a încheiat Bisclavret.

Două zile mai târziu s-au întors. Rzehors şi Bisclavret aflaseră numele agentului din Namysłów care îl cumpărase pe dogar. Şi l-au ucis. L-au străpuns cu cuţitele când se întorcea noaptea de la cârciumă.

Trebuie să recunoaştem, cu fiecare zi, spiritul distrugerii devenea tot mai creativ.

— Nu te mai bosumfla, s-a strâmbat Bisclavret, văzând mutra lui Reynevan. Într-o zi vom primi ordin de la Flutek şi vom porni toţi trei să-i înfigem cuţitul în burtă acestui Grellenort, care ţi-a ucis fratele. Sau prinţului Jan din Ziębice. Sau chiar episcopului de Wrocław. Ce, şi atunci o să ne faci morală, să ne vorbeşti despre etică şi onoare?

Reynevan nu a răspuns.

În noaptea de şapte spre opt noiembrie, la locul convenit, şi anume la crucea ispăşirii de la trecătoarea Tąpadło, care despărţea masivii muntoşi Ślęza şi Radunia, au venit la întâlnire cei care trebuiau să vină. Agenţii „reactivaţi”, pe care Vogelsang îi considera de încredere şi de care avea nevoie pentru efectuarea misiunii speciale. Trebuie să se înţeleagă că s-au

respectat măsurile de siguranţă – totuşi nu se putea exclude posibilitatea prezenţei unei iscoade printre conspiratori. În trecătoarea Tąpadło îi aştepta numai un singur reprezentant al Vogelsang – sorţii îl aleseseră pe Rzehors. Dacă totul decurgea fără incidente, Rzehors urma să conducă grupul adunat spre est, spre sălaşele ciobanilor, unde îi aştepta Reynevan. Dacă nu era nici aici nicio capcană, grupul va merge până la satul Będkowice, unde aştepta Bisclavret. Care trăsese paiul cel mai scurt.

Totul a mers bine şi, într-o singură noapte, efectivele Vogelsang au crescut cu nouă oameni. Oameni foarte diferiţi. Un contabil de la Wrocław, un tarabagiu din Prochowice, un tâmplar din Trzebnica, un ucenic pietrar din Środa, un învăţător din Kąty, chelarul de la ferma mănăstirii din Lubiąż, un scutier aflat cândva în slujba familiei Bolz din Zeiskenberg, un fost călugăr de la Jemielnica, acum vânzător de indulgenţe şi, pe lângă aceştia – ca o încununare a realizărilor –, preotul paroh de la parohia Sfintei Inimi a lui Isus din Pogorzela.

Călătoreau noaptea – detaşamentul era deja prea numeros pentru a putea merge ziua fără să trezească suspiciuni. Au ajuns la Rychbach şi de acolo la Lampersdorf şi în Munţii Bufniţei, la trecătoarea Jugów. Acolo, în poiana din pădure de lângă satul Jugów, de la care şi-a luat numele şi trecătoarea, s-au întâlnit cu grupul venit din Cehia. Acesta era format din paisprezece profesionişti. Reynevan nu a fost de altfel nevoit să ghicească. Pe doi îi cunoştea, îi văzuse la Muntele Alb. Erau şcoliţi în domeniul execuţiilor.

Grupul era condus de un cunoscut.

— Urban Horn, a spus Łukasz Bożyczko. Grupul era condus de cehul Urban Horn. În persoană.

Grzegorz Heincze, *inquisitor a Sede Apostolica specialiter deputatus* pentru dioceza Wrocław, a dat din cap, în semn că se aşteptase. Şi că nu era câtuşi de puţin uimit. Łukasz Bożyczko şi-a dres vocea, considerând că poate continua.

— Era vorba de Kłodzko, fireşte. Omul nostru a fost martor la discuţia dintre Horn, Reinmar din Bielawa şi cei doi din Vogelsang, Rzehors şi Bisclavret. Kłodzko, le-a spus Horn, este poarta şi cheia spre Silezia. Şi a adăugat că domnul Půta din Častolovice începe să devină un simbol incomod, periculos pentru noi… Adică pentru ei… Adică pentru husiţi… Şi că de astă dată Kłodzko trebuie să cadă.

— Acestea sunt exact cuvintele omului nostru? a ridicat capul

inchizitorul.

— Exact, cuvânt cu cuvânt, a confirmat diaconul. Acestea sunt cuvintele pe care omul nostru le-a transmis agentului nostru din Kłodzko. Iar el mie.

— Spune mai departe.

— Omul din Vogelsang, Bisclavret, a spus că în mod sigur cunoscutul lui, Trutwein, a supravieţuit vălmăşagului şi va acţiona din nou. Că strângea *oleum,* răşină şi ale ingrediente. Că de astă dată nu va lipsi nimic, că vor aprinde la Kłodzko o asemenea pălălaie că… astea sunt chiar cuvintele lui, că o să i se pârlească şi mustăţile domnului Půta în castel. Şi că de astă dată nu ei, ci domnul Půta va fugi prin groapa de căcătoare…

— Aşadar, grupul a fost plasat în Kłodzko, a ghicit Heincze. Când au început plasarea?

— Vineri după Sfântul Martin. Nu i-au plasat pe toţi deodată, ci treptat, câte doi, câte trei, ca să nu trezească suspiciuni. Omul nostru a avut norocul să fie într-una dintre primele grupe plasate. Şi de aici ştim că treaba cu Trutwein este adevărată. Acest Trutwein, Johann Trutwein, este preot de altar la Biserica Preasfintei Fecioare Maria, spion husit de multă vreme. S-a constatat că în jurul lui funcţionează la Kłodzko începând din vară o celulă de spionaj şi diversiune.

— În momentul de faţă – inchizitorul a împins la o parte sigiliul cu care se juca. În momentul de faţă, tot grupul se află la Kłodzko, după cum înţeleg. Toţi?

— Toţi. În afară de Horn, Bielau, Bisclavret şi alţi trei. În ziua de Sfântul Martin, aceştia au plecat de la Jugów. Omul nostru nu ştie încotro. Ce porunci aveţi, Înălţimea Voastră? Ce facem?

De pe fereastră venea zgomotul oraşului, precupeţele se certau în Târgul de Păsări. Inchizitorul papal tăcea şi se freca la nas.

— Omul ăsta al nostru, a întrebat în cele din urmă, cine este?

— Kacper Domping. Contabil. De aici, din Wrocław.

— Domping… Nu a fost şantajat. Aş fi ţinut minte dacă ar fi fost, nu uit şantajele… Dar mi se pare că nici de plătit nu i-am plătit. O fi vreun idealist?

— Idealist, chiar aşa.

— Stai cu ochii pe el deocamdată, Łukasz.

— Amin, Înălţimea Voastră.

— Ai întrebat ce facem – Grzegorz Heincze s-a întins. Deocamdată nimic. Dar dacă începe invazia, dacă husiţii se apropie de Kłodzko, dacă

oraşul este ameninţat, omul nostru trebuie să toarne imediat tot grupul. Trebuie să-i predea imediat pe toţi contraspionajului domnului Půta.

— Nu ar fi mai bine să ne revină nouă meritele? a zâmbit Łukasz Bożyczko. Episcopul Konrad…

— Nu mă interesează episcopul Konrad. Iar Sfântul Oficiu nu are drept scop să adune merite. Repet: omul nostru trebuie să predea grupul contraspionajului din Kłodzko. Domnul Půta din Častolovice trebuie să-i lichideze pe diversionişti. Şi să crească încă şi mai mult ca simbol înfricoşător pentru husiţi. E clar?

— Amin, Înălţimea Voastră.

— Spui că Reynevan… Reinmar din Bielawa nu este în grupul de la Kłodzko. Spui că a plecat cu Horn. Poate la mănăstirea Biserica Albă? Înţeleg că informaţia referitoare la mănăstire este sigură?

— Sigură, Înălţimea Voastră, aşa afirm. Începem… acţiunea acolo?

— Deocamdată, nu. Ascultă, Łukasz. Dacă cumva Reynevan se întoarce la Kłodzko… dacă se alătură diversioniştilor… Pe scurt: dacă va cădea în labele domnului Půta, trebuie să-l scoateţi de acolo. Viu şi nevătămat. Ai înţeles?

— Da, Înălţimea Voastră.

— Acum lasă-mă. Vreau să mă rog.

La Świdnica au plecat şase dintre ei – Horn, Reynevan, Bisclavret şi trei asasini sosiţi cu Horn. Asasinii i-au însoţit numai până la Frankenstein, acolo s-au despărţit şi au plecat mai departe. Fără niciun cuvânt de bun-rămas. Era clar că aveau misiuni şi scopuri personale în Silezia. Poate că Horn ştia care sunt aceste scopuri, poate că ştia pe cine intenţionează să ucidă. Dar putea la fel de bine şi să nu ştie. Reynevan nu a întrebat nimic. Dar nu ar fi fost el, dacă nu ar fi ţinut un discurs despre etică şi moralitate.

Horn a ascultat răbdător. Era din nou acelaşi Horn de demult, cel pe care îl cunoscuse, îl ştia şi de care îşi amintea. Horn cel cu mantia scurtă, cenuşie şi elegantă, încheiată cu o agrafă de argint, cu tunică tivită cu fir de argint, Horn care purta la brâu un stilet cu mâner cu rubin şi cu pinteni de alamă la cizmele din piele de Cordoba. Cu capul împodobit cu o beretă de mătase cu o *liripipe* lungă, înfăşurată neglijent în jurul gâtului. Horn cel cu ochi pătrunzători şi gura strâmbată într-o grimasă uşor arogantă. O grimasă cu atât mai expresivă, cu cât Reynevan se angaja mai mult în chestiuni referitoare la morală, la norme etice, la reguli şi legi ale războiului, printre

care în mod deosebit folosirea terorii ca armă de luptă.

— Războiul aduce cu sine teroare, a răspuns Horn, când Reynevan a terminat. Şi se sprijină pe teroare. Războiul ca atare este teroare. *Ipso facto.*

— Zawisza cel Negru din Garbów nu ar fi de acord cu tine. Înţelegea altfel războiul şi *jus militare.*

— Zawisza cel Negru nu mai este în viaţă.

— Cum?

— Nu au ajuns şi la tine veştile? Horn s-a întors în şa. Nu a ajuns vestea despre moartea unuia dintre cei vestiţi cavaleri ai Europei moderne? Zawisza cel Negru a căzut! Ca vasal credincios, a pornit la război cu Luxemburghezul împotriva turcilor, a împresurat cetatea Golubac de pe Dunăre. Turcii i-au bătut la Golubac, Luxemburghezul, aşa cum îi stă în obicei, a fugit în mod ruşinos, Zawisza, aşa cum îi stătea în obicei, a acoperit retragerea. Şi a fost prins. Se spune că turcii i-au tăiat capul. Asta s-a întâmplat pe douăzeci şi opt mai, în vinerea de după Sfântul Urban, patronul meu, de aceea ţin atât de bine minte data. Şi Zawisza cel Negru din Garbów, destoinicul cavaler, nu mai este pe lume. *Sic transit gloria.*

— Cred că mult mai mult, a spus Reynevan. Mult mai mult decât gloria.

Când au sosit la Świdnica, au remarcat imediat agitaţia care domnea în oraş. Au intrat pe Poarta de Jos şi, înotând prin noroiul de pe strada Lungă, au ajuns în piaţă, unde au avut impresia că au nimerit peste cine ştie ce festin – era clar că motivul agitaţiei este mai degrabă vesel decât invers. Bisclavret s-a amestecat în mulţime ca să afle despre ce este vorba. Dar Reynevan şi-a amintit imediat şi a făcut legătura cu Praga din vara anului 1427, emoţionată şi fericită de vestea victoriei de la Tachov. Asocierea s-a dovedit deosebit de potrivită. Iar Bisclavret s-a întors cu o mină deosebit de acră. Horn se întuneca şi se mohora la faţă pe măsură ce asculta relatarea făcută în şoaptă.

— Ce s-a întâmplat? nu a mai răbdat Reynevan. Ce este?

— Mai târziu, i-a retezat-o Horn. Mai târziu, Reynevan. Acum avem o întâlnire. Şi convorbiri importante. Să mergem. Bisclavret, tu caută pe cineva de încredere şi bine informat. Vreau să ştiu mai mult.

Întâlnirea a avut loc într-o berărie de pe strada Arcaşilor, în apropiere de poarta cu acelaşi nume, iar convorbirile importante se refereau la armele şi caii din Polonia. Iar interlocutorul era un raubritter pe care Reynevan îl cunoştea bine, un polonez, Blažej Jakubowski, cu scutul familiei Poraj.

Jakubowski nu l-a recunoscut pe Reynevan. Şi nu e de mirare. Trecuse ceva timp. Şi se petrecuseră multe lucruri. Convorbirile erau întrucâtva stânjenite de zarva şi de dispoziţia exagerat de veselă a oaspeţilor din cârciumă. Se vede că locuitorii din Świdnica aveau un motiv întemeiat să sărbătorească. Nu numai Reynevan era curios să ştie care este acesta.

— Se pare că v-au bătut? a întrerupt dintr-odată negocierile Jakubowski, arătând cu o mişcare din cap spre orăşenii care petreceau. În Luzacia? Undeva pe lângă Kratzau sau cam aşa ceva? Se pare că v-au bătut domnii Polenz şi Kolditz, se spune că v-au tras o chelfăneală zdravănă. Ei? Vorbeşte, Horn, sunt curios să aflu amănuntele.

— Nu avem acum timp să pălăvrăgim despre asta.

În acel moment s-a întors Bisclavret, iar Poraj a ghicit imediat despre ce era vorba. Şi s-a încăpăţânat că este timp. Nu avea încotro.

— Orfanii lui Jan Královec, a început el, au împresurat o cetate din Cehia – informatorul meu a uitat care şi unde. Proviziile erau pe terminate, sfârşitul împresurării nu se vedea, aşa că au hotărât să plece în câteva cete la jefuit. În Luzacia. Pe şase noiembrie au incendiat Frydland, în zilele următoare au pustiit Zgorzelec, Löbau şi Žitava. Au umplut carele cu pradă, i-au adunat pe toţi şi au pornit pe drumul de întoarce. Pe ruta prin Hradek şi Nysa. Iar aici…

— I-au atacat, aşa este?

— I-au atacat, a recunoscut fără chef Bisclavret. Královec a fost prea încrezut… I-a dispreţuit pe nemţi, i-a subapreciat. Şi între timp cele Şase Oraşe au mobilizat un contingent puternic de luptători, sub comanda lui Lotar Gersdorf şi Ulrik Biberstein. Din Luzacia Inferioară a venit în marş forţat cu ajutor boierul Hans von Polenz, iar de la Świdnica a venit Albrecht von Kolditz. Au făcut rapid joncţiunea şi prinţii Jan de Żagań şi fratele acestuia, Henryk cel Bătrân din Glogów. Gocze Schaff şi-a adus oamenii de la Castelul Gryf. Au pornit în urmărirea lui Královec şi în zorii zilei de Sfântul Martin au atacat pe neaşteptate coloana de marş a Orfanilor. La o milă depărtare de Hradek. La Kratzau.

— Şi i-au bătut.

— Să zicem că i-au bătut…

Bisclavret avea expresia unui om care nu poate să scuipe afară şi trebuie să înghită.

— Královec a plecat… A pierdut… a pierdut câţiva…

— Câteva sute de oameni, a terminat polonezul propoziţia. Carele de

luptă. Şi toată prada.

— Dar pe câmpul de la Kratzau au rămas şi multe trupuri de nemţi, a mormăit Bisclavret. În frunte cu Lotar Gersdorf.

— Totuşi… a mormăit Jakobowski. Kratzau a demonstrat că nu sunteţi invincibili.

— Numai Dumnezeu este invincibil.

— Şi cei care se bucura de bunăvoinţa Domnului, a zâmbit strâmb polonezul. Oare să fi ieşit voi, husiţii, din graţiile Domnului?

— Necunoscute sunt căile Domnului, preacinstite Jakobowski, a spus Horn, privindu-l drept în ochi. Nu le putem cunoaşte şi nici presupune. Cât despre oameni, aceştia sunt previzibili. Dar e păcat să pierdem timpul cu deliberări. Să revenim la treburile noastre. Asta este important acum.

Urban Horn avea multe alte treburi importante. Iar Reyenevan, avansat la rangul de asistent al lui, avea tot mai puţine şanse să se întoarcă repede lângă Jutta.

La Świdnica nu au zăbovit mult, au plecat la Nysa, după ce şi-au luat mai întâi rămas-bun de la Bisclavret.

— Ne vom revedea – Jupuitorul îl privea drept în ochi pe Reynevan – ne vom revedea când va veni vremea. Să nu uiţi, îmi voi face din nou apariţia. Îmi voi face apariţia în micuţa ta mănăstire şi îţi voi aminti ce îndatoriri ai.

Suna puţin ca o ameninţare, dar lui Reynevan nu-i păsa. Nu avea timp. Horn îl zorea.

Au plecat spre ţinutul Opole, zonă pe care Horn o considera relativ sigură. În principatele din Opole şi Niemodlin, moştenitorul pământurilor, Bolko Wołoszek, avea tot mai multă influenţă şi însemnătate. Antipatia lui Bolko faţă de episcop şi aversiunea pe care o nutrea faţă de cler şi de Inchiziţie erau larg cunoscute. În Opole persecuţiile nu erau permise. Episcopul şi inchizitorul îl ameninţau pe tânărul prinţ cu excomunicarea, dar lui Wołoszek nu-i păsa.

Horn şi Reynevan nu aveau o bază permanentă. Se mutau mereu, operau între Kluczbork, Opole, Strzelce şi Gliwice, contactau oamenii care veneau din Polonia: de la Olkusz, Chęciny, Trzebinia, Wieluń, Pabianice şi chiar de la Cracovia. Erau o mulţime de chestiuni de rezolvat şi tranzacţii de negociat. Pe Reynevan, care, de regulă, asista în tăcere la tranzacţii, îl uimea talentul comercial al lui Urban Horn. Îl uimea şi complexitatea unor chestiuni pe care până atunci le considerase banal de simple.

Bilele cu care se trăgea nu erau deloc egale. Archebuzele folosite de husiţi trăgeau de regulă cu proiectile în formă de bilă cu calibrul de un deget. Un deget şi un bob de orz[250] era calibrul tipic al ţevilor puştilor şi archebuzelor uşoare, archebuzele mai grele şi *handkannon*-ul aveau calibrul de două degete. Ţevile falconetelor erau unificate la proiectile cu un calibru de două degete şi un bob. Urban Horn trebuia să negocieze cu reprezentanţii fierăriilor poloneze livrările pentru toate aceste tipuri de proiectile în cantităţi corespunzătoare.

Şi nici praful de puşcă nu era, după cum s-a văzut, la fel; încetase de mult să mai fie ceea ce fusese pe vremea lui Berthold Schwarz. Proporţiile de salpetru, sulf şi cărbune de lemn trebuiau cântărite cu minuţiozitate, în funcţie de tipul de armă pentru care era destinat – arma de mână necesita un praf cu un conţinut mai mare de salpetru, pentru puşti, falconete şi bombarde era nevoie de un praf cu conţinut mai mare de sulf. Dacă amestecul nu era corect, praful era potrivit numai pentru focuri de artificii şi nici acelea de calitate. Praful trebuia, de asemenea, să aibă granulaţia exactă – dacă nu avea, se descompunea în timpul transportului, salpetrul care era mai greu se ducea la fundul recipientului, iar cărbunele, fiind mai uşor, rămânea la suprafaţă. Un praf granulat stabil şi cu aprindere uşoară se obţinea prin amestecarea prafului măcinat cu urină umană, iar un efect şi mai bun îl avea urina celor care beau mult şi des. Nu este aşadar de mirare că praful fabricat în Polonia se bucura pe drept cuvânt de un renume bun, iar morile poloneze de praf de puşcă de un prestigiu binemeritat.

— Era să uit, a spus Horn, când s-au întors după ce mai încheiaseră încă o tranzacţie. Szarlej îţi transmite salutări. M-a rugat să-ţi spun că este bine. Este tot la Tábor, la oastea de câmp. Hatmanul oastei de câmp este acum Jakub Kroměšín din Březovice, căci Jaroslav din Bucovina a căzut în octombrie, în timpul asediului de la Bechyně. Szarlej a fost şi el la asediu, a participat şi la raidurile din Austria şi în atacurile împotriva Palatinatului de Sus. După cum spuneam, e bine. E sănătos şi vesel. Uneori chiar prea mult.

— Şi Samson al Mierii?

— Samson e în Cehia? Nu ştiam.

În ziua următoare au plecat la Toszek, ca să vorbească cu polonezii despre proiectile, calibre, sulf şi salpetru. Pe Reynevan treaba aceasta începea să-l cam plictisească. Visa să se întoarcă la mănăstire, la Jutta. Visa să se întâmple ceva, ca să se poată întoarce.

Şi s-a întâmplat.

— Trebuie să ne luăm rămas-bun, l-a anunţat încruntat Horn, întorcându-se de la şcoala colegiului din Opole, unde mergea deseori, dar întotdeauna singur, fără Reynevan.

— Trebuie să plec. Nu mă aşteptam… Recunosc, nu mă aşteptam să se întâmple aşa de curând. Reinmar, suntem din nou în război. Orfanii lui Královec au trecut graniţa sileziană. Prin trecătoarea Lewin. Se îndreaptă ca o furtună direct spre Kłodzko. Poate că nu vei reuşi să ajungi în oraş înainte să fie asediat serios de Královec. Dar trebuie să pleci acolo. Imediat. Pe cal, prietene.

— Rămâi cu bine, Horn.

Era cinci decembrie anul 1428. A doua duminică a postului Crăciunului.

A plecat la Brzeg, pe drumul spre Cracovia, iar pe drum l-au ajuns din urmă veştile. Orfanii lui Královec pustiau trecând prin foc şi sabie Valea Kłodzko. Incendiaseră Bystrzyca, făcuseră măcel în oraş. După cum reieşea, Královec încă nu atacase Kłodzko, nici măcar nu se apropiase de el. Dar la fel ca în martie, Silezia a fost cuprinsă de panică. Drumurile erau pline de fugari.

Reynevan se grăbea. Dar nu spre Kłodzko. Se ducea la Biserica Alba. La Jutta.

Era aproape. Trecuse de Przeworno, vedea deja Rummelsberg. Şi atunci, pe drumul din pădure, a simţit magia.

La marginea drumului stătea un schelet albit de cal, năpădit deja de iarbă, fără îndoială o amintire a raidului din primăvară. Calul lui Reynevan s-a speriat şi a sărit într-o parte, a pufnit, bătea din copite pe loc. Dar nu de schelet se speriase calul, nici de vreun lup sau de alt animal. Reynevan simţea magia. Putea să o simtă. Acum o simţea, o amuşina, o auzea şi o sesiza în mirosul puternic de umezeală şi mucegai, în croncănitul ciorilor, în tulpinile cafenii şi îngheţate de angelică. Iar când a privit în jur, a descoperit sursa.

Desişul de crengi golaşe ascundea o clădire de lemn. O bisericuţă. Poate de zadă. Cu o clopotniţă zveltă, ascuţită. A descălecat.

Bisericuţa, care se afla exact pe traseul marşului Luptătorilor lui Dumnezeu, fusese incendiată, aşa cum demonstra peretele frontal complet înnegrit şi stâlpii puternic carbonizaţi de la intrare. Dar focul nu mistuise

clădirea, căci fusese stins probabil de ploaie. Sau de altceva.

Interiorul era pustiu, bisericuţa fusese jefuită de tot ce era în ea şi probabil că nu fusese cine ştie ce. Restul fusese distrus. Prezbiteriul cu trei laturi care închidea nava era plin de scânduri şi de cârpe, fără îndoială resturile altarului. Şi aici se vedeau urmele focului, pete negre de arsură. Era focul mâniei, focul distrugerii şi al urii, focul ripostei oarbe pentru rugul de la Konstanz? Sau un foc de tabără, aprins pentru a încălzi măcar puţin oala cu caşă sleită de ieri, într-un loc ferit de ploaie şi de frig? Nu putea fi sigur. Reynevan văzuse ambele feluri de focuri în bisericile capturate.

Dar magia pe care o simţea emana de aici. Pentru că aici, în acel loc, fusese cândva un altar, aici se aflase un *hex.* Un hexagon împletit din beţe, crenguţe, fâşii de scoarţă de mesteacăn, lână şi aţă colorată, la care se adăugase ferigă îngălbenită, sânziene de munte, frunze de stejar şi de iarbă numită *erysimon,* care măreşte considerabil *Dwimmerkraft,* adică puterea magică. Confecţionarea *hex*-ului era tipică pentru vrăjitoarele de la sate sau pentru cineva din Rasa Veche. Cineva – fie vrăjitoarea, fie Bătrânii – îl adusese şi îl pusese aici. Ca să exprime cinstire. Ca să arate respect. Şi compătimire.

Pe suprafaţa netedă a scândurilor care acopereau prezbiteriul era pictat ceva. Tablourile nu prezentau urme de topor, nici nu erau mânjite de funingine şi de excremente, se vede că Luptătorii lui Dumnezeu care se adăpostiseră aici nu avuseseră timp. Sau dispoziţie.

Reynevan s-a apropiat.

Tabloul acoperea tot prezbiteriul. Era, de fapt, un ciclu de imagini, o secvenţă de scene care se succedau una după alta. *Totentanz.*

Pictorul nu fusese un mare artist. Fusese mai degrabă un artist mediocru şi fără nicio îndoială autodidact. Cine ştie, poate ca să facă economie pusese mâna pe pensulă chiar parohul sau vicarul? Figurile erau pictate primitiv, cu proporţii amuzant de distorsionate. Scheletele – comice, ba chiar de-a dreptul groteşti – alcătuite parcă din beţigaşe subţirele, se fâţâiau şi le antrenau pe diversele *dramatis personae* ale tabloului într-un dans al morţii: pe Papă, pe Împărat cu coroana pe cap, pe Cavalerul în armură cu suliţa în mână, pe Negustorul cu punga de aur, pe Astrologul cu trăsături semitice exagerate. Toate personajele erau comice, înduioşător de jalnice, trezeau dacă nu râsul, oricum un zâmbet de milă. Tot de milă era demnă şi însăşi Moartea, grotesc de ridicolă, într-o postură ciudată şi cu un giulgiu ca dintr-o scenă a Naşterii Domnului, recitându-şi un *memento mori* escatologic

înscris deasupra capului ei de mort cu litere negre, ascuţite. Literele erau drepte, inscripţia lizibilă – artistul era în mod cert mai bun caligraf decât pictor.

Heran ihr Sterblichen
umsonst ist alles Klagen
Ihr müsset einen Tanz
nach meiner Pfeife wagen!?[251]

Hexagonul a zvâcnit dintr-odată, mişcat de o forţă magică. Iar Moartea a întors brusc capul grotesc. Şi a încetat să mai fie grotescă. A devenit înfricoşătoare. În biserica întunecoasă s-a făcut şi mai întuneric. Iar tabloul din faţă s-a luminat. Giulgiul Morţii s-a albit, orbitele cadavrului au strălucit, tăişul coasei din mâinile osoase a sclipit ucigaş.

În faţa Morţii stătea smerită Fecioara, una dintre figurile alegorice ale alaiului mortuar. Fecioara avea trăsăturile Juttei. Şi avea vocea Juttei. Cu vocea Juttei se ruga în faţa Morţii pentru îndurare. Vocea rugătoare a Juttei îi răsuna în creier lui Reynevan, ca un flaut, ca un clopoţel.

Sum sponsa formosa
mundo et speciosa…[252]

Când a răspuns rugăminţii, vocea Morţii suna ca trosnetul unor oase zdrobite, ca scrâşnetul fierului pe sticlă, ca zăngănitul unor turnuri ruginite din cimitire.

Iam est mutata,
a colore nunc spoliata![253]

Reynevan a înţeles. A ieşit repede din biserică, a sărit pe cal, mânându-l la galop cu strigăte şi cu pintenii. În urechi îi răsuna în continuare vocea hârâitoare:

Iam est mutata,
a colore nunc spoliata!

A văzut de departe că la mănăstire ceva nu era în ordine. Portiţa de obicei închisă bine, era acum deschisă larg, iar înăuntru, în curte, se agitau siluete de bărbaţi şi de cai. Reynevan s-a ghemuit în şa şi a mânat calul într-un galop şi mai sălbatic.

Şi atunci l-au prins.

Mai întâi a fost magia, vraja aruncată, lovitura de trăsnet a puterii, care îi provocase calului panică şi îl aruncase pe Reynevan din şa. Până să apuce să se ridice, din şanţuri şi din spatele copacilor s-au năpustit peste el vreo douăzeci de oameni. A reuşit să scoată cuţitul din teacă, cu două lovituri largi i-a tăiat pe doi, pe al treilea l-a oprit cu o lovitură scurtă în faţă. Dar ceilalţi l-au doborât. L-au ameţit cu lovituri scurte, l-au aruncat la pământ. L-au lovit cu picioarele. L-au sufocat. L-au imobilizat. I-au legat mâinile la spate.

— Mai tare! a auzit Reynevan o voce cunoscută. Strângeţi frânghiile mai tare, nu vă fie milă! Dacă i se rupe ceva, nu e nicio pagubă! Să guste din ceea ce îl aşteaptă.

L-au smucit în sus. A deschis ochii. Şi s-a cutremurat. În faţa lui stătea Zburătorul. Birkart von Grellenort.

Din cauza loviturii primite în faţă, vedea stele verzi, obrazul şi ochiul îl usturau ca arse cu fierul roşu. Zburătorul s-a răsucit, l-a lovit din nou, de astă dată din stânga, cu dosul mâinii înmănuşate. Reynevan a simţit gust de sânge în gură.

— Asta a fost numai ca să-ţi atrag atenţia, i-a explicat în şoaptă Zburătorul. Ca să te concentrezi. Eşti atent?

Reynevan nu a răspuns. A întors capul, încercând să vadă ce se întâmplă dincolo de portiţa mănăstirii, ce fel de cai se învârt pe acolo şi de ce aleargă argaţii. Un lucru era sigur: nu erau Călăreţii Negri. Cei care îl ţineau arătau ca nişte tâlhari năimiţi obişnuiţi. Alături de tâlhari stătea un omuleţ cu faţa rotundă şi cu îmbrăcăminte de valon. Şi cu ochi de vrăjitor. Valonul acela îl aruncase din şa cu vraja, a ghicit Reynevan.

— Ţi-ai făcut iluzii că voi uita de tine? a spus Zburătorul printre dinţi. Sau că nu te găsesc? Te-am prevenit că am ochi şi urechi peste tot.

Şi-a luat avânt şi l-a lovit încă o dată pe Reynevan, direct în obrazul deja umflat. Pleoapa care îl durea deja după prima lovitură, a început să lăcrimeze. A început să lăcrimeze şi cealaltă. Şi să-i curgă şi nasul. Zburătorul s-a aplecat spre el. Foarte aproape.

— Mi s-a părut că tot nu-mi dedici toată atenţia, a sâsâit el. Şi o vreau pe

toată. Gândeşte-te bine. Şi ascultă-mi propunerea. Ai încurcat-o. Nu poţi scăpa cu viaţă. Dar eu pot să te scap. Pot să-ţi salvez pielea. Dacă îmi promiţi că mă conduci la… Ştii tu la cine. La astralul acela care se preface mare idiot. Îţi salvezi viaţa, dacă mă duci la el…

— Înălţimea Voastră Grellenort!

De la nivelul şeii se uita la ei un cavaler în armură completă. Calul era acoperit cu valtrapuri cu model în carouri albastre şi argintii. Reynevan îl ştia. Îl ţinea minte.

— Prinţul porunceşte să vă arătaţi în faţa lui. Imediat.

— Te-ai hotărât? a mai apucat să se stropşească Zburătorul. Mă duci la el?

— Nu.

— O să-ţi pară rău.

În curtea mănăstiri era plin de călăreţi, mişunau şi oamenii fără cai. Spre deosebire de tâlharii pestriţi şi oarecum zdrenţăroşi ai Zburătorului, arcaşii şi scutierii din curte erau îmbrăcaţi decent şi uniform, în roşu cu negru. Printre călăreţi predominau cei în armură, atât scutieri, cât şi cavaleri.

— Aduceţi-l încoace! Aduceţi husitul aici!

Reynevan cunoştea această voce. Cunoştea postura, chipul nobil bărbătesc, ceafa tunsă după moda cavalerească.

Cunoştea vulturul roşu şi negru.

Cel care îi comanda pe bărbaţii în armură din curtea mănăstirii era Jan, prinţul din Ziębice. În persoana sa princiară, cu mantia tivită cu blană de hermină peste armura de Milano.

— Aduceţi-l mai aproape! Prinţul a făcut semn cu capul. Domnule mareşal Borschnitz! Domnule Grellenort! Aduceţi-l aici! Iar pe valonul acela să-l luaţi din ochii mei. Nu pot să-i sufăr pe vrăjitori!

Reynevan a fost condus mai aproape. Prinţul îl privea de sus, de la înălţimea şeii de cavaler. Avea ochi limpezi, albaştri-cenuşii. Reynevan a înţeles acum de cine îi aminteau ochii şi trăsăturile stareţei.

— Moara Domnului macină încet, dar foarte fin, a rostit Jan din Ziębice patetic pe nas. Încet, dar după dreptate, da, da. Ai respins religia şi crucea, Bielau, tu, Iudă! Te-ai jucat cu magia neagră. Ai urzit un complot împotriva mea. Pentru crimă este pedeapsă, Bielau. Pentru crimă este pedeapsă.

Când a terminat de rostit propoziţia, nu se mai uita la Reynevan. Se uita spre claustru. Acolo se aflau patru călugăriţe. Printre ele şi stareţa.

— În această mănăstire au fost ascunşi husiţi, a rostit tare Jan, ridicându-

se în scări. Au fost adăpostiţi husiţi! Aici s-a dat ocrotire spionilor şi trădătorilor! Asta nu va rămâne fără pedeapsă. Auzi, muiere?

— Nu tu mă vei pedepsi, a ripostat stareţa, cu o voce răsunătoare şi fără teamă. Nu tu! Încalci legea, prinţe Jan. Încalci legea! Nu ai acces pe teritoriul mănăstirii!

— Este pământul meu şi aici eu domnesc! Iar mănăstirea aceasta este aici din mila strămoşilor mei!

— Mănăstirea este aici din mila Domnului! Şi nu este supusă nici stăpânirii, nici jurisdicţiei tale. Nu aveţi dreptul să intraţi şi să staţi aici, nici tu, nici soldaţii tăi. Nici netrebnicul acela, nici ticăloşii lui!

— Dar el – Jan din Ziębice s-a ridicat în scări şi a arătat spre Reynevan – el a avut dreptul să stea aici? Toată vara? Ai voie, soră, să adăposteşti aici eretici? Aşa ca acesta care zace aici?

Reynevan a privit în direcţia în care arăta prinţul. Acolo unde zidul care înconjura claustrul se întâlnea cu zidul acoperit de iederă al infirmeriei zăcea Bisclavret. Reynevan l-a recunoscut după haina din piele de viţel pe care şi-o făcuse francezul de curând şi pe care toată lumea trebuia să o admire. Trupul era cumplit masacrat. Blondul *miles gallicus,* cândva *Ecorcheur,* Jupuitorul se luptase probabil cu înverşunare când fusese prins. Şi nu se lăsase prins de viu.

— Aşadar, cum stă treaba? a întrebat prinţul pe un ton muşcător. Are cumva mănăstirea dispensă pentru adăpostirea ereticilor şi a criminalilor? Eu cred că nu! Aşa că să taci, femeie, să taci. Dă dovadă de smerenie. Domnule Borschnitz! Porunceşte oamenilor să mai scotocească prin şoproanele alea! Poate că se mai ascund acolo şi alţii!

Grellenort l-a apucat de guler pe Reynevan care era legat fedeleş şi l-a târât în faţa stareţei, oprindu-se foarte aproape, faţă în faţă.

— Unde este tovarăşul lui? a răcnit. Uriaşul cu mutră de idiot? Vorbeşte, soră!

— Nu ştiu despre ce vorbeşti, a răspuns stareţa fără să se sperie. Şi nici despre cine.

— Ba ştii. Şi îmi vei spune ce ştii.

— *Apage,* odraslă de diavol!

În ochii Zburătorului a scăpărat focul iadului, dar stareţa nici de astă dată nu a lăsat privirea în jos. Grellenort s-a aplecat mai aproape de ea.

— Vorbeşte, muiere! Că altfel te fac să regreţi amarnic. Şi tu, şi surioarele tale.

— Ei, Grellenort!

Prinţul nu a mişcat calul, s-a îndreptat doar semeţ în şa.

— Ce este, acţionezi pe cont propriu? Aici eu dau porunci! Eu judec şi eu condamn la pedeapsă! Nu tu!

— Călugăriţele ascund mai mulţi eretici, Înălţimea Ta. Îi ascund în claustru. Îşi închipuie că nu vom intra acolo, îşi bat joc de noi.

Jan din Ziębice a tăcut un timp, apoi şi-a muşcat buza.

— Atunci vom percheziţiona şi claustrul, a decis dintr-odată rece. Domnule Borschnitz!

— Nu vei îndrăzni! a strigat stareţa. Aceasta este profanare, Jan! Vei fi excomunicat pentru asta.

— Dă-te la o parte, soră! Domnule Borschnitz, la lucru!

— Cavaleri! a strigat stareţa, ridicând braţele în sus şi blocând calea soldaţilor.

— Soldaţi! Nu ascultaţi de poruncile fără Dumnezeu, nu împliniţi voia apostaţilor şi a iconoclaştilor! Dacă îl veţi asculta, blestemul va cădea şi pe capetele voastre! Şi nu veţi avea loc printre creştini. Nimeni nu vă va da hrană şi apă! Solda…

La un semn al Zburătorului, mercenarii lui au înhăţat-o pe stareţă, unul i-a apăsat pe gură mâna cu mânuşa de fier. De sub mănuşă a ţâşnit sângele. Reynevan s-a smucit şi s-a eliberat din mâinile soldaţilor luaţi prin surprindere. S-a repezit şi, deşi avea mâinile legate, l-a dat la o parte pe unul dintre tâlhari cu o lovitură cu piciorul, l-a îmbrâncit cu umărul pe celălalt. Dar slugile lui Ziębice erau deja deasupra lui şi îl ţintuiseră la pământ. Îl loveau cu pumnii.

— Scotociţi clădirile, a poruncit prinţul Jan. Şi claustrul. Iar dacă găsim acolo bărbaţi… Dacă găsim fie şi numai un singur husit ascuns, jur pe Dumnezeu, mănăstirea va plăti scump. Şi vei plăti scump şi tu, dragă soră…

— Să nu-mi spui soră! a strigat stareţa, scuipând sânge şi zbătându-se în mâinile tâlharilor. Nu eşti fratele meu! Te reneg!

— Scotociţi mănăstirea! Ei, mai repede! Domnule Borschnitz! Domnule Risin! Ce aşteptaţi? Am dat o poruncă!

Borschnitz s-a strâmbat, a mestecat o înjurătură printre dinţi. Mulţi dintre scutierii şi soldaţii cărora li se adresa porunca aveau expresii stingherite. Sora chelărească a început să plângă. Şi cerul s-a înnorat brusc. Prinţul Jan a privit în sus. Parcă cu o uşoară teamă.

— Tu, părinte, a mormăit el făcând semn cu capul spre capelanul care îi

însoţea. Mergi cu ei. Pentru ca percheziţia să se facă în prezenţa unui preot şi să fie corectă din punctul de vedere al religiei. Să nu iasă vorbe.

Curând din încăperile unde scotoceau s-au auzit zgomote şi trosnete de mobile târâte. Din claustru s-au auzit ţipete, vaiete, gemete, iar pe ferestrele de la *scriptorium* şi din încăperile private ale stareţei au început să zboare pergamente şi cărţi. Zburătorul a ridicat câteva.

— Wycliff? a râs, întorcându-se spre stareţă. Ioachim din Fiore? Waldhauser? Asta se citeşte aici? Şi tu, scorpie, îndrăzneşti să ne ameninţi pe noi? Pentru aceste cărţi vei putrezi în beciul episcopiei, te umpli de mucegai acolo! Iar excomunicarea cu care ne ameninţi se va abate asupra întregii tale mănăstiri eretice.

— Destul, destul, Grellenort, i-a retezat brusc vorba Jan din Ziębice. Coboară tonul şi las-o în pace! Prea faci pe stăpânul aici! Domnule Seiffersdorf, zoreşte-i pe cei care caută, durează cam prea mult! Faceţi un morman cu aceste cărţi şi mâzgălituri şi daţi-le foc!

— Dovezile de erezie?

— Grellenort! Să nu trebuiască să te chem la ordine!

Cărţile se înnegreau şi se răsuceau în foc. Percheziţia s-a încheiat. În claustru nu fuseseră găsiţi niciun fel de husiţi sau alţi bărbaţi. Mutra furioasă a Zburătorului vorbea de la sine. În schimb, grimasa acră a prinţului Jan s-a transformat pe neaşteptate într-un zâmbet, faţa chipeşă i s-a luminat. Reynevan, pe care îl ţineau soldaţii, a întors capul să privească. A văzut ce îl încântase pe prinţ. Şi inima i-a căzut brusc mai jos de stomac.

Borschnitz şi Risin o conduceau afară din claustru pe Jutta.

— Da, da, Bielau – Reynevan a auzit vocea prinţului venind parcă de departe. Ştiu multe despre tine. De unde crezi că am ştiut că te voi găsi aici? La Kłodzko au fost prinşi spionii husiţi, toţi au fost prinşi de vii. Unul, prieten cu tine, ştia multe. Mult timp nu a vrut să vorbească, dar în cele din urmă a vorbit. Şi a spus tot. Despre această mănăstire. Despre tine. Şi despre iubirile tale.

Aşa cum se aştepta Reynevan, suita prinţului Jan a pornit pe drumul spre Ziębice. Dar, în pofida aşteptărilor, prinţul nu a mers direct la Ziębice, ci a poruncit să se facă o oprire la Henryków. Nu departe de mănăstire. Le-a mulţumit cistercienilor, care au ieşit în fugă să-l întâmpine şi a refuzat invitaţia lor de a-l găzdui. În schimb, a organizat o tabără la marginea pădurii, sub un stejar uriaş. Au făcut un foc mare de buşteni şi au început să

pregătească mâncarea adusă de călugări, au deschis butoaiele. Reynevan privea totul de pe cal, căci nu îi dăduseră voie să descalece. Trei soldaţi înarmaţi îl păzeau tot timpul. Amorţise din cauza legăturilor care îi intrau în carne şi din cauza amorţelii îngheţase.

Nu avusese ocazia să o zărească pe Jutta. O ţineau într-unul dintre carele acoperite, nu-i dădeau voie să iasă. În timpul călătoriei, însuşi prinţul venise de câteva ori şi se uitase pe sub prelată. De câteva ori aruncase o privire în car şi Zburătorul. Reynevan tremura, presimţind tot ce e mai rău. Curând s-a văzut de ce făcuseră acest popas şi tocmai sub stejar. La marginea satului au început să apară călăreţii. Cavaleri în armură completă. Cu o suită mai mică sau mai mare de scutieri, arcaşi şi argaţi.

Oaspeţii erau întâmpinaţi de Hyncze von Borschnitz, mareşalul prinţului. Jan din Ziębice mişca doar din buze, înclina numai uşor capul, în semn că luase în considerare plecăciunile pline de respect. Un singur cavaler a meritat mai multă atenţie din partea lui Jan. Pe scutul lui se vedea un măr verde, străpuns de trei spade. Blazonul familiei Füllstein.

— Bine aţi venit, domnilor, a binevoit în cele din urmă să spună prinţul Jan. Sunt recunoscător celor pe care îi slujiţi pentru că v-au trimis ca soli la rugămintea mea. Vă mulţumesc şi vouă pentru osteneală. Vă spun bun-venit pe pământurile mele. Salut Opava şi principatul Głubczyce, reprezentat de domnul Füllstein. Salut episcopatul Wrocław şi oraşul Grodków, în persoana domnului staroste Tannenfeld. Salut oralul Wrocław, salut Świdnica.

Cei numiţi răspundeau cu câte o plecăciune. Trimişii din Wrocław nu aveau însemne, dar într-unul din ei Reynevan l-a recunoscut cu uimire pe raubritterul Hayn von Czirne. Świdnica era reprezentată de un cavaler care avea pe blazon cârligul argintiu de pescuit al familiei Oppeln. Trimisul episcopului, starostele din Grodków, Tannenfeld, avea la şa un scut cu o ghirlandă verde de rută, pe două benzi negru cu auriu, semn care amintea de blazonul dinastiei de Ascania.

— Cu siguranţă că nobilii domni îşi dau seama care este motivul pentru care ne-a convocat Înălţimea Sa prinţul, le-a spus celor adunaţi Hyncze Borschnitz. Ereticii cehi ne-au invadat din nou pământurile. Ameninţă din nou oraşul Kłodzko. Şi după ce vor ocupa Kłodzko, vor porni împotriva noastră. Aşadar, a venit momentul să ne adunăm forţele! Să ripostăm!

— Husiţii nu vor putea ocupa Kłodzko, a spus trimisul din Świdnica, Oppeln cu cârligul de undiţă pe blazon. Domnul Půta din Častolovice a

fortificat oraşul, are o garnizoană puternică şi bătăioasă. Nu-l vor cuceri nici prin trădare, pentru că i-a prins pe spionii husiţi ca pe nişte raci dintr-un butoi. Acum îi tortureză unul câte unul şi l-au luat cu împrumut pentru aceasta pe călăul nostru din Świdnica. Se spune că maestrul are mult de lucru cu husiţii, he, he, he!

— Iar noi avem în felul acesta informaţii bune, a spus Borschnitz răsucindu-şi mustaţa. Ştim destul despre duşman! Domnule Reibnitz, domnia-voastră doreşte să spună ceva?

— Doar atâta – a spus trimisul din Wrocław, tovarăşul lui Hayn Czirne – informaţiile despre husiţi nu sunt secrete şi au şi alţii acces la ele, nu numai voi. Toţi ştiu tot despre ei. Sunt conduşi de Jan Královec din Hrádek, pe care l-am cunoscut deja. Are sub comanda lui două sute de călăreţi, cam trei mii şi jumătate de pedeştri şi două sute de care de luptă cu tunuri. Îmi imaginez despre ce vom discuta aici. Şi vă întreb: vom reuşi să strângem o forţă capabilă să se măsoare cu Královec?

— Asta este ceea ce vom afla imediat, a intervenit Jan Ziębicki. De la domniile-voastre, preacinstiţi domni. Căci sper că aţi fost trimişi aici cu veşti bune. Transmiteţi-mi aceste veşti. Pe rând. Tu primul, Reibnitz, că tot voiai să vorbeşti.

— Înălţimea Voastră, s-a îndreptat de spate solul din Wrocław. Vă rog să mă iertaţi, eu nu vorbesc, doar întreb. Eu, Jorg Reibnitz din Falkenberg, sunt un simplu mercenar. Fac ceea ce mi s-a spus. Iar domnii din Consiliul Municipal al oraşului Wrocław mi-au poruncit să nu vorbesc, numai să ascult. Aşadar, voi asculta ce vor spune alţii. Pentru că din porunca domnilor consilieri trebuie să aflu cine dintre cei reprezentau aici intenţionează să lupte cu husiţii. Şi cine preferă să negocieze şi să încheie înţelegeri cu ei, ca de obicei.

Füllstein din Opava a roşit uşor, dar nu a spus nimic şi a ridicat capul semeţ. Jan din Ziębice şi-a ţuguiat buzele. Oppeln nu s-a putut abţine.

— Ce a fost, a fost, a izbucnit. Iar acum nu mai este aşa. Świdnica a demonstrat că ştie să se lupte cu ereticii, a demonstrat acest lucru mai temeinic decât toţi cei care sunt aici. Cine i-a alungat pe husiţi la Kratzau şi i-a tras o bătaie zdravănă aceluiaşi Královec care stă acum în faţa oraşului Kłodzko? Noi! Domnul hatman Albrecht de Kolditz şi ajutorul de staroste, domnul Stosz! Cavalerii din Świdnica au luptat în bătălia de la Kratzau şi i-au măcelărit pe ticăloşii eretici. Nu băgaţi Świdnica în aceeaşi oală cu cei care au fugit din faţa husiţilor!

— Bine spus.

Vocea sonoră a prinţului Jan a răsunat pe deasupra gălăgiei.

— Bun şi înţelept cuvânt a rostit cavalerul von Oppeln. O denumire importantă. Kratzau, domnilor cavaleri. Ţineţi minte: Kratzau!

— Cu un Kratzau nu se face primăvară! a observat Tamsz von Tannenfeld, starostele din Grodków, care tăcuse până acum. A trecut o lună de la bătălie, iar Královec, învins oarecum la Kłodzko, acum ne face iarăşi necazuri. Nu neg, Kratzau a fost o bătălie importantă, dar este mai înţelept să o privim ca pe o întâmplare fericită.

— Sau ca un bob de grâu – a spus Reibnitz – pe care l-a nimerit găina oarbă.

Cavalerii au izbucnit în râs. Oppeln a roşit.

— Vorbeşte invidia din voi! Sunteţi invidioşi pe Świdnica şi pe luzacieni pentru gloria şi laudele aduse lor. Domnii Kolditz şi von Polenz au pornit vitejeşte la luptă, cu frunţile şi stindardele sus, în goana cailor, ca Richard Inimă de Leu la Ascalon, iar *audaces fortuna iuvat*[254], aşa că i-au bătut pe eretici pe câmpul de bătălie, i-au scăldat într-o baie de sânge, le-au luat carele de luptă şi prada şi i-au alungat afară din Luzacia. Şi ne invidiaţi pentru asta! Pentru că aveaţi pielea bronzată astă primăvară, când aţi fugit de husiţi ca iepurii…

— Măsoară-ţi cuvintele, a sâsâit Hayn von Czirne.

— Ce, nu este adevărat? Oppeln şi-a proptit mâinile în şolduri, câtuşi de puţin speriat de mutra lui furioasă. Prokop a trecut jumătate din Silezia prin foc, iar voi aţi stat în spatele zidurilor de la Wrocław şi v-aţi căcat pe voi de frică! Hayn s-a făcut roşu la faţă, Jorg Reibnitz l-a oprit repede, punându-i o mână pe braţ.

— Kolditz şi Polenz – a spus – au lovit lângă Kratzau o coloană de marş întinsă, cu carele atât de încărcate, că abia se mişcau. Au rupt formaţia husită printr-o şarjă, i-au luat prin surprindere pe apărătorii cuprinşi de panică, nu le-au dat timp să-şi încarce armele şi să tragă. Altfel ar fi fost nu Ascalon, ci Hattin. Iar la Świdnica, în loc de sărbătoare, un mare doliu.

— Dar tocmai pentru aceasta Świdnica şi luzacienii merită laude! a zâmbit lejer mareşalul Borschnitz. Este înţelept să profiţi de loc, de moment şi de superioritate, să întorci împrejurările în favoarea ta, să-l loveşti pe duşman pe neaşteptate… aşa procedează marii conducători. În felul acesta au învins Žižka şi Prokop, bravo domnilor landvogt[255], că i-au bătut pe husiţi chiar cu armele lor. Eu îi invidiez, îi invidiez pentru triumful şi

laudele lor. Şi nu mă ruşinez deloc.

— Victoria de la Kratzau – a intervenit Füllstein – ne-a insuflat un spirit nou. Ne-a redat speranţa pe care o pierduserăm. Să ne dea Domnul o altă victorie ca aceasta!

— Domnul ne-o va da, a spus îndreptându-se mândru în şa Jan Ziębice. Eu v-o dau. Vă voi conduce chiar eu în lupta cu ereticii. Spre o victorie care o va pune în umbră pe cea a luzacienilor. Vă voi conduce spre o astfel de victorie, că Polenz şi Kolditz vor trece în uitare. La Kratzau, ei doar l-au ciupit puţin pe Královec. Noi îl vom transforma în praf şi pulbere. Vom face un rug din trupurile ereticilor, iar pe cei prinşi îi vom sfârteca pe eşafoduri. Asta este ceea ce propun prinţilor voştri, starostilor şi consilierilor voştri. Să ne aliem ca să-i lovim împreună pe cehi, să sărbătorim Crăciunul prin nimicirea lor. Cine vine alături de mine? Cu ce forţă? Ei? Ce spune Wrocław? Świdnica? Opava?

— În numele lui Wacław Przemkowic, Înălţimea sa prinţul de Głubczyce şi Hradec – a spus repede Füllstein, ca şi când s-ar fi temut să nu i-o ia altcineva înainte –, promit şase sute de lăncieri dintre cavalerii din Opava. Înălţimea sa prinţul va conduce în persoană oastea.

— Episcopul Konrad – a spus după o clipă de gândire starostele Tannenfeld – vine cu tot regimentul său. Întărit şi cu detaşamente din Grodków şi Otmuchów. În total, şaptezeci de lăncieri.

— Oraşul Wrocław – Jorg Reibnitz şi-a pus mâinile în şolduri – va da o sută cincizeci de călăreţi. Dar Świdnica?

— Oraşul Świdnica a contribuit foarte mult la victoria de la Kratzau, a afirmat mândru Oppeln. Din moment ce de astă dată prinţul Jan ne promite o victorie care o va eclipsa pe cea de la Kratzau, Świdnica nu poate lipsi. Nu ne vom lăsa şterşi din paginile istoriei. Świdnica va aduce o sută cincizeci de cavaleri călare de prima mână, sub comanda ajutorului de staroste Stosz. Noi toţi cei din Świdnica vom fi bucuroşi să-i vedem pe husiţi zdrobiţi. Dar mai întâi poate că Înălţimea Sa va binevoi să ne explice prin ce metodă intenţionează să-i zdrobească.

— Mai întâi, voi face aceasta folosind în special forţa, a răspuns imediat Jan din Ziębice. Din ceea ce aţi spus, am socotit că vom avea aproximativ o mie de călăreţi, dintre care trei sute de cavaleri în armură grea. Královec are patru mii de pedeştri şi numai două sute de călăreţi. Iar un cavaler în armură face cât zece amărâţi pe jos, superioritatea va fi de partea noastră. În al doilea rând, vom proceda la fel ca la Kratzau. Vom ataca prin şarje surpriză

coloana în marş. Asigurându-ne în prealabil că merg în direcţia în care îi aşteptăm noi.

— Şi cum vom face asta? a ridicat din sprâncene Oppeln.

— Avem metoda noastră.

Croncănind şi bătând din aripi în geamul castelului din Nysa, marele Zburător l-a luat prin surprindere pe episcopul de Wrocław, Konrad, dar şi episcopul – trebuie să recunoaştem – l-a uimit foarte tare pe acesta. În camera lui bine păzită, episcopul nu se deda – o, minune! – nici orgiilor, nici beţiei, nici jocurilor de noroc. Nici nu dormea după vreo orgie, beţie sau joc de noroc. Nu. Citea. Îşi consacra timpul lecturii.

După ce i-a dat drumul înăuntru, pasărea s-a transformat repede în om. A aruncat o privire spre cartea care se odihnea pe pupitrul de lectură. A dat din cap, uimit peste măsură. Nu numai că era Sfânta Scriptură, o Biblie cu anluminuri frumoase. Dar era Biblia în limba germană.

— Ştiu de ce ai venit sau, mai bine zis, ai zburat aici, l-a luat prin surprindere pe Zburător Konrad, Piast, prinţ de Oleśnica, episcop de Wrocław şi reprezentantul regelui Sigismund de Luxemburg în Silezia.

— Te-ai obosit de pomană. Îţi refuz rugămintea.

— Astăzi este ziua de douăzeci şi doi decembrie *Anno Domini* 1428.

Zburătorul s-a aşezat, a întins mâna după carafa de pe bufet.

— În ziua de şapte noiembrie 1427, adică ceva mai mult de un an în urmă, aici, în acest castel, în această încăpere, v-am implorat, iar Înălţimea Voastră mi-aţi promis…

— Înălţimea Mea şi-a schimbat părerea, i-a retezat vorba Konrad din Oleśnica. Şi a făcut aceasta *ad maiorem Dei gloriam.* Reinmar von Bielau a devenit un pion important în joc, iar miza a devenit al dracului de mare. Ce ai crezut? Că ţi-l dau ţie pe acest Bielau, ca să poţi să-l torturezi? Pentru cine ştie ce chestiune personală care nu-mi este clară? Ştiu, ştiu, am avut cândva anumite planuri în privinţa lui Bielau, trebuia să ne ajute să muşamalizăm afacerea cu atacul împotriva colectorului de taxe. Dar acum binele Bisericii şi al ţării cere cu totul altceva. Ţi-am poruncit să colaborezi cu prinţul Jan în căutări. I-am dat lui Jan permisiunea să intre în mănăstirea de la Biserica Albă. Ha, ar fi intrat şi fără permisiune, mănăstirea este pe pământurile lor, iar stareţa e sora lui, dar asta nu are importanţă. Important este că Jan din Ziębice se angajează într-o expediţie cu adevărat mare. Dacă această expediţie militară reuşeşte… şi are mari şanse de succes, le dăm

ereticilor o lovitură grea, o lovitură cum nau mai cunoscut până acum. Înţelegi, Birkart, pricepi cu mintea ta? Mai întâi loviturile grele de la Kratzau. Se va spulbera mitul că husiţii nu pot fi învinşi în luptă. Vor lua şi alţii exemplu de la noi. Acesta va fi începutul sfârşitului lor. Al sfârşitului lor, fiule. Eram la Praga în anul 1420, la încoronarea lui Sigismund. Am privit din Hrad oraşul acela, care stătea la pândă dincolo de râu ca un câine furios. Iar când am plecat de acolo, mi-am jurat că mă voi întoarce cândva. Că voi vedea cu ochii mei cum i se smulg colţii acelui câine furios, cum toată această naţiune de eretici va primi pedeapsa pentru fărădelegile ei. Cum curge sângele pe toate străzile acelui oraş ticălos, iar Vltava se înroşeşte. Şi aşa va fi, aşa să-mi ajute Dumnezeu. Iar un pas important în această direcţie îl reprezintă Jan, prinţul de Ziębicki. Şi planul de război, pe care eu l-am elaborat, iar Jan îl va executa. Planul acesta trebuie să reuşească. Aşa vrea Dumnezeu. Şi aşa vreau şi eu. De aceea – episcopul s-a îndreptat de spate – îţi interzic categoric orice fel de acţiune care ar putea contracara acest plan. Sau care l-ar putea complica. Jan îl ţine pe Reinmar von Bielau în beciul castelului de la Ziębice. Nu-ţi dau voie să te apropii de acea închisoare nici cu un pas, nici să discuţi cu Reinmar şi nici să-l atingi măcar cu un deget. Îţi interzic sever toate acestea. Ştiu că eşti vrăjitor, polimorf şi necromant, ştiu că ai trecut prin ziduri la Wrocław ca să ajungi la deţinuţi. Ştiu ce poţi şi de ce eşti în stare. Dar te previn: dacă nu asculţi porunca mea, îţi atragi mânia mea. Şi atunci vei afla de ce sunt în stare eu. Ai înţeles, Birkart, fiule? Te vei conforma?

— Am de ales? Părinte?

Episcopul a pufnit furios. Apoi a închis cu zgomot Biblia şi a pus pe coperta ei o cupă. A turnat în ea vin de Burgundia şi scorţişoară.

— Aşa, între noi, a întrebat după o clipă, perfect calm. Ce treabă ai cu Bielau ăsta? Căci doar nu este vorba numai de plăcerea răzbunării şi a omorului? Ai vrut să obţii ceva de la el, să-l foloseşti într-o anumită împrejurare. Care anume? Ha, cu siguranţă că nu vrei să spui. Nu-mi împărtăşeşti amănunte. Dar poate aşa, în linii mari?

Zburătorul a zâmbit, dar era un zâmbet deosebit de viclean.

— Dacă vrei să ştii numai în linii mari – a scrâşnit printre buzele care zâmbeau – de ce nu? Voiam să storc de la Reinmar von Bielau informaţii care să mă ducă la unul dintre tovarăşii lui. Iar de la acela aş fi stors alte informaţii. Şi în felul acesta aş fi dobândit anumite cunoştinţe. De ordin general. Printre altele şi dacă acea carte pe care tocmai o citeşti, părinte

episcop, este chiar ceea ce este considerată, de regulă. Sau poate că nu are mai multă valoare decât fabulele lui Esop Frigianul.

— Interesant, a rostit după o clipă de îngândurate Konrad. Chiar interesant. Dar poruncile mele rămân în vigoare. *Ad maiorem Dei gloriam.* Iar de poezii ne vom ocupa în vremuri mai bune.

Zburătorul a scuturat din aripi şi şi-a luat zborul de pe meterezele castelului Nysa, smuls de vântul puternic care sufla de la Rychleby. Şi-a echilibrat zborul, a cotit şi a pornit în noapte. Zbura în direcţia masivului Ślęza. Dar nu chiar la Ślęza. Ślęza era pentru amatori, pentru diletanţi, un loc cam trivial şi supraapreciat pentru vrăjitorii. Zburătorul se îndrepta către Radunia, spre vârful ei alungit. Spre o lespede netedă şi lată de piatră, în mijlocul căreia era o stâncă magică, semănând cu un catafalc. Un monolit care se afla deja aici când prin Dealurile Sudete tropăiau mamuţii şi ţestoase uriaşe depuneau ouă pe actuala insulă Piasek. Zburătorul a aterizat pe stâncă şi şi-a schimbat înfăţişarea. Vântul puternic îi răvăşea părul. A ridicat ambele braţe şi a scos un strigăt sălbatic, puternic, prelungit! Parcă tot muntele Radunia se cutremura auzind acel strigăt.

În sălbăticia îndepărtată, pe vârful unui munte îndepărtat, sau aprins focuri roşii la ferestrele castelului Sensenberg, care se înălţa deasupra unei râpe stâncoase. O strălucire roşie a luminat cerul de deasupra fortăreţei vechi. A răsunat un urlet demonic şi s-a auzit tropot de copite.

Călăreţii negri se grăbeau să răspundă chemării.

— Am decis să îţi acord o şansă, Reinmar von Bielau, a spus Jan, prinţul de Ziębice, jucându-se cu stiletul.

Reynevan a clipit, orbit de strălucirea lumânărilor, dureroasă pentru ochi după ce stătuse mult timp în întuneric. În afară de prinţ, în încăpere mai erau şi alţii. Îl cunoştea numai pe Borschnitz.

— Deşi fărădelegile tale sunt grele şi cer cea mai aspră pedeapsă – prinţul se juca cu stiletul –, am decis totuşi să-ţi acord o şansă. Ca să-ţi răscumperi măcar puţin vinovăţia, să meriţi o fărâmă de iubire din partea lui Dumnezeu. Isus a suferit pentru noi, iar Dumnezeu este milostiv, iartă greşelile şi ne curăţă de orice nedreptate. Chiar dacă fărădelegile sunt roşii ca sângele, devin albe ca zăpada. Oricine poate conta pe medierea lui Isus şi pe milostivirea Domnului nostru, chiar şi un apostat, blasfemator, vrăjitor, eretic, ticălos, un căcat de şobolan, buboi, gunoi, ratat, curvar, o pulă de

câine ca tine. Dar condiţia este pocăinţa şi îndreptarea. Îţi dau şansa să te îndrepţi, Reinmar von Bielau.

— Husiţii încă şovăie dacă să atace sau nu Kłodzko şi şi-au instalat tabăra fortificată la sud de oraş, lângă satul Rengersdorf, la marginea drumului spre Międzylesie, a spus Jan din Ziębice aruncând stiletul pe o hartă întinsă pe masă. Ştii unde este, nu-i aşa? Vei merge acolo. Královec te cunoaşte şi are încredere în tine, aşadar te va asculta. Îl vei convinge să ridice tabăra şi să plece mai departe spre nord. Îl îmbrobodeşti cumva cu o minciună, cu promisiunea unei prăzi bogate, cu şansa de a-l prinde chiar pe episcop de viu… De altfel, e treaba ta cu ce înşelătorie îl convingi, important este să plece de acolo. Spre nord, prin Schwedeldorf şi prin satul Roszyce, pe valea Ścinawa şi mai departe la Nowa Ruda. E clar că husiţii nu vor ajunge aşa de departe, căci ne vom ocupa noi de ei… mai înainte. Dar este important… Mă asculţi?

— Nu.

— Ce?

— N-o să faci din mine un trădător.

— Deja eşti trădător. Acum doar schimbi taberele.

— Nu.

— Reynevan! Ştii ce i se poate face unui om cu ajutorul cleştilor înroşiţi în foc şi cu smoală fierbinte? Am să-ţi spun: poate fi prăjit atât de tare pe părţi, încât încep să i se vadă organele interne printre coaste.

— Nu.

— Eşti erou, nu-i aşa?

Jan de Ziębice a fluturat din mână.

— Eroul nu trădează. Nici chiar în camera de tortură? Dar ce se întâmplă dacă în camera de tortură nu-l vor târî pe erou, ci pe altcineva? Că îi vor pârli altcuiva şoldurile? Iar eroul va fi silit să privească la proceduri?

Amorţit şi complet paralizat de groază, Reynevan a ştiut chiar înainte ca prinţul să facă semn cu mâna. Ştia în timp ce slujitori o aduceau în încăpere pe Jutta. Era palidă şi nici măcar nu se împotrivea.

Cu un gest, prinţul Jan a poruncit să fie adusă mai aproape. Dacă mai înainte Reynevan se amăgea cu speranţa că prinţul nu va îndrăzni să-i facă rău şi să o necinstească pe fiica lui Apolda, că nu va cuteza să facă rău unei nobile, unei domniţe de neam cavaleresc, acum expresia de pe faţa şi din ochii lui îi spulberase speranţele. Zâmbind libidinos şi cu cruzime, Jan de Ziębice a atins obrazul Juttei. Fata şi-a tras brusc faţa. Prinţul a zâmbit, s-a

aşezat în spatele ei, i-a smuls cu o mişcare brutală *cotehardie* şi cămaşa, iar în faţa ochilor lui Reynevan, care se zbătea în strânsoarea slujitorilor, i-a strâns în palme sânii dezgoliţi. Jutta se zbătea şi se zvârcolea, dar în zadar. Era ţinută bine.

— Înainte să purcedem la prăjirea acestor minuni gemene – a râs Jan, jucându-se brutal cu bustul fetei –, o voi lua pe domniţă în iatac. Iar dacă vei continua să faci pe eroul, domniţa va ajunge în închisoarea primăriei, să se bucure şi cei de acolo. Pentru că trebuie să ştii, Bielau, că oamenii de acolo continuă să se distreze, paznicii şi străjerii, aceeaşi confrerie ca şi atunci, când a avut ghinionul să ajungă acolo burgunda. Băieţii vor primi altă femeie, de care prinţul s-a plictisit, he, he. Iar pe tine am să poruncesc să te închidă în celula de alături. Ca să auzi şi să-ţi imaginezi totul. Iar după aceea… după aceea o pârpălim…

— Dă-i drumul… a şoptit abia auzit Reynevan. Dă-i drumul… las-o… Să nu îndrăzneşti… Ai milă de ea… Prinţe… Fac ce porunceşti.

— Ce? Nu am auzit bine!

— Voi face ce porunceşti!

Calul pe care i-l dăduseră era nărăvaş, nervos şi neliniştit – sau poate că i se transmitea neliniştea călăreţului. Până la drumul de dincolo de Poarta Oraşului l-a condus un grup de cavaleri printre care Borschnitz, Seiffersdorf şi Risin. Şi prinţul Jan în persoană.

Era frig. Crenguţele îngheţate, acoperite de chiciură, trosneau sub copitele cailor. Spre sud, cerul se întuneca, prevestind un viscol.

— Husiţii trebuie să pornească pe valea Ścinawka, a spus Jan de Ziębice, trăgând de căpăstrul calului. Şi mai departe pe drumul spre Nowa Ruda. Aşadar, să fii convingător, Bielau! Să te ajute gândul că, dacă reuşeşti, dacă husiţii vor fi acolo unde doresc să-i găsesc, vei salva domniţa. Dacă înşeli, dacă trădezi – o distrugi, o condamni la ruşine şi chinuri. Aşadar, să te străduieşti!

Reynevan nu a răspuns. Prinţul s-a îndreptat în şa.

— Să te mai ajute în acest efort şi gândul că, dacă îi nimiceşti pe eretici, îţi salvezi sufletul nemuritor. Dacă îi prindem în capcană cu ajutorul tău, bunul Dumnezeu va ţine cont cu siguranţă de această faptă.

Reynevan nu a răspuns nici de astă dată. Se mulţumea să privească. Prinţul nu-şi desprindea ochii de la el.

— Ah, ce privire, ce privire, a spus prinţul strâmbând din buze. Ca a lui

Gelfrad Stercza, de care te leagă şi te-au legat multe. Nu încerci să mă ameninţi, cum a făcut Stercza de pe eşafod? Nu spui: *hodie mihi, cras tibi,* ce mi se întâmplă astăzi mie, mâine ţi se întâmplă ţie? Nu spui?

— Nu spun.

— Eşti înţelept. Pentru că te voi pedepsi pentru fiecare silabă pe care o rosteşti. Sau, mai degrabă, o voi pedepsi pe iubita ta – o arsură cu fierul roşu pentru fiecare silabă. Să nu uiţi asta, Bielau. Să nu uiţi nicio clipă.

— N-am să uit!

— Acum pleacă.

La Poarta Oraşului şedeau grupuri de cerşetori, leproşi şi vagabonzi. Foarte mulţumit de sine, prinţul Jan a poruncit mareşalului Borschnitz să le arunce un pumn de monede. Cerşetorii s-au încăierat pentru bani, suita a plecat, tropotul copitelor răsuna dus de ecou sub bolta porţii.

— Înălţimea Ta?

— Ce este?

— Dacă Bielau… Hyncze Borschintz a tuşit în pumnul strâns – dacă Bielau se descurcă… Dacă face ce i-aţi poruncit… Eliberaţi fata? Îl lăsaţi şi pe el în pace?

Jan de Ziębice a râs sec. Acest râs ar fi trebuit să-i fie de ajuns lui Borschnitz ca răspuns. Dar prinţul a binevoit să dezvolte subiectul.

— Dumnezeu este milostiv, a spus prinţul, iartă şi trece cu vederea. Uneori însă se împrăştie atât de mult în milostivire, că nu mai ştie ce face. Aşa mi-a spus cândva episcopul de Wrocław, Konrad, iar episcopul nu este un simplu preot de ţară, deci se pricepe la treburile astea. Înainte ca Dumnezeu să-l ierte pe păcătos – a spus episcopul –, trebuie să avem grijă aici, în această vale a lacrimilor, să-l facem pe păcătos să sufere cum se cuvine pentru păcatele şi vinovăţia lui. Aşa a spus episcopul, iar eu cred că vorbea bine. Reinmar din Bielawa şi târfa lui vor suferi. Vor suferi mult. Iar când după aceste suferinţe vor sta în faţa lui Dumnezeu, Dumnezeu n-are decât să-i ierte, dacă aceasta este voia lui. Ai înţeles, mareşale?

— Am înţeles, prinţe.

Cerul plumburiu prevestea viscol. Şi ceva încă şi mai rău. Mai rău prin faptul că era necunoscut.

CAPITOLUL 25

În care Reynevan face o alegere. Dar nu se termină totul cu bine.

A trecut pe lângă Frankenstein, ocolind oraşul pe la sud, prin Sadlno. Îl durea capul îngrozitor, descântecele nu aveau efect, mâinile care îi tremurau de emoţie nu-l ascultau. Durerea îi întuneca vederea.

Mergea ca prin vis. Într-un coşmar. Drumul, şoseaua spre Kłodzko, o parte din drumul comercial Wrocław – Praga, a încetat brusc să mai fie drumul obişnuit, bine cunoscut de Reynevan. S-a transformat în ceva ce nu cunoştea şi nu mai văzuse niciodată.

Pe cerul acoperit şi negru, s-a format brusc un nor învolburat şi învârtejit de întuneric dens, ca o picătură de cerneală în apă. A început să sufle un vânt sălbatic, îndoind trunchiurile copacilor. Calul a ridicat fruntea, a nechezat, a fornăit, s-a smucit. Reynevan mergea dibuind anevoie drumul prin întunericul negru ca smoala.

În beznă s-au aprins focuri zburătoare. Şi ochi roşii. Luna strălucea palid din spatele norilor.

Calul nechează. Se ridică în două picioare.

În locul unde ar fi trebuit să fie satul Tarnów, nu mai e nimic. Este un cimitir printre copacii schilodiţi. Pe morminte zac crucile strâmbe. Unele înfipte invers, cu capul în jos. Printre morminte ard focuri, în flăcările lor pâlpâinde se văd siluete dansând. Cimitirul e plin de monştri. Lemurii zgârie mormintele cu ghearele. Din pământul îngheţat ies la suprafaţă empusele{256} şi nosferaţii. Moroii şi nălucile înalţă capetele şi urlă la lună.

Printre monştri stă Drosselbart – Reynevan îl vede clar. Acum, după moarte, este încă şi mai slăbănog decât în timpul vieţii, mai scheletic decât un *cadaver,* arată exact ca o mumie, ca un schelet vechi cu pielea întinsă pe el. Unul dintre lemuri îl ţine cu dinţii de cot, muşcă şi mestecă. Drosselbarr parcă nici nu observă.

— Când este vorba de binele cauzei, indivizii nu contează, strigă el privind la Reynevan. Dovedeşte că eşti gata de sacrificii! Uneori trebuie să jertfeşti ceea ce iubeşti.

— O piatră aruncată în şanţ! urlă lemurii. O piatră aruncată în şanţ!

În spatele cimitirului este o răspântie. Sub cruce, rezemat cu spatele de ea, stă Rzehors. Are faţa pe jumătate în umbră, este acoperit în întregime de

un giulgiu, de o cuvertură din pânză de sac îmbibată cu sânge.

— Rădvanul istoriei se grăbeşte, vorbeşte el neclar, cu efort. Nicio forţă nu-l poate opri. Dăruieşte-te! Trebuie să te jertfeşti! Pentru cauză! Pentru Potir! Potirul trebuie să triumfe!

— O piatră aruncată în şanţ! strigă ţopăind pricolicii cu urechi lungi. Azvârle-o ca pe o piatră în şanţ!

— De altfel, este pierdută oricum, spune Bisclavret, ridicându-se din şanţul de la marginea drumului.

Nu se ştie cum vorbeşte, căci gâtlejul şi falca lui sunt un terci însângerat.

— Jan din Ziębice n-o să-i dea drumul din gheare. Indiferent ce vei face, oricum nu o salvezi. Este ca şi moartă. E pierdută.

Din şanţul de pe partea cealaltă se ridică Gelfrad von Stercza. Fără cap. Îşi ţine capul sub braţ.

— Ai jurat, spune capul. Ţi-ai dat *verbum nobile,* cuvântul de nobil. Trebuie să o jertfeşti. Eu am jertfit… eu m-am jertfit pe mine. Mi-am împlinit îndatorirea. I-am jurat… *Hodie mihi, cras tibi… Hodie mihi, cras tibi…*

Copita bate în pământ. Reynevan galopează aplecat în şa. Aici undeva trebuie să fie satul Baumgarten. Dar nu este. Sunt copacii seculari golaşi, codrul sălbatic, pustiul îngheţat.

— Eraţi o pereche frumoasă – strigă din spatele unui copac o fiinţă cu pielea verde şi ochi scânteietori ca fosforul. *Joioza* şi *bachelar.* Eraţi! Eraţi!

— O piatră în şanţ! urlă strigoii palizi care se înalţă dintre copacii frânţi de vânt. O piatră în şanţ!

Din spatele trunchiurilor se ridică alpii[257] înalţi, cu pielea neagră, cu părul alb şi urechile ascuţite.

— *Tempus odii* – alunecă spre el şoapta lor stăruitoare, perfect audibilă. *Tempus odii,* vremea urii…

Aici ar trebui să fie satul Bukowczyk. Nu este.

— O eră nouă! strigă sărind ca de sub pământ Krejčíř, predicatorul Orfanilor.

Este scăldat tot în sânge, acesta îi ţâşneşte din mâna retezată de deasupra cotului şi din rana cumplită de la cap.

— O eră nouă! Iar lumea cea veche să piară în flăcări! Jertfeşte-o! Jertfeşte-o pentru cauză!

— O piatră în şanţ! O piatră în şanţ!

— Va veni împărăţia Domnului! urlă Krejčíř. Adevăratul *Regnum Dei!*

Vom triumfa! Credinţa adevărată va triumfa, se va pune capăt nedreptăţilor, lumea se va schimba! Ca să fie aşa, trebuie să o jertfeşti!

— Trebuie să o jertfeşti!

Pe versantul dealului, coboară într-o procesiune lungă, fără sfârşit *Totentanz, danse macabre.* Sute de cadavre înfăşurate în giulgiuri zdrenţuite dansează şi ţopăie, săltând în figuri groteşti. Steagurile sfâşiate fâlfâie şi flutură. Bat tobele infernului. Se aude zăngănitul oaselor, clănţănitul dinţilor. Şi corul sălbatic, intonat de voci stridente:

Ktož jsú boží bojovnicí
a zákona jeho!{258}

Deasupra mulţimii de hoituri se învârt şi croncănesc mii de ciori, corbi şi ceuci. Vântul aduce duhoarea scârboasă de hoit. Oasele zăngăne, dinţii clănţănesc. Se aud urlete şi ţipete neomeneşti.

Ktož jsú boží bojovnicí
a zákona jeho!

O piatră în şanţ! Trebuie să o jertfeşti.

Reynevan îşi îngroapă faţa în coama calului, îl îndeamnă cu pintenii.

Copitele tropăie pe pământul îngheţat.

Coşmarul s-a sfârşit şi mai brusc decât începuse. Ceaţa s-a risipit cât ai clipi din ochi. Lumina a redevenit normală. Un cer normal de decembrie cu o lună palidă ca brânza de vaci. Satul Frankenberg se afla acolo unde trebuia să fie. Câinii lătrau. Fumul se ridica din acoperişurile de stuf şi se târa pe pârloagă. Departe, spre sud, în direcţia spre care mergea, aşadar, probabil la Bardo, suna de nonă.

Reynevan călărea. Calul smucea din cap, fornăind.

Durerea de cap îl lăsase.

A trecut de Bardo, care mai purta încă semnele distrugerii şi ale pârjolului. A trecut pe malul stâng al Nysei. A urcat pe creasta de deasupra defileului râului, a trecut pe lângă satul Eichau, a coborât în Valea Kłodzko.

În Kłodzko băteau clopoţele de vecernie.

A ocolit oraşul pe la nord, traversând din nou Nysa. A ajuns la o răscruce

de drumuri, un loc în care drumul spre Międzylesie se intersecta cu cel care ducea la Lewin şi Náchod. La marginea unui sat al cărui nume nu îl cunoştea, La oprit *hlídka*[259] husită. O strajă, o patrulă alcătuită din trei arbaletrieri călare.

— Fac parte din Vogelsang, a răspuns el când a fost somat. Reinmar din Bielawa. Duceţi-mă la comandament.

Orfanii erau în marş. Armata lui Královec părăsise locul de popas de la Rengersdorf şi mergea spre nord. *Merg direct spre valea Ścinawka,* şi-a spus. *Nu trebuie să-i conving sau să-i îndemn, şi fără contribuţia mea fac exact ceea ce dorea prinţul Jan. Să fie un semn de la Dumnezeu? Nu trebuie să fac nimic. Nu trădez pe nimeni. Cel puţin nu în mod activ. Pur şi simplu voi tăcea. Voi ascunde ce s-a întâmplat. Jutta va fi salvată…*

Coloana păzită pe flancuri de călăreţi şi pedeştri avea probabil o lungime de vreo milă şi jumătate şi era alcătuită, socotind din ochi, din vreo sută cincizeci de care de lupta şi cincizeci de care de transport cu provizii. A durat ceva timp până când patrula l-a dus pe Reynevan la hatmani. Chiar în fruntea coloanei, care era deja departe de Schwedeldorf.

— Reynevan! Jan Královec din Hradec a făcut o figură foarte uimită. Eşti în viaţă? Se spunea că domnul Půta te-a torturat la Kłodzko. Că i-aţi căzut în gheare, şi tu, şi Rzehors… Prin ce minune…

— Nu e momentul pentru asta, frate. Nu e momentul.

— Înţeleg. Chipul lui Královec a devenit de gheaţă. Spune cu ce veşti vii.

Reynevan a inspirat adânc. *Jutta,* şi-a spus în *gând, Jutta, iartă-mă!*

— Jan Ziębicki vine împotriva voastră de la nord cu o mie de călăreţi în armură grea. Vrea să vă lovească din marş. Ca la Kratzau.

La auzul numelui, Královec a scrâşnit din dinţi. Ceilalţi hatmani murmurau încet. Printre ei este Jan Kolda din Žampach. Matěj Salava din Lípa. Cineva care seamănă cu Matěj şi are un blazon identic, deci fără îndoială fratele lui, Jan. Era Brázda din Klinštejn, călare pe un cal mare, cenuşiu, de cavaler şi se fălea ca de obicei cu măciuliile de papură ale neamului Ronovice. Era Vilém Jeník din Mečkov, hatmanul din Litomyšl, pe care Reynevan îl cunoştea din vedere. Era Piotr din Lichwin, numit „Polonezul”, actualul comandant al castelului Homole, capturat de husiţi în primăvara aceasta. Şi Piotr Polonezul, cu părul lui negru ca pana corbului, a fost cel care a vorbit primul.

— Şi ce altceva ţi-au mai poruncit Jan sau Půta să ne transmiţi? a întrebat el pe un ton răutăcios. Ce trebuie să ne convingi să facem?

— Trebuia să vă conving să faceţi exact ceea ce faceţi, a spus apăsat Reynevan, întorcându-se cu faţa nu spre Polonez, ci spre Královec. Să mergeţi spre nord, prin valea Ścinawka. Veţi nimeri direct în ambuscadă, în capcana domnului Jan de Ziębice. Dacă aş fi provocator, aşa cum sugerează domnul din Lichwin, ar fi suficient să tac. Dar eu vă avertizez. Vă salvez de înfrângere şi de pieire. Nici nu ştiţi cu ce preţ fac asta. Dacă mă credeţi spion, omorâţi-mă! Nu mai spun niciun cuvânt.

— Acesta este Reynevan, a spus Brázda din Klinštejn. E de-al nostru! Şi ne avertizează. Ce ar avea de câştigat pentru că ne avertizează?

— Faptul că ne vom opri din marş, a spus încet Vilém Jeník. Că vom da armatei duşmanului timpul de care are nevoie. Că le dăm timp satelor pe care intenţionăm să le jefuim să fugă cu prada. Eu nu-l cunosc pe omul acesta…

— Dar eu îl cunosc, i-a retezat aspru vorba Královec. Poruncesc să opriţi coloana. Frate Vilém, patrule şi raiduri spre nord şi spre Kłodzko. Frate Piotr, frate Matěj, aşezaţi cavalerimea în formaţie.

— Facem *hradba?*[{260}]

— Da, a spus Královec, ridicându-se în scări şi privind în jur. Acolo, dincolo de pârâul acela, sub deal. Cum se numeşte satul pe lângă care am trecut? Ştie cineva?

— Stary Wielisław.

— Acolo ne aşezăm. Haideţi, fraţilor! mai vioi!

Reynevan mai văzuse de câteva ori cum se instalează fortăreaţa de care, *vozová hradba,* dar niciodată într-o execuţie atât de corectă ca astăzi. Orfanii lui Královec parcă pluteau pe apă, iar ordinea şi organizarea trezeau admiraţia. Mai întâi au alcătuit centrul, *nucleus,* un inel din carele care transportau proviziile, în interiorul căruia au închis caii de tracţiune şi vitele. În jurul centrului a început să se formeze rapid *hradba* propriu-zisă: patrulaterul carelor de luptă. Vizitii mânau corect vehiculele în poziţia potrivită. Caii au fost deshămaţi şi conduşi în centru. Carele erau aşezate conform sistemului „roată lângă roată”, astfel încât roata din spate stânga a carului din faţă să se poată lega cu lanţuri de roata din faţă dreapta a carului următor, astfel încât peretele zidului de care avea formă de scară. În spaţiile lăsate la fiecare câteva care, se instala artileria – obuziere, falconete şi

tunuri de mici dimensiuni. Fiecare latură era alcătuită din cincizeci de care de luptă, fiecare fortăreaţă de care forma un pătrat cu latura de cel puţin două sute de paşi.

Când a început să se întunece, fortăreaţa de care era deja gata. Şi aştepta.

— Plănuiserăm să ocupăm Kłodzko prin trădare – a repetat Brázda din Klinštejn, amestecând îngândurat cu lingura în castron. Numai că nu a ieşit nimic din asta. I-au prins pe toţi ai noştri care erau acolo. Şi i-au torturat până i-au omorât. Printre ei era şi Rzehors, se pare că l-au chinuit îngrozitor pe eşafod, în piaţă. Şi se zvonea că şi tu ţi-ai găsit acolo un sfârşit mizerabil, Reynevan. Mă bucur că ai scăpat.

— Şi eu mă bucur, a scrâşnit din dinţi Reynevan. Şi nici Bisclavret nu mai trăieşte. L-au ucis. S-a terminat cu Vogelsang.

— Dar tu ai rămas. Ai supravieţuit.

— Am supravieţuit.

Brázda a început să soarbă din nou, dar numai o clipă.

— Dacă silezienii nu vin… dacă se constată că… poţi să ai necazuri, Reynevan. Nu te temi?

— Nu.

Au tăcut sorbind supa. Fumul se ridica deasupra focurilor. Caii fornăiau în inelul interior al fortăreţei.

— Brázda?

— Ce este?

— Nu am văzut niciun predicator la comandament. Nici pe Prokůpek, nici pe Krejčíř.

— Prokůpek… Ronovic şi-a tras nasul. Prokůpek este la Praga, face carieră. Se pregăteşte să devină episcop. Krejčíř a căzut la Kratzau, l-au hăcuit împreună cu prăştierii lui, l-au sfârtecat în aşa hal, că nu am mai avut ce aduna. Am mai avut încă un preot, dar era bolnav, nevolnic. A murit. L-am îngropat lângă Duszniki. Duminica se fac două săptămâni.

— Aşadar, aţi rămas… a mormăit Reynevan, am rămas fără alinare spirituală?

— Avem votcă.

Întunericul s-a lăsat repede şi destul de brusc – era deja douăzeci şi şase decembrie. Şi atunci s-au întors cei plecaţi în raid, patrulele, cavaleria lui Piotr Polonezul. Călăreţii se revărsau în incinta fortăreţei luminate de focuri.

— Vin! i-a raportat gâfâind Piotr Polonezul lui Królovec. Vin, frate! Neamţul Reynevan a spus adevărul, vin! Numai cavaleri, peste o mie de călăreţi! Au pe steaguri vulturii silezieni, se văd şi însemnele Opavei! Au coborât în vale, sunt deja lângă Kłodzko! Vor fi aici înainte de revărsatul zorilor!

— Şi vor ataca? a întrebat Jan Kolda. Intenţionau să facă la fel ca la Kłodzko, să atace coloana în marş. Dar când vor vedea că suntem pregătiţi? Vor ataca?

— Asta numai Dumnezeu ştie, a răspuns Królovec. Nu avem oricum nicio ieşire, trebuie să aşteptăm. Să ne rugăm, Luptători ai lui Dumnezeu. Tatăl Nostru, carele eşti în ceruri…

Era frig. A început să se cearnă o ninsoare măruntă şi uscată.

— Ce sat este acesta din faţa noastră?

— Mikowiec, Înălţimea Voastră. Şi mai departe este Schwedeldorf…

— Atunci a venit momentul! E momentul! Steagurile în faţă! Pornim în şarjă cu steagurile înainte!

Stegarii s-au mutat în frunte. Primul a ajuns în fruntea oastei steagul de luptă din Ziębice, cu vulturul pe câmpul pe jumătate negru, pe jumătate roşu. Alături de el s-a înălţat steagul episcopului, vulturi negri şi crini roşii. Lângă el a strălucit stindardul alb cu roşu al Opavei. Alături, stindardul din Świdnica, vulturi negri pe tabla de şah alb cu roşu. Şi vulturul negru al oraşului Wrocław.

Alături de Jan din Ziębice, îmbrăcat în armura lui de Milano, erau căpeteniile. Tânărul Václav, moştenitorul din Opava, prinţ de Głubczyce. Mikołaj Zedlitz din Alzenau, starostele din Otmuchów, cu o agrafă de aur pe scutul roşu, care conducea regimentul episcopului. Mareşalul episcopului, Wawrzyniec din Rohrau. Starostele din Gradków, Tamsz din Tannenfeld. Ajutorul de staroste Hinko Stosz, comandantul contingentului din Świdnica. Jerzy Zettritz, comandantul din Wrocław, uşor de recunoscut după capul roşu argintiu de taur pe blazon, comandantul din Wrocław.

— Înainte!

— Înălţimea Voastră! Tânărul Kurzbach, din patrulă!

— Vino încoace, vino! Şi vorbeşte! Ce veşti ai? Unde sunt husiţii?

— Sunt… a răspuns din şa cavalerul cu trei peşti de aur pe blazon. Sunt lângă Stary Wielisław…

— Nu sunt în marş?

— Nu. Au instalat tabăra.

Căpeteniile au murmurat. Hinko Stosz a înjurat. Tannenfeld a scuipat. Jan din Ziębice a întors calul.

— Nu contează! a răcnit. Nu contează!

— Se vede că spionul tău ne-a trădat, prinţe, a spus sec Jerzy Zettritz. S-a ales praful de elementul-surpriză. Şi acum ce facem?

— Nu contează, am spus! Atacăm!

— Fortăreaţa de care? a mormăit Wawrzyniec von Rohrau. Înălţimea Voastră… Cehii sunt pregătiţi…

— Nu sunt! l-a contrazis prinţul. Bielau nu a trădat. Nu e în stare! E un laş şi un slăbănog! Ştie că pot să-l strivesc oricând, pe el şi pe curva lui… Nu ar îndrăzni… Garantez că Královec nu ştie nimic despre noi, nu a instalat fortăreaţa de care, este tabăra obişnuită pentru popasul de noapte! Suntem superiori numeric! Ajungem acolo înainte de revărsatul zorilor, îi lovim în semiîntuneric, când sunt încă adormiţi, îi împrăştiem şi îi măcelărim. Nu fac faţă şarjei, îi sfâşiem! Dumnezeu e cu noi! E trecut de miezul nopţii, suntem în douăzeci şi şapte decembrie, ziua Sfântul Ioan Evanghelistul, patronul meu! În numele Domnului şi al Sfântul Ioan, înainte, domnilor cavaleri!

— Înainte! a strigat Václav din Opava.

— Înainte! a repetat şi Mikołaj Zedlitz, starostele din Otmuchów, parcă ceva mai puţin sigur de el.

— Înainte! *Gott mit uns!*

În carele de luptă din fortăreaţă, între care şi sub ele, aşteptau gata pregătiţi două mii şi jumătate de Luptători ai lui Dumnezeu. Alţi peste o mie dintre ei aşteptau în incinta închisă, gata să-i înlocuiască pe cei căzuţi şi răniţi. În mijlocul careului era grupat detaşamentul de asalt al Orfanilor, două sute de călăreţi în armură uşoară.

Focurile fuseseră stinse. Lângă care străluceau tăciunii roşii din jăratec.

— Vin! au raportat oamenii care se întorceau din *hlídka.* Vin!

— Fiţi gata! le-a comandat Královec hatmanilor. Reynevan, la mine!

— Vreau să lupt pe car. În prima linie. Te rog, frate!

Královec a tăcut mult timp, şi-a muşcat mustaţa. În lumina lunii nu i se putea vedea expresia.

— Înţeleg, a spus în cele din urmă. Sau, mai degrabă, ghicesc. Rămâi

lângă mine! Mergem amândoi când va veni momentul la luptă împreună cu cavaleria. O mie de călăreţi! Pe care, în câmp… pretutindeni, crede-mă sunt aceleaşi şanse să ţi se îndeplinească dorinţa de a muri.

Wagenburg, fortăreaţa din care de luptă, aştepta în concentrare şi în tăcere, o tăcere moartă, întreruptă rareori de fornăitul unui cal, de scrâşnetul unei arme sau de tusea unuia dintre luptători.

Pământul a început să se cutremure perceptibil. La început uşor, apoi tot mai puternic şi mai puternic. La urechile lui Reynevan a ajuns zgomotul înfundat de copite care loveau pământul îngheţat. Orfanii au început să tuşească nervoşi, caii să sforăie. Pe care şi sub ele licăreau focurile fitilurilor.

— Aşteptaţi, repeta din când în când Královec. Căpeteniile transmiteau ordinele mai departe.

Tropotul copitelor s-a intensificat. Era tot mai puternic. Nu mai exista nicio îndoială. Cavaleria grea ascunsă în beznă trecuse de la trap la galop. Ţinta şarjei era *wagenburg*-ul Orfanilor.

— Isuse Hristoase, a exclamat brusc Královec. Isuse Hristoase… Nu chiar aşa! Doar nu pot fi chiar aşa de proşti! Tropotul copitelor s-a intensificat. Pământul se cutremura. Lanţurile care legau carele zornăiau. Tăişurile ghizarmelor şi ale halebardelor scrâşneau şi scârţâiau, lovindu-se unele de altele. Mâinile încleştate pe mânere tremurau tot mai tare. Sa auzit o tuse nervoasă.

— Două sute de paşi! a strigat de la care Vilém Jeník.

— Fiţi gata!

— Fiţi gata! a repetat Jan Kolda. Ei, băieţi, strângeţi fundurile!

— O sută de paşi! Se văăăăd!

— Foc!

Fortăreaţa de care a strălucit în vâlvătaia celor o mie de ţevi.

Şi a răsunat bubuitul asurzitor al celor o mie de săgeţi.

În mijlocul nechezaturilor de cai, al zarvei, al trosnetelor şi pocnetelor, întunericul a fost brusc alungat de un foc. Mai întâi timid, abia licărind, înteţit apoi de vântul care bătea în zori şi a izbucnit cu putere şi furie. Acoperişurile de paie ale caselor din Schwedeldorf şi Stary Wielisław ardeau cu flăcări mari, strălucitoare, se aprinseseră şi stogurile de la Czerwona Góra, hambarele, şoproanele şi colibele de pe malul râului

Wielisławka. Unele focuri fuseseră aprinse din porunca lui Královec, pe altele le aprinseseră oamenii prinţului Jan din porunca acestuia, în momentul atacului. Scopul lor era acelaşi: să fie lumină. Suficient de multă lumină ca să se poată ucide.

Salva pornită de la fortăreaţa de care a avut efect mortal. Prima linie a şarjei a căzut ca spulberată de vânt sub ploaia de gloanţe şi de săgeţi care se izbeau de armură; linia a doua s-a năpustit peste grămada încâlcită de cai şi de oameni răsturnaţi, călcându-i în picioare, caii în atac se împiedicau şi se rostogoleau peste cei prăbuşiţi sau morţi, intrau în panică, îi azvârleau pe călăreţi din şa în mijlocul unui vacarm macabru de răcnete şi nechezaturi. Ţipetele cailor se amestecau cu urletele oamenilor, ridicându-se spre cerul nopţii.

De-abia a treia linie a ajuns la care şi, deşi avântul atacului ei fusese destul de mult frânat, fortăreaţa s-a cutremurat, a vibrat sub lovitura cavaleriei în armură. Carele s-au clătinat sub forţa presiunii. Dar au rezistat. Şi peste cavalerii presaţi în zidul fortăreţei s-a revărsat o avalanşă de fier. Striviţi de propriii camarazi care împingeau din spate, nu puteau nici să se retragă, nici să fugă, se apărau cum puteau de loviturile care cădeau peste ei. Bicele de luptă ale husiţilor, securile şi *morgenstern*-urile striveau coifurile, halebardele sfârtecau pieptarele, securile smulgeau braţele, suliţele şi lăncile străpungeau armurile. Ascunşi sub carele de luptă, arcaşii trăgeau cu arbaleta săgeată după săgeată în burţile cailor sau le tăiau picioarele cu coasa. Ţipetele, scrâşnetul de metal şi răcnetele se înălţau deasupra câmpului de luptă, focurile însângerate se reflectau în tăişul armelor.

Primul care s-a retras şi a plecat în dezordine a fost detaşamentul episcopului. Decimat de o salvă în timpul şarjei, se oprise în faţa *wagenburg*-ului şi rămăsese înfipt în desişul de suliţe, coase cu cârlig şi ghizarme, ca în ţepii unui arici uriaş. Văzând aceasta, Mikołaj din Zedlitz s-a pierdut de tot cu firea. A bâiguit nişte comenzi incoerente şi fără sens, apoi starostele din Otmuchów a întors brusc calul, a aruncat la pământ scutul cu agrafa de aur şi a luat-o la sănătoasa. În urma lui a pornit în galop şi mareşalul Wawrzyniec von Rohrau. După amândoi a fugit apoi tot regimentul. Adică ce mai rămăsese din el.

Următorul a fost Wacław, prinţul din Głubczyce, fiul lui Przemko de Opava. Wacław, pasionat de ştiinţele tainice, se gândise tot drumul la

horoscopul enigmatic pe care îl elaboraseră înainte de expediţie astrologii curţii. Acum, când cavalerii din Opava începuseră să cadă sub loviturile bicelor de luptă ale husiţilor, prinţul Wacław a recunoscut că nu este o conjunctură prielnică şi perspectivele sunt proaste. Şi că este momentul să se întoarcă acasă. La ordinul lui, tot contingentul din Opava s-a retras. În mare măsură cuprins de panică.

Jan din Ziębice, Hinko Stosz şi Jerzy Zettritz răguşiseră de câte ordine strigaseră. Cavalerii s-au retras de lângă *wagenburg* ca să se regrupeze. A fost ultima şi cea mai mare greşeală a căpeteniilor din luptă. Orfanii reuşiseră între timp să încarce puştile şi obuzierele, trăgătorii aveau deja în mâini culevrinele şi falconetele, arcaşii erau pregătiţi. În mijlocul vacarmului asurzitor, din fortăreaţa de care de luptă s-a înălţat din nou focul şi fumul şi o grindină ucigătoare de proiectile a căzut peste silezienii care se retrăgeau. Gloanţele şi săgeţile găureau din nou cu zgomot armurile, caii răniţi se rostogoleau din nou pe jos. Iar cei care mai erau în stare să meargă, au luat-o la fugă în dezordine.

Starostele de la Grodków, Tamsz din Tannenfeld, alerga cuprins de panică, depăşindu-şi toţi subordonaţii. Ajutorul de staroste Stosz fugise de pe câmpul de bătălie cu supravieţuitorii care mai rămăseseră din cavaleria de la Świdnica. Surzi la chemările disperate ale prinţului Jan şi ale lui Ziębice, cavalerii din Wrocław şi Ziębice fugeau în dezordine.

— Acum! a răcnit Jan Královec din Hrádek. Acuuum! Pe ei, Luptători ai lui Dumnezeu! Pe ei! Loviţi!

Din zidul fortăreţei au fost desprinse imediat câteva care, iar prin aceste spărturi s-a repezit în luptă cavaleria cehă. Cu cai mai uşori şi odihniţi, mai puţin îngreunaţi de armuri, călăreţii husiţi i-au ajuns într-o clipă din urmă pe silezienii care fugeau. Pe cei pe care îi ajungeau îi tăiau şi îi înjunghiau fără milă şi îndurare.

În urma cavaleriei, din spatele carelor de luptă a năvălit infanteria. Acum silezienii care fuseseră cruţaţi de săbiile cavaleriei, urmau să piară sub bicele de luptă.

— Pe ei! Săriţi pe ei!

Pe câmpul de bătălie s-a răspândit fumul şi mirosul de ars. Incendiile erau pe cale să se stingă. Dar la răsărit se înălţau zorile însângerate.

— Pe ei! striga Reynevan, galopând în şarjă între Salava şi Brázda din Klinštejn.

— Loveşte! Omoară!

I-au ajuns din urmă pe silezieni, s-au năpustit peste ei ca nişte vulturi şi s-a încins o încăierare sălbatică. Săbiile se loveau de armuri, din tăişuri zburau scântei. Reynevan lovea din răsputeri, striga, le dădea curaj tuturor. Silezienii părăseau lupta, fugeau. Reynevan a pornit în urmărirea lor. Şi atunci l-a zărit Zburătorul.

Zburătorul nu lua parte la luptă, nu avea această intenţie. Venise la Wielisław, mergând ascuns pe urmele oastei sileziene cu un singur scop. Şi cu un singur scop îi adusese aici pe cei zece Călăreţi Negri din Sensenberg. Prevăzând evenimentele, se năpustiseră peste câmpul de luptă ca nişte vampiri. Se roteau şi pândeau.

Zburătorul reuşise să-l zărească pe Reynevan absolut din întâmplare în vălmăşagul luptei, în agitaţia sălbatică şi în bezna luminată de focurile care licăreau ca nişte fulgere. Avusese o fărâmă de noroc. Dacă nu ar fi fost acea fărâmă, nici magia, nici haşişul nu l-ar fi ajutat cu nimic pe Zburător.

Când l-a văzut pe Reynevan, Zburătorul a strigat un ordin. Călăreţii Negri au întors caii toţi ca unul. Şuierând din spatele vizierelor, s-au repezit în direcţia indicată. Într-un galop nebun, tăind şi doborând pe cei care le stăteau în cale, sfârtecând, lovind şi călcând în picioare.

— *Adsumus! Adsuumuuus!*

Reynevan i-a văzut. Şi a încremenit.

Dar întâmplările şi fărâmele de noroc erau date oricui, nimeni nu avea monopol asupra lor. Mai ales în acea noapte. Când pedestrimea husită ieşise dintre carele de luptă în urma cavaleriei care îi gonea pe silezieni, unii dintre artilerişti lăsaseră tunurile şi porniseră şi ei la goană. Nu toţi. Unii dintre ei îşi iubeau atât de mult armele de foc, încât nici atunci când porneau în urmărire nu se despărţeau de ele. Obuzierele aveau afet cu roţi, astfel că erau de-a dreptul ideale pentru acest gen de manevre. Întâmplarea a făcut ca trei echipe de artilerie să-şi împingă şi să-şi tragă obuzierele în câmp exact în întâmpinarea Călăreţilor Negri. Văzând ce se petrece, echipele de artilerie au întors afetul. Şi au băgat fitilul în declanşator.

Grindina de bucăţele de plumb, resturi de fier şi cuie retezate nu însemna pentru Călăreţii înveşmântaţi în armuri decât o ploaie de mazăre, căci ricoşau ca boabele de mazăre când se loveau de pieptare. Însă datorită înclinaţiei ţevilor obuzierelor, majoritatea proiectilelor nimereau în cai. Şi făcuseră un adevărat masacru printre ei. Niciunul dintre cei zece cai nu a

scăpat neatins de salvă, niciunul dintre ei nu a rămas în picioare. Câţiva călăreţi au fost striviţi, pe câţiva i-au lovit copitele agitate. Alţii s-au prăbuşit la pământ, se ridicau clătinându-se, cu privirea tulbure din cauza haşişului. Nu le-a fost dat să-şi mai revină.

Din spatele carelor de luptă a ieşit ultimul detaşament al Orfanilor. Cei cu răni uşoare. Vizitiii carelor. Fierarii şi curelarii. Femeile. Adolescenţii. Înarmaţi cu ceea ce scăpaseră din mâini morţii. Orfanii i-au respins şi i-au rostogolit pe Călăreţii Negri cu furcile, cu partizane{261} şi ghizarme şi s-au năpustit pe cei răsturnaţi ca furnicile. Stâlpi, topoare, securi, măciuci şi ciocane se înălţau şi loveau în locurile nevralgice: în vizierele coifurilor, în şorţul din faţă, în cotieră, în genunchieră. Tăişurile cuţitelor, ale securilor şi secerilor pătrundeau în fantele din armură. Gâfâielile au fost înlocuite de strigăte sălbatice care îţi ridicau părul măciucă.

Călăreţii Negri mureau greu. Şi încet. Mult timp nu au vrut să se despartă de viaţă. Dar husiţii loveau, loveau, loveau şi loveau.

Până au reuşit.

Zburătorul a văzut totul şi Reynevan a văzut totul. Reynevan l-a văzut pe Zburător. Zburătorul l-a văzut pe Reynevan. S-au uitat unul la altul peste câmpul de bătălie însângerat cu ochii întunecaţi de ură. Până când Reynevan a răcnit sălbatic, a strunit calul şi a pornit în şarjă împotriva Zburătorului, agitând sabia.

Zburătorul a lăsat frâul, a ridicat ambele mâini cu un gest brusc, a executat un gest complicat în aer. A fost înconjurat în acelaşi moment de o aură vibrantă şi scânteietoare, în jurul mâinilor lui întinse a început să crească şi să se umfle o bilă de foc. Dar Zburătorul nu a reuşit să arunce vraja. Nu a apucat. Reynevan venea în galop, dinspre câmpul de bătălie năvălea spre Zburător un grup de călăreţi, gata, gata să-l apuce de gât. Dintre carele de luptă gonea un grup de pedeştri din Litomyšl, cu bice de luptă şi halebarde. Zburătorul a rostit blestemul, a fluturat din braţe ca din aripi. Sub privirile lui Reynevan şi ale Orfanilor uluiţi, din şaua armăsarului negru s-a ridicat fluturând din aripi o pasăre mare. S-a ridicat şi a zburat spre cer, ţipând sălbatic. A zburat şi a dispărut.

— Vrăjitorie! a răcnit Matěj Salava din Lípa. Vrăjitorii papistăşeşti! Pfui!

Ca să-şi descarce furia, a izbit armăsarul negru cu securea în frunte. Armăsarul negru a căzut în genunchi, apoi s-a răsturnat pe o parte, întinzând picioarele ţepene în sus.

— Acolo! a strigat Salava, arătând cu mâna. Acolo sunt, la naiba! Fug pe acolo! După ei, fraţilor! Să-i batem! Pentru Kratzau!

— Pentru Kratzau! Nu cruţaţi pe nimeni!

Jan din Ziębice se smulsese din încleştarea bătăliei şi fugea la galop cuprins de panică, storcând ultimele puteri din calul care gâfâia.

Se îndrepta spre nord, spre Schwedeldorf care ardea. Nu ştia exact încotro merge şi, de altfel, îi era indiferent. Năucit de frică, fugea încotro se duceau şi alţii. Cât mai departe de măcel.

A ajuns din urmă câţiva cavaleri care abia mai înaintau, pe caii albi de spumă.

— Risin? Borschnitz? Kurzbach?

— Înălţimea Voastră!

— Daţi pinteni, mai repede! Să fugim!

— Acolo… a bâiguit Hyncze Borschnitz, arătând într-o direcţie. Dincolo de râu…

— Daţi pinteni!

Ideea cu râul s-a dovedit proastă. Cea mai proastă cu putinţă. Nu numai că pe fundalul caselor care ardeau din Schwedeldorf erau vizibili ca-n palmă, dar malurile pârâului erau o mlaştină care nu îngheţa niciodată. Când copitele cailor au spart pojghiţa subţire de gheaţă de la suprafaţă, caii grei ai cavalerilor s-au împotmolit şi s-au scufundat adânc, unii dintre ei până la burtă.

Înainte să înţeleagă pe deplin gravitatea situaţiei, urmăritorii i-au ajuns şi erau înconjuraţi de călăreţii husiţi cu coifuri înalte şi kapaline[{262}]. Risin a gemut, străpuns de suliţe.

Kurzbach a scâncit şi s-a ghemuit în şa. A primit o ghioagă în cap şi s-a prăbuşit sub cal. Borschnitz a răcnit, a rotit sabia în jurul lui, ceilalţi i-au urmat exemplul. Jan din Ziębice îşi pierduse sabia în fugă. Văzându-se înconjurat de husiţi, a apucat securea care atârna de şa, a fluturat-o şi a strigat câteva înjurături; cuprins de panică, a mânuit atât de neîndemânatic securea, încât aceasta i-a alunecat dintre degete şi a zburat. Husiţii l-au înconjurat din toate părţile. A primit lovituri în spate, apoi în cap, sub coif s-a auzit un bufnet înfundat, Jan din Ziębice a alunecat din şa, a căzut. A dat să se ridice, a mai primit o lovitură într-o parte, aceasta i-a îndoit armura, iar armura i-a rupt coastele, prinţul se sufoca, gâfâia, nu mai putea respira. A fost lovit din nou, a căzut pe spate, a văzut cum curge sângele pe gheaţa

sfărâmată din jurul lui. Auzea cum gâfâie alături de el Kurzbach, străpuns de săbii. Cum strigă doborât Borschnitz. Şi a început şi el să ţipe.

— Iertare! Iertareeee! a răcnit Ziębicki, smulgându-şi coiful din cap. Sunt prinţul…

— *Hodie mihi, cras tibi.*

Prinţul s-a cutremurat. L-a recunoscut pe Reynevan. Reynevan i-a pus piciorul pe piept. Şi a ridicat ceea ce ţinea în mâini. Prinţul a văzut ce este. Şi i s-a făcut rău.

— Nuuu! a scheunat ca un câine. Nu face asta! Am dat ordine! La Ziębice! Fata va pieri! Dacă mă atingi, fata moare! Reynevan a ridicat sus suliţa cu cârlig. Şi a înfipt-o cu avânt, din toate puterile, în burta prinţului. Tăişul special, cu patru laturi, a străpuns şorţul armurii. Prinţul a răcnit de durere, a strâns spasmodic picioarele, a apucat mânerul cu ambele mâni. Reynevan a împins-o cu piciorul, ţintuindu-l de pământ. Lumea din jur a devenit orbitor de strălucitoare, albă, transparentă.

— Răscumpărare! a gemut Jan. Plătesc răscumpăraaare! Auuur! Isuuuse Hristoaaase! Înduraaare!

Reynevan şi-a luat un avânt puternic. Tăişul suliţei s-a înfipt cu un scrâşnet în spaţiul dintre pieptar şi şorţ, a intrat până la cârlig. Jan Ziębicki a răcnit, s-a sufocat, sângele i-a ţâşnit din gură pe bărbie şi pe armură.

— Milăăă… Milăăă… Oooooh…

Reynevan s-a luptat un timp cu tăişul înţepenit, apoi l-a smuls afară. A ridicat suliţa şi a lovit. Lama a străpuns platoşa. Prinţul Jan nu mai putea ţipa. Doar gemea. Şi vomita. Sângele ţâşnea de trei picioare în sus.

Reynevan şi-a proptit talpa de pieptar, a smuls suliţa, încercând să scoată tăişul înţepenit.

— Ştii ce, Bielau? a spus Jan Kolda care stătea lângă el. Cred că îi ajunge.

Reynevan a dat drumul suliţei, reuşind cu greu să-şi descleşteze degetele. A făcut un pas înapoi. Tremura puţin. S-a stăpânit. Kolda a mârâit prelung şi a scuipat.

— Îi ajunge, a repetat. Chiar îi ajunge.

— Da, probabil că da, a încuviinţat din cap Reynevan. Absolut!

Iată aşa a pierit şi de acest epitaf a avut parte Jan, prinţ de Ziębice, Piast din neamul Piaştilor, urmaş în linie directă al lui Siemowit şi Mieszko, sânge din sângele şi trup din trupul lui Bolesław cel Viteaz şi Bolesław

Gură-Strâmbă. A pierit la douăzeci şi şapte decembrie anul 1428, adică, aşa cum ar spune letopiseţul, *vicesima septima de mensis Decembris Anno Domini MCCCCXXVIII.* A pierit în lupta de lângă satul cu numele Stary Wielisław, cam la o milă vest de Kłodzko. Aşa cum afirmă unele letopiseţe, a pierit la fel ca stră-stră-şi-mai-nu-ştiu-cum-moş al lui, Henric cel Pios: *pro defensione christiane fidei et sue gentis.* Alţii spun că a murit din propria prostie. Oricum ar fi, a pierit. A murit.

Iar linia bărbătească a Piaştilor de Ziębice s-a stins odată cu el.

Dar lupta mai continua. Unii silezieni, care nu puteau sau nu voiau să fugă, opuneau o rezistenţă înverşunată. Se strânseseră într-un cerc şi ripostau cu furie atacurilor Orfanilor. Unii luptau individual. Ca Jerzy Zettritz, comandantul luptătorilor din Wrocław. Doi cai fuseseră deja ucişi sub Zettritz, primul chiar la începutul bătăliei lângă fortăreaţa de care, celălalt în timp ce fugea. Dar nu avea unde să fugă. Fără coif şi cu părul năclăit de sânge, Zettritz era rănit şi la picior, o ghizarmă husită îl lovise în coapsă, străpungând platoşa făcută la Nürnberg. Sângele se scurgea pe acoperitoarele de şolduri. Rezemându-se de o salcie de pe o limbă de pământ, Zettritz se clătina şi abia se ţinea în picioare, dar lovea vitejeşte cu sabia lungă ţinută cu ambele mâini, respingându-i pe atacatorii care îl înconjurau, pe cei mai încăpăţânaţi îi lovea cu zgomot. Era deja înconjurat de un cerc de oameni pe care îi doborâse, când unul dintre cehi a reuşit să-l înjunghie cu o lance în obraz atât de tare, că dinţii sparţi au scrâşnit. Zettritz s-a clătinat, dar a rămas în picioare. A scuipat sânge pe pieptar, a înjurat urât. Şi i-a respins pe atacatori cu lovituri puternice cu sabia.

— Pe onoarea mea, domnule Zettritz, a strigat Brázda din Klinštejn, apropiindu-se. Poate că ajunge?

Jerzy Zettritz a scuipat sânge. Gâfâia din greu. A ridicat sabia apucând-o de tăiş, semn că se predă. După care a leşinat.

— Dumnezeu a învins, a rostit cu o voce obosită Jan Královec din Hrádek. Aşa a vrut Dumnezeu, a adăugat fără patimă. A fost retezat cornul lui Moab şi braţul lui a fost frânt.

— Dumnezeu a învins! a ridicat Piotr Polonezul sabia însângerată. Am învins, Luptători ai lui Dumnezeu! Cavalerimea germană arogantă zace aici în praf! Cine ne va mai opri acum?

— Ne-am răzbunat pentru Kratzau! a strigat Matěj Salava din Lípa,

ştergându-şi sângele de pe faţă. Dumnezeu e cu noi!

— Dumnezeu e cu noi!

Strigătul triumfal ieşit dintr-o mie de piepturi ale Luptătorilor lui Dumnezeu parcă risipise în sfârşit semiîntunericul şi ceţurile. Ziua se înălţa luminoasă, răzbătând prin fumul pârjolului. *Dies illucescens.*

— Trebuie să plec, a repetat Reynevan, stăpânindu-şi cu toată puterea voinţei nevoia de a scrâşni din dinţi. Trebuie să plec, frate Jan.

— I-am zdrobit, a repetat Jan Královec din Hrádek. Am retezat cornul lui Moab. Jan din Ziębice e mort, Świdnica şi Wrocław decimate. Acum nimeni nu ne mai poate opri. Silezia este la dispoziţia noastră. Vrei să te răzbuni? Vino cu noi.

— Trebuie să plec.

Soarele se strecura printre nori. Se prevestea o zi geroasă. Douăzeci şi şapte decembrie 1428. Luni după Naşterea Domnului.

Královec a oftat adânc.

— Ei, dacă trebuie, trebuie… Atunci pleacă. *Spánembohem!*[{263}]

Pe capul spânzuratului şedea o cioară.

Ziua, deşi geroasă, era frumoasă şi însorită, iar vântul nu sufla aproape deloc. Spânzuratul se legăna numai uşor şi se răsucea pe funia care scârţâia, ceea ce se pare că pe cioară nu o deranja deloc. Pasărea îşi înfipsese ghearele în ce mai rămăsese din părul cadavrului şi ciugulea calm şi metodic ce mai era de ciugulit de acolo.

Ţiglele de pe acoperişurile din Ziębice străluceau în soarele de decembrie. Drumul spre Poarta Oraşului era plin de refugiaţi. Vestea despre venirea husiţilor se răspândise repede, după cum se vede.

Reynevan a bătut cu palma gâtul calului plin de spumă. Parcursese cele şase mile care despart Stary Welisław de Ziębice într-un timp record: o oră şi jumătate. Rezultatul era că scosese sufletul din cal. Pe ultima parte a drumului, acesta abia mai păşea. Şi asta cu pauze.

Cioara s-a ridicat croncănind de pe capul spânzuratului şi s-a aşezat mai sus, pe grinda orizontală a spânzurătorii.

— Reinmar din Bielawa, după cum presupun?

Omul care îi adresase întrebarea apăruse nu se ştie de unde. De parcă ar fi crescut din pământ. Călărea pe un cal bălţat. Era îmbrăcat ca un orăşean. Avea o faţă oarecare şi vorbea cu accent polonez.

— Reinmar din Bielawa, fireşte, şi-a răspuns omul singur. De fapt, vă aşteptam aici, Înălţimea Voastră.

În loc să răspundă, Reynevan a întins mâna după sabie. Omul cu chip obişnuit nici măcar nu a tresărit.

— Am aşteptat fără intenţii rele. În primul rând, ca să vă transmit informaţii. O informaţie importantă. Pot să vorbesc? Mă ascultaţi calm până la capăt?

Reynevan nu avea intenţia să încuviinţeze. Necunoscutul a observat. Când a vorbit din nou, vocea i se schimbase. Răsunau în ea note metalice şi răutăcioase.

— Nu ai de ce să te duci în oraş, Reinmar din Bielawa. Ai mers repede, nu ai cruţat calul. Totuşi ai întârziat.

Reynevan se lupta cu disperarea care pusese brusc stăpânire pe el. Se lupta cu slăbiciunea. Şi-a recăpătat controlul asupra inimii care i se zbătea nebuneşte. Şi-a ascuns mâinile, care începuseră să tremure, în spatele oblâncului şeii. A strâns din fălci până au început să îl doară.

— Domniţa pe care te grăbeşti să o salvezi nu este în Ziębice, a spus străinul. Stai liniştit! Nu face nicio prostie! Răbdare, pacienţă, te rog să ai răbdare. Ascultă-mă…

Reynevan nu intenţiona să asculte. A scos sabia şi a dat pinteni calului. Calul s-a încordat, a dat din copite, a pufnit, a fornăit şi a întors capul. Dar nu a înaintat niciun pas.

— Mai multă pacienţă, a repetat necunoscutul. Nu face prostii. Calul tău nu se clinteşte din loc, iar tu nu te vei apropia de mine. Te rog să mă asculţi până la capăt.

— Vorbeşte. Spune ce e cu Jutta.

— Domniţa Jutta de Apolda este teafără şi nevătămată. Dar a plecat din Ziębice.

— De unde… Reynevan a oftat adânc. De unde să ştiu că nu minţi?

Necunoscutul a zâmbit răutăcios.

— *Veritatem dicam, quam nemo audebit prohiberd*[{264}] – latina lui bună îl trăda pe polonez la fel ca şi accentul. Am considerat că nu se află în siguranţă în mâinile prinţului Jan. Că oamenii în grija cărora a lăsat-o nu îi garantează intangibilitatea corporală. De aceea, am decis să o salvăm pe domniţa Jutta din închisoarea de la Ziębice. Am avut noroc şi am salvat-o. Şi am luat-o ca să mă exprim aşa, *sub tutelam.*

— Unde se află acum?

— Într-un loc unde este în siguranţă. Calm, tinere, calm. Nu o ameninţă nimic. Nu i se va clinti niciun fir de păr din cap. Aşa cum am spus, este sub protecţia noastră.

— Adică sub protecţia cui? La naiba, sub protecţia cui?

— Eşti uimitor de neinteligent.

— Inchiziţia?

— *Tu dicis,* a zâmbit necunoscutul. Tu ai spus.

Reynevan a încercat din nou să împingă calul înainte, dar acesta a fornăit din nou şi a tropăit din copite pe loc.

— Pe alţii îi ardeţi pe rug pentru magie, a scuipat. Ipocriţi netrebnici! Nu întreb ce vreţi de la mine şi nici care este scopul şantajului, dar bănuiesc despre ce este vorba. Şi vă previn în mod cinstit: tocmai am ucis un fecior de curvă şantajist. Şi sunt ferm hotărât să-i ucid şi pe următorii, pe toţi care vor apărea. Repetă-i asta lui Grzegorz Heincze. Iar pe tine, solule, am să te ţin minte, să fii sigur. Nu vei şti nici ziua, nici ora.

— Pacienţă, Reinmar, pacienţă – a strâmbat din buze necunoscutul. Stăpâneşte-te şi controlează-ţi comportamentul. Căci lipsa de control poate avea consecinţe neplăcute, greu de prevăzut. Consecinţe foarte neplăcute.

— Pentru Jutta? Înţeleg.

— Nu înţelegi. Pune sabia la loc şi ascultă-mă. Mă asculţi până la capăt?

— Am încotro? Căci altfel vor fi consecinţe neplăcute. Iar Jutta este în ghearele voastre. În beciurile voastre…

— Nu este în niciun beci, l-a întrerupt necunoscutul. Nimeni nu-i va face rău, nu o va atinge nici cu un deget, nu o va vătăma şi nu-i va păta onoarea. Jutta de Apolda este sub protecţia noastră. Fireşte, este izolată… De altfel, cu ştiinţa şi cu aprobarea mamei ei, doamna Agnes, soţia paharnicului din Schönau. Domniţa Jutta se află într-un loc în siguranţă, îndepărtată şi izolată de pericolele acestei lumi. De anumite idei, care au dus-o cândva pe rug pe Maifreda de Pirovano. Şi de tine. Mai ales de tine. Şi deocamdată domniţa Jutta va rămâne izolată şi îndepărtată.

— Deocamdată?

— Până când…

— Până când anume? Când o eliberaţi?

— Când va veni vremea. Şi cu anumite condiţii.

— Asta este! a scrâşnit Reynevan, încercând în continuare fără folos să clintească armăsarul din loc. La obiect! Ascult! Care sunt condiţiile? Pe cine trebuie să trădez de astă dată? Pe cine să vând? Pe cine să trimit la moarte?

Iar dacă fac ce vreţi, mi-o daţi pe Jutta, da? Sau poate mai adăugaţi şi treizeci de arginţi?

— Pacienţă! a ridicat mâna necunoscutul. Nu te ambala, nu o lua la galop! Ţi-am spus ce am avut de spus. Acum întoarce-te la ai tăi. La Orfani care, aşa cum spun zvonurile, merg spre nord şi vor fi aici dintr-un moment în altul. Întoarce-te! Şi aşteaptă veşti de la noi. Preacinstitul Heincze îţi transmite să reflectezi la cuvintele proorocului Osea: căile Domnului sunt simple; pe ele păşesc cei drepţi, dar păcătoşii se împiedică pe ele. A venit timpul să încetezi să te mai împiedici, Reinmar din Bielawa. E timpul să te întorci pe căile simple. Vom încerca să te ajutăm.

— Nu mă îndoiesc că veţi încerca.

— Aşteaptă veşti. Te vom găsi.

— Sunteţi chiar aşa de siguri că mă veţi găsi?

— Te vom găsi – a răspuns zâmbind, trimisul Inchiziţiei. Fără dificultate. Căci eşti ca măghiranul. Apari des. În toate felurile de mâncare. Mă numesc Łukasz Bożyczko.

— Am să ţin minte.

Łukasz Bożyczko a zâmbit, fără să-i pese câtuşi de puţin – cel puţin în aparenţă – de ameninţarea care răsuna în vocea lui Reynevan. Şi-a aruncat mantia pe umăr. A întors calul bălţat. I-a dat pinteni. Şi a pornit în galop spre Poarta Oraşului. Spre care se îndreptau tot mai mulţi fugari.

Reynevan a privit mult timp în urma lui. Murea de oboseală şi de nesomn. Dar ştia că nu are timp nici de odihnă, nici de somn. A tras de căpăstru, a întors calul spre Frankenstein. Calul a fornăit. Drumul era plin de oameni. Veştile despre Orfanii care veneau în atac s-a răspândit cu iuţeala fulgerului. Silezia era din nou cuprinsă de panică.

Iar Jutta era în mâinile Inchiziţiei.

Spre sud, cerul se acoperea de nori şi se întuneca, prevestind viscol.

Şi alte lucruri mult mai rele.

Sfârşitul celui de-al doilea tom

NOTELE AUTORULUI

Capitolul 1

„… cele cinci sute de grivne furate de la colectorii de taxe” – grivna (în ţările neslave este numită marcă) era o unitate de plată, dar nu monetară. Însemna o masă de jumătate de pfund de argint pur, din care se băteau, în principiu, 60 de monede, adică o cantitate mare de groşi praghezi. Situaţia a rămas aşa până în preajma anului 1300, după care au început să se bată tot mai mulţi groşi dintr-o jumătate de pfund, ceea ce a făcut să scadă conţinutul de materie primă din monedă. Câţi groşi se băteau de fapt dintr-o grivnă depindea de cât de mult dorea stăpânitorul să-şi stoarcă supuşii. După cum se vede, de atunci nu s-au schimbat prea multe sub acest aspect.

„…Jakoubek din Vřešovice, hatmanul din Bilina” – La husiţi „hejtman” (lat. *capitaneus)* era pur şi simplu căpetenie, mai apropiat ca sens de atamanul cazac – care derivă, de altfel, tot direct din germ. *Hauptmann.* La husiţi „hejtman” era comandantul unui car de luptă şi al echipajului acestuia de 16 – 21 de oameni. „Hejtman” mai putea să însemne nu numai căpetenie militară, ci şi o funcţie administrativă – titlul de „hejtman zemský” putea fi înţeles ca „staroste”. Aşa se întâmplă în cazul concret al lui Jakoubek din Vřešovice – titlul de „Hejtman al Bilinei” îl făcea guvernator al localităţii şi al districtului, dar şi al contingentului militar din Bilina, al aşa-numitei „gărzi municipale”.

Capitolul 2

„Scutierii lui Jan Miestecki…” – cuvântul „panosza” în limba şi în tradiţia cehă şi polonă medievală avea câteva sensuri, printre care cele mai răspândite erau: tânăr care încă nu este calificat în serviciul unui cavaler, adică pur şi simplu scutier (armiger). Începând din secolul al XVII-lea, cuvântul şi-a schimbat sensul în polonă şi a început să însemne un bogătaş înfumurat, sens care se regăseşte astăzi în verbul „panoszyć się” a face pe grozavul.

Capitolul 7

„… familia mea este de ani de zile vasala familiei Bergow…” – nobilimea cehă şi moravă, spre deosebire de cea poloneză, unde fiecare

judeţ era „egal cu voievodatul” se împărţea în stări. Rangul cel mai înalt îl avea starea domnilor, alcătuită din nobilimea cea mai veche şi mai bogată. Moşiile panilor cehi erau adesea atât de mari şi de întinse, încât erau numite „state” *(panství* – acest cuvânt a fost preluat şi în limba polonă, unde denumeşte o organizaţie politică). Nobilimea inferioară cuprindea vlădicile (domnii) şi cavalerii. Cel mai jos în ierarhie se aflau clienţii *(clientes),* numiţi şi mani – nobili săraci, fără moşii, obligaţi să rămână în slujba nobililor bogaţi. Sau a clerului – a episcopilor şi arhiepiscopilor, care aveau armate întregi de mani.

Capitolul 18

„… o armată de peste şapte mii…” – am găsit surse în care se afirmă că efectivele husiţilor la Nysa au fost de douăzeci şi cinci de mii de oameni. Autorii se lăsaseră probabil influenţaţi de propaganda Vogelsang. Sau se bazau pe sursele germane, care, exagerând efectivele husite, explicau şi justificau înfrângerile prin „superioritatea numerică copleşitoare a duşmanului”. În realitate, armata Táborului împreună cu Orfanii (iar la Nysa a luptat numai Táborul, fără Orfani) nu au fost niciodată în stare să strângă pentru o expediţie mai mult de cincisprezece – optsprezece mii de oameni, iar de obicei erau numai şapte – nouă mii. Proporţia obişnuită de cavalerie şi infanterie la husiţi era de unu la zece. Plus carele de luptă, de regulă unul la douăzeci – douăzeci şi cinci de pedeştri.

„… un cântecel care ridica bilanţul la trei mii.” – unele surse (chiar cehe!) sprijinindu-se probabil tocmai pe cântecele soldăţeşti, ridică pierderile silezienilor la Nysa până la patru şi chiar nouă mii de morţi. Este o exagerare, dacă nu chiar o prostie. În bătăliile recunoscute drept cele mai mari şi mai sângeroase din vremea husiţilor, pierderile cele mai mari ale părţii învinse au fost, după cele mai noi cercetări: la Vyšehrad – între 300 şi 500 de morţi, la Malešov, aproximativ 1500, la Ústí pe Elba – 4000, la Hiltersried în Palatinatul de Sus – 1200 (de husiţi!), în Austria la Waidhofen – 900 (tot husiţi), la Lipany – 1300. La Nysa pierderile învinşilor nu puteau fi mai mari. M-am oprit la aproximativ o mie şi nu cred că am greşit foarte mult.

Capitolul 23

În erotica populara (versurile sunt prelucrate de mine) este un refren

german care se referă la proprietăţile magice şi afrodiziace ale pătrunjelului şi ale socului negru. Socul negru, plantă dedicată Marii Zeiţe, care înfloreşte în preajma Nopţii de Sânziene, a Solstiţiului de Vară, era puternic legată de magia erotică. Referirea la „vinul roşu şi vinul alb” este o alegorie a pierderii virginităţii. Textele sunt prelucrate după *Hexenmedizin,* Claudia Müller-Ebeling, Christian Rätsch, Wolf Dieter Storl, At Verlag, Aarau, 1999.

ARMADA // science-fiction / **fantasy** / thriller

ANDRZEJ SAPKOWSKI

TRILOGIA HUSITĂ · CARTEA A II-A

LUPTĂTORII LUI DUMNEZEU

Anul Domnului 1427

Îți amintești cum a fost? În primăvară, Papa Martin al V-lea a anunțat bula Salvatoris omnium, în care a proclamat necesitatea unei noi cruciade împotriva ereticilor cehi. În locul lui Orsini, care era bătrân și rușinos de incompetent, Papa Martin l-a numit cardinal pe Henry Beaufort. Beaufort a trecut la fapte: a ordonat o cruciadă pentru a-i pedepsi pe husiți, trecându-i prin foc și sabie.

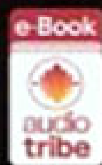
De cealaltă parte, raidurile Luptătorilor lui Dumnezeu au lăsat în urmă numai cenușă și cadavre. Reynevan, medic prin educație și vocație, a luat parte la bătălii sângeroase. A fost luat prizonier de multe ori, dar a trecut cu bine prin toate necazurile. Când căpeteniile husite i-au încredințat o misiune secretă periculoasă, Reynevan a fost silit să iasă din ascunzătoare. Acum, el încearcă să răzbune moartea fratelui său și să-și găsească iubita.

Plin de acțiune captivantă, de întorsături și mistere, condimentat cu magie și cu talentul de povestitor al lui Sapkowski, al doilea roman din TRILOGIA HUSITĂ va fi, fără îndoială, pe gustul tuturor fanilor seriei WITCHER.

„Proza energică și satirică a lui Sapkowski, precum și decorul neconvențional fac din această carte un fantasy istoric extrem de plăcut."
Booklist

[1] „Pământ african, unde sunt lei”, în lb. latină, în original (n. red.).
[2] Denumire istorică folosită în Europa pentru China (n. tr.).
[3] Denumirea folosită de greci pentru insula Sri Lanka (n. tr.).
[4] Insulele Virgine Britanice (n. tr.).
[5] Denumire istorică pentru Japonia (n. tr.).
[6] Teolog şi filosof creştin saxon (1096-1141) (n. tr.)
[7] În latină, Petrus Aliacensis (1351-1420), teolog, astrolog şi cardinal francez (n. tr.).
[8] Probabil Sir John Mandeville, autorul unor memorii de călătorie care s-au bucurat de mare popularitate în perioada 1357–1371, datorită unei prime traduceri în lb. franceză (n. tr.).
[9] „Unde estul se îmbină cu nordul”, în lb. latină, în original (n. red.).
[10] Henric Navigatorul (1294-1460), considerat iniţiatorul marilor descoperiri geografice (n. tr.).
[11] „Lipitori, corali, caracatiţe, crustacee, crabi, peşti”, în lb. latină, în original (n. red.).
[12] „(Altele) similare acestuia”, în lb. latină, în original (n. red.).
[13] „Navigatul e necesar”, în lb. latină, în original (n. red.).
[14] Descrierea unei rute portugheze de navigaţie, realizată pentru echipajele navelor (n. red.).
[15] Hărţi de navigaţie folosite în Evul Mediu (n. red.).
[16] „Ceea ce era de demonstrat”, în lb. latină, în original (n. red.).
[17] Cardinal legat trimis de papă pentru a-l reprezenta personal într-o misiune temporară importantă (n. red.).
[18] Vechi titlu pentru conducătorul din Bavaria sau Renania (n. tr.).
[19] În Sfântul Imperiu Roman, Landfrieden era „pacea pământului”, un contract de renunţare la forţă în schimbul recunoaşterii unor pretenţii legale (n. tr.).
[20] „Capitala regatului”, în lb. latină, în original (n. red.).
[21] Titlu pe care şi-l atribuiseră luptătorii husiţi (n. tr.).
[22] Jan Želivký (1380-1422), preot şi predicator husit radical, cel mai important reprezentant al chiliasmului ceh (n. tr.).
[23] Jan din Rokycana (1396-1471), teolog husit, arhiepiscop al bisericii calixtine (n. tr.).
[24] Denumire dată husiţilor, deoarece, printre altele, cereau la fel ca laicii să se împărtăşească cu vin, din potir (calix), asemenea preoţilor (n. tr.).
[25] Armură scurtă, cu mâneci din zale (n. tr.).
[26] Nume proprii cehe cu rezonanţă comică sau obscenă în polonă (n. tr.).
[27] „În viitor”, în lb. latină, în original (n. red.).
[28] „În ambele feluri”, în lb. latină, în original. Este vorba de împărtăşania şi cu pâine, şi cu vin pentru laici, care era una dintre revendicările husiţilor (n. red.).
[29] Prokop Holý, ulterior numit Prokop cel Mare (1380-1434), preot radical husit, politician şi comandant militar, şeful neoficial al comunităţii taborite cehe. Poreclit Holý „bărbieritul”, deoarece

nu purta barbă (n. tr.).
{30} Diviš Bořek din Miletínek († 1438), hatman husit, colaborator apropiat al lui Žižka, ulterior devenit moderat şi oponent al reprezentanţilor acestuia (n. tr.)
{31} Vas ritual, folosit în bisericile romano-catolice, numit şi ostensor (n. tr.).
{32} Cântecul de luptă al husiţilor, în lb. cehă, în original (n. tr.).
{33} Exerciţii de argumentaţie teologică (n. red.).
{34} Denumire pentru amfiteatrul unei universităţi (n. red.).
{35} Bohuchval Neplach – numele lui în lb. cehă înseamnă „Cel care laudă pe Domnul Nesperiatul" (n. tr.).
{36} Conform povestirilor din ciclul regelui Arthur, era stăpânul castelului magic în care era ţinută mama acestuia (n. tr.).
{37} În poemul Parsifal, de Wolfram von Eschenbach, autorul elucidează originea miturilor Sfântului Graal, atribuind-o unui anume Flagetanis, descendent al regelui Solomon (n. tr.).
{38} Feirefiz şi Titurel sunt personaje din operele lui Wolfram von Eschenbach (n. tr.).
{39} Astăzi, Bratislava (n. tr.).
{40} „Dumnezeu învinge!"; „Adevărul învinge!"; „Pe tine, Dumnezeule, Te lăudăm!", în lb. latină, în original (n. red.).
{41} Astăzi, Piaţa Sfântul Venceslav, arteră principală din Praga (n. tr.).
{42} Este vorba de prima defenestrare (aruncare pe fereastră) din Praga (30 iulie 1419), când mulţimea, nemulţumită că autorităţile încinseseră câţiva husiţi în primărie, a intrat în localul acesteia şi i-a aruncat pe fereastră pe consilierii municipali, care au căzut în vârful suliţelor răsculaţilor din stradă (n. tr.).
{43} Anacronism. Vestitul manual de luptă cu armele albe a fost scris şi publicat ceva mai târziu, în jurul anului 1443. În cazul lucrării *Flos duellatorum* a lui Fiore da Cividale, lucrarea era cunoscută deja din 1410 (n. a.).
{44} „Odihnească-se în pace", în lb. latină, în original (n. red.).
{45} „Teama nocturnă", în lb. latină, în original (n. red.).
{46} „Stăm înaintea ta", titlul unei rugăciuni, în lb. latină, în original (n. red.).
{47} Este vorba despre asasini (hasasini), supranumiţi „fumătorii de haşiş", membri ai unei secte ilslamice şiite care aveau obiceiul să se drogheze înainte de a a-şi ucide victimele.
{48} „Ai grijă să nu cazi", în lb. latină, în original. În statul roman, când senatul sărbătorea un comandant învingător, un sclav care stătea în spatele lui avea poruncă să-i repete din când în când: *„Respiciens post te, hominem mmento te; cave, ne cadas"* („Priveşte în spate, aminteşte-ţi că eşti om; ai grijă să nu cazi.") Cu alte cuvinte: Nu te mândri cu onorurile şi distincţiile, perseverează pe calea meritelor, căci poporul care ştie să te răsplătească, va şti şi cum să te piardă în neant (n. a.).
{49} Nu ştii, fiule, nici ziua, nici ora." Matei 25, 13, în lb. latină, în original. În continuarea cuvântării,

Samson prevede fără greşeală viitorul. Jan Smiřický din Smiřice a supravieţuit luptelor husite, a ieşit din ele cu o avere mare şi cu moşii întinse în Cehia de nord. A început însă să comploteze împotriva lui Gheorghe de Poděbrady; a fost acuzat şi condamnat pentru trădare de ţară în anul 1453 şi a fost decapitat (n. a.).

{50} Expresie care se referă la a lăsa la urmă cea mai bună parte a unei mâncări, pentru a-i păstra gustul plăcut, în lb. franceză, în original (n. red.).

{51} Ţine minte că eşti om", în lb. latină, în original (n. red.).

{52} „Doar Scriptura" în lb. latină, în original (n. red.).

{53} Pe 6 iulie, la Konstanz, a murit ars pe rug ca eretic Jan Hus, fost rector al Universităţii din Praga, teolog şi reformator al bisericii, de la al cărui nume şi-au luat denumirea mişcarea husită şi războaiele husite (n. tr.).

{54} „Tot răul de la cler", în lb. latină, în original (n. red.).

{55} „Doctor în medicină", în lb. latină, în original (n. red.).

{56} „Permisiunea de a preda", în lb. latină, în original (n. red.).

{57} „De ce întinzi o cursă vieţii mele?", I Samuel 28:9, în lb. latină, în original (n. red.).

{58} „Nu ţi se va întâmpla niciun rău", I Samuel 28:10, în lb. latină, în original (n. red.).

{59} „Mare necromant", în lb. latină, în original (n. red.).

{60} „Cremotartar", substanţă pietroasă, acră, care se pisează şi se foloseşte ca medicament, în lb. latină, în original (n. red.).

{61} Unguent făcut din muguri de plop, având diverse întrebuinţări medicale, în lb. latină, în original (n. red.).

{62} „Fericiţi cei fără de prihană", în lb. latină, în original; *Cthulhu fhtagn* – „Cthulu (aşteaptă) visând", formă prescurtată a rugăciunii lui Cthulhu, personaj mitologic fictiv din *Chemarea lui Cthulhu* de H.P. Lovecraft (n. red.).

{63} Cărţi de antidoturi şi reţetare, în lb. latină, în original (n. red.).

{64} „Preavenerabil şi distins", în lb. latină, în original (n. red.).

{65} O formulă secretă, tainică şi polisemantică a alchimiştilor, folosită adesea pentru descrierea procesului de transmutare – transformarea metalelor nenobile în metale nobile. Acronimul este interpretat cel mai adesea ca literele de la începutul formulei *Visita Inferiora Terrae Recficicando Invenies Occultum Lapidem,* adică „Cercetează sferele inferioare ale Pământului, perfecţionează-le şi vei găsi piatra ascunsă". Este vorba, fireşte, despre piatra filosofală, vestita lapis philosophorum (n. a.).

{66} Cuptor folosit în alchimie pentru a furniza o căldură uniformă şi constantă (n. tr.).

{67} „Albire/ înnegrite", termeni alchimici, etape ale procedeului de obţinere a pietrei filosofale, în lb. latină, în original (n. red.).

{68} „Cap mort", substanţă reziduală obţinută în urma unui proces alchimic, simbol al declinului şi al

degradării, în lb. latină, în original (n. red.).

{69} În germană, în original, o combinaţie de exclamaţii cu tentă religioasă imposibil de tradus, spusă în semn de nemulţumire şi cu furie (n. red.).

{70} „O totală încurcătură! La dracu', la dracu' şi iarăşi la dracul'!", în germană, în original (n. red.).

{71} Dante Alighieri, Infernul, traducere de George Coşbuc, ediţie îngrijiră şi comentată de Ramiro Ortiz, Editura Polirom, 2000, Cântul XXXIV, pp. 97-99.

{72} „Roagă-te şi munceşte", în lb. latină, în original, deviza benedictinilor (n. red.).

{73} „Abilitatea de a preda", în lb. latină, în original (n. red.).

{74} „Doctor preavenerabil", în lb. latină, în original (n. red.).

{75} Instrumente liturgice, căţuia este vasul în care se arde tămâia, iar *aspergillum* este folosit pentru a stropi cu apă sfinţită (n. red.).

{76} „Mare experimentator şi necromant", în lb. latină, în original (n. red.).

{77} „După roadele lor". Matei, 7:20, în lb. latină, în original (n. red.).

{78} „Iată ce bine", Psalmul 133, în lb. latină, în original (n. red.).

{79} „Domnul este lumina mea", Psalmul 27, în lb. latină, în original (n. red.).

{80} Formă de magie diabolică, neagră (n. tr.).

{81} „Te conjur să mi te supui! Hodomos! Helon, Heon, Homonoreum! Domnul este lumina şi salvarea mea, de cine mă voi teme? Domnul este apărătorul vieţii mele, de cine mă voi înfricoşa?", în lb. latină, în original (n. red.).

{82} „Vă invoc, (…) secera, şi invocându-vă, vă conjur prin acela căruia i se supun toate creaturile şi prin inefabilul său nume, tetragrama Iehova, în care au fost plăsmuite toate veacurile, la auzul căruia elementele se inversează, aerul se scutură, marea se retrage, focul se stinge, pământul se cutremură, şi toate cetele Cereşti, Tereste şi Infernale se tulbură şi se înfioară! Veniţi, veniţi, de ce întârziaţi? Vă porunceşte Regele Regilor!", un ritual de conjurare şi blestem bazat, în linii mari, pe *Heptameronul* lui Pietro d'Abano, unul dintre puţinele grimoare vrăjitoreşti autentice păstrate în întregime (n. a.).

{83} „Adevărat şi fără de minciună, neîndoielnic şi întru totul adevărat (…). Ceea ce e sub pământ e precum e ce e deasupra-i, iar ceea ce este deasupra e precum e ce e dedesubt, pentru înfăptuirea minunilor lucrului unic.", *Tabula Smaragdina* (Tabla de smarald), în lb. latină, în original (n. a.).

{84} „Prin semnul Domnului tău", *vezi* Ezechiel 9:4 şi interpretările ulterioare ale versetului, în lb. latină, în original (n. red.).

{85} „Ceea ce am avut de spus despre lucrurile solare, am spus", în lb. latină, în original (n.a.).

{86} „Nenorocire", în lb. latină, în original (n. red.).

{87} „Zilele egiptene", considerate cu ghinion sau chiar blestemate în tradiţia medievală, în lb. latină, în original (n. red.).

{88} „În întregime", în lb. latină, în original (n. red.).

{89} „Nimic nu se întâmplă fără cauză", în lb. latină, în original (n. red.).

[90] „Cauza eficientă”, în lb. latină, în original (n. red.).

[91] „A şti înseamnă a cunoaşte cauza lucrurilor”, în lb. latină, în original (n. red.).

[92] „Dizolvă şi încheagă”, dicton alchimic, în lb. latină, în original (n. red.).

[93] Valdenzii sau Săracii din Lyon – mişcare religioasă de protest, iniţiată de Pierre Valdes în sudul Franţei la sfârşitul secolului al XII-lea (n. tr.).

[94] Formă de vrăjitorie cu originea în Europa de Sud, precum şi în Italia, numită uneori şi Vechea Religie (n. tr.).

[95] „Diavolul poate preschimba şi înşela simţurile exterioare ale omului”, în lb. latină, în original (n. red.).

[96] „Pentru a înfăţişă gloria sa ori pentru a face penitenţă în urma păcatului sau pentru îndreptarea păcătosului sau pentru instruirea noastră”, în lb. latină, în original (n. red.).

[97] „Provocator, aţâţător şi incitator”, în lb. latină, în original (n. red.).

[98] Termen din spiritism, desemnând corpul pe care îl foloseşte spiritul în comunicarea cu muritorii (n. tr.).

[99] Holý, în lb. cehă, înseamnă „gol, bărbierit” (n. tr.).

[100] Unitate de măsură a greutăţii, egală cu circa 0,5 kilograme; livră (n. red.).

[101] Sigismund de Luxemburg (1368-1437), principe elector de Brandenburg, din 1419 rege al Cehiei, din 1433 până la moarte împărat romano-german.

[102] „În termeni expliciţi”, în lb. latină, în original (n. red.).

[103] Preot sau episcop care ţine locul unui demnitar bisericesc de rang mai înalt, în lb. latină, în original (n. red.).

[104] „Un lucru al nimănui revine posesorului său”, în lb. latină, în original (n. red.).

[105] „Magistrul şcolilor”, în lb. latină, în original (n. red.).

[106] „Iată, cât timp lasă frâiele noaptea, cu stelele-apuse, şi de îndată ce Soarele-i pus în mişcare de Tethys măreaţa…”, *Statius,* Tebaida, III, vv. 33-34: Întoarcerea lui Maion în Teba, în lb. latină, în original (n. red.).

[107] „Nu vei avea niciodat’ dreptul să verşi acest sânge, nici, neîn… neînfrânţi de Tideu, pieptţii nu-mi vei lovi.”, Statius, *Tebaida,* III, w. 83-85: Sinuciderea lui Maion, în lb. latină, în original (n. red.).

[108] Nobilii săraci, fără moşii, care erau obligaţi să se angajeze în serviciul marilor feudali, erau numiţi clienţi sau mani. Clienţii al căror serviciu consta în special în supravegherea şi apărarea castelului feudalului se numeau burgmani (n. a.).

[109] „Anul latin voi cânta cu-mpărţirile-i şi-ale lor pricini, / Stelele când răsar, sub orizont când apun.” Ovidiu, *Fastele,* I, vv. 1-2: Prolog, trad. Ion Florescu şi Traian Costa, în lb. latină, în original(n. red.).

[110] „Sprijină-mi tu încercarea s-arăt cum strămoşii-ţi prin faimă/ Au strălucit şi s-alungi teama din inima mea!”, Ovidiu, *Fastele,* I, vv. 15-16: Prolog, trad. Ion Florescu şi Traian Costa, în lb. latină, în

original (n. red.).

{111} „Ziua a cincisprezecea din luna septembrie Anul Domnului 1425”, în lb. latină, în original (n. red.).

{112} „Deopotriv-au putut tot mereu poeţii şi pictorii orice să-ncerce”, Horaţiu, *Ars Poetica,* vv. 9-10, în lb. latină, în original (n. red.).

{113} Personaj din mitologia slavă, despre care se presupune că ar fi sufletul unui om înecat şi locuieşte în lacul sau râul unde a murit acesta. Utopiec înseamnă „înecat”, dar uneori este numit şi pol, wodnik, rus, vodeanoi, ceh, vodník etc. (cuvinte derivate de la voda, „apă”). Se spune că este îmbrăcat în verde, că apa se scurge şiroaie de pe el când iese pe mal şi îi atrage pe muritori, în special pe tinerele fete şi pe femei, în adâncuri (n. tr.).

{114} „Inchizitor trimis special de Sfântul Scaun”, în lb. latină, în original (n. red.).

{115} „Cu privire la cele spirituale”, în lb. latină, în original (n. red.).

{116} „Revocare şi abjuraţie”, referire la formulele prin care ereticii Evului Mediu se lepădau de falsele credinţe, în lb. latină, în original (n. red.).

{117} „Erezii şi multe rele au apărut aici, în dioceza noastră”, în lb. latină, în original (n. red.).

{118} „Are toate drepturile precum un duce”, în lb. latină în original (n. red.).

{119} „Întru preamărirea Domnului”, în lb. latină în original (n. red.).

{120} „A treia soluţie nu există”, în lb. latină în original (n. red.).

{121} „Înţeleptului îi ajunge o vorbă”, în lb. latină în original (n. red.).

{122} „Căci nu este nimic ascuns care nu va fi descoperit şi nimic tăinuit care nu va ieşi la lumină”, Marcu, 4:22 (n.a.).

{123} „Sunt prea puternic ca soarta să-mi poată face rău”, Ovidiu, *Metamorfoze* (n. a.).

{124} „Cel pe care dimineaţa îl vede înălţat, seara îl vede doborât”, Seneca, *Tieste* (n. a.).

{125} Primirea de mită de către episcopul Konrad pentru atribuirea funcţiilor în dioceza Wrocław este confirmată (după Długosz) de Ewa Maleczyńska, *Ruch Husycki io Czehach i w Polsce* [Mişcarea husită în Cehia şi în Polonia], KiW, 1959 (n. a.).

{126} Vârsta de aur e-ntâi; ea cinstea ce e drept şi credinţa/ Fără-ngrădire de legi, neştiind ce-i pedeapsa şi frica. / Ameninţări nu citeai pe tăblii de aramă săpate; / Gloatele nu tremurau, umilite, cu ruga la jude, / Paznicii fiind de prisos…”, Ovidiu, *Metamorfoze,* I, vv. 89-93, trad. Maria Valeria Petrescu, în lb. latină, în original (n. red.).

{127} „Cea din urmă-i ca fierul de tare”, *ibid.,* v. 127, trad. Maria Valeria Petrescu (n. red.).

{128} În privinţa unităţilor monetare, moneda de bază în Cehia (şi nu numai) la vremea respectivă era groşul praghez, numit şi „alb” sau „lat”. Groşul se împărţea în 7 bani = 14 haleri = 28 de oboluri. În timpul războaielor husite, groşul nu s-a mai bătut deloc, ceea ce nu îl împiedica să fie moneda cea mai răspândită, atât pentru plăţi, cât şi pentru decontări (n. a.).

{129} „Jocurile de noroc”, în lb. latină, în original (n. red.).

{130} „Joc de cărţi”, în lb. latină, în original (n. red.).

{131} „În vecii vecilor”, în lb. latină, în original (n. red.).

{132} Florinul sau guldenul, numit şi aurul de Rin, avea un curs întotdeauna mai mic decât ducatul unguresc. În anul 1419, anul defenestrării, pentru un ducat unguresc se plăteau 23 de groşi praghezi, pentru un florin numai 19. Vremurile tulburi ale războaielor husite au făcut să crească prin speculă valoarea monedei de aur – de aceea la mine Huncleder stabileşte cursul la 30 de groşi (n. a.).

{133} „Şi eu am fost în Arcadia”, în lb. latină, în original (n. red.).

{134} Triburi menţionate în Biblie, care alcătuiau garda personală a regelui David (II Samuel 8, 18; 20, 23; I Cronici 18, 17), aici cu sensul de adunătură, gloată (n. a.).

{135} Asociere cu cuvântul ceh *husa,* „gâscă”, (n. tr.).

{136} „Pe valea Volavei, / Privighetoarea cântă/ după mândra mea/ umblă păduchioşii. / Aş lua-o pe mândra/ Cu plapuma ei/ dar mai bine îmi aştern/ sub teiul cel verde…”, în lb. cehă, în original (n. tr.).

{137} Dante Alighieri, *Divina comedie. Purgatoriul,* Cântul XXX (n. tr.).

{138} Bergfried – turn înalt care se găseşte de obicei în castelele medievale din ţările de limbă germană şi în ţările sub influenţă germană (n. tr.).

{139} Rang nobiliar interior, înfiinţat în Uniunea Polono-Lituaniană în 1669 şi abolit în 1817 (n. tr.).

{140} „Desfă-ţi picioarele!”, în germană, în original (n. red.).

{141} „Peste munţi şi văi/ Şi prin codri mari/ Prin tărâmuri stranii/ Locuri mii de groază pline/ Şi primejdie de moarte.”, Chrétien de Troyes, *Yvain,* în lb. franceză în original (n. a.).

{142} „În piept”, în lb. latină, în original (n. red.).

{143} Amuletă purtată la gât (n. tr.).

{144} „Constatat, descoperit, constatat, descoperit, constatat, descoperit”, tip de raport medico-legal prin care se atestă în faţa unei instanţe ce s-a constatat în urma expertizei, în lb. latină, în original (n. red.).

{145} „Pădurea toată a-nverzit/ De ce e mereu departe iubitul meu/ A plecat călare, o, a plecat/ Ah, cine mă va mai iubi?”, *Carmina Burana* (n. a.).

{146} „Văd ce este de văzut”, în lb. latină, în original (n. red.).

{147} „Mama noastră hrănitoare”; „cheia lui Solomon”, grimoar atribuit Regelui Solomon, compus, cel mai probabil, în perioada Renaşterii, în lb. latină, în original (n. red.).

{148} „Ridicaţi porţile!”, Psalmul 24, în lb. latină, în original (n. red.).

{149} „Iată, zidul va cădea”, Iezechiel 13:12, în lb. latină, în original (n. red.).

{150} „Înfricoşători”, în lb. cehă, în original (n. tr.).

{151} „Veghe” din lat. *vigilia,* perioadă de trei ore în care este împărţită noaptea (n. tr.).

{152} „Inchizitor trimis special de Sfântul Scaun”, în lb. latină, în original (n. red.).

{153} „Să-i distrugă şi să-i stârpească pe eretici şi pe cei nebuni întru credinţa creştină”, fragment din jurământul pe care în 1422 trebuia să-l depună în timpul luptei cu erezia husită fiecare locuitor din

Luzacia care împlinise paisprezece ani. Extinzând această obligaţie şi asupra locuitorilor Sileziei, fac ceea ce se numeşte „o prezumţie istorică rezonabilă”, în lb. germană, în original (n. a.).

[154] „A noua zi a lunii noiembrie”, în lb. latină, în original (n. red.).

[155] „La dracu' cu el”, în germană, în original (n. red.).

[156] În tradiţia populară şi în folclorul polonez, Sfântul Martin este vestitorul iernii (n. tr.).

[157] „Aşa cum aţi auzit”, în lb. germană, în original (n. red.).

[158] „Precum celelalte femei”, în lb. latină, în original (n. red.).

[159] „Cuvântul de onoare”, în lb. latină, în original (n. red.).

[160] Personaj din poemul *Sir Gawain and the Green Knight,* secolul al XIV-lea, din ciclul Poemelor despre Regele Arthur (n. tr.).

[161] Scurtă de piele fără mâneci, cu plăci de metal, căptuşită cu stofă sau mătase (n. tr.).

[162] „Ferestrele iadului”, în lb. franceză, în original (n. red.).

[163] Pumnal cu o lungime de 45 de centimetri, cu un singur tăiş şi un mic cârlig pe muchia opusă, fixat la capătul unui suport de lemn de doi metri (n. tr.).

[164] Fapt istoric. Este redat în *Staré letopisy české* (n. a.).

[165] „Nu putem fi în comuniune cu cei morţi cu care nu am fost în comuniune cât timp erau în viaţă”, frază atribuită Papei Leon I cel Mare, cu referire la dreptul celor care au trăit în afara bisericii de a primi ritualul funerar creştin (n. a.).

[166] Calculul este următorul: 1 *hora* = 4 *puncta* = 40 *momenta* = 480 *uncie* = 21.600 *atomi* (n. a.).

[167] „Nici mâine, nici ieri, niciodată să nu te-ncrezi în femei”, în lb. latină, în original (n. red.).

[168] „Numele sunt odioase”, nume care evocă lucruri neplăcute (n. red.).

[169] Tu, adevăr, lumină, cale (…) şi viaţă a tuturor creaturilor, dă-mi viaţă.”; (…) „Adevăr, lumină, cale, dă-mi viaţă.” În lb. latină, în original (n. red.).

[170] „Vă conjur şi vă îndemn, Belethol şi Corphandonos, şi pe voi Heortahonos şi Hacaphagon, în numele lui Adonay, Adonay, Adonay, Eie, Eie, Eie, Ya, Ya, care ai apărut pe muntele Sinai, cu preamărirea regelui Adonay, Saday, Zebaoth, Anathay, Ya, Ya, Ya, Marinata, Abim, Jejia, prin numele stelei, care este Marte, şi prin cele care sunt Saturn şi Lucifer, şi prin toate numele menţionate anterior, vă conjur Rubiphaton, Simulaton, Usor, Dilapidator, Dentor, Divorator, Seductor, Seminator să lucraţi pentru mine!”, în lb. latină, în original (n. red.).

[171] „Şi diavolul să stea de-a dreapta!”, în lb. latină, în original (n. red.).

[172] „Regina vrăjitoarelor”, în lb. italiană, în original (n. red.).

[173] „Ca pecete pe sânul tău mă poartă, poartă-mă pe mâna ta ca pe o brăţară! Că iubirea ca moartea e de tare.”, *Cântarea cântărilor,* 8:6, în lb. latină, în original (n. red.).

[174] „Stăpâna tuturor elementelor”, în lb. latină, în original (n. red.).

[175] Am construit invocaţia bazându-mă destul de liber pe lucrarea *Aradia, or the Gospel of the Witches,* de Charles G. Leland. Apoi am tradus-o după cum urmează: „Un singur lucru doresc să văd,

/ Un lucru referitor la iubire, / În vânt, în apă, în floare, / Şarpele se târăşte, broasca orăcăie, / Te rog să nu mă părăseşti!”, în lb. italiană, în original (n. a.).

[176] Personaj din mitologia nordică, reprezentat ca un şarpe care creşte continuu, fiind nevoit să-şi mănânce coada, pe care Odin l-a aruncat în apă (n. tr.).

[177] „Chip divin, înfăţişare minunată”, în lb. latină, în original (n. red.).

[178] „Adevăratul nume este necunoscut”, în lb. latină, în original (n. red.).

[179] „Din neamul germanic”, în lb. latină, în original (n. red.).

[180] Maifreda da Pirovano († 1300), membră a grupării guglielmiţilor, adepţi ai misticei italiene Guglielma di Milano. În ziua de Paşte, 10 aprilie 1300, aceasta a celebrat slujba pascală pontificală (n. tr.).

[181] „La ascunzişul fagului”, în lb. latină, în original (n. red.).

[182] „Patria mea este toată lumea aceasta”, în lb. latină, în original (n. red.).

[183] „Unde e patria, acolo e bine”, în lb. latină, în original (n. red.).

[184] Cântec de biruinţă după o bătălie (n. red.).

[185] Poem liric plin de entuziasm, elogiu exagerat (n. red.).

[186] „Azi mie, mâine ţie.”, în lb. latină, în original (n. red.).

[187] „Dumnezeu e pentru noi.”, în lb. latină, în original (n. red.).

[188] „Ascultaţi, cavaleri ai lui Dumnezeu, pregătiţi-vă de luptă,/ lauda Domnului spre pace cântaţi cu curaj!/ Antihrist vine deja, conducând cu-avânt şi grijă/ preoţimea trufaşă se-nmulţeşte, luptaţi pentru Dumnezeu!”, în lb. cehă, în original (n. tr.).

[189] „Iarba, floarea şi aerul, plânsul prostiei omeneşti/ aur, pietre preţioase, toate să jeliţi cu noi/ Îngeri şi arhangheli, voi tovarăşii lui Hristos/ tronuri, apostolilor, să jeliţi cu noi!”, în lb. cehă, în original (n. tr.).

[190] Blazon nobiliar ceh cu o săgeată argintie pe un scut roşu, deasupra căruia sunt nouă pene de păun (n. tr.).

[191] Blazon nobiliar polonez, asemănător cu Odřivousul ceh, de care se deosebeşte prin faptul că, deasupra scutului, în loc de pene de păun are o coroană şi două braţe ridicate (n. tr.).

[192] Un fel de vestă purtată peste armură, adesea ornamentată cu blazonul cavalerului (n. tr.).

[193] „Dumnezeu cu noi!”, în lb. germană, în original (n. red.).

[194] Iosua, 8, 26 (n. tr.).

[195] „Înţeleptului îi ajunge o vorbă”, Plaut, *Persa,* I. 729 (n. red.).

[196] „Cine sunt luptătorii lui Dumnezeu/ şi ai legii lui! / Cereţi Domnului ajutor/ Şi nădăjduiţi în el!”, în lb. cehă, în original.

[197] „Hristos merită orice sacrificiu/ de o sută de ori mai mult vă promite! / Cine pentru el îşi dă viaţa, / va avea viaţă veşnică. / Domnul porunceşte să nu ne temem/ de nimicitorii trupurilor! / Porunceşte şi viaţa să ne dăm/ pentru iubirea de aproape!”, în lb. cehă, în original.

{198} Suliţă de circa un metru lungime, fixată pe o prăjină de lemn rotundă de aproximativ 1,6 – 1,8 metri, uneori cu o rozetă de metal la capăt pentru protecţia mâinilor (n. tr.).

{199} Suliţă de aruncat cu secţiune pătrată şi o lungime de aproximativ un metru, montată pe un mâner de lemn cu placă circulară de metal pentru protecţia mâinii (n. tr.).

{200} Armă de foc inventară în timpul războaielor husite, ţinută sub braţ de trăgător. Avea un cap metalic scurt, fixat pe un suport de lemn şi scotea un fluierat în momentul în care se trăgea (n. tr.).

{201} În unele ordine călugăreşti, şeful casei ordinului, guvernator al comturiei (districtului), iar în timpul războiului comandant al detaşamentului de luptă (n. tr.).

{202} Cuţit pliabil, cu mecanism de deschidere/închidere prin apăsare pe un buton (n. tr.).

{203} „La mijlocul Postului Mare din Anul Domnului 1428, au pornit căpeteniile sectei Orfanilor, Jan Královec, Prokop cel Mic, numit Prokůpek, şi Jan Kolda din Žampach în Silezia cu 200 de călăreţi şi 4000 de pedestraşi şi 150 de care de luptă spre oraşul Kłodzko. Au incendiat oraşele Międzylesie şi Lądek şi au nimicit numeroase sate şi aşezări din împrejurimi şi cu foc mistuitor au pricinuit mari pagube.”, în lb. latină, în original. Fragmentele de cronică sunt inventate de mine, având drept model cronica autentică a lui Bartošek din Drahonice, martor ocular al epocii. M-am străduit să imit latina lui Bartošek, definită de unii cercetători drept „barbară”. Aşadar, vă rog să râdeţi de mine, nu de Bartošek. (n. a.).

{204} „Necesitatea luptei este dată de loc, speranţa de bărbăţie, salvarea de victorie.” Acestea sunt, într-adevăr, cuvintele hatmanului Żołkiewski de dinaintea luptei de la Kłuszno, în lb. latină, în original (n. a.).

{205} „Fără teamă şi fără reproş”, în lb. franceză, în original (n. red.).

{206} „Eman splendoare!” în lb. latină, în original (n. red.).

{207} „Foc! Groaznic!”, în lb. latină, în original (n. red.).

{208} „Anul Domnului 1428, în miercurea de dinainte de Duminica Floriilor, wycliffiţii din secta Orfanilor au împresurat cu tunuri şi maşini de război oraşul Kłodzko, în care erau căpeteniile domnului Půta din Častolovice şi domnul Mikołaj din Moszna, iar cu ajutorul acelor tunuri şi catapulte precum şi prin asalt cu diverse alte metode, au vrut să ocupe castelul şi să-l stăpânească; dar acesta s-a apărat foarte vitejeşte”, în lb. latină, în original (n. a.).

{209} „Fericită Fecioară Maria, fii lângă noi!”, în lb. latină, în original (n. red.).

{210} „Mă-ta curvă”, în lb. germană, în original (n. red.).

{211} „Şi aşa Orfanii s-au retras de la Kłodzko în lunea de dinainte de Paşte”, în lb. latină, în original (n. a.).

{212} „Sfântă Maria, Maica Domnului, Sfântă fecioară între fecioare, izbăveşte-ne de ce este rău, sfinte Stanislaus, sfinte Andrea, rugaţi-vă pentru noi…”, în lb. latină, în original (n. red.).

{213} Expresiile şi cuvintele în latină înseamnă, în ordine: „noi, păcătoşii, te rugăm”; „Doamne sfinte, sfânt puternic, sfânt nepieritor, îndură-te de noi”; „grav răniţi”; „hoţi şi tâlhari”; „ţăranii sunt cei mai

buni când plâng şi cei mai răi când râd”; „pivnicer”; „custode”; „izbăveşte-ne de mânia ta, de ură şi de orice rea-voinţă, Doamne…” (n. red.).

{214} „Binecuvântaţi-l pe Domnul, toate lucrările Domnului (…) pe Domnul lăudaţi-l şi preaînălţaţi-l întru toţi vecii! Binecuvântaţi-l, ceruri, pe Domnul, Binecuvântaţi-l, îngeri ai domnului, pe Domnul”, Daniel, 3:57-59, în lb. latină, în original (n. red.).

{215} Expresiile şi cuvintele în latină înseamnă, în ordine: „călugări”; „care se numeau Orfani”; „a treia zi de Paşte”; „mănăstire”; „a fost în aceeaşi zi prădată şi arsă din temelii” „lupi în blană de oaie”, „călăreţi” (n. red.).

{216} „Templul Domnului e sfânt!”, în lb. latină, în original (n. red.).

{217} „Stindardul Regelui înainte merge (…). Taina Crucii străluceşte… Unde El ce carnea plăsmuieşte, în carne pătimeşte”, *Vexilla Regis,* imn închinat crucii, scris de poetul medieval Venantius Fortunatus, în lb. latină, în original (n. red.).

{218} „Până când, Stăpâne sfinte şi adevărate, nu vei judeca şi nu vei răzbuna sângele nostru?” Apocalipsa, 6:10, în lb. latină, în original (n. red.).

{219} „Orice treime e perfectă!”, în lb. latină, în original (n. red.).

{220} „Sărbătoarea sărbătorilor”, în lb. latină, în original (n. red.).

{221} „A înviat aşa cum a zis!”, în lb. latină, în original (n. red.).

{222} „Dumnezeu atotputernic/ s-a ridicat din morţi binecuvântând!/ Să-l lăudăm pe Domnul cu bucurie,/ asta ne porunceşte Scriptura tuturor!/ Kyrie Eleison!”, în lb. cehă, în original (n. tr.).

{223} „Isuse Hristoase, te-ai înălţat/ şi nouă exemplu ne-ai dat/ că şi noi ne vom ridica din morţi/ cu Dumnezeu vom sta./ Kyrie Eleison!”, în lb. cehă, în original (n. tr.).

{224} „Toţi sfinţii rugaţi-vă,/ ajutaţi-ne în asta,/ ca să locuim cu voi,/ pe Isus Hristos să lăudăm!/ Kyrie Eleison!”, în lb. cehă, în original (n. tr.).

{225} „Întru apărarea credinţei creştine”, în lb. latină, în original (n. red.).

{226} „Cine slujeşte altarul, trăieşte din altar.” În lb. latină, în original (n. red.).

{227} „Chiar în anul 1231 (…), binefăcătorul nostru Henricus cel Bărbos, prin harul lui Dumnezeu duce al Sileziei, Cracoviei şi Poloniei…”, în lb. latină, în original (n. red.).

{228} Robert Campin (1375 - 1444), considerat primul maestru al picturii flamande (n. tr.).

{229} „Măreşte pe Domnul, suflete al meu. Şi toate cele dinlăuntrul meu.”, parafrază după Luca 1:46 şi Psalmul 102, în lb. latină, în original (n. red.).

{230} „Fărădelegile mele au covârşit capul meu”, în lb. latină, în original (n. red.).

{231} „Din adâncul sufletului strigat-am către Tine, Doamne… Ai milă de mine, Dumnezeule”, Psalmii, 129, în lb. latină, în original (n. red.).

{232} „Acest război pe jos, nu mă alină/ nu m-ar alina decât draga mea…”, în lb. cehă, în original (n. tr.).

{233} Lucrare cunoscută ca „plângerea muribundului”, din anul 1461, probabil traducerea unei poezii

cehe mult mai vechi (n. a.).

[234] „Strălucirea fuge de umbră. (…) Noaptea lumina o alungă.”, în lb. latină, în original (n. red.).

[235] „Sunt aici să te ajut şi să te sprijin”, în lb. latină, în original (n. red.).

[236] „Destul să fie caznele îndurate”, în lb. latină, în original (n. red.).

[237] „Socul înfloreşte de Sfântul Ioan/ Dragostea devine şi mai încântătoare”, în lb. germană, în original (n. a.).

[238] „În grădina noastră cresc pătrunjelul şi legumele,/ Frumoasa mireasă este Jutta, nu mai trebuie s-aştepte/ După tufa cea de soc, i-a dat un sărut lui Reynevan./ Vinul roşu, vinul alb, mâine va fi petrecere!” în lb. germană, în original (n. a.).

[239] „Fuge clipa, cuprinderi timpul.”, în lb. latină, în original (n. red.).

[240] Am preluat ceea ce spune maestrul în acest paragraf în special din cartea *Czasy katedr* de Georges Duby, traducere de Krystyna Dolatowska, Cyklady, Varşovia, 2002 (n. a.).

[241] Petr Chelčický (cca 1390 – cca 1460), unul dintre principalii lideri spirituali şi iniţiatori ai reformei religioase cehe, primul gânditor care a formulat principiul non-violenţei (n. tr.).

[242] „Iată femeia! Iată porumbelul care ridică păcatul lumii.”, parafrază după Ioan 1:29, în lb. latină, în original (n. red.).

[243] „Pogorî-se-va ca ploaia pe lână”, Psalmul 71:6, în lb. latină, în original (n. red.).

[244] Adepte ale cultului Guglielmei di Milano († 1281), mistică italiană, numită în mod greşit Guglelma la Boema, Vilemina cehă (n. red.).

[245] „Mă cheamă Hermes Trismegistus, cel care are cele trei părţi ale filosofiei întregii lumi.”, *Tabula Smaragdina,* în lb. latină, în original (n. a.).

[246] Înfometare ritualică practicată de catari, care deseori ducea la moarte (n. red.).

[247] Ritualul botezului spiritual al catarilor, care avea loc de obicei chiar înainte de moarte (n. red.).

[248] „Sunt episcopul Konrad”, în lb. latină, în original (n. red.).

[249] „Sărbătoarea îngerilor”, în lb. latină, în original (n. red.).

[250] Un deget (ceh. *prst)* măsura 1,992 centimetri, un bob de orz (ceh. ječné zrno), 0,498 centimetri (n. a.).

[251] „Apropiaţi-vă, muritori/ Vă lamentaţi în zadar/ Aşa cum vă cânt eu/ Aşa veţi dansa!”, în lb. germană, în original (n. a.).

[252] Fecioara din Dansul Morţii spune: „Sunt logodnică frumoasă/ în ochii lumii mlădioasă”, în lb. latină, în original (n. a.).

[253] Moartea răspunde: „De-ndată-i schimbată,/ Fără culoare lăsată!”, în lb. latină, în original (n. a.).

[254] „Soarta îi ajută pe cei viteji”, în lb. latină, în original (n. red.).

[255] În Polonia, reprezentant princiar în secolele al XIII-lea – al XVI-lea, investit cu atribuţii judiciare, adjunct al starostelui unei unirăţi administrativ-teritoriale (n. tr.).

[256] În mitologia greacă, monstru reprezentat ca o femeie frumoasă antropofagă din ceata infernală a

zeiţei morţii Hecate (n. tr.).
{257} Fiinţă supranaturală malefică din folclorul german, asemănătoare cu un vampir (n. tr.).
{258} „Cine sunt luptătorii lui Dumnezeu/ şi ai legii lui!”, în lb. cehă, în original (n. tr.).
{259} „Patrulă”, în lb. cehă, în original (n. tr.).
{260} „Fortăreaţă”, în lb. cehă, în original (n. tr.).
{261} Armă alcătuită dintr-o prăjină lungă terminată cu o lamă cu tăiş dublu, folosiră în Europa Occidentală în secolul al XV-lea (n. tr.).
{262} Coif specific al pedestraşilor husiţi, cu acoperitoare mare mobilă, pentru nas şi obraji (n. tr.).
{263} „Rămâi cu Dumnezeu!”, în lb. cehă, în original (n. tr.).
{264} „Adevărul îl spun, pe care nimeni nu-l poate numi minciună.”, *Gesta Francorum* (n. a.).